

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

J.C. JACOBSEN
1844-1911

ET MINDESKRIFT

UDGIVET AF
CARLSBERGFONDET

UDGIVET AF CARLSBERGFONDET
PAA HUNDREDAARSDAGEN FOR
J. C. JACOBSENS FØDSEL

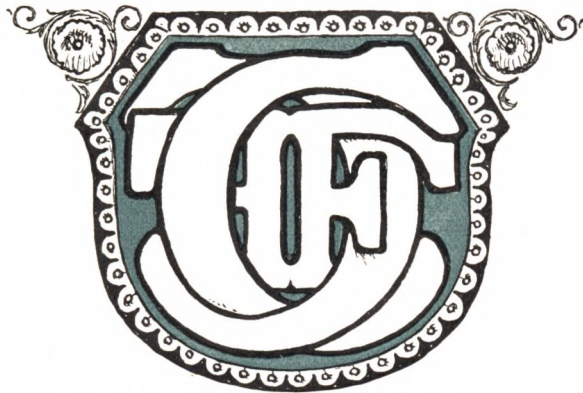
MDCCCXI · MDCCCCXI

J. C. JACOBSEN

ET MINDESKRIFT

AF

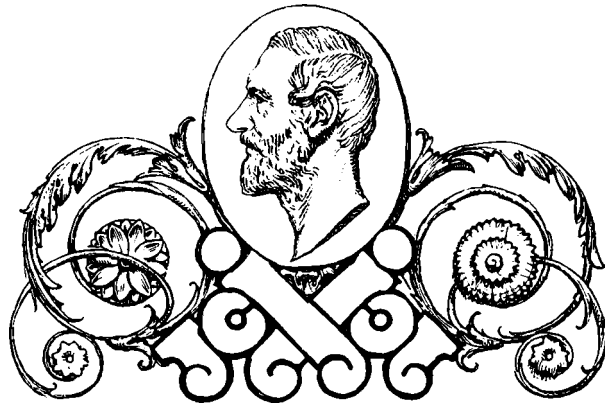
C. NYROP

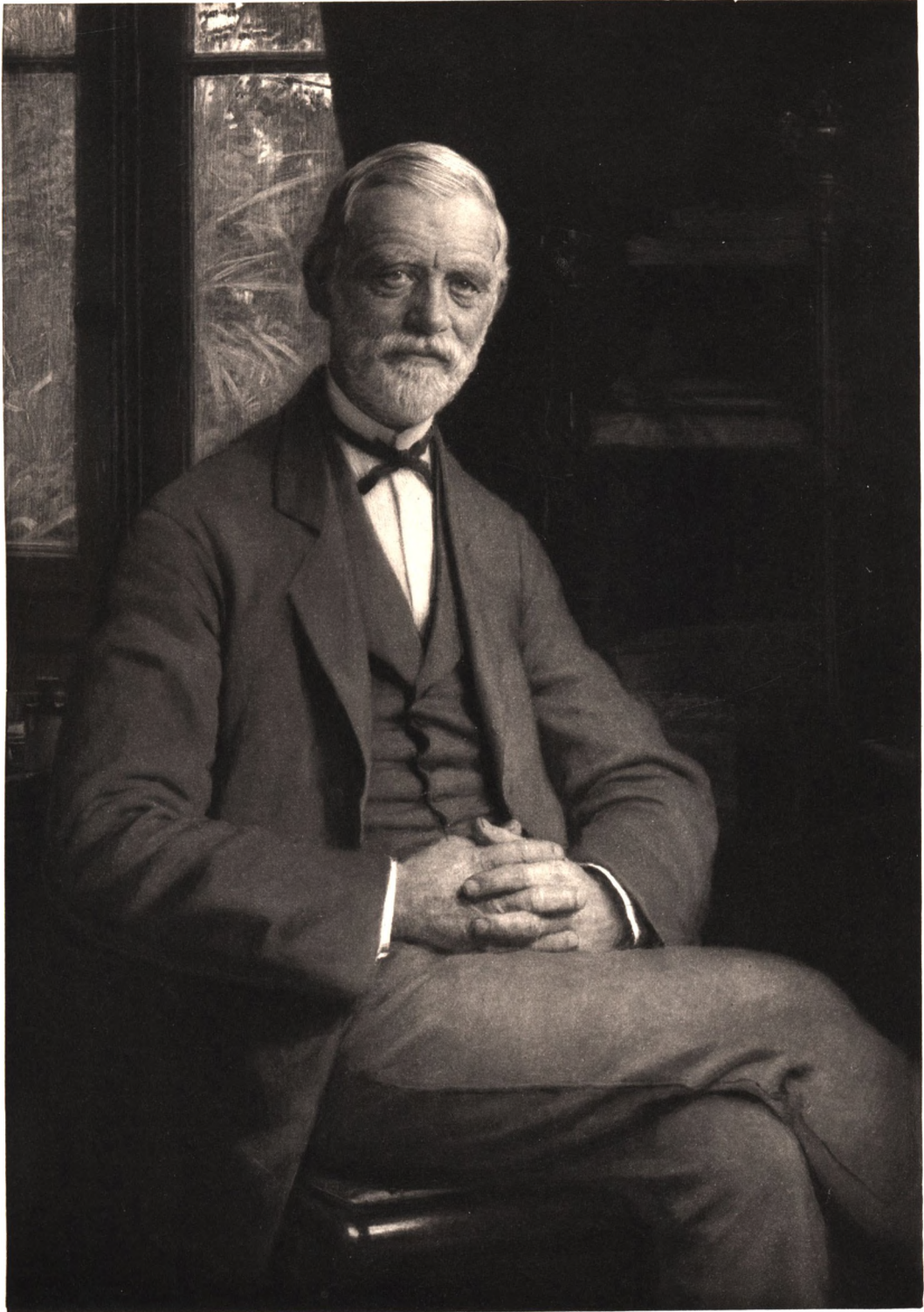
MED EN REDEGJØRELSE FOR
CARLSBERGFONDETS ALMINDELIG
VIDENSKABELIGE AFDELINGS VIRKSOMHED
MDCCCLXXVI · MDCCCCX

KJØBENHAVN MDCCCCXI

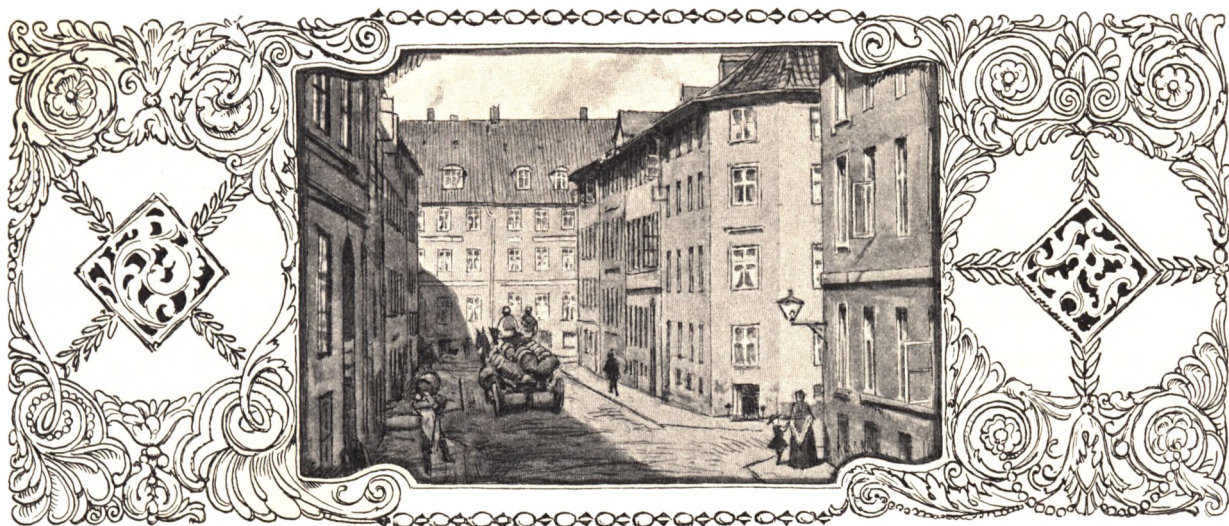
OPLAGETS STØRRELSE ER 780 EXPL.
HVORAF 30 EXPL. ER TRYKT PAA HAANDGJORT JAPANSK PAPIR

J. C. JACOBSENS LEVNED

J. C. Jacobson

1811

BRYGGER J. C. JACOBSEN blev født den 2 September 1811 i Knabrostræde, d. v. s. paa Hjørnet af denne Gade og Brolæggerstræde i Stedet, der den Gang hed Nr. 75, nu Nr. 9, og den 11 Oktober blev han døbt i Helligaandskirken, ved hvilken Lejlighed Fadderne vare hans Forældre, Lejebrygger Christen Jacobsen og Hustru Caroline Frederikke f. Schelbeck, samt Jordemoderen Madam Hansen. Saaledes staar der i Kirkebogen.

Det var tarveligt og beskedent, utvivlsomt ganske i Overensstemmelse med Lejebryggerens Kaar og helt svarende til Tiden; den var nemlig fattig og trykket. Kjøbenhavn laa i Ruiner efter Bombardementet i 1807, og Byen kom ikke ud herover i en Aarrække. Landet stod overfor en Bankerot og førte væsentlig kun en Skintilværelse som selvstændig Stat. England var Herre i vore Farvande. Det sad inde med Anholt, og da der i 1811 blev gjort et Forsøg paa at erobre Øen tilbage, mislykkedes det. Mod Syd grænsede vi til Frankrig, idet Hamborg og Lybæk 1811 indlemmedes i det franske Rige, hvad der gav os et kun lidet hyggeligt Naboskab. Den danske Udenrigsminister Niels Rosenkrantz skrev i August 1811 til Frederik VI, at Forholdene let kunde udvikle sig saaledes, at Napoleon — til Trods for at han var Danmarks Allierede — under et eller andet Paaskud bemægtigede sig Hertugdømmerne, ja »den hele cimbriske Halvø«. Og saa Sverige. 1810 havde dette Land valgt Bernadotte til Kronprins, og hans Tanke var henvendt paa at skille Norge fra Danmark, hvad faa Aar efter sørgeligt blev gennemført.

Alt saa trist ud. Den senere Etatsraad, Amtsforvalter K. N. Knudsen veed i sine efterladte Optegnelser at fortælle om, hvorledes Armod, Næringsssorg og Fortvivlelse gradvis sneg sig ind i Borgernes Huse. Professor i Historie ved Kjøbenhavns Universitet Lavrids Engelstoft havde ikke Raad til at købe de Bøger, han behøvede til sine Studier, hans Lønning gik med til Livsopholdet for ham og hans, og da en kjøbenhavnsk

Guldsmed søgte om Tilladelse til at arbejde i uædle Metaller, blev hans Ansøgning tilstaaet; efter hans Mening maatte Guldsmedeprofessionen helt ophøre, da Sølv var forsvundet fra Landet. De Industriudstillinger, der den Gang fandt Sted, lignede da ogsaa helt Tiden, Udstillingen i 1811, der fandt Sted paa det sædvanlige Sted, i Kongens Klubs Lokale paa Østergade, talte kun 300 Numre fra 88 Udstillere; det var Alt snarere Husflid end Industri. Der er ikke et eneste fremtrædende Navn at pege paa mellem dem, der i 1811 tog Borgerskab i Kjøbenhavn, og ser man paa de industrielle Bevillinger, som Kommercekollegiet udstedte i 1811, angaa kun 80 af dem nye Foretagender; af dem faldt igjen kun Halvdelen paa Kongeriget, medens 28 vedrørte Holsten, og de angik helt igjennem mest smaa og ubetydelige Virksomheder. Den tyske Statistiker Johan Georg Meusel kunde tage Tilstanden til Indtægt for, hvad han Aaringer før havde udtalt i sin udbredte »Lehrbuch der Statistik«: »Dänemark ist überhaupt kein Fabrikland, wird es auch schwerlich werden«.

Herimod havde der dog rejst sig Stemmer. Professor Martin Ehlers i Kiel havde taget til Gjenmæle i sine »Staatswissenschaftliche Aufsätze« (1791), og den vidtberejste Notarius publicus i Kjøbenhavn G. H. Olsen, der havde saa mange forskjelligartede Interesser, gjorde 1805 det Samme i »Det skandinaviske Litteratur-Samfunds Skrifter«. Han indsaa ikke, »hvorfor Jorddyrkning, Fabrikflid og Handel ikke kunde følges ad«, og han udbryder: »Var jeg en rig Mand, jeg vilde omgjærde mig med dansk Luxus i Klæder, i Møbler, i Smykker og Bordanretninger, der vilde gjøre al fremmed Luxus aldeles overflødig, og jeg vilde stræbe at vinde mange til at følge mit Exempel«. Men han var ingen rig Mand, og saa gik det danske Samfund desuden med stærke Skridt økonomisk ned ad Bakke. De ovennævnte Udstillinger vise det, men derfor maa de langtfra betragtes som betydningsløse. De bares af et i 1808 stiftet »Selskab for indenlandsk Kunstflid«, der ikke udendvidere vilde følge Tidens Raab »Lær at undvære«, men vilde have det forandret til »Frembring selv, hvad Du ikke kan undvære«.

Medens Evropa kun nødtvungent gik med til den af Napoleon paabudte Fastlandsspærring, der skulde give England et dødeligt Stød ved at hindre dets Industri i at faa Afsætning, gik Danmark til Afspærringen med patriotisk Glæde. Det af England mishandlede og fornærmede Danmark hadede Alt, hvad engelsk var. Da Regeringen forbød ethvert Samkvem med det forhadte Land, stemmede det overens med en Række privat aflagte højtidelige Løfter om ikke at ville købe engelske Varer. Det ovennævnte Kunstflidsselskab var et Udslag af denne private Bevægelse, hvis negative Öjemed, ikke at ville købe engelske Frembringelser, det forøgede med en positiv Bestræbelse, der gik ud paa at fremkalde tilsvarende danske Frembringelser, og dette Selskabets nationale Maal blev hilst med forstaaende Paaskjønnelse. Publikum støttede dets Udstillinger. Udstillingen i 1811, der stod aaben i 34 Dage, blev besøgt af ikke mindre end c. 7000 Personer og indbragte i Entree næsten 2300 Rd., en for den Tid betydelig Sum; ikke faa af de Besøgende gav over den almindelige til en Mark fastsatte Adgangspris.

Her syntes at være Noget at bygge paa. Mellem dem, der fik Bevillinger af Kommercekollegiet i 1811, træffe vi Mænd, hvis Navne endnu kjendes. Grosserer Jacob

Holm fik Ret til at anlægge et Hörhegleri, Kunstdrejer J. A. Schwartz Ret til at oprette en Fiskebensfabrik, Studiosus Rasmus Holmblad Ret til at begynde et ved Damp drevet Valseværk; der sporedes desuden en opadgaaende Bevægelse i enkelte, bestemte Industrier, mellem Bevillingerne i 1811 for Kjøbenhavn var der fire, der angik Katuntrykkerier, fire, der angik Klædefabriker, og fire, der angik Tobaksfabriker. Men — Forholdene vare stærkere end de patriotiske Bestræbelser. 1813 kom Landets Bankerot, 1814 sluttedes Freden i Kiel. Evnen til at staa imod forringedes stærkt, og de forbudte engelske Varer fik paany lovlig Adgang. Den paa Indførselsforbudet grundede Industri sank sammen igjen, de danske Industridrivende havde ingen selvstændig Modstandskraft, vante som de vare til at blive ledede fra oven.

Den første i det danske Monarki afholdte Industriudstilling, 1805 i Kiel, der gik ud paa at gjøre kongerigske Produkter kjendte i Holsten, var paa god gammel Vis en fuldstændig Regeringssag, og Kunstflidsselskabets Udstillinger vare ikke stort bedre. Det var den Kommitterede i Kommercekollegiet Justitsraad C. G. Rafn, der stod som Indbyder til Mødet den 8 Februar 1808, paa hvilket »Selskabet til indenlandsk Kunstflid« blev stiftet, og til det havde han indbudt en lang Række Embedsmænd, supplerede med et Par Handelsmænd, en Søofficer, en Læge, en Apoteker og to — siger og skriver to — Industridrivende, Klædefabrikant J. J. Branner og Farver L. Holmblad, og disse to Industridrivende kunde godt have været udeladte, saa vist som de ikke kom til at spille nogen Rolle i Selskabet. Da der skulde vælges en Del Arbejdsudvalg, kom den Førstnævntes Navn slet ikke frem, og Farver Holmblad fik kun Plads i en saakaldet Manufakturkomite, der ikke synes at have udrettet Noget. Hovedvægten laa paa Udstillingskomiteen, og den blev sammensat af Justitiarius i Kjøbenhavns Fattigvæsens Politiret Justitsraad J. H. Bärens, Hof-Apoteker Professor G. Becker, Grosserer M. L. Nathanson, Legationsraad Iver Quistgaard samt den ovenfor omtalte Notarius publicus G. H. Olsen, der kort efter blev Selskabets Formand.

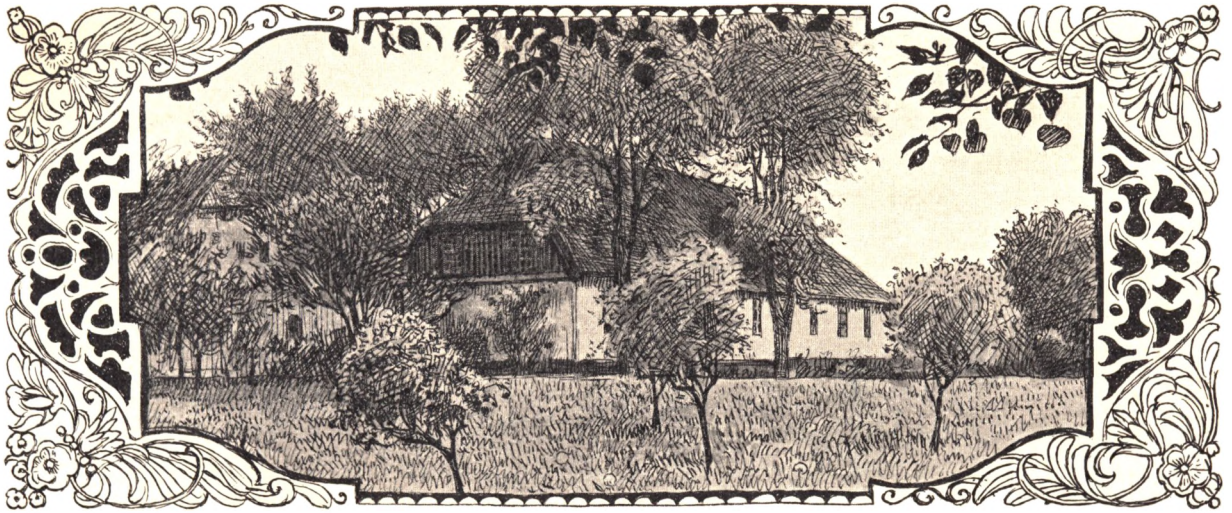
Naar de Industridrivende altsaa i dette industrielle Foretagende ikke spillede den mindste Rolle, er Grunden hertil selvfølgelig, at de Industridrivende den Gang ikke vare i Stand til at optræde. Industrien stod langt tilbage. Det kunde synes at betyde Noget, naar den unge Rasmus Holmblad i 1811 begyndte et med Damp drevet Valseværk, men den lille Dampmaskine, han erhvervede hertil, var en ældre Maskine, som i 1807 var bleven anskaffet fra England til en Oliemølle ved Skodsborg; den havde i den sidste Tid staaet stille. Der var i det Hele den Gang kun tre Dampmaskiner her i Landet, og i den saa stærkt forknyttede Tid var der ingen Industridrivende, der kunde føre an. J. C. Drewsen var endnu væsentlig sysselsat som Landøkonom; det er først i Tyverne, at han paa Strandmøllen gjør Landet fortrolig med Dampens Brug, og det er endnu langt senere, at han med Iver søger at bekæmpe den »Trosartikel«, at Danmark ikke var og ikke kunde blive et Fabrikland.

I saa Henseende skete der efterhaanden en ikke ringe Fremgang. Industrien fik lidt efter lidt banebrydende Dyrkere, og imellem dem voxer den i 1811 fødte J. C. Jacobsen op som en myndig Foregangsmand, som en »Arbejdets Mand«, der altid var »et Hoved højere end Gjerningen«. Han lagde Verdensry over den af ham dyrkede Industri,

og han gjorde endnu mere. Som Kjærlighed til Fædrelandet var levende hos de Mænd, der i 1811 stod som Industriens Førere, saaledes var denne Følelse ogsaa fremtrædende hos Jacobsen, men medens Begivenhederne i 1813 og 1814 væsentlig nedslod den af hine Ikke-Industridrivende skabte Bevægelse, var det, som om de sørgelige Begivenheder i 1863 og 1864 lod Jacobsen voxte i Kraft og Initiativ. Med Videnskaben som Leder udviklede han sin Virksomhed saa mægtigt, at den satte ham i Stand til at fatte Beslutninger, der havde det storslaaede Maal at fremme dansk Aandsliv og dansk Kultur som Helhed betragtet; allerede tidligt havde han — for ogsaa her at medtage dette Punkt — for sit Vedkommende gennemført den af G. H. Olsen i 1805 væsentlig som uopnaelig fremsatte Tanke gennem Kunsten at virke paa Industrien.

Hvilken rig Udvikling naaede han ikke at se i vort Samfund til Sammenligning med den fattige Tid, i hvilken han var født, en Tid, som ikke alene havde trykket økonomisk, men ogsaa aandeligt. De store Digterværker, hvormed Øhlenschläger paa en saa glimrende Maade aabnede sin Bane, laa forud for Jacobsens Fødselsaar, og da »Corregio« 1811 gik over Scenen, var det næsten symbolsk, at Forfatteren lod den store Kunstner slæbe sig tildøde paa de Penge, han trængte til. Men der var alligevel Øhlenschlägersk Aand i Stykket, Corregio synker i Døden kranset med Lavrbær. 1811 var et i mange Henseender trangt Aar, men at det er J. C. Jacobsens Fødselsaar lægger ligesom et lysende Træk over dets alvorlige Pande.

FADER OG FORGÆNGER

KJØBENHAVNS gamle Bryggerlav staar for Tanken som et rigt og mægtigt Lav; til Bryggernes Lavshus paa det østlige Hjørne af Klosterstræde og Skindergade knytter sig festlige Minder. Lokalerne i det vare store og anselige, Kjøbenhavn mødtes her til Baller, Koncerter og Komædie. For saa vidt var Alt idel Tilfredshed med Bryggerne — men saaledes ikke med Maaden, hvorpaa Brygningen i Lavet var ordnet. Mod den gjennem Tiderne nedarvede Omgangsbrygning blev der atter og atter rettet de skarpeste Angreb, og Resultatet blev, mærkeligt nok forøvrigt, at Bryggerlavet med samt dets Omgangsbrygning i 1805 blev hævet. Kongen affandt sig med Byens hundrede Bryggere, hvis Ret var knyttet til de af dem ejede Bryggergaarde. Enhver af dem fik i Betaling en saa betydelig Sum som 4000 Rd. Lavet forsvandt, og Lavshuset blev ikke længe ved Magt; det brændte 1807 under Bombardementet. Men Næringsfriheden paa Bryggeromraadet bragte langtfra den forventede Tilfredshed med det under de forandrede Forhold fremstillede Øl.

Der blev stadig løbet Storm mod de kjøbenhavnske Bryggerses Øl; det kan paavises Gang paa Gang, saaledes 1812 i »Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn« (Nr. 83), hvor en Indsender kalder Øllet »det maadeligste Tøj, der kan tænkes«; 1823 tvivler »Politivennen« (Nr. 387) om, at Kjøbenhavns Bryggere i Sommermaanederne kunne brygge sundt og klart Øl, som ikke bliver surt faa Dage efter Fadningen, og Brændevinsbrænder W. M. Olrik, der i 1833 udsender nogle kraftige Smaaskrifter, mener, at flere af Bryggernes Ølsorter i høj Grad fortjene Prædikatet Pjank. Selvfølgelig forsvarede Bryggerne sig, navnlig 1823 fremkommer der i »Statsvennen« og »Dagen« ganske talrige Artikler for og imod, men Brændevinsbrænderen fra Frederiksberggade sammenfatter tilsidst Angrebene i følgende fire Punkter, der sikkert alle maa siges at være rigtige: Bryggerne tage en altfor høj Pris for deres Produkter, de benytte ujusterede Tønder, deres Øl er gennemgaaende slet, de forstaa ikke at brygge, ikke en Gang at bruge et Termometer.

Særlig den sidste Paastand, at Bryggerne manglede Kundskab i deres Fag, lyder gjennem alle Angrebene. Allerede 1812 hed det, at der næppe er »en eneste Brygger eller Bryggersvend i Kjøbenhavn, der har fysisk Kundskab og Begreb om de Regler, efter hvilke et ordentligt og godt Bryggeri bör bestyres«, de fulgte udelukkende »gammel Slendrian«. Og saa var der en anden Ting, som ogsaa blev dragen stærkt frem. Det at være Bryggeriejer faldt i en Mængde Tilfælde ikke sammen med at være Brygger, Bryggerierne bleve nok saa hyppigt som før forestaaede af Lejebryggere og Bryggersvende. 1686 figurerede Viceadmiral Peter Hoppe, Ober-Rentemester Peter Brandt og Hofpræst, Dr. theol. Hans Leth m. Fl. paa Fortegnelsen over Kjøbenhavns Bryggere, de ejede hver sin Bryggergaard, men efter 1805 var Forholdet ikke blevet bedre, 1833 bemærker W. M. Olrik spydigt: »at Bryggerne kunne opregne Justitsraader, Kancelliraader og andre Raader iblandt sig, beviser Intet med Hensyn til Klygtighed og Erfaring i Faget«. Ejendomsforholdet til de gamle Gaarde spillede stadig en Rolle, samtidig med at Bryggersvendene fik en, som det synes, voxende Indflydelse. 1823 gives der en grel Skildring af, hvorledes »en Bryggerkarl beriges, medens hans Husbond ruineres«. Karlen, der næppe ejede Skjorten paa Kroppen, da han kom til at tjene i Bryggergaarden, skaffede sig hurtigt Kjendskab til Faget — »jeg kjender ingen Næringsvej, der er lettere lært«, skriver Olrik — indynder sig derpaa fiffig hos Kunderne, bliver saa impertinent mod den helt ukyndige Husbond, for endelig i et velvalgt Öjeblik at bryde med ham og drage af Gaarde med Kunderne hen til et andet Bryggeri, som han har vidst at skaffe sig tilleje. En saadan Mand kunde ikke blive nogen Pryd for Faget. Olrik kalder den Kreds af Bryggere, som han hørte til, for »Paddehatte uden mindste Aandsdannelse eller Kundskab«, og det er ham og Konserter, han sigter til, naar han taler om Bryggernes Pengegriskhed, om deres Evne til paa alle Maader at presse de Knægte, der tjene dem, medens de selv blive mere og mere tilbøjelige til at drive Dagene hen paa Vinhuse og Traktørsteder.

Det er en mørk, muligvis lidt for mørk Skildring af Forholdene. Erindres maa det jo, at Tiderne ikke vare gode. Men just paa dette Punkt maa det igjen ikke overses, at de Bryggere, der kunde ride Stormen af, langt fra fik ringe Forhold at arbejde under. Nørregade, der var Byens væsentligste Bryggergade, ødelagdes omtrent helt ved Bombardementet i 1807, og Ulykken forstørredes derved, at det ikke var muligt at faa de nedbrændte Gaarde hurtigt opbyggede igjen, men just dette bidrog til, at Antallet paa Kjøbenhavns Bryggere, der i 1805 var 100, sank endog meget betydeligt, saaledes at der herved skabtes en Konjunktur, der kunde udnyttes. Men her viste de daværende Bryggere deres Underlegenhed; de formaaede som Helhed ikke at benytte Konjunkturen. En Indsender i »Statsvennen« (1823 Nr. 23) længes efter at faa det gamle Lav med dets tvungne Omgangsbrygning tilbage, Byens Bryggere, klager han, raade langt fra over den til at drive deres Virksomhed nødvendige Kapital, men samtidig røber han, at dygtige Folk trods Alt dog kunde klare sig. Det er et Led i hans Klage, at der blandt »Stadens nuværende vel omtrent 40 Bryggere er kanske 5, hvoriblandt vel endog Lejebryggere, som have vidst at komme i Besiddelse af den Næring, alle 40 for at leve burde dele«.

Hvem disse fem dygtige Bryggere vare, oplyses ikke, men muligvis har den ene af dem været Brygger C. Johansen i St. Pedersstræde, om hvem det vides, at han bryggede holdbart Øl til Vestindien. En anden af dem er maaske Krigsraad og Forsørgelsesforstander C. J. Capito i Filosofgangen (nu Vestervoldgade), der i November 1823 gjør sig bemærket ved at avertere, at han, med de faldne Kornpriser har nedsat Priserne paa sit Øl, og samtidig udtaler, at han »med største Erkjendtlighed erkjender de Rettigheder og Fordele, Regeringen ved Bryggerligningens Ophævelse har skjænket enhver driftig Brygger«. Og da Indsenderen i »Statsvennen« udtrykkelig nævner, at der er Lejebryggere mellem de fem, kunde som en tredje muligvis nævnes Lejebrygger Christen Jacobsen i Brolæggerstræde. Sikkert er det nemlig, at han i 1828 sammen med Brygger C. P. Höyer i Raadhusstræde fremhæves som en særlig dygtig Brygger. Der rettes en Tak til disse to, og Takken kommer til dem gennem H. C. Ørstedes Mund. I det nævnte Aar udkom C. A. Bröndums lille Bog »Grundsætningerne for Ølbryggeriet«, og i dennes Fortale, der er skrevet af Ørsted, hedder det, at Bröndum, der ved Bogens Udarbejdelse har henvendt sig til »oplyste og duelige« Medborgere, har bedt ham om at rette en særlig Tak til Höyer og Jacobsen, »hvis Meddelelser han oftest har benyttet«. Christen Jacobsen var en af de ikke Faa, der fra Gaardskarl svang sig op til at blive baade Lejebrygger og Brygger, men han var en helt anden Type end de ovenfor nævnte fiffige Karle, der forenede Uvidenhed med raa Tænkemaade. Som den dygtige Mand han helt igjennem var, søgte han tidlig at skaffe sig Kundskaber, og da navnlig kemiske og fysiske Kundskaber.

Naar Nørregade ovenfor er kaldet Kjøbenhavns væsentligste Bryggergade, er det med Föje. Her fandtes fra gammel Tid omtrent en Fjerdedel af Byens samtlige Bryggergaarde, 1739 ikke mindre end 27 af 105 og 1801 24 af 100, og at det var saaledes kan forstaas, Nørregade var, som den vedblivende er, en lang Gade med dybe Grunde. Ejendommeligere er det, at en saa lille Gade som Brolæggerstræde ogsaa rangerede höjt som Bryggergade. Medens nemlig saa store Gader som Vestergade og Kjøbmagergade 1739 hver kun kunde opvise fem Bryggergaarde, mødte det lille Brolæggerstræde med ganske det samme Antal — ved Kjøbenhavns Brand 1728 brændte her endda sex — og da Bryggerlavet i 1805 blev hævet, var her endnu fire. I den ene af dem, den, der laa paa det sydøstlige Hjørne af Brolæggerstræde og Knabrostræde, var det, at Vendelboen Christen Jacobsen var Lejebrygger. Da Brygger Andreas Fint, i hvis Slægt Gaarden havde været i en Aarrække, døde i 1789, efterlod han sig en Enke, Anna Elisabeth f. Johansen, der i 1794 førte Gaarden og dens Bryggeri over paa adelige Hænder, hun ægtede den senere Kommandørkaptajn og Generaladjutant Niels Sehested af Gyldenfeldt, efter hvem hun i 1809 forøvrigt paany blev Enke, og som saadan stod hun som Gaardens Ejer i endog lang Tid. I denne Bryggergaard var det, at Christen Jacobsen kom i Tjeneste.

Vende vi os nu særlig til denne Mand, maa det siges, at vi ikke kjende overdrevent meget til ham. Vi vide saaledes ikke, om de Karaktertræk, en udførlig Beskrivelse af Vendelboerne er tilbøjelig til at se hos dem, fandtes hos ham, en hel Del Stridighed parret med Mistænksomhed og saa en god Portion Bjergsomhed i Forbindelse med

Lyst til at høre Guds Ord. Men hvad vi med Sikkerhed vide, er, at han sad inde med en usædvanlig rig naturlig Begavelse, og hermed skulle vi gaa over til at se, hvad der kan meddeles om hans vendelboske Oprindelse.

Et Par Mil Syd for Sæby i Albæk Sogn ligger Vorsaa Kro, og Ægteparret, der henimod Midten af det attende Aarhundrede sad inde med den, Jens Sørensen og Sophie Povlsdatter, fik her den 11 Januar 1738 Sönnen Jacob Jensen. Da Faderen imidlertid kun levede i fire Aar efter Sönnens Födsel og Moderen derpaa giftede sig med Jesper Christensen af Lyngsaa Gaard i samme Sogn, blev det paa denne Gaard, at Sönnen voxede op. Ja han blev hos Stiffaderen, lige til han i sit 28de Aar den 16 November 1766 ægtede Christen Asgersens Enke, Gertrud Clemensdatter, der efter sin Mand sad inde med Fæstegaarden Nörkjær i Dronninglund Sogn under Gjettrup Gaard og Gods. Her kom da Ægteparret til at leve, og her fik de to Börn, en Datter, der døde spæd, og saa en Sön, den ovenfor nævnte Christen Jacobsen, der blev födt den 15 Marts 1773.

Det Hjem, han opvoxede i, var et godt, kristeligt Hjem. Det lyder ud af de Taler, som Sognepræsten Chr. Ulr. Clausen holdt over hans Forældre, over Moderen, der bortkaldtes den 7 Juli 1795, og over Faderen, der døde halvfjerde Aar senere, den 28 Januar 1799. Texten, som Præsten gik ud fra i den sidste Tale, var Bibelordene: »Jeg haver med al god Samvittighed vandret for Gud indtil denne Dag«, og om Valget af denne Text siger Præsten, at han ikke vidste at vælge nogen bedre, »ti dersom der er nogen i Menigheden, der uden at bedrage sig selv kunde give sig det Vidnesbyrd ved Livets Ende, da var det ham«. Ved idelig at læse og overveje Guds Ord havde han, hedder det, »sanket sig et Forraad af aandelig Kundskab«, der styrkede ham i hans sidste Strid; i et smertefuldt, tre Uger langt Sygeleje øvede han sig i Tro, Haab og Taalmodighed.

Nörkjær var kun en lille Gaard. Da hverken Christen Asgersens, Gertrud Clemensdatters eller Jacob Jensens Fæstebreve synes bevarede, kan Gaardens Störrelse først ses, da den efter Jacob Jensens Död, endnu i 1799 gaar over fra at være Fæste til at blive Selvejendom, men som den var den Gang, var den sikkert ogsaa tidligere. Det nævnte Aar var forövrigt et bevæget Aar for Gjettrup Gods, som den hørte under; det blev nemlig i dette Aar af Grevinde Holck til Vraa afhændet til et Interessentskab, og dette solgte igjen Nörkjær, der ligger paa den østlige Side af Landevejen mellem Øster Melholt og Gjeraa, til den tidligere Forvalter paa Gjettrup, Præstesönnen fra Besser Andreas Evens, hvis Kjøbekontrakt oplyser, at Gaarden stod for »Ager og Engs Hartkorn 2 Tdr., item øde Mølleskyld 2 Skpr. 2 Fkr.«. Det var det Hele. Naar Gaarden ikke som Fæste gik over til Jacob Jensens Sön Christen Jacobsen, kan Grunden hertil være at søge i de paa Gjettrup indtraadte forandrede Forhold, men efter en opbevaret Tradition var det strax efter Faderens Död Christen Jacobsens Ønske at se andre og störrer Forhold end dem, der fandtes paa Nörkjær. Han vilde til Kjöbenhavn, og hans Ønske herom var saa stærkt, at han gjennemførte det uden Hensyn til, at han herved tilsatte den Frihed for Militærtjeneste, han kunde have bevaret ved roligt at blive paa Nörkjær.

Sikkert er det nu, at han i den vedkommende Lægdsrulle for 1793 staar opført som

»Gammelmandssön«, og at han herefter var fri for Militærtjeneste, samt at en af Sognets Mænd under 30 August 1800, da »Christen Jacobsen Nörkjær« ønsker at drage til Kjøbenhavn, erklærer at ville være »ansvarlig for hans Udeblivelse, saa længe han sig uden Distriktet eller Amtet opholder«, en Erklæring, der maatte indsendes til Lægdsmanden, inden Christen Jacobsen kunde faa det for hans Bortrejse nødvendige Pas; det er af 8 September 1800. Lidt senere i samme Maaned fik han yderligere et varmt anbefalende Testimonium af den ovenfor nævnte Pastor Clausen. Christen Jacobsen,

Gaarden Nörkjær i Dronninglund Sogn, Vendsyssel.

der »agtede andensteds at forsøge sin Lykke«, hedder det, havde ikke alene nydt en god, kristelig Opdragelse, men blandt sine jævnlige udmærket sig i Guds Kundskab og Oplysning, han havde Lyst til at omgaas Guds Ord.

Saaledes udrustet drog han til Kjøbenhavn. Her træffe vi ham i 1801, fra April til November, som Arbejdskarl paa Kongens Bryghus, og hans Skudsmaal fra denne Kondition lyder paa, at han har tjent tro og skikkelig. Men derefter vide vi Intet om ham, før han i 1808 faar sine Militærforhold endelig ordnede. Under 12 Januar 1808 skriver Kancelliet til Landmilice-Sessionen for Hjörning Amt, at det kan tillades Christen Jacobsen Nörkjær, som opholder sig i Kjøbenhavn, at udgaa af Amtets vedkommende Lægdsrulle, naar han beviser at være indført i en af Lægdsrullerne under første

sjællandske Distrikt og at have mødt for vedkommende Session med det øvrige Mandskab, som ifølge Plakaten af 6 November 1807 skal udskrives til Landeværnstjeneste. Men ved en Skrivelse af 26 s. M., altsaa lige fjorten Dage efter, bliver dette væsentlig omgjort. Efter en ny Ansøgning fra ham, hedder det nu, bliver »Reserven« Christen Jacobsen Nørkjær fritagen fra at møde for Sessionen og fra at udskrives som Landeværnsmand imod at blive staaende ved Kjøbenhavns borgerlige Artillerikorps, indtil han har opnaaet den Alder, hvori Landeværns mænd fritages for videre Krigstjeneste.

Det er herefter ikke muligt nøjagtigt at sige, naar og hvorledes han har tjent Kongen. De nærmere Enkeltheder herved synes ikke at kunne oplyses, saa lidt som det kan siges, naar han kom til det Gyldenfeldtske Bryggeri. Sikkert er det kun, at han 1810 var Bryggersvend og 1811 kaldes Lejebrygger. 1811 bor han i Knabrostræde Nr. 75 (nu Nr. 9) og fra 1815 til 1826 i samme Gade Nr. 115 (nu Nr. 13), d. v. s. først ligeoverfor og derpaa skraas overfor det nævnte Bryggeri. At han allerede i 1811 er Lejebrygger, kunde synes at stride med, at han først faar Borgerskab som saadan i 1817, men det kan tydeligt ses af hans Ansøgning om dette Borgerskab, at han er bleven greben i at sidde som Lejebrygger uden at have løst Borgerskab. Ansøgningen lyder saaledes: »Ifølge Advarsel fra Vedkommende i Politiretten giver jeg mig den Frihed at ansøge høj- og velædle Magistraten om at vinde Borgerskab som Brygger her i Staden; jeg er for nærværende Tid Lejebrygger i Gaarden Nr. 74 i Brolæggerstræde« (d. v. s. i det Gyldenfeldtske Bryggeri). Desværre ere de tre Bilag, han indsendte med Ansøgningen, nemlig en Gjenpart af hans Lejekontrakt, en Excercerattest af 2 Juni 1808 og et Patent (Afskedspatent?) som borgerlig Artillerist af 31 Marts 1815, leverede ham tilbage og dermed forsvundne, ellers kunde de muligvis have oplyst Forskjelligt.

Naar vi vide, at han i 1810 var Bryggersvend og i 1811 Lejebrygger, er det, fordi han i det førstnævnte af disse Aar blev gift og i det andet fik sit eneste Barn døbt. Under 27 September 1810 fik Bryggersvend Christen Jacobsen og Pigen Caroline Frederikke Schelbeck, begge af Kjøbenhavn, kongelig Bevilling til uden foregaaende Lysning fra Prædikestolen at blive sammenviede hjemme i Huset, af hvilken Præst de maatte begjære, og herefter bleve de den 24 Oktober s. A. »copulerede« af Sognepræsten ved Trinitatis Kirke L. N. Fallesen, der var en af den rationalistiske Tids mere »religiøse« Præster. Og da Ægteparrets den 2 September 1811 Kl. 3 om Morgenen fødte Søn Jacob Christian Jacobsen den 11 Oktober s. A. blev døbt i Helligaandskirken, kaldes Faderen som ovenfor S. 1 nævnt Lejebrygger.

Efter Alt at dømme har det kun været en beskeden Daabsfest, der er bleven holdt. Forholdene paabød det sikkert saaledes. Christen Jacobsen havde i de daværende daarligere Tider lige ophørt at staa tjenende i Andres Brød, og med hans Hustru forholdt det sig muligvis ganske paa samme Maade. Der er i saa Henseende blevet peget paa to Familier, hun kunde have været hos, Malermester Jon Gulsen Bergs Familie og kgl. Livtjener Christian Falkenbergs, men det Hele er kun en Formodning, skjönt det synes sikkert nok, at det unge Hjem i Knabrostræde stod i Forbindelse med de nævnte Familier. Der vides i det Hele saare lidt om Jacobsens Hustru udover, at hun er født den 16 December 1787 og altsaa var 14 Aar yngre end sin Mand. Efter en tilfældig opbe-

varet Seddel synes hun at have været den midterste i en ganske stor Søskendeflok, bestaaende af to Brødre og fem Søstere, og hendes nedenfor nævnte Broder Carl, der formentlig er født den 19 December 1783, er sikkert Tehandleren Carl Avgust Schelbeck, der findes i Kjøbenhavns Vejviser fra 1814 til 1824, og som fra 1819 ikke alene kaldes Tehandler, men ogsaa Löjtnant i det borgerlige Artilleri.

Efter et opbevaret Brev at dømme har Christen Jacobsens og Caroline Frederikke Schelbecks Ægteskab været et godt og kjærligt Ægteskab. Da »Madam Jacobsen« i Sommeren 1815 sammen med sin ovenfor nævnte Broder er rejst til en Søster paa Landet, skriver Manden den 1 Juli efterfølgende her facsimilerede Brev til hende.

Det er sikkert et indtruffet Dødsfald, der har foranlediget Rejsen, ti Christen Jacobsen skriver bl. A.: »Hils Din gode Søster og Johansen saa meget fra mig. Mine oprigtige Ønsker for deres Vel opsendes til vores Gud, og han, den Algode og Vise, vil nok vide paa den bedste Maade at hjælpe. Lev nu vel, saa vel som Omstændighederne tillade«. I dette Brev, der er skrevet med en stor og tydelig, nærmest smuk Skrift, og som helt fylder et Folioblads ene Side, henvender Christen Jacobsen sig ogsaa til sin »gode Svoger«. Han underretter ham om Dagens Kurs (»Specier koster idag 36 $\frac{1}{2}$ «), og han aabner herved et Perspektiv ind i Datidens Forretningsliv, som han sikkert har fulgt med Opmærksomhed. Det maatte selvfølgelig den Mand gjøre, der trods de trange Tider stadig arbejdede sig frem. Bryggersvenden blev Brygger, Arbejdskarlen i Kongens Bryghus blev baade Aktionær, Repræsentant og Direktør i det Aktieselskab, som kom til at eje dette gamle Bryggeri. 1739 var det gaaet over til at høre under Kjøbenhavns Bryggerlav, og da dette i 1805 hævedes, blev Bryggeriet de tidligere Lavsinteressenters private Ejendom, men da ti af dem trak sig tilbage, sank Tallet til 90, der hver fik en Aktie lydende paa $\frac{1}{90}$ Del, der ansattes til 1500 Rd. En saadan Aktie (Nr. 16) købte Christen Jacobsen i Avgust 1823, og endnu i Oktober s. A. blev han den ene af Selskabets syv Repræsentanter. Lejebryggeren blev herved Kollega med Kasserer ved Søassurancekompagniet Didrik Beckmann, Overkrigskommissær Fr. Hammerich, Negotie-Assistent N. Keilgaard, Raadmand og Kancelliraad M. Skibsted, Bogholder ved Tontinen P. Stephansen og Kaptajn Oldemand for Skipperlavet L. P. Wall. Selskabets første Konvention af 1808 gik ud fra, at alle Interessenterne vare Bryggere (eller dog Ejere af Bryggergaarde), men en ny Konvention af 1824, som Christen Jacobsen var med at vedtage, forudsætter ganske selvfølgelig, at »en stor Del af Interessenterne ikke ere Bryggere«.

Selskabets nye Repræsentant blev ikke længe staaende som kun Lejebrygger. Ved Kjøbenhavns store Brand i 1728 lagdes sex Bryggergaarde i Brolæggerstræde øde. Ejeren af den ene Mogens Høg solgte i 1729 sin Tomt til Bendix Jensen Borreby, der paany byggede Gaarden op, og fra hans Enke Charlotte Marie Voget gik den i 1753 over til Frederik Lohmann, hvis Enke Karen Jensdatter endnu samme Aar skjøder den til Lorentz Jensen Schmidt. Allerede 1759 skifter Bryggergaarden dog igjen Ejer. Lorentz Schmidts Bo overdrager den til Peter Ostenfeldt, og dennes Enke sælger den 1778 til Nikolai Rindom, der dør i 1804, saaledes at igjen en Enke Ane Cathrine Halensen bliver Gaardens Ejer, og hun sælger den i 1809 til Snedkermester Christian

Til
 Madam Frøben

Glæde hermed.

Gjød gerne den samme modtager af Mr. Hummel, den
 Lofen, og. Holbøfindende, - i en faabes det. og en
 jens glud ved det gæst, - for gæmme. og gjød
 konstab. alding. Ved. og ingenting af Højligst
 Raad, indgaa. at den Frak T. Krister agtens
 Ledelse for nu findes i Sammenhæng, om Frakten
 Klakken 1. og 2. - Frak af benene enen der
 kendt ingen Videre kunde for anden og 4te var
 Frakten alt forbi. - Vi var frist. og Høst. men
 den Frakten Frak begynder at blive Frak
 utalmelig for sin Frak. - i en frak Frak
 Frak. at Frakten sig om Frak. i den anden

Naar du kommer hjem, - thi aftenen kommer
 at du bliver fulgt med Carl igennem. Men
 du skal dog være alle tid alig om du vil, eller det
 vil blive nogle dage længere. dog til torsdag eller
 fredag naar du kommer hjem. - Gud være mig
 barmhjertig med ingen, alle og jern ingen eller noget
 andet end melk, og skulle det være lige kaffeløse. da
 jern dem ikke. - Med mig for sigt om alig gilder og om
 Carl. - Nu naar du er her for fra jern mig barmhjertig
 skæne i det øjeblik. aldig er det. - nu for mig
 med signing. - Nu kommer jeg mandag aften -
 jern din gode bly og for mig for mig fra mig.
 Minne og rigtige aften for dinne det og sendt det
 da om gud og for den alig. og det vil det med
 det du den bly mande et jern -
 Nu om alle det, for det som accepteret det. - det
 vil være for mig for den. og det vil det det. og
 det vil det det. -
 17de Juli 1815. *Christen Jacobsen*
 1815

Gud være aldig er det. ingen barmhjertig. - Christen
 Jacobsen bly. - det vil det. ingen barmhjertig for det om det
 det. - nu om det det det det. - det nu om det det det
 det det det det det det. og det det det det det det
 det det det det det det. - det det det det det det

Velschow. Paa denne nær synes alle de Nævnte selv at have været Bryggere, selv at have styret Bryggeriet, men ikke saaledes Snedkermesteren, der var saa vel anset i Snedkerlavet, at han i 1818 blev Lavets Oldermænd, hvad han var til sin Død den 12 August 1825. Han drev Bryggeriet ved Lejebryggere, og da det tidligere har været antaget, at Christen Jacobsen havde været Lejebrygger hos ham, skal det her oplyses, at det ikke kan have været Tilfældet. Skiftet efter Snedker Velschow oplyser, at hans Lejebrygger hed Niels Povlsen. Efter Kontrakt af 7 Juli 1821 betalte han 800 Rd. om Aaret i Leje af Bryggeriet med tilhørende Maltkølle, Kjedel og Kar.

Men var Christen Jacobsen ikke Lejebrygger i Bryggeriet i Brolæggerstræde Nr. 76 (nu Nr. 5), skulde han dog snart komme i inderlig Forbindelse med det. Da Ejendommen i Februar 1826 blev sat til Avktion, købte han den for 23,240 Rd., og samtidig købte han for 9555 Rd. Ejendommen Nr. 115 (nu Nr. 13) i Knabrostræde. De to Ejendomme havde i lang Tid hørt endog intimt sammen, men efter Skjødet paa den førstnævnte Ejendom, der under 13 Maj 1826 udstedtes til Jacobsen, synes der nu at skulle drages visse Grænser mellem de to sammenstødende Ejendomme. Det paalægges den nye Ejer at opføre og vedligeholde et Plankeværk imellem dem, og det forbydes, at Vandløbet fra Nr. 76 som hidtil maa føres ud gennem Nr. 115.

Strax efter Skjødets Udstedelse søger og faar Christen Jacobsen den 10 Juni 1826 nyt Borgerskab, denne Gang som virkelig Brygger, og under 14 s. M. faar han den efter Frd. 30 August 1805 nødvendige Koncession til at drive Bryggeriet, som han strax gaar i Gang med at forøge og forbedre. Endnu i 1826 forhøjer han Sidehuset og Baghuset med en Etage for at faa en Hvidmaltskølle samt større Loftsrum, og samtidig bliver den nye Brygger Direktør i Kongens Bryghus. Der var tre Direktører i det, og i Oktober 1826 blev Brygger Christen Jacobsen valgt ind i Direktionen ved Siden af Oberst C. Malling og Universitets-Bogtrykker Jens Hostrup Schultz, hvorved endnu skal oplyses, at medens Stillingen som Repræsentant var ulønnet, oppebar Direktørerne een Procent af det aarlige Overskud. Hvad Jacobsen har udrettet i Bryghuset, kan ikke ses af dets Protokoller, men uvirksom har han absolut ikke været, og da der i 1828 skulde opføres en ny Bygning, bliver han en af dem, Generalforsamlingen vælger til »at arrangere og slutte de fornødne Overenskomster og Akkorder efter de indkomne Overslag med vedkommende Mestere«. Man har i ham, og det sikkert med Rette, set en praktisk Mand med Forstand paa og Interesse for Bygningssager. I 1829 vare hans tre Direktøraar udløbne, men derfor skiltes han ikke ved Bryghuset, 1830 valgtes han for anden Gang til Repræsentant, og som saadan vedblev han nu til sin Død.

Christen Jacobsen omtales som en høj Mand med et kraftigt rødt Ansigt, og der er ingen Tvivl om, at han i den udholdende Forretningsdygtighed, hvormed han arbejdede sig frem, har staaet jysk Nøjsomhed og jysk Erhvervsenergi nær. Men han besad endnu andre Egenskaber. Han var en beslutsom Mand. Det fortælles, at da der en Gang opstod Skorstensild i Kongens Bryghus og de Tilstedeværende stod raadvilde, tog han hurtigt sin endda helt nye Frakke af, stoppede den i Skorstenen og kvalte dermed Branden. Men fremfor Alt var han en Mand, der med en altid higende Kundskabstrang tilegnede sig en Mængde Kundskaber, der paa snart alle Omraader bragte ham

til at danne sig meget bestemte Meninger, som han gjorde gjældende med baade Kraft og Dygtighed. Han var agtet og afholdt af de ikke Mange, som vare Familiens Omgang,

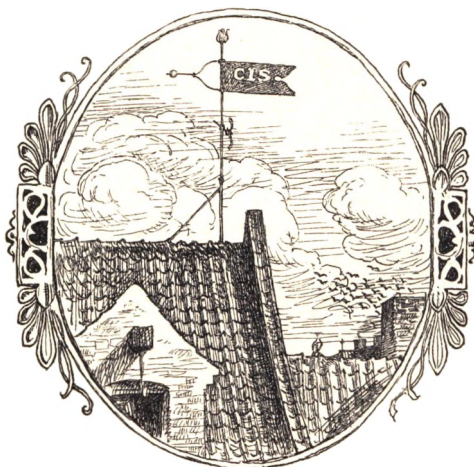
CHRISTEN JACOBSEN og Hustrus Grav paa Assistens Kirkegaard.

og da Sønnens unge Venner kom til Huset, knyttedes de til det med Respekt og Sympati. Sønneren imponerede dem ved sin Kundskabsfylde, sin klare Logik i Diskussionen og sine mangesidige Interesser, Moderen betegnes som elskværdig og blid, med et rigt Hjærteliv og ubrydelig Trofasthed mod gamle Venner, og Faderen — ja om ham skriver en af Sønnens Venner, at denne oprindelig ganske jævne Bondekarl med alminde-

lig Bondeoplæring » var en ejendommelig, efter min Opfattelse, stor Begavelse, maaske en endnu større Begavelse end Sönnen «.

Alt Stort begejstrede ham, og det endnu paa hans gamle Dage. Da Sönnen i 1831 meddelte ham Warschaus Fald som en almindelig politisk Nyhed, foer han op i en kraftig Tilrettevisning, fordi han ikke følte dybere for den tragiske Udgang af en heltemodig Rejsning mod Tyranniet. Han var helt med i Datidens æstetiske og religiøse Spørgsmaal, var fuldblods Romantiker med Øhlenschläger og svor til Rationalismens og Naturreligionens Fane, paa dette Omraade var Bastholm hans Ideal. Og saa var han endelig en i sit Fag ualmindelig dygtig Mand, der ivrig søgte at skaffe sig baade kemiske, fysiske og i det Hele alle Slags tekniske Kundskaber. Han var Tilhører ved Professorerne Jeppe Smiths, Zeises og Ørsteds populære Forelæsninger baade i det 1823 stiftede »Selskab for Naturlærens Udbredelse« og i den noget yngre Polytekniske Læreanstalt. Ja han bestræbte sig for at faa Kolleger med til disse Forelæsninger, hvad han dog ikke altid havde Glæde af. En af Byens bekendte Bryggere bortfjernede sig saaledes en Gang midt under et Foredrag i stor Kjedsomhed og i Forbavselse over, at hans Kollega ikke vilde følge ham. Men det er da ogsaa til denne Kollega, at et væsentligt Fremskridt i den danske Bryggeriteknik kan henføres. Efter hans Söns Udsagn skal han ikke alene tidligt have brugt, men være den, der først indførte Brugen af Termometeret i de danske Bryggerier.

Christen Jacobsen, der efter flere Aars tiltagende Svaghed, men kun fem Dages Sygeleje den 13. Februar 1835 henved 62 Aar gammel afgik ved Døden, staar som en betydende Skikkelse i den danske Bryggeriudvikling. I sin Handlekraft, sin Kundskabstrang og sin alsidige Interesserethed er han en værdig Forgænger for sin efterfølgende Sön, der paa Bryggeriets Omraade skulde skabe Forhold, der langt fordunklede Alt, hvad der af Stort og Skjønt kan henføres til Kjøbenhavns i sin Tid formentlig rige og mægtige Bryggerlav.

J. C. JACOBSEN
Efter Daguerreotypi fra 1846.

CARLSBERG BLIVER TIL

EFTER at have gaaet i en mindre Skole, det Bisserupske Institut i Læderstræde, blev Jacob Jacobsen sat til Arbejde i Faderens Bryggeri. Han blev ikke skaanet her, men ledet med Forstand og Intelligens, og efter Faderens Tilskyndelse begyndte han allerede i sit 17de Aar at høre H. C. Ørsteds populære Forelæsninger over Kemi, hvad der førte til, at han, da den polytekniske Lærestalt snart efter blev oprettet (1829), med Iver fulgte baade Ørsteds, Zeises og Forchhammers Forelæsninger dér. Ved Siden heraf dyrkede han desuden, hvad han senere har kaldt sine Yndlingsstudier, Matematik, Oldtidens Historie og tysk Litteratur, ikke at tale om, at han læste baade Øhlenschläger, Ingemann, Heiberg og andre danske Digtere, af hvis Værker han senere i Livet kunde citere lange Stykker. Disse Studier, som han drev helt paa egen Haand, fik han imidlertid ikke Lejlighed til at fortsætte længe. Faderens Svagelighed igjennem flere Aar og paafølgende Død, der indtraf i 1835, da Sønnen endnu ikke var 24 Aar, lagde tidligt hele det praktiske Arbejde i Bryggeriet paa hans Skuldre.

Den paa denne Tid stille og stærkt tilbageholdende unge Mand havde imidlertid forstaaet at benytte Tiden. Hans Jernflid og fortrinlige Evner havde ladet ham tilegne sig et i Virkeligheden stort Kundskabsforraad, saaledes at han vakte Opmærksomhed herved i den Kreds, han just paa denne Tid kom ind i. En fjærn Slægtning af hans Fader kom i Foraaret 1834 til Kjøbenhavn og medbragte en ung Kjøbmandsdatter fra Thisted Laura Holst. Hun kom til at bo hos Jacobsens, og da en noget ældre Søster af hende et Par Aar før var bleven gift med den teologiske Kandidat, Adjunkt ved Viborg Latin-skole Christian Djørup, fik hun en Dag Besøg af dennes yngre Broder Medicineren Frans Djørup, der i 1832 var kommen til Kjøbenhavn som Student fra Skolen i Viborg. Herved kom han til at gjøre Bekjendtskab med den unge Jacobsen, og Bekjendtskabet blev til Venskab, hvad der førte til, at Djørups Omgangskreds mellem Studenterne fra 1832 ogsaa blev Jacobsens.

Aaret 1832 saa ikke mindre end 210 nye Studenter, og mellem dem ikke faa, der se-

ner blev bekendte Mænd. Her kan nævnes Kemikeren Professor C. Th. Barfoed, Højesteretsadvokat G. Brock, den biologiske Forsker Professor A. Hannover, Forfatteren og Kritiker P. L. Møller, Redaktør C. V. Rimestad, Finansmanden Etatsraad O. B. Suhr o. s. v. Med Flere af disse fik Jacobsen senere at gjøre, men han kom strax i Forbindelse med en mindre Kreds, som stod Frans Djørup nær. Der var Djørups Fættre Brødre Stilling, den senere Dr. phil. P. Stilling og den senere Præst Jacob Stilling, af hvilke den Første var Stuekammerat med Djørup paa Regensen, og saa var der hans Sidekammerat fra Skolebænken, den senere filosofiske Professor Rasmus Nielsen. De vare alle fra Viborg. Men hertil kom endnu Studenten fra Helsingør, den senere Pastor Ole Chr. Gad, den privat Dimitterede, senere Præst i Kastellet Harald Ipsen og saa endelig Studenten fra Aalborg, den senere Professor Japetus Steenstrup. Denne sidste var forøvrigt ogsaa i Slægt med den ovenfor nævnte unge Pige fra Thisted, idet hans Fader, Præsten Johannes Vogelius Steenstrup var Fætter til hendes Moder Helene Cathrine f.

FRANS DJØRUP.

JAPETUS STEENSTRUP.

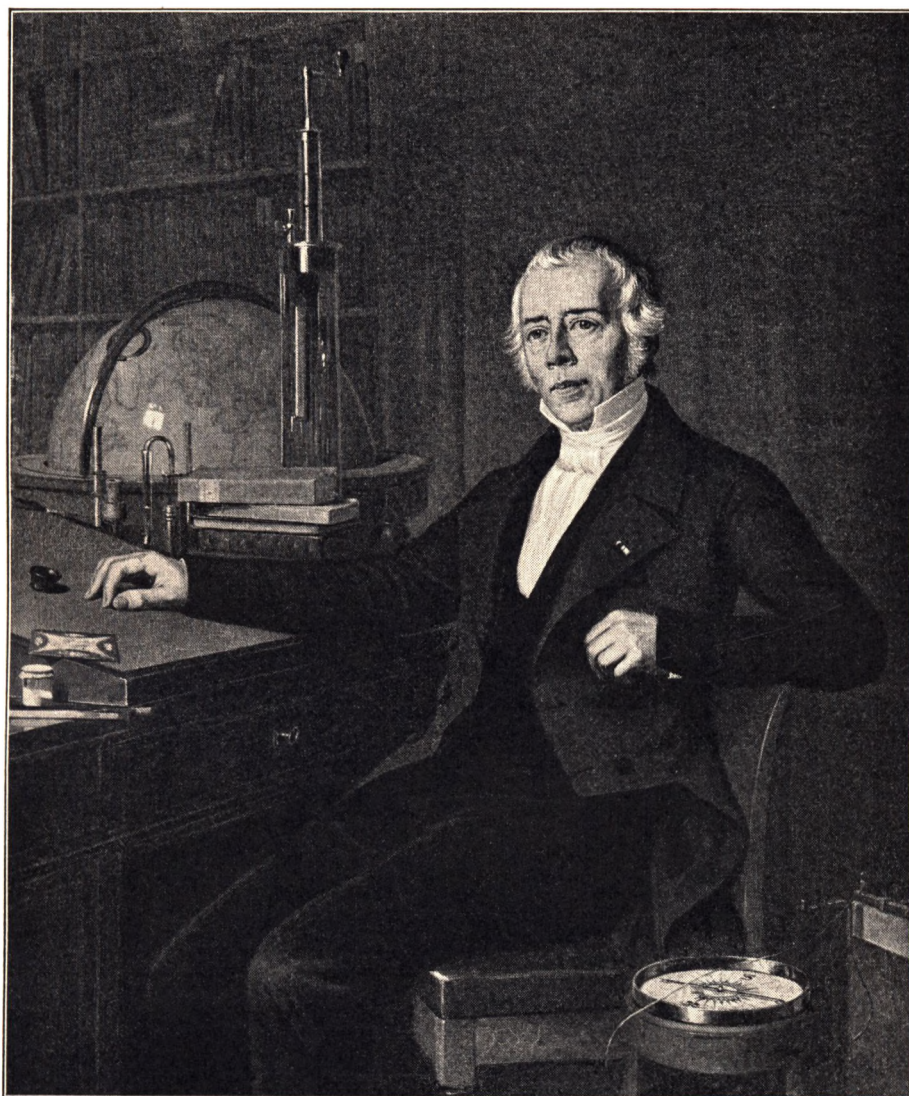

RASMUS NIELSEN.

Steenstrup, men han synes ikke strax at være kommen i Forbindelse med Jacobsen; da den femtenaarige Laura Holst i 1834 kom til Kjøbenhavn, sad Japetus Steenstrup hjemme i Faderens Præstegaard i Hillerslev, en Milsvej Nord for Thisted, som Mentor for yngre Brødre. Da han i 1835 vendte tilbage derfra, kom han selvfølgelig hurtig med i Kredsen, og ogsaa for hans Vedkommende blev Bekjendtskabet til et Venskab for Livet. Laura Holst, der fem Aar efter blev Jacobsens Hustru, bragte saaledes paa den her nævnte Maade Ungdom til det stille Bryggerhjem i Brolæggerstræde, og til de nævnte skal endnu særlig føjes hendes Fætter, den teologiske Student fra Aalborg 1829, Frantz Jacobsen, der havde stor Interesse for Naturvidenskab; han blev senere Præst paa Samsø.

I det muntre Studenterliv, som de her nævnte Unge førte, først paa Regensen og derefter paa Valkendorfs Kollegium, blev Jacobsen Deltager, og Studenterne, der til en Begyndelse vare tilbøjelige til at se den unge »Bryggerfyr« over Hovedet, bleve lidt efter lidt »imponerede«, som allerede ovenfor nævnt, »af hans Kundskabsfylde, klare Logik i Diskussionen og mangesidige Interesser«. Det er Frans Djørup, der skriver saaledes, og han fortæller særlig om, hvorledes den unge Jacobsen var hjemme paa

den danske Kunsts Omraade. Ved et Besøg i Udstillingen paa Charlottenborg blev Jacobsen ganske af sig selv den Ledende. Overfor disse Udtalelser har det sin store Interesse at kunne anføre ogsaa en Udtalelse fra Jacobsen om Forholdet mellem ham og

HANS CHRISTIAN ØRSTED. Efter Maleri af Marstrand. 1851.
Testamentarisk Gave fra J. C. Jacobsen til det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

hans studerende Venner. I et Brev fra 1886 til Frans Djørup takker han denne sin kjære Ven for »et mere end 50aarigt fortroligt Samliv«, og saa fortsætter han: »Paa den Retning, min Aand har taget, har mit Bekjendtskab med Dig i min umodne Ungdom udøvet en stor og frugtbar Indflydelse, dels ved at indføre mig i en Kreds af unge Studerende og derved i høj Grad at indvirke paa min Dannelse, men endnu mere ved den daglige Indvirkning af Din hele Personlighed. De Elementer, som mine naturlige An-

læg og min Opdragelse i Hjemmet havde tilvejebragt, kom derved til en flersidig Udvikling, som de ellers ikke vilde have faaet. Uden denne Paa-virkning vilde jeg hverken være bleven en brugbar og nyttig Borgerrepræsentant eller Stænderdeputeret eller Rigsdagsmand, men det Vigtigste er dog den personlige Indflydelse paa min Charakter og Tænkemaade. Uden den var jeg maaske nok bleven en dygtig Brygger, men vistnok en Egoist, der var gaaet op i materialistiske Livsanskuelser, og jeg vilde ikke med den Grad af Tilfredshed, som jeg i det Hele nu kan, kunne kaste Blikket tilbage paa de henrundne 75 Leveaar«.

Der er herefter ingen Tvivl om, at Jacobsens Samvær med de unge Studenter har været af Betydning for ham, samt at særlig Frans Djørup her har spillet en Rolle. Jacobsen kalder ham i andre Breve »min gamle, min ældste, trofaste Ven«, og herefter falder det helt naturligt, at det er sammen med Djørup, at Jacobsen første Gang smager bayersk Øl.

Da den ovenfor nævnte Brygger C. J. Capito i 1823 averterer om de Ølsorter, der kunde faas hos ham, er det Godt Øl til 2 Rbd. 64 Sk., Husholdningsøl til 2 Rbd. og Skillingsøl til 1 Rbd. Tønden, hvortil endnu maatte regnes 8 Sk. i Dragerpenge. Det var Alt overgjæret Øl, saa kaldet hvidt Øl, og andet Øl bryggedes næppe af det Jacobsenske Bryggeri i Brolæggerstræde. Danmark, der tidligere havde indført saa mange forskellige Sorter tysk Øl, synes Tid efter anden væsentlig at have slaaet sig til Ro med det hjemlige, som vi ovenfor have set, ofte kun daarlige Øl. Paa Kunstflidsselskabets Udstillinger (1810-1819) findes intet Øl, men da der igjen saas Industriudstillinger i

Den Jacobsenske Bryggergaard i Brolæggerstræde Nr. 5.

Gaarden i Brolæggerstræde Nr. 5 i sin nuværende Skikkelse.

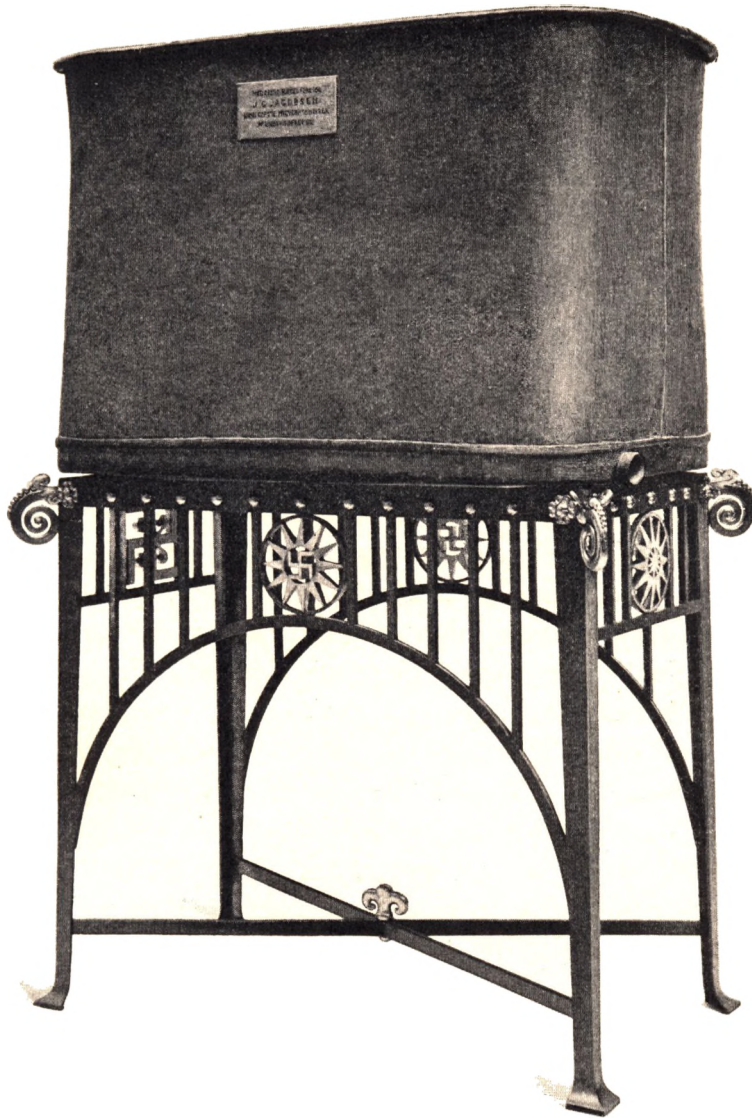
Kjøbenhavn, kom de helt tilfældigt til at gjøre opmærksom paa forskjelligt udenlandsk Øl, som det kunde være værd at efterligne. Paa den første af disse Udstillinger, der fandt Sted i 1834, er der af Kopperholdt i Aabenraa udstillet »Prøver af Øl, ligt engelsk Porter«, der roses som fortrinligt. Paa Udstillingen i 1836 er der intet Øl, men 1840 udstiller »H. W. Lange, de Voss' Efterfølger« i Altona »Prøver af Ale, Bayrisch-, Felsenkeller- og klaar Bier, Princess Bier, Schmal Bier og Brown Stout«. I Beretningen om Udstillingen roses disse Ølsorter paa Alen og Stouten nær, men saa hedder det videre: »En Industri saa naturlig for Danmark som Ølbryggeriet maatte man have ønsket at se bedre repræsenteret, og navnlig kunde det hvide Øl, som brygges i Kjøbenhavn, herved

være kommet i Betragtning, ihvorvel vi maa tilstaa, at intet af de herværende Bryggerier har det Omfang og det betydelige Lager, som kræves for at staa ved Siden af de andre Landes Bryggerier«. Der lyses efter fortrinlig brygget dansk hvidt Øl. Det kom dog ikke. Men paa Udstillingen i 1844 gav to kjøbenhavnske Bryggerier Møde med efterlignede udenlandske Ølsorter. Kongens Bryghus udstillede nok bittert hvidt Martsøl, men ved Siden heraf Dansk Porter fra 1842, og J. C. Jacobsen udstillede Lagerøl. Porterens roses ikke synderlig, hvorimod baade Martsøllet og Lagerøllet befindes at være af god Beskaffenhed, hvad der for Lagerøllets Vedkommende er en saa meget større Roes, som det efter Jacobsens egen Meddelelse oplyses, at det kun var Resultatet af nogle mindre Forsøg, hvortil han havde maattet indskrænke sig, da han manglede de nødvendige underjordiske Lagerkjældere.

Da Christen Jacobsen døde i 1835, overtog Sønnen Bryggeriets Bestyrelse paa Moderens Vegne, og i Løbet af det derpaa kommende Aar maa det være, at han paa en eller anden Maade bliver opmærksom paa det klare, skarptsmagende Lagerøl, som de tyske Kancelliherrer fra Kollegialbygningen paa Slotspladsen yndede at drikke hos Vinhandler Waage-Petersen i Store Strandstræde. Frans Djørup fortæller, at Vennen en Gang i 1836 paa en Spaseretur bød ham ned i den nævnte Kjælder paa et Glas Vin. Vinen synes dog mere at være et Paaskud; hvad Jacobsen vilde smage, var det bayerske Øl. En Flaske blev rekvireret, trukken op, og medens Djørup fandt, at det var noget afskyeligt Tøjeri, smagte Jacobsen atter og atter opmærksomt paa det, undersøgte det ved Synet, smagte igjen og mente, at det var en ejendommelig Slags Øl, der opfordrede til nærmere Undersøgelse. Senere paa Aaret rejste han saa til Hamborg for at undersøge det paa nært Hold.

Da han kom hjem fra Rejsen, gjaldt det om at gjøre Prøve paa at fremstille dette Øl. Han gjorde Forsøg paa at brygge bayersk Øl i sin Moders Vaskekjedel (1837). Forsøgene mislykkedes imidlertid, men derfor opgav han paa ingen Maade at naa frem, tværtimod. Han havde set, at det gjaldt om at »reformere« Ølfabrikationen her i Landet. Han gjorde nye Forsøg, og efterhaanden gik det bedre. Han rejste til München, gjorde Studier i Gabriel Sedlmayr's berømte Bryggeri »Zum Spaten«, kom tilbage med Tanker om nye Forsøg, der nu bl. A. gik ud paa at omdanne den almindelige Hvidtølsgjær, der var en Overgjær, til Undergjær, og det lykkedes ham nogenlunde. Han naaede til virkelig at kunne fremstille et passabelt Øl, som han fik lagret i en dyb, kold Kjælder, han havde opdaget hos en Vinhandler i Vingaardsstræde. Det Hele var dog endnu kun begyndende Forsøg. Skulde han faa Noget ud af det, maatte han have en virkelig Lagerkjælder, og saa ansøgte han Kongen om at maatte bygge en saakaldet »Felsenkeller« paa et nærmere betegnet Sted i Volden omkring Kjøbenhavn, og ved en kongelig Resolution af 8. Juni 1844 fik han Tilladelse hertil, dog ikke i Gyldenløves Bastion, som han i sit Andragende havde peget paa, men i Hahns Bastion udfor Teglgaardsstræde.

Her byggede han saa i 1845 to Hvælvinger i Forbindelse med et Isrum, enhver af Hvælvingerne var beregnet til at kunne rumme c. 700 Tdr. (920 Hkltlr.) Øl. Det var et mægtigt Skridt frem, men nu følte han mere og mere Savnet af en ægte bayersk Gjær. Dog hvorledes skulde han faa en saadan? Afstanden mellem Kjøbenhavn og München var stor, Datidens Rejser tog Tid, og Gjær var en vanskelig Vare. Han besluttede imidlertid at gjøre et Forsøg og lod sig i den Anledning lave en Blikdaase, der kunde rumme et Par Pund, og som kunde staa i et Hattefederal. Denne Daase fik han fyldt i München, og hver Gang Diligencen paa Hjemvejen holdt, det være Nat eller Dag, ilede han med Hattefoderalet i Haanden til nærmeste Vandpost, for at faa Blikdaasen overhældt med Vand. Det gjaldt om at holde Gjæren sval, og Forsøget lykkedes. Med den til Kjøbenhavn lykkeligt hjembragte Gjær bryggede han saa løs. Nu havde han baade Lagerkjældere og Gjær, og i Foraaret derefter bragte han første Gang bayersk Øl i Handelen. I Begyndelsen af Maj 1846 avertere forskellige Ølhandlere med bayersk Øl fra »Hr. Brygger Jacobsens Kjælder under Volden« til en Pris af 12 Sk. for en hel Flaske og 6 Sk. for en halv.

Vaskekjedelen, hvori J. C. JACOBSEN i 1837 gjorde sine første Forsøg paa at brygge bayersk Øl. (Opstillet i Carlsberg Bryggerierne paa den her viste Fod.)

Ti Aar vare nu gaaede, siden Jacobsen i Waage-Petersens Kjælder havde smagt bayersk Øl, og ganske lette havde disse Aar sikkert ikke været. Der var mødt maaske endog mange Skuffelser og muligvis ogsaa Vanskeligheder af anden Art. I December 1839 afhændede han den Aktie i Kongens Bryghus, som Faderen i sin Tid havde kjøbt; og det har sikkert været for at vise, at han dog havde udrettet Noget, dog havde naaet et Resultat, at han udstillede sit Lagerøl paa et saa tidligt Tidspunkt som ved Udstillingen i 1844. Hans Stilling paa denne Tid var dog væsentlig forandret derved, at hans Moder den 5. Februar 1844 var afgaaet ved Døden. Nu var ikke alene Bryggeriet i Brolæggerstræde hans Ejendom, men han arvede kontant c. 11,000 Rd., og med denne Sum i Haanden skulde og maatte han nu have et virkeligt bayersk Ølbryggeri i Gang. Standsfællerne rystede paa Hovedet af de »nye Façon«, han vilde indføre, og det var ikke

Faa, der fraraadede ham at vove sin lille Kapital paa et saa usikkert Foretagende, men han svarede dem, at mislykkedes Forsøget, kunde han altid fortsætte med Bryggeriet i Brolæggerstræde paa den gamle Maner.

Han stod fast i sin Beslutning og var ivrig i at søge en Grund, hvor der var rigeligt Vand samt Plads til de fornødne Lagerkjældere. Han var omkring mange Steder. Han saa bl. A. paa »Kildevæld« ved Strandvejen, men han var ogsaa opmærksom paa Valby Bakke, og her finde vi ham en kold Foraarsdag sammen med Frans Djørup. Bakken gjennemgravedes af Hensyn til Jernbanen, der skulde gaa fra Kjøbenhavn til Roskilde, og som den Gang var Tidens Vidunderværk herhjemme. Jacobsen udspurgte Arbejderne, prøvede Jorden og var næsten ikke til at faa bort, skjönt Djørup frøs jammerligt i den kolde Blæst. Jacobsen mente, at han nu havde fundet det rette Sted, og hans Tro i saa Henseende bekræftedes, da Kjøbenhavns mest ansete Vandmester forsikrede, at der her var udtømmeligt Vand. I Juli 1846 ansøgte han da — uden dog i Ansøgningen endnu at slaa Stedet fast — om at maatte anlægge og drive et bayersk Ølbryggeri med tilhørende Lagerkjældere paa et passende Sted i Kjøbenhavns Omegn, og da hans Andragende om at maatte bygge en Kjælder i Volden om Kjøbenhavn ikke synes bevaret i noget af de vedkommende Arkiver, er denne Ansøgning, der helt igjennem er skreven af ham selv, det tidligst kjendte Aktstykke fra hans Haand om hans store Foretagende, hvorfor den her skal meddeles; den giver ikke faa Oplysninger.

Kjøbenhavn d. 24de Juli 1846

Carlsberg og Carlsbergfabrikken, Jacob
Christians Jacobsen fraaf Kjøbenhavn anførte
allernaadigst om Villadelt til at anlægge
og drive et bayersk Ølbryggeri med tilhørende
Lagerkjælder paa et passende Sted i Kjøbenhavn,
fraaf Omegn

TIL KONGEN!

Efterat jeg i længere Tid havde beskæftiget mig med Forsøg paa Fabricationen af forædlede Ølsorter og ved en i forrige Aar med Deres Majestæts allernaadigste Tilladelse under Volden anlagt baiersk Lagerkjælder var bleven sat istand til at gøre disse Forsøg nogenlunde omfattende og fuldstændige, er jeg nu bleven overbeviist om, at det af mig producerede baierske

Lagerøl kan bestaae i Konkurrencen med det udenlandske, ligesom der ogsaa har aabnet sig Udsigt til, at Afsætningen af dette forædlede Øl vil faae en saadan Udstrækning, at denne Artikel kan blive Gjenstand for en regelmæssig Fabrication.

Denne Fabrications eiendommelige Beskaffenhed og de dermed forbundne særegne Forhold gjøre imidlertid ei alene mit saavel som alle andre private Bryggerier her i Staden uskikkede til dette Brug, saa snart der bliver Tale om Mere end indskrænkede

Forsøg, men det bliver endog saare vanskeligt, ja efter min Overbeviisning umuligt indenfor Stadens Grændser at anlægge et bairersk Bryggeri af en saadan Beskaffenhed, at det kan give den Garanti for et heldigt Udfald af Entreprisen, som baade Pligt og Nødvendighed udkræve, hvor saa betydelige Kapitaler komme til Anvendelse, som her vil blive Tilfældet.

Idet jeg nu paa Grund af Foranførte i Henhold til § 4 af Forordningen af 30te Aug. 1805 allerunderdanigst andrager paa Tilladelse til paa et passende Sted udenfor Fæstningsværkerne at maatte anlægge et Bryggeri med tilhørende underjordiske Lagerkjelder til Fabrication af bairersk Lagerøl, skal jeg i al Korthed tillade mig at udhæve de væsentligste af de Momenter, der formeentlig komme i Betragtning.

Foruden Vanskeligheden for ikke at sige Umuligheden af her i Staden at erholde en saa betydelig Plads som den, et bairersk Bryggeri udkræver, hvorom det allerunderdanigst vedlagte Skrift af Bygmester Dorsch¹ vil give en nogenlunde tydelig Forestilling, er der endvidere en særegen Omstændighed, der gjør Anlægget af en saadan Fabrik saare vanskelig i en tætbebygget Stad som Kjøbenhavn, der ovenikjøbet er omgiven af høie Volde. Den eiendommelige Gjæring — Undergjæring — som især giver det bairerske Øl dets fortrinlige Egenskaber, udfordrer nemlig for ret at lykkes en meget lav Temperatur af nogle faa Grader over Frysepunktet. Men til denne Temperatur kan Ølurten ikke nedsvales, naar Bryggeriet er beliggende inde i en Stad imellem høie Huse, hvor Luften altid er flere Grader varmere end udenfor, hvilket ogsaa er Grunden til, at de i den senere Tid i Tyskland anlagte bairerske Bryggerier enten ere opførte udenfor Stæderne eller dog i de aabne Udkanter af samme. — Det eneste Terrain, som her i Staden kunde komme i Betragtning, vilde altsaa være at søge i Nærheden af Havnen, men dette er allerede optaget til Handelspladser og andet ligesaa indbringende Brug og har desuden saa lav en Beliggenhed, at de til et bairersk Bryggeri uundværlige Gjærings- og Malte-Kjeldere ikke kunne anlægges i den Dybde, der er nødvendig, naar deres Temperatur skal have den fornødne Stadighed.

Et andet Hensyn, som ved Anlægget af et bairersk Bryggeri er af ikke mindre Vigtighed, er Beliggenheden af den underjordiske Lagerkjelder til Øllets Opbevaring, som af letforklarlige Grunde ei maa ligge i en altfor stor Afstand fra Bryggeriet. At en saadan Kjelder, der udfordrer en Jordbedækning ovenpaa Hvælvingen af 6 à 10 Alens Høide, ikke kan anlægges i et saa fladt Terrain som Kjøbenhavns, synes indlysende, og jeg skal her saameget mindre gjentage, hvad jeg i en tidligere allerunderdanigst Ansøgning² udførligen har udviklet om denne Gjenstand, som jeg i Deres Majestæts allernaadigste Tilladelse til at anlægge en Kjelder af denne Art under Volden troer at turde see et Beviis paa, at Rigtigheden af foranførte Sætning har vundet Deres Majestæts allerhøieste Anerkjendelse. Nysnævnte Kjelder er imidlertid af saa ringe et Omfang, at den kun kan optage en Fjerdedel af det Quantum Øl, som et Bryggeri af Middelstørrelse vil kunne producere og som efter al Sandsynlighed inden føie Tid kan finde Afsætning,

¹ Über den Bau neuer und die Verbesserung schon bestehender Brauereien mit besonderer Berücksichtigung ebener zur Anlage guter Lagerkeller ungeeigneter Gegenden von C. H. Dorsch, fürstl. Reusz. Baumeister in Schleiz, Leipzig 1837, S. I-X + 1-94, 8vo m. 10 litogr. Tavler.

² Som ovfr. nævnt synes denne Ansøgning tabt.

og det vil saaledes blive nødvendigt at anlægge en større Lagerkjelder. Hvorvidt jeg turde gjøre mig Haab om, at Deres Majestæt ogsaa vil tilstede dennes Anlæg under Volden, derom tør jeg naturligvis ikke nære nogen Mening, men idet jeg paa den ene Side med levende Erkjendtlighed paaskjønner den Naade, som Deres Majestæt ved hiin Tilladelse lod mig blive til Deel, maatte jeg dog paa den anden Side ansee det for aldeles utilraadeligt for mig at benytte Fæstningens Terrain til flere lignende Bygningsforetagender paa Grund af de Betingelser, hvortil denne Benyttelse har maattet knyttes, da de, som Erfaring har viist, lægge uoverstigelige Hindringer iveien for Udførelsen af adskillige væsentlige Indretninger, som ikke uden stor Ulempe kunne undværes.

En udvidet Lagerkjelder maa altsaa anlægges udenfor Fæstningen og derhos i en betydelig Afstand fra samme, deels fordi Terrainet i Nærheden er ligesaa lavt og fugtigt som inde i Staden, deels af Hensyn til Fortificationsvæsenet, som jeg har Grund til at antage ikke vil tillade den nødvendige Jordforhøinings Opførelse indenfor Demarcationslinien. Men naar Lagerkjelderens saaledes maa anlægges i en Afstand af henved $\frac{1}{2}$ Miil fra Fæstningen, vil det let skjønnes, at Bryggeriet ikke kan ligge inde i Staden, eftersom Øllet i saa Fald maatte transporteres frem og tilbage, i Alt henved 1 Miil, og derhos 2 Gange passere Consumtionslinien, hvilket vilde medføre altfor stor Besvær, ligesom Tilsynet med Arbeidet paa de forskjellige, saa langt fra hinanden liggende Steder vilde, hvad der især for en ny Fabrication er høist farligt, blive meget ufuldkommen.

Foruden disse Hovedgrunde for mit Andragende kunde der endnu anføres flere ikke uvigtige, saasom: den renere for skadelige Uddunstninger frie Luft udenfor Byen, Muligheden af der at give Bygningerne den hensigtsmæssigste Beliggenhed med Hensyn til Himmelstrøget og til de hyppigste Vindes Retning m. m., men da jeg haaber, at det ovenfor Anførte er tilstrækkeligt til at godtgjøre, hvor vigtig den ansøgte Tilladelse er for den omhandlede Fabrications Fremgang, skal jeg ikke vidtløftiggjøre dette Andragende ved en udførligere Udvikling af det mindre Væsentlige.

Skulde det allernaadigst behage Deres Majestæt at lade Rigtigheden af de fremsatte tekniske Bemærkninger underkaste en Prøvelse af en sagkyndig Autoritet, tør jeg smigre mig med, at de ville vorde anerkjendte som rigtige og velbegrundede.

Endnu være det mig tilladt at anføre de Grunde, hvorfor jeg haaber, at der ikke i den bestaaende Lovgivning ligger nogen Hindring for det Anførte.

Den Rettighed, som er givet de Kjøbenhavnske Bryggerier, at »ingen udenfor Fæstningen indtil 2 Miles Afstand boende maa brygge Øl til Salg . . . men de skal det hos Brygger-Lauget i Kjøbenhavn selv lade afhente osv.«¹, kan formentlig ikke komme i Betragtning som Hindring, da jeg selv eier og driver et med Magistratens Concession forsynet Bryggeri her i Staden, hvilken Drift fremdeles vedbliver uforandret, hvorimod det kun er den dermed i Forbindelse staaende Deel af mit Etablissement, som beskæftiger sig med Productionen af Lagerøl, som jeg ønsker at forlægge udenfor Voldene. At en kjøbenhavnsk Brygger, hvor særegne Omstændigheder tale derfor, kan vente at erholde Tilladelse til at anlægge sin Fabrik udenfor Staden, er endog, saavidt jeg skjønner, ligefrem forudsat i Forordningen af 30 August 1805 § 4 og 5.

¹ Frd. 28 Decbr. 1739 § 32, jfr. Frd. 30 Avg. 1805 § 10 (s. Ny Kollegial-Tidende 1847, S. 76).

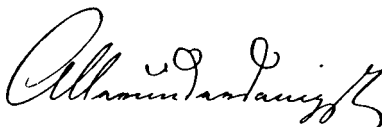
En saadan Tilladelse kan i dette specielle Tilfælde heller ikke medføre nogen Skade for de øvrige Bryggere i Hovedstaden, da det bayerske Øl paa Grund af dets betydeligt høiere Priis samt dets mere viinagtige Beskaffenhed ikke kan træde i Konkurrence med de simplere og billigere Ølsorter, som Bryggerierne i Staden efter deres hele Anlæg nu ere indskrænkede til at producere, og den Moderation i Prisen, som et udenbyes bayersk Bryggeri kunde tilstaae de udenbyes Konsumenter, vilde saaledes ikke kunne have nogen skadelig Indflydelse.

Forsaavidt det maatte befrygtes, at et saadant Bryggeries Anlæg udenfor Konsumtionslinien kunde bevirke en Afgang i Statens Intrader, tillader jeg mig allerunderdanigst at bemærke, at dette vel vilde blive Tilfældet for det Quantum Øl, som blev consumeret i Forstæderne, men ligesom dette i Forhold til det Hele vilde være af ringe Betydenhed, saaledes vilde denne ubetydelige Afgang paa den anden Side rigeligen dækkes, idet det her fabrikerede bayerske Øls lavere Priis vilde medføre en større Forbrug i selve Staden, som sikkert vilde forhøie Beløbet af den Indførselsconsumtion, som deraf blev at svare, i en saadan Grad, at den betydeligt vilde overstige, hvad der nu indkommer i Told af denne Artikel.

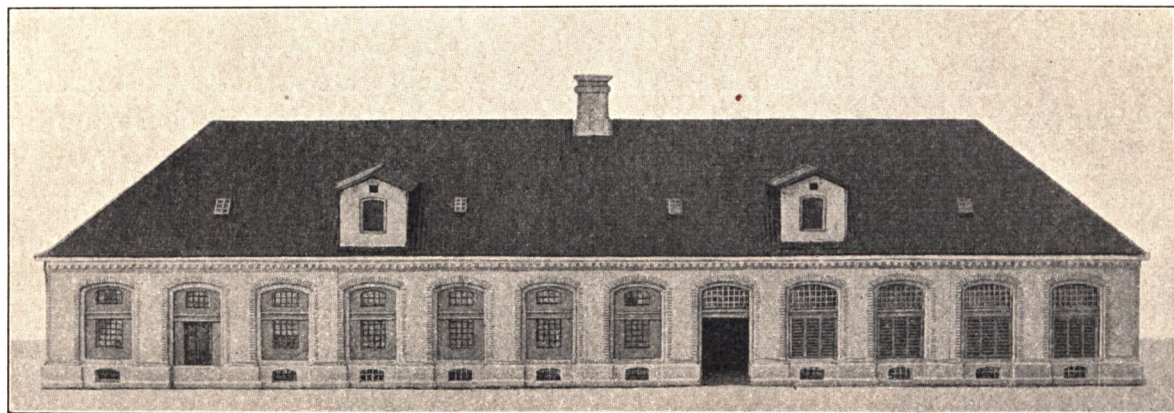
At gjøre et bayersk Bryggeri udenfor Konsumtionslinien til Gjenstand for Beskatning vilde vel ikke være aldeles umuligt, men da den ikke kunde gives den simple Form af en Redskabsafgift og altsaa maatte medføre en Kontrol med selve Productionens Størrelse, saaledes som Tilfældet er i England, vilde den være forbunden med saa stor Ulempe især for en ny Fabrik, der i den første Tid maa befinde sig i en fortsat Udviklings Tilstand, at jeg ikke drister mig til at bringe denne Beskatningsmaade i Forslag.

Dersom det endelig maatte ansees nødvendigt, at det blev godtgjort, at det projecterede Bryggeri virkelig var bestemt til Fabricationen af bayersk Øl, antager jeg, at dette kunde skee paa en fyldestgjørende Maade, naar Byggeplanen blev fremlagt til Approbation, idet hele Anlægets Form, men især den til Lagerølfabrikationen uundværlige underjordiske Lagerkjelder vistnok kunne ansees som tilstrækkelige Kjendetegn paa Bryggeriets Bestemmelse.

I Henhold til det Foranførte tillader jeg mig allerunderdanigst at ansøge om Tilladelse til at anlægge og drive et bayersk Ølbryggeri med tilhørende underjordiske Lagerkjelder paa et passende Sted i Kjøbenhavns Omegn.

 Jacob Christian Jacobsen
 Chef for ny Landbrugsdepartementet
 samt Landbrugsminister med Sjælførelse af
 Landbruget

Denne Ansøgning blev velvilligt modtagen. Den blev anbefalet af Formændene for Kjøbenhavns Bryggere, J. N. Bjerre og K. G. Groth, af Kjøbenhavns Borgerrepræsentation og Magistrat, ligesom af Kommercekollegiet, hvorpaa Kancelliet indstillede den til kongelig Sanktion, som ogsaa blev given. Under 25 November 1846 udstedtes den ønskede Bevilling, og nu købte Jacobsen af Grosserer Georg Bloch c. 3 Tønder Land af Bjerregaardens Marker i Valby for 7000 Rd.; det var lykkedes ham at faa et Laan paa 45,000 Rd. hos Handelshuset J. P. Suhr & Søn, der var et af de faa Firmaer i Dattiden, der viste Interesse for danske industrielle Foretagender. I Foraaret 1847 begyndte herefter Arbejdet med Bryggeriets Opførelse, hvortil han med Assistance af Ar-

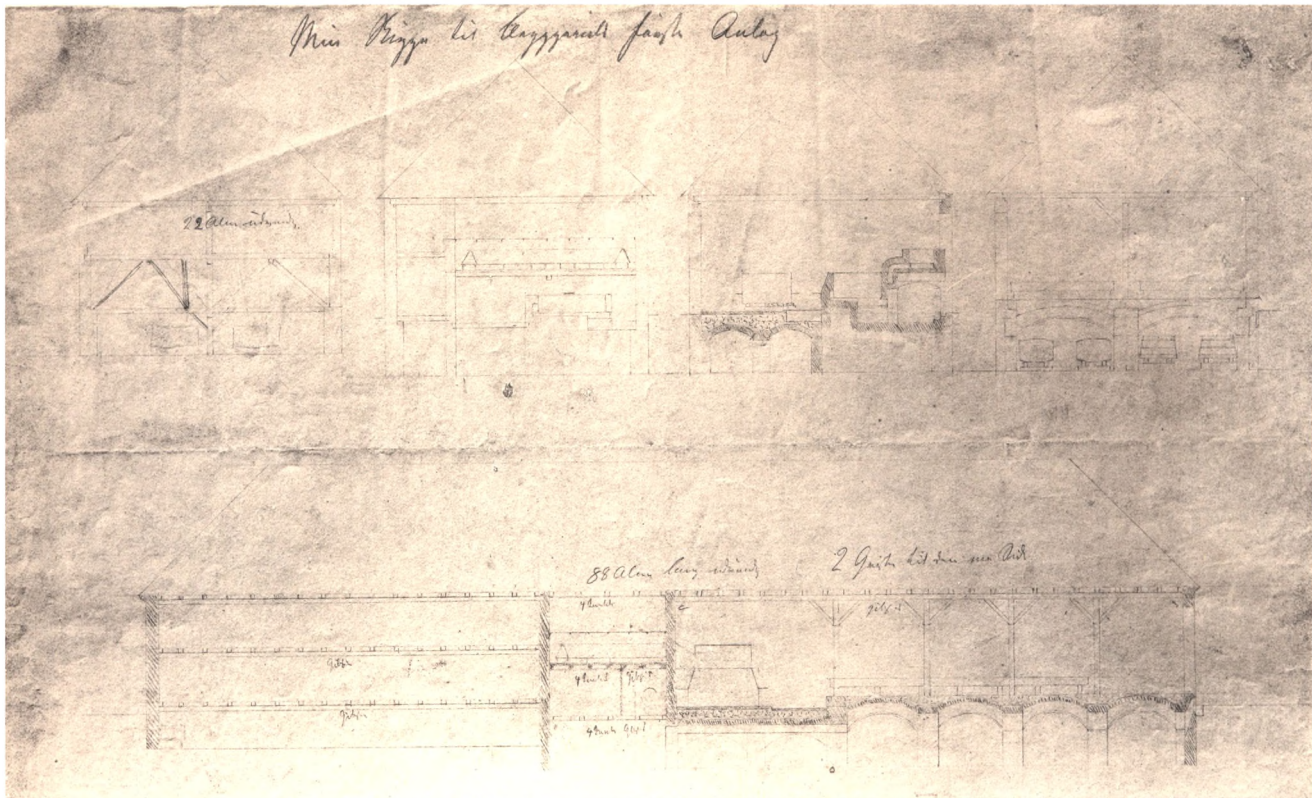

J. C. JACOBSENS første Bryggeribygning paa Carlsberg, efter en Model udført i 1888.

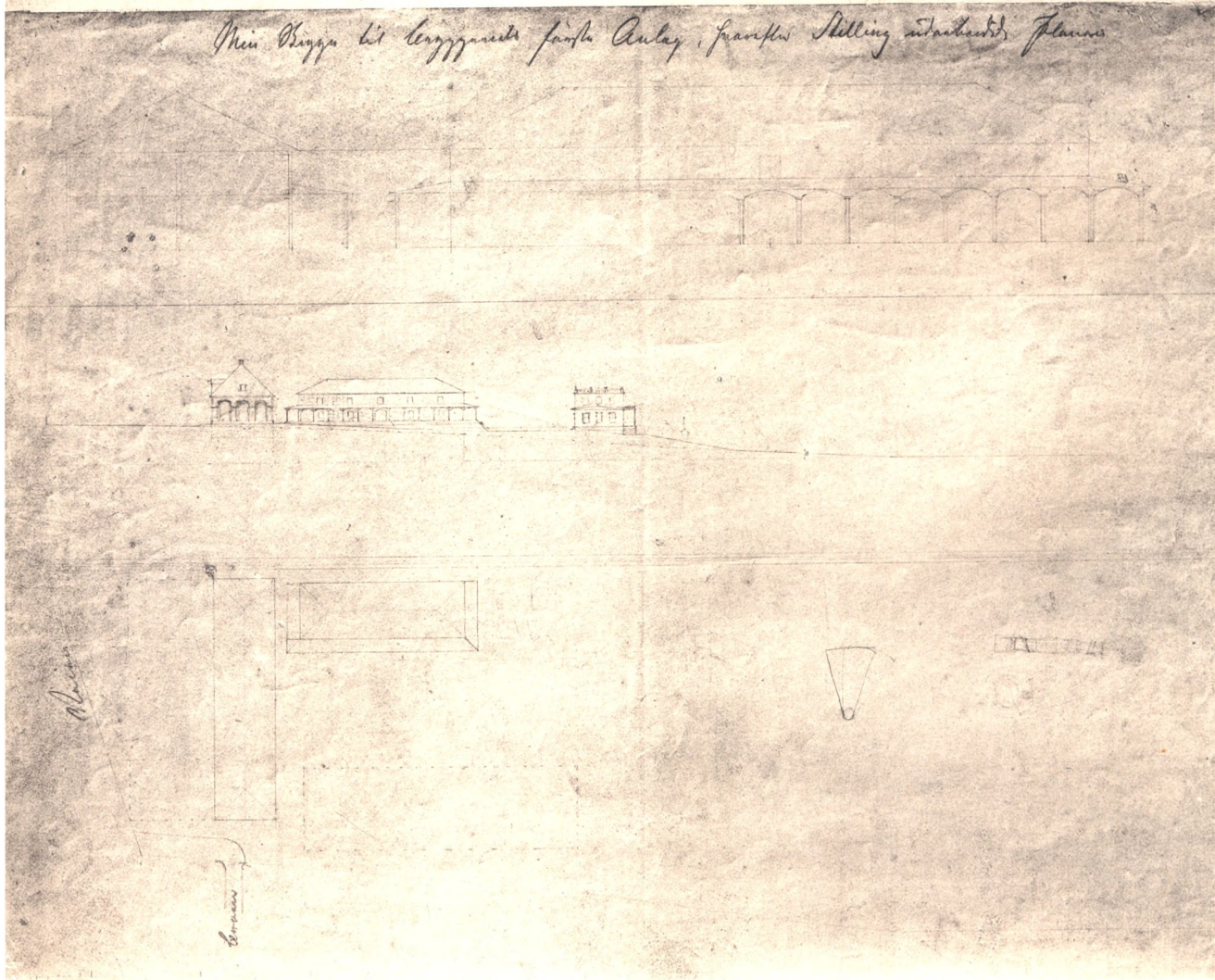
kitekt H. C. Stilling for en stor Del selv leverede Tegningerne, og en Sommerdag stod Rejsegildet. To Kranstræer med Initialerne J. C. J. og C. J. i Fløjene plantedes paa henholdsvis Bryggeribygningen og Lagerbygningen, Jacobsen udgød et Glas Vin over Skorstenen, der stod midt i Anlægget, og gav det efter sin femaarige Søn Carl Navnet Carlsberg. Med Hensyn til hvorledes Jacobsen arbejdede saavel med den indre Ordning af det ny Anlæg som med Planer og Façader, er det oplysende at se de her vedføjede Gjengivelser af to Skitser, der ere forsynede med hans egenhændige Bemærkninger. Desværre er Papiret, hvorpaa de let tegnede, men ellers meget præcist udførte Udkast ere gjorte, saa medtaget, at Tegningerne nu kun ere svagt kjendelige, men paa den nederste staar der med hans Haand tydeligt nok: »Min Skizze til Bryggeriets første Anlæg, hvorefter Stilling udarbejdede Planen«. Paa en nærværende Værk ledsagende Plan over Carlsbergs Udvikling i Jacobsens Levetid vil man se Størrelsen af det oprindelige Bryggeri. Typen af Jacobsens første Bygninger er bevaret i en Model, der udførtes i 1888, og hvoraf ovenfor er givet en Afbildning. Om Efteraaret stod Bryggeriet færdigt, beregnet paa en aarlig Produktion af c. 5000 Tdr. (c. 6600 Hklttr.) ØL, og den 10 November 1847 gjordes det første Bryg, der fuldt ud lykkedes.

Et nyt, stort Foretagende var skabt til Gavn for Mange, men for En og Anden kom det dog paatværs. Henriette Lund skriver i sine »Erindringer fra Hjemmet«, at Carlsbergs Bygninger væsentlig begrænsede den hidtil saa frie Udsigt fra Ny Bakkegaard,

Min Bryggeri til Carlsberg første Udkast

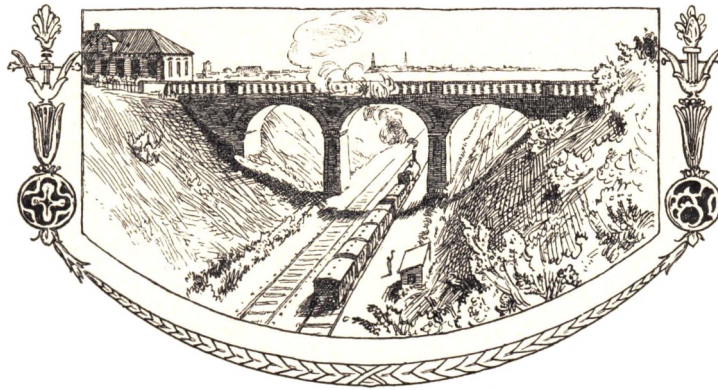

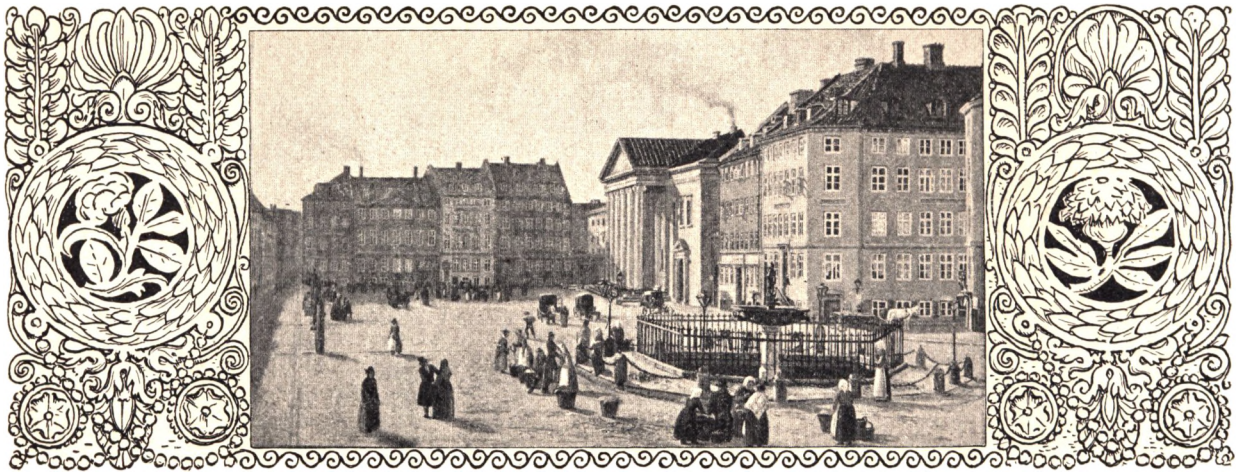
Min Bryggeri til Carlsberg første Udkast, fra et andet indkastet Planer

J. C. JACOBSENS første Udkast til Bryggeriet Carlsberg.

hvor den Lundske Familie boede paa Landet, Udsigten havde strakt sig til Kalvebodstrand og videre ved Horisontens yderste Rand til Kjøgebugt. Men lukkede de nye Bygninger for denne vide Udsigt, aabnede den Virksomhed, som her fik sit Hjem, for en endnu videre Udsigt. En energisk og aandelig myndig Industridrivende skulde her vise, at der kunde trives industriel Virksomhed i Danmark i endog saa storslaeade Former, at Verdens Öjne droges imod den. Den af Jacobsen her indledede Bryggerireform skulde lægge Verdensberömmelsen om ham til Ære for hans Fædreland. Jacobsen arbejdede ikke alene for sin Industri, men som Borger i den By og Sön af det Land, han ved sin Födsel tilhørte.

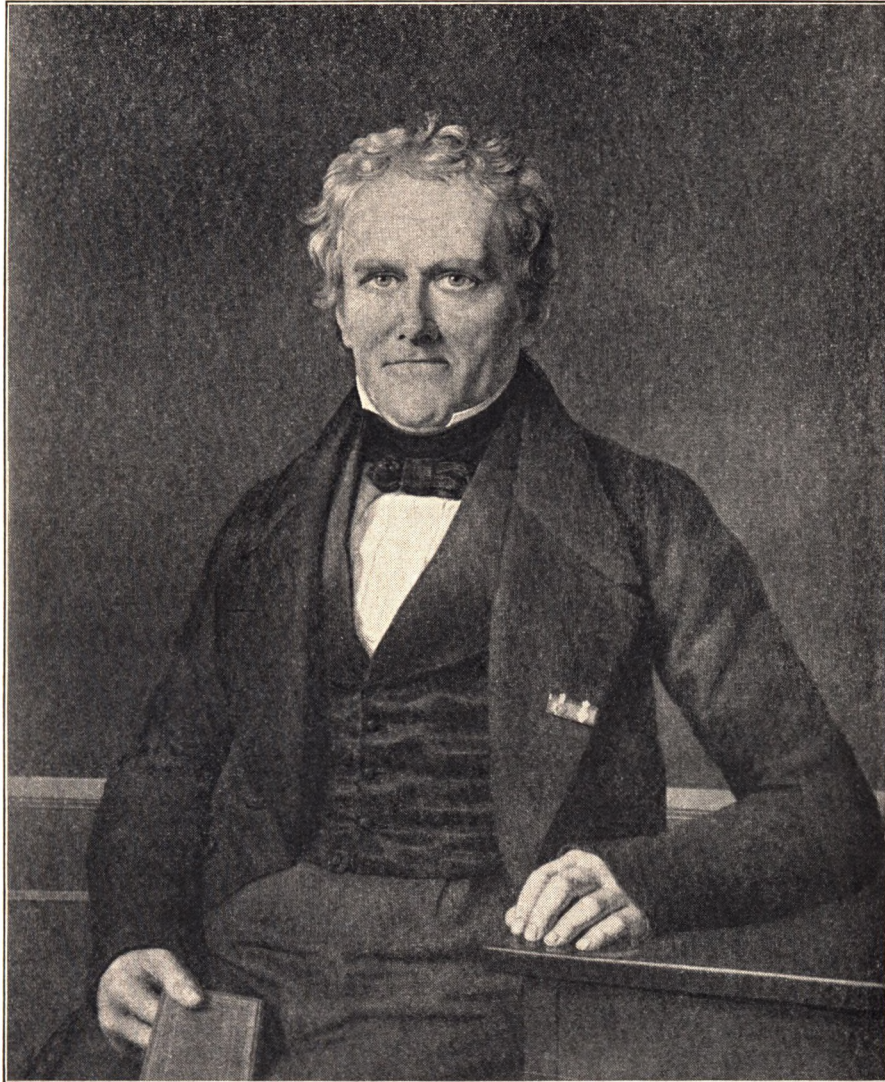
NOGLE OFFENTLIGE HVERV

SOM vi have set, gav Arbejdet med Carlsbergs Tilblivelse Jacobsen meget at gjøre, samtidig med at han, selvfølgelig, passede Bryggeriet i Brolæggerstræde, men en saa energisk Arbejder, som han var, kunde overkomme meget. Da Carlsberg traadte i Virksomhed, var han paa femte Aar Medlem af Kjøbenhavns Borgerrepræsentation. Det offentlige Livs Udvikling havde tidligt fanget hans Interesse. I hans Natur boede en mægtig Trang til fri, selvstændig Rörelse, Frihedsbevægelsen, der rejste sit Hoved i Enevoldsmagtens sidste Tid, havde uimodstaaeligt draget ham til sig; med den var han dansk og nordisk sindet.

Da der i Januar 1843 skulde vælges syv Borgerrepræsentanter, opfordrer »Fædrelandet«, den nævnte Bevægelses ypperste Organ, til at gjenvælge fem af de Afgaaende, og til istedenfor to, der helt gik ud, at vælge Grosserer, Silke- og Klædekræmmer Georg Bloch samt Brygger, Løjtnant i Borgervæbningen J. C. Jacobsen. Ganske som »Fædrelandet« vilde, gik det dog ikke. Ogsaa andensteds beskjæftigede man sig med Valget. I Industriforeningen og Haandværkerforeningen var der opstillet andre Lister, der bl. A. lignede hinanden deri, at Jacobsen ikke fandtes paa nogen af dem. Desuagtet blev han dog valgt, hvad »Fædrelandet« var meget tilfreds med; det kalder ham ved denne Lejlighed »en dygtig, frisindet og selvstændig Mand«. Resultatet, der forøvrigt ikke bares af mange Stemmer, var, at tre af de Afgaaede bleve gjenvalgte: Agent J. C. Lund (479 Stemmer), Grosserer N. Meinert (442 St.) og Urmager H. Kyhl (423 St.), hvorefter som nye Repræsentanter kom Teatermaler Troels Lund (287 St.), Malermester P. G. Wörmer (264 St.), Brygger J. C. Jacobsen (222 St.) og Brændevinsbrænder Cand. chir. & med. P. C. Olsen (222 St.).

Forsamlingen, de traadte ind i, var et Udtryk for Datidens liberale Rörelser. Cand. jur. Orla Lehmann, Magister D. G. Monrad, Jernstøber P. F. Lunde og Grosserer Joseph Owen havde bl. A. Sæde i den, og under Etatsraad L. N. Hvidts stærke og sikre Styre arbejdede den paa at gjøre sig gjældende som Bærer af Hovedstadens frisindede Ön-

sker og Anskuelse; den havde sit Udspring i Borgernes frie Valg, medens Magistraten væsentlig maatte siges at repræsentere Kongemagten, saavel Overpræsidenten som de tre Borgemestere udnævntes af Kongen. Forsamlingen, der stod som Organ for Kjø-

L. N. HVIDT. Efter Maleri af C. W. Eckersberg. 1841.
Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

benhavns frie Borgere, burde derfor have Ret til at udtale sig ikke alene om de Sager, der direkte angik Byen og dens Tarv, men om enhver for hele det danske Samfund vigtig Sag.

I 1845 vedtog Borgerrepræsentationen i Overensstemmelse hermed en Adresse til Kongen om Forholdene i Sønderjylland, Danskheden dernede burde kraftig værnes, og Adressen skulde overleveres ved en Deputation — men Deputationen kunde

umulig blive modtagen. Artiklerne fra 1661 for »Kjøbenhavns 32 Mænd«, Borgerrepræsentanternes Forgængere, toges frem, og efter dem kunde Forsamlingens Formænd kun sammen med de to »øverste« Borgemestere andrage ved Hove, endda kun om Sager, der angik Stadens »Hverv og Nødtørft«. Adressen kunde herefter kun naa frem ved Magistratens Hjælp, og Magistraten var ikke stemt for at deltage i Overrækkelsen af en Udtalelse, i hvis Affattelse den ikke havde taget Del, den maatte da først drøfte Texten. Saa blev Adressen simpelthen afleveret til Kongens Kabinetssekretær, men derefter fik Forsamlingen gennem Overpræsidenten Besked om, at Adressen paa allerhøjeste Sted betragtedes som et unødigt Skridt, Kongen kjendte de paagjældende Forhold og varetog dem, en Meddelelse, der fremkaldte følgende karakteristiske Svar fra Borgerrepræsentationen. Den 13 April 1845 lod den sin Næstformand Grosserer Meinert takke Formanden, Etatsraad Hvidt, »for hans hele Færd under Adressesagens Behandling og navnlig, fordi han under de særlige Omstændigheder, som havde fundet Sted, havde vidst at hævde Borgerrepræsentationens Værdighed og Selvstændighed og derved give Adressen den Betydning, som det var deres Ønske at lægge i den«.

Jacobsens Navn stod med under Adressen, og han har sikkert af fuldeste Hjærte været med i Bevægelsen, med i Takken til Hvidt, under hvis Ledelse det ovenfor nævnte Maal helt skulde naas. Den 20 Januar 1848 vedtog Borgerrepræsentationen paany en Adresse, denne Gang til den nye enevældige Konge, Frederik VII. Den androg om intet Mindre, end om at Kongen vilde lade et Antal fædrelandssindede, frimodige og indsigtfulde Mænd raadslaa om et Udkast til en fri Forfatning, og denne Gang blev det hverken gjort gjældende, at Magistraten burde være medvirkende, eller at Sagen udelukkende burde angaa Byens Tarv. Naar Adressen alligevel ikke naaede frem, var det andre Hensyn, der virkede. Men da Borgerrepræsentationen igjen den 20 Marts s. A. vedtog en Adresse, der i stærke Ord opfordrede Kongen til at omgive sig med nye Ministre, formede dens Overrækkelse sig Dagen efter til et brusende Folketog. Magistraten troede det rigtigt at slutte sig til det, og Kongens Svar til Hvidt gik, som bekjendt ud paa, at det af Kjøbenhavns Borgere udtalte Ønske alt var sket Fyldest.

Med Hensyn til Jacobsens Deltagelse i Tidens Bevægelser skal her endnu nævnes, at han i September 1843 var Medstifter af »Det skandinaviske Selskab«. Efter Studenter-toget til Upsala i Juni s. A. søgte man et »Skandinavisk Samfund« dannet, dets Medlemmer skulde alle være Studenter. Men den fornødne Tilladelse til et saadant Samfunds Oprettelse kunde ikke opnaas. Saa ændrede man lidt ved Lovene, gav ogsaa Andre end Studenter Ret til at blive Medlemmer, og saa fik, underligt nok, »Det skandinaviske Selskab« Tilladelse til at træde ud i Livet. Det havde 34 Stiftere og blandt dem ved Siden af den senere Formand Professor H. N. Clausen selvfølgelig en lang Række Akademikere som Brigadeauditør C. Hall, Professor J. L. Heiberg, Etatsraad L. N. Hvidt (han var teologisk Kandidat), Professor N. Höyen, Professor J. N. Madvig o. s. v. og saa endnu som Ikke-Akademikere Brygger A. H. Bjerre, Grosserer Bankdirektør H. P. Hansen, Brygger J. C. Jacobsen, Urmager H. Kyhl, Grosserer N. Meinert og Garvermester J. P. Rüschtæchsel. Jacobsen var afgjort en vel set Mand. Da der i December 1846 skulde vælges Deputerede til Stænderforsamlingen i Roskilde, opstiller »Fædre-

Borgerrepræsentationens Forsamlingssal i det gamle Raad- og Domhus.

landet« ham ved Siden af Mænd som Hvidt, Lehmann, Meinert, Monrad o. s. v. Brygger Jacobsen og Jernstøber Lunde vare de eneste Industridrivende mellem de Foreslaede, og særlig om Jacobsen siger Bladet, at han »blandt de Næringsdrivende staaer höjt i Dannelse og Dygtighed«, ja der tilføjes, »for hans konstitutionelle Overbevisning og selvstændige Karakter tør vi borge som for vor egen«.

Ved de Prøvevalg, som derefter fandt Sted i saavel Industriforeningen som Haandværkerforeningen, blev han ogsaa opstillet og derpaa valgt. Men hans Stændervirkosomhed blev af ringe Betydning. Den i April 1848 sammenkaldte Roskilde-Stændersforsamling sluttede allerede i Maj s. A. efter kun at have holdt otte Møder; det nye Medlem kom slet ikke til at tage Ordet. Men selvfølgelig stod han paa Forsamlingens frisindede Side. Den 20 Januar 1848 havde han deltaget i et Møde af Stænderdeputerede hos Professor H. N. Clausen, hvor der vedtoges en Adresse, der stemmer overens med den, der samme Dag vedtoges i Borgerrepræsentationen, og den 20 Februar s. A. i en ny Deputeret-Sammenkomst, hvor man enedes om at udtale sig for, at den bebudede Forfatningslov, før den fik Lovkraft, burde forelægges for en Folkerepræsentation. Yderligere betegnende for hans Stilling er endelig hans Optræden ved det bekjendte Møde hos Professor J. F. Schouw den 22 Marts 1848, der førte til Martsministeriets Dannelse, men hvor man først var gaaet ind paa at nøjes med en midlertidig Ordning af Regeringsforholdene. Jacobsen kom tilstede sammen med den stærkt radikale Jernstøber Lunde for at meddele, »at Rygtet om den provisoriske Bestyrelse havde vakt levende Bekymring hos Befolkningen og kunde lade befrygte alvorlige Uroligheder«.

Jacobsen var levende med i Tidens store Bevægelse, sympatiserede med dens Frihedstrang og Danskhed, men stod langt fra uden Kritik overfor de Former, man fra yderliggaaende Side ønskede at paatrykke den. Da han en Gang sammen med Frans Djørup overværede et Møde i Hippodromen, hvor Balthasar Christensen og Jernstøber Lunde under Forsamlingens Jubel ivrede for Indførelsen af en Forfatning med kun eet Kammer, sad han ganske tavs og stemte ikke. Da han senere til langt ud paa Natten drøftede Spørgsmaalet hjemme hos sin Ven, holdt han imod denne paa to Kamre; kun derved kunde de efter hans Mening fornødne konservative Interesser faa den Betydning, der tilkom dem. Han synes dog ikke at have følt Lyst til at staa som politisk Ledende; han søgte ikke Valg til den grundlovgivende Rigsforsamling, men derimod satte han endog megen Pris paa den ledende Stilling, han lidt efter lidt havde skabt sig paa det kommunale Omraade, d. v. s. i Borgerrepræsentationen.

Jacobsen var først og fremmest Brygger, men dernæst Borger. Paa sin Stilling som saadan lagde han Vægt. Det er derfor naturligt, at han blev Medlem af Borgerrepræsentationen, og i denne Forbindelse skal her da ogsaa mindes om hans Forhold til Kjøbenhavns Borgervæbning. Han traadte ind i det borgerlige Infanteri 1830, blev Løjtnant 1837 og sattes à la suite som saadan 1843, men da Borgertjenesten under Trearskrigen maatte øges i endog høj Grad, var han paany rede; fra 1848 til 1852 gjorde han Tjeneste som Kaptajn og Kompagnichef. Og som Borgerrepræsentant fik han yderligere med Borgervæbningen at gjøre, han blev strax valgt til selvanden at revidere

dens Regnskaber, hvad han senere stadig blev gjenvalgt til, og i 1848 blev han desuden Medlem af den Komite, der skulde indsamle Penge til Understøttelse af de Borgere, hvem den forøgede Borgervæbningstjeneste besværede i deres Erhverv; den samlede ikke mindre end 34,000 Kr. Til denne Komite blev yderligere henvist et Forslag, der gik ud paa en Omorganisation af Borgervæbningen, Komiteen tiltraadte det, idet den udtalte, at den dog kun kunde betragte det som en midlertidig Foranstaltning; naar Tiderne blev roligere, vilde der være Grund til at gaa videre. Borgervæbningen spillede den Gang en Rolle, og efter sin Stilling i den satte Jacobsen hele sit Liv igjennem Pris paa at kaldes Kaptajn. Da Frans Djørup en Gang spurgte ham, hvorfor han bevarer denne efter hans Mening lidt morsomme Titel, sagde han alvorligt: »Jeg vil præcisere, at jeg er en Borger, udgaaet fra Borgerstanden«.

Der er ingen Tvivl om, at Jacobsen strax har vist Iver i sin Stilling som Borgerrepræsentant. Han blev da ogsaa indsat i den ene Komite efter den anden, 1844 er han endda en Tid konstitueret Medlem af Havneadministrationen og fra 1845 til 1847 Medlem af Fattigvæsenets Direktion. Af Komiteerne han sad i, skal her nævnes Komiteen angaaende Slagterboderne, der paatænkte byggede ved Nikolaj Taarn (1843), angaaende Korn-, Kul- og Saltmaalingen (1845), angaaende en Omorganisation af Magistraten (1848), angaaende Ressourcer til Havnevæsenet (1850), angaaende en forbedret Renlighed i Byen (1851), angaaende Afgifts- og Beskatningsforholdene i Kjøbenhavn (1853), angaaende Bortforpagtningen af Bomintraderne (1853), angaaende Oprettelsen af Bade- og Vaskeanstalter (1854), angaaende Bygningen af et Gasværk og et Vandværk (1854), angaaende Ordningen af Kjøbenhavns kommunale Bestyrelsesforhold (1855), angaaende Grundtaxten (1856) o. s. v., ikke at tale om, at han synes at have været selvskreven til alle Komiteer, hvis Emne endog blot tangerede Byggeforhold. 1850 indvalgte han saaledes i en Komite angaaende Omordningen af Kjøbenhavns Skorstensfejerforhold, i en Komite angaaende Udlaan af offentlige Midler i de indenfor Demarkationslinien liggende udenbys Grunde og i Brandkommissionen, 1854 i en Komite angaaende en forandret Ordning af Stadskonduktørens Embede, og saa indsatte Borgerrepræsentationen ham endnu, ham og Tømmermester H. Kayser, i to ministerielle Kommissioner, 1852 angaaende en Bygningslov for Kjøbenhavn og 1855 angaaende Bebyggelsen af Grundene udenfor Byens Volde. Selv kunde han endelig ogsaa stille Forslag, saaledes 1851 om at der burde skaffes bedre Bolværksplads til de Dampskibe, der gik fra og til Kjøbenhavn, og 1856 om en Forbedring af Kjøbenhavns udenbys Veje og Vandløb.

Jacobsen udførte et stort Arbejde, men det blev ogsaa paaskjønnet. Allerede 1844 blev han Medlem af Borgerrepræsentationens almindelige (d. v. s. staaende) Udvalg, som han stadig blev gjenvalgt til, og da den gamle Hædersmand L. N. Hvidt, som Jacobsen satte saa højt, 1853 trak sig tilbage fra Formandspladsen og Næstformanden Nationalbankdirektør H. P. Hansen blev Formand i hans Sted, fik Jacobsen 11 Stemmer som Næstformand, medens Professor A. F. Krieger fik 10 Stemmer. Ved det derpaa stedfindende bundne Valg gik Krieger dog af med Sejren, men da denne i 1855 traadte ud af Borgerrepræsentationen, var Jacobsen den selvskrevne Næstformand.

Han blev valgt med 14 af 24 Stemmer og i 1856 med 28 af 30. Specielt skal her endnu nævnes hans Virksomhed for Kjøbenhavns Gas- og Vandværker, da han her staar som en særlig betroet Mand.

Tanken om Kjøbenhavns Oplysning ved Gas havde flere Gange været fremme, men blev stadig til Intet. Saa nedsattes i 1844 en kombineret Komite for Byens Forsyning med de fornødne Gas-, Vand- og Kloakanlæg; den satte sig i Forbindelse med den engelske Ingeniør James Simpson, og de af ham udarbejdede eller godkjendte Planer fik efterhaanden Myndighedernes Sanktion, men saa syntes Sagen ikke at kunne komme videre. Den laa stille, hvad der fremkaldte en ikke ringe Utaalmodighed. Sidst i 1853 kan det bl. A. læses ud af to i »Fædrelandet« stadig tilbagevendende Avertissementer, for Gasværkets Vedkommende fra »Hr. Mörk« og for Vandværkets Vedkommende fra »Hr. Tørst«. Men nu dagedes det. Den kombinerede Komite mente, at da Planerne laa færdige, vilde en mindre Komite bedre end den store kombinerede kunne bringe dem til Udførelse, og samtidig med at Kloakplanerne foreløbigt bleve udsatte, overgaves i 1854 de videre Skridt til Opførelsen af et Gasværk og et Vandværk til et Tremandsudvalg; til ledende og lønnet Medlem af det valgte den samlede Kommunalbestyrelse Direktør Viggo Rothe, medens Magistraten indsatte Borgemester Etatsraad A. L. Casse i det og Borgerrepræsentationen Kaptajn Jacobsen.

Selvfølgelig laa Sagen væsentlig paa Rothe, men efter sin Natur kunde Jacobsen umuligt være med i Noget, uden at han nedlagde et Arbejde i det, og saaledes ogsaa her, hvad der kan læses ud af Forskjelligt. Under 28. Juni 1855 tilskrev han Rothe, at han paa en Udenlandsrejse kommer til London og da vil konferere med Simpson; i November 1856 staar han med Casse imod Rothe i Spørgsmaalet om, hvorvidt Gasværket skal drives af Kommunen eller gives i Entreprise, Rothe var for det Sidste, men hans Mening sejrede ikke, og i 1857 foreligger der en af Jacobsen foretagen Beregning over det økonomiske Forhold mellem Kjøbenhavns Vandkommission og Udvalget. Det erkjendtes da ogsaa, at han gjorde Nytte. Da han i Marts 1857 udtraadte af Borgerrepræsentationen og i den Anledning tilbagesendte den Fuldmagt, han i sin Tid havde modtaget som dens Delegerede i Udvalget, anmodede Forsamlingen med 27 Stemmer af 32 ham om at vedblive som saadan, hvad han saa gjorde. Da Grundstenen til Vandværket lagdes den 16 Maj s. A., var det ham, der lagde den, i hvilken Anledning der af det engelske Firma, som anlagde baade Gas- og Vandværket, Cochrane & Cp., Woodside Ironworks i Dudley, som Erindring om Dagen overrakte ham en Sølv-Murske. Det var endelig ogsaa Jacobsen, der paa Byens Vegne modtog de færdige Værker.

Jacobsen var efterhaanden bleven en betydende Mand i Borgerrepræsentationen, og naar han alligevel i Marts 1857 ikke ønskede at blive valgt paany, staar dette sikkert i Forbindelse med hans Stilling til Loven om Bestyrelsen af Kjøbenhavns kommunale Anliggender, der just da var udkommen. Han var imod den, da den i Udkast forelaa til Erklæring i Borgerrepræsentationen, hans Standpunkt er præciseret i en trykt Udtalelse af 4 November 1856, men han bekæmpede den endnu kraftigere i Folketinget, som han var bleven Medlem af i 1854. Lovforslaget forelagdes den 17 December 1856

Sølvmurske. Gave til J. C. JACOBSEN fra Woodside Ironworks i Dudley.

i Landstinget af Professor Krieger som Indenrigsminister, altsaa af det Parti, som man maatte gaa ud fra, at Jacobsen selv tilhørte. Men det spillede ingen Rolle for ham; da Loven i Januar 1857 naaede over i Folketinget, rejste han al den Modstand imod den, som det paa nogen Maade var ham muligt. Det var Grundlovens Tilsagn om, at Kommunerne under Statens Tilsyn selvstændigt skulde styre deres Anliggender, der nu skulde føres ud i Livet for Kjøbenhavns Vedkommende, og Jacobsen fandt sig som Borger i Byen langt fra tilfredsstillet ved Forslagets Bestemmelser. Den Overpræsidenten som Statens Repræsentant tillagte Myndighed var efter hans Mening altfor stor, Magistratens selvstændige Stilling burde ganske forandres, og endelig fandt han Valgretten altfor begrænset, enhver Borger, der ydede direkte Skat til Kommunen, burde være baade valgbar og valgberettiget, derved skulde den Samfunds-aand skabes, der for ham stod som »det fasteste Grundlag for hele vor Forfatning«.

Det var forøvrigt særlig det andet Punkt, han atter og atter kom tilbage til. Magistraten skulde ikke som en Magt for sig kunne krydse Borgerrepræsentanternes Beslutninger. Borgemeisterne skulde udelukkende kunne gjøre sig gjældende ved at have Sæde og Stemme i Borgerrepræsentationen, og han henviste herom bl. A. til England, hvor saa mangen Kommunes Lordmayor og Aldermen befandt sig vel i deres Stillinger, skjönt de kun vare ligeberettigede med de andre Kommuneraader og ikke som Korporation kunde tage Beslutninger imod Kommuneraadet.

Da Forslaget kom til Forhandling i Folketinget, var Jacobsen første Taler. Han gik energisk imod det »urimelige og fordævelige« Forslag, og som Ordfører for Udvalget, til hvilket det blev henvist, fortsatte han Kampen ganske uden Partihensyn Side om Side med J. A. Hansen. Han kæmpede for, hvad han ideelt saa som den frie, selvstændige Borgers Ret, men han sejrede ikke i Kampen. Loven af 4 Marts 1857 kom ikke til at bære det Præg, Jacobsen vilde have den paatrykt, og dette tör, som antydet, betragtes som Grunden til, at han i 1857 ophører at være Borgerrepræsentant og i 1858 Folketingsmand.

Men hvorledes var det gaaet til, at Jacobsen var bleven Rigsdagsmand? Jo det var han bleven, da det Ørstedeske Ministerium i dets Bestræbelser for at holde Monarkiet sammen under en Fællesforfatning slog ind paa Veje, der efter hans Mening maatte

komme til at gaa Grundloven for nær, komme til utilbørligt at begrænse de danske Statsborgeres grundlovsmæssige Rettigheder. Da Folketinget vedtog en Mistillidsadresse til Ministeriet, greb dette til en saa skarp Forholdsregel som at afskedige de Embedsmænd, der som Folketingsmænd havde stemt for Adressen, og det anlagde ikke mindre end 39 Sager mod den nationalliberale og demokratiske Presse. Alle Mand maatte under saadanne Forhold paa Dækket, og som det første Skridt i saa Henseende for sit Vedkommende medunderskrev Jacobsen paa Grundlovsdagen i 1854, der med mægtig Tilslutning blev fejret paa Eremitagesletten, en Opfordring om Dannelsen af en Forening til Værn om Grundloven.

Der var syv Underskrivere, Tobaksfabrikant N. F. Bonnesen, Grosserer C. A. Broberg, Højesteretsadvokat G. Brock, Professor Skolebestyrer Martin Hammerich, Bankdirektør H. P. Hansen, Brygger Jacobsen og Grosserer M. G. Melchior, og af dem har Jacobsen næppe været den mindst ivrige. Da Foreningen den 29 August 1854 paa et talrigt besøgt Møde i Kasino konstituerede sig, var han mellem Talerne; han angreb i stærke Udtryk Ministeriet, der trods Alt under 26 Juli havde ladet Kongen udstede en Fællesforfatning, der uden Rigsdagens Medvirkning satte Grænser for Grundloven. Hvad han her udtalte stemmede ganske med, hvad han havde sagt, da han den 2 August stillede sig til Folketinget i Kjøbenhavns 7de Kreds, hvor han enstemmigt valgtes ved Kaaring. Efter det Referat af hans Valgtale, der findes i »Fædrelandet«, præsenterede han sig som »en trofast Ven af vor lovlige Frihed« og hævdede, at Rigsdagen »umuligt kunde opgive det Mindste af den samme lovlige tilkommende Magt«; vilde Ministerne gjennemføre Grundlovens Ændring ad den af dem betraadte Vej, begik de »en vanærende Handling«, saa at enhver ærlig dansk Mand maatte foragte dem.

Det ved Valgene skabte nye Folketing blev hurtigt opløst. Det negtede nemlig at anerkjende den udstedte Fællesforfatning, og det forundrer ikke at se Jacobsen som Medlem af det Udvalg, der udarbejdede Tingets Adresse herom. Det kom til nye Valg den 1 December. Men det Folketing, der fremgik af dem, og til hvilket Jacobsen paany blev valgt ved Kaaring, var af samme Støbning som det forrige. Saa blev det Ministeriet, der maatte vige. Ministeriet Ørsted blev afløst af et Ministerium Bang-Scheele-Hall. Fordringen om en Fællesforfatning, der begrænsede Grundlovens Omraade, bankede imidlertid ubønhørligt paa ogsaa hos dette Ministerium. Et Forslag blev da forelagt Rigsdagen, og Folketinget böjede sig nu, idet det dog udtalte sin store Ængstelse ved, at man paa denne Maade søgte at opretholde den dansk-tyske Helstat. Det har sikkert faldet Jacobsen haardt at afgive sin Stemme her; han har da heller ikke undladt senere ligesom forklarende at pege paa den Betydning i materiel Henseende, som Holstens Bevarelse i Monarkiet maatte siges at have.

I denne Sag har Jacobsens Optræden formentlig ikke været uden Betydning, men som Regel indtog han en tilbagetrukken Stilling paa Rigsdagen. Han var ingen hyppig Taler, hvad han selv betoner en Gang i 1856 under Behandlingen af Forslaget om Oprettelsen af en Veterinær- og Landbohøjskole. En Ytring af Tscherning om Videnskabens ringe Betydning for det praktiske Liv kaldte ham frem til en varm Protest, som

han indledede med at sige: »Jeg plejer ikke at trætte den ærede Forsamling i Sager, som jeg ikke har nogen Indsigt i eller speciel Anledning til at tage Ordet for«. Men selv herefter er det paafaldende ikke at finde ham som væsentlig Deltager i f. Ex. Forhandlingen om Næringsloven, da han efter hele sin Natur var alt Andet end Lavsmænd og en Gang selv siger, at han »i sin Tid har været en af de ivrigste Forkæmpere for Næringsfrihed«. Han deltager kun med smaa Indlæg om mindre betydende Punkter i de ganske voluminøse Forhandlinger om denne Lov. Han vil have et Aktieselskabs Borgerskab knyttet til Selskabet selv, ikke til dets Ledere og Styrere, og han vil ikke have Handel og Haandværk skilt saaledes, at jo ikke en Haandværker kan forøge sin Indtægt ved at drive nogen Handel.

Jacobsen spiller langtfra den Rolle i Folketinget som i Borgerrepræsentationen. Han synes at have staaet Rigsdagsforholdene noget fjærn, og Partimand hverken kunde eller vilde han være. Han stod altid som den selvbevidste, selvfølede Mand, som den til det Yderste pligtopfyldende Borger.

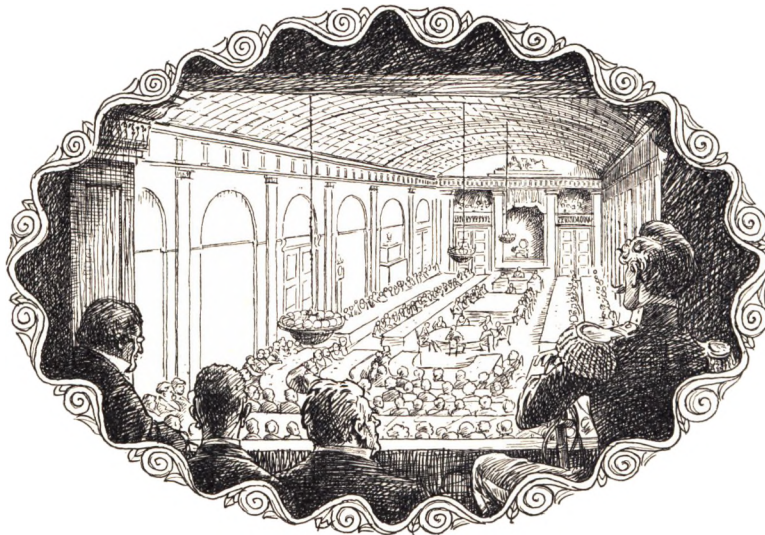
Det har derfor sikkert vakt nogen Opsigt, da der i Berlingske Tidende for den 13 Februar 1857 ankedes over »det mærkelige Faktum«, at Jacobsen, »der øver sin Næringsvej som Brygger her i Byen og er Medlem af Borgerrepræsentationen, paa Grund af, at han boer udenfor Staden og dens Grund, har vægret sig ved at svare Hjælpeskat her i Byen«. Jacobsen er imidlertid strax rede med et træffende og fyldestgjørende Svar. Han skriver: »Jeg har lige saa lidt ved denne som ved nogen anden Lejlighed »vægret« mig ved at opfylde en mig paahvilende Pligt, men jeg har i sin Tid gjort Ligningskommissionen opmærksom paa, at det var ligefrem stridende mod Loven af 14 April 1855, at man havde optaget mig, som ikke var Indvaaner i Kjøbenhavn, paa Listen over de Hjælpeskatpligtige. Om det Urigtige i denne Ansættelse kunde der saa meget mindre være nogen Tvivl, som der i det første Udkast til den nævnte Lov havde foreligget et Forslag — hvilket jeg havde været med at stille — som netop gik ud paa, at ogsaa de Næringsbrugere, der ikke havde Bopæl i Staden, skulde svare Hjælpeskat, hvilket Forslag var bleven forkastet af Ministeriet og følgelig udeladt af Loven«.

Her skal tilsidst endnu henvises til en anden lille Avismeddelelse fra hans Haand, ti ogsaa den er oplysende med Hensyn til hans Stilling som Borger. Da der i Begyndelsen af 1858 skulde vælges Borgemestere i Henhold til den Aaret før udkomne nye Kommunallov for Kjøbenhavn, synes man at være bleven enig om, at der kunde stemmes paa Andre end dem, der selv meldte sig som Ansøgere, og i Henhold hertil nævner »Dagbladet« da Jacobsen endog mellem dem, der havde »mest Udsigt til at komme i Betragtning«. Men i samme Blad for den 18 Januar 1858 tager denne strax og bestemt Afstand fra den, som han kalder, »for Enhver, der kjender mig, utrolige Meddelelse«, at han kunde tænke paa at blive Borgemester. »Jeg erklærer«, skriver han, »at lige saa lidt som jeg nogensinde har kunnet ønske at opgive eller tilsidesætte mit Kald som næringsdrivende Borger, hvori jeg sætter min største Ære og Glæde, for at modtage en Embedsstilling, om denne end var nok saa hæderlig, ligesaa lidt vilde jeg kunne modtage en saadan, hvis den blev mig tilbudt, og allermindst vilde jeg kunne modtage en Post som den her omhandlede, der ligger langt over mine Evner, og hvortil derhos

ikke let Nogen kunde være mere uskicket end netop jeg, der ivrigst har bekæmpet den Ordning, som nu skal gennemføres, ligesom jeg vedblivende maa betragte den Magistraten anviste Stilling som skjæv og uholdbar «.

Hvad »Fædrelandet« skrev i 1843, da Jacobsen første Gang valgtes til Borgerrepræsentant, at han var »en dygtig, frisindet og selvstændig Mand«, kunde understreges endnu kraftigere, da han fjorten Aar efter traadte tilbage som saadan.

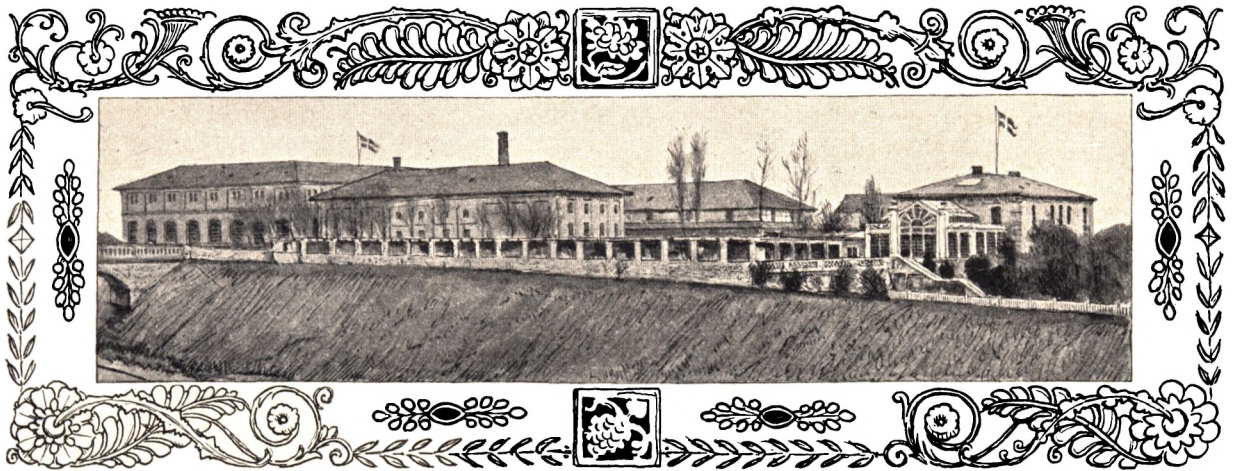

LAURA JACOBSEN
Efter Fotografii fra Halvtredserne.

J. C. JACOBSEN
Efter Fotografi fra Halvtredserne.

VERDENSRYET KOMMER

JACOBSEN vilde paa ingen Maade være Borgemester. Ikke fordi det laa over hans Evner. Naar han siger dette, har man Lov til at tvivle. Men fordi det var hans »Ære og Glæde« at være næringsdrivende Borger. Da han skrev saaledes, var der stærk Luft under hans Bryggeris Vinger, hans Virksomhed var i frodig Væxt, hvad der betød, at den Reform af Landets Ølfremstilling, som han tilsigtede, var i fuld Gang. Han følte sig som en betydende Borger, hvis Arbejde satte Spor, og hvis Arbejdsfelts Grænser laa i hans egne Hænder. Han stod i Spidsen for en Virksomhed, som han udelukkende var raadende i, »Kaptajn« Jacobsen, som han stadig lod sig kalde, var den eneste Befalende her, og det betød noget.

Da Jacobsen begyndte at tænke paa at brygge bayersk Øl, var der Andre, der havde den samme Tanke. Kongens Bryghus indforskrev 1838 en bayersk Brygmester. Han kom hertil med en tysk Undergjær, den var formentlig fra Hamborg, og en saadan Dyrebarhed skulde der vises stor Ære. I en sen Nattetime skulde den paasættes Urten, og da Öjeblikket kom, heldte han med vigtige Lader en Flaske Champagne i den »for at give den Styrke«! Jacobsen overværede Forestillingen; han var ubuden kommen tilstede — han ejede endnu den Gang sin afdøde Faders Bryghusaktie — men den mystiske Handling gjorde ikke paa ham det tilsigtede store Indtryk. Den Udvikling i den danske Bryggeriindustri, han haabede paa, skulde naas ved Videnskabens Hjælp ad helt rationelle Veje. Bayersk Øl kom der dog ud af Forsøget paa Bryghuset, men — noget Resultat førte det ikke til alligevel. Bryggeriet kunde ikke skaffe fornødent Lagerrum. Sagen døde hurtigt.

Nogle andre Forsøg blev heller ikke levedygtige. Paa Industriudstillingen i Kjøbenhavn 1852 saas vel kun bayersk Øl fra Madam Doris Esselbach i Slesvig, men imellem Avertissementerne bag i Udstillingskatalogen kommer bayersk Øl endog to Gange frem. C. D. Friedels Dampbryggeri paa Kristianshavn (det senere Rabeshave) anbefaler sig med bittert, hvidt og bayersk Øl, og Firmaet Jensen & Heseltine i Helsingør skiller med bayersk Øl, »der er brygget paa en Maade, som gjør den i de bayerske Bryggerier

brugelige Tilsætning af Beg overflødig«. Hvad der paa disse Steder var begyndt, fik dog ingen Fremtid. Jacobsens Virksomhed generedes ikke af Konkurrenter, og dog gik Sagen ikke let for ham.

Fordi Carlsberg var opført og en første Brygning var lykkedes, var Maalet langt fra naaet. Der mødte mange Vanskeligheder, og særlig var det en Ulempe, at den Brönd, der skulde forsyne Bryggeriet med Vand, og som de Kyndige havde betegnet som uudtømmelig, blev tör. Den sænkedes dybere, men det hjalp ikke. Saa blev en ny Brönd gravet, men med den gik det paa samme Maade. Vand maatte der imidlertid skaffes. Jacobsen maatte ty til at sprøjte Vand op fra den nærliggende Jernbanegrøft, leret og grumset Vand, der maatte bundfældes, för det kunde bruges. Han havde ikke store Kapitaler at staa imod med, og var der virkelig intet Vand at faa, var hele Anlægget spildt og han en ruineret Mand. Situationen syntes en Tid fortvivlet og overvældede den ellers energiske og rastløst arbejdende Mand. Naar han, der stadig boede i Brølæggerstræde, om Aftenen gik ind til Byen langs Sporene paa den nye Jernbane, hvad han havde faaet Tilladelse til, kom Fristelsen en og anden Gang over ham, naar Toget med sit gloende Öje foer imod ham. Om Du kastede Dig ned foran det! Men hjemme sad hans Hustru og lille Sön, de ventede ham, og han jog Fristelsen fra sig. Han rettede Ryggen under den tunge Byrde, og en skjönne Dag var han over det Værste.

En ny Brönd gav Vand, i alt Fald hvad der behøvedes i Öjeblikket, ti endnu en lang Tid beredte Vandforsyningen Vanskeligheder, selv efter at der i 1859 fra den var ført to Borehuller ned indtil 20 Meter (64 Fod) under Jordoverfladen. Der maatte atter og atter graves, bores og pumpes; endnu i 1883 sattes en ny Brönd umiddelbart paa Salt-holmskalken, og fra den førtes igjen Borehuller ned. Sagen var, at Bryggeriet udviklede sig saa mægtigt, at der krævedes umaadeligt voxende Vandmængder, ikke alene til selve det saa stærkt søgte Øl — den aarlige Produktion steg i Jacobsens Tid fra 3600 Hkltt. (2700 Tdr.) til over 200,000 Hkltt. (150,000 Tdr.) — men ogsaa til den mere og mere industrimæssige Fremstilling af den voxende Ölmængde, saaledes til Kuldema-skinerne og til Urtens Nedsvaling i lukkede Beholdere. For at økonomisere med Van-det indrettedes det saaledes, at Svalevandet kunde bruges mere end een Gang.

Udviklingen var over al Forventning, den var rent ud vidunderlig. Jacobsen havde anlagt Bryggeriet med en aarlig Produktion paa c. 6600 Hkltt. (c. 5000 Tdr.) Øl for Öje, i Aaret 1847-48 fremstilledes 3600 Hkltt. (2700 Tdr.), men allerede to Aar efter naaedes 6300 Hkltt. (4773 Tdr.), og i 1855-56 havde denne Produktion fordoblet sig, men selv dette Aars 12400 Hkltt. (9372 Tdr.) tilfredsstillede ikke Efterspørgselen. I 1863-64 præsterede Bryggeriet næsten 33,000 Hkltt. (25,000 Tdr.). Selvfølgelig var det herefter ikke alene til Vandforsyningen, at der stilledes voxende Krav, selve Bryggeriet maatte atter og atter udvides. 1855 byggedes nye mægtige Vinter- og Foraarslagerkjældere; der maatte bygges flere endnu i 1857, og det Samme gjentog sig i 1860 og 1866. En saadan Udvikling fordrede et stort Arbejde af den Mand, der gik i Spidsen, navnlig naar han som Kaptajn Jacobsen vilde være med i enhver Enkelthed. Hans alsidige Begavelse førte til, at endog Konstruktionerne af Bryggeriets Bygninger ubetinget vare hans Værk. Han arbejdede, beregnede og tegnede, stadig i Kamp for hvad han be-

tragtede som en Æressag for sig, at Carlsberg Øl maatte og skulde være det bedst mulige.

Saa overgik der Carlsberg en Ulykke. Den 6 April 1867 blev det hjemsøgt af en stor

Carlsberg, d. 4. Maj 1867

Høfvent Høfvent og Høfvent af de med Branden. 1867.
 Af den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen paa Carlsberg er
 nu tilværelse, men jeg uanfæktelig fandt til den Høfvent.
 færdigt og Gjenopførelse. —

Mødet blev besluttet gjenopførelse: den hermedgjorte Del af
 den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen: den hermedgjorte Del af
 den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen: den hermedgjorte Del af
 den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen: den hermedgjorte Del af
 den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen: den hermedgjorte Del af

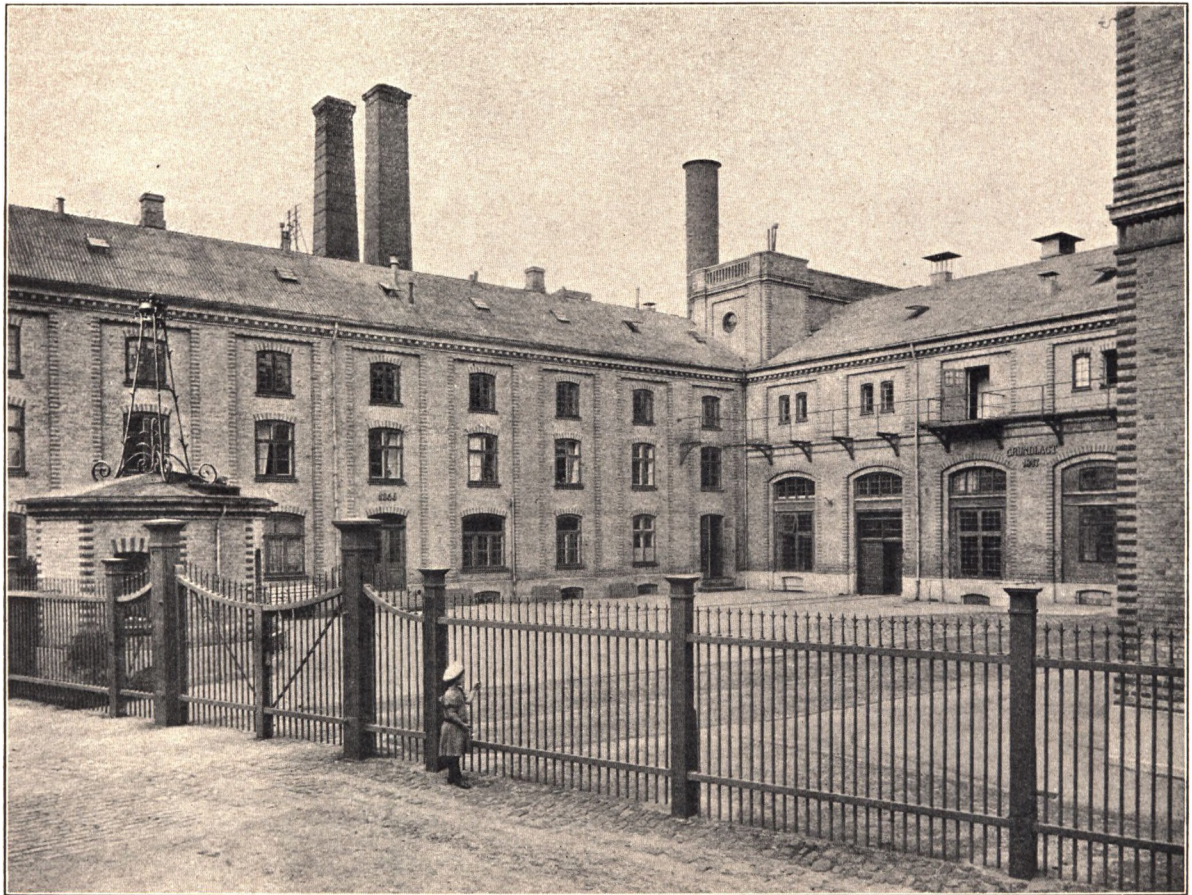
den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen: den hermedgjorte Del af
 den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen: den hermedgjorte Del af
 den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen: den hermedgjorte Del af
 den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen: den hermedgjorte Del af
 den hermedgjorte Del af Bryggeribygningen: den hermedgjorte Del af

Til
 Bryggeriets Indsigelse for Forordningen J. C. Jacobsen

J. C. JACOBSENS Skrivelse af 4. Maj 1867 til Bygningsautoriteterne angaaende Bryggeriets hurtige Gjenopførelse efter Branden.

Brand. Men denne Katastrofe, der bragte Jacobsen et Tab paa godt og vel 200,000 Kr., forknyttede ham ikke; den fordoblede snarere hans Energi. Lagerkjælderne vare ikke berørte af Ilden; dér laa Øl for den nærmeste Tid, og da der den Gang ikke bryggedes i Sommersæsonen, gjaldt det væsentlig om at faa Bryggeriet gjenopført saa hurtigt, at Brygningen kunde begynde paany til sædvanlig Tid. Det skulde og maatte naas. Endnu under Branden gav han dertil sigtende Ordre, og under Udfoldelsen af en næsten utro-

lig Energi skete det virkelig saaledes. Den 1 September stod Bryggeriet i brugelig Stand, ombygget og udvidet. Men nu kunde Jacobsen da heller ikke tænke sig, at nogen yderligere Udvidelse skulde være nødvendig. Han noterer: »Hermed er det hele Anlæg komplet, og Byggeriet paa Carlsberg antages hermed at være afsluttet«. Han tragtede absolut ikke efter at faa Bryggeriet større. Den arbejdsivrige, i sine Vaner tarvelige Mand, der havde set den beskedne Kapital, hvormed han begyndte, voxte i endog høj

Carlsberg Bryggeriets gamle Indkjørsel fra Carlsbergvej.

Grad, arbejdede ikke for at faa sin Formue forøget. Bryggerivirksomheden var for ham et Kald. Han skulde ikke alene levere det bedst mulige Øl, men ogsaa sælge det for en efter Forholdene naturlig og rimelig Pris. Da Carlsberg begyndte, tog han 24 Kr. for en Tønde bayersk Øl, men i 1859 nedsatte han Prisen til 20 Kr., den udvidede og mere rationelle Drift satte ham i Stand dertil, ja i 1862 gik han ned til 18 Kr. I 1868 maatte Prisen dog igjen forhøjes til 20 Kr., men i 1881 satte han den paany til kun 18 Kr.

Det skal i denne Sammenhæng endnu nævnes, at naar Branden i 1867 kostede ham over 200,000 Kr., var det nærmest et Tilfælde, at Tabet ikke blev meget større. Han havde oprindelig slet ikke assureret sit Bryggeri; endelig havde han dog givet efter for

Carlsberg Bryggeriets nuværende Indkjørsel fra Pasteursvej.

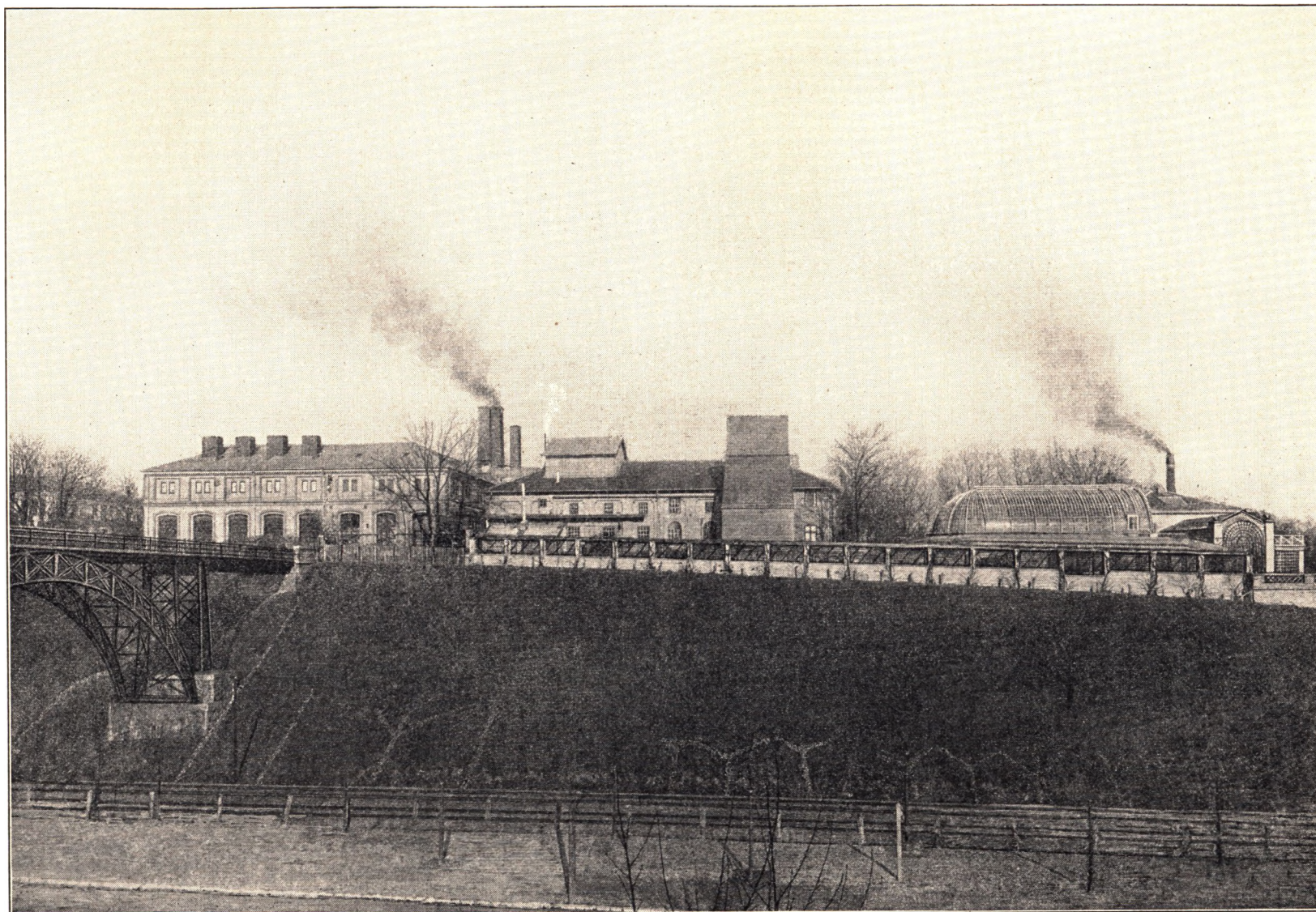

de Forestillinger, der i den Anledning rettedes til ham, men da Branden kom, var der dog en Nybygning, det Aaret forud opførte Kornmagasin, der ikke var assureret.

Det vil efter det ovenfor Meddelte kunne forstaaes, at han mente det alvorligt med at blive staaende ved Produktionsforholdene, saaledes som de vare blevne ordnede ved Nybygningen i 1867. Han holdt paa, at en enkelt Bedrift ikke ustanseligt burde udvide sig, den maatte finde sin Grænse. Da han i 1870 byggede et nyt Bryggeri, det første »Ny Carlsberg«, var det da heller ikke til ham selv, men til Sønneren, der fik det i Forpagtning, og til ham afstod han først alle Carlsbergs Provinskunder og derpaa dets Forstadskunder, men desuagtet voxede hans Produktion stadig, i 1872-73 steg den til over 60,000 Hkltl. (46,000 Tdr.). Saa gik han til en kunstig Sigtning af, hvem Bryggeriet vilde have som Kunder. Heller ikke dette førte dog til det ønskede Maal, og nu erkjendte han, at Forholdene vare stærkere end hans Ønsker. Paa et Grundstykke, som han erhvervede i 1872, anlagde han nye Kjældere, og hermed maatte han derpaa vedblive, Produktionen voxede stadigt, i 1877-78 til over 105,000 Hkltl. (80,000 Tdr.) og i 1881-82 til over 122,000 Hkltl. (93,000 Tdr.).

Helt glad herved var han dog ikke. Kampen mellem den voxende Produktion og den Lagring, Øllet efter hans Mening burde have, beredte ham Vanskeligheder. Man kan se det af et Brev fra 1881; han skriver: »Da jeg omsider havde faaet de sidste Lagerkjældere færdige og atter kunde aande frit, efter at jeg nu var bleven istand til paa ny at give mit Øl den Lagringstid, som i sin Tid havde givet det sit gode Navn, gjorde jeg det til en ufravigelig Regel, at Carlsberg Øl herefter aldrig maatte sælges under den normale Alder, og at jeg derfor afslog Antagelsen af nye Kunder og satte mine Kuske under en streng Kontrol, for at de ikke uden mit Vidende skulde sælge til Andre end de ældre Kunder. I nogen Tid gik det ogsaa godt, men allerede ifjor Vinter tiltog Afsætningen til de ældre Kunder saa meget, at det overskred Produktionen i betydelig Grad, og jeg blev derfor nødsaget til at afskedige en stor Del af mine tildels gamle Kunder til et Beløb af 180 Tdr. [236 Hkltl.] om Ugen og samtidig maatte jeg sætte de øvrige paa en stærkt begrænset Ration. Denne Forholdsregel vakte en bitter Uvilje, men jeg maatte være haard, ti jeg havde intet andet Middel til at vedligeholde mit Øls forsvarlige Alder, og jeg hjalp mig paa denne Maade i 1880. Men atter i sidste Vinter tiltog Afsætningen, hvorfor jeg, skjönt meget nødigt, maatte forøge Produktionen ved at brygge om Søndagen. Da dette ikke forslog, maatte jeg i Foraaret atter give en Mængde Kunder Afsked til et Beløb af 140 Tdr. [184 Hkltl.] om Ugen, men desuagtet er Afsætningen stegen med 600 à 800 Tdr. [800 à 1050 Hkltl.] om Maaneden over forrige Aars, og for at dække dette maa jeg nu brygge 3 Uger ind i Ferien, som derved bliver reduceret til 5 Uger, som er saa knapt, at jeg er i stor Frygt for, at jeg ikke kan begynde den nye Sæson i rette Tid«.

Det var en brydsom Kamp, han her stod i, og Resultatet blev, at han i 1882 mente selv at maatte overtage det af hans Søn drevne Annexbryggeri »Ny Carlsberg«, hvorved Produktionen med eet Slag sattes op fra c. 123,000 Hkltl. (93,530 Tdr.) til c. 184,000 Hkltl. (141,979 Tdr.), men ogsaa Lagerrummet voxede fra c. 48,500 Hkltl. (c. 37,200 Tdr.) til ikke mindre end c. 94,000 Hkltl. (c. 71,600 Tdr.). Nu troede Jacobsen imidler-

Carlsberg Bryggeri og Hovedbygning set fra Jernbanen.
Efter et ældre Fotografi.

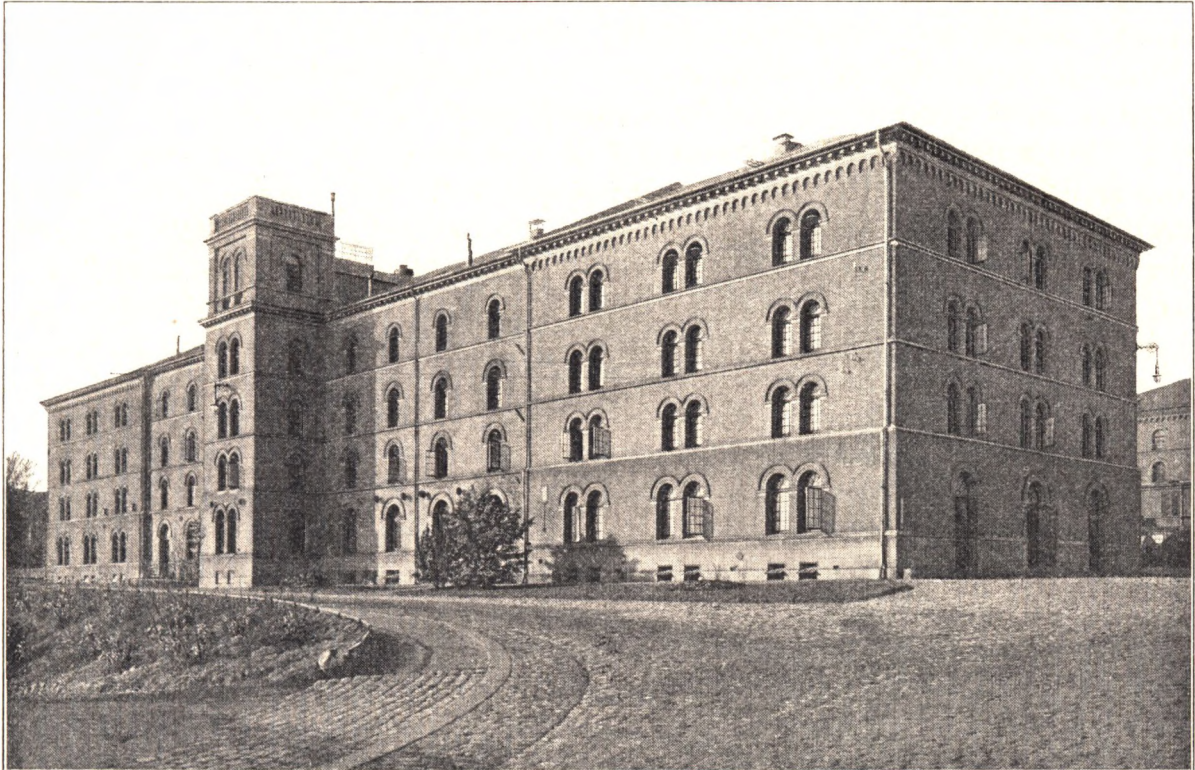
tid ogsaa paany at være naaet til Anlæggets yderste Grænse. Da han den 15 September 1883 samlede en større Kreds til en festlig Sammenkomst paa Carlsberg, fortalte Indbydelserne de indbudte Gjæster, at de kom til et »færdigt« Anlæg, han »afsluttede« Virksomheden.

Jacobsen fastholdt med andre Ord den samme Opfattelse, som han havde givet Udtryk i 1867. Produktionen maatte have en Grænse. Men i de forløbne Aar havde Meget forandret sig. Den Gang stod Carlsberg som væsentlig Eneherre paa den bayerske Ølbrygnings Omraade her i Landet, hverken »Svanholm« (fra 1853) eller »Aldersro« (fra 1860) betød stort, men nu var der en følelig Konkurrence. »Tuborg« var stiftet i 1873 og »Ny Carlsberg« i 1882, hvortil endnu kom et Par mindre Bryggerier »Alliance« (1880) og »Frederiksberg« (1882), ikke at tale om at Bayerskølbygning i Halvfjerserne var bleven begyndt i en Række Provinsbryggerier, saavel gamle som nyanlagte. En i 1881 stiftet Forening af Bayerskølbyggerne i Kjøbenhavn og Omegn fik ingen regulerende Indflydelse, den bestod kun et Par Aar, og Konkurrencen antog efterhaanden helt uhyggelige Former. Dette følte haardt af de til Carlsberg knyttede Ølhandlere, særlig paa Grund af Jacobsens tilbageholdende Optræden, hvorfor de sluttede sig sammen i »Ølhandlerforeningen af 15 Juni 1885«, der snart efter paakaldte Bryggeriets Hjælp til Opretholdelsen af sunde Konkurrenceforhold. Lidt efter lidt paavirkedes Jacobsen da ogsaa af Ølhandlernes Opfordringer, og det synes at kunne være kommet til, at han med al Kraft havde ladet Carlsberg optræde med hele dets Indflydelse. Paa en indtrængende Henvendelse fra Ølhandlerne giver han under 3 Juli 1886 et i den Retning gaaende Svar. Efter hans Mening var Öjeblikket til at tage Affære vel endnu ikke kommet, men skulde det vise sig, at hans Kunder og dermed hans Afsætning i det Hele led Afbræk, vilde han ikke længere forholde sig rolig, men forøge Bryggeriets Produktionsevne og nedsætte Øllets Pris. »Den eneste for Gamle Carlsberg sømmelige Maade« at imødegaa de andre Bryggeriers skjulte Rabatgivning paa var, siger han, en almindelig offentlig Prisnedsættelse, og saa ender han sin Skrivelse med følgende stolte Ord: »For mit eget Vedkommende vilde jeg helst være fri for en saadan yderligere Udvidelse, men Gamle Carlsberg bör ikke svigte det Kald, det har faaet, at virke ved sit Exempel paa Ølbrygningen og Bryggeridriften i det Hele her i Landet, og jeg bör ikke betænke mig paa at bringe de i denne Henseende fornødne Ofre«.

Der kan herefter ingen Tvivl være om, at han, naar Öjeblikket efter hans Mening var der, vilde være optraadt med hele sin mægtige Energi. Vel var han nu en aldrende Mand, men hans Kraft var ubrudt. Det paagjældende Öjeblik skulde dog aldrig komme for ham. Døden indhentede ham. Efter at han i Foraaret 1887 havde tiltraadt en Rejse til Italien, blev han syg i Rom og døde her den 30 April.

Hvor Carlsbergs Udvikling er forunderlig rig. Op fra de gamle Hvidtølsbryggeriers dunkle og uanselige Andegaard hævede Carlsberg sig som en straalende Svane med sikre, mægtigt susende Vingeslag. Hine Bryggeriers alt andet end renlige Smaarum, i hvilke massive Bryggerknegte trampede om, bleve til lyse, luftige Sale, i hvilke en klar Drik fremstilledes i blanke, maskinskinnende Omgivelser under den absolute Renligheds Tegn, Alt baaret af en brændende Kjærlighed til Løsningen af den Opgave, som

her forelaa, og som blev løst med ukuelig Energi. Ja, hvor var Jacobsen energisk. Da Bryggeriet var brændt i April 1867, lagde han alt Andet tilside for at faa det rejst igjen til Efteraaret. Enhver Hindring herfor skulde ryddes bort, saaledes ogsaa Virkningen af den Strike, Murerne truede med. Han lod kjøbe en Mængde Murskeer; sammen med den betroede Murmester S. P. Beckmann og Bryggeriets Inspektør Erhard Kogsbølle vilde han selv gaa i Arbejde med at »føre Hjørnerne op«, hans Bryggerfolk skulde mure »Flugterne«. Byggeriet skulde gaa sin Gang, og det kom det ogsaa til, Striken

Det første Ny Carlsberg.

blev ikke proklameret. Jacobsen var Fører af mere end Navn. Da Bryggeriet i 1878 forsynedes med Kuldemaskiner og det gjaldt om at faa disse nye Maskiners Virkninger konstaterede, færdedes han til alle Døgnets Tider, ofte en stor Del af Natten i de kolde fugtige Kjældere, til han, undertiden sveddryppende og udmattet, nødtes til at søge Hvile.

Saaledes var hans Natur, og en saadan ivrig Energi smittede, smittede hans Arbejdere, smittede hans ledende Medhjælpere. Efterhaanden fik han nemlig saadanne, hvad han ikke oprindelig syntes om. Han vilde helst forestaa Alt selv. Men da han i 1849 havde ligget i længere Tid syg af Gigtfeber, indsa han Nødvendigheden af at have den fornødne Medhjælp, og som hans Medarbejdere skal da her nævnes H. N. Gottlieb (1850-52), A. Vogelius (1852-56) og Erhard Kogsbølle (1856-81), alle Farmaceuter, og efter dem Kaptajn S. A. van der Aa Kühle.

Det var imidlertid ikke altid let at være Jacobsens Medarbejder, dertil var han en altfor myndig og ivrig Mand. Der kjendtes da ogsaa baade Spænding og Strid paa Carlsberg. Men Jacobsen var dog til enhver Tid den beundrede Fører, der paa sin Side godt forstod at vise, at han satte Pris paa Medarbejderne. Den fremadstræbende Vogelius fik, da han forlod Carlsberg, det gamle Hvidtølsbryggeri i Brolæggerstræde i Leje. 1854 havde han i Industriforeningens Kvartalsberetninger skrevet en Afhandling om »Bryggeriet Carlsberg og den bayerske Ølbrygningsmetode«, men efter — selvfølgelig — at have sat denne Metode i Højsædet, ender han med at sige, at det bayerske Øl som et forholdsvis kostbart Øl formentlig kun kan blive »en hverdags Drik for de mere velhavende Klasser«, og at de gammeldags simple Ølsorter sikkert maatte kunne fabrikeres paa en bedre Maade end hidtil. Og virkelig, det gamle, i en Del Aar noget forsømte Bryggeri blomstrede op under hans Ledelse, men da dets gammeldags Indretning hverken var stor eller tidssvarende nok, gik Jacobsen med til helt at nedlægge dette Bryggeri og hjælpe Vogelius til et nyt, »Bryggeriet i Rahbeks Allée«, der blev bygget i 1860. Og nu Kogsbølle. Han var oprindelig ligesom Gottlieb og Vogelius Inspektør, men en Inspektør, som Jacobsen hurtig fattede en ubegrænset Tillid til; da han i 1862 foretog en fire Maaneders Italierejse sammen med sin Søn, betroede han derfor trygt Carlsberg til ham. Hvor vaagede Kogsbølle ikke ogsaa over en paa alle Punkter gennemført Renlighed, og hvor arbejdede han ikke med i Forsøgene angaaende Øllets Dampkogning som med Indretningen af et Kassemalteri, for blot at nævne disse Punkter. Og Jacobsen lod det ikke mangle paa rig Paaskjønnelse. Fra Begyndelsen af 1871 gjorde han Bryggeriets Inspektør til sin Kompagnon, hvad Kogsbølle vedblev at være, til han i 1881 efter at have tjent Carlsberg i 25 Aar, trak sig tilbage fra den store Stilling, som hans Dygtighed og Jacobsens Erkjendtlighed havde skaffet ham.

I Oktober 1884 holdt Jacobsen et Foredrag i »Den tekniske Forening« om Bryggeriindustriens Fremskridt i de sidste halvhundrede Aar. Her viste han, hvorledes Bryggerierne fra at drives helt haandværksmæssigt, udelukkende ved Haandkraft, lidt efter lidt vare gaaede over til en væsentlig maskinmæssig Drift. Naar Bygget ved Spiring skulde gjøres til Malt, spredtes det i et tyndt Lag, i hvilket Udviklingen reguleredes ved Haandskovling; i Stedet herfor traadte den pneumatiske Maltning, ved hvilken et kraftigt Ventilationsapparat regulerede Spiringen i endog meget tykke Lag. Naar Maltet derefter kom til Törning paa Køllen, var det tidligere et anstrengende Arbejde at vende det ved Haandkraft, nu skete det mekanisk endog paa Etagekøller. Driften skiftede efterhaanden helt Karakter, og saaledes ogsaa med Hensyn til den Kuldebehandling, der er nødvendig ved Øllets Fremstilling. Den skete oprindelig paa primitiv Maade ved Hjælp af om Vinteren indsamlet naturlig Is, men nu ved sindrige Kuldemaskiner. Jacobsen omtalte alle Tidens betydningsfulde Fremskridt i Ølfremstillingens Teknik uden dog at sætte dem i Forbindelse med Carlsberg, men selvfølgelig vare de alle tagne i Brug dér, Carlsberg stod endda som Fører; der var Fremskridt, som det havde skabt, og som Udlandet optog efter det.

Jacobsen rejste meget. Saa godt som hver Sommer besøgte han Bryggerier i Udland-

A. VOGELIUS.

ERHARD KOGSBØLLE.

S. A. VAN DER AA KÜHLE.

det, særlig i Tyskland og Frankrig. Gamle Gabriel Sedlmayr i München kaldte han sin Lærer og Ven, og han stod i nært Forhold til »den højst intelligente« Brygger Velten i Marseille. Paa disse Besøg lærte han meget. — Da Carlsberg byggedes i 1847, indrettedes her aabne Kjedeler med Ildsted under ligesom Træmæskekar med Sibund; Mæsken omrørtes med aareliggende Træredskaber (Mæskerør), der krævede en Betjening af mindst fire Mand. Saa saa Jacobsen i Stuttgart en Mæskemaskine og et andet Sted lukkede Kjedeler; i 1856 blev Mæskemaskinen indført paa Carlsberg, i 1857 de lukkede Kjedeler, der befriede Bryghuset for de Dampmasser, som de aabne Kjedeler belemede det med. Senere gik Jacobsen ogsaa i Gang med de ovenfor nævnte Dampkogningsforsøg. At koge ved Damp var ikke noget Nyt i Bryggeriverdenen. Jacobsen havde set saadan Kogning allerede 1851 hos Sedlmayr i München, men ogsaa erfaret, at denne igjen havde forladt Metoden, og ganske det samme havde han set hos Boucherot i Puteaux og Velten i Marseille (1865). Dampkogning fik et daarligt Skudsmaal, men Jacobsen troede, at der skete den Uret. Den kunde sikkert blive praktisk. Han begyndte derfor en Række omfattende, ihærdige Forsøg, og tilsidst stod han med Sejren ihænde. Hvad han havde naaet, skulde imidlertid ikke blot kunne gavne hans Bryggeri, han arbejdede ikke kun for det, men for Ølfabrikationens rationelle Udvikling i det Hele. Jacobsen, der i 1872 med det bedste Resultat havde deltaget i den nordiske Udstilling i Kjøbenhavn, meldte sig som Deltager i Verdensudstillingen i Wien 1873, og paa den Bryggerkongres, der samtidig fandt Sted dér, gjorde han en Meddelelse om det Dampkogningsapparat, som skyldtes hans Forsøg. Her samledes den store Bryggerverdens Opmærksomhed første Gang om Carlsberg.

Jacobsen udstillede sit Øl paa Flasker, hvad der ikke var almindeligt hverken i Østerrig eller Tyskland; Øllet bryggedes her med ringere Holdbarhed til direkte Udskjænkning fra Fad. Og en Del af hans Flasker, der før de kom til Wien, havde været i Singapore, Rio eller Valparaiso, mødte frem forsynede med de derværende østerrigske Konsulers Segl som Bevis for de lange Rejser, de i fyldt Tilstand havde været paa. Øllet vakte Opsigt. Jacobsen fik en saa høj Belønning som »Fremskridtsmedaljen«, og saa samlede han, som nævnt, yderligere Opmærksomheden om sig ved Meddelelsen om den heldigt gennemførte Dampkogning, en Meddelelse, der hurtigt efter med oplysende Billeder blev offentliggjort i det i Anledning af Udstillingen startede »Oesterreichische Zeitschrift für Bierbrauerei«, der under Redaktion af Direktøren for de forenede Bryggerier i Gaudenzdorf ved Wien Franz Fasbender udviklede sig til det bekjendte og udbredte »Allgemeine Zeitschrift für Bierbrauerei und Malzfabrication«. Carlsbergs Ry som »Musteretablissement« blev her slaaet fast, og Tidsskriftet satte Pris paa at staa i vedblivende Forbindelse med det danske Bryggeri, der var i stadig Udvikling, Noget, der nu erkjendtes fra de forskjelligste Sider. Da de Lindeske Kuldemaskiner i Slutningen af Halvfjerserne bleve indførte paa Carlsberg, udtaler deres Opfinder Dr. Carl Linde, at den Fuldkommenhed, de efterhaanden havde naaet, skyldtes det indgaaende Arbejde, tre Bryggere havde helliget dem, Sedlmayr i München, Feltmann i Rotterdam og Jacobsen i Kjøbenhavn. Her skal det ogsaa anføres, at da Pasteur som Medlem af den internationale Lægekongres i Kjøbenhavn 1884 besøgte Carlsberg, priste han Luf-

Brygger GABRIEL SEDLMAYR i München.
Efter Busten paa Ny Carlsberg.

Brygger E. VELTEN i Marseille.

Brygger W. FELTMANN i Rotterdam.

ten i Bryggeriets Gjæringskjældere; »den nærmer sig i Renhed«, sagde han, »til den, der hviler over Alpernes Toppe«.

Paa alle Maader arbejdede Jacobsen for sit Bryggeris Udvikling. Ikke alene ad Teknikens, men ogsaa ad Videnskabens Veje søgte han frem. 1871 anlagde han med Cand. pharm. G. C. Faye som Medarbejder et lille Bryggerilaboratorium, men 1875 sigtede han højere. Nu gjaldt det et videnskabeligt Laboratorium med to Afdelinger, en kemisk og en fysiologisk, for hvilke de senere Professorer Johan Kjeldahl og Rasmus Pedersen sattes i Spidsen. Hvad hans Tanke var hermed, kom klart frem, da han Aaret efter med en Dotation paa ikke mindre end en Million Kroner oprettede Carlsbergfondet. Det blev oprettet den 25 September 1876, samme Dag som H. C. Ørsteds Statue, der væsentlig skyldtes ham, afslørede, og det skete, som han skrev, »i levende Erkjendelse af, hvormeget jeg skylder H. C. Ørsteds Lære og vækkende Indflydelse og som et Vidnesbyrd om taknemlig Paaskjønnelse af hans Virksomhed for at udbrede Kundskabens Lys i videre Kredse«. Det blev Videnskabernes Selskab, i hvis Hænder han lagde Fondets Styrelse, og efter Fundatsen var den første Opgave, det fik, at fortsætte og udvide det af ham stiftede Carlsberg-Laboratorium, der aldrig maatte skilles fra Bryggeriet. Det skulde dog ikke være nogen Læreanstalt, en »Brauschule«, men en udelukkende videnskabelig Anstalt for kemiske og fysiologiske Studier i de Retninger af Naturvidenskaberne, som havde særlig Betydning for Maltning-, Brygnings- og Gjæringsprocesserne, saaledes at disse Operationer kunde faa et saa fuldstændigt videnskabeligt Grundlag som muligt. De derved vundne Resultater skulde dog ikke blot komme Carlsberg tilgode, de maatte ikke hemmeligholdes, de skulde offentliggjøres i Tidsskrifter, inden og udenlandske, eller paa anden Maade, og fra Juli 1878 udkom da »Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet«, der strax vakte Opmærksomhed.

Artiklerne i dette Tidsskrift gik hurtigt over i Udlandets Tidsskrifter, der levende priste »den uegennyttige og store Fagmand«, hvis Storsind havde fremkaldt et saa betydningfuldt Resultat. Det ovennævnte »Allgemeine Zeitschrift für Bierbrauerei« udsendte endda Artiklerne i Smaahefter »als Manuscript gedruckt« for dets Subskribenter; det vedblev hermed i sex Aar. Og da Direktøren for Bryggerskolen i Mödling Theodor von Gohren i Skolens Aarsskrift for 1878 med Sorg gjorde opmærksom paa, at der var Tilbagegang at spore i Østerrigs Ølindustri, pegede han paa Jacobsen som et lysende Exempel til Efterfølgelse. 1878 blev i det Hele et Ærens Aar for Jacobsen. Paa Verdensudstillingen i Paris samme Aar fik han Grand prix, og den samtidige Bryggerkongres dér bragte endnu paa Forslag af J. Puvrez-Bourgeois, Redaktør af »Journal des brasseurs«, Jacobsen en hyldende Tak. Paa en Kongres to Aar efter i Bryssel blev han, skjönt fraværende, valgt til Ærespræsident sammen med Bryggerne Eugène Veltin i Marseille, Moritz Faber i Liesing ved Wien og Gustav Bergner i Filadelfia. Hæder og Ære strømmede ned over ham, og her kan endnu nævnes en hædrende Udtalelse til ham fra Louis Pasteur.

Samme Aar som Jacobsen ved Oprettelsen af Carlsbergfondet udtalte sin Taknemlighed overfor H. C. Ørsteds Virksomhed for at klargjøre det praktiske Livs Foreteelser i Videnskabens Lys, udkom den berømte franske Kemiker Louis Pasteur's epokegjø-

rende »Études sur la bière« (1876). Hvor var der ikke i Bryggerierne kæmpet fortvivlede Kampe mod de uforklarlige og hemmelighedsfulde Gjærfænomener, der aldeles

LOUIS PASTEUR.

Efter Paul Dubois' Marmorbuste i Carlsberg Laboratoriet.

pludselig kunde gribe ødelæggende ind. Selv Carlsberg, der stod godt dækket ved sin gennemførte Renlighed og ved som Regel ikke at brygge i de farlige Sommermaaneder, hvad der gjorde, at det fra 1845 til 1883 ikke skiftede Gjær, havde lidt herunder; navnlig havde Aaret 1859-60 været et vanskeligt Aar. Jacobsen havde studeret Hermb-

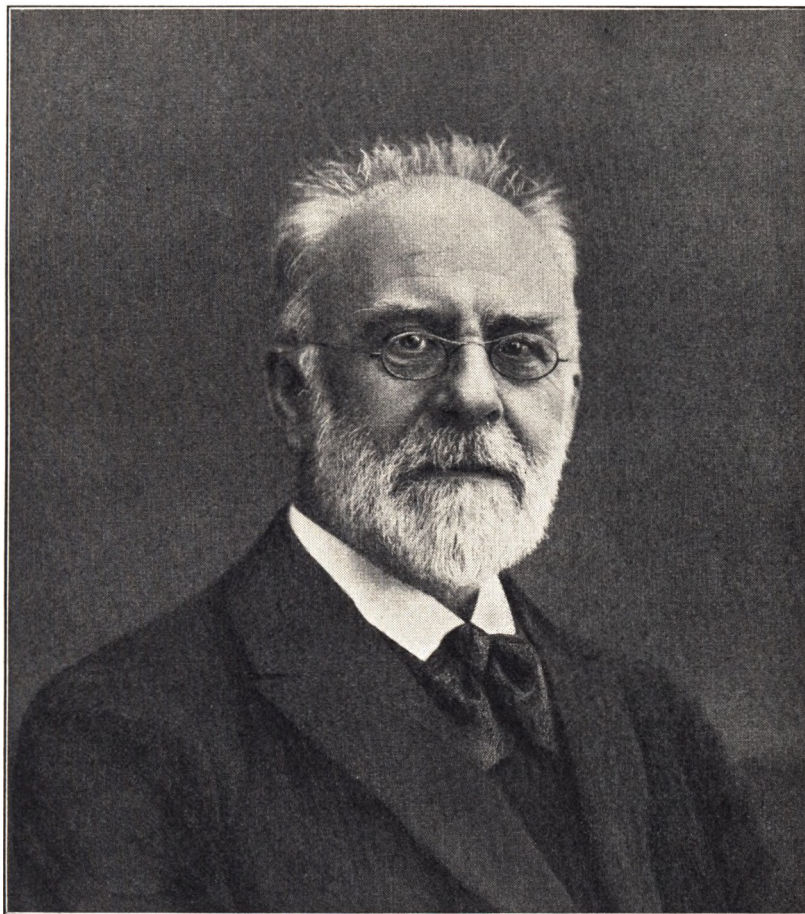
städts og Ballings Bøger, selvfølgelig uden Resultat, den daværende Litteratur vidste ikke Besked, Justus Liebig troede, at Gjæringen var en blot og bar kemisk Proces. Men da optraadte Pasteur og paaviste, at den hidtil saa uforstaaelige Gjæring skyldtes Gjærsvampes Livsvirksomhed, samt at Ølgjæren maatte og kunde beskyttes mod Luftens talrige og skadelige Mikrober, der navnlig i Sommermaanederne vare talrigt tilstede. Jacobsen betoges helt af den Genialitet, der bar Pasteurs Arbejde, og fuld af Beundring

JOHAN KJELDAHL.
Modelleret af A. P. Weis.

over de vundne Resultater ønskede han at kunne opstille hans Buste i Carlsbergs Laboratorium. Han henvendte sig til ham, bad om Tilladelse til at lade en Buste af ham udføre af hans berømte Landsmand Paul Dubois, og Pasteur bragte Jacobsen sin Tak bl. A. ved i 1879 at dedicere ham sin Bog « Examen critique d'un écrit posthume de Claude Bernard sur la fermentation ». Paa en sympatetisk Maade takker han her Jacobsen for Oprettelsen af Carlsberg-Laboratoriet, for det smukke Exempel paa Taknemlighed overfor Videnskaben, han herved havde givet Alverdens ledende Industri-drivende, og hylder ham endelig som den berømte Mand indenfor den evropæiske Bryggeriverden.

Paa denne Tid skete der en Forandring i Carlsberg-Laboratoriet. Forstanderen for dets fysiologiske Afdeling Rasmus Pedersen gik i 1879 over til Universitetet, og i hans Sted konstitueredes en Mand, hvis Virksomhed her snart skulde blive af den største Betydning, Plantefysiologen Emil Chr. Hansen, der efter en streng Ungdom sent var bleven Student og havde vundet Universitetets Guldmedalje ved et Arbejde over de

EMIL CHR. HANSEN.
Efter Fotografi.

danske Gjødningsvampe. Paa anbefaling af Professor Japetus Steenstrup havde Jacobsens Søn anvendt ham ved det Laboratorium, han havde anlagt ved det af ham drevne »Ny Carlsberg«, og nu gik Emil Hansen fra dette mindre Laboratorium over til det store Carlsberg-Laboratorium. Samme Aar, han konstitueredes her, erhvervede han Doktorgraden ved en Afhandling om »Organismer i Øl og Ølurt«, og det var særlig Gjæringsorganismerne, han viede sit Studium. Han udfandt en Metode til Gjærcellernes Rendyrkning, der stod betydeligt over Pasteurs, og han paaviste, at Pasteurs »rene« Gjær vel var fri for Bakterier, men indeholdt en Blanding af forskjellige Gjærsvampe, blandt hvilke nogle indvirkede uheldigt paa Øllet. Herefter var det hans Ønske

at kunne komme til at gjøre et Forsøg i det Store med at brygge Øl ved Hjælp af en enkelt, virkelig ren Kulturgjærart, men her mødte han ikke den ønskede Imødekommenhed.

For Jacobsen stod Pasteur som Avtoriteten, der umuligt kunde overgaas. Han kunde ikke tro, at de »vilde« Gjærarter kunde fremkalde Sygdomme i Øllet, og heller ikke at en enkelt Gjærart var tilstrækkelig til at fuldføre den hele Gjæringsproces, saavel Hovedgjæringen i Gjæringskjælden som Eftergjæringen i Lagerkjælden. Skjönt Carlsberg-Øllet paa den Tid led af Kvalitetsmangler, var han dog af sidstnævnte Grund i stor Tvivl om, hvorvidt han turde imødekomme Hansens Ønske. Endnu i September 1883 skriver han til Kaptajn Kühle, der den Gang var i München, at han skal skaffe Carlsberg en ny Gjær fra et af de store Münchener-Bryggerier. Men da skete et Omslag. Jacobsen, der ved fortsatte Forsøg havde faaet Syn for Sagn for, at de vilde Gjærceller kunde gjøre Øllet sygt, besluttede at forsøge den Hansenske Gjær, og nu blev første Gang i Verden en virkelig rendyrket Gjær anvendt som Paasætningsgjær i et Bryggeri. Det skete den 12 November 1883 paa Gamle Carlsberg. To stærke Naturer havde her staaet overfor hinanden, ingen af dem med Villighed til at böje sig i de ofte skarpe Brydninger, og trods det vundne Resultat kom de to Naturer aldrig til at staa hinanden virkelig nær. Hansen skriver lang Tid efter: »Carlsberg har altid været et uroligt og for os [Medarbejdere] tillige vanskeligt Farvand«, men desuagtet erkjender han Jacobsen som »vor store Berömthed«. Jacobsen var efter Hansens sagkyndige Dom »ubestridelig sin Tids berömteste Brygger«, og med den rene Gjær for Öje skriver han anerkjendende: »Næppe noget andet Sted vilde man have bragt saadanne Ofre« som dem, Jacobsen nu bragte.

1883 var et stort Aar for Carlsberg-Laboratoriet. Fra begge dets Afdelinger udgik der i dette Aar epokegjørende Opfindelser, der bragte dets Navn saa vidt ud i Verden, som Videnskaben, de knyttede sig til, havde Dyrkere. Dets to Ledere samlede Berømmelse om sig, Johan Kjeldahl ved sin betydningsfulde Kvælstofbestemmelsesmetode og Emil Chr. Hansen ved sin her omtalte rene Gjær. Jacobsen sendte snart efter Prøver af denne rundt til en Række Bryggerier, og der blev nu Evropa over foretaget Prøve paa Prøve med Carlsberg-Gjæren, men — de faldt ikke alle tilfredsstillende ud, saaledes som det kom frem i Datidens Faglitteratur. Medens det i München udkommende »Zeitschrift für das gesammte Brauwesen«, paa hvis Titelblad der stod Navne som Dr. Carl Lintner, Dr. L. Aubry og Dr. Georg Holzner, med Begejstring sluttede sig til den, blev den bekæmpet af det berlinske »Wochenschrift für Brauerei«, der redigeredes af Dr. M. Delbrück og Dr. M. Hayduck. Ja dette Tidsskrift søgte i Begyndelsen af 1885 at slaa fast, at Carlsberg-Gjæren overalt var prøvet med uheldigt Resultat. Herimod tog Jacobsen selvfølgelig uden Tøven Ordet. Han sendte strax Tidsskriftet en Artikel — den er dateret den 18 Februar 1885 — og i den imødegik han kraftigt Dr. Delbrücks Udtalelser, men ved Siden af at udtale sin levende Anerkjendelse af Carlsberg-Laboratoriets Fortjenester og af den rene Gjærs smukke Beskaffenhed blev Tidsskriftet dog ved sin Mening. Da Jacobsen i en omtrent samtidig Artikel i Münchener-Tidsskriftet kaldte alt Øl, der ikke tilvirkedes med ren Gjær, for »urent«, skriver det berlinske Tidsskrift:

»Bisher war die gesammte Welt darin einig, dass der Geschmack des deutschen Bieres ein guter war, von dieser Überzeugung wird auch Hrr. Jacobsen nicht abbringen«. I det lange Løb fik Hr. Jacobsen dog Ret.

Sagen var, at der skulde Tid til, för det gik op for Bryggerverdenen, at saa vist som der kunde fremstilles ren Gjær med forskjellige Egenskaber, saa vist kunde den rene Gjær, der svarede til de Fordringer i Retning af Smag og Holdbarhed, der stilledes til f. Ex. Carlsbergs Øl, ikke passe for alle Bryggerier. Det gjaldt for de enkelte Bryggerier

J. C. JACOBSEN med sine Medhjælpere og Bryggeriets Funktionærer og Arbejdere.
Efter Fotografi fra 1885.

om at vælge den Art rene Gjær, der passede til de Egenskaber, der krævedes af deres Øl. Herefter maatte den fremkomne Modstand ganske selvfølgelig i Tidens Løb svinde, hvad den da ogsaa gjorde. Den rene Gjær gik sin stolte Sejrsgang og bar paa een Gang Hansens, Jacobsens og Carlsbergs Navne ud over Verden. Hvorledes Jacobsen personlig blev hyldet, kan ses bl. A. af følgende lille Begivenhed. Da han i Juni 1884 besøgte Bryggeren Johan von Götz i Okoczim ved Krakau, trak om Aftenen hele det store Bryggeris samlede Personale med klingende Spil op for ham, og i en med kraftigt Bifald fulgt Tale blev han hilst som Bryggerverdenens store »Altmeister«.

Da den østerrigske Brygger Franz Chodounsky i 1884 besøgte Gammel Carlsberg, fortæller han i sin Beretning herom, hvorledes han og hans Ledsager »mit ehrerbietig-

ster Hochachtung« nærmede sig til det beröimte Bryggeri »als zu unserm Mekka«, og om hvorledes de i Gjæringskjælderens overfor den rene Gjær »stumm neigten unsere Häupter vor dem Triumphe der Wissenschaft«. Jacobsen staar for ham som »ein strahlender Stern am Brauhimmel«, og det er for ham noget Selvfølgeligt, at »der deutsche Brauerbund« havde udnævnt denne »um die Kunst und Wissenschaft so hoch verdienten Mann« til Æresmedlem.

Af lignende Æresbevisninger modtog Jacobsen flere, f. Ex. fra »La société d'encouragement pour l'industrie nationale« i Paris, og om al den Ære, der ydedes ham, maa det siges, at den var fortjent, ti han var en altid ivrig og altid uegennyttig Arbejder med et stort Syn i sit Fags Tjeneste, ja han vedblev at virke saaledes udover sin Død. Jacobsen fortjente det Verdensry, som samlede sig om ham. Han søgte ved sit ihærdige Arbejde at højne sit Erhverv og derigjennem at tilføre det Folk, han tilhørte, ny produktiv Kraft. Efter hans testamentariske Bestemmelse blev det ovenfor nævnte Carlsbergfond hans Arving, Bryggeriet Gamle Carlsberg blev Fondets d. v. s. Videnskabens Ejendom, og om den Maade, hvorpaa det skulde drives, bestemte han Følgende:

Plan over Bryggeriet Carlsbergs Udvikling i J. C. JACOBSENS Levetid.

De tre Bygninger, der ere optrukne med kraftig Kontur, ere det i 1847 først opførte Bryggeri. Alle Aarstal angive Tiden for Bygningens Opførelse. Aarstallet (1867) betegner Gjenopførelsen af de ved Branden d. 6 April samme Aar nedbrændte Bygninger. Aarstallene ere tagne fra en Plan, som J. C. Jacobsen i 1885 egenhændig har forsynet med Tallene.

A A A. Hovedbygning med Vinterhave og Søjlegaard. B. Den gamle Indkjørsel fra Carlsbergvej. C. Indkjørselen fra Pasteursvej. D. Det første Ny Carlsberg. E. Carlsberg Laboratoriets første Lokaler. F. J. C. Jacobsens i 1886 projekterede nye Bygninger for Laboriet. (Indtegnet med Blyant paa den ovenfor nævnte Plan.) G. Laborierts nuværende Bygninger. H. J. C. Jacobsens Statue. a b c d e f g Bryggeriets Brønde.

SPREDTE TRÆK

SOM vi ovenfor have set, blev der omtrent altid bygget paa Carlsberg. Bryggeriets stadige Trang til Udvidelse krævede det. Vi have ogsaa set, at Jacobsen paa Bryggeriets Vegne ikke i og for sig var glad herover. Men paa den anden Side er det lige saa sikkert, at selve det at bygge i høj Grad interesserede ham, han stod gjerne i Arbejde ved Tegnebordet. Det er derfor naturligt, at han, da der var Sikkerhed for, at Bryggeriet havde en Fremtid for sig, kunde ønske at flytte fra Brolæggerstræde til Carlsberg eller med andre Ord kunde ønske at bygge sig en Bolig her. Fra 1852 til 1854 opførte han da Carlsberg Hovedbygning, der maa betegnes som et ikke alene i Samtidens Øjne storslaaet og fint formet Hjem; det forsynedes, hvad der den Gang var sjældent, med et Varme- og Ventilationsapparat, og det dekoreredes kunstnerisk. N. S. Nebelong var Arkitekt, men til Grund laa Jacobsens egne Tegninger og Udkast, Tal og Maal, og saavel Varme- og Ventilationsapparatet som den til Bygningen knyttede Vinterhave var helt igjennem Bygherrens eget Værk. Ved Værelsernes Dekoration var Jacobsen selvfølgelig ogsaa medvirkende. Væggene smykkedes med pompejanske Mønstre i dybe Farver, og hertil föjedes skjønne Værker af Thorvaldsen; Jacobsens Smag gik i klassisk Retning, han saa med Beundring op til den kun faa Aar för bortkaldte store danske Mester.

I Spisestuen fandtes foroven Thorvaldsens Alexanderfrise og nedenfor, indföjede i Væggene, Dagen og Natten samt fire andre thorvaldsenske Basrelieffer, og hertil kom senere Mesterens herlige Hebe, hugget i Marmor af den ældre Bissen, samt en ogsaa af denne Kunstner udfört Portrætbuste af Jacobsen selv; fra Paris hentede han endelig til denne Stue to pragtfulde Broncekandelabre. Af Malerier var der kun faa i Huset, efter hele dets Udstyrelse maatte det være saaledes; her skal kun nævnes, at hans Arbejds-værelse smykkedes med et af Marstrand malet Portræt af H. C. Ørsted (s. ovfr. S. 19). Udstyrelsen var et gennemfört stilfuldt Arbejde, der opövede mange unge Kræfter, og det Hele vakte høj festlig Stemning, naar Musikken tonede fra Galeriet og Lysene straaledede. En af Sönnens Venner fra Studenterdagene dvæler en Menneskealder senere med

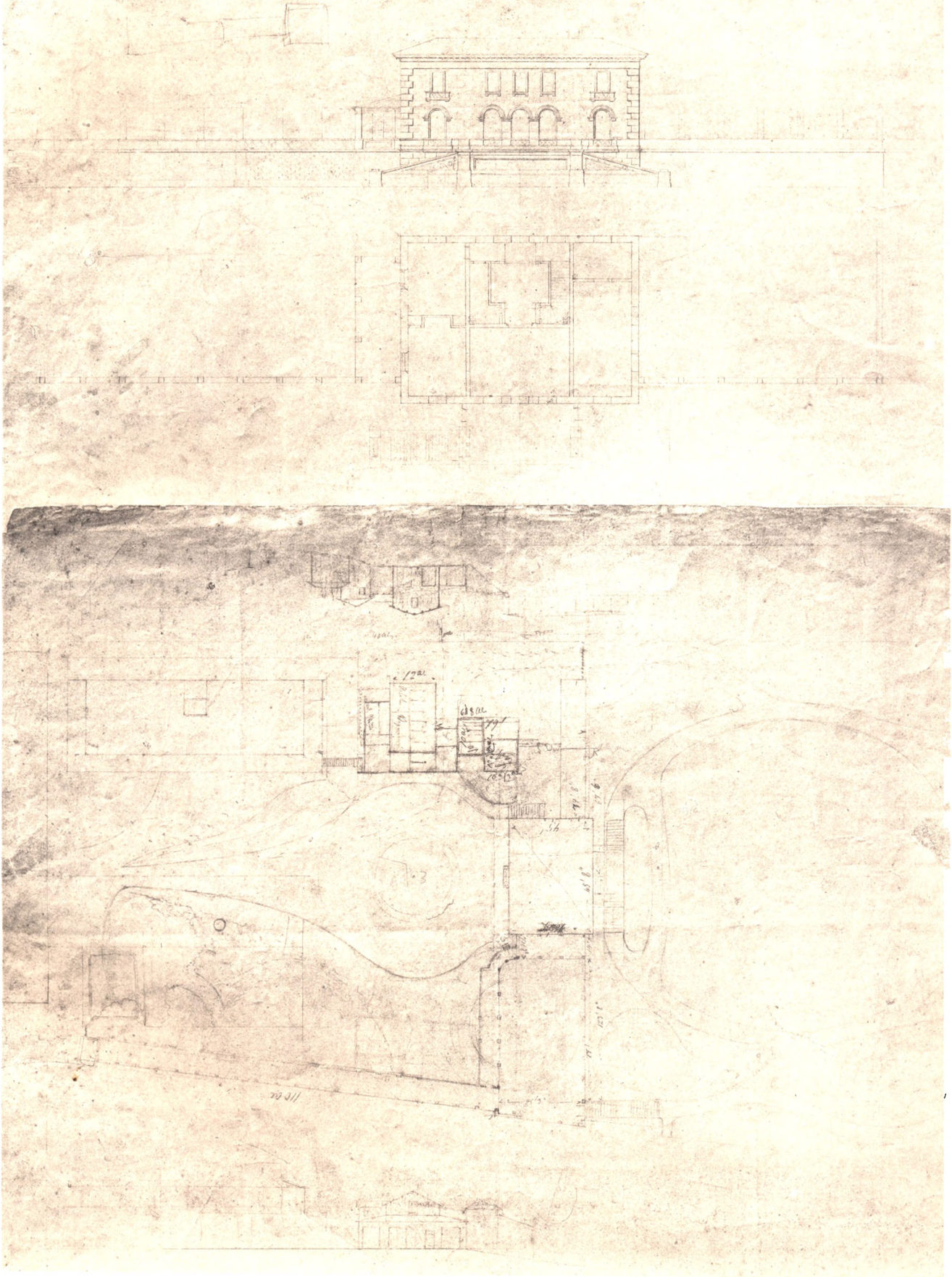
beundrende Glæde i Mindet om »det skjønne Hjem«, »det skjønne Eventyrhus«, og saa var det den Gang endnu ikke helt fuldendt. Først 1876 byggede Jacobsen den skjønne græske Søjlegaard til, som han, underligt nok forresten, kaldte Pompeji.

Beskedent opdragen og tarveligt vant var Jacobsen hele sit Liv igjennem en nøjsom Mand. Der var til daglig kun to Retter Mad paa hans Bord. Men derfor faldt det dog ganske naturligt, at hans Hjem maatte være et smukt og festligt Hjem, ti han yndede til Tider at kunne give Fester, skjønne og straalende Fester. Ikke saaledes at forstaa, at han søgte den første den bedste Lejlighed til at gjøre Fest, f. Ex. naar en eller anden Berømthed besøgte Kjøbenhavn. Forholdet var helt anderledes. Hver Fredag var der aabent Hus paa Carlsberg, men Kredsen, der her kom sammen — hvorom i et senere Afsnit — var forholdsvis fast og oversteg som Regel ikke et Antal paa 16 à 18 Personer. Saa samlede Jacobsen ogsaa et Par Gange om Aaret en Del betydelige Mænd, Politikere, Handelsmænd, Kunstnere og Videnskabsmænd; han har set f. Ex. baade Bournonville og Gade i sit Hus og Höyen, der en Gang i et Takkesvar for en Indbydelse skriver, at han kom gjærne, men i Frakke, da han aldrig gik kjoleklædt. Herudover kunde der endelig ogsaa holdes Fest paa Carlsberg, men der skulde en særlig Anledning dertil. Da Mlle van Zandt i September 1881 optraadte paa det kongelige Teater, fandt der en saadan Fest Sted. Men det var ikke, fordi hun gjæstede Kjøbenhavn og her vakte ogsaa Jacobsens Beundring ved sin Sang, sin Mimik og hele dramatiske Fremstilling, men fordi en af hans udenlandske Venner havde anbefalet hende til ham. Under disse Forhold blev han derfor kjed af det, da en pludselig Öjenbetændelse syntes at skulle hindre ham i at kunne give Festen. Han skrev strax herom til det kongelige Teaters Chef, Kammerherre Fallesen, for at denne ikke, i Tillid til den trufne Aftale, skulde hindre andre Arrangements for Dagen. Alt gik imidlertid efter Ønske. Frøken van Zandt blev fejret paa Carlsberg.

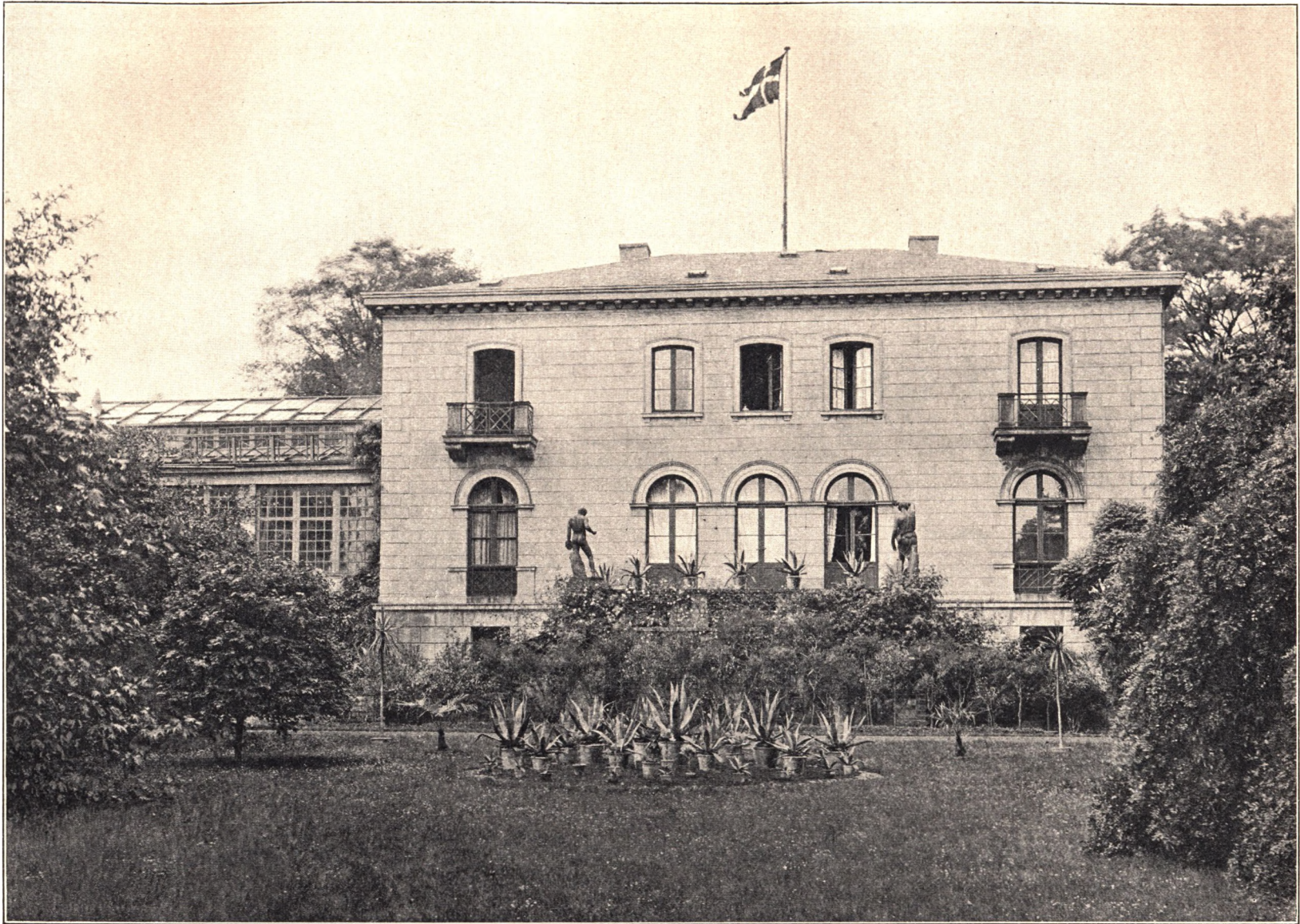
Og det blev f. Ex. ogsaa Pasteur, da han i 1884 kom til Kjøbenhavn som Medlem af den internationale Lægekongres, der den Gang blev holdt her. Som tidligere nævnt beundrede Jacobsen Pasteur, og det er derfor helt naturligt, at han paa enhver Maade søgte at hylde ham. Pasteur boede som hans Gjæst paa Hôtel d'Angleterre i en Lejlighed med Salon, Arbejdsværelse, Sovekammer og Paaklædningsværelse, og til hans Ære gav Jacobsen en Middag paa Hotellet, hvor han samlede Kongressens franske Medlemmer med dens svenske, norske og danske. Han skriver i et Brev, at han vil bede Pasteur om at føre den svenske Professor Retzius' Frue tilbords og Professor Japetus Steenstrup om at føre den unge Fru Pasteur. Pasteur's Søn var den Gang Legationssekretær ved det franske Gesandtskab her i Byen. Og saa kom endelig faa Dage efter denne Sammenkomst Festen, som Jacobsen gav for ham paa Carlsberg.

Som det heraf vil fremgaa, generedes Jacobsen ikke af de fremmede Sprog. Hans rige Evner gik ogsaa i den Retning. Da tysk Litteratur hørte til hans Ungdoms Yndlingsstudier, var han godt hjemme i Tysk, og da vi have hørt, at han i 1855 forhandlede med James Simpson i London ligesom senere her i Byen med de engelske Ingeniører, der anlagde Kjøbenhavns Gas- og Vandværk, er det jo givet, at han ogsaa kunde udtrykke sig paa Engelsk, skjönt hans Færdighed i Brugen af dette Sprog skal have

Min første Skizze til Grundtæggen af den London'ske Villa architecturae

J. C. JACOBSENS Udkast til Hovedbygningen og Haveanlægget paa Carlsberg.

Carlsbergs Hovedbygning set fra Haven.

været mindre. Hvad derimod Fransk angaar, gjorde han sig stor Umage for at mestre dette Sprog. Da han i 1868 tager Timer i Fransk og i Pinsedagene ikke sysselsættes med den sædvanlige Stil til sin Lærer, skriver han et langt fransk Brev til en fransk-interesseret Dame, der hørte til Carlsbergs nærmeste Omgangskreds, hvori han meget karakteristisk skriver: »Ce n'est pas mon plaisir de chômer, comme vous le savez — c'est la mort — et il faut par consequent que j'écrive aujourd'hui un thème comme à l'ordinaire à Vous Madame, si Vous daignez l'accepter«. 1874 skriver han hjem fra Paris: »Min franske Passiar kom i meget god Gang i Straszbourg, hvor jeg var samlet med Ehrhards Familie . . ., hos Tourtels talte jeg i 3 Dage Fransk, hvorved jeg gjorde mærkelige Fremskridt, ligeledes hos Hr. og Madame Lefebre i Reims«.

Dette Brev begyndte han forøvrigt saaledes: »Me voila à Paris, la ville des villes, toujours fascinante, éblouissante! la ville de beauté, d'élégance, de luxe, de l'ésprit. Jeg vilde gjerne blive ved med at skrive Fransk, men det vil i Længden gaae for langsomt, jeg fortsætter derfor paa Dansk«. Han befinder sig, som det heraf vil ses, vel i franske Omgivelser, han ser op til den franske Aand og Kultur. 1879 tager han i Paris Timer hos en fransk Dame, og i det Hele stod han i den længste Del af sit Liv alt Fransk langt nærmere end det Tyske. Da han i 1884 paa sin Rejse hjemad kom fra Frankrig ind i Tyskland, hvor han i Ulm paa Grund af en Sangerfest kun kunde opnaa et maadeligt Tagkammer og havde en dræbende Tur fra denne By til Nürnberg, skriver han: »Nu skal jeg igjen i Arbejde i Bryggerierne, og saa er jeg atter i godt Humeur, selv mellem Tyskerne«.

Han arbejdede altid paa sine Rejser, som man nærmest kan sige, at han forcerede igjennem. Da han i Sommeren 1869 med sin Hustru og to til Carlsberg knyttede unge Damer var i Paris, hvor der den Gang var meget varmt, skriver han til sin Ven Boghandler Th. Lind i Kjøbenhavn: »Vi maa fremfor Alt undgaa Overanstrengelse; ved »vi« tænker jeg naturligvis ikke paa mig selv, thi jeg higer efter at spænde Buen til det Yderste, men hvad jeg i saa Henseende maa renoncere paa à l'heure qu'il est, det haaber jeg at kunne realisere, naar jeg til næste Foraar — forhaabentlig — rejser alene til England«. Paa hans sædvanlige Rejser, hvor han kun havde sig selv at tage Hensyn til, blev hver Time, hver Minut udnyttet. Fra Kl. 7 Morgen foretog han tilfods sine Ekursioner rundt i den paagjældende By; efter et let Morgenmaaltid nød han Intet, før han langt ud paa Eftermiddagen spiste til Middag, hvorefter han søgte til et Teater eller en Koncert. Saaledes var hans Skik, til han først efter at have passeret de Halvfjers begyndte at føle, at han ikke var helt ung længer. Et i saa Henseende oplysende Brev skal her citeres.

Den 27 Juni 1884 skriver han hjem fra Turin: »Hvor det dog er kjedeligt at fornemme, at man virkelig er bleven gammel! Det kan ikke hjælpe, at alle mine Venner stadigt fortælle mig, at jeg endnu er ganske ungdommelig, thi Kjendsgjærningerne vise det Modsatte. I Sindet synes jeg selv at være temmelig ung, men de physiske Kræfter ældes kjendeligt. Tidligere har jeg paa Rejser kunnet bruge mine Ben fra den tidlige Morgen til Midnat, men det er forbi, især her i Varmen, som dog ingenlunde er høj (22° R. i Skyggen som Maximum), og Luften er deilig reen og aldeles ikke trykkende.

Spisestuen paa Carlsberg.

De 2 foregaaende Dages Reise fra München og hertil var meget interessant, især den deilige Bjergnatur i Tyrol og Gjensynet af Verona, hvor jeg kun havde Formiddagstimerne igaar til at gennemløbe den vigtigste Deel af Byen, hvori jeg opsøgte og fandt alle de Steder, som jeg for 40 Aar siden havde glædet mig over og indprentet mig, men det var varmt og kostede Sved, og Reisen fra Verona her til Turin i en fuldpakket Coupé var ogsaa varm. Da jeg kom hertil i Aftes Kl. 7^{1/2}, skyndte jeg mig at spise lidt og gik derefter til den store Udstilling, hvor der i Aftes var en glimrende electricisk Udstilling, som jeg længtes efter at see. Jeg havde iforveien grundigt studeret Kortet over Byen, og mente, at jeg var fuldkommen orienteret, og at Udstillingen ikke var langt borte; men jeg blev ved denne Leilighed, ligesom oftere, skuffet af de smaa Kort, hvorpaa alle Afstande synes saa ringe. Dertil kom, at jeg ved et Hjørne er dreiet af i den forkerte Retning — jeg kunde ved Lygteskin ikke forstaa det lille Kort og jeg kunde sige som Leporello: »I Mørke og i Maaneskin har jeg ei lært at læse« — og saaledes kom Pokker i Vold i den modsatte Ende af Byen. Jeg var derfor aldrig naaet til Udstillingen og maa-ske havt ondt nok med at komme hjem igjen til Hotellet, dersom jeg ikke havde kunnet opfriske saa meget af min Kundskab til det Italienske fra 1862, at jeg kunde tale (endog overraskende godt) med nogle Italienere, som jeg traf i de temmeligt øde Gader Kl. 9. Det var en lang og varm Tour, før jeg naaede Udstillingen, og jeg var da dygtig træt, men da jeg kom ind og saa hele den straalende og indholdsrige electriciske Udstilling, blev jeg selv electriseret og glemte Trætheden. Da Udstillingen sluttede Kl. 11, tog jeg en Droschke, som kjørte mig til Hotellet. Jeg var da ikke synderlig træt, men Kræfterne vare overspændte, og det varede flere Timer, før jeg kunde sove. Jeg stod dog som sædvanlig paa Rejsen op Kl. 7 i Morges, men fandt det dog raadeligt at tøve lidt med at begynde Vandringen og benyttede derfor Morgentimerne til at skrive et Brev til min Kone og til at læse italienske og franske Aviser, hvorpaa jeg gik ud Kl. henved 11, men saa travede jeg ogsaa uophørlig omkring i dygtig Varme, til jeg Kl. 6^{1/2} gik til Table d'hôte. Derefter vilde jeg igjen i Aften Kl. 8 være kjørt til Udstillingen, men saa fornåm jeg, at jeg var saa træt, at jeg maatte blive hjemme (fra Kl. 8!) og benytte Resten af Aftenen til at læse Aviser og skrive dette Brev«.

Fra Turin gik han til Lyon og derpaa til Genf, hvorfra han den 6 Juli med godt Humør beretter om, hvorledes de Rejsende fra den nævnte franske By, der betragtedes som kolerasmittet, bleve desinficerede. De bleve førte ind i en større Hal, hvor de hver for sig indsattes i en Trækasse, i hvis Laag et rundt Hul, der stoppedes tæt med en Serviet, sluttede om den Paagjældendes Hals, medens en i Kassen anbragt Spand udviklede en meget stærk Klordamp. »En kjedelig Historie«, skriver han, »men ogsaa komisk«. Ved at se Hovederne af saa mange Herrer og Damer med fortrukne Ansigter stikke op af Kasserne, mindedes han de Bure fra Inkquisitionens Tid, han havde set i forskjellige Museer, og kunde ikke bare sig for at le, men — »Damerne forargedes ikke lidt over mit muntre Lune«.

Som man heraf vil se, var han stærkt oppe paa sine Rejser. Han vilde se Alt, være med i Alt. Hvorledes han saa og studerede i Bryggerierne, han besøgte, er nævnt ovenfor, og det er ganske i Overensstemmelse hermed, at han efter paa en af sine første Rej-

J. C. JACOBSENS Arbejdsværelse paa Carlsberg.

ser i Begyndelsen af Fyrreerne i Altona at have set en godt konstrueret Bryggervogn (Bomvogn), indførte den her. Det kan da ogsaa i denne Forbindelse nævnes, at han er den Første, der her indførte Sifoner. Da han paa en Rejse i 1865 havde set Mineralvand blive udskjænket af Sifoner, begyndte han strax efter sin Hjemkomst at anlægge en Mineralvandsanstalt med Sifonfyldning, og det var ham en Glæde at kunne omsende en Samling fyldte Sifoner til sine Venner.

Paa sine Rejser betragtede han sig altid som den, der skulde udføre et Arbejde. Men derfor kunde han, naar det skulde være, godt optræde som grand seigneur. Det synes imidlertid, som om han, i alt Fald med Hensyn til Bolig, første Gang gjorde det 1874 i Paris. Her fik han i Grand Hôtel en pragtfuld Lejlighed ud til Place de l'Opera, udstyret med kostbare Spejle, Gardiner og Tæpper. »Jeg blev i det første Öjeblik«, skriver han, »lidt forlegen ved at see mig i al denne Herlighed, men jeg fattede mig hurtigt, og da jeg efter Sædvane skulde opgive mit Navn, Stand osv., fandt jeg det mest stemmende med de locale Forhold at skrive: »J. C. J. de Carlsberg, Capitaine«. Da jeg saaledes er bleven en fornem Mand, retter jeg saavidt muligt min krumme Ryg og kneiser, saa godt jeg kan, med en fornem nedladende Mine«. Men han var hverken fornem eller nedladende, naar han paa sine Rejser opsøgte unge Venner, der studerede i Udlandet, og paa bedste Maade tog sig af dem. Det gjorde han saaledes det her nævnte Aar i Paris overfor nuværende Professor Johannes Steenstrup og 1884 i München overfor den unge Maler Poul Vogelius, en Søn af Carlsbergs tidligere Inspektør Brygger A. Vogelius.

Jacobsen var her som altid i lignende Forhold en vennesæl Mand. Men Verden kjendte ham selvfølgelig mest som den viljestærke, myndige Mand, og der er sikkert oftere blevet regnet med disse Egenskaber hos ham. 1870 valgte Regeringen ham til Medlem af de sjællandske Jernbaners Kontrolkomite, hvad han var til 1880, ligesom han i 1871 blev gjort til Medlem af Komiteen for den nye botaniske Haves Anlæg; og det sidste Sted i alt Fald var der ikke saa lidt Strid og Splid, som der skulde skjæres igjennem. Men forøvrigt maa det siges, at han besad andre Egenskaber, der i fuldeste Maal gjorde det naturligt, at han fik Plads i denne Komite. Han var i høj Grad haveinteresseret og havde megen Bygningssans, hvad der overfor de Væxthuse, der skulde opføres, havde Betydning. Haven paa Carlsberg, der blev anlagt et Par Aar, før han begyndte paa Hovedbygningen her, havde han forsynet med en udsøgt Samling sjældne, smukke og kostbare Væxter, baade Træer og Planter, og hvor ivrigt han gik op i Arbejdet hermed, kan ses af et Brev fra ham til Frans Djørup i 1850. Han begyndte paa det den 26 April, men fik det først fortsat den 1 Maj. »Jeg har havt saa travlt med min Have i de sidste Dage«, oplyser han, »at jeg ikke har havt Ro til at skrive«. »Dansk Havetidende« omtaler i 1860 med Beundring Haven paa Carlsberg; det nævnes her bl. A., at den næst efter Haven paa Gjorsløv er den Have i Danmark, der ejer den største Samling koglebærende Træer og Buske. Og hvad hans Bygningssans angaar, da kan den, som alt ovenfor antydet, dokumenteres paa mange Maader.

Hans Ungdoms Interesse for matematiske Studier gjorde ham til en dygtig Konstruktor og Beregner. Om det af ham i 1852 til Carlsbergs Hovedbygning konstruerede Varme- og Ventilationsapparat forfattede han i 1876 en Beskrivelse til den hygiejniske

Kongres i Bryssel, og i denne af de fornødne Tegninger ledsagede Beskrivelse findes en glad Bemærkning om, at det snart 25aarige Apparat stadig fungerede fortrinligt. Da Carlsberg Bryggeri i 1867 gjenopførtes efter Branden, anvendte han de til hans Forundring hidtil her i Landet kun lidet anvendte Jernbjælker, om hvis Brandsikkerhed, Styrke og almindelige Brugelighed han i 1870 skriver en Artikel i Industriforeningens Kvartalsberetninger. Han konstruerer selv sine Gjærings- og Lagerkjældere,

Faxehus. Opført efter J. C. JACOBSENS Tegning 1875.

og er gjerne villig til at hjælpe Andre til ogsaa at faa gode Kjældere, saaledes Brygger Vogelius, da Bryggeriet i Rahbeks Allee i Begyndelsen af Firserne gik over fra Hvidtølsbryggeri til Bayerskølbryggeri. Jacobsen havde imidlertid mere end tekniske Konstruktionsgaver; der boede en Skjønhedstrang i ham, der krævede, at Bygningerne, han havde at gjøre med, ikke alene skulde være hensigtsmæssigt, men ogsaa skjönt byggede. I den Retning kunde han ogsaa tegne. Efter hans Moders Død gav han Tegning til den Gravsten, der nu staar op mod Muren ved hans Forældres Grav paa Assistenskirkegaard (s. ovfr. S. 15). Konturen af et græsk Tempel danner Rammen om Stejnens Indskrift. Hvorledes han deltog i Arbejdet, da Hovedbygningen paa Carlsberg

opførtes (1852-54), er nævnt ovenfor, og 1875 byggede han til Kogsbølle efter egen Tegning en Bolig (Carlsbergvej Nr. 16) af Faxesten, hvorfor den da ogsaa blev kaldt Faxehus. Men det Ypperste, han paa dette Omraade har frembragt, er (1876) den ovenfor nævnte græske Søjlegaard, til hvilken han med fin Forstaaelse af den doriske Stil selv gav Tegning indtil den mindste Enkelthed. Det var herefter nok saa naturligt, at Jacobsen i 1883 blev Tilforordnet ved Statens Kunstsamlinger med Stemmeret ved Anskaffelse af Kunstværker¹, som at han i 1871 blev Medlem af Komiteen for den botaniske Have, hvor det jo ikke alene gjaldt om at faa Haven anlagt som Have, men ogsaa om at faa de fornødne Væxthuse m. m. opførte.

1857 var der bleven nedsat en Komite til Overvejelse af botanisk Haves Flytning fra Gammelholm, hvor den umulig kunde forblive, naar Kvarteret skulde bebygges, og i 1866 blev Komiteen til Løsning af de mødende økonomiske Spørgsmaal forstærket med bl. A. Professor juris J. Gram som Formand og Universitetets Kvæstor. Denne Komite udarbejdede en Plan, efter hvilken Haven skulde flyttes til Glaciet langs med Gothersgades Fortsættelse. Men da denne Plan i 1870 kom frem, gav den Anledning til stor Strid. Der var dem, der vilde have Haven flyttet ud i Forbindelse med Landbohøjskolens Anlæg, og der var vedblivende Strid, selv efter at Rigsdagen paa Finansloven for 1871-72 havde bevilget det første Beløb til Havens Flytning til Glaciet. Efterat denne Bevilling var given, var det, at Jacobsen blev Medlem, og Komiteen bestod paa denne Tid af Professorerne Japetus Steenstrup, Johan Lange, A. S. Ørsted og J. Gram — de to første havde været Medlemmer fra 1857 — samt af Kvæstor Kammerraad L. V. Gede og botanisk Gartner Th. Friedrichsen, hvortil lidt senere som Tilkaldte (muligvis paa Foranledning af Jacobsen) kom Gartnerne H. Flindt og Tyge Rothe. Spørgsmaalet, om hvem der skulde staa i Spidsen som Formand, kom strax op, da Professor Gram laa syg og snart efter døde. Professor Lange, der var Direktør for den botaniske Have, gik ind paa midlertidig at fungere, men da han paa Grund af sit svage Helbred maatte rejse til Udlandet, faldt det i Jacobsens Lod at fungere som Formand, hvad der var ganske naturligt, da han stod som Formand i et Underudvalg, der væsentlig afgjorde alle forekommende Spørgsmaal. Man ønskede dog vedblivende en fast Formand, og saa udvirkedes, at Kultusministeriet i December 1871 hertil udvalgte Professor J. Nellesmann, men allerede i September det følgende Aar traadte han tilbage, hvorom Komiteen, förend den officielle Meddelelse fra Ministeriet forelaa, fik en mindre formel Meddelelse fra Nellesmann selv, nemlig paa Omslaget om en cirkulerende Sag. Jacobsen ironiserer herover i et Brev til Steenstrup, »Meddelelsens Form er noget usædvanlig og mindre correct, end man kunde vente af en juridisk Professor«.

¹ Som saadan var han vistnok Skyld i, at Krøyer's Billede »Musik i Atelieret« (1886) ikke blev kjøbt til Statens Samling, og Grunden, hvorfor han modsatte sig Kjøbet, er karakteristisk for hans Kunstsyn. Der var perspektiviske Fejl i Billedet, og Malerier, der syndede mod, hvad han betragtede som Malerkunstens A-B-C, vilde han ikke stemme for. Han stod fast paa sin sikre matematisk-exakte Grund, men elskede paa den anden Side varmt Alt, hvad der tiltalte ham som Kunst. Da han efter Kristiansborgs Brand saa Thorvaldsens Alexander-Frise hænge paa de levnede Mure, maatte han nødvendig gjøre Sit til at bevare Kunstværket. Med Vilh. Bissens Hjælp fik han det undersøgt og nedtaget. De af Branden ødelagte Steder lod han paa sin Bekostning sætte i Stand, og naar det da igjen kan komme til at smykke det paany opførte Slot, skyldes det hans store Kjærlighed til Thorvaldsens Kunst.

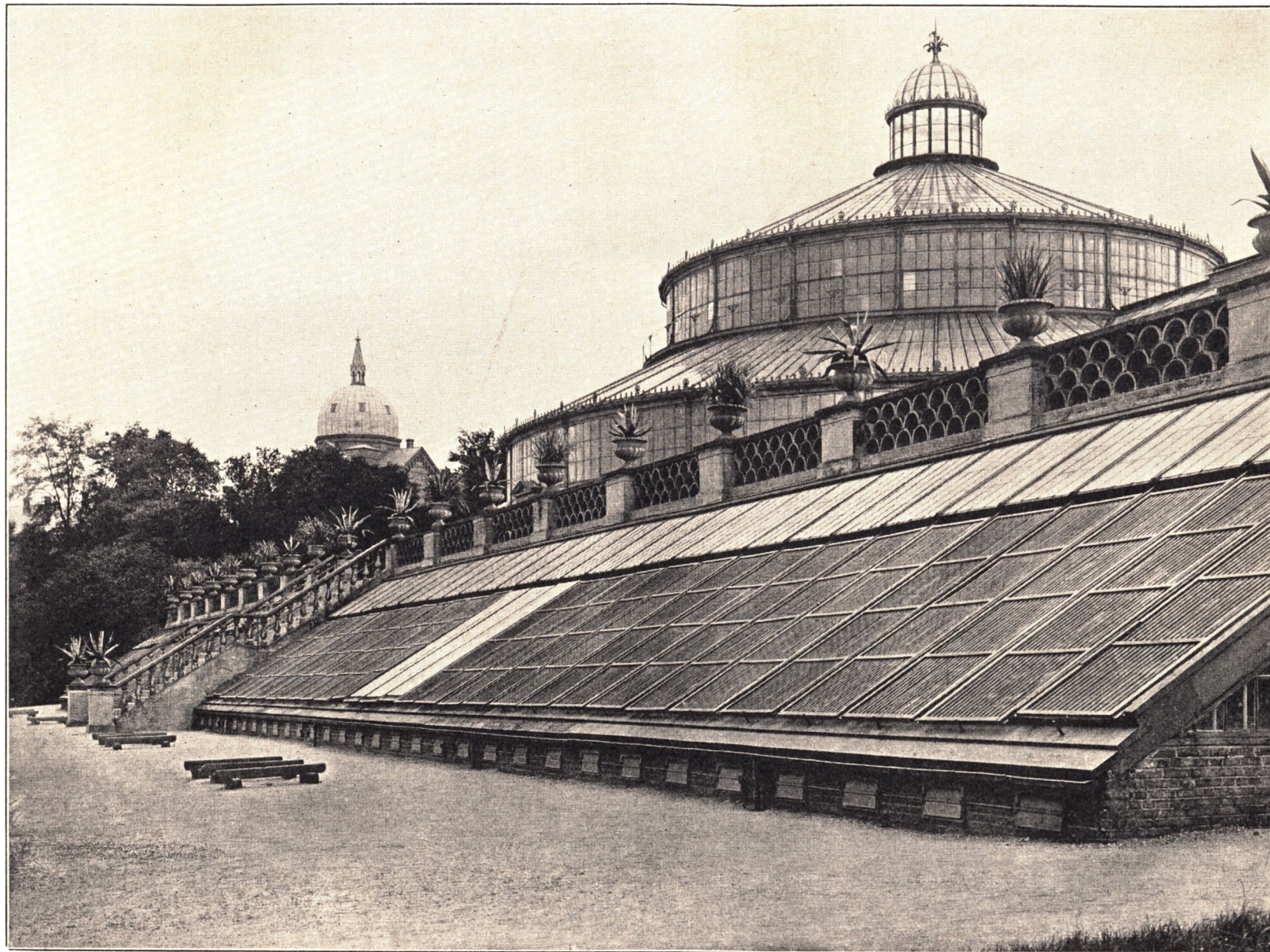

Söjlegården (Pompeji) paa Carlsberg.

Der synes at have udviklet sig et spændt Forhold mellem de to Mænd; i en vigtig Sag stod de helt modsat. Da Kjøbenhavns Kommune mente det nødvendigt at udvide Øster Voldgade til en Boulevard, ønskede den dertil at faa 7880 □ Meter (20,000 □ Al.) af det Areal, der var udlagt til den nye botaniske Have mod at give Erstatning til den paa Hjørnet af Sølvgadens Forlængelse og Farimagsgaden. Dette Magelæg kom i Stand, men nu opstod indenfor Komiteen det Spørgsmaal, om det ikke burde være det Areal, der herved erhvervedes paa Hjørnet af Sølvgade og Farimagsgade, der skulde reserveres til den fremtidige Benyttelse, som Konsistoriet havde reserveret 11,800 □ Meter (30,000 □ Al.) til af det oprindelige Areal paa Hjørnet af Gothersgade og Farimagsgade; Haven vilde ved at inddrage disse 11,820 □ Meter og kun reservere Konsistoriet de sidst tilkomne 7880 □ Meter, voxte med c. 3900 □ Meter. Denne Ordning ønskedes af Jacobsen, medens Nellemann paa Konsistoriets Vegne var stærkt imod den; Sagen kom da ind for Ministeriet, men dette gik ikke med Konsistoriet. Jacobsen sejrede med andre Ord, og saa udtraadte Nellemann af Komiteen, som det hedder, »efterat Spørgsmaalet om Havens Grænser var afgjort«.

Saa stod da Komiteen paany uden Formand, hvad dog ikke gjorde meget. Underudvalget med Jacobsen i Spidsen holdt Alt gaaende, og heri skete ingen Forandring, da Professor Johan Lange indvilligede i at modtage Valg som Formand, Tyngdepunktet laa i Underudvalget, og Jacobsen var ikke ængstelig for at sætte sin egen Personlighed ind. Da der fra een Side i Komiteen ønskedes en Mur som Hegn om Haven ud imod Farimagsvejen, for at man paa Muren kunde faa Espalierplanter, modsatte Jacobsen sig det murede Hegn, saa snart han blev opmærksom paa, at Hensynet til Espalierplanterne kunde blive farligt for de høje Træer, han ønskede som »en malerisk Baggrund for de lyse Glashuse« mellem disse og Havens Grænse til denne Side. Han vilde under ingen Omstændigheder gaa ind paa her at »ofre det Skjønne for det Nyttige«, og saa skriver han under 17 September 1871 i en udførlig Henvendelse til Komiteen: »Jeg haaber, at denne min Opfattelse af hele Hegnsspørgsmaalet, som jeg troer i alt Væsentligt falder sammen med Dhrr. Flindts og Rothes, ikke skal staa i Strid med Komiteens Flertal, thi dersom der ikke i denne Henseende er Overensstemmelse i Anskuelserne, maa jeg beklage, at det i saa Fald vil være mig umuligt længere at deeltage i Komiteens Virksomhed«.

Jacobsen kom ikke til at udtræde af Komiteen, hvis Arbejde han vedblivende fik Anledning til at fremme af al Magt. Da der i April 1872 udbrød Strike mellem Kjøbenhavns Murere, en Bevægelse, der i Maaneden efter førte til det store Sammenstød paa Nørrefælled, Louis Pio's Fængsling o. s. v., skrev han under 18 April i Harme over, at de Mursvende, der ikke vilde svigte Arbejdet i den botaniske Have, bleve forfulgte og korporligt mishandlede, et nærmest voldsomt Brev til Politidirektør Crone, hvori han forlangte, at de paagjældende Svende skulde beskyttes. »Uden en saadan Beskyttelse fra Politiets Side vil den nuværende lovløse Tilstand, som fra Dag til Dag bliver forværret, sikkert antage endnu større Dimensioner«, og han fortsætter: »Skulde Politiet mod Formodning ikke se sig i Stand til at skaffe disse Folk den fornødne Sikkerhed, vil det for botanisk Haves Vedkommende blive nødvendigt, at man selv uden Ophold

Væxthusene i Botanisk Have.

organiserer en Sikkerhedsvagt, som kan beskytte Arbejderne saavel paa Byggepladsen som paa Vejen til deres Hjem«. Tilsidst oplyser han, at Justitsministeriet vil faa tilsendt en Gjenpart af hans Skrivelse.

Et saa hvast Angreb fik selvfølgelig et hvast Svar, men det viser tydeligt, med hvilken mægtig Energi han tog sig af det Arbejde, han stod i Spidsen for. Og han stod virkelig i Spidsen for det, skjönt han absolut ikke vilde være Komiteens Formand. Da Universitetet i Juni 1879 fejrede sit firehundredaars Jubilæum, sendte han det som sin Hilsen et smukt udstyret Skrift, »Beskrivelse af Væxthusene i Universitetets botaniske Have i Kjøbenhavn. Med Oplysninger om Havens Anlæg og Ordning i 1871-1874«. Skriftet var udarbejdet af ham og Tyge Rothe. Heri gjøres der indledningsvis Rede for, af hvem Komiteen bestod, og det oplyses med Hensyn til Byggearbejderne, af hvilke Haandværkere de bleve udførte, men der nævnes ikke et Ord om Bistand af nogen Arkitekt. Og dog har der til at begynde med foreligget forskjellige Bygningstegninger, forfattede af Etatsraad Chr. Hansen, men det ses ogsaa, at en Del af disse Tegninger ere blevne stærkt kritiserede af Jacobsen, saaledes i en Skrivelse af 18 Juli 1871, hvori han udtaler, at den af Hansen projekterede Museumsbygning hverken er skjön eller hensigtsmæssig indrettet, hvilket efter Jacobsens Mening »nærmest har sin Grund i, at han ikke har turdet afvige fra den traditionelle Regel, at Skillerum bör hvile paa Skillerum, men jeg antager, at denne hans Betænkkelighed vil kunne fjærnes, naar han overbeviser sig om, hvorledes man med fuldkommen Tryghed kan bygge paa Jernbjælker«.

Der kom imidlertid ingen Tryghed i Forholdet mellem Hansen og Komiteen, i Juli 1872 anmoder Hansen om at maatte ophøre med at arbejde for den, og under 4 Avgust s. A. gaar Komiteen ind herpaa med Tak for den Bistand, han hidtil havde ydet den. Det kom altsaa i de høfligste Former til et Brud, og her har muligvis Hensynet til Væxthusene spillet Hovedrollen. Det er sikkert, at Jacobsen har haft afgjørende Indflydelse paa den Form, de endelig fik. I hans ovenfor nævnte Skrivelse af 17 September 1871 angaaende Havens Hegn ud imod Farimagsgade siger han, at han er gaaet ud fra høje Træer som Baggrund »ved Udarbejdelsen af Skizzerne til Væxthusene«, og at han »ikke vilde have spildt et Öjeblik paa dette Arbejde«, hvis han ikke havde troet, at Forudsætningen, han gik ud fra, vilde blive fastholdt. Atter og atter beskæftiger han sig med disse Væxthuse. Han udarbejder i Avgust s. A. en Skizze til Varmeapparatet i dem, og Beregningerne over det Sne- og Vindtryk, de maatte indrettes efter, og som udførtes af Professor C. Hummel, gik han korrigerende igjennem. De Væxthuse, der endelig fremstod, bleve efter Sigende noget helt Andet end de Væxthuse, der laa Tegning til, da Jacobsen indtraadte i Komiteen, saa det tör trygt siges, at den hensigtsmæssige Indretning, den fortræffelige Konstruktion og den skjönne Form, der er et saa stort Fortrin ved dem, udelukkende er Jacobsens Værk, eller med andre Ord, at skulde der i den af ham udgivne Beskrivelse have været nævnt en Arkitekt, maatte det have været ham selv.

Den 1 Juni 1874 afleverede Komiteen den færdige Have, og nogen Tid för havde Jacobsen til Komiteens Medlemmer med et Cirkulære omsendt en af ham forfattet Be-

retning til Universitetet om det nu endte Arbejde. Paa dette Cirkulære skrev Professor Japetus Steenstrup: »Idet jeg her tilføjer mit »læst« paa denne Omgangsskrivelse, kan jeg ikke Andet end tillige udtrykke min Tak og Erkjendtlighed til den ærede Formand for Bygningskomiteen for det nye Vidnesbyrd, som han herved har givet os om hans lige saa utrættelige som dygtige Ledelse og Afslutning af vort Foretagende«. Da det sikkert tør antages, at denne Udtalelse kan betragtes som en Udtalelse fra den samlede Komite, endte altsaa denne til Tider ganske stormende Sag i den bedste Forstaaelse.

Det var imidlertid ikke alene Arbejde, han nedlagde i den botaniske Haves Anlæg, han skjød ogsaa Penge til. Havens Forøgelse med 3940 □ Meter og Væxthusenes Indretning, saaledes som han ønskede dem, krævede selvfølgelig Tilskud, naar de paa Finansloven bevilgede Midler ikke maatte overskrides, og Jacobsen tilskjød, sikkert med Glæde, næsten 18,000 Kr.; det var jo Samfundet, der fik Gavn og Glæde heraf, ligesom af de Penge — et lidt større Beløb — som han anvendte paa at forsyne det kongelige Teaters Foyer med en Række Marmorbuster, en Sag, der ogsaa paa sin Maade viser hans udholdende Energi.

Den 15 Oktober 1874 spilledes der første Gang paa det nye kongelige Teater, der dog endnu ikke var helt færdigt, bl. A. havde Foyeren ved Loggiaen ud imod Kongens Nytorv endnu ikke faaet sin endelige Dekoration. Et halvt Aars Tid før havde Jacobsen lovet at ville smykke den med Marmorbuster af de dramatiske Forfattere Holberg, Ewald, Wessel, Øhlenschläger, Heiberg, Hauch og Henrik Hertz, af Skuespillerne Ryge, Lindgren og Fru Anna Nielsen samt af Komponisterne Weyse og Kuhlau, i Alt tolv, dog paa Betingelse af at Salen fik en alvorlig Dekoration, der passede til Busterne. Han havde gjort Tilbudet i det ved Teaterloven af 18 Juni 1870 oprettede Bedømmelsesudvalg, der bl. A. skulde være medbestemmende ved Anvendelsen af de private Tilskud til Teaterets kunstneriske Udsmykning. Jacobsen var Medlem af dette Udvalg, for hvilket Redaktør Carl Bille stod som Formand.

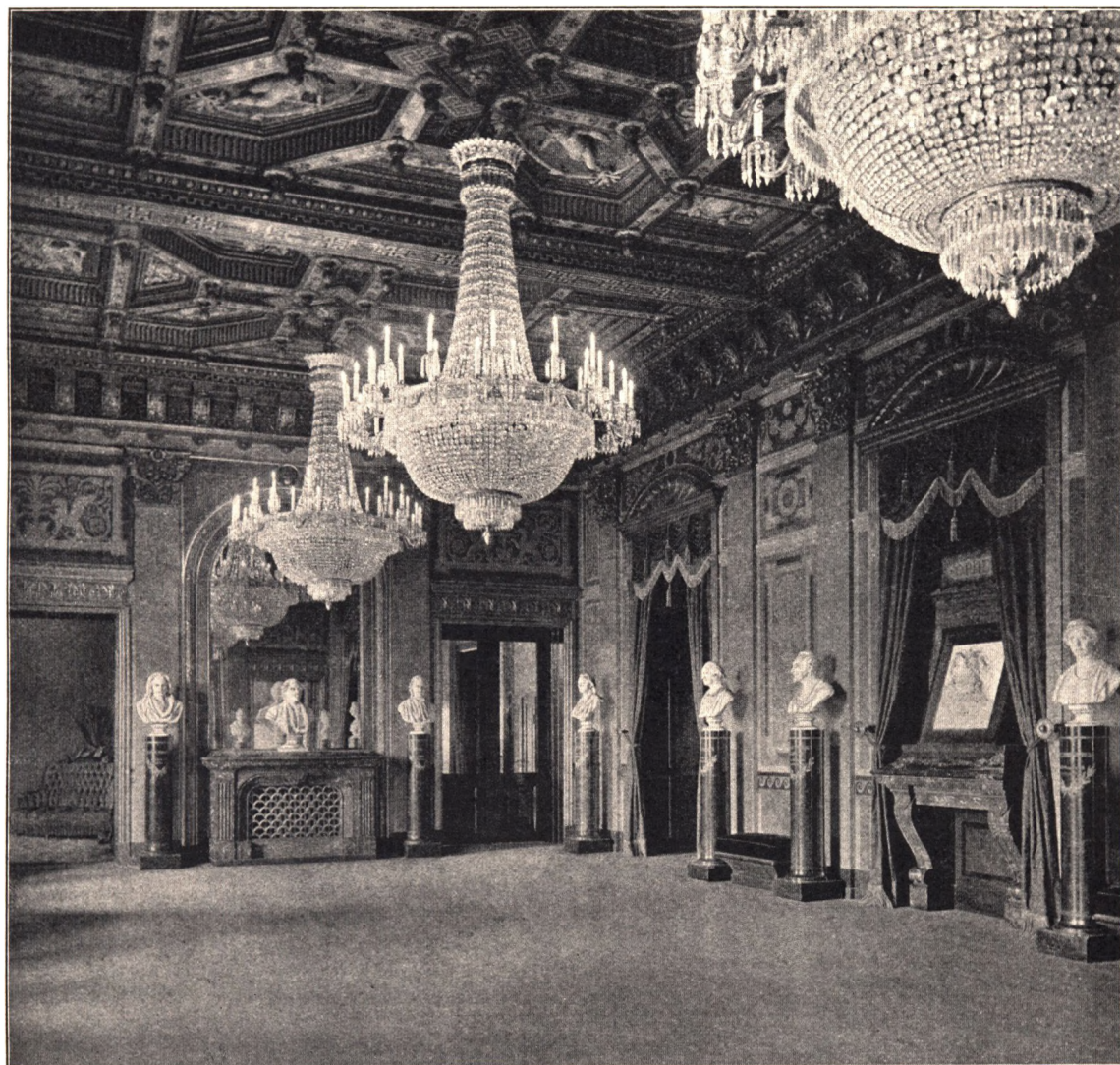
Jacobsens i Udsigt stillede store Gave var imidlertid ikke bleven modtagen med udelt Tilslutning. Den konstituerede Teaterchef, Konferensraad A. Linde, udtalte i Juni 1874, at den vilde berøve Teateret en ikke ganske ringe aarlig Indtægt, idet den vilde umuliggjøre, at Rummet udlejedes til Konditori. Der blev imidlertid ikke taget Stilling imod den Jacobsenske Gave, før Statsrevisor Fischer blev Kultusminister, ja Jacobsen troede tværtimod at være i god Overensstemmelse med Teateret og havde alt bestilt Busterne. Under 8 Juni 1876 udtalte Fischer sin Anskuelse saaledes: »Ministeriet skjønner ikke rettere, end at den store Trængsel i Forfriskningslokalerne vilde hæves og større Indtægt indvindes, hvis den store firkantede Foyer blev udlejet til Konditoren i Forbindelse med Loggiaen og Buffeterne, især hvis det — hvad jeg ikke vilde modsætte mig — lod sig gjøre at bortleje Lokalet saaledes, at det kunde benyttes udenfor Forestillingstiden«, f. Ex. i Sommertiden. Først herved vilde Loggiaen efter Ministeriets Mening komme til sin rette Benyttelse. Inden han tog nogen Bestemmelse, vilde han dog høre Bedømmelsesudvalget, Ministerens Skrivelse er rettet til det, og Udvalget henholder sig i sit Svar af 31 Juli ganske til et medfølgende Brev til dets Formand af 30 Juli fra Jacobsen.

Jacobsen gennemgaar i dette Brev Sagens Historie og viser, hvorledes han har maattet tro at være i Overensstemmelse med Ministeriet. Teaterets Arkitekter havde faaet Paalæg om at ændre deres oprindelige Plan til Salens Dekoration, hvad de derpaa havde gjort, ja de havde desuden leveret Tegning til de Piedestaler, Busterne skulde anbringes paa, samt sammen med Jacobsen og Billedhuggerne Vilhelm Bissen og Th. Stein, hos hvem Busterne og Piedestalerne vare blevne bestilte, aftalt Busternes Plads. Han kunde ikke tro, at denne Foyer, om hvilken der stadig var sagt, at den skulde være Teaterets »festsmykkede Salon«, »Teaterets Festsal«, kunde udleveres til Beværtning med Øl og Brændevin istedenfor at være Mellemakternes Samlingsplads for et elegant klædt Publikum. »Beværtning med skummende Ølkrus og knaldende Sodavandsflasker o. s. v.« kunde umuligt foregaa i et Lokale, hvor Damer færdedes i elegant Toilette, og i Sammenhæng hermed bemærkede han, at hvis man »navnlig udelukkede Øllet« fra Buffeterne ved Siden af Foyeren, vilde de to smaa Kabinetter sikkert være store nok, en Ølrestaurant burde udelukkende henlægges til Beværtningen i anden Etage. Forsaavidt Udvalget, til hvilket hans Skrivelse var rettet, var enig med ham i disse Betragtninger og altsaa med ham beklagede den uhyggelige Tilstand, Foyeren nu igjennem to Aar havde vist sig i, vilde han imidlertid fremsætte et Forslag, der muligvis kunde fjerne bestaaende finansielle Hindringer, og saa skriver han: »Under Forudsætning af, at Teaterbestyrelsen finder det rigtigt at paabyde, at Beværtningen i de smaa Kabinetter ved Foyeren indskrænkes til egentlige Konditorsager med absolut Udelukkelse af Øl, Smørebrød, Sodavand paa Flasker o. desl., og at den forhindrer, at selve Foyeren benyttes til Beværtningslokale, tilbyder jeg at yde et Bidrag af 20,000 Kr. til en smagfuld Udsmykning af den firkantede Foyer efter en af Bedømmelsesudvalget approberet Plan samt at skjænke de ovennævnte 12 Buster med Piedestaler, Alt paa den Betingelse at Teaterbestyrelsen forpligter sig til at tilbagebetale den nys nævnte Sum til mig eller mine Arvinger samt tilbagelevere Busterne og Piedestalerne, naar Foyeren og de tilstødende Kabinetter nogensinde skulde blive benyttede paa en Maade, som staar i Strid med ovennævnte Bestemmelser«.

Kultusministeren kunde dog slet ikke gaa ind derpaa. Han mente ikke at kunne paalægge Teateret en saadan evigt varende Servitut. Han haabede, at Jacobsen efterhaanden vilde komme til at indse, at den halvrunde Foyergang egnede sig ganske anderledes til Opstilling af Buster end den firkantede Foyer, der, som Arkitekterne oprindeligt havde ment, burde smykkes med Malerier; af Arkitekterne var den ogsaa fra først beregnet til at være et Forfriskningslokale. Og saa lejede han Foyeren ud til Konditor Gianelli, der forpligtede sig til at forsyne den med et elegant Bohave, til hvert Aar at anvende 500 Kr. til Væggenes og Loftets Maling og til hver Spilleaften at betale 20 Kr. istedenfor tidligere 18 Kr.!

I Anledning heraf fremkom der i *Dagbladet* for den 22 August 1876 en skarp, snertende Artikel mod Ministerens »Ølhalz«, hvad der havde til Følge, at denne lod tolv Skrivelser vedrørende Sagen offentliggjøre i *Berlingske Tidende* for den 24 August; men da disse Skrivelser efter Redaktør Billes Mening ikke lagde Alt tilstrækkelig klart for, foranledigede han som Formand i Bedømmelsesudvalget, at *Berlingske Ti-*

dende« for den 30 August supplerede dem med endnu syv Skrivelser. Sagen blev her- ved helt offentliggjort, men en Løsning naaedes ikke. Busterne fik Plads paa Carlsberg, og i sit Testamente, der er dateret den 20 Februar 1882, bestemmer Jacobsen, at hvis de ved hans Død endnu skulde være paa Carlsberg, skulde de stilles til Carlsberg-

Foyeren i det kgl. Teater.

fondets Disposition »for at afgives til det kongelige Teaters store Foyer, naar denne udstyres og benyttes paa en til Opstilling af monumentale Buster passende Maade, eller, dersom denne udtrykkelige Betingelse ikke skulde blive opfyldt, da for at afgives til en offentlig Samling, helst til Frederiksborg Museet«.

Jacobsen holdt altsaa fast ved sin Tanke, og han fik den store Glæde at se den virkeliggjort. Busterne kom ikke til at staa paa Carlsberg til hans Død. Fischer var i 1880 gaet af som Kultusminister, og en Korrespondance mellem Teaterchefen, Kam-

merherre Fallesen og Jacobsen i 1882 viser, at nu dagedes det, og saa kom Afslutningen. Under 10 Februar 1883 skriver Jacobsen til Kammerherren, at det havde glædet ham at modtage »den behagelige og uventede Efterretning, at den store Foyer allerede den 15 Marts kan ventes færdig og aabnes for Publikum, samt at de Betingelser, som jeg i min Skrivelse af 30 Juli 1876 stillede, ville ske Fyldest«. Nu kom Busterne paa deres Plads i Teateret, og nu var der ikke tolv men tretten. Jacobsen havde i Mellemtiden ladet udføre ogsaa en Buste af Fru Heiberg.

I henved ti Aar havde Kampen staaet, men her som altid havde Jacobsen holdt sejgt ud. Han gjorde det i saavel smaa som store Sager, og her skal da tilføjes et Exempel fra en kun mindre Sag. Da der i 1880 etableredes et Samarbejde mellem Industriforeningen og de samvirkende Landboforeninger i Sjællands Stift angaaende fælles Forevisninger, udstilledes der ved dem bl. A. ogsaa Maltbyg. Ved en Forevisning i Oktober 1880 saas endog 121 Numre Maltbyg, der alle skulde bedømmes, og en af Dommerne var Jacobsen. Trods Kulden i Salen holdt han med Frakkekraven op over Ørene i timevis ud med at overskjære Bygkjerne efter Bygkjerne. At der blev avlet god Maltbyg i Danmark, var en Sag, han tillagde Betydning, ogsaa for at Landet kunde faa Afsætning heraf til England. I Februar 1870 havde han holdt Foredrag herom i Landhusholdningsselskabet — Kjærnerne skulde være melede, ikke glasagtige — og i »Dagbladet« 1877 (Nr. 202) havde han indskjærpet, at Byg ikke maatte høstes, før det var aldeles modent.

Alt, hvad der kunde medvirke til at gjøre Carlsbergs Øl til den fremragende Ølsort, han arbejdede for, at det skulde være, havde hans Interesse. Men ejendommeligt er det at se, at hvad der stod i Forbindelse med Øllets Afsætning, ikke synes at have interesseret ham i samme Grad. Carlsbergs Kontor var stadig i den gamle Bryggergaard inde i Brolæggerstræde, oppe paa anden Sal endda, med daarlig Belysning paa Trappen om Vinteren og med kun een Kontorist Chr. Rulff, der desuden var baade Bogholder og Kasserer, og denne sammensatte Stilling beklædte han fra 1847 til 1875. Givet er det altsaa, at han var baade dygtig og paalidelig, men med disse Egenskaber forenede han en hel Del Ejendommelighed. Da hans Principals Søn, nuværende Dr. Carl Jacobsen, saaledes en Gang kom stormende fra Skolen, der havde faaet »Lov«, og meget ønskede, at Rulff skulde gaa med ham paa Thorvaldsens Museum, efterkom denne udenvidere Anmodningen og lukkede Kontoret. Hvad der ogsaa skete hver Dag, naar han gik hjem til Middag, og medens han saaledes var borte, henvistes Kunderne til at skrive deres Bestillinger paa en Tavle, som han anbragte paa Døren, en Forretningsgang, der flere Gange viste sig meget mislig. Det er nemlig hændt, at de, der kom, naar Tavlen var fuld eller naar der var trang Tid paa Carlsberg-Øl, ganske simpelt slettede de tidligere Bestillinger ud og skrev deres egne i Stedet. Hvad der drev Jacobsen frem, var absolut ikke Tanken om Fortjeneste. Han kunde godt til Tider komme bagefter med sine Bestillinger paa f. Ex. Humle og Kul og derved faa Lov til at betale disse Varer dyrere, end han kunde have faaet dem for noget før. Men Sligt afficerede ham ikke, og det er saare karakteristisk, at han i sit ovenfor nævnte Foredrag i den tekniske Forening udtalte sig stærkt imod, at Bryggerier dreves af Aktie-

selskaber. Aktionærerne higede jo kun efter at faa de størst mulige Dividender. Han var i det Hele imod, at Foretagender, der burde betragtes som Samfundsanliggende, dreves som Forretning af udbyttesøgende Selskaber. Han tænkte i saa Henseende bl. A. og navnlig paa Forsikring mod Ildsvaade.

Paa Brandvæsenets Omraade var Jacobsen særlig kyndig. Allerede 1850 blev han som Borgerrepræsentant indvalgt i Kjøbenhavns Brandkommission, og da han som Folketingsmand i Januar 1863 ved en særlig Forespørgsel lagde Justitsministeren paa Sinde at fremkomme med Forslag til en ny Lov om Brand- og Slukningsvæsenet i Kjøbenhavn — den da gjældende Brandanordning var fra 1805 — havde det til Følge, at der samme Aar blev nedsat en Kommission angaaende Kjøbenhavns Brand- og Slukningsvæsen, som Jacobsen blev Medlem af, og som i 1866 afgav sin Betænkning. Det var væsentlig i Overensstemmelse med den, at der i 1868 udkom en Lov om disse Forhold, ved hvis Behandling i Landstinget Jacobsen var Ordfører for det dér nedsatte Udvalg. Den nævnte Lov friede Kjøbenhavn ud af en næsten middelalderlig Brandordning og gav Byen et paa moderne Vis ordnet Brandvæsen, hvad der i ikke ringe Grad maa siges Tak for til Jacobsen, der ogsaa paa andre Omraader viste Interesse for herhen hørende Forhold. Fra 1869 til 1885 sad han som en af de tre Direktører i Kjøbenhavns Brandforsikring, efter i nogle Aar at have været først Kommitteret og derpaa »Deliberations-Kommitteret« i denne Institution.

Her som altid havde han sine bestemte Meninger, som han ivrigt forsvarede. Men uden at komme ind paa de mange tekniske Spørgsmaal, der her maatte drøftes med den Nyordning for Öje, som der ogsaa paa dette Omraade var Trang til, skal her kun henvises til to Smaaskrifter, han udsendte henholdsvis i 1880 og 1881: »Nogle Bidrag til Oplysning om offentlige Brandforsikrings Udvikling og nuværende Standpunkt i andre Lande til Sammenligning med Kjøbenhavns Brandforsikring« og »Indlæg i Sagen: Aktie-Brandforsikrings-Compagnier contra offentlige Brandforsikrings-Institutioner«. Der skal her mindes om, at Loven af 1868, forøvrigt imod Jacobsens Ønske, havde afskaffet Tvangen, hvorefter Kjøbenhavns Grundejere skulde have deres Ejendomme assurerede i »Kjøbenhavns Brandforsikring«; de kunde nu frit træde ud og assurere andensteds. Naar de alligevel trods Anstregelser fra anden Side forblev i Forsikringen, er dette formentlig et Tegn paa, at den lededes rigtigt, og herved har Jacobsen en ikke ringe Fortjeneste. Ved Siden af sine Kolleger Overretsprokurator Chr. Herforth (Formand) og Tømmermester J. A. Blom er han fra kompetent Side bleven betegnet som den bærende Kraft, og det skal yderligere siges, at han med Ære kæmpede for Institutionens halvofficielle Forsikring i Modsætning til Forsikring ved private Aktieselskaber trods skarp Modstand, der vilde gjøre ham til en blot og bar Dilettant paa Forsikringsvæsenets Omraade. Men da Selskabet havde naaet at faa udarbejdet en ny Vedtægt, der blev kongelig konfirmeret den 8 Avgust 1885, mente han at kunne træde tilbage som Direktør.

Særlig skal det her endnu nævnes, at han i Spørgsmaalet om f. Ex. Reassurance stillede sig tilbageholdende; han saa den største Forsikringssikkerhed i Brandvæsenets stadig tidsmæssige Udvikling, saaledes at det altid kunde være, som han udtrykte sig,

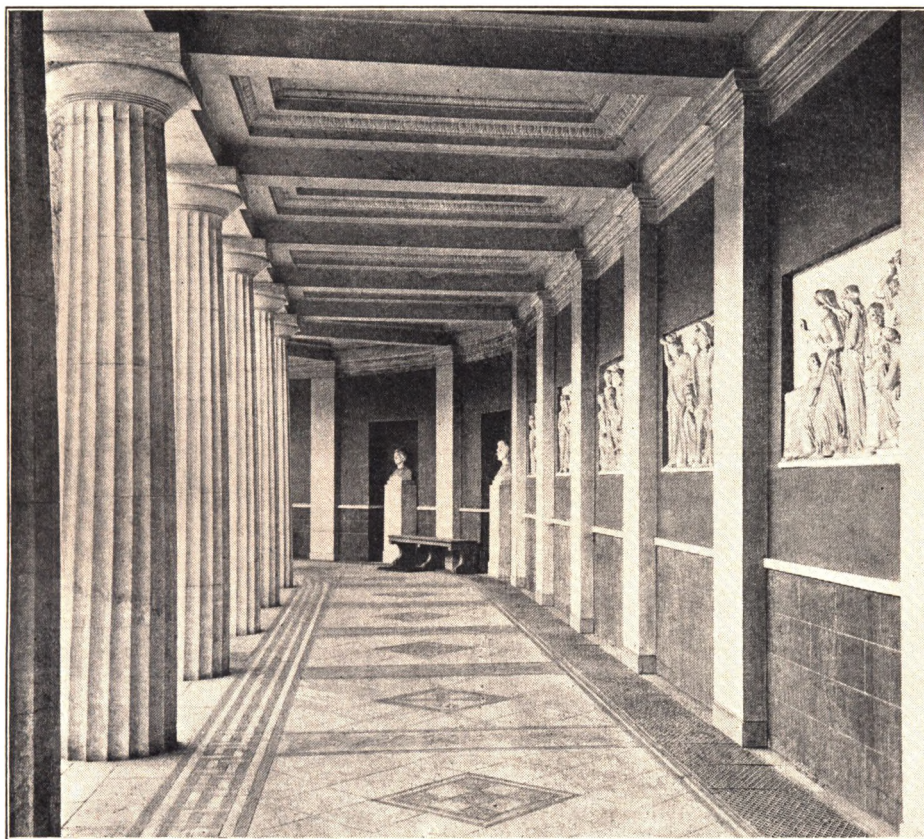
»Ildens Herre«. Her laa hans væsentlige Interesse, saaledes som det kan ses af Meget. 1883 skjænker han Kjøbenhavn en Dampsprøjte; efter Kristiansborgs Brand skriver han i »Dagbladet« for den 8 og 9 Oktober 1884 en indgaaende Artikel betitlet: »Hvad kunne vi lære af Kristiansborg Slots Brand?«, og i 1885 skjænker han Midlerne til, at en Ingeniørofficer kan gjøre sig bekjendt med Brandvæsenet i en Del tyske Storstæder. Jacobsens Optræden er her præget af hans sædvanlige energiske Udholdenhed.

1884 skriver han i et Brev fra Udlandet: »Det har undertiden været sagt om mig, at jeg havde mere Sands for det Store og Storslaaede end for det Skjønne, som fremtræder i mildere og beskednere Skikkelse, og jeg tror, at der kan være noget Sandt og Træffende i denne Bemærkning, men dog kun tildels«. Han skriver Brevet umiddelbart efter at have forladt Schweitz, hvor han har set de imponerende Alpeformationer og Napoleons Stovværk, Vejen over Simplon, »i idelig Anspændelse for at passe nøje paa«, men han har dog ogsaa kunnet hengive sig i Nydelsen »af den milde Skjønhed i den klare og gjennemsigtige Søe ved de boromeiske Øer«. Jacobsen kunde være afvejende overlegen, men han kunde ogsaa vise den fineste Hensynsfuldhed. Da Harald Jerichau var som bedøvet ved sin unge Hustrus Død (1876) og det gjaldt om paany at vække hans Virkelyst, bestiller Jacobsen et »stort« Billede hos ham med et Motiv fra Lille Asien, som han selv maa bestemme, »thi kun saaledes kan Kunstneren føle sig fri«. Han fremkaldte herved det mesterlige Billede »Sletten ved Sardes«, som han skjænkede til den kongelige Malerisamling. Da Holger Drachmann 1885 fra Hamborg skriver til ham og beder om en Sammenkomst, er Jacobsen, skjönt han ikke sympatiserer med Retningen i Digterens Produktion, strax villig hertil, men »for Drachmanns Skyld« tror han det rigtigst, at Sammenkomsten finder Sted udenfor Carlsberg. Resultatet blev, at han »nok engang« traadte til med en Hjælp. Er det ikke ogsaa en smuk Maade at give en Rejseunderstøttelse paa, naar han i 1882 tilskrives en yngre Videnskabsmand: »Styrk Dine Kræfter ved en lille Rekreatjonsrejse, hvilket Raad jeg ledsager med en Recept, som jeg haaber, Du vil benytte«?

Og der kunde fremdrages endnu flere Exempler. Da Frøken Zahles Skole i 1875 søgte Midler til at kunne opføre en egen Bygning, var Jacobsen strax tilrede og det paa en saadan Maade, at der opstod et Tillidsforhold mellem ham og Skolen. Han gjorde Sit til, at Bygningen blev den bedst mulige, og han viste desuden endog paa flere Maader Interesse for Livet indenfor Skolens Mure. Da den i 1885 fra at være en privat Virksomhed omdannedes til en Institution, blev han da ogsaa en af de to Voldgiftsmænd, de saa kaldte »gode Mænd«, der i Tilfælde af Uenighed i Bestyrelsen skulde tilkaldes. Efter Jacobsens Død bragte endelig Pastor J. L. Bang med paaskjønnende Tak det offentligt frem (»Dagbladet«, 5 Maj 1887), hvorledes Jacobsen paa et givet Tidspunkt var traadt hjælpende til overfor ham. Pastor Bang, der havde gjort sig fordelagtig bekjendt ved i 1882 at offentliggjøre en grundig Undersøgelse af vore Rekruters Læse- og Skrivefærdighed, skulde Aaret efter paa en af Staten støttet Rejse til Udlandet gjøre sig bekjendt med dér oprettede Fortsættelsesskoler, og her var det, at Jacobsen traadte til, for at Rejsens Maal fuldt kunde naas. Jacobsen, skriver Bang, »ønskede et oplyst og lykkeligt Folk i et lykkeligt, anset og æret Fædreland«. Og her

staa vi ved et Maal, om hvilket det nok tør siges, at det blev hans Livs væsentligste; som vi nedenfor skulle se, arbejdede han da ogsaa for det med den ihærdige Trofasthed, der er et fremtrædende Træk i hans Karakter.

Det viste sig bl. A. overfor hans Venner. Vi have set det ovenfor i hans Forhold til Frans Djørup, og i saa Henseende kan her endnu nævnes et Brev, som han i 1850 tilskrev Vennen. Djørup er i Italien paa en Rejse, og Jacobsen daterer i den Anledning sit Brev — morsomt nok — ikke fra Carlsberg, men fra »Monte Carlo« og begynder

Skulpturværkernes Anbringelse i Søjlegårdens ydre Gang.

med et »Amico carissimo«. Hvad her særlig skal fremdrages af Brevets Indhold, er dog, at Jacobsen beder Vennen om at modtage en Rejsehjælp — »det vilde glæde mig, kjære Frans, om jeg paa denne Maade kunde bidrage lidt til, at Du fik det bedst mulige Udbytte af Rejsen« — og for ligesom at gjøre det lettere for ham at tage imod Tilbudet, siger han, at da deres fælles Ven Dr. Peter Stilling var ude at rejse (1844-46), gjorde han det Samme overfor ham. Og hvor stod han f. Ex. ikke Japetus Steenstrup nær hele Livet igjennem. Han korresponderer atter og atter med ham angaaende den botaniske Have og Carlsberg-Laboratoriet, for særlig at nævne disse Emner, og ved Stiftelsen af »Japetus Steenstrups Legat« (1870) til Fremme af videnskabelige Studier, var Jacobsen ikke alene en af Bidragyderne, men han skrev kjærligt og forstaaende til

ham i Anledning af den ganske stærke Opposition, der samtidig gjorde sig gjældende imod ham. »Gid Festen vil hjælpe Dig til med overlegen Sindsro at se paa de usle Drillerier, som Nid og Avind vel ogsaa i Fremtiden vil kaste paa Din Vej«. Da Steenstrup i 1866 havde Sølvbryllup, sendte Jacobsen Sølvbrudgommen hans egen af den ældre Bissen udførte Buste med en tilføjet Meddelelse om, »at en lignende fra idag tilhører Kjøbenhavns Universitet«. Hvor megen Pris han i det Hele satte paa ham, viser Intet maaske bedre, end at Steenstrup var en af de Faa, han raadførte sig med, da han i 1876 stiftede Carlsbergfondet.

Jacobsen var helt igjennem trofast. Hans tidligere omtalte Hyldest overfor Ørstedes Minde og Pasteurs Virke viser det, og det kan yderligere ses i den Maade, hvorpaa han i 1877 smykkede den Aaret før opførte Søjlegaard ved Carlsbergs Hovedbygning. Hvad der særlig havde begejstret ham i hans Ungdom, var Kjendskabet til den klassiske Oldtid, men derfor lod han ogsaa til Opstilling i det her nævnte skjønne Rum efter Forbilleder i Rom, paa Kapitol og i Vatikanet, udføre tre Marmorbuster af henholdsvis Homer, Perikles og Scipio Africanus. Han hyldede herved, som sin Ungdoms Koryfæer, Repræsentanterne for Oldtidens Digtekunst, Statsmandskunst og Krigskunst. Men foruden hin fjærne Tid havde han fra sin Ungdom ogsaa elsket sit eget Land, og der var særlig tre Mænd, han saa op til som sine Lærere: Thorvaldsen som den klassiske Kunsts store danske Repræsentant, H. C. Ørsted som den geniale Forsker, der bredte Videnskabens Lys ud til Tidens praktiske Virksomheder, og L. N. Hvidt som den kraftige Talsmand for den danske Borgers politiske Frihed og for Danmarks Ret i Slesvig. Ogsaa af disse tre Mænd opstillede han Marmorbuster i Søjlegaarden, og blandt disse hans »Husguder«, som de ere blevne kaldte, har man muligvis Ret til at lægge Vægt særlig paa Repræsentanten for det væsentlig Danske, nemlig L. N. Hvidt, ti som Aarene gik, synes alle Jacobsens Følelser at samle sig ligesom i et Brændpunkt. Han var stadig den store Industridrivende, stadig den aarvaagne Borger, men han blev mere og mere sit Fædrelands hengivne Søn.

I FÆDRELANDETS TJENESTE

SOM ovenfor nævnt søgte Jacobsen ikke Gjenvalg til Folketinget i 1858, men tre Aar efter, i Juni 1861, tog han igen Plads paa Valgtribunen, kun med den Forskjel, at det nu skete i Kjøbenhavns første Kreds og ikke som tidligere i Byens syvende Kreds. Det gik dog i den nye Kreds ganske som i den gamle, han blev valgt ved Kaaring. — Hvad var nu Grunden til, at han paany søgte Valg? Herom har han sikkert sagt Noget i sin Valgtale, og ganske naturligt søger man da til »Fædrelandet«, der saa kraftigt tog sig af ham, da han som ung kom ind i det offentlige Liv, men Bladet har ikke et Ord om ham ved denne Lejlighed. Det var slet ikke saa længe siden, at Kjøbenhavns Kommunallov havde været til Forhandling, hans Stilling til den huskedes og virkede endnu. Der maa derfor søges andensteds, og i »Berlingske Tidende« findes da et kort Referat, hvorefter Jacobsen har sagt, at han var bleven et let Bytte for en Deputation, der kom med en smigrende Opfordring fra en Del Vælgere. Han har med andre Ord, da Harmen over Udfaldet af Kommunallovs-Sagen havde sat sig, følt et Savn ved ikke mere at være med til at have Indflydelse paa Vedtagelsen af de for Samfundets Ordning gjældende Bestemmelser og strax erklæret sig rede.

Efter nogle indledende Bemærkninger herom sagde han videre, at han stod isoleret som Politiker, at han aldrig helt havde kunnet slutte sig til et Parti, men at han nærrede varm Hengivenhed for Grundloven og den frie Valgret, der alene var i Stand til at udvikle Samfundsfølelsen. Han mente herefter at være en oprigtig Demokrat; han agtede Bondestanden, som han selv i andet Led nedstammede fra, men han misbilligede, at Bondevennerne fjærnede Intelligensen fra sig, hvorfor han vilde beklage, om det skulde lykkes dem at styrte Regeringen, som Hall den Gang stod i Spidsen for, og i hvilken bl. A. Monrad sad som Kirkeminister og Lægen Emil Fenger som Finansminister. Tilsidst udtalte han endnu, at han vilde arbejde for, at Danmark fik, hvad Danmarks var, og Holsten, hvad Holstens var, samt at han hellere vilde se en Krig end en svag Givenefter, der gjorde Folket til Trælle. Han har afgjort lagt hele sin politiske Tankegang aabent frem, og der er herefter ingen Tvivl om, at han ganske maa have

billiget det skjæbnesvangre Skridt, Regeringen tog ved i September 1861 at supplere sig med Orla Lehmann, der traadte til som Indenrigsminister.

Nu at følge Jacobsen i hans enkelte Udtalelser ved en Række af de Rigsdagen forelagte Lovforslag har dog formentlig kun mindre Interesse. Det gjælder saaledes Forslagene om Næringsskattens Ophævelse i Kjøbstæderne, om Omordningen af Københavns Politi, om Tilsynet med Bygninger, der ere under Opførelse, om Lønningerne for de ved Universitetet ansatte Embedsmænd, om forskjellige Jernbaneanlæg o. s. v. Herom maa det være tilstrækkeligt at notere, at han stadig saa Alt fra den frie Borgers Standpunkt, og at han under Behandlingen af Kjøbstadkommunalloven i 1867, ganske selvfølgelig, udtrykte sin Glæde over, at den ikke kjendte til nogen særlig Magistrat, men kun til et Byraad med Borgemesteren i Spidsen. Al Interesse samles uvilkaarligt om hans Deltagelse i Udviklingen af det store nationale Spørgsmaal, det dansk-tyske Spørgsmaal, Danmarks Forhold til Hertugdømmerne. Han kom til at staa overfor det først som Folketingsmand og derefter som Landstingsmand. Den 30 Marts 1863 blev han nemlig kongevalgt Medlem af Rigsraadets Landsting og gik derpaa efter den gjen-nemsete Grundlov af 1866 over til ogsaa at være kongevalgt Medlem af det Landsting, som skabtes ved denne Lov.

Samme Dag, som Jacobsen blev udnævnt til kongevalgt Medlem af Rigsraadets Landsting, udkom der en allerhøjeste Bekjendtgjørelse angaaende Hertugdømmet Holstens Forfatningsforhold. Holsten udsondredes saa vidt muligt, det fik bl. A. sin egen Hærafdeling, sit eget Finansvæsen, og Bevægelsen fortsattes ved Forelæggelsen af et Forslag til en ny Grundlov for Kongerigets og Slesvigs Fællesanliggender. De lange brydsomme udenrigs Forhandlinger vare komne til et Vendepunkt, nu skulde det gamle danske Land lyses i Kuld og Kjøn og Danmark vinde sit vanskjøttede Barn tilbage, Tankerne fra den vaagnende Danskheds og Friheds Tid skulde virkeliggjøres. Alle, der havde været begejstrede af disse Tanker, alle, der endnu vare fyldte og løftede af dem, saa med Forventning henimod det dristige Skridt, der herved indleddedes, og som — det haabede man — umuligt kunde mislykkes. Jacobsen stemte for Forslaget; det blev vedtaget; og da efter Frederik VII's Død Kong Christian IX den 18 November 1863 havde underskrevet Loven, var Jacobsen een af de Syv, der i Folketinget indbragte en Adresse, hvori der rettedes en Tak til Kongen som den, der havde hævdet Landets Frihed og Selvstændighed overfor Udlandets Forestillinger og Fordringer om Lovens Bortfalden. Forinden Adressen kunde blive overrakt, brød Krigen imidlertid ud. Forskjelligt i dens Ordlyd maatte da ændres. Den blev derfor paany forelagt i Tinget — det var i Februar 1864 — Jacobsen var ved denne Lejlighed Ordfører, og det var han igjen under meget forandrede Forhold i Juli s. A. i Rigsraadets Landsting.

Ulykke var fulgt paa Ulykke. Dybbøl var falden, London-Konferencen var gaaet fra hinanden, Als var bleven erobret. Men Danmark var ikke derfor tilintetgjort, og selvfølgelig var Jacobsen med, da en Kreds af Patrioter sendte den daværende Fuldmægtig i Overrettens Justitskontor J. J. Hansen (»Spidsmusen« kaldet) til Paris for om muligt at paavirke den franske Presse i Danmarks Interesse. Maalet maatte vedblivende være en af Tyskland uafhængig, fri Statstilværelse for Landet; der maatte ikke tænkes paa

noget Slesvig-Holsten, saa maatte vi hellere afstaa Noget af Slesvig, »opgive Noget af Kronens Ret«. Disse Tanker udtaltes i et Adresseudkast, som indbragtes i Tinget af Estrup, Jacobsen, Chr. Jensen, Mourier-Petersen og Rosenørn-Lehn, og Jacobsen var Forslagsstillernes Ordfører. Alle Danske burde nu, sagde han, være enige om at sætte som det højeste Formaal, at Danmark kunde »bevare sin Selvstændighed og Uafhængighed, bevare Betingelsen for, at det danske Folk kunde føre ikke blot et materielt, men et aandeligt Liv, Betingelsen for, at det kunde opfylde sin Mission som et selvstændigt Led i de evropæiske Nationers Række«. Adressen blev vedtagen, men — aldrig overrakt. De begyndte Fredsunderhandlinger havde ført til Vedtagelsen af nogle Fredspræliminærer, der ikke stemmede med Adressen. Den endelige Fred, der sluttedes den 30 Oktober, naaede i November frem til Rigsraadets Landsting. Hvorvidt Jacobsen har talt i Tingets den 10 November i den Anledning afholdte hemmelige Møde, foreligger der Intet om, men i det offentlige Møde Dagen efter var han tavs. Freden blev i dette godkjendt med 55 Stemmer mod 4; men saa var der desuden 4, der ikke stemte, og mellem dem var Jacobsen. Hans Hjærte var fuldt af den dybeste Sorg.

Saa kom man til Forhandlingerne om, under hvilken Forfatning Danmark fremtidig skulde ordne sine Forhold, om man skulde vende tilbage til Grundloven af 1849, eller om man skulde nøjes med en Revision af 18 November-Forfatningen, saaledes at Landstinget blev væsensforskjelligt fra Folketinget, og her var Jacobsens Stilling strax given. Skjönt han ønskede en Bys Borgere den störst mulige Indflydelse paa deres Bys Styrelse og med stor Styrke havde bekæmpet Bevarelsen af Kjøbenhavns Magistrat som en selvstændig besluttende Forsamling, var han med Hensyn til Statens Forfatning allerede i 1848 stemt for to Kamre, og nu vilde han have et endog udpræget Tokammersystem. Saaledes stemte det med hans inderst inde konservative Sind, og naar han havde troet at burde stille sig anderledes overfor Ordningen af Byernes Styre, staaar dette muligvis i Forbindelse med, at de Modsætninger, der tidligt kom frem ved Rigsdagsvalgene paa Landet, ikke syntes at være tilstede i Byerne. I Kjøbenhavn førte det frie Borgerskab, som han havde set voxte op, og som han var stolt af at tilhøre, et intelligent Styre, som sikkert maatte og vilde vedblive. De store Brydninger, der senere kom, vare endnu ikke at spore. De her omhandlede Begivenheder ligge jo endog forud for 1870.

Jacobsen ønskede imidlertid mere end et stærkt Landsting, han ønskede helt uafhængige Rigsdagsmænd; de skulde staa frit overfor alle uberettigede Indflydelser saavel nedenfra som ovenfra. Derfor talte han for alle Diæters Afskaffelse, og derfor arbejdede han for, at de kongevalgte Landstingsmænd skulde vælges paa Livstid og ikke som efter Grundloven af 18 November for en begrænset Tid (tolv Aar). Hans ideale Ønske om, at Rigsdagsmændene burde være saa uafhængige Mænd, at de ikke behøvede at modtage nogen Lön, kunde dog umuligt virkeliggjøres, men naar han i Marts 1865 i Rigsraadets Landsting stod som Ordfører for en Forespørgsel til Regeringen angaaende den daværende Justitsminister Heltzens formentlige Forsøg paa ad uheldige Veje at skaffe sig kompromitterende Breve som Beviser mod et bestemt Parti,

har Følelsen af muligvis her at staa overfor et Angreb paa Rigsdagsmændenes berettigede Uafhængighed i Anskuelse og Meninger maaske spillet en Rolle. En i saa Henseende reaktionær Bevægelse var ved at løfte Hovedet, og den var særlig rettet mod det Parti, hvis liberale og nordisksindede Tanker rummede Jacobsens Idealer.

Jacobsen spillede paa den Tid en Rolle i de politiske Forsamlinger, men karakteristisk nok synes han ikke at ville tages til Indtægt af »Fædrelandet« og den Kreds, der stod nærmest om dette Blad. I sit Ordførerskab mod Justitsminister Heltzen medføre Omstændighederne, at han endog udelukkende maa gaa ud fra en Artikel i »Fædrelandet« for 7 Marts 1865, og ved Forhandlingernes Afslutning finder Orla Lehmann Anledning til at udtale, at Jacobsen »paa en saa værdig Maade har ført denne Sag«, men Jacobsen betoner stærkt, at han »ikke hørte til de ledende Medlemmer i Forsamlingen«, og at han kun »paa Grund af den fuldkommen frie og i alle Henseender uafhængige Stilling, jeg iøvrigt indtager«, havde troet at burde paatage sig Hvervet med at føre denne Sag frem. Han gik her som altid sine egne Veje, og det gjorde han da ogsaa i den Sag, om hvilken hans Tanker efterhaanden mere og mere koncentrerede sig, Spørgsmaalet om, hvorledes han efter de store Ulykker kunde gjøre Sit til at løfte Landet igjen.

Under disse Forhold kunde det synes forunderligt, at han helt opgav sin politiske Virksomhed og i 1871 nedlagde sit Mandat som Landstingsmand. Men ligesom han i sin historiske Interesse udelukkende fængsledes af de store Tider og de store Skikkelser, af f. Ex. Alexander, Cæsar, Ludvig XIV, Napoleon o. s. v., saaledes tør det vistnok siges, at han i Politiken væsentlig kun interesserede sig for de store Spørgsmaal, og da han i Konsekvens heraf sikkert mere og mere er kommen til at lægge Vægt paa ren og klar Fædrelandskjærlighed, medens alt Partivæsen med dets mange mindre heldige Egenskaber er bleven ham mere og mere imod, tør Motiverne til hans Tilbagetræden muligvis søges her. Ganske ejendommeligt er det i Statutterne for Carlsbergfondet (1876) at finde en Bestemmelse om, at Laboratoriets Forstandere ikke maa modtage Valg til Rigsdagen, og det skal særlig bemærkes, at da han Søndag den 19 April 1885 er Taler ved det store Højremøde i Ridehuset, gjør han et stærkt Udfald mod alt Kammerateri, hvortil han ogsaa tror at maatte henregne Frimureriet. Forøvrigt gaar hans Tale ud paa at støtte den Estrupske Politik og at angribe Folketingets Visnepolitik, der anvendt paa Forsvarsvæsenets Ordning er en Opgivelse af Fædrelandets Selvstændighed og Ære.

Der var Andre, der som Jacobsen ønskede at hjælpe Landet frem. Dalgas rejste Hedesagen, N. J. Fjord arbejdede med sine for Landbruget betydningsfulde Forsøg, Tietgen vakte et stort økonomisk Liv o. s. v. Men ingen af disse Omraader tog Jacobsens Interesse. Kun een Gang var han med i et Tietgensk Foretagende. Han var i December 1866 een af »Det forenede Dampskibsselskab«s Stiftere — derfor blev ogsaa i 1890 et af Selskabets Skibe kaldt J. C. Jacobsen — men at gaa videre ad denne Vej tiltalte ham ikke. Det drejede sig om at tjene Penge, og det saa han væsentlig ned paa. Da han i 1867 led et stort Tab ved Carlsbergs Brand, bekymrede det ham ikke; det var jo »kun Penge«, der her tabtes. Hvad Jacobsen ønskede at skabe, var noget Andet og Mere.

LAURA JACOBSEN
Efter Fotografi fra Tredserne.

J. C. JACOBSEN
Efter Fotografi fra Tredserne.

Han vilde vække og befæste Kjærligheden til Fædrelandet, vække Kjærlighed til Danmarks gamle Minder, sprede Kjendskabet til dets store Mænd og understrege dets Kamp for Danskheden i Slesvig.

I Trearskrigen havde han efter sine daværende Forhold ydet ikke ringe Hjælp til Forsvaret, i 1864 gjorde han det Samme, men nu var det Tusinder, han ydede, mod Hundreder den Gang. Da Sønderjylland, som alle Bestræbelserne i saa lang Tid havde drejet sig om, var gaaet bort fra Danmark og ind under tysk Styre, var han rede til paa enhver loyal Maade at støtte dansk Aand og Kultur dernede. Exempelvis skal det her nævnes, at da et dansk Skuespillerselskab var blevet udvist af det gamle danske Land, tilbød Jacobsen, uanset hvad det vilde koste, at bestride Omkostningerne ved en Tournée dernede af vore bedste Skuespillere. Desværre blev Tilbudet forgjæves. Det var ogsaa ham, der ved Henvendelse til Formanden for »Udvalget til Folkeoplysningens Fremme«, Dr. Mathias Steenstrup, fremkaldte A. D. Jörgensens bekjendte »40 Fortællinger« (1882), af hvilke han stillede 10,000 Exemplarer til Raadighed til Uddeling i Sønderjylland. I denne Forbindelse maa det endelig ogsaa nævnes, at han var Hjælperen, da Københavns Universitet ved Fejringen af dets 400-Aars Jubilæum i 1879 var i Vaande.

Festen var fra først anlagt paa at skulle være international. Universiteter og videnskabelige Selskaber fra saavel hele Evropa som fra de nordamerikanske Fristater skulde indbydes. Men da kom Budskabet om, at Preussen og Østerrig vare blevne enige om i Pragfreden af 1866 at stryge § 5, der bestemte, at Nordslesvigerne skulde afstemme over, hvorvidt de vilde høre under dansk eller tysk Styre. Herefter kunde man umuligt samles i festlig Glæde med Repræsentanter fra Universiteter, der havde været med til i Tyskland at oparbejde den uretfærdige Folkestemning, som nu paany gjorde sig saarende gjældende mod Danmark. Man besluttede derfor, at Festen skulde forandres til en nordisk Fest, at der med andre Ord kun skulde udsendes Indbydelser til Norge, Sverige og Finland. Herimod traadte imidlertid Kultusminister Fischer op. Han stillede Universitetet Valget imellem at fastholde den oprindelige Plan eller at gjøre Festen til en sædvanlig Universitetsfest med Doktorpromotion, Udsendelse af Festskrifter og Prægning af en Medalje, men uden Indbydelse af Fremmede. Universitetet valgte det sidste Alternativ, idet det haabede, at der alligevel vilde komme Deputationer fra de nordiske Lande, hvad det ogsaa snart efter fik sikker Kundskab om vilde ske, men herved var den Vanskelighed, at det efter den tagne Beslutning paa Finansloven bevilgede Beløb ikke paa nogen Maade kunde forslaa til disse Deputationers festlige Modtagelse. Da var det, at Jacobsen traadte til. I et Brev til Professor Edv. Holm tilsagde han Universitetet at ville dække Festens Underskud, hvad han ogsaa gjorde, og saa blev Jubilæet i hine Junidage i 1879 trods den internationale Kultusminister den smukke storslaaede nordiske Fest, som længe vil mindes. Danmark blev ikke beskjæmmet, men følte sit Værd Side om Side med de nordiske Broderlande.

Tanken, der ligger til Grund for Jacobsens Optræden ved denne Lejlighed, er sikkert den samme, der i 1866 lader ham være ivrig for Afholdelsen af en Fest, da Professor H. N. Clausen i sin høje Alder traadte tilbage fra hans siden Frihedstidens Be-

J. A. Jerichaus Monument over H. C. ØRSTED i Ørstedsparken.

gyndelse førte politiske Virksomhed, og lader ham arbejde for, at Statuerne for H. C. Ørsted og Niels Juel bleve til Virkelighed. Opfordringen om at yde Bidrag til en Statue af H. C. Ørsted var alt fremkommen i 1860, men saa kom Frederik VII's Død og den ulykkelige Krig, og lidt efter lidt døde saa godt som alle Indbyderne. Sagen vilde sikkert være falden bort med dem, hvis ikke Jacobsen var traadt til. Som væsentlig Bidragyder førte han Foretagendet sejrriigt igjennem, og i September 1876 afsløredes Jerichaus skjønne Monument. Som den væsentligste Bidragyder traadte han ogsaa til ved Th. Steins Niels Juel-Monument, der saa naaede at blive afsløret i 1881. Jacobsen

Th. Steins Monument over NIELS JUEL paa Gammelholm.

er varm for Danmarks Ære, og han veed, at den højnes, naar Landets store Sønner hædres saavel i levende Live som i Mindet om dem efter Døden. Her, følte han, var en Arbejdsmark, og hans Tanker i denne Retning have faaet et kraftigt og klart Udtryk i det af ham skabte nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

Da Frederiksborg Slot den 17 December 1859 gik op i Luer, følte Jacobsen en levende Smerte. Dør havde han i sin Ungdom været med sin Fader og indsugget et stærkt Indtryk af dansk Skjönhed og dansk Storhed. Nu laa det i Grus! Da der i Januar 1860 dannedes en Komite for Slottets Gjenopførelse, meldte han sig strax som Bidragyder,

og i den forøvrigt saa sørgelige Tid har det sikkert været ham en Glæde, da Biskop Martensen den 28 August 1864 kunde indvie den gjenopførte Slotskirke. Men hvad der herved var naaet, var kun et lille Skridt fremad. Der stod meget tilbage, og Jacobsen saa det. Saa bestilte han 23 bibelske Malerier, der hørte til Bedestolens Udstyrelse, og han bestilte dem hos ingen ringere end Carl Bloch, den unge opdukkende Mester, der lige havde fuldendt sit store Billede af den til Klippen lænkede Prometheus, som befries af Herakles. I et Brev af 26 April 1867 skriver Bloch: »Jeg længes efter at tage fat paa Bedestolens Malerier«, og i et andet Brev fra September 1869 hedder det: »Om nogle Dage skal de fem Malerier, der ere færdige, ud til Frederiksborg og sættes op«. Bedestolen blev imidlertid ikke det eneste Rum, der kom til at nyde godt af Jacobsens Gavnildhed, her maa ogsaa nævnes baade Riddersalen og »Rosen«. Den ivrige Interesse, som Slottets livlige og energiske Arkitekt, Professor F. Meldahl nærede for det store Arbejde, han var sat i Spidsen for, smittede. Jacobsen stod en Tid køligt overfor ham. Han mente, at Meldahl, der som kongelig Bygningsinspektør havde med det kongelige Teater at gjøre, burde have taget hans Parti i Foyer-Sagen, men dette Indtryk udviskedes forholdsvis hurtigt. Den fine Elskværdighed, Meldahl var en Mester i at udfolde, gjorde sig gjældende. Jacobsens Breve til ham vise det; fra at være mere formelt holdte Skrivelser blive de efterhaanden fortrolige Meddelelser. Jacobsen lærte at vurdere Meldahls Dygtighed; han stolede beundrende paa ham og ydede villigt stadig voxende Summer til Slottets Udstyrelse. De offentlig tegnede Bidrag slog ikke til, Indtægten fra Frederiksborglotteriet (ogsaa kaldet Kunstflidslotteriet) gik nedad, men Jacobsens Trofasthed voxede. Medens han indtil 1867 havde ydet 4200 Kr. til Slotsarbejdets Fremme, ydede han fra 1867-1877 84,445 Kr. og i Tiaaret 1877-1887 endog 594,115 Kr., og saa er heri endda ikke medregnet, hvad han gjennem Carlsbergfondet ydede til Museet, efter at dette var blevet oprettet, de to Institutioner fik nemlig med hinanden at gjøre.

Det skjønne, mindere Slot var gjenrejst, men kun en ringe Del af dets Indre sat istand, og de forhaandenværende Midler lovede i saa Henseende kun lidt. Skulde da Slottet blive staaende som en tom Skal med nøgne Mure og raa Bjælkelag, eller skulde de ledige Rum en Gang friste til et eller andet tilfældigt Brug for at spare en Udgift til Lokaler andensteds? Spørgsmaalet herom paatrængte sig Jacobsen. Slottet var et historisk Mindesmærke, der burde holdes i Ære, Kristian IV's Tid var en stor Tid, som det gjorde godt at erindre, men — det Samme kunde siges om en Række andre Minder, som det var værd at bevare, som det danske Folk altid burde have Rede paa, og saa kom Tanken om, at disse Minder maatte kunne samles og ordnes i det tomme Slot. Hermed var Tanken om et nationalhistorisk Museum paa Frederiksborg født, Tanken om et Museum, der kunde have løftende Indflydelse paa den danske Folkeand.

Den Første, Jacobsen henvendte sig til herom, synes at have været Etatsraad Meldahl. Som Slottets Arkitekt maatte han udarbejde en Plan med tilhørende Overslag til Kongefløjens formaalstjenlige Indretning. Der maatte saa ske en Henvendelse til Komiteen for Frederiksborgs Gjenopførelse; den skulde lade Sagen gaa videre til Indenrigsministeriet, der igjen skulde forelægge Kongen den. Og Alt udvikledes nu hurtigt.

Riddersalen paa Frederiksborg.

Den 14 April 1877 forelaa Meldahls Planer, den 19 April tilskrev Jacobsen Slotskomiteen og tilbød den 200,000 Kr. til Kongefløjens Istandsættelse under Forudsætning af, at den tiltraadte hans Plan om Oprettelsen af et nationalhistorisk Museum; under 15 Maj anbefalede Komiteen Sagen til Indenrigsministeriet, og den 25 Juni udfærdigedes en kongelig Resolution, der i Overensstemmelse med den skete Indstilling bemyndigede Komiteen til at modtage Jacobsens Tilbud; Slottets Kongefløj skulde fremtidig kunne anvendes »dels til Festlokale ved større Højtideligheder i Kongehuset, dels til Anbringelse af et nationalhistorisk Museum, under Forudsætning af at der ikke derved paadrages Staten nogen Forpligtelse til at bringe pekuniære Ofre i denne Anledning«. Herefter var Spørgsmaalet om Museets Lokale løst, men nu gjaldt det Museets Plan og Bestyrelse, og her ønskede Jacobsen at benytte Carlsbergfondet.

Som tidligere nævnt havde han under 25 September 1876 stillet et Fond paa een Million Kroner, sikret ved Prioritet i Bryggeriet, til Raadighed for bestemte videnskabelige Opgaver under en Bestyrelse, der valgtes af Videnskabernes Selskab. Dette Carlsberg-Fond skulde fortsætte og udvide Virksomheden i det af Jacobsen oprettede Carlsberg-Laboratorium, og dernæst skulde det fremme de forskjellige Naturvidenskaber samt endnu Matematik, Filosofi, Historie og Sprogvidenskab ved Uddeling af Rejsestipendier, Honorarer, livsvarige Æresgaver samt Bidrag til videnskabelige Arbejders Fremme. Til disse to Opgaver, som han tidligere havde stillet Carlsbergfondet, vilde han nu have knyttet en tredje, Oprettelsen og Udviklingen af et nationalhistorisk Museum paa Frederiksborg, og herom tilskrev han under 1 Januar 1878 Videnskabernes Selskab, idet han tilsagde det en ny Prioritet paa 200,000 Kr. i Bryggeriet Carlsberg, hvorved der sikredes Museet en aarlig Indtægt paa 10,000 Kr. Selskabet gik ved Skrivelse af 30 Marts 1878 gjærne ind herpaa, og Kongen godkjendte ved et Reskript af 5 April den trufne Ordning, hvorefter Museets Bestyrelse kom til at bestaa af et af Kongen valgt Medlem i Forbindelse med Direktøren for de danske Kongers kronologiske Samling paa Rosenborg samt et af Videnskabernes Selskab valgt Medlem af Carlsbergfondets Direktion. Som Museets første Bestyrelse kan herefter nævnes Museumsdirektør Kammerherre Worsaae (Formand), Etatsraad F. Meldahl, valgt af Kongen, og Professor Edv. Holm, valgt af Videnskabernes Selskab. Dens første Møde fandt Sted den 15 Juli 1878, og i det vedtoges en Indstilling til Kongen om, at Stifteren, Kaptajn Jacobsen, fik Sæde i Bestyrelsen som Tilforordnet. De derpaa af Bestyrelsen udarbejdede Statuter for Museet underskrevs den 7 Oktober 1878 af Kong Kristian.

Alt synes at være gaaet lige saa let som hurtigt, og saa havde der dog været Modstand at overvinde. Nogle Optegnelser af Meldahl vise, at Worsaae en Tid var imod Jacobsens Tanke. »Vi have Museer nok«, skal han have sagt og helt have afvist det projekterede Museums Oprettelse, men den for sit Slot ivrige Arkitekt vil ved Etatsraad L. P. Holmblads Hjælp have omstemt Worsaae; baade Worsaae og Holmblad vare Medlemmer af Slotskomiteen, hvor endnu ved deres Side Gehejmerraad J. P. Trap og Etatsraad C. A. Broberg vare ledende, den Første som Formand. At Worsaae har været imod Museet, saaledes som Tanken om det først kom til ham, ses da ogsaa tydeligt af hans »Optegnelser om Rosenborg-Samlingen i 25 Aar«, der udkom i 1886 hur-

»Rosen« paa Frederiksborg.

tigt efter hans Død. Her skriver han, at han i 1878 »maatte bestaa et stærkt Angreb paa Samlingen, idet man for det nye Museum paa Frederiksborg vilde reklamere baade historiske Portræter og Møbler fra Rosenborg, ja endog vilde flytte hele Middelalderens og Renæssancens Minder fra Oldnordisk Museum til Frederiksborg«. Men, skriver han videre, »min bestemte Modstand havde til Følge, at Planerne til Frederiksborg-Museet blev ændret derhen, at det ikke skal konkurrere med de i Hovedstaden alt bestaaende kulturhistoriske Museer«.

Som Sagen her er fremstillet, kan den imidlertid ikke være gaaet til. Allerede i Maj 1877 havde Worsaae været med til i den ovenfor nævnte Skrivelse fra Slotskomiteen til Indenrigsministeriet varmt at »anbefale Modtagelsen af Hr. Kaptajn Jacobsens patriotiske Tilbud«, der vilde »bidrage til at forhøje Kongehusets Glans og til at gjenopleve de fædrelandshistoriske Minder i Folket«. Ja Worsaae havde selv konciperet denne meget anerkjendende Skrivelse, og man ser langt ud efter det ominøse Angreb saavel senere i 1877 som i 1878. Jacobsen erklærer da ogsaa, saa snart han bliver bekjendt med den ovenfor nævnte Bog, i en Skrivelse af 5 April 1886 til Indenrigsministeriet Worsaae's Udtalelser for et »Fantasibillede«. Efter at have faaet Meddelelse om Kongens Resolution af 25 Juni 1877 gik Jacobsen til Worsaae for at nyde godt af hans Raad og Vejledning, og ved denne Lejlighed erfarede han, at de ved Frederiksborgs Brand reddede Portrætter, som han troede kunde komme det nye Museum tilgode, ved en kongelig Resolution vare forenede med Rosenborg, ligesom at Worsaae i Oldnordisk Museum vilde beholde Kristian IV's bekjendte Sølvalter fra Frederiksborgs Bedestol. Derved forrykkedes de to Mænds venskabelige Forhold imidlertid slet ikke. I Oktober 1877 tilbød Jacobsen uopfordret at ville bekoste et af Worsaae ønsket Marmorgulv i Kristian IV's Avdiensgemak paa Rosenborg (han betalte det i Januar 1878 med 2349 Kr. 75 Øre); efter Jacobsens Udtalelse i den ovennævnte Skrivelse er det videre Worsaae's Ord, der ligge til Grund for Skrivelsen af 1 Januar 1878 fra ham til Videnskabernes Selskab, ligesom det er de to Mænd i Forening, der udarbejdede det Udkast til Statuter for Frederiksborg-Museet, der i Oktober 1878 blev underskrevet af Kongen.

Worsaae har vejret en Fare, naar Jacobsen i sin Skrivelse af April 1877 taler om, at der »i de paa Studiet af Kulturhistorien beregnede herværende Samlinger« var Gjenstande, der mere hørte hjemme »i et Museum for Folkets Historie«, ligesom naar der i den gaas ud fra, at den lille Levning af den tidligere Portrætsamling paa Frederiksborg kunde være en god Begyndelse til Portrætgalieriet i det nationalhistoriske Museum. Men heri laa intet Angreb, og i hvert Tilfælde maa det saa henføres til 1877 og ikke til 1878, som Worsaae i sin »September 1878« daterede Udtalelse gjør. Jacobsen gjætter paa, at Udtalelsen med samt sin Datering er tilföjet senere, at den ikke er fra September 1878, men fra Juni 1883, da der var en Misstemning imellem dem, Jacobsen havde nemlig paa den Tid klaget over, at der manglede »den ønskede Ordning og Planmæssighed« i Museets Forretningsgang.

Hvorledes det nu end forholder sig, er det sikkert, at den Modstand mod Museet, der en Tid var tilstede hos Worsaae, ikke viste sig uovervindelig; han blev jo det nye

Museums første Formand. Og den Modstand, der kom frem et andet Sted, greb heller ikke forstyrrende ind.

En stor Institution var bleven oprettet, et nationalhistorisk Museum, endda med Lokale i et Staten tilhørende Slot, uden at Rigsdagen var saa meget som bleven spurgt.

Efter en Tegning af Aug. Jerndorff i Nationalmuseet.

Dette kunde ikke gaa upaataalt hen. Da Finansloven for Aaret 1879-80 behandlede i Folketinget, krævede Finansudvalget Oplysninger om Museets Tilblivelse, og Indenrigsminister Skeel sendte det da de fleste ovenfor nævnte Skrivelser og Aktstykker, hvad der havde til Følge, at Udvalget delte sig i tre Mindretal, der hvert for sig udtalte sig om Sagen. Det største Mindretal med Chr. Berg og V. Hørup i Spidsen mente, at Regeringen havde manglet konstitutionel Beføjelse til at raade over Frederiksborg uden Rigsdagens Samtykke, Frederiksborg var endda paa Grund af den i sin Tid til

dets Gjenopførelse iværksatte Nationalsubskription mere Folkeejendom end nogen anden Del af Statens Formue, og saa burde dernæst et nationalhistorisk Museum ikke kunne oprettes efter Enkeltmands Plan. Et andet Mindretal med Greve Holstein-Ledreborg og Fr. Bojsen i Spidsen var ikke i Realiteten imod, hvad der var sket, men vilde have ønsket, at Sagen var bleven forhandlet i Rigsdagen. Et tredje Mindretal med J. Scavenius og Bille i Spidsen mente endelig, at der Intet var at føre Klage over.

Tirsdag den 1 April 1879 kom det i Anledning heraf til en stor Forhandling i Folketinget. Indenrigsministeren hævdede, at da der ikke var krævet noget Pengetilskud af Staten, havde han havt Ret til at gjøre, hvad han havde gjort, en Betragtning, der stærkt blev imødegaaet af saavel Berg som Holstein-Ledreborg, idet der dog var stor Forskjel paa deres Optræden. Medens nemlig Grev Holstein udelukkende vendte sig mod Regeringen og i endog varme Udtryk anerkjendte og priste Jacobsens storslaaede Optræden, var Berg i denne Henseende forbeholden. For ham var det Hele en lyssky Gjerning, der væsentlig førte os tilbage til Enevældens Tid, Alt var opnaaet alene ved Regeringens og Hoffets Hjælp, Kongehusets forøgede Glans spillede en ledende Rolle. Forhandlingen mundede ud i en stor Turnering mellem Berg og Bille, men den blev helt uden Resultat; nogen Afgjørelse for eller imod kom det nemlig ikke til, da der ikke fra nogen Side blev stillet Forslag til Afstemning.

Da Rigsdagsforhandlingen fandt Sted, var der alt længe fra Meldahls Side arbejdet med Iver paa Udstyrelsen af de Rum, der eventuelt skulde kunne bruges ved større Højtideligheder i Kongehuset. Han søgte pragtfulde Forbilleder i de Slotte, der rundt om i Evropa vare opførte eller udstyrede omtrent samtidig med Frederiksborg. Og hvad Museet angaar, da havde Bestyrelsen været virksom siden Juli 1878, og i Bestyrelsen var Jacobsen, som ovenfor nævnt, Tilforordnet med Stemmeret ved Anskaffelse af Kunstværker. Som Museets Stifter havde han i denne Stilling væsentlig Betydning, og hvad var det da, han vilde?

I sin Skrivelse til Videnskabernes Selskab ønsker han, at Frederiksborg-Museet skal være et Hjemsted for det danske Folks historiske Minder fra Kristendommens Indførelse til den nyere Tid. Det skal ikke være en egentlig Studiesamling, men det skal samle gamle Mindesmærker i Original eller Kopi ligesom passende Møbler, Husgeraad, Vaaben, Rustninger o. s. v. Fornemmelig skal det dog anskaffe »Malerier, som anskueliggjøre vigtigere Begivenheder i Fædrelandets Historie samt Portrætter af historiske Personer og for den ældste Tid, fra hvilken der ikke er overleveret Portrætter, nemlig fra Gorms og Thyras Dage til den oldenborgske Stammes Regeringstiltrædelse, maaske Statuer, der saavidt muligt fremstille det karakteristiske ved Personerne og deres Tidsalders Kostumer, Vaaben o. s. v.« Maalet skal være et Samliv med Fortidens Minder, og hvad han ser i et saadant Samliv, har han klart udtalt i sin Skrivelse om Museet til Slotskomiteen. Han skriver, at et saadant Samliv »vækker og uddanner Folkets historiske Sans og styrker dets Bevidsthed om, at det har haft sin Andel i Menneskehedens almindelige Kulturudvikling, og dermed dets Erkjendelse af de Pligter, som denne Arv fra Forfædrene paalægger de nulevende og de kommende Slægter, og en saadan Bevidsthed og Erkjendelse vil ikke undlade at styrke Folkets Selvfølelse og

moralske Kraft, hvortil et lille Folk som vort i høj Grad trænger«. Han vil med andre Ord ikke Museet for dets egen Skyld, men for dets »løftende Indflydelse paa Folke-aanden«.

Hvorledes er nu dette udtrykt i Museets Statuter? Det hedder her: »Museet, der i det Hele skal udgjøre saavel et oplysende Supplement til som en fremtidig Fortsættelse

Arkitekt F. MELDAHL.

Efter P. S. Krøyers Maleri i Kunststillingens Portrætsamling.

af de danske Kongers kronologiske Samling paa Rosenborg og af de i Vor Hovedstad iøvrigt bestaaende kulturhistoriske Museer, har til særlig Opgave i større, kunstnerisk udsmykkede Lokaler at danne et Hjemsted for vækkende og mere omfattende Fremstillinger af fædrelandsk-historiske Minder fra Kristendommens Indførelse i Danmark til den nyeste Tid«. Man føler tydeligt, at Worsaae's Haand er med her, men Jacobsens Tanke er gjort Fyldest, og naar det i den følgende Paragraf hedder, at Museet skal indeholde dels en Samling ældre Monumenter fra Ind- og Udlandet, herunder med

nogen Begrænsning ogsaa Møbler, Dragter, Rustninger, Vaaben o. lign., Alt i Original eller i gode Kopier, dels en udfyldende Række af nyere kunstneriske Fremstillinger af mærkelige Begivenheder og Personligheder i Maleri og Skulptur, er Rammerne holdt saa vide, at alle Jacobsens Ønsker forsaavidt kunde blive virkeliggjorte, og — de blev det.

I de to Møder, Bestyrelsen holdt i 1878, forhandles der bl. A. om Kopiering af Fresken i Hospitalet St. Spirito i Rom, paa hvilken Pave Sixtus IV overrækker Kristiern I en Medalje, om Gjenfremstilling af Tapetet i Bayeux og om Reproduktion af Rantzauernes Rustninger i Ambraser-Samlingen, samtidig med at der bestiltes forskellige Malerier, saaledes »Souverænitetens Indførelse« hos Heinr. Hansen og »Kristian IV's Besøg ved Niels Kaas' Dødsleje« hos Carl Bloch. I 1879 var man væsentlig optaget af at faa det størst mulige Udbytte af den i dette Aar af Industriforeningen og Foreningen Fremtiden afholdte kunstindustrielle Udstilling, som Worsaae var Formand for; man kjøbte en Række Møbler og lod en Del dør udstillede Portrætter kopiere, saaledes Ingeborg Ulfstand af H. Olrik, Kristian IV til Hest af Frants Henningsen, Prins Kristian med Magdalene Sibylle af A. Dorph, Ivar Huitfeldt og Peter Tordenskjold af Kr. Zahrtmann. Samtidig kom det Spørgsmaal op, om ikke Direktør Bernhard Olsen paa Frederiksborg skulde indrette nogle lignende Bondehjems-Interiører, som han havde indrettet paa den nævnte Udstilling; Meldahl var navnlig Talsmand herfor. Sagen endte dog med, at Jacobsen ydede 2000 Kr. til Fremme af de Samlinger, som Bernh. Olsen med saa stor Ære nogle Aar efter udenfor Frederiksborg førte frem til at blive det danske Folkemuseum.

Man begyndte at se, at Kongefløjens Rum ikke vilde blive tilstrækkelige til det nationalhistoriske Museum, saaledes som det nu efterhaanden tænktes formet. Prinsessefløjen maatte tages ind med, og Jacobsen erklærede sig strax villig til at gjøre dette muligt. Til en Istandsættelse af denne Fløj i Stil med Kongefløjen tilbød han i 1880 at ville yde 200,000 Kr., naar Museet maatte faa samme Raadighed over denne Fløj som over Kongefløjen, og det fik den, i November 1880 forelaa Sagen bifaldet af Kongen. Nu saa Jacobsen imidlertid ogsaa, at den Indtægt, han havde sikret Museet, 10,000 Kr. aarligt, umuligt kunde slaa til. Da Museet paa denne Tid gjorde op, hvilke Forpligtelser der paahvilede det paa Grund af Indkjøb og gjorde Bestillinger, viste de sig saa store, at Museet hos de to andre Afdelinger af Carlsbergfondet maatte søge et Laan paa 22,000 Kr. Naar det i en ikke for fjærn Fremtid skulde opnaa et Indhold, der kunde give det den Betydning for det danske Folk, som var tilsigtet, maatte det kunne raade over større Midler, og da ogsaa navnlig Carlsbergfondets videnskabelige Afdeling kunde trænge til en Forøgelse, tænkte Jacobsen paa at ville sikre Fondet endnu een Million, saaledes at dets tre Afdelinger tilsammen kunde komme til at raade over en forøget Aarsindtægt paa 50,000 Kroner. Spørgsmaalet om, hvorledes dette Beløb skulde fordeles imellem Afdelingerne, optog ham imidlertid stærkt, han vilde gjerne handle strengt retfærdigt her. Der foreligger en Korrespondance herom mellem ham og Professor E. Holm, hvis Raad han søgte. Og saa blev Resultatet et nyt Gavebrev i Avgust 1881, hvorved Laboratorieafdelingen fik en forøget aarlig Indtægt af 10,000 Kr., den

Pet

Castjorrellen for Møntsch på Fredriksberg Slot.

Offentl. Repræsentation af samtlige Møntsch i de 3 Fløje af byens Bladets Læsning er bekendtgjort, saa at det kan foretages en uimåelig Oprensning af Byens Plads, der kan benyttes til Plads og mindre Malerier og Fæstningsværk, og det i Fins Plads, at denne Plads er saa begrænset, navnlig med Fængslet til Aulensingsgaden af de Rønne, Jesperske Gællest, at det vil være nødvendigt, at det Præg for Byens Plads lægges en almindelig Plan for Anskaffelsen af de Gællest, saa at man kan være med paa, at det bliver Plads til Fremstillingen af alle de vigtigste Monumenter i Fins Plads som de hoi saaned, saaledes der ligger ena meget fængslet til de Dimensioner som for af Røggen i de enkelte Møntsch, saa at man dersom den bruges Møntsch af de enkelte Gællest, som den skal opstilles

Det vil inden Tindt findes uabsindigt at jeg for fuld mig forlygt af forordet det at gjøre mig en Fremstilling om forordet min Læsning om Fredriksberg Møntsch som at fremstille for nabbeude og anfællende Fremstillingen af det danske Folkets Jesperske Møntsch og alle de andre og jeg for trofaste forlygt paa at affælle en Fremstilling om de Jesperske Monumenter, som formentlig maatte alle de fremstillede, Imidlertid forlygt jeg forlygt tillader mig at fremtræde som at forlygt det at det, der maatte den benyttes som ledig angik paa de mindre Omraaede af Fremstilling i Castjorrellen indret sig i Paasens en fremtræde som en længere Læsning.

Jeg anfører det navnlig for føie at sætte, at Affælleren af en Plads, som den anfællende ikke bliver indret, da der saaledes uimåelig hoi gjøres Byens Plads med Castjorrellen af de Jesperske Monumenter som i saa for Godt som og saaledes der allerede for ena Læsning at der vil være saaledes 30,000 Kroner anlagt til Ledig angik, men for at gjøre Castjorrellen, saa man jo først inde Imidlertid den skal fremstilles og som paa de Dimensioner som Castjorrellen kan faa som sin Plads i Læsning.

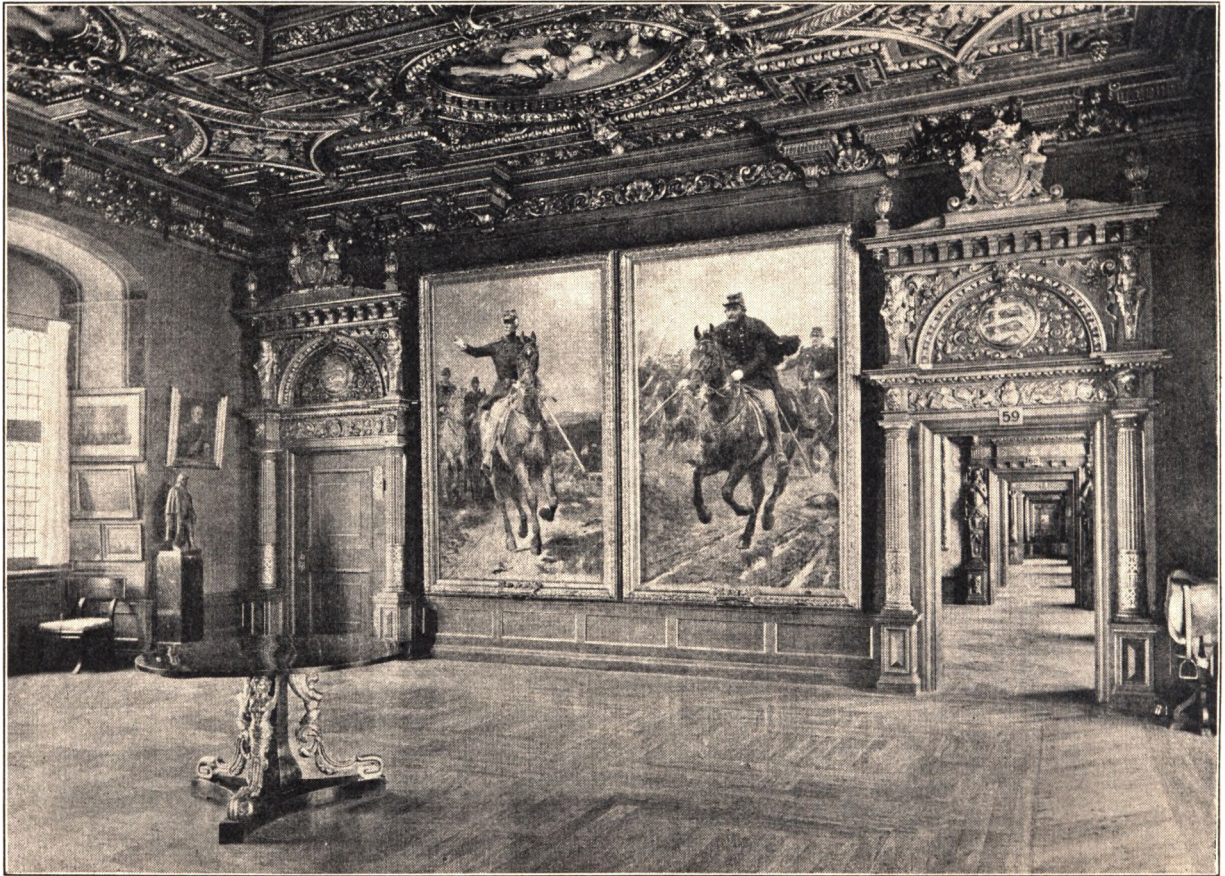
19de Mai 1884

erkendt

J. Jantzen

videnskabelige Afdeling af 15,000 Kr., men Museumsafdelingen, der sikkert maa betegnes som hans Hjærtebarn, af 25,000 Kr.

Nu var Museet rigt doteret, nu kunde der tages fat. Bl. A. blev da en Statue af Valdemar Atterdag bestilt hos Th. Stein, og en malet Frise, der skulde vise de Danskes Erobring af England under Svend Tveskjæg og Knud den Store, bestiltes hos Lorens Frølich, men der var andre Ting, Jacobsen ønskede. Han vilde have Statuer ikke alene

Værelse i Frederiksborg Prinsessefløj med Billeder fra Krigen 1848-50.

af Valdemar den Store og Valdemar Sejr, men ogsaa af Gorm den Gamle og Dronning Thyra. Herimod blev der gjort Indsigelser. Var Gorm en fuldt ud historisk Skikkelse? Vidstes der tilstrækkeligt om Klædedragt og Vaaben fra de Tider, disse Personer tilhørte? o. s. v. Men Jacobsens Ønsker honoreredes, efter at det Medlem af Bestyrelsen, der stod stærkest imod paa dette Punkt, Professor Holm, hensynsfuldt havde erklæret at ville holde sig ude fra Afgjørelsen. Jacobsen er personlig ivrig med i Arbejdet for Museets Udvikling, saaledes som det kan vises af mange Træk. 1878 er han i Bayeux for at se paa Tapetet, som han oprindeligt havde tænkt reproduceret ved Tegning af Professor Magnus Petersen; 1879 kjøber han for egen Regning den Gottorpske Himmelglobus som Foræring til Museet, 1880 og 1881 ordner han Museets Laan hos de to

andre Afdelinger af Carlsbergfondet, i Maj 1884 ønsker han, at Bestyrelsen skal vedtage en almindelig Plan for, hvilke Malerier der skulde bestilles, hvert til en bestemt Plads i Museet og med en deraf betinget Størrelse, hans lange Skrivelse herom — et

Springvandet i Frederiksborgs Gaard.

Afsnit af denne er paa S. 101 gjengivet i Facsimile — er ledsaget af en vidtløftig Fortegnelse over, hvilke historiske Begivenheder der efter hans Anskuelse formentlig burde fremstilles, og i Juli s. A. gjør han i München og Turin for egen Regning anselige Indkjøb af Rustninger, Skjolde og Vaaben.

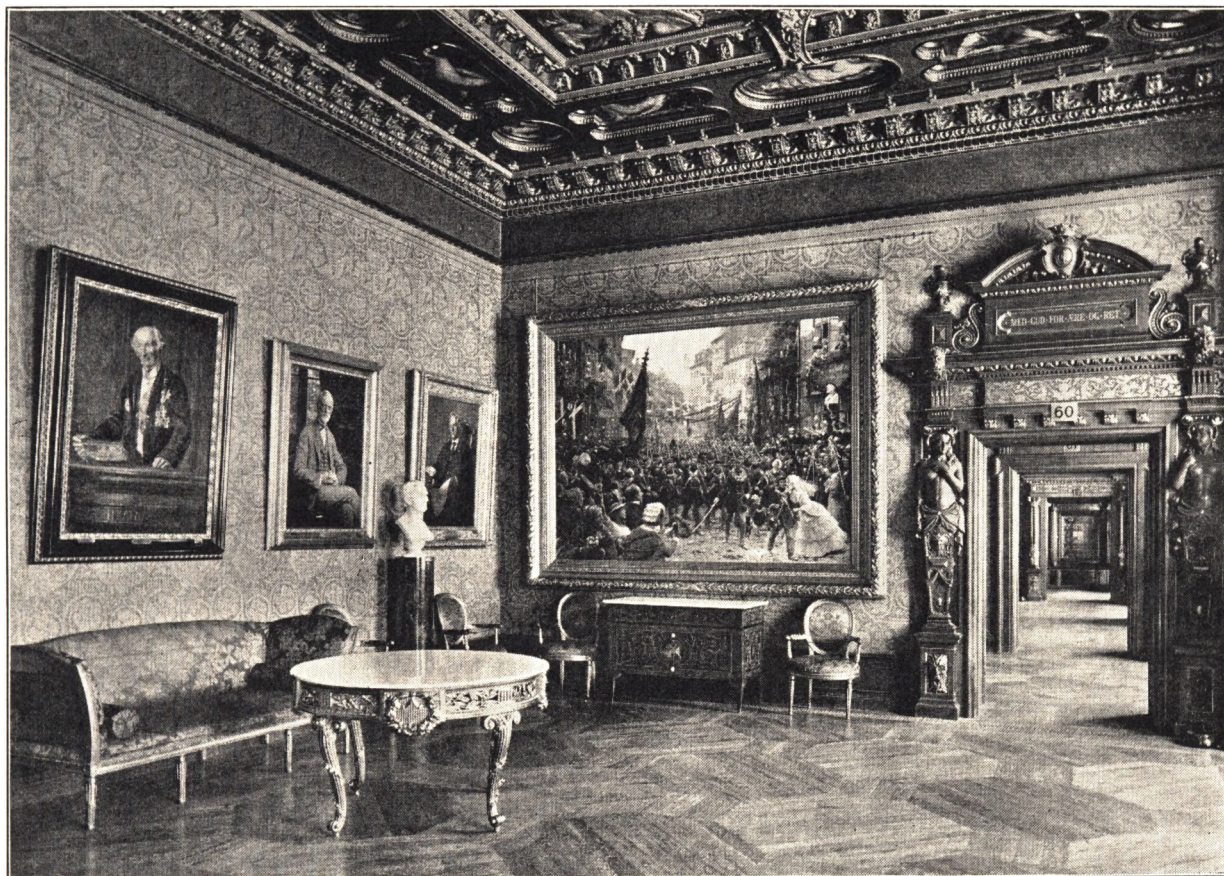
Han skriver herom fra Lyon til Etatsraad Meldahl. Han taler med Glæde om disse

Gjenstandes fortrinlige Udførelse, en af Rustningerne er et Pragtstykke. Men, skriver han, »det er en Selvfølge, at mit aldeles private Indkjøb ikke i nogen Henseende maa genere Museumsbestyrelsen; hvis denne ikke finder Anledning til at benytte de af mig anskaffede Sager, skal jeg nok finde Anvendelse for dem paa anden Maade«. De fik imidlertid Plads paa Frederiksborg som Gave fra Jacobsen. Men hans store Plan til Maleribestillinger blev ikke fremmet; den cirkulerede, og nogle af hans Forslag til Emner bleve ikke betragtede som heldige, men videre kom Sagen ikke. Saa indbød han i Oktober 1884 en Række Kunstnere til et Besøg paa Frederiksborg, hvor han blev ene om at repræsentere Museets Bestyrelse. Det var, som om han vilde opildne Kunstnerne til at fremkomme med Forslag, og under 22 November s. A. mindede han Bestyrelsen i en ny Skrivelse, ledsaget af en revideret Emnefortegnelse, om sin tidligere Skrivelse af 19 Maj.

Der har altsaa været Brydningsstof i Luften, da de færdige Lokaler i Konge- og Prinsessefløjen i Forbindelse med Riddersalen og »Rosen« den 17 December 1884, 25-Aarsdagen for Frederiksborgs Brand, af Staten overleveredes til Museet, der samtidig proklameredes som officielt aabnet. Der havde været Adgang til det fra 1881, men denne Adgang betragtedes mere som gjældende de fra Meldahls Haand færdige Pragtrum i Kongefløjen end de i dem paa en helt foreløbig Maade indordnede kun faa Museumsgjenstande. Og trods Alt — Museumsbestyrelsen holdt paa, at det vilde være urigtigt at binde sig ved en for al Fremtid vedtagen detaljeret Maleriplan — fornegtede Jacobsens Kjærlighed til Museet sig ikke. 1885 overtog han paa en Rejse til Stokholm at forhandle om Kopier af to Portrætter af Frederik II, der fandtes paa Gripsholm, 1886 købte han som Gave til det Marstrands fortræffelige Billede »Musikalsk Soirée hos Vinhandler Waage-Petersen«, og da han 1887 skulde rejse til Italien, paatog han sig at skaffe Underretning om et Portræt af Kristiern II i Nürnberg.

Naar Jacobsen i 1885 rejste til Stokholm, stod dette forøvrigt i Forbindelse med en anden Sag, der ogsaa angik hans kjære Frederiksborg. Etatsraad Meldahl havde gjort ham opmærksom paa et nyt Værk af en svensk Kunsthistoriker (John Böttiger: Bronsarbeten af Adrian de Fries i Sverige, 1884), af hvilket det fremgik, at der paa Drottningholm fandtes 15 Figurer, der havde hørt til det store Springvand, som Karl X Gustav 1659 havde bortført fra Frederiksborg. Efter paa Stedet at have gjort sine Under søgelser var Jacobsen strax paa det Rene med, at Springvandet burde opstaa i fornyet Glans. Under 22 Avgust 1885 skriver han fra Stokholm til Etatsraad Meldahl, at han for at kunne overkomme snarest at faa Springvandet rejst foreløbig opgiver et Projekt om elektrisk Belysning i samtlige Bygninger paa Carlsberg, og han kontraherer strax med Billedhuggeren, Professor John Börjeson og et stokholmsk Støberifirma om Figurerne til Springvandet ligesom om et Par Figurer til en lille Brönd, Løvebrönden, i den indre Slotsgaard. Kommen tilbage til Kjøbenhavn er han ivrig for hurtigt at faa Alt ordnet, og da alle Tegninger foreligge, ansøger han om paa sin Bekostning at maatte opstille Springvandet og Brönden. Bekostningen blev i Alt ca. 100,000 Kr. Derpaa rejste Jacobsen til Syden, og samme Dag, han døde i Rom, den 30 April 1887, blev ved en kongelig Resolution Tilladelsen given og hans store Gave modtagen.

Til sit sidste Aandedrag arbejdede han altsaa for Frederiksborg, han vilde gjøre Sit til, at dette Slot, Rammen om hans nationalhistoriske Museum, kunde fremtræde med hele det Storhedspræg, det tidligere havde haft. Og hans storslaaede Virksomhed i levende Live støttedes ved hans testamentariske Bestemmelser. Hans Testamente, der var dateret den 20 Februar 1882, og som fremlagdes tiltraadt af hans Hustru og Søn, skjænker og giver hele Gamle Carlsberg med alt Tilhørende, Bryggerier, Bygninger,

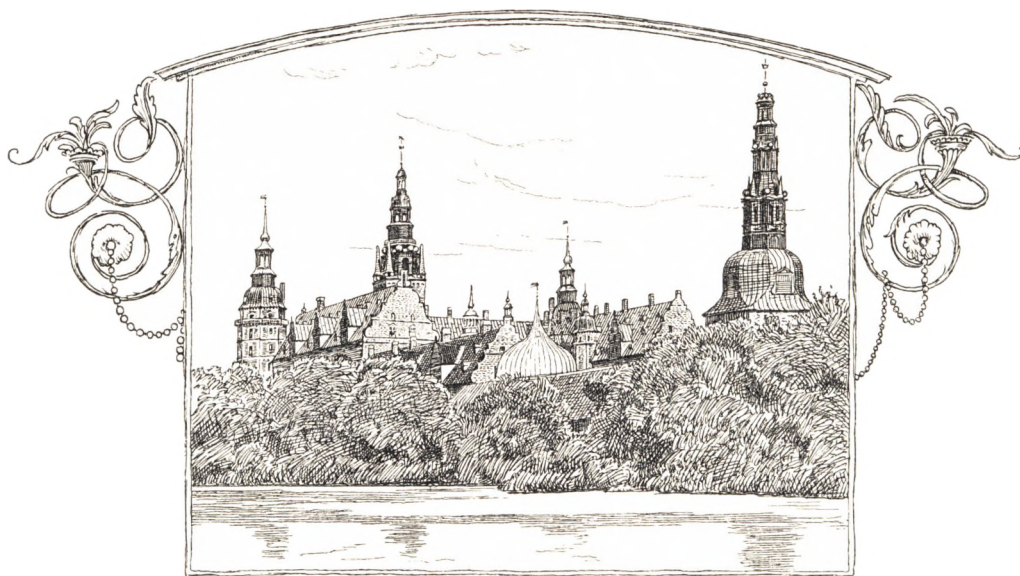

Værelse i Frederiksborg Prinsessefløj med Indtogsbilledet 1849 og J. C. JACOBSENS Portræt.

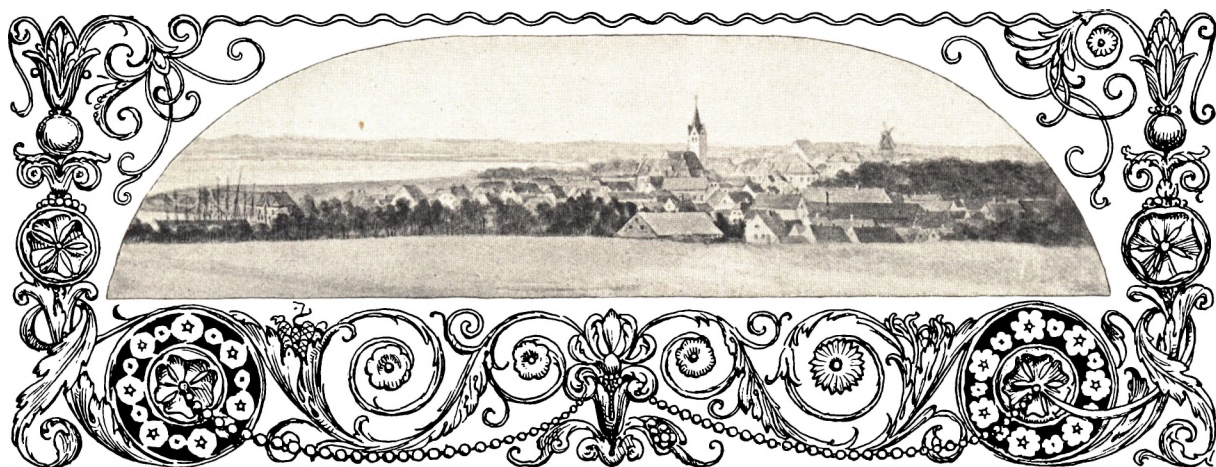
Væxthuse og Haver til Carlsbergfondet. Alt, hvad han i sit lange, virksomme Liv havde arbejdet op, stillede han med selve Rigdommens Kilde, Bryggeriet, til sit Fædrelands Raadighed, til Videnskabens Fremme og til Fædrelandskjærlighedens Væxt i det. Da han stiftede Carlsbergfondet, udtaler han den 25 September 1876 i sin Henvendelse til Videnskabernes Selskab Ønsket om, at Fondet altid maa virke »til Gavn for Videnskaben og til Ære for Fædrelandet«, og det synes utvivlsomt, at Hensynet til Fædrelandet i hans senere Aar voxede i Betydning og Dybde hos ham. Hans Virksomhed for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg, for Fremstillingerne i det fra Gorms og Thyras Tid gennem Valdemarerne og Kristian IV til Heltene fra de slesvigske Krige, er helt igjennem som et brændende Ønske om, at det danske Folk i

voxende Kjærlighed til Fædrelandet maa kunne arbejde sig fremad i Dygtighed og Anseelse. Og hvor stemmer hans eget Liv ikke fuldt ud hermed. Det staar som et lysende Exempel paa, hvorledes et Liv skal leves i Fædrelandets Tjeneste.

Der er her blevet dvælet særlig ved den yngste af Carlsbergfondets tre Afdelinger. Jacobsens stærkt personlige Deltagelse i det nationalhistoriske Museums Udvikling har saaledes ført det naturligt med sig; i dets to første strengt videnskabelige Afdelinger staar han mere udenfor, skjönt det selvfølgelig er uimodsigeligt, at deres storslaaede og frisindede Stifter altid er tilstede i dem ved den Aand, han som saadan har indblæst dem. Om Laboratorieafdelingen og dens Betydning er der oftere talt ovenfor, og hvad den anden, den almindelig-videnskabelige Afdeling angaar, vil der blive Lejlighed til nærmere at belyse dens betydningsfulde Virksomhed i Indledningen til en Fortegnelse over alle de Foretagender og Værker, der skyldte Carlsbergfondets rige Hjælp deres Tilblivelse, dette storslaaede Fond, hvis Formænd i Jacobsens Tid var først den store Sprogmand Gehejmekonferensraad J. N. Madvig og efter dennes Død (den 12 December 1886) den fremragende Kemiker Professor C. Th. Barfoed. Det er dog ikke Videnskaben i Almindelighed, de to videnskabelige Afdelinger skulle støtte, men Videnskaben i Danmark, og derved blive ogsaa disse Fondets to første Afdelinger i bedste Forstand nationale. Det samlede Fond tør ubetinget betragtes som et mægtigt Hjælpemiddel til at søge det lille danske Folk opretholdt som et Kulturfolk, der sidder inde med aandelig Magt, og det skal erindres, at Tanken om noget Saadant alt var oppe hos Jacobsen i 1869. Da de nordslesvigske Kvinders Deputation i det nævnte Aar var herovre, og der blev gjort Fest for dem den 6 Oktober, opfordrede Jacobsen i en Tale til at arbejde i den her nævnte Retning, idet han pegede paa, at »aldrig var endnu noget Folk gaet tilgrunde, som fortjente at bestaa«.

ET TROFAST HJEM

SOM ovenfor nævnt var det en ung Pige fra Thisted, Jomfru Laura Holst, der 1834 var Forbindelsesleddet mellem Frans Djørup og hans Studentervenner paa den ene Side og Jacobsen paa den anden Side, og da hun i 1839 blev dennes Hustru, bragte hun ham en stor jysk Slægt. Som det den Gang var Skik, fik det unge Par den 1 Oktober 1839 kongelig Bevilling til at »vies hjemme i Huset«, og den 24 s. M. bleve de viede af Sognepræsten ved Garnisonskirken Professor Chr. Fr. Brorson. Brudens Fætter, Cand. theol. Frants Jacobsen og Husvennen fra Brudgommens fædrene Hjem Malermester (senere Hofmaler) Jon Gulsen Berg vare deres Forlovere. Medens afdøde Brygger Christen Jacobsen havde boet i Stueetagen i den gamle Bryggergaard i Bro-læggerstræde, hvor hans Enke vedblev at bo, flyttede det unge Par ind paa første Sal.

Laura Cathrine Holst (f. 29 August 1819) var Datter af Thisted-Kjøbmanden Lars Hilmann Holst (f. 1763, † 1836) i Ægteskab med Helene Christine Steenstrup (f. 1778, † 1843) og var den yngste af sex Søskende. Hun havde en Broder og fire Søstre, nemlig: Johannes (f. 1805), der blev Kjøbmand i Thisted som Faderen og 1827 ægtede Else Dorotea Prior, en Præstedatter fra Hundstrup en Milsvej nord for Thisted; Lyna (f. 1806), der virkede som Husjomfru paa Lerbæk ved Vejle og 1837 blev gift med Forvalteren dør Christian Albrechtsen; Frantsine (f. 1808), der 1830 ægtede Adjunkt Christian Djørup i Viborg; Nikoline (f. 1809), der 1832 blev gift med Byskriveren i Thisted Overkrigskommissær A. E. Faye; Johanne (f. 1812), der etablerede sig som Modehandlerinde i Thisted og som, da den yngre Søster Laura havde Bryllup, endnu var ugift, men den 12 Maj 1848 ægtede Thisted-Guldsmeden Jens Christian Sund, der var syv Aar yngre end hun.

Til Livet i Kjøbmandsfamilien kjendes væsentlig Intet udover den paa næste Side gjengivne kjønne Silhouet, vistnok fra 1818, men Kirkebogen giver et Vink, som kan have sin Betydning. Ved Börnenes Daab er det Madam Holst's Slægt, der særlig er tilstede mellem Fadderne. Der er altid mindst een Steenstrup med. Madam Holst var Datter af Herren til Nandrup i Flade Sogn paa Mors Frants Vogelius Steenstrup (f. 1746,

† 1810), efter hvis Død Nandrup gaar over til Sönnen Jens Kraft Steenstrup, og foruden ham har Madam Holst i nogenlunde Nærhed en anden Broder Nikolai Steenstrup, der sidder som Proprietær paa Hornstrup i Kallerup Sogn lidt syd for Thisted, og en Fætter Pastor Johannes Vogelius Steenstrup, der er Præst i Vang noget vest for Thisted. Mellem Fadderne findes hendes Fader, hendes Brødre og Svigerinder o. s. v., ved hendes yngste Datters, den ovennævnte Laura Holst's Daab i 1819 ere Fadderne følgende: Proprietær Jens Kraft Steenstrup til Nandrup, Pastor Johannes Vogelius Steenstrups Hustru Anna Cathrine f. Carstensen, en Datter af Præsten i Thisted, Distriktskirurg A. J. Wittendorffs Hustru, Toldinspektør Justitsraad Chr. Fr. Langeland og Sandflugtskommissær Justitsraad Lauritz Thagaard.

Silhouet af Familien Holst.

Det er herefter Madam Holst's Slægt og Stedets Embedsmænd, der ere Familiens Omgangskreds. Af hendes Mands Slægt findes Ingen mellem Fadderne, og det endskjönt han havde Slægt paa Stedet. Hans Fader, Parykmager Albrecht Bertel Holst, der blev 73 Aar gammel, døde først 1807, og om nogle af dennes Börn vides det, at de ligesom Broderen Lars bosatte sig i Thisted. Det gjorde saaledes den ældste Søn Bertel, der drev Kjøbmandsskab, men han er muligvis død ung. Den ældste af Døtrene Christine Marie blev ogsaa i Thisted, hun ægtede en derværende Prokurator Jacob Jensen. Om de to andre Døtre Mariane og Sofie vides Intet, men hvad Sönnen Christian (f. 1773, † 1813) angaar, da er han forholdsvis godt kjendt, han samlede nemlig Hovedgaarden Søgaard i Nors Sogn nord for Thisted, og Gaarden blev i Slægten, indtil en Sönneson, vistnok i 1885, mageskiftede den.

Vi kunne herefter lade Kjøbmand Lars Holst's Slægt fare, men hvad Kjøbmand Lars Holst selv angaar, skal det oplyses, at han døde den 16 December 1836, 73 Aar gam-

FRANTS JACOBSEN.
Efter Tegning af N. C. Kierkegaard.

Præstekone, kom tidligt i det nye Hjem. Vi have ovenfor mødt baade Professor Japetus Steenstrup og Dr. phil. Mathias Steenstrup, og der er al Grund til at formode, at ogsaa en ældre Broder Michael Steenstrup, der 1855 døde som Byfoged i Frederikshavn, har staaet i Forbindelse med det. Fra 1843 til 1850 var han Avditor ved Kjøbenhavns Borgervæbning, som Jacobsen jo stod nær paa flere Maader, og da Ægteparret Jacobsen i 1869 gjæstede Paris, var der to unge Damer i Følge med det, af hvilke den ene, Frk. Anna Steenstrup, var en Datter af ham; hvem den anden var, skal i denne Forbindelse ogsaa nævnes, det var nemlig Frk. Agnes Bertelsen, der efter kort før at være kommen til Gamle Carlsberg, anbefalet her til af Frøken Zahle, som Fru Jacobsens betroede Hjælp var en kjendt Skikkelse her lige til 1903, da der blev kaldt paa hende fra Ny Carlsberg. Hvilket Venskabs- og Tillidsforhold, der udviklede sig mellem Jacobsen og særlig Japetus Steenstrup, er omtalt tidligere, og det er kun et lille Udslag heraf, naar Jacobsen en Gang i 1872 skriver til ham: »Da min Kone har erfaret, at Du lever

mel, og at hans Hustru sad i uskiftet Bo, til hun den 10 Januar 1843 afgik ved Døden. I Skiftet efter hende meddeles det, at Sønneren Johannes var død Aaret før, efterladende sig en Søn Lauritz (f. 1828) og en Datter Jacobine Helene (f. 1830), at Lynas Mand Chr. Albrechtsen var bleven Ejer af Vindelevgaard, at Frantsine var bleven Provstinde i Torup oppe i Hanherred, og at Nikoline var bleven Enke (1842). Boet sluttedes i 1844, men dets Formue var ikke stor, Jacobsens Arvepart paa hans Hustrus Vegne udgjorde 740 Rd.

Det Holstske Hjem var, som ovenfor nævnt, nøje knyttet til den Steenstrupske Slægt, og Traaden, der bandt til denne, spandtes videre i det Jacobsenske Hjem. Sønnerne fra Pastor Johannes Vogelius Steenstrups Præstegaard, hvor Fru Jacobsens Gudmoder var

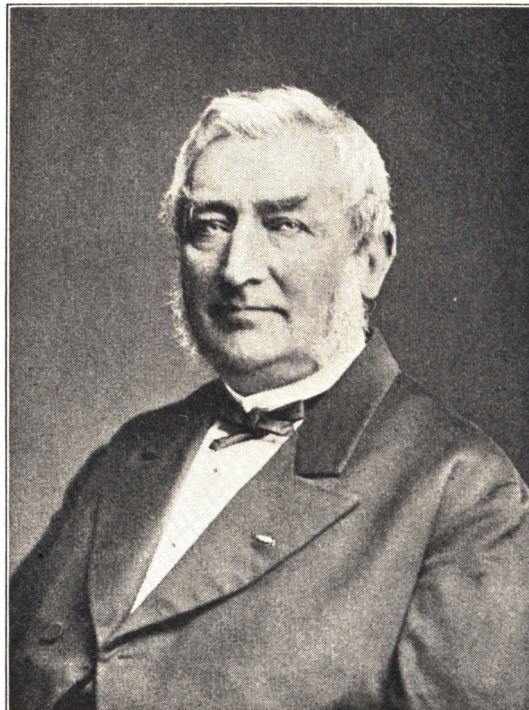

JON GULSEN BERG.
Efter Maleri af C. A. Jensen.

som Enkemand i denne Tid, ynkes hun saare over Dig og beder Dig derfor at spise her i Morgen Søndag Kl. 5, for at Du dog kan blive qvæget lidt«, men det skal omtales her, da Indbydelsen ogsaa omfattede hans Søn Historikeren Johannes Steenstrup; den yngre Slægt droges med ind i Forholdet. Saaledes ogsaa to af Japetus Steenstrups Døtre, af hvilke særlig Frøken Sofie Steenstrup Aar efter Aar var som Barn i det Jacobsenske Hus og nød stor Fortrolighed dør. Hun ledsagede Fru Jacobsen paa hendes Baderejser, og hun var ogsaa med paa Rejsen til Italien 1887, da Jacobsen døde. Her var baade Slægtskab og Venskab. Den 1 Januar 1892 skriver Fru Jacobsen til Professor Japetus Steenstrup: »Kjære Japetus! Gud give Dig et godt Aar med Sundhed og Dit sædvanlige gode Humeur«, hvorefter hun tilføjer, at hun en Søndag, naar hun i Fruekirke har hørt Paulli, vil komme til ham i hans Hjem paa Nørregade; hun længes efter at se hans »rare« Ansigt. At Forholdet vedblev saaledes, er saa naturligt, Fru Jacobsen, hvis Moder var født Steenstrup, staar jo som det oprindelige Bindeled her.

Og Fru Jacobsen var Bindeled flere Steder. Det er antydnet ovenfor med Hensyn til Frans Djørup, der er hendes Søsters Svoger, og det er jo i det Hele ganske ejendommeligt, at man paa en Stamtavle over hendes og hendes Moders Slægt kan finde ikke alene Navnene Djørup og Steenstrup, men ogsaa baade den tidligere Inspektør paa Carlsberg Vogelius og Jacobsens senere Kompagnon Kogsbølle. For den Førstnævntes Vedkommende ligger det deri, at nogle af Börnene efter den i 1731 afdøde Præst Michael Frantsen Vogelius, der var gift med Magdalene Steenstrup, antog deres Moders Navn, saaledes at den fra Ugilt ved Hjörning stammende Slægt — Latiniseringen Vogelius fortæller om denne Oprindelse — fra den Tid faldt i to Linier, Steenstrup og Vogelius. Og for den Sidstnævntes Vedkommende deri, at han 1863 ægtede Fru Jacobsens Søsterdatter Magnella Djørup.

Fru Jacobsen stod som det faste Bindeled i Meget. Hendes Søster Fru Nikoline Faye, der skildres som lige saa smuk som Fru Jacobsen, havde som Enke til sin Død i 1880, med Bopæl i Brolæggerstræde, sit væsentlige Hjem paa Carlsberg, hvad der medførte, at Andre af Familien Faye ogsaa var velsete dør. En Nevø af Fru Faye, Cand. pharm. Gerhard Faye skriver under 2 Marts 1864 fra Dybbøl et længere Takkebrev til Fru Jacobsen for modtagne kjærlige Gaver, han er ude i Skanserne, hvor han faa Dage efter falder. Og en anden Nevø G. C. Faye, der ogsaa er farmaceutisk Kandidat, bliver Ja-

FRANS DJØRUP.

JAPETUS STEENSTRUP.

cobsens Hjælper ved Indretningen af det første Laboratorium paa Carlsberg (1871). Fru Jacobsen er trofast mod Minderne fra Thisted og de Forbindelser, der udsprang derfra. Med den derværende Boghandler Peter Kreibergs Enke, der havde kjendt hende fra hendes Fødsel, staar hun stadig i Forbindelse; der foreligger endnu i 1880 Brev til hende fra den gamle Dame, Cecilie Kreiberg f. Bruun, der med rystende Haand underskriver sig »Din hengivneste gamle Veninde«. Hun dør i 1888 94 Aar gammel. Det var imidlertid langt fra kun hende, der bandt Fru Jacobsen til Thisted. Til det dør i 1889 opførte Dronning Louises Börneasyl skjænkede Fru Jacobsen 5000 Kr. Hun blev desuden ogsaa særlig knyttet til Holstebro, hvor to Kusiner bleve gifte.

Hendes Moster Mette Marie Steenstrup ægtede 1809 Apotekeren i Nykjøbing paa Mors Jens Jacobsen, og med Börnene af dette Ægteskab kom Fru Jacobsen i nær Forbindelse.

Sønnerne Frants, den ældste af dem, der senere blev Præst paa Samsø, var Kusinens Forlover ved hendes Bryllup i 1839, og hans to Søstere, Ingeborg og Kirstine, ere de to ovennævnte Kusiner. Ingeborg blev gift med Kjøbmand i Holstebro Mads Rygaard og Kirstine med Førstelæreren ved Borgerskolen dør, Cand. phil. Frants Richter. Der gaar Breve mellem Carlsberg og Holstebro, og man besøger hinanden. 1880 er Fru Jacobsen saaledes i Holstebro, og et Par af Stine Richters Breve give Oplysning om Besøg paa Carlsberg. Hjemkommen fra et saadant i 1855 skriver hun om, hvorledes hun stadig i Tanken dvæler »ved den sidste Tids svundne Herlighed« i de dejlige Stuer paa Carlsberg, i Haven samtalende med Nikoline Faye og ved Bordet lyttende til Jacobsens Fortællen. »Ja, Du veed ikke, kjære Laura, hvor dejligt det Alt er at tænke paa, hvor ofte jeg i mit stille Sind udbryder: det skjønne, herlige Carlsberg! de gode, kjærlige Mennesker!« 1872 er Jacobsen hende behjælpelig med at faa nogle af hendes ypperlige Broderier paa den nordiske Udstilling i Kjøbenhavn. Og endnu fra 1889 foreligger der et Brev fra hende, hvori hun takker sin Kusine, fordi hun lokkede hende og hendes Mand »ud i Verden«, hun tænker paa »al den Dejlighed og Hygge«, der er paa Carlsberg, og hun ser hende sidde »saa stille dør, ikke meget talende, men saa mild og venlig som altid«.

Fru Jacobsen var trofast mod sin fra Jylland kommende Slægt, men hun viste den samme Egenskab overfor Traditionerne i den Slægt, hun blev giftet ind i. Hun bevarer Traaden fra Svigerforældrenes Hus. Hofmaler Jon Gulsen Bergs Plejedatter Martha Marie Gulbrandsen, der ægtede Malermester J. Lübschitz, stod med sin Mand Carls-

berg nær, og det gjorde ogsaa Boghandler Chr. Falkenberg, der var Søn af den tidligere nævnte Livtjener Falkenberg. Og saa var Fru Jacobsen ogsaa trofast mod de unge Venner, som Sönnen, der blev Student 1861, førte til Huset. Her kan bl. A. nævnes Præsten Andreas F. Boje og kgl. Skuespiller P. Jerndorff samt som Afdøde Lægerne Ferdinand Andersen¹ og Sophus Møller samt teologisk Kandidat C. A. Guldberg. Der er mange fra denne Kreds, hvortil ogsaa Professor Johannes Steenstrup maa regnes, der have sendt Hilsen og Tak til Carlsberg; der foreligger endog en rimet Fødselsdagslykønskning til Fru Jacobsen fra den nævnte Guldberg, der underskriver sig »Deres hengivne og taknemlige«. Paa hendes Fødselsdag den 29 August strömmede det, som naturligt er, ind med Breve og Hilsner fra Nær og Fjærn, fra Unge og Gamle, fra Japetus Steenstrup, Frans Djørup og Erhard Kogsbølle, for blot at nævne Nogle. Den Sidstnævnte skriver i 1873 fra Udlandet, at det er første Gang, han ikke bringer sin Lykønskning mundtlig, og saa föjer han en Tak til for den Venlighed, Fru Jacobsen viser mod hans gamle Moder. Alle, der kom i hendes Nærhed, fik Grund til at sætte hende höjt. Fru Jacobsen var en handledygtig og kraftig Kvinde, hvad hun bl. A. viste ved sin modige og fortrøstningsfulde Holdning under Carlsbergs Brand i 1867.

Til Oplysning om Livet paa Carlsberg maa det endnu meddeles, at her hver Fredag var aabent Hus. Saa mødte der Gjæster, der bar Navnene Steenstrup, Vogelius og Djørup — med det sidste Navn ikke alene Frans Djørup men ogsaa hans Broder Stabslægen Michael Djørup — og saa en hel Del Andre. Nævnes maa saaledes H. C. Ørsteds Börn, særlig Frøken Mathilde Ørsted, sjældnere Inspektøren ved den polytekniske Lærestanstalt A. N. Ørsted, Landskabsgartner Rudolph Rothe og Jernbanedirektør Viggo Rothe, fhv. Proprietær Hans Jacob Lindahl, Professor Rasmus Nielsen med Hustru og Døtre samt Boghandler Theodor Lind med Hustru. De hørte Alle til Carlsbergs snævrere Kreds. Med Brødrene Rothe havde Jacobsen samarbejdet paa forskjellige Felter; Lindahl, der en kort Tid var Rigsdagsmand, var en Broder til Michael Djørups første Hustru; Rasmus Nielsen var Studenterkammerat med Frans Djørup, og han mødtes tidlig med Jacobsen i gjensidig Sympati, hvor grundforskjellige de end vare. Rasmus Niensens muntre Lune skattedes paa Carlsberg. Det fortælles, at da Jacobsen i 1879 var bleven Dr. phil. h. c., udbragte Nielsen med tilsyneladende Alvor en Skaal for sin beröimte filosofiske Kollega paa en saadan Maade, at Jacobsen morede sig koste-

¹ Den i Thisted fødte Ferd. Andersen var dog tre Aar yngre Student end Carl Jacobsen.

Silhouet af Dr. CARL JACOBSEN,
4 Aar gammel.

LAURA JACOBSEN

Efter L. Brandstrups Marmorbuste i Ny Carlsberg Glyptotek.

ligt, men maatte tilstaa, at han ikke havde Anelse om, hvad Filosofi var. Hvad endelig Boghandler Lind angaar, havde Jacobsen truffet ham i München, hvor han i flere Aar havde en betroet Plads i Cotta's Litterarisch-artistische Anstalt.

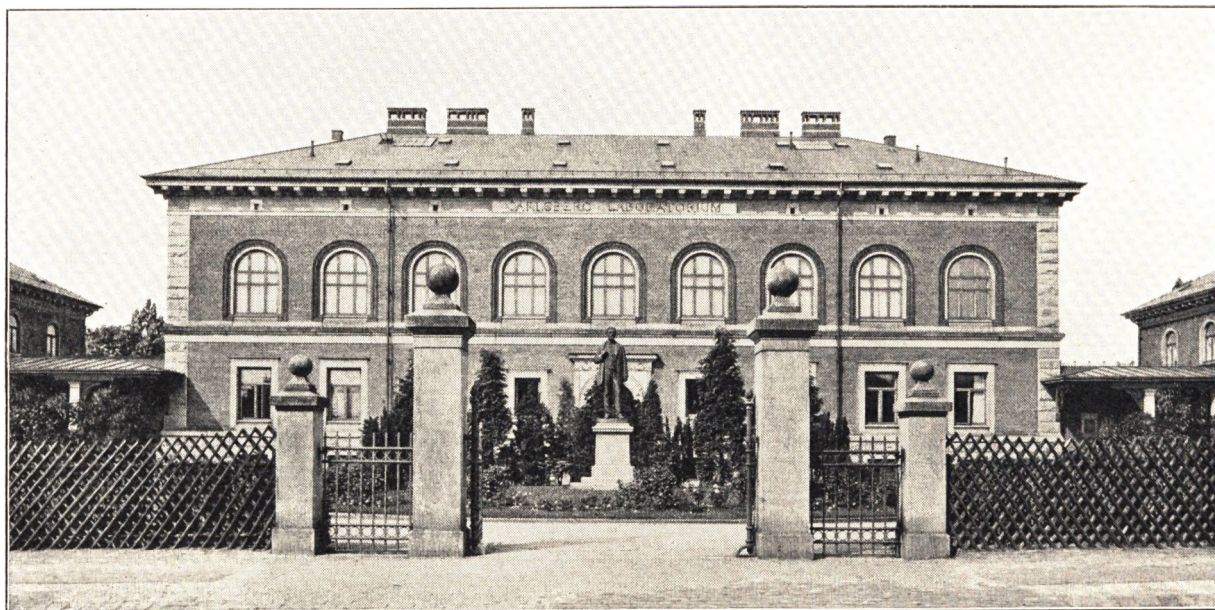
Hvor inderligt Fru Betty Lind f. Honum følte sig knyttet til Fru Jacobsen, kan ses af et Brev fra Julen 1873. Hun udtaler heri sin oprigtige Hengivenhed for hende: »De maa ikke finde det underligt, at jeg siger Dem dette, som De jo veed iforvejen — ja, naar jeg nu vil forklare, hvorfor jeg da skriver det, saa kan jeg ikke sige Andet, end at Kjærligheden til Dem drev mig til at gjøre det, og jeg troer, at dens Røst skal man altid adlyde. Gud give Dem, kjære Frue, en velsignet Jul«. Der samlede sig uvilkaarligt Hengivenhed om Fru Jacobsen, saaledes som det ogsaa fremgaar af en fin lille Billet til hende fra Professor Johan Kjeldahl. Den er fra Juni 1886 og lyder saaledes: »Kjære Frue! Da jeg iaftes fik en Hilsen fra Dem ved Frøken Bertelsen, blev jeg meget be-
drøvet, ikke over Hilsenen, men over, at jeg ikke vidste, at De var rejst og ikke havde faaet sagt Dem Farvel. For nu at trøste mig selv over dette Uheld, tillader jeg mig at sende min Afskedshilsen efter Dem pr. Post bilagt med mange gode Ønsker om, at Kuren maa bekomme Dem extra fortræffeligt«.

Fru Jacobsen var rejst til Wiesbaden. Hun foretog den Gang en aarlig Baderejse, som oftest til Teplitz, omtrent samtidig med at Jacobsen foretog sin aarlige Bryggerirejse. Men rejste de saaledes ikke sammen, stod de dog stadig i Forbindelse. Naar Jacobsen i 1884 ikke kom til Marseille til sin Ven Velten, men kun til Lyon, var det saaledes hans Hustrus Skyld. Da Marseille vidstes hærget af Kolera, havde han efter Opfordring fra hende lovet ikke at rejse til denne By, og han holdt sit Løfte, men som vi ovenfor have set, undgik han ikke derfor at blive desinificeret i Genf. Hr. og Fru Jacobsen besøgte, som ovenfor nævnt, Paris sammen i 1869, men saa rejste de vistnok ikke sammen, før de i Marts 1887 i Selskab med deres Søn og Svigerdatter rejste til Rom fulgte af en uendelig Række gode Hilsner og Ønsker; til Fru Jacobsen lyde de f. Ex. fra Fru Mathilde Gade f. Stæger og fra Frøken Nathalie Zahle. Den Sidste skrev alvorligt og kjærligt: »Guds Fred med dem alle paa Rejsen, hen og tilbage og under hele Opholdet i det Fremmede! Guds Fred over Alt, hvad De elsker herhjemme«. For Jacobsen blev det kun et »hen«, i levende Live kom han ikke tilbage. Dødens Haand greb ham i den store Kunsts evige Stad, som han havde været fuld af Længsel efter at gjense. Her døde han den 30. April. Budskabet herom vakte Sorg i vide Kredse, men ved Siden af Sorgen lød der varme takkende Ord; hans virksomme Livs gode Handlinger mindedes af hengivne Hjerter. Frk. Zahle siger i sit Svar paa et Brev fra Fru Jacobsen: »Hvad De skriver, er som en Udstrømning af Deres hjærtelige Godhed. Gud velsigne Dem for denne nu og altid. Alt i mig er jo Tak mod Dem og ham«. I et Brev fra Fru Heiberg hedder det: »Gud velsigne ham i sit Paradis for Alt, hvad han har gjort for den Enkelte, for sit Fædreland«. Lignende Ord lød ved Sörgehöjtiden, der fandt Sted paa den skjønne protestantiske Kirkegaard ved Cestius-Pyramiden, før hans Lig blev bragt til Danmark.

Nu blev meget forandret. De af den Afdøde i hans Testamente indsatte Exekutorer, Tømmermester H. Kayser, Højesteretsadvokat A. Klubien og Boghandler Th. Lind,

traadte i Virksomhed, Carlsbergfondet blev Ejer af hele Carlsberg, herunder ogsaa af Hovedbygningen, som Fru Jacobsen nu kun blev livsvarig Bruger af. Men hvor meget der end forandredes, forandredes Fru Jacobsens Trofasthed ikke, overfor hvad hun mente at skyldte sin Mand, særlig ikke overfor de store Foretagender til Frederiksborgs Ære, han havde maattet efterlade ufuldendte, Springvandet i Slotsgaarden og Klokkespillet. Om Gjenfremstillingen af de gamle Figurer til Springvandet havde han sluttet Kontrakt med Professor J. Börjeson og et Broncestøberi i Stokholm, men nu gjaldt det Springvandets Opbygning. Den tog hun paa sig. Hun havde jo set, hvorledes Jacobsen havde ladet gjøre en Opstilling af Træ paa Carlsberg og dør tumlet med at finde, hvorledes Vandstraalerne rigtigst burde ordnes, og hun vidste, at Planen til

Carlsberg Laboratoriets Bygning paa Carlsbergvej.

Klokkespillet var lagt med Meldahl og N. V. Gade som Hjælpere, Klokkerne vare undersøgte og godkjendte af den Sidstnævnte ved et Besøg i det paagjældende belgiske Støberi. Men lige saa megen Glæde hun fik af Springvandet, lige saa mange Sorger bragte Klokkespillet hende, Harmoniseringen var totalt mislykket, og da det endelig efter at have slugt store Summer gik over til Staten, skete det med Ret for denne til at sætte det ud af Virksomhed (1894). Der var den Gang intet Andet at gjøre.

Saa kom den 10 November 1897 Carlsbergs 50 Aars Jubilæum, ved hvilket den af Jacobsen planlagte nye Bygning til Carlsberg-Laboratoriet blev indviet og en Broncestatue af ham, til hvilken Bryggeriets Arbejdere havde taget Initiativet, blev afsløret. Det var et Skridt fremad mod den Monumentalitet, Jacobsen havde beredt for Carlsbergfondet, og som videre fortsattes ved Opførelsen af den Bygning paa Vestre Boulevard, hvori Fondet Aaret efter flyttede ind, og som tillige blev et smukt Hjem for Videnskabernes Selskab.

Ved Jubilæumsfesten i 1897 hyldede Carlsbergfondet sin Stifter; Fondet stod her som Lederen, men Fru Jacobsen, der overværede Festen, var paa sin Vis dens Midtpunkt. Der rettedes i Dagens Anledning Hilsner og Lykønskninger til hende, her skal fremdrages et enkelt af Brevene, hun fik, det kom fra en af hendes Söns Ungdomsvenner: »Kjære Fru Jacobsen! Maa jeg i Anledning af den store Dag imorgen, hvor Gamle Carlsberg feirer sit 50 Aars Jubilæum, have Lov til i al Beskedenhed at sende Dem en

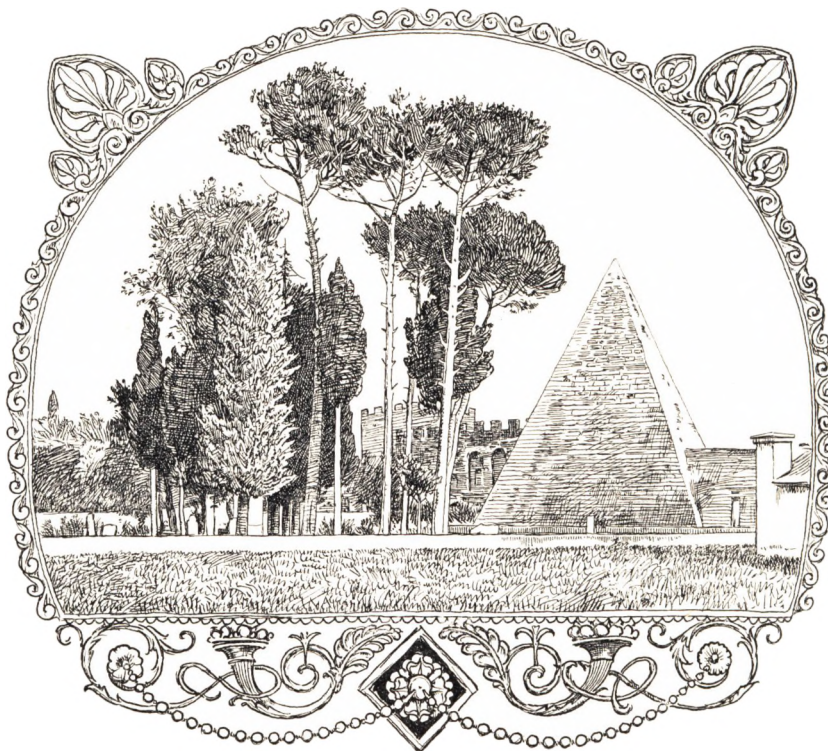

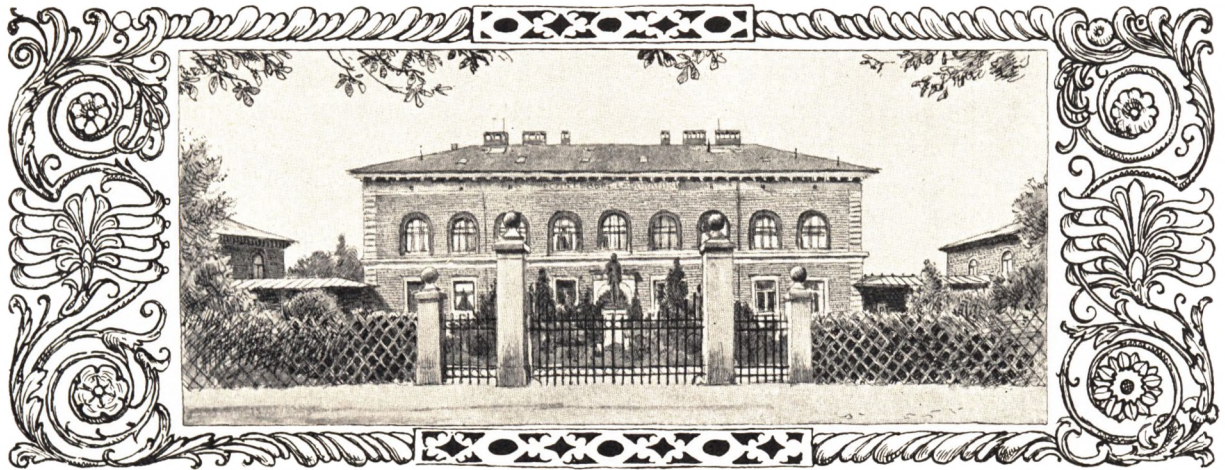
Videnskaberne Selskabs Bygning paa Vestre Boulevard.

Hilsen, som Intet har med Bryggeriet eller med de videnskabelige Institutioner, som dertil ere knyttede, at gjøre, men ene gjælder Dem, den ædle, fine Kvinde, der i 1847 stod ved Stifterens Side, og som jeg var saa lykkelig at lære at kjende 14 Aar senere, da jeg som Deres Sön Carls Studenterkammerat første Gang kom i Deres Hus, hvor jeg blev optaget som en god Ven, der gennem mange Aar nød den Ære at høre med til Husets nære Kreds, det Hus, hvor han med sit klare Hoved og sit varme Hjerte og De med Deres fine Kvindelighed spredte Lys og Varme, Aand og Liv omkring Dem, medens De samlede Kunst i Deres skjønne Hjem og Kunstens og Videnskabens Dyrkere, men ogsaa en glad Ungdom om Deres gjæstfrie Bord og i Deres festlige Sale. Jeg veed, at det var et Eventyr, hver Gang jeg besøgte Dem, men ikke blot et Eventyr for Phan-

tasien, ogsaa et Eventyr, der varmede Hjertet, fordi det var gode og kjærlige Mennesker, der havde hjemme i det skjønne Eventyrhus. En Række lyse Billeder glider frem for Tanken, naar den gaar tilbage til de Aar, men i dem alle danner De og han Midtpunktet, og det er med en inderlig Tak til Dem og ham for alle de deilige Minder fra Deres skjønne Hjem, for nogle af min Ungdoms lyseste og bedste Minder, at jeg idag sender Dem min ærbødigste og varmeste Lykønskning til den store Fest, De imorgen kan feire som Carlsbergs ædle Stifters ædle og elskelige Hustru. Af Hjertet tillykke og Tak, Tak. «

Som Jacobsen var en fast, rundhaandet Støtte overfor Kjøbenhavns Understøttelsesforening, saaledes traadte Fru Jacobsen ogsaa paa denne Maade i hans Fodspor. 1888 stiftede hun et Legat paa 75,000 Kroner for ugifte Kvinder og Enker i Kjøbenhavn og i 1890 endnu et Legat paa endog 100,000 Kr. for Husjomfruer, Syjomfruer, Tjenestepiger samt Sygeplejersker i Kjøbenhavn. Og her skal det endelig endnu tilføjes, at som Fru Jacobsen altid paa forskjellig Maade havde støttet sin Mand i hans Virksomhed, støttede hun ogsaa sin Søn. Hun stod ved hans Side ved Opførelsen af Jesuskirken og i hans Planer med Glyptoteket. Da han i 1909 havde rejst Spiret paa Nikolajtaarn, henlagde han da ogsaa i Taknemlighed mod hende Festligheden herfor til den 29 August, hans Moders 90-aarige Fødselsdag. Den 14 August 1911 sov hun rolig hen.

SLUTNING

HVILKEN umaadelig Forskjel var der ikke mellem Tilstanden her i Landet ved Jacobsens Fødsel og ved hans Død. 1811 stod Danmark under en enevældig Konges Styre foran en truende Bankerot, og det var kun en ringe Industriudstilling, en Del Ikke-Industridrivende bragte i Stand i dette Aar. Datidens Industri formaaede kun lidt. 1887 havde Landet under en snart fyrretyveaarig fri Forfatning rejst sig efter Nederlaget i 1864, en stor, endda nordisk Industriudstilling var under Industriens egne Mænd under Forberedelse, den skulde finde Sted i 1888, den kjøbenhavnske Industrieforenings Jubilæumsaar. Mellem de store og stærke Firmaer, der deltog i den, var ogsaa Gamle Carlsberg, der ved den stedfindende Bedømmelse kom til at staa som den mest hædrede Udstiller. Det fik højeste Belønning ikke alene for »ypperligt Produkt«, men ogsaa for »Bryggeriets Stilling som ledende paa hele Ølproduktionens Omraade saavel her som i Udlandet«. Noget saadant blev kun sagt om Gamle Carlsberg.

Det var Jacobsens Arbejde, der her belønnes, hans udholdende, dygtige og overlegne Arbejde, der paa saa mange Maader havde støttet Bestræbelserne her i Landet for at naa frem, det Arbejde, han i sit tidligere citerede Brev af 10 September 1886 til Frans Djørup karakteriserer, naar han skriver: »Jeg har kun arbejdet for at gjøre, ja jeg kan sige, for at skabe noget godt og dygtigt, og min bedste Glæde har været Glæden over selve Arbejdet«. Naar han derefter fortsætter: »Derfor staa jeg omgiven af en talrig Kreds af flinke og hengivne Arbejdere, hos hvem den Aand, som besjæler mig, er levende, og med hvilke og for hvilke det er en stor Glæde at virke, skulle vi ikke undlade at dvæle herved, ti han virkede virkelig for sine Arbejdere, der lige indtil den 1 Oktober 1861 alle fik deres Kost paa Bryggeriet. Ved dets 25aarige Jubilæum i 1872 indstiftede han en Pensionskasse, i hvilken enhver Arbejder, saasnart han havde arbejdet ved Carlsberg i ti Aar, fik en Konto paa 1214 Kr. 50 Øre, beregnet efter 100 Kr. aarligt i ti Aar med 4 pCt. Rente og Rentes Rente, hvortil for hvert følgende Aar föjedes 100 Kr., der Alt tilsammen forrentedes med 4 pCt., og ved Siden af denne Kasse

oprettede han yderligere i 1885 en Tilskudskasse, i hvilken de af Arbejderne selv indsatte Beløb forrentedes med 5 pCt.

Der var Ro og Harmoni i hans Forhold til Bryggeriets Arbejdere, der paa deres Side saa op til ham med Hengivenhed og Taknemlighed. Men hvor stor hans personlige Frihedsfølelse end var, og hvor oprigtig en Demokrat han end mente at være, saa han slet ikke venlig til de opkommende Fagorganisationer. Lige saa lidt som han opgav sit danske Sindelag, skjönt han var fuldt klar over, at det var de tyske Embedsmænd i Kancelliet, der havde ført ham ind paa at brygge bayersk Øl, lige saa lidt kunde han blive Ven af Socialismen, skjönt han kunde se, at de ved den fremkaldte Arbejderforhold i væsentlig Grad havde forøget Carlsbergøllets Afsætning. Vi have set, hvor kraftigt han væbnede sig mod den Murerstrike, der truede ham efter Carlsbergs Brand i 1867, og hvor stærkt han udtalte sig i Anledning af Striken i 1872, der krydsede Opførelsen af den botaniske Haves Væxthuse. Folket, der efter hans Anskuelse skulde raade, gik næppe længere ned end til Middelstanden; hans Forhold til Bryggeriets Arbejdere var udelukkende patriarkalsk. Yndede han end ved festlige Lejligheder at lade Marseillaisen lyde paa Carlsberg, var og blev han dog en konservativ Natur med Anlæg for og Lyst til at staa som den Ledende og Bydende, hvad der slet ikke aftog med Aarene.

Jacobsen holdt sig mærkelig længe ungdommelig rask. Det er først i 1884, i hans 73de Aar, at han i det tidligere citerede Brev fra Turin klager over at have følt sig træt, men nu vedbliver Træthedsfølelsen. Da han 1885 er i Stokholm, er han kjed over, at det er saa vanskeligt at faa en Droske; han opgiver »den trættende Tur« hjem over Trondhjem, som han havde paatænkt, og tog istedenfor hjem over Kristiania. Men han glædede sig stærkt til i 1887 at skulle gjense Rom. Han havde ikke været i denne Verdensstad, siden han i 1862 havde besøgt den sammen med sin Søn. Livlig interesseret for dens Historie og dens Mindesmærker, som han ved flittigt Studium havde godt Kjendskab til, havde han atter og atter tænkt paa Rom, men aldrig paa sine Rejser efter det nævnte Aar ment at have Tid til at gaa saa langt sydpaa. Nu skulde det være, nu skulde han sammen med sin Hustru, sin Søn, sin Svigerdatter m. Fl. gjense de gamle Kunstskatte. I Marts naaede han derved, men Glæden over Gjensynet fik ikke Lov at vare længe. Han blev syg, og Sygdommen førte den 30 April til Døden.

Budskabet om hans Sygdom blev modtaget med Bekymring i Kjøbenhavn. Den 2 April skriver Japetus Steenstrup ned til ham: »Giv Dig god Ro og Tid til langsom Bedring«, og han fortsætter: »Stakkels Frans Djørup er i en ikke ringe Spænding for at vide Dine romerske Lægers Behandling af Ondet. I disse Dage stikke vi naturligvis Hovederne sammen mindst een Gang hver Dag. Det kunde jo være, at den Ene havde faaet Noget at vide, som den Anden endnu ikke vidste. Gud være med Dig og med Eder alle«. Og Fru Heiberg skriver den 22 April: »Det gaar mig med Dem som i sin Tid med Frederik VI. Saa længe han levede, havde jeg en Følelse, som jeg havde en Fader, jeg i Nøden kunde stole paa, til hvem jeg kunde ty, ifald det behøvedes. En saadan Ven har jeg haft i Dem, en Ven, jeg har været glad ved og stolt af. Give nu Gud, at Budskabet fra Dem bestandig maa lyde bedre og bedre«. Trods al Deltagelse blev det dog

QUOD FELIX FAUSTUMQUE ESSE JUBEAT DEUS OPTIMUS MAXIMUS,

AUSPICIIS

AUGUSTISSIMI CLEMENTISSIMIQUE DANIAE REGIS

CHRISTIANI NONI

RECTORE UNIVERSITATIS HAUNIENSIS

JOANNE NICOLAO MADVIG

FACULTAS MATHEMATICO-PHYSICA HAUNIENSIS

IN VIRUM DOCTISSIMUM

JACOBUM CHRISTIANUM JACOBSEN

EQUITEM ORDINIS DANEBROGICI ETIAM ARGENTEA CRUCE ORNATUM

IMPETRATO SUPERIORUM CONSENSU

SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

CONTULIT.

EIUS REI TESTES HAS LITTERAS

HAUNLÆ DIE 5 JUNII ANNI MDCCCLXXIX DATAS

SIGILLIS REGLÆ UNIVERSITATIS ET FACULTATIS MUNIENDAS CURAVIT

Julius Thomsen

FACULTATIS MATHEMATICO-PHYSICÆ HOC ANNO DECANUS.

Døden, men en Død efter hans Ønske, för det vel siges. I det ovennævnte Brev til Frans Djørup skriver han: »Saalænge jeg beholder Kræfter til at fortsætte min glædelige Virksomhed, vil min Alderdom beholde den »Sødme«, som Du omtaler, og selv med svækkede Kræfter vil jeg endnu kunne med Tilfredshed arbejde for en Del Opgaver, som ligge mig paa Hjerte, men jeg vil bede Gud at forskaane mig for en langsom Affældighedstilstand, hvori jeg ikke maa kunne arbejde, thi jeg frygter for, at det vilde falde mig vanskeligt at bære en saadan Tilstand med den tilbørlige Resignation«. Hvad han her ønskede, skete. Han blev forskaanet for en »langsom Affældighedstilstand«.

Der er imidlertid i det her nævnte Brev endnu en Bemærkning, som skal fremdrages. Han tror at kunne sige, skriver han, at han ikke er bleven fordærvet af det usædvanlige Held, som har kronet hans borgerlige Virksomhed, og at han har arbejdet uden forfængelig Higen efter Storhed og Udmærkelse. Og heri har han ganske sikkert Ret.

Som vi ovenfor have set, naaede hans Ry ud over Danmarks Grænser. Han blev en verdenskjendt Mand, men han har absolut ikke gjort et eneste Skridt for at faa en udenlandsk Udmærkelse. Af fremmede Ordner havde han kun Æreslegionens Ridderkors, og det fik han sikkert helt uventet i September 1871, fordi han Aaret för sammen med Grossererne D. B. Adler og Rudolph Puggaard havde udstedt en Opfordring til Medborgere om at »vise deres Deltagelse for den Kamp, som den tapre franske Hær nu har at bestaa, ved at skaffe de Saarede og Faldnes Efterladte Lindring og Understøttelse«. Alle de tre Underskrivere, der følte varmt for Frankrig og havde den Glæde at se Opfordringen føre til et godt Resultat, fik samtidig Æreslegionen, indstillede her til af den franske Krigsminister. Af danske Udmærkelser fik han selvfølgelig flere, men her er det Ejendommelige, at hvad han væsentligst satte Pris paa, var den Kaptajnstitel, han selv havde tjent. Han var Brygger og Kaptajn.

Hvad de danske Ordenstegn angaar, da fik han paa Frederik VII's Fødselsdag den 6 Oktober 1860 Ridderkorset, hvad der den Gang betød noget Mere end nu, navnlig naar det gaves en Industridrivende; han fik det da maaske ogsaa nærmest som den, der havde været med at skabe Kjøbenhavns Gas- og Vandværker. Naar han den 5 Juni 1874 blev Dannebrogsmænd, ligger Grunden lige for; paa den Tid var den nye botaniske Have med dens Væxthuse just bleven afleveret til Universitetet. Og naar han endelig den 12 Januar 1884 faar Kommandørkorset, er hans egen Formodning, at han fik det i Anledning af den da forestaaende internationale Lægekongres i Kjøbenhavn, »hvor jeg skal figurere som en af Repræsentanterne for det finere Bourgeoisie«; han var Medlem af Kongressens Modtagelseskomite. Han skriver dette til sin Ven Frans Djørup i et Brev, der forøvrigt begynder saaledes: »Tak for de kjærlige Ord, hvormed Du hilsede den nye Kommandør. Det glædede mig at blive mindet om, hvad jeg jo iøvrigt vidste, at Du hører til de Faa, som kjender mig saa godt, at de ere overbeviste om, at det større Kors lige saa lidt som det mindre kan gjøre Grundlæggeren af det bayerske Bryggeri i Danmark forfængelig«.

Her skal imidlertid endnu mindes om, at han honoris causa blev Doctor philosophiæ. Da Universitetet i 1879 skulde fejre sit 400-Aars Jubilæum, ønskede det ganske naturligt at tilstille Carlsbergfondets Stifter Doktorgraden, men Jacobsen mente ikke

at kunne modtage den; han afslog den, hvad der gjorde, at der hurtigt kom forskellige Kræfter i Bevægelse. Hans Ven Frans Djørup skriver herom: »Jeg tog ud til ham og anvendte al min Overtalelses Evne for at bevæge ham til at modtage Udnævnelsen, som jeg betonedede som en Hæder for Universitetet, men forgjæves. Imidlertid, kort efter at jeg var taget bort, kom gamle Madvig, hvem det lykkedes at faa Jacobsen til at modtage den tilbudte Dr.-Titel, idet ogsaa Madvig lagde Eftertrykket paa, at Universitetet hædrede sig selv ved at kreere J. C. Jacobsen til Dr. phil.«. Saa blev han da den 5 Juni 1879 promoveret til Doktor i Universitetets matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, og af danske Ikke-Akademikere blev ved denne Lejlighed endnu kreerede Komponisten Professor N. V. Gade, Billedhuggeren Professor J. A. Jerichau og Arkitekterne Etatsraad H. C. Hansen og Etatsraad J. D. Herholdt. Hvor ærefuld Promotionen saaledes end var for Jacobsen, synes han dog aldrig helt at have forsonet sig med den nye Titel. I Brevet til Frans Djørup, hvori han udtaler sig om Kommandørkorset — altsaa paa femte Aar efter — skriver han som Efterskrift: »Hvorfor kalder ogsaa Du mig med den tomme Titel Dr. phil.? som saadan er jeg 0,1, men som Brygger er jeg 1«. Det var sikkert efter at han havde bestemt sig til at modtage Graden, at han gik i Gang med Udarbejdelsen af det tidligere nævnte Skrift »Beskrivelse af Væxthusene i Universitetets botaniske Have«, som han overgav Universitetet ved Jubilæet; det skulde lige- som være en Doktordisputats for ham.

Der var forøvrigt paa denne Tid vist Jacobsen andre, ualmindelige og store Hædersbevisninger. Da han havde stiftet Carlsbergfondet, kom hans Konge, Christian IX, til ham paa Carlsberg og bragte ham en Tak for den store Gave, han havde givet sit Land. Det skete den 10 Oktober 1876¹. Og da Jacobsen derpaa oprettede det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg, viste Kongen ham en ny Udmærkelse, han lod hans Buste hugge i Marmor til Opstilling i Museet. Under 19 Juli 1880 blev den tilsendt dette med et Brev fra Kabinetssekretæren, der skriver, at Kongen »i Anerkjendelse af den varme Fædrelandskjærlighed og det opofrende Borgersind, hvorom Capitain, Dr. phil. Jacob Christian Jacobsens Virksomhed i det Almenes Tjeneste saa ofte og i saa rigt Maal har baaret Vidnesbyrd, har ladet dennes Portrætbuste udføre i Marmor af Billedhugger Vilhelm Bissen«. Det er som Fædrelandsven og Borger, at hans Konge hylder ham, og det gjorde ogsaa halvfjerde Hundrede Medborgere, der i Marts 1877 overrakte ham en Adresse, som her aftrykkes med de første Underskriveres Navne i Facsimile.

Herr Kapitein Brygger J. C. JACOBSEN

Ridder af Danebrog og Danebrogsmænd

Höitagtede Medborger!

I en lang Aarrække have Deres Medborgere med stedse stigende Paaskjönneelse fulgt den Virksomhed, som De har udövet i vort Samfund.

Den Maade, hvorpaa De rögtede Deres borgerlige Bedrift, stillede Dem tidlig höit iblandt

¹ En kjøbenhavnsk Vittighed om, at Kongen ved denne Lejlighed paa en uheldig Maade skal have bedt om »en Tuborg«, skulde ikke have været nævnt her, hvis den ikke var kommen frem i et anset nyt Fagskrift »Festskrift tillägnad Peter Klason på hans sextioårsdag af lärjungar«, Stkhlm., 1910, Side LXXXVI. Selvfølgelig er Vittigheden kun en Vittighed.

os. Med sjelden Energie og Dygtighed vidste De at overvinde de Hindringer, der ere uadskillelig forbundne med en ny og vanskelig Production; med Indsigt og Udholdenhed førte De den frem til den Höide, den nu har naaet her i Danmark. De har skabt et industrielt Anlæg, der har udviklet sig saaledes, at det vilde gjøre ethvert Land Ære — et Anlæg, hvor Fagmanden belæres ved den tekniske Fuldkommenhed, der træder ham imøde, og hvor Almenheden kan glædes ved det Hensyn, der er taget til det Skjønne. Til Deres Roes skal det derhos siges, at De ikke negtede Nogen Adgang til at blive bekendt med de Fremskridt, som De vandt ved Granskning og Forsög; med det rette Borgersind aabnede De altid Dören for Enhver, der vilde see og lære.

En saa omfattende privat Kaldsvirksomhed maatte synes at lægge Beslag paa en Mands fulde Tid, men Deres Interesse for Samfundet lod Dem dog ogsaa finde Leilighed til en umiddelbar personlig Virksomhed i dets Tjeneste. Saavel Medborgere som Myndigheder lagde Dem vigtige Opgaver for, og her som hist satte Deres Energie og Snille Dem istand til at löse dem med Held.

Det var imidlertid ikke blot Deres personlige Kræfter, De viede til Samfundets Tjeneste; de rige Midler, som det Held, hvormed Deres borgerlige Bedrift kronedes, skjænkede Dem, stillede De med storartet Rundhaandethed i saa mange Retninger til det Offentliges Raadighed.

Vi mindes den Gaumildhed, hvormed de hjalp Udöverne af dansk Kunst frem paa Veien og satte dem istand til at löse Opgaver, som ellers ikke vilde være komne til Udförelse.

Vi mindes den lange Række af velgjörende eller almennyttige Foretagender, der skulde fremmes ved Privates S sammenskud, hvor man saa ofte traf Dem forrest i Rækken af Giverne og hyppigt, naar Andre vare blevne trætte paa Veien, tilskydende det Manglende uden engang at spørge hvormeget.

Vi mindes den Redebonhed, hvormed De Aar for Aar siden hiin Nat, da Danmarks stolte Nationalmindesmærke sank i Grus for Luernes Magt, har gjort saa saare meget til, at det kunde fremstaae paany i sin gamle Skikkelse.

Vi mindes den Ihærdighed, hvormed De i hine Trængselens Dage, da Kampen sidst blev fört for Opretholdelsen af gamle Danmarks Rige, bidrog til at holde Modet oppe ved atter og atter at lade en höihjertet Tak föolge umiddelbart i Sporet paa den tappre Daad, den modige Handling, uden at spørge om hvilke Fölger det bragte.

Allt dette staaer indprentet i vor Erindring med levende Træk. Da De endelig nys skjænkede en i Sandhed höisindet Gave til dansk Videnskabeligheds Udvikling saavel i Industriens Tjeneste som til Videnskabens Fremme i Almindelighed, en Gave, der ikke skulde træde i Kraft i en fjern Fremtid, hvor De ikke selv er mere, men strax i Öieblikket, medens De staaer i den fulde Kraft baade til at nyde og selv at raade over, hvad Deres er, have vi ikke kunnet holde en Bevidnelse tilbage af den Höiagtelse og Taknemmelighed, der skyldes Dem for, hvad De i saa rigt Maal har ydet Fædrelandet.

Vi söge ikke Berettigelsen til denne Henvendelse i noget personligt Forhold til Dem, vor Adkomst ligger alene i Fölelsen for Fædrelandet, hvilket De skjænkede saameget. Heller ikke have vi det Hverv at tale paa Andres Vegne, vi tale alene i vort eget Navn, men saa vist, som vi vide, at vore Medborgere nære samme Kjærlighed til Fædrelandet som vi, saa

vist tør vi sige, at hvad vi her have tilladt os at udtale for Dem, det vilde Tusinder trindt om i Landet ogsaa udtale, om der blev givet dem Leilighed dertil.

Vi bede Himlen skjænke Dem og Deres sin bedste Velsignelse og slutte med det Önske, som vel tidligere er udtalt for Dem, men som vi dog ikke kunne ombytte med noget andet, fordi det for en Mand med et Fædrelandssind som Deres er det bedste, der kan bringes:

Gid Herren i sin Naade maatte skjænke Fædrelandet mange saadanne Sønner.

Kjöbenhavn i Marts 1877.

Chr. Brønne H. O. O. O. O.	Chall H. O. O. O. O.	C. J. Hennichsen J. O. O. O. O.
Chr. Jacobsen C. O. O. O. O.	L. P. H. O. O. O.	L. P. H. O. O. O.
E. O. O. O. O.	H. O. O. O. O.	K. O. O. O. O.
C. O. O. O. O.	M. O. O. O. O.	O. O. O. O. O.
R. Nielsen Professor v. Univ.	C. Nobel	C. Paludan - Andersen Professor v. Univ.
Emil Rosenstand Amoygæstebud.	C. O. O. O. O. Stiftsprovst	F. O. O. O. O. Medicinal.

Da Jacobsen den 23 Maj 1887 begravedes fra Fruekirke, var der samlet en mægtig Sörreskare med Landets gamle Konge i Spidsen, og ved denne Lejlighed talte Provst C. Ewaldsen vægtige Mindeord. Han skildrede Jacobsen som en Mand i Vilje, en Mand i Kraft, som en Arbejdets Mand, der dog aldrig blev en Slave af Arbejdet, ti han var altid et Hoved højere end Gjerningen, hvad der kom deraf, at han tidlig havde lært to højbaarne Venner at kjende, Kunsten og Videnskaben, som han gav Husrum i sit Hjærte. De fyldte hans Sjæl med høje Syner og store Tanker, og selv om man var uenig med ham, maatte det indrømmes, at Smaalighed og personlige Hensyn laa nedenfor hans Synskreds. Særlig var den Sætning, at sit Fædreland skylder man Alt, levende hos ham, hvad han viste paa mange Maader og ikke mindst overfor Nord-Slesvig; men derfor laa der ogsaa en Sølvkrans paa hans Kiste fra danske Sønderjyder. Levende erkjendte han, at Meget var ham betroet, og at Meget derfor maatte fordres af ham, ti helt og fuldt erkjendte han, at det var Guds Naade, der havde baaret ham igjennem

hans Livs haardeste Kampe, og at det var Guds Velsignelse, der havde skjænket ham den rige Høst.

Det er et smukt Vidnesbyrd, der vejer saa meget mere, som det kom fra en Mand, der mente at have faaet et Indblik i, hvad der boede i hans Hjærte. Jacobsen staar her- efter som en Mand, der altid søgte mod det Ideale, og det skal da siges, at det gjorde

Flöjlsbundet om Medborgernes Adresse.

han ogsaa i sin Bryggerivirksomhed. Carlsberg-Øllet skulde være det bedst mulige, en klar og vinagtig Drik, ti først derved kom det til at opfylde sin Mission som »det virksomste Middel til at modarbejde og besejre Hangen til Brændevinsdrik«. Det sagde han i sit Foredrag i den tekniske Forening i Oktober 1884, og da han blev angreben herfor i »Ugeskrift for Læger«, forsvarede han sig med hele sin Overbevisnings Styrke i »Berlingske Tidende« for den 29 December s. A. Ogsaa paa dette Punkt mente Jacobsen at gjøre Noget, der var godt; derom tör Ingen tvivle.

Og saa skal her til Slutning hidsættes to Udtalelser af betydelige Mænd, der hver paa sin Vis bekræfte den Fremstilling, som her er given af Jacobsen.

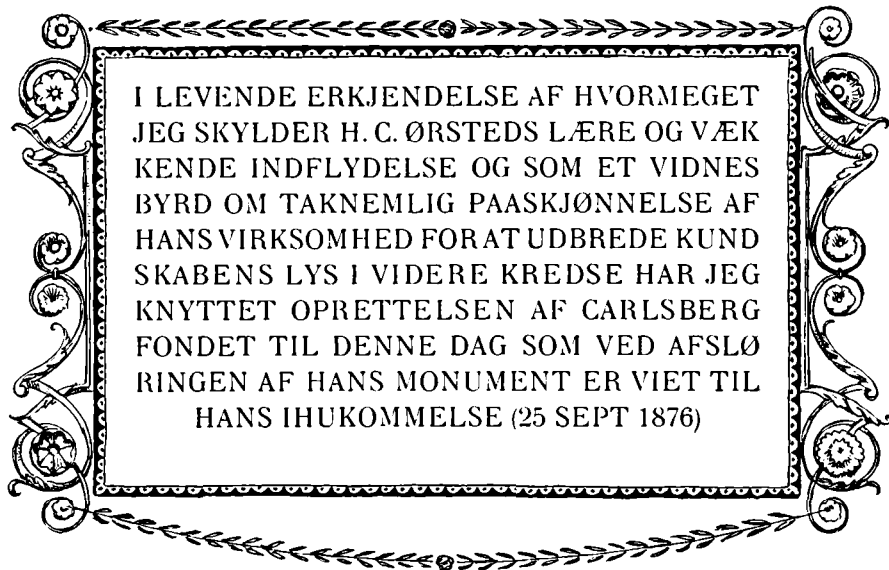
Da A. D. Jörgensens »Fyrretyve Fortællinger af Fædrelandets Historie« 1882 ud-

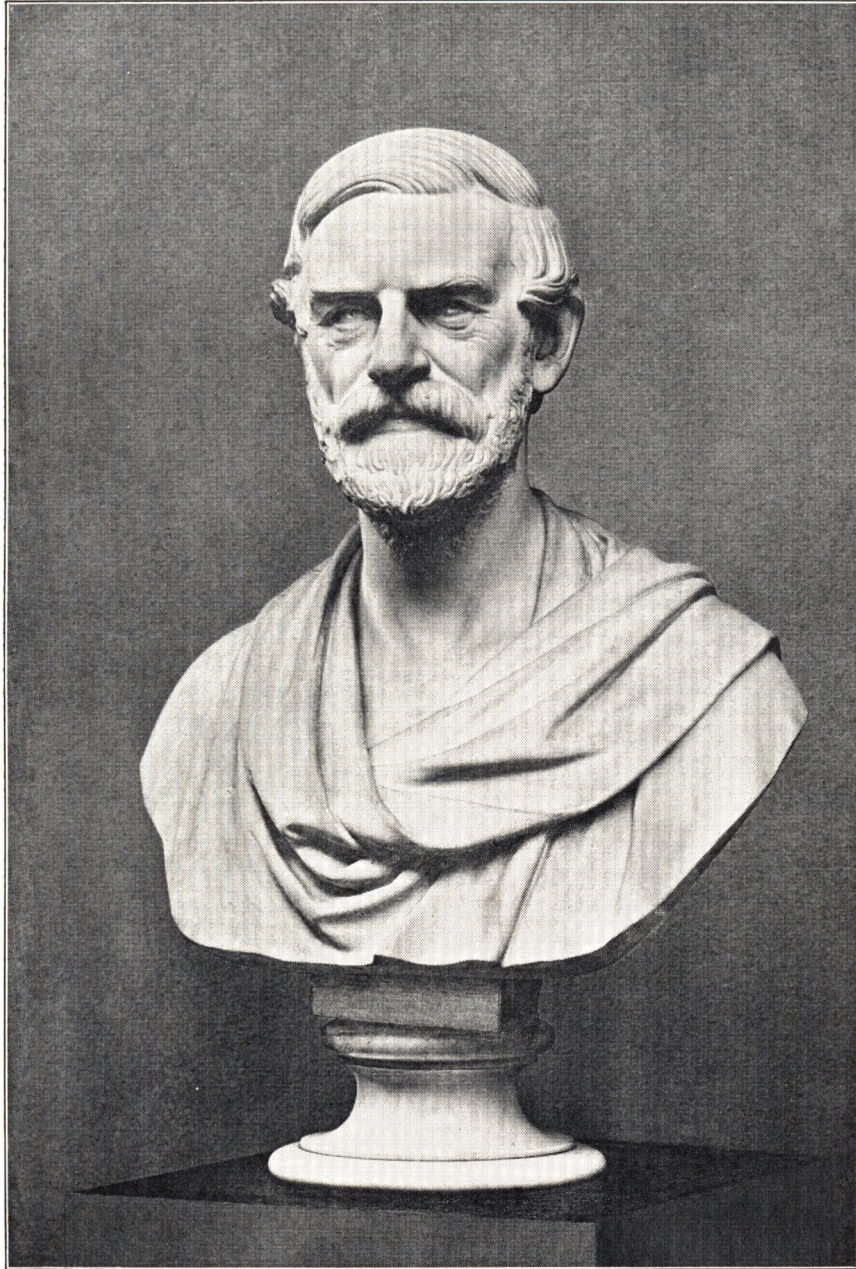

Familiegravkamret med J. C. JACOBSENS Grav i Jesus-Kirkens Krypt.

kom paa Folkeskriftselskabets Forlag, blev det ikke meddelt, at deres Fremkomst skyldtes Jacobsen. Som altid i saadanne Tilfælde ønskede han at være unævnt. Men da de udkom i tredje Oplag — det var i 1892, altsaa efter Jacobsens Død — brød Jörgensen Tavsheden herom. »Det fulgte af hele hans bramfri Færd«, skriver han, »at der ikke kunde være Tale om at nævne dette Forhold, saa længe Jacobsen levede, men nu efter hans Død bör Takken for den kjærlige Omtanke, han skjænkede sine fraskilte

Landsmænd, ikke holdes tilbage. Faa Mænd har i deres Gjerning i samme Grad som han lagt en inderlig og uegennyttig Kjærlighed til Fædrelandet og Fædrenes Minde for Dagen«. — Og ni Aar efter lyder Jacobsens Ros paany. 1901 udgav Emil Chr. Hansen et lille Skrift om ham, der i saavel en engelsk som en tysk Udgave blev spredt over Verden: »J. C. Jacobsen. Et Mindeord i Anledning af Carlsberg-Fondets 25 Aars Jubilæum«. Heri hylder han den Mand, han en Tid havde taget mangt et hvast Livtag med, »hin store Brygger, der ragede saa højt op og bragte det saa vidt«. Efter Lovordene, der ere mange og gode, spørger han til Slutning om hans Fejl og Mangler, men han indlader sig ikke paa noget egentligt Svar. »De viste sig lejlighedsvis tydeligt nok. Men hvis vi ogsaa skulde tage denne Side med, da vilde vi komme ind paa Analyser af smaa Forhold, og dertil fattes Plads i dette korte Mindeord. Desuden gaar det med Jacobsen som med alle store Skikkelser; hvis vi betragte dem i den tilbørlige Afstand, se vi kun det Store hos dem. Og det, de have ydet, fremkalder en saa levende Beundring hos os, at vi slet ikke bemærke Fejlene«.

J. C. JACOBSEN

Efter den af Kong Christian IX til det nationalhistoriske Museum
paa Frederiksborg skjænkede Marmorbuste af H. V. Bissen.

SLÆGTEN JACOBSEN

JENS SÖRENSEN

af Gaarden Vorsaakrog — ikke som ovfr. S. 8 antaget
Vorsaa Kro — f. 1696, † 22 Maj 1741
~ Sofie Poulsdatter, f. 1715, † 5 Sptbr. 1775
(der anden Gang ~ Jesper Christensen af Lyngsaa Gaard).

JACOB JENSEN (NÖRKJÆR)

f. 11 Jan. 1738, † 28. Jan. 1799 ~ 16 Nvbr. 1766 Gertrud
Clemensdatter (E. e. Christen Asgersen Nörkjær)
† 7 Juli 1795.

Datter
† spæd.

CHRISTEN JACOBSEN (NÖRKJÆR)

f. 15 Marts 1773, † 13 Fbr. 1835
~ 24 Okt. 1810 Caroline Frederikke
Schelbeck f. 16 Dcbr. 1787, † 5 Fbr. 1844.

JACOB CHRISTIAN JACOBSEN

f. 2 Sept. 1811, † 30 Apr. 1887
~ 24 Okt. 1839 Laura Holst f. 29 Avg. 1819, † 14 Avg. 1911.

CARL JACOBSEN

f. og † i Septbr. 1840.

CARL CHR. HILMANN JACOBSEN

f. 2 Marts 1842 ~ 24 Sept. 1874
Otillic Mary Stegmann f. 27 Marts 1854,
† 20 Juli 1903.

THEODORA J.

f. 18 Juni 1877
~ ⁵/₄ 1900 Brygger
Edgar Fr. Georg
Madsen f. ²⁴/₁ 1865.

ALF J.

f. 22 Okt. 1880
† 3 Jan. 1890.

BEATRICE J.

f. 7 Nvbr. 1881
† 31 Jan. 1888.

HELGE J.

f. 24 Dcbr. 1882
~ ²²/₄ 1908 Con-
stance *Joséphine*
Ross Cundell
f. ⁸/₉ 1884.

VAGN CARL J.

f. 14 Sept. 1884
~ ²/₁₀ 1906 Hansine
Johanne Marie
Christiansen
f. ¹⁴/₁₂ 1884.

ERLAND J.

f. 9 Jan. 1886
† 16 Juli 1887.

THORVALD J.

f. 8 Marts 1888
† 25 Dcbr. 1888.

PAULA J.

f. 7 Aug. 1890
~ ¹⁸/₉ 1910 Kmjkr.,
Pr.-Ltnt. Fritz
Niels Valdemar
Brinckmann.

THORKEL

VÖGG M.
f. 30 Jan. 1902.

CARLA EDMÉE

OTTILIA M.
f. 8 Maj 1904.

EIVIND BÖRGE

VÖGG M.
f. 5 Juni 1910.

VIBEKE ELISABETH J.

f. 13 Sept. 1907.

CARL ERLING J.

f. 18 Sept. 1908.

INGRID JOHANNE OTTILIA B.

f. 4 Febr. 1911.

SLÆGTEN VOGELIUS—STEENSTRUP

(MED UDELADELSE AF ALLE IKKE HER
NØDVENDIGE LED)

FRANTS MICHELSEN VOGELIUS
f. 19 Avg. 1640, † 19 Nvbr. 1702
Præst i Aasted og Skjærum.

MICHAEL VOGELIUS
f. Sptbr. 1671, † 2 Juli 1731
Præst i Øsløs og Vesløs.

NIELS SØRENSEN STEENSTRUP
f. Sptbr. 1644, † 15 Avg. 1696.
Præst i Øsløs og Vesløs.

MAGDALENE STEENSTRUP
f. 1680, † 23 Juli 1750.

JOHANNES VOGELIUS STEENSTRUP
f. 10 Sptbr. 1706, † 5 April 1774
Præst i Sjørring; ~ Helene Cathrine
Søltøft, f. 29 Juli 1716, † 26 Sptbr. 1800.

MICHAEL VOGELIUS STEENSTRUP
f. 22 Marts 1743, † 24 Marts 1809
Præst i Sjørring; ~ Johanne Bach
f. 29 Jan. 1751, † 5 Oktbr. 1809.

JOHANNES VOGELIUS STEENSTRUP
f. 4 Oktbr. 1777, † 23 Jan. 1840
Præst i Skelund; ~ Anna Cathrine
Carstensen, f. 3 Apr. 1784, † 23 Apr. 1868
(5 Sønner).

MOGENS VOGELIUS
f. 2 Dcbr. 1707, † 15 Marts 1775
Præst i Hundslund; ~ Anna
Kirstine Mouritsen, f. 1718, † 1751.

PEDER VOGELIUS
f. 10 Nvbr. 1741, † 2 Maj 1787
Præst ved Helligaandsk. i Kbhvn.
~ Hedevig Höegh
f. 1 Marts 1741, † 20 Dcbr. 1821.

FRANTS VOGELIUS STEENSTRUP
f. 20 Aug. 1746, † 5 Juli 1810
Ejer af Nandrup; ~ Kirstine Ballebye
f. 1749, † 1805.

HELENE CATHRINE STEENSTRUP
f. 2 Avg. 1778, † 10 Jan. 1843
~ Lars Hilmann Holst, Kbmd i Thisted
f. 4 Dcbr. 1763, † 16 Dcbr. 1836.

METTE MARIE STEENSTRUP
f. 12 Marts 1781, † 10 Nvbr. 1835
~ Jens Jacobsen, Apotheker i Nibe og
Nykj. p. M., f. 23 Marts 1779, † 26 Fbr. 1861.

MAGNUS VOGELIUS
f. 2 Juni 1775, † 9 Nvbr. 1847
Præst i Hobro; ~ Martha Giern
f. 9 Jan. 1790, † 31 Juli 1856.

MICHAEL VOG. ST. f. ¹² / ₆ 1809, † ¹² / ₆ 1855 Byfoged i Frhavn ~ Abelone Antoi- nette Lyngbye f. ²⁰ / ₁₁ 1814 † ¹⁷ / ₂ 1906.	J. JAPETUS SM. ST. f. ⁶ / ₃ 1813, † ²⁰ / ₆ 1897 Prof. ved Universit. ~ Ida Margrete Kaarsberg f. ⁷ / ₆ 1811, † ²⁹ / ₁₂ 1882.	MATHIAS G. G. ST. f. ²² / ₇ 1822, † ¹⁹ / ₁₀ 1904 Dr. phil., ~ Riise Kjellerup, f. ²¹ / ₁₀ 1827, † ¹⁸ / ₇ 1906.	JOHS. VOG. H. f. ² / ₃ 1805 † ¹ / ₇ 1842 Kbmd. i Thi- sted, ~ Else Dorotea Prior døbt ²⁵ / ₆ 1803 † ²⁴ / ₄ 1889 (1 S., 1 D.).	LYNA MARIE H. f. ¹⁹ / ₁₀ 1806, † ²¹ / ₄ 1890, ~ Propr. Chr. Albrechtsen døbt ¹⁹ / ₇ 1807 † ¹² / ₁ 1866 (3 S.).	FRANTSINE KIRSTINE H. SEVERINE H. f. ¹⁸ / ₄ 1808 † ²⁰ / ₄ 1890 ~ Pastor Chr. Djørup, f. ²⁰ / ₇ 1804, † ⁹ / ₁ 1879 (3 S., 4 D.).	NIKOLINE f. ¹² / ₁₀ 1809 † ¹⁸ / ₇ 1880 ~ Byskriver A. E. Faye f. ²⁹ / ₈ 1796 † ²² / ₁₀ 1842 (ingen Børn).
--	---	--	---	--	--	--

JOHANNE
BERTELINE H.
f. ²¹/₆ 1812
† ¹⁷/₄ 1867
~ Guldsmed
Jens Chr. Sund
f. ³⁰/₈ 1819, † (?)
(1 S.).

LAURA CATHRINE H.
f. ²⁹/₈ 1819, † ¹⁴/₈ 1911
~ BRYGGER
J. C. JACOBSEN
f. ²/₆ 1811, † ³⁰/₄ 1887.

FRANTS VOGELIUS
STEENSTRUP J.
f. ¹³/₇ 1810, † ⁵/₆ 1870
Præst paa Samsø
~ ²⁷/₅ 1844 Louise
Caroline Kirkegaard
f. ²⁰/₈ 1808, † ²³/₆ 1885
(ingen Børn).

INGEBORG J.
f. ¹⁰/₈ 1811
† ²/₁ 1895
~ ¹⁴/₁₁ 1836
Kbmand Mads
Rygaard, f. ²/₂
1803, † ²⁷/₆ 1854
(8 Børn).

KIRSTINE J.
f. ²⁸/₆ 1813, † ¹⁷/₁
1890, ~ ²⁷/₆ 1851
Cand. theol.
Overlærer
Frants Richter
f. ¹⁸/₆ 1813
† ²⁸/₆ 1890
(ingen Børn).

PETER AUGUST V.
f. ²⁸/₁ 1821, † ¹⁵/₄ 1889
Insp. ved Carlsberg,
Brygger; ~ Maria
Schneider
f. ⁷/₁ 1842
(6 Sønner).

ANNA CATHRINE ST.
f. ⁹/₁₁ 1842, † ¹¹/₆ 1897
~ ¹⁰/₁₁ 1880 Pastor
R. Malling Hansen
f. ⁵/₆ 1835, † ²⁷/₆ 1890.

JOHANNES ST.
f. ⁵/₁₂ 1844
Professor ved
Universitetet.

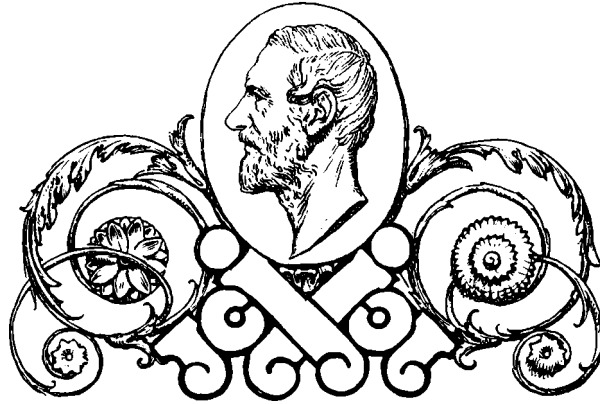
SOPHIE ST.
f. ²/₁₀ 1846
† ¹⁹/₁₂ 1898.

MARIE ST.
f. ²⁸/₆ 1852
† ²⁴/₆ 1893.

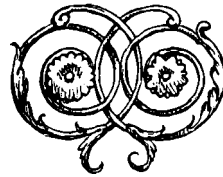
MAGNELLA DJØRUP
f. ³⁰/₆ 1837, † ¹⁹/₆ 1889
~ ²⁰/₇ 1863 Erhard
Køgsbølle
f. ¹⁸/₁₁ 1833, † ¹⁹/₄ 1906,
Insp. ved Carlsberg,
Kompagnon med
J. C. Jacobsen.

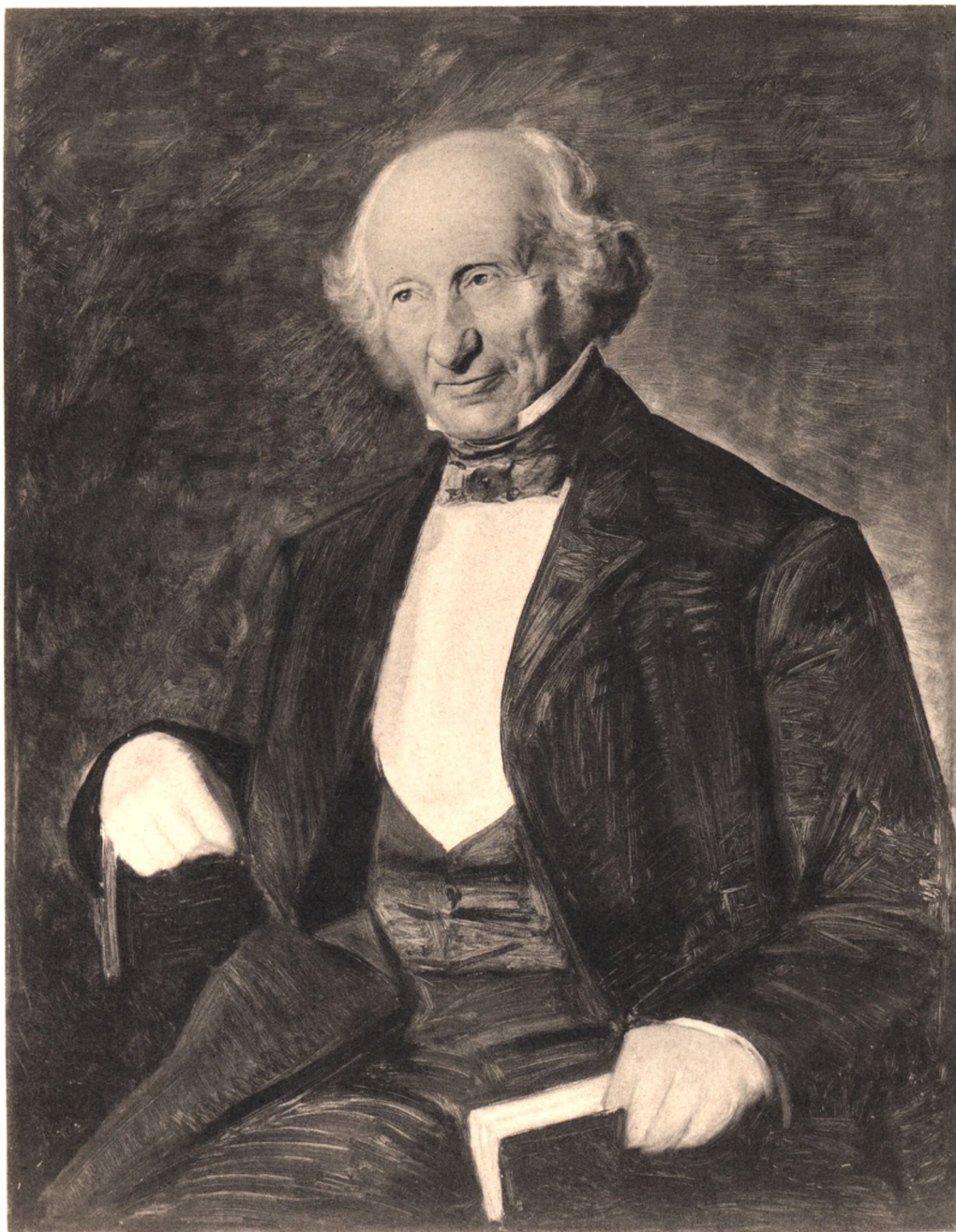
CARL JACOBSEN
f. ²/₈ 1842.

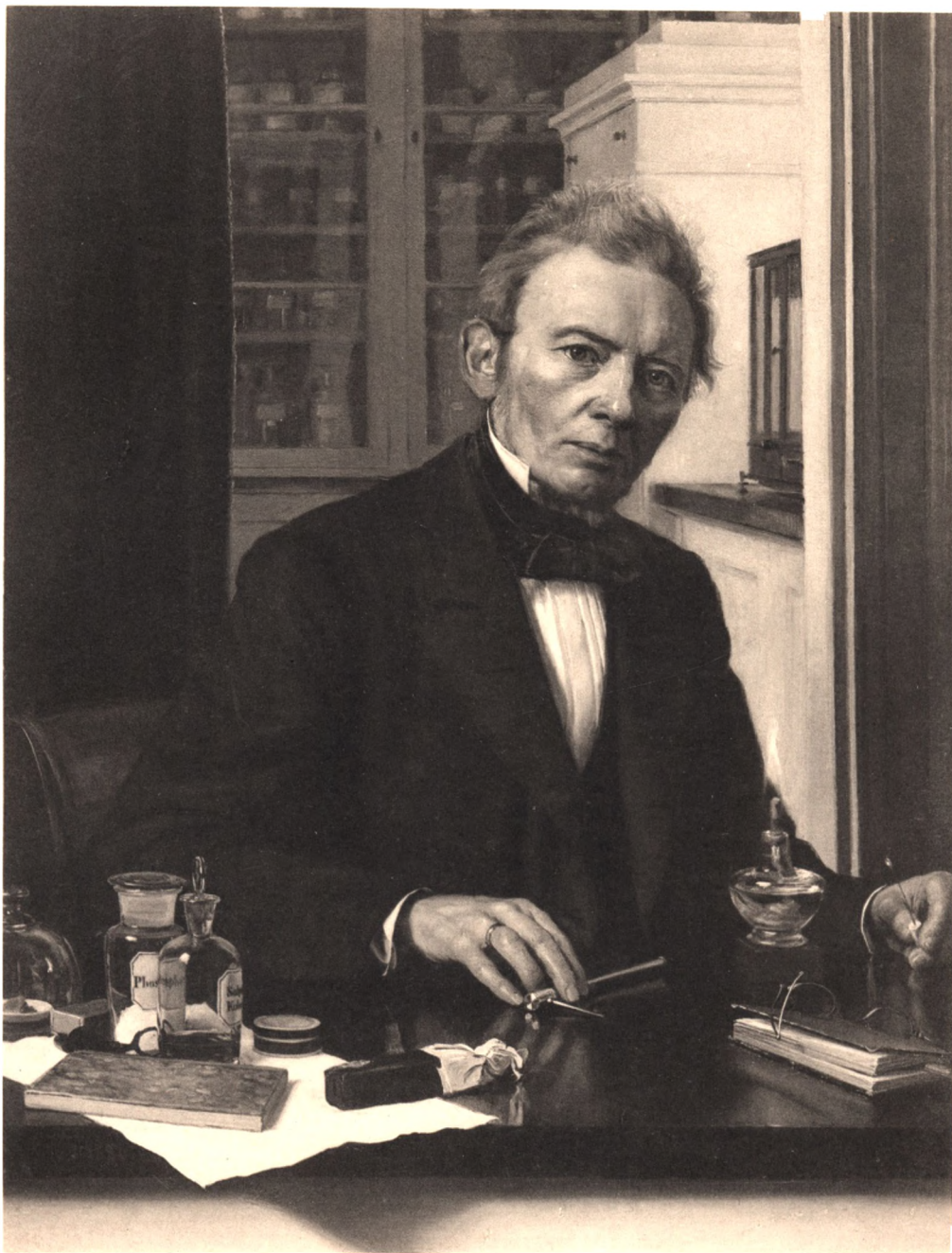
CARLSBERGFONDETS
ALMINDELIG VIDENSKABELIGE
AFDELINGS
VIRKSOMHED 1876-1910

J. N. MADVIG

Formand i Carlsbergfondets Direktion 1876-1886.

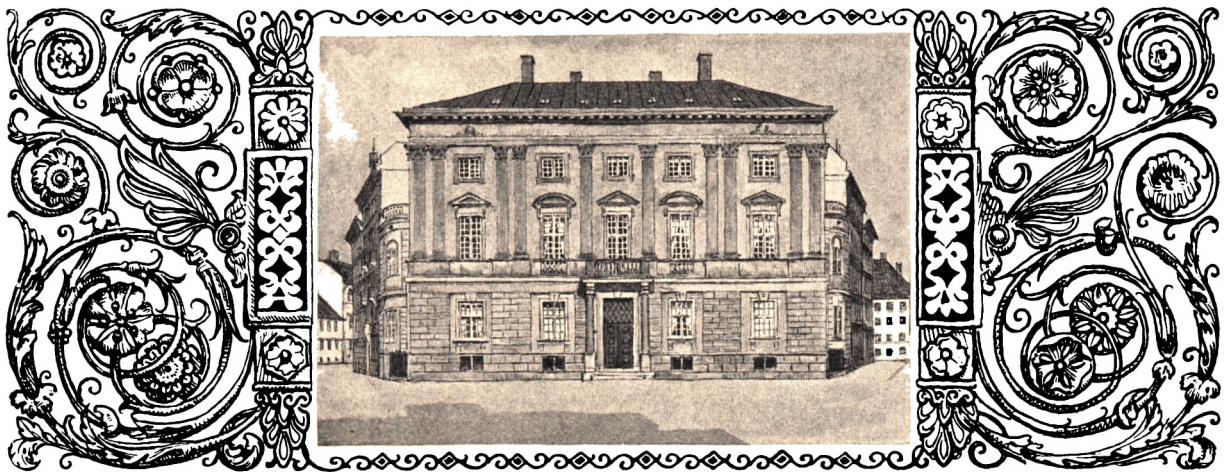
C. T. BARFOED

Formand i Carlsbergfondets Direktion 1887-1889.

EDV. HOLM

Formand i Carlsbergfondets Direktion 1889-1909.

SOM ovenfor nævnt har Carlsbergfondet tre Afdelinger, en Laboratorieafdeling, en almindelig-videnskabelig Afdeling og en Museumsafdeling. Af disse Afdelinger har den første og sidste hver sin bestemte, begrænsede Opgave, og deres Bestyrelser raade over de Afdelingerne tillagte Midler, uden at der behøves noget Initiativ i saa Henseende udefra. Men den almindelig-videnskabelige Afdeling, der ofte kort kaldes Fondets Afdeling B, staar helt anderledes. Den skal efter Fondets Statuter »fremme de forskjellige Naturvidenskaber samt Matematik, Filosofi, Historie og Sprogvidenskab«, hvad der giver den en Virksomhed med ganske vide Grænser, og saa kommer hertil, at de paagjældende Videnskabsmænd, der til deres Arbejders Fremme ønske at faa Del i de Bevillinger, Afdelingen kan give, selvfølgelig henvende sig til den. Dens Virksomhed er væsentlig afhængig af de til den udefra kommende Ansøgninger; kun til Udnævnelsen af de nedenfor omtalte »frie Videnskabsmænd« tager den selv Initiativet. Det er altsaa noget for denne Afdeling særligt, at den paa den her nævnte Maade kommer i Forbindelse med Almenheden, og dette har medført, at den i den almindelige Bevidsthed er kommen til at staa, ikke som en Afdeling af Carlsbergfondet, men som selve Fondet. Det er ikke Afdeling B, Dyrkerne af de paagjældende Videnskaber søge, men Fondet, hvad der for saa vidt ogsaa af den Grund er naturligt, at Afdelingens Bestyrelse og Fondets Bestyrelse er ganske den samme.

Carlsbergfondets almindelig-videnskabelige Afdeling repræsenterer da i særlig Grad Fondet, og den staar som dette stor og stærk. 1876 begyndte den med et aarligt Tilskud paa 10,000 Kr., der dog endnu medens Stifteren levede, voxede først til 25,000 Kr. og derpaa til 40,000 Kr., og da efter hans Død Carlsbergfondet blev Ejer af Carlsberg, fik Afdelingen en anelig Andel i Bryggeriets Overskud, hvad der har ført til, at den i de senere Aar har kunnet raade over omtrent 240,000 Kr. aarligt og endda ved Henlæggelser har skabt sig en Formue paa c. 700,000 Kr. Fra 1876 til 1. Oktober 1910 har den til Gavn for de Videnskaber, hvis Fremme den skal varetage, ialt givet Bevillinger til et samlet Beløb paa noget over 3 Millioner Kroner.

Her regnes med store Tal, og allerede hermed er det givet, at Carlsbergfondets Afdeling B ligesom udvider vort lille Lands Grænser, saa vist som Videnskab er en univer-

sal Magt, og et videnskabeligt Aandsliv ikke bindes af territoriale Grænser. Afdelingen er en betydningsfuld Faktor i vort Lands videnskabelige Udvikling. Og saaledes er det ganske i Overensstemmelse med Stifterens Tanke. Han vilde jo, at Carlsbergfondets Styrelse skulde vælges af og i Videnskabernes Selskab, ikke blot fordi dette »hos os er den eneste Institution, der er saa heldig at staa uafhængig af alle fremmede uvidenskabelige Hensyn og Indflydelser«, men ogsaa fordi det er »dette Samfund, hvori den danske Videnskabelighed hidtil har fundet og sikkert altid vil finde sine ypperste Repræsentanter«.

Til Belysning af Afdelingens Virksomhed meddeles nedenfor to Fortegnelser. Den første, som er udarbejdet af Fondets Direktion paa Grundlag af dets Arkiver, omfatter alle de Bevillinger, Afdelingen har givet fra Fondets Stiftelse til 30. September 1910. Den anden kan med det nedenfor paa sit Sted tage Forbehold betragtes som en fyldestgjørende Oversigt over den af Carlsbergfondet fremkaldte litterære Virksomhed. Den viser blandt andet slaaende, i hvor høj Grad de danske Videnskabsmænd ere i Forbindelse med Udlandets store videnskabelige Tidsskrifter af alle Arter, kemiske, fysiske, zoologiske, botaniske, anatomiske, fysiologiske, geologiske, matematiske, astronomiske, filologiske, arkæologiske, kunsthistoriske o. s. v.

Den danske Videnskab kæmper med paa den internationale Arena, og den modtages gjerne, men selvfølgelig maa den optræde i det paagjældende Tidsskrifts sproglige Dragt. Fortegnelsen viser imidlertid ogsaa, at det ikke alene er Tidsskriftartikler, men ogsaa selvstændige Værker, som vore videnskabelige Forfattere tro det rigtigt at udsende i fremmede Sprog, paa Engelsk, Fransk eller Tysk. De Lærdes tidligere Fællessprog Latin gjør sig kun lidet gjældende. Helt naturligt bruges det i de af Professorerne A. B. Drachmann, M. Cl. Gertz og J. L. Heiberg samt Rektor Karl Hude m. Fl. udsendte Udgaver af klassiske Forfattere, men ellers kun meget lidt. Pastor G. Howardy's Kileskriftordbog (*Clavis cuneorum*) ligesom nogle enkelte naturhistoriske Værker som f. Ex. Hjalmar Kiærskous Fortegnelse over de brasilianske Myrter og Carl Christensens Bregnefortegnelse. I nogle Værker er det endda kun Titelbladet, der er paa Latin, saaledes i Dr. A. A. Björnbo og Carl S. Petersen's Udgave af nogle hidtil uudgivne gamle nordiske Kort, Texten i den er paa Dansk og Engelsk.

Sprogene, der nu benyttes, ere Nutidens store Nationers Sprog, uden at det dog synes muligt at kunne opstille nogen Regel for de enkelte Fags Benyttelse af det enkelte Sprog. At Engelsk benyttedes af den engelsk fødte Professor G. Stephens som nu af den dansk fødte Astronom i Irland Direktør J. L. E. Dreyer og af Professoren i Engelsk Otto Jespersen, er naturligt, men det benyttes ogsaa af f. Ex. Forskerne og Udgiverne paa indiske Omraader V. Fausbøll, Dines Andersen og S. Sørensen ligesom i en Række naturhistoriske Arbejder, f. Ex. i den af Professor Eug. Warming forestaaede »Botany of the Færøes« og i C. H. Ostenfeld og O. Gelert's »Flora arctica« o. s. v. Fransk benyttedes til den samlede Udgave af L. Lorenz' fysiske og matematiske Arbejder ligesom senere til Adam Paulsens Meddelelser fra den meteorologiske Station ved Hald og Kaptajn Am-drups Observationer fra Angmagsalik i Grönland o. s. v.; at Professor Kr. Nyrops franske historiske Grammatik skrives paa Fransk, er kun selvfølgeligt. Hvad endelig Tysk an-

gaar, da lod Julius Thomsen sine betydningsfulde termokemiske Arbejder udkomme i en samlet Udgave paa dette Sprog; Professor W. Johannsen benytter ogsaa Tysk til nogle af sine plantefysiologiske Skrifter, ligesom Professor Alfred Lehmann har udgivet nogle af sine filosofiske Arbejder paa dette Sprog o. s. v.; en meget kjendt Bog er Professor Harald Westergaards »Die Lehre von der Mortalität und Morbilität«.

I at dansk Videnskab saaledes direkte kan gjøre sig gjældende udenfor Danmarks Grænser, har Carlsbergfondet sin ikke ringe Andel, og et Skridt i samme Retning er dets Bidrag til Fremskaffelsen af en international Katalog over matematisk og naturvidenskabelig Litteratur, der ydes til en af Videnskabernes Selskab nedsat Komité, som Professor C. Christiansen staar i Spidsen for. Særlig kraftigt har Fondet desuden vidst at støtte dansk videnskabelig Forskning i det store Udlands Bevidsthed ved de Expeditioner til fjærne Steder, som det ved sin Understøttelse har muliggjort. Det skyldes Carlsbergfondet, at Docent Østrup kunde drage til Syrien, at Professor O. Olufsen anden Gang kom til Pamir, at Adam Paulsen fik en Nordlysexpedition i Stand til Finland, at Dr. Johs. Schmidt med flere Videnskabsmænd har kunnet foretage et Vinter- og et Sommertogt med Regeringens Damper Thor for at undersøge Middelhavets hydrografiske og biologiske Forhold o. s. v., men navnlig skal det fremhæves, at det er Fondet, der har bekostet Docent, Dr. phil. C. Blinkenberg og Dr. phil. K. F. Kinch's Udgravninger paa Rhodos, og at det er Fondet, der har gjort det muligt, at der fra 1898 er blevet sendt Expedition paa Expedition til Grönland.

Som den Stat, under hvis Højhed Grönland hører, har Danmark en Pligt til at udforske denne Jordens störste Ø. Til at dette har kunnet ske, har Carlsbergfondet altsaa bidraget væsentlig. Det er imidlertid ikke alene til selve Expeditionerne, at Fondet har ydet Understøttelse, men ogsaa til at de ved dem indvundne Resultater paa rette Maade kunde blive bearbejdede og det baade geologisk, botanisk, zoologisk, meteorologisk, astronomisk, etnografisk, sprogligt og folkloristisk. En Række danske Videnskabsmænd have i aarevis været beskjæftigede og ere fremdeles beskjæftigede hermed. Det er et stort Foretagende, som Fondet røgter i dets Stifters Aand med hans storslaaede Maal for Öje. Carlsbergfondet stiftedes 1876 »til Gavn for Videnskaben«, men ogsaa til »Ære for Fædrelandet«, og det er nu ejendommeligt, at ligesom Følelsen for Fædrelandet hos Jacobsen lidt efter lidt uddybedes, saaledes at Æren, der udadtil skulde vindes, efter hans i Skrivelse til Fondets Direktion om Museumsafdelingen klart udtalte Mening skulde voxe ud af en ved Kjærlighed til Danmarks Minder og dets store Mænd grundet Fædrelandskjærlighed, saaledes er ogsaa ved Fondets Afdeling B det Centrale i den blevet dens Forhold til det særlig Danske.

I Tiden fra d. 14. Januar 1877, da det første bevilgende Møde i Afdelingen blev holdt, og til d. 30. September 1910, med hvilken Dag Forretningsaaret 1909-10 udløb, har den som nævnt i Alt bevilget noget over 3 Millioner Kroner. De störste Bevillinger ere givne til de ovenfor nævnte Grönlands-Expeditioner (ikke mindre end c. 245,000 Kr.), til Rhodos-Expeditionen (c. 130,000 Kr.) og til en videnskabelig Boring ved Gröndalsbro fra 1894-1907 (c. 130,000 Kr.). Hvad de enkelte Fag angaar, falder godt 12 pCt. eller 365,770 Kr. paa Rubriken Historie, saa kommer Geografi, Hydrografi o. lign., med

godt $10\frac{1}{3}$ pCt., Arkæologi med næsten $10\frac{1}{3}$ pCt., Sprogvidenskab med lidt over 8 pCt. o. s. v., indtil vi tilsidst naa Mytologi med kun lidt over $\frac{1}{5}$ pCt. Historie rager altsaa op, og Historie betyder her saa godt som udelukkende dansk Historie, hvortil kommer, at det Danske ogsaa spiller en stor Rolle i snart sagt alle de andre Rubriker, Litteraturhistorie, Kulturhistorie, Kunsthistorie, Arkæologi, Geografi o. s. v. Forholdet til det særlig Danske er altsaa et gjennemgribende, et grundlæggende Forhold; det er næsten, som om Aanden fra Jacobsens nationalhistoriske Museum gaar igjen her.

I Museet skal Mindet om Danmarks store Mænd hædres, men det Samme sker i Carlsbergfondets videnskabelige Afdeling. Den har gjort og gjør stadig Sit til, at afdøde danske Videnskabsmænds Skrifter kunne udkomme. F. R. Friis har udsendt en Del af Tyge Brahes Breve, og J. L. E. Dreyer er beskjæftiget med at udgive hans Originalobservationer, Dr. med. Vilh. Maar har udgivet Niels Steensens »Opera philosophica«, fra Dr. phil. Kirstine Meyer og Cand. mag. Thyra Eibe's Haand foreligger en Udgave af Ole Rømers »Adversaria«, og saaledes kan der blives ved. Professor, Dr. E. Ingerslev har foranstaltet en ny Udgave af Chr. Fr. Bergers »Fragen über die Geburt des Menschen«, Professor P. L. Panum har udgivet Professor Ib Ibsens »Anatomiske Undersøgelser over Ørets Labyrinth«, P. A. Heiberg og V. Kuhr udgive Sören Kierkegaards Papirer, Expeditionssktr. P. Købke har udgivet Julius Lange's »Menneskefiguren i Kunstens Historie« o. s. v. I denne Sammenhæng maa da ogsaa nævnes et Værk som »E Museo Lundii«, hvori der af Professor Chr. Fr. Lütken er samlet en Række danske Afhandlinger af forskjellige Forfattere om en Del i Brasiliens Kalkstenshuler udgravede Dyre- og Menneskeknogler, dette Værk staar nemlig som et Æreminde over den danske Naturforsker Peter Vilhelm Lund, der har udgravet og samlet de nævnte Knogler og derpaa skjænkede dem til Kjøbenhavns Universitets zoologiske Museum. Og saa har Afdelingen endnu støttet saadanne biografiske Arbejder som Dr. Aage Friis' om Bernstorfferne, Emil Hannovers om C. W. Eckersberg og Constantin Hansen, Karl Madsens om Wilhelm Marstrand, Professor F. Rönning om N. F. S. Grundtvig, ikke at tale om at Dr. Maar forbereder en Udgave af Jacob Winsløws Avtobiografi og Bibliotekar Carl S. Petersen arbejder paa en Standard-Udgave af Holberg.

Hovedvægten ligger dog ikke paa Hensynet til de Afdøde. Afdelingen skal arbejde med Danmarks levende Videnskabsmænd, og den har da ogsaa vist, at den formaar det. Her skal i saa Henseende eksempelvis nævnes nogle større Bevillinger, den har givet vedrørende dansk Arkæologi, Historie og Sprog. 1877 traadte den til overfor Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie, 1879 begyndte den at støtte Henry Petersens af Arkivar Thiset fortsatte store Værk over danske Sigiller fra Middelalderen ligesom Professor Wimmers monumentale Værk over danske Runemindesmærker, 1880 vedtog den at betale Trykningen af Pastor Kalkars Ordbog til det ældre danske Sprog, 1884 gjaldt det Dansk biografisk Lexikon, 1888 Dr. Sophus Müllers Ordning af Danmarks Oldsager fra Stenalderen, 1894 Dr. Axel Olriks Fortsættelse af Svend Grundtvigs »Danmarks Folkeviser«, 1894 E. F. S. Lunds Danske malede Portrætter, 1896 Undersøgelsen af pavelige Aktstykker vedrørende Danmark i Vatikanets Arkiv og deres Udgivelse, 1897 Fru Nina Bangs Bearbejdelse og Udgivelse af Øresundstoldregnskaberne,

1905 Professor Gertz' latinske Kilder til Danmarks Historie o. s. v. o. s. v., medens Afdelingen samtidig selvfølgelig har støttet en stor Række Arbejder af mindre Omfang, der kaste Lys over Danmark i næsten alle Retninger indenfor de Videnskaber, den har Ret til at fremme. Og her er Danmark ikke taget i snever Forstand. Et Blik i de nedenfor trykte Fortegnelser vil vise, at en Mængde Bevillinger have haft saavel Færøerne som de danske Besiddelser i Vestindien til Maal, men navnlig dog baade Grönland og Island. De grönlandske Expeditioner ere særlig nævnte ovenfor. Ganske i Stifterens Aand har Afdelingen endelig ogsaa haft Interesse for Skrifter, der belyse Danskheden i Sønderjylland.

I Fortalen til første Del af sin »Ordbog til det ældre danske Sprog« skriver Pastor O. Kalkar, at han skylder Carlsbergfondets Direktion sin varmeste Tak for dens Velvilje, »uden hvilken Udgivelsen af Ordbogen vistnok vilde have medført store Vanskeligheder«. Og paa lignende Maade er der i Tidens Løb bragt den en Række Taksigelser. Hvad har det f. Ex. ikke haft at sige for en Mand som Julius Lange, at han stadig tillidsfuldt kunde ty til Fondet for at faa Rejsehjælp til Madrid, Petersborg eller andensteds og i en Aarrække har kunnet nyde godt af Bevillinger til Støtte for sine Studier, fra 1877 til hans Død i 1896 udgjøre de i Alt næsten 20,000 Kr. Og paa samme Maade have en Mængde andre Videnskabsmænd i de forskjelligste Fag i en længere Aarrække haft Støtte fra Fondet, ikke blot for at kunne studere i Udlandets Museer, Samlinger og Biblioteker eller kunne undersøge enkelte Lokalteter i favnistisk, floristisk eller geologisk Henseende, men for i det Hele at kunne drive deres Studier. Særlig skal her erindres om, at Afdelingen i de senere Aar har oprettet Stipendiepladser paa 2500 Kr. for at give særdeles lovende unge Videnskabsdyrkere Lejlighed til umiddelbart efter deres Examen at kunne uddanne sig videre i deres Fag i Udlandet. Efter Fondets Statuter kan Afdelingen endelig ogsaa give »Lønninger paa Livstid« til udmærkede Mænd, der kunne virke heldigt som »frie Videnskabsmænd« udenfor offentlig Stilling, og Bestemmelsen herom er bleven benyttet. Fra 1. April 1887 nød Fysikeren L. Lorenz, denne vor store experimentale og matematiske Begavelse, godt heraf; han døde dog allerede i 1891, hvorpaa Afdelingen traadte til ved Udgivelsen af hans samlede videnskabelige Skrifter, Dr. H. Valentiner udgav dem, som ovenfor nævnt paa Fransk. Her skal endnu tilføjes, at fra 1. Oktober 1909 har den höjt ansete Historiker Professor Edv. Holm modtaget Stillingen som »fri Videnskabsmand« og fra 1. Februar 1910 den fremragende Matematikhistoriker Professor H. G. Zeuthen.

Carlsbergfondets Afdeling B har gjort stor og udstrakt Nytte, og for at den vil vedblive paa denne Maade, borger Videnskabernes Selskab, der jo vælger dens Bestyrelse. Det er da kun naturligt, at Afdelingen har grebet Lejlighed til at vise sin Taknemlighed mod dette ansete og betydningsfulde Selskab ved efter en Statutvedtagelse af Oktober 1896 hvert Aar at yde det et Tilskud paa 10,000 Kr., for at det ikke skal blive udsat for økonomiske Vanskeligheder.

C. NYROP.

BEVILLINGER, UDBETALTE FRA 1876 TIL 1. OKT. 1910 TIL FØLGENDE FAG

I. ARKÆOLOGI

Docent J. OSKAR ANDERSEN

1901/1902. Til en Udenlandsrejse for at studere kirkelig Arkæologi . . . . . Kr. 1500
----- 1500

Museumsinspektør, Docent, Dr. phil. CHR. BLINKENBERG

1899/1900. Til Forberedelse af et Værk om arkæologiske Genstande i Antiksamlingen 1500
1900/1901. Til do. 1500
1903/1904. Til Udgivelse af en Samling arkæologiske Afhandlinger 377
1904/1905. Til do. 823
— — Til videnskabelig Virksomhed. 800
1909/1910. Til en engelsk Udgave af hans Skrift »Tordenvaabnet i Kultus og Folketro« 800
----- 5800

Museumsassistent V. BOYE †

1880/1881. Til Udgivelse af et Skrift om Stenalderens Gravbygninger og Gravskikke. . 800
1892/1893. Til Udgivelse af et Værk om Egekistefundene i Danmark. 2000
1893/1894. Til do. 2000
1894/1895. Til do. 2500
1895/1896. Til do. 2500
----- 9800

Kaptajn DANIEL BRUUN

1895/1896. Til en Rejse til Island for at undersøge gamle Bygningsskikke. 3782
1896/1897. Til et arkæologisk Skrift om Island 1500
1897/1898. Til do. 1500
— — Til arkæologiske Undersøgelser paa Island. 5667
----- 12449

Kaptajn DANIEL BRUUN og Professor, Dr. phil. FINNUR JÓNSSON

1906/1907. Til videnskabelige Undersøgelser af Islands Oldtidsminder 4000
1907/1908. Til do. 3000
1908/1909. Til do. 3000
1909/1910. Til do. 600
— — Til konserverende Præparation af Oldsagsfund 100
----- 10700

Museumsassistent IVAR HERTZSPRUNG †

1900/1901. Til en arkæologisk Rejse til Paris 400
----- 400

Museumsinspektør, Dr. phil. C. JØRGENSEN

1893/1894. Til et Værk om antike Vaser 400
1894/1895. Til do. 800
1895/1896. Til do. 800
1896/1897. Til do. 800
1909/1910. Til do. 1200
— — Til Udgivelse af et arkæologisk Værk af Professor L. Fenger 1100
----- 5100

Overføres Kr. 45749

Overført Kr. 45749

Dr. phil. K. F. KINCH

1884/1885.	Til en arkæologisk Rejse til Makedonien og Trakien	600	
1885/1886.	Til do.	300	
1889/1890.	Til et Skrift om Triumfbuen i Saloniki.	1500	
1890/1891.	Til do.	200	
1899/1900.	Til Rejser i arkæologisk Øjemed	8051.81	
1900/1901.	Til do.	1000	
1901/1902.	Til Bearbejdelse af arkæologisk Materiale vedrørende Makedonien .	1200	
1908/1909.	Til do.	800	
1909/1910.	Til en Rejse til Rusland i arkæologisk Øjemed.	500	
			14151.81

Cand. mag. A. KRAGH

1907/1908.	Til arkæologiske Studier ved den franske Skole i Athen.	1500	
			1500

Overbibliothekar H. O. LANGE

1891/1892.	Til ægyptologiske Studier i London.	400	
1892/1893.	Til en videnskabelig Rejse.	200	
1894/1895.	Til Udgivelse af et ægyptologisk Arbejde.	600	
			1200

Kaptajn A. P. MADSEN

1881/1882.	Til Udgivelse af et Værk om Danmarks Gravhøje og Gravfund fra Stenalderen	1000	
1882/1883.	Til do.	1500	
1883/1884.	Til do.	1500	
1884/1885.	Til do.	1200	
1885/1886.	Til do.	1000	
1896/1897.	Til do.	1400	
1897/1898.	Til do.	1400	
1898/1899.	Til do.	1400	
			10400

Museumsdirektør, Dr. phil. SOPHUS MÜLLER

1880/1881.	Til en Rejse til det østlige og sydøstlige Europas arkæologiske Samlinger.	1400	
1888/1889.	Til Udgivelse af en systematisk Haandbog i Danmarks Oldsager fra Stenalderen	1596.02	
1890/1891.	Til do.	1300	
1891/1892.	Til do.	1298.25	
1894/1895.	Til do.	1349	
1895/1896.	Til do.	2456.73	
1900/1901.	Til en arkæologisk Rejse	600	
			10000

Museumsdirektør, Dr. phil. SOPHUS MÜLLER
og seks ANDRE FORFATTERE

1899/1900.	Til Udgivelse af et Værk om Fund fra Danmarks Stenalder.	3320	
1900/1901.	Til do.	4680	
			8000

Overføres Kr. 91000.81

Overført Kr. 91000.81

Museumsdirektør, Dr. phil. SOPHUS MÜLLER
og Museumsinspektør C. NEERGAARD

1909/1910. Til en videnskabelig Fremstilling af Slesvigs Forhistorie 3333.33
----- 3333.33

Dr. phil. FREDERIK POULSEN

1904/1905. Til videnskabelig Virksomhed 700
1906/1907. Til et Studieophold ved den franske arkæologiske Skole i Athen . . 1400
1907/1908. Til to Arbejder om Delfis Topografi 1000
1908/1909. Til klassisk-arkæologiske Undersøgelser 2000
1909/1910. Til et Arbejde om Forholdet mellem arkaisk-græsk og orientalsk
Kunst 2500
----- 7600

Kunstmaler ALBERT REPHOLTZ

1907/1908. Til Udgivelse af et kunstarkæologisk Skrift »Aphrodite fra Melos« 638.73
1908/1909. Til do 863
----- 1501.73

RHODOSEXPEDITIONEN

(Dr. phil. Chr. Blinkenberg og Dr. phil. K. F. Kinch)

1901/1902. Til Expeditionen og Bearbejdelse af dens Resultater 7361.89
1902/1903. Til do 27421.63
1903/1904. Til do 22480.08
1904/1905. Til do 23058.78
1905/1906. Til do 5588.94
1906/1907. Til do 10927.40
1907/1908. Til do 10497.95
1908/1909. Til do 8918.47
1909/1910. Til do 8458.79
----- 124713.93

Forstkandidat GEORG F. L. SARAUW

1904/1905. Til arkæologiske Arbejder og Rejser 800
----- 800

Professor, Dr. phil. VALD. SCHMIDT

1878/1879. Til Fortsættelse af hans ægyptologiske og assyriske Undersøgelser 1000
1879/1880. Til do 500
1901/1902. Til et Værk om Gravfund fra Ægypten 800
----- 2300

Kunstmaler NIELS SKOVGAARD

1904/1905. Til en kunstarkæologisk Undersøgelse af Vestgavlen i Olympia . . 3000
----- 3000

Professor G. STEPHENS †

1880/1881. Til Udgivelse af 3. Bind af hans Skrift om de ældste Runemindes-
mærker i Danmark og England 1500
1881/1882. Til do 1500
----- 3000

Overføres Kr. 237249.80

Overført Kr. 237249.80

Professor, Dr. phil. J. L. USSING †

1881/1882.	Til en videnskabelig Rejse til Italien og Grækenland.....	2000
1883/1884.	Til en arkæologisk Rejse, navnlig til Museer i London og Berlin..	1000
1895/1896.	Til arkæologiske Studier	1000
1896/1897.	Til do.....	2500
1897/1898.	Til do.....	2000
— —	Til Illustration af et arkæologisk Skrift.....	450.36
1898/1899.	Til arkæologiske Studier	2000
1899/1900.	Til do.....	2000
1900/1901.	Til do.....	2000
1901/1902.	Til do.....	2000
1902/1903.	Til do.....	2000
1903/1904.	Til do.....	2000
1904/1905.	Til do.....	2000
1905/1906.	Til do.....	500

23450.36

Professor, Dr. phil. LUDVIG F. A. WIMMER

1879/1880.	Til Udgivelse af et Værk om de danske Runemindesmærker	856
1880/1881.	Til do.....	2130
1881/1882.	Til do.....	2600
1884/1885.	Til do.....	1398
1887/1888.	Til do.....	625
1892/1893.	Til do.....	953
1893/1894.	Til do.....	3223.90
1894/1895.	Til do.....	3654.13
1897/1898.	Til do.....	1848
1899/1900.	Til do.....	1256.63
1900/1901.	Til do.....	7765.91
1902/1903.	Til do.....	1611.03
1903/1904.	Til do.....	4000
1904/1905.	Til do.....	5000
1905/1906.	Til do.....	1955.01
1907/1908.	Til do.....	4000
1908/1909.	Til do.....	7123.39

50000

Cand. theol. L. ZINCK †

1900/1901.	Til Udgivelse af en Afhandling om den nordeuropæiske Stenalder Grave	1300
— —	Til forberedende Undersøgelser af Gangbygninger i Nordsjælland.	400

1700

Docent, Dr. phil. J. ØSTRUP

1892/1893.	Til en arkæologisk Expedition til Syrien.....	1400
------------	---	------

1400

Ialt Kr. 313800.16

II. ASTRONOMI

Direktør, Dr. phil. CARL BURRAU

1906/1907.	Til Beregninger vedrørende Trelegemerproblemet	750	
1907/1908.	Til do.	2250	
			3000

Direktør, Dr. phil J. L. E. DREYER

1901/1902.	Til Studier over Verdenssystemets Historie fra Thales til Galilei	400	
1907/1908.	Til Udgivelse af Tycho Brahes originale Observationer af Planeter og Fixstjerner	400	
			800

Mag. scient. N. R. JØRGENSEN

1907/1908.	Til Beregning af en definitiv Bane for Komet 1886 I.	1000	
			1000

Kaptajn TH. LASSEN

1905/1906.	Til astronomiske Studier	600	
			600

Mag. scient. H. E. LAU

1906/1907.	Til astronomiske Arbejder	800	
1907/1908.	Til do.	800	
1908/1909.	Til do.	800	
— —	Til et Mikroskop fra Zeiss	600	
1909/1910.	Til fortsatte astronomiske Arbejder	800	
			3800

Observator VICTOR NIELSEN

1892/1893.	Til astronomiske Studier	500	
1893/1894.	Til et astronomisk Instrument	1000	
1894/1895.	Til do.	500	
1904/1905.	Til Instrumenter	550	
1905/1906.	Til do.	675	
1907/1908.	Til en Studierejse til Udlandet	500	
1909/1910.	Til en fotografisk Kikkert med stor Brændvidde	2000	
			5725

Assistent ved Astronomisk Observatorium, Dr. phil. N. E. NØRLUND

1908/1909.	Til Assistance ved Reduktion af en Række Observationer af Fixstjerneparallaxer	800	
1909/1910.	Til do.	800	
			1600

Professor, Dr. phil. E. STRÖMGREN

1908/1909.	Til Regnehjælp ved Studier over Kometernes Bevægelser	1200	
			1200

Cand. phil. AUGUST SVEDSTRUP †

1887/1888.	Til et astronomisk Beregningsarbejde	800	
1888/1889.	Til do.	800	
			1600

Overføres Kr. 19325

II. ASTRONOMI

139

Overført Kr. 19325

Professor, Dr. phil. T. N. THIELE †

1903/1904.	Til Udgivelse af et Arbejde af afdøde Cand. phil. August Svedstrup	600	
1904/1905.	Til do.	600	
		1200	

Dr. phil. P. WEDELL

1894/1895.	Til Undersøgelser over Trelegemerproblemet	1000	
1900/1901.	Til do.	1000	
		2000	

Ialt Kr. 22525

III. BOTANIK

Cand. mag. C. T. BARTHOLIN

1892/1893.	Til et Arbejde om Planteforsteninger	1000	
		1000	

BOTANISK FORENING

1889/1890.	Til Udgivelse af et Skrift ved dens Halvhundredaarsfest	1200	
1901/1902.	Til Udgivelse af et botanisk Skrift af Dr. phil. Johs. Schmidt	1000	
1903/1904.	Til Udgivelse af Johs. Schmidt's »Flora of Koh Chang«	1000	
		3200	

Dr. phil. P. BOYSEN JENSEN

1908/1909.	Til en videnskabelig Udenlandsrejse	2000	
		2000	

Bibliothekar, Dr. phil. F. BØRGESEN

1899/1900.	Til Bearbejdelse af Alger fra Færøerne	1200	
1900/1901.	Til do.	1200	
1905/1906.	I Anledning af en Rejse til Vestindien	1000	
1908/1909.	Til Udgivelse af en Afhandling om Vestindiens Halofytvegetation	1000	
		4400	

Bibliothekar, Dr. phil. F. BØRGESEN og Mag. scient. OVE PAULSEN

1897/1898.	Til at illustrere en Skildring af Vegetationen paa de dansk-vestindiske Øer	1200	
		1200	

Mag. scient. CARL CHRISTENSEN

1904/1905.	Til Udgivelse af en »Index Filicum«	750	
1905/1906.	Til do.	750	
1906/1907.	Til do.	500	
1908/1909.	Til Studier i det Swartz'ske Herbarium i Stockholm	300	
		2300	

Kaptajn, Baron H. F. A. EGGERS †

1887/1888.	Til en naturhistorisk, særlig botanisk Undersøgelse af Jomfruøerne, specielt St. Jan	2000	
		2000	

Mag. scient. O. GALLØE

1907/1908.	Til en monografisk Beskrivelse af de danske Arter af Lichenslægten Cladonia	400	
1908/1909.	Til do.	400	
		800	

Overføres Kr. 16900

Overført Kr. 16900

Cand. pharm. O. GELERT

1896/1897. Til Bestemmelse af arktiske Planter	600	
		----- 600

Cand. pharm. O. GELERT
og Museumsinspektør, Dr. phil. C. H. OSTENFELD

1897/1898. Til Undersøgelser over den arktiske Flora	2000	
1898/1899. Til Udgivelse af et Værk om den arktiske Flora	1000	
1899/1900. Til do.	1000	
		----- 4000

Professor I. BILLE GRAM

1900/1901. Til Anskaffelse af et Mikroskop	1150	
1903/1904. Til Undersøgelse over Planternes Kalksalte	800	
1904/1905. Til do.	800	
1909/1910. Til en Undersøgelse af Kalksalte hos Kaktus-Planter	800	
		----- 3550

Cand. pharm. A. C. GRUPP

1900/1901. Til et Arbejde om Brændevins- og Pressegærarter	500	
		----- 500

Kommunelærerinde Frk. EMMA HALLAS

1899/1900. Til Undersøgelse over Ferskvandsalger	350	
1906/1907. Til et Arbejde over Oedogoniaceer	1080	
		----- 1430

Dr. phil. N. HARTZ

1895/1896. Til fyto-palæontologiske Studier	800	
1897/1898. Til do.	800	
		----- 1600

Overgartner E. HEISE †

1901/1902. Til Undersøgelser over Vingær	600	
		----- 600

Forsøgsleder L. HELWEG

1894/1895. Til Studier over de dyrkede Gulerodsvarieteter	400	
		----- 400

Cand. pharm. AUG. HESSELBO

1907/1908. Til mikroskopiske Apparater	368.30	
1908/1909. Til do.	270	
— — Til Undersøgelse af Island i bryologisk Henseende	3000	
1909/1910. Til Bearbejdelse af Mosser fra Island	600	
		----- 4238.30

Apotheker C. JENSEN

1896/1897. Til Bestemmelse af de ved Ryders Expedition hjembragte grønland- ske Mosser	700	
1898/1899. Til Beskrivelse af danske Mosser	500	
1899/1900. Til do.	1000	
1900/1901. Til do.	500	
1901/1902. Til do.	500	
		----- 3200

Overføres Kr. 37018.30

Overført Kr. 37018.30

Cand. mag. HJALMAR JENSEN

1897/1898. Til Undersøgelser over denitrificerende Bakterier 1200
 ----- 1200

Oberst H. C. L. JENSSEN-TUSCH †

1890/1891. Til Fuldførelse af et Skrift om Plantenavnene i forskellige europæiske
 Sprog 400
 1891/1892. Til do. 400
 1892/1893. Til do. 400
 ----- 1200

Professor, Dr. med. W. JOHANNSEN

1894/1895. Til Studier over Modningens og Hvileperiodens Fysiologi 800
 1895/1896. Til do. 800
 1896/1897. Til fortsatte biologiske og fysiologiske Undersøgelser over Byg 800
 1897/1898. Til do. 800
 1898/1899. Til do. 800
 1899/1900. Til do. 800
 1900/1901. Til Studier over Bygkornets Beskaffenhed 500
 1901/1902. Til do. 500
 1904/1905. Til et Ophold i London 800
 1909/1910. Til fortsatte Arvelighedsstudier 1000
 ----- 7600

Mag. scient. HELGI JÓNSSON

1896/1897. Til botaniske Undersøgelser paa Island og Færøerne 1350
 1897/1898. Til do. 1350
 1899/1900. Til Studier over Islands Havalger 1200
 1900/1901. Til en Rejse paa Island 3500
 — — Til Studier over Islands Havalger 1200
 1903/1904. Til do. 500
 1904/1905. Til botaniske Undersøgelser paa Island 1500
 1905/1906. Til Undersøgelse af islandske Moser 500
 1906/1907. Til en palæontologisk Undersøgelse af Islands Moser 500
 1907/1908. Til do. 500
 1909/1910. Til botaniske Undersøgelser paa Island 1000
 ----- 13100

Museumsinspektør HJALMAR KLÆRSKOU †

1891/1892. Til Studier af de sydamerikanske Myrtaceer 600
 1892/1893. Til Udarbejdelse af et Skrift om samme 1330
 1895/1896. Til histologiske Undersøgelser over Frø 800
 ----- 2730

Lærer P. KLAUSEN

1894/1895. Til Anskaffelse af et Mikroskop 425
 ----- 425

Docent, Dr. phil. L. KOLDERUP ROSENVINGE

1895/1896. Til Anskaffelse af et Mikroskop 736
 1908/1909. Til et større Arbejde over Danmarks Havalger 1000
 ----- 1736

Overføres Kr. 65009.30

Overført Kr. 65009.30

Professor, Dr. phil. F. KØLPIN RAVN

1899/1900. Til plantepatologiske Undersøgelser	800	
1900/1901. Til Anskaffelse af et Mikroskop	1000	
1903/1904. Til Anskaffelse af en Mikrotom	250	
		2050

Professor, Dr. phil. JOHAN LANGE †

1893/1894. Til et Arbejde om Slægten Cratægus	500	
1894/1895. Til do.	1000	
1895/1896. Til do.	500	
1896/1897. Til Illustration af et Skrift om Slægten Cratægus	700	
		2700

Adjunkt JONATHAN LANGE

1900/1901. Til en botanisk Rejse til Karpaterne	1000	
		1000

Mag. scient. EINAR LARSEN

1905/1906. Til et Arbejde om Grønlands Ferskvandsalger	400	
1906/1907. Til et Arbejde om Islands Ferskvandsalger	700	
1907/1908. Til do.	700	
		1800

Cand. pharm. J. LIND †

1901/1902. Til Anskaffelse af mykologisk Litteratur	150	
1907/1908. Til en Fortegnelse over danske Svampe i E. Rostrups Herbarium	900	
1908/1909. Til do.	900	
1909/1910. Til do.	900	
		2850

Docent SAMSØE LUND

1883/1884. Til en Rejse for at studere de botaniske Haver i Sydeuropa	1000	
		1000

Mag. scient. A. MENTZ

1897/1898. Til en botanisk Rejse	300	
1898/1899. Til botanisk Undersøgelse af Moser i Jylland	1000	
1899/1900. Til do.	1000	
1900/1901. Til do.	1000	
1901/1902. Til do.	1000	
1902/1903. Til do.	1000	
1905/1906. Til Illustration af nogle Afhandlinger	200	
1908/1909. For Udvalget for Naturfredning til et Skrift om »Naturfredning«	800	
1909/1910. Til do.	300	
		6600

Kammerherre, Dr. phil. P. E. MÜLLER

1896/1897. Til at lade udføre sammenlignende Bestemmelser af Jordens Skeletdele i Overflade og Undergrund	300	
1897/1898. Til do.	200	
		500

Overføres Kr. 83509.30

Overført Kr. 83509.30

Museumsinspektør, Dr. phil. C. H. OSTENFELD

1897/1898.	Til et Mikroskop	1300	
1901/1902.	Til Anskaffelse af videnskabelig Litteratur	250	
— —	Til Udarbejdelse af en arktisk Flora	750	
			2300

Mag. scient. OVE PAULSEN

1900/1901.	Til et Mikroskop til botanisk Brug	500	
1909/1910.	Til et Mikroskop fra Leitz til Planktonundersøgelser	500	
			1000

Professor RASMUS PEDERSEN †

1879/1880.	Til Udgivelse af hans Forelæsninger over kemisk Plantefysiologi..	1000	
			1000

Mag. scient. HENNING EILER PETERSEN

1906/1907.	Til et Mikroskop	630	
1907/1908.	Til Hjælpeapparater til samme	325	
1908/1909.	Til Illustration af et Skrift om Slægten Ceramium	660	
			1615

Direktør, Dr. phil. C. G. JOH. PETERSEN

1898/1899.	Til Undersøgelser over Plankton	4000	
1899/1900.	Til do.	2500	
1900/1901.	Til do.	2500	
			9000

Professor, Dr. phil. O. G. PETERSEN

1891/1892.	Til Undersøgelser over Mosefloraen	600	
1892/1893.	Til do.	600	
1893/1894.	Til do.	600	
1894/1895.	Til et forstbotanisk Arbejde	600	
1895/1896.	Til do.	600	
— —	Til en Rejse til Norge	400	
1897/1898.	Til »Forstbotaniske Undersøgelser«	1000	
1899/1900.	Til do.	800	
1900/1901.	Til do.	800	
— —	Til Udgivelse af en Afhandling om diagnostisk Vedanatomi	1326.70	
1901/1902.	Til Undersøgelser over Vedets Anatomi	800	
1907/1908.	Til Udgivelse af »Forstbotaniske Undersøgelser«	940	
1909/1910.	Til Rejser i Indlandet i dendrologisk og forstbotanisk Øjemed	600	
			9666.70

Fhv. Apotheker P. H. J. PETERSEN

1909/1910.	Til Undersøgelser over Soyagæringen	500	
			500

Fhv. Lærer SEVERIN PETERSEN

1889/1890.	Til mykologiske Arbejder	400	
1892/1893.	Til do.	400	
1893/1894.	Til do.	400	
1894/1895.	Til do.	400	
1895/1896.	Til do.	400	
1896/1897.	Til do.	400	

Overføres Kr. 108591

	Overført Kr. 108591	
1897/1898. Til do.	400	
1898/1899. Til Undersøgelser over Agaricaceerne	400	
1900/1901. Til do.	400	
1901/1902. Til do.	400	
1902/1903. Til et Værk om Agaricaceerne	200	
1903/1904. Til do.	200	
1907/1908. Til do.	908.42	
	-----	5308.42
Mag. scient. MORTEN P. PORSILD		
1901/1902. Til Anskaffelse af et Mikroskop	900	
1904/1905. Til et Værk om den arktiske Vegetation	1200	
1905/1906. Til do.	1200	
	-----	3300
Professor, Dr. phil. V. A. POULSEN		
1894/1895. Til en botanisk Rejse til Java	3000	
	-----	3000
Professor C. RAUNKJÆR		
1893/1894. Til Illustrationer til 1. Del af »De danske Blomsterplanters Natur-		
historie«	500	
1894/1895. Til do.	500	
1895/1896. Til en floristisk Rejse til Fanø og Manø	600	
1897/1898. Til Udgivelse af »De danske Blomsterplanters Naturhistorie«	1000	
1898/1899. Til do.	3700	
1904/1905. Til et Arbejde om biologiske Typer	600	
1905/1906. Til en botanisk Rejse til de vestindiske Øer	2500	
1906/1907. Til Bearbejdelse af det paa denne indsamlede Materiale	1000	
1907/1908. Til do.	1000	
1908/1909. Til en biologisk-plantegeografisk Rejse til Middelhavslandene ...	1000	
1909/1910. Til do.	1500	
	-----	13900
Kommunelærer H. N. ROSENKJÆR †		
1897/1898. Til en botanisk Rejse til Holsten	400	
1899/1900. Til en Rejse til Sverige og Norge	500	
1900/1901. Til en videnskabelig Rejse	500	
1904/1905. Til at lade udføre Bestemmelser i Tørvejord	200	
1905/1906. Til Udgivelse af et Skrift om det underjordiske Kjøbenhavn	1200	
	-----	2800
Professor, Dr. phil. E. ROSTRUP †		
1898/1899. Til Illustration af en Haandbog i Plantepatologi	500	
1899/1900. Til do.	500	
	-----	1000
Laboratorieførstander, Dr. phil. JOHS. SCHMIDT		
1900/1901. Til Bearbejdelse af botanisk Materiale fra en Expedition til Siam ..	800	
1901/1902. Til do.	800	
— — Til et Mikroskop	1050	
1904/1905. Til Bearbejdelse af botanisk Materiale fra Siam	1000	
1905/1906. Til do.	1000	
	-----	4650

Overført Kr. 142549.42

Lærer STEFÁN STEFÁNSSON

1890/1891. Til botaniske Studier paa Island	500	
1892/1893. Til do.	600	
1893/1894. Til do.	600	
1894/1895. Til do.	600	
1898/1899. Til do.	600	2900

Dr. phil. MARTIN VAHL

1908/1909. Til Undersøgelser over Livsformer i de danske Plantefamilier . . .	800	
1909/1910. Til do.	800	1600

Professor, Dr. phil. EUG. WARMING og
FLERE BOTANIKERE

1899/1900. Til Udgivelse af »Botany of the Færøes«	150	
1900/1901. Til do.	3476	
1901/1902. Til do.	200	
1902/1903. Til do.	1142.39	
1903/1904. Til do.	3095.59	
1905/1906. Til do.	1294	
1907/1908. Til do.	879.55	
1908/1909. Til do.	167.75	
1909/1910. Til do.	2658.70	13063.98

Professor, Dr. phil. FR. WEIS

1901/1902. Til Anskaffelse af et Mikroskop	1000	
1903/1904. Til Komplettering af samme	450	1450

Cand. polyt. E. ØSTRUP

1891/1892. Til Anskaffelse af et Mikroskop	1000	
1895/1896. Til Litteratur om Diatomeer	615	
1896/1897. Til Anskaffelse af et Diatometypeværk	440	
1899/1900. Til Undersøgelser over danske Diatomeer	600	
1900/1901. Til do.	600	
1901/1902. Til do.	600	
1902/1903. Til do.	600	
1903/1904. Til do.	600	
1904/1905. Til do.	600	
1905/1906. Til do.	600	
1906/1907. Til do.	600	
1907/1908. Til do.	600	
1908/1909. Til do.	600	
1909/1910. Til do.	600	
— — Til Udgivelse af hans Værk »Danske Diatomeer«	1500	10155

Ialt Kr. 171718.40

IV. FILOSOFI

Viceskoledirektør, Dr. phil. N. H. BANG

1899/1900. Til Forarbejder til et ethisk-socialt Arbejde	800	
1900/1901. Til do.	800	1600

Fru E. BUCH

1903/1904. Til Udgivelse af et efterladt Skrift af hendes Mand, Dr. phil. E. Buch.	600	600
--	-----	-----

Læge SEVERIN CHRISTENSEN

1906/1907. Til Udgivelse af et Skrift, betitlet »Naturlig Ret«	600	600
--	-----	-----

Kontorchef FRANTS DAHL

1907/1908. Til en kritisk kommenteret Udgave af A. S. Ørstedes filosofiske Skrifter.	500	500
--	-----	-----

Professor, Dr. phil. H. HØFFDING

1878/1879. Til Forarbejder ved og Udgivelse af psykologiske Undersøgelser.	1000	
1879/1880. Til do.	1000	2000

Dr. phil. ALEXANDER KRAFT †

1899/1900. Til kriminalistisk-psykologiske Undersøgelser	600	
1900/1901. Til do.	600	
1901/1902. Til do.	1200	2400

Frk. Mag. art. HERDIS KRARUP

1901/1902. Til psykofysiske Undersøgelser	600	
1902/1903. Til do.	600	1200

Professor, Dr. phil. K. KROMAN

1881/1882. Til en erkendelses-teoretisk Undersøgelse af vor Naturopfattelse og til Udgivelse af et Skrift »Vor Naturerkjendelse«	1500	
1882/1883. Til videnskabelige Arbejder	500	
1883/1884. Til do.	1500	
1884/1885. Til do.	500	4000

Cand. phil. C. LAMBEK

1903/1904. Til et filosofisk Arbejde	600	
1904/1905. Til Udarbejdelse af et Skrift »Udkast til en sjælelig Bevægelseslære«	600	
1905/1906. Til Trykning af samme	600	1800

Dr. phil. EDUARD LARSEN

1900/1901. Til Udarbejdelse af et ethisk Skrift.	600	600
--	-----	-----

Overføres Kr. 15300

Overført Kr. 15300

Professor, Dr. phil. ALFR. LEHMANN

1886/1887.	Til Anskaffelse af Instrumenter til experimentelle psykologiske Undersøgelser	1200
1890/1891.	Til Anskaffelse af en Kymograf	1000
1891/1892.	Til Udgivelse af et Skrift om Hovedlovene for det menneskelige Følelsesliv	1000
1896/1897.	Til Udgivelse af et Skrift om de sjælelige Tilstandes legemlige Virkninger .	2000
1897/1898.	Til do	2500
1899/1900.	Til Studier over de sjælelige Funktioners fysiske Virkninger	1000
1900/1901.	Til do	1000
— —	Til Udgivelse af et Skrift om dette Æmne	1000
1901/1902.	Til fortsatte Undersøgelser over dette Æmne	1000
1902/1903.	Til do	1000
1903/1904.	Til do	1000
1904/1905.	Til Udgivelse af 3. Del af et Værk om dette Æmne	1400
1905/1906.	Til do	1250
1906/1907.	Til fortsatte Studier over dette Æmne	1000
1907/1908.	Til do	1000
1908/1909.	Til en samlet Fremstilling af Psykofysiologien	1000
1909/1910.	Til do	1000

20350

Kommunelærer, Cand. mag. R. H. PEDERSEN

1908/1909.	Til at bearbejde psykofysisk Materiale	500
1909/1910.	Til do	500

1000

Dr. phil. C. N. STARCKE

1890/1891.	Til Udgivelse af et Skrift om Skepticismen efter Renæssancen	1000
1893/1894.	Til Udgivelse af en Ethik	900
1894/1895.	Til do	900
1897/1898.	Til videnskabelige Studier	1000
1898/1899.	Til do	1000
1899/1900.	Til do	1000

5800

Professor, Dr. phil. CL. WILKENS

1909/1910.	Til Udgivelse af et Skrift om »Livets Grundværdier«	800
------------	---	-----

800

Ialt Kr. 43250

V. FYSIK

Docent, Dr. phil. F. BARMWATER

1899/1900.	Til Instrumenter	545
1903/1904.	Til fysiske Apparater	490
1905/1906.	Til Kemikalier	200

1235

Cand. med. E. TREPKA BLOCH

1906/1907.	Til Udførelse af et Kompressionsapparat	4000
1907/1908.	Til do	4000

8000

Overføres Kr. 9235

Overført Kr. 9235

Dr. phil. E. BUCH †

1892/1893. Til Apparater til Studier over Toneopfattelse	500
1893/1894. Til do.	500

1000

Professor, Dr. med. C. CHRISTIANSEN

1879/1880. Til Studier over Farveadspredelsen i næsten uigennemsigtige Legemer . . .	600
1880/1881. Til Studier over Lysets Brydning i stærkt farvede Legemer	1000
1883/1884. Til Forsøg over Varmens Ledning og Straaling	700
1890/1891. Til Forsøg over Adskillelse af blandede Luftarter ad mekanisk Vej	1000

3300

Docent, Dr. phil. C. CRONE

1883/1884. Til Undersøgelser over Ebbe og Flod i København	600
1886/1887. Til do.	300
1888/1889. Til do.	100
1895/1896. Til do. i Danmark og Bilandene	600

1600

Professor H. O. G. ELLINGER

1891/1892. Til Undersøgelser over elektriske Straalers Forplantningshastighed	800
---	-----

800

Oberstløjtnant E. v. FISCHER

1893/1894. Til Studier over Elektricitetsmaaling	1000
1896/1897. Til Instrumenter til Forsøg over galvaniske Strømme	700
1909/1910. Til do.	300

2000

Forstander, Dr. phil. GEORG FORCHHAMMER

1889/1890. Til Anskaffelse af en Fonograf m. m.	500
1890/1891. Til do.	400

900

Professor H. I. HANNOVER

1904/1905. Til Forsøg over Metallernes Størkningsforhold	1200
--	------

1200

Civilingeniør C. J. T. HANSEN

1896/1897. Til et Skrift »Reform af kemiske, fysiske og tekniske Beregninger«	2700
---	------

2700

Mag. scient. JUL. HARTMANN

1907/1908. Til fysiske Instrumenter	250
1908/1909. Til do.	200
1909/1910. Til do.	650

1100

Professor E. HERTZSPRUNG

1906/1907. Til fysiske Undersøgelser i Højælperne	800
1907/1908. Til fysiske og astrofysiske Undersøgelser	800
1908/1909. Til do.	800

2400

Docent MARTIN KNUDSEN

1896/1897. Til Anskaffelse af Instrumenter	800
1909/1910. Til Materiale, Instrumenter og Assistance ved Forsøg over Luftarter	4000

4800

Overføres Kr. 31035

Professor POUL LA COUR †		Overført Kr. 31035
1876/1877.	Til Udførelse af hans fonotelegrafiske System	1500
1877/1878.	Til fortsatte Studier af elektriske Tonestrømme	1500
1878/1879.	Til do.	1200
1883/1884.	Til Udførelse af en ny Art Telegrafi (Fototelegrafi)	500
1884/1885.	Til do.	500
1892/1893.	Til Studier over Spektrotelegrafi	1000
		6200
Etatsraad, Dr. phil. L. LORENZ †		
1877/1878.	Til Apparater til Forsøg over Metallernes Varmeledningsevne	800
1879/1880.	Til Undersøgelser over Elektricitetens og Varmens Forplantning . . .	1000
1880/1881.	Til en videnskabelig Rejse	2000
1883/1884.	Til Anskaffelse af en Dynamomaskine	1000
1886/1887.	Aarlig Lønning efter Statuternes § IX c fra 1. April 1887	2000
1887/1888.	Til do.	4000
1888/1889.	Til do.	4000
1889/1890.	Til do.	4000
1890/1891.	Til do.	4000
1893/1894.	Til Udgivelse af Lorenz's efterladte Skrifter ved Dr. phil. H. VALEN- TINER	2250
1894/1895.	Til do.	3000
1895/1896.	Til do.	3303.24
1896/1897.	Til do.	4487.40
1897/1898.	Til do.	5382.92
1898/1899.	Til do.	5513.54
1899/1900.	Til do.	750
1903/1904.	Til do.	2603.12
		50090.22
Fru Dr. phil. KIRSTINE MEYER, f. BJERRUM		
1900/1901.	Til fysiske Undersøgelser	1000
1901/1902.	Til do.	1000
1902/1903.	Til do.	1000
1903/1904.	Til do.	800
1905/1906.	Til do.	1000
1906/1907.	Til do.	1000
1908/1909.	Til med Frk. Cand. mag. THYRA EIBE at forberede Udgivelsen af Ole Rømers haandskrevne Adversaria	1000
1909/1910.	Til do.	1000
		7800
Professor K. PRYTZ		
1881/1882.	Til Forsøg over Luftarters Egenskaber	500
1897/1898.	Til Anskaffelse af Instrumenter	1200
1901/1902.	Til do.	500
1902/1903.	Til do.	1500
		3700
Dr. med. N. P. SCHIERBECK †		
1894/1895.	Til en analytisk Vægt til Brug ved Studier over Fordampningens Af- hængighed af atmosfæriske Forhold	130
		130
Overføres Kr.		98955.22

Overført Kr. 98955.22

Adjunkt TH. SUNDORPH

1900/1901. Til fysiske Apparater	600	
1903/1904. Til fysiske Undersøgelser	600	1200

Adjunkt THORKELL THORKELSSON

1903/1904. Til en videnskabelig Rejse til Island	300	
1904/1905. Til Studier af radioaktive Stoffer i Kilder paa Island	300	
1905/1906. Til en videnskabelig Expedition til Island	5000	
1906/1907. Til Bearbejdelse af Materialet fra denne	800	
1908/1909. Til fysiske Apparater	1000	7400

Ingeniør H. C. VOGT

1900/1901. Til fortsatte Forsøg med Pendulpropelleren	2000	
1901/1902. Til do.....	2000	
1903/1904. Til Forsøg med Pendulpropelleren m. m.	500	
1904/1905. Til do.....	500	5000

Ialt Kr. 112555.22

VI. GEOGRAFI MED ETHNOGRAFI OG HYDROGRAFI

Museumsinspektør KR. BAHNSON †

1885/1886. Til en ethnografisk Museumsrejse	1000	
1894/1895. Til do.	600	1600

Forfatter ÅGE MEYER BENEDICTSEN

1900/1901. Til en Rejse i Kurdistan	1600	
1901/1902. Til do.	700	2300

Statsplantør JENS BRÜEL

1896/1897. Til Undersøgelse af Klitternes Vandringer	300	
1897/1898. Til et Skrift om Klitterne i Thisted Amt	300	
1899/1900. Til et Skrift om Klitterne i Hjørring Amt	300	
1900/1901. Til Beskrivelse af Klitterne i Ringkøbing og Ribe Amter	500	1400

CARLSBERGFONDETS EXPEDITION TIL ØSTGRØNLAND

1897/1898. Til selve Expeditionen under Kaptajn G. C. Amdrup	27700	
1898/1899. Til do.....	7631.50	
1899/1900. Til do.....	83151.17	
1900/1901. Til do.....	10660	
— — Til Bearbejdelse og Publikation af det indsamlede Materiale.	4047	
1901/1902. Til do.....	10616.80	
1902/1903. Til do.....	2169.45	
1903/1904. Til do.....	11620.53	
1904/1905. Til do.....	500	
1905/1906. Til do.....	1122	

Overføres Kr. 5300

		Overført Kr. 5300	
1906/1907.	Til do.....	5022.51	
1907/1908.	Til do.....	7236.61	
1908/1909.	Til do.....	4802.11	
1909/1910.	Til do.....	8848.98	
			185128.66
»DANMARK-EXPEDITIONEN« TIL NORDØSTGRØNLAND			
1905/1906.	Til selve Expeditionen.....	5000	
1906/1907.	Til do.....	10000	
1907/1908.	Til do.....	5000	
1908/1909.	Til Bearbejdelse af dens Resultater.....	5000	
1909/1910.	Til do.....	5000	
			30000
Dr. phil. M. C. ENGELL			
1899/1900.	Til geografiske Undersøgelser.....	500	
1900/1901.	Til do.....	500	
			1000
Fhv. Lærer P. FREDERIKSEN GISTRUP			
1907/1908.	Til Forarbejder til en Beskrivelse af Vendsyssel.....	500	
			500
Docent MARTIN KNUDSEN			
1899/1900.	Til experimentel Revision af hydrografiske Tabeller.....	900	
1900/1901.	Til do.....	5500	
			6400
Adjunkt CHR. KRUISE			
1900/1901.	Til en geografisk-botanisk Undersøgelse af Angmagsalikeggen ...	11000	
1902/1903.	Til en videnskabelig Rejse til Stockholm.....	200	
1903/1904.	Tillæg til Rejsen til Angmagsalik.....	1279.55	
			12479.55
Cand. phil. H. V. LUND †			
1891/1892.	Til Udgivelse af Edrisis Kort over Skandinavien.....	300	
			300
Professor, Dr. phil. E. LØFFLER †			
1880/1881.	Til geografiske Studier.....	1000	
1881/1882.	Til do.....	1000	
			2000
Ingeniør C. L. MADSEN			
1896/1897.	Til et Værk »Thermogeographical Studies«.....	1600	
1897/1898.	Til do.....	1600	
1898/1899.	Til do.....	1600	
			4800
Skibsfører EINAR MIKKELSEN			
1908/1909.	Til en Grønlandsrejse for at søge de af Mylius-Erichsen, Høegh-Hagen og Brønlund efterladte Optegnelser.....	3000	
1909/1910.	Til do.....	2000	
			5000

Overføres Kr.			252908.21

Overført Kr. 252908.21

Forfatter L. MYLIUS-ERICHSEN † og REJSEFÆLLER

(se ogsaa Danmark-Expeditionen)

1901/1902.	Til en Expedition til Grønland	30.80	
1902/1903.	Til do.	2500	
			2530.80
Professor O. OLUFSEN			
1897/1898.	Til en Rejse til Centralasien (Pamir)	6000	
1898/1899.	Til do.	5700	
1899/1900.	Til do.	300	
1902/1903.	Til Udgivelse af Materialet fra samme	505	
1903/1904.	Til do.	4902	
1904/1905.	Til do.	3794.90	
1905/1906.	Til do.	1252.56	
1906/1907.	Til do.	200	
— —	Til Udarbejdelse af et Værk om Emiratet Bokhara	1250	
1907/1908.	Til do.	1250	
1908/1909.	Til do.	1250	
— —	Til Udgivelse af Pamirexpeditionens Materiale	920	
1909/1910.	Til do.	700	
			28024.46
Stiftsfysikus S. H. A. RAMBUSCH			
1897/1898.	Til Undersøgelser over Ringkøbing Fjord og til et Skrift derom . .	2000	
1898/1899.	Til do.	1600	
1899/1900.	Til do.	2200	
1900/1901.	Til do.	400	
			6200
Justitsraadinde SIGNE RINK			
1899/1900.	Til Udgivelse af Grønlænderen Hanséraks Dagbog	600	
			600
Oberstløjtnant A. V. STAGGEMEIER †			
1894/1895.	Til Udgivelse af et fysisk-geografisk Atlas	1500	
1895/1896.	Til do.	1500	
1896/1897.	Til do.	1680	
1897/1898.	Til do.	2765	
1898/1899.	Til Udgivelse af de af afdøde Oberstløjtnant Staggemeier udførte Kort.	3312.50	
			10757.50
Professor, Dr. phil. H. P. STEENSBY			
1907/1908.	Til en ethnografisk og anthropologisk Rejse til Algier.	1000	
			1000
Viceadmiral C. F. WANDEL			
1896/1897.	Til hydrografiske Undersøgelser i arktiske Farvande	1600	
1897/1898.	Til do.	2000	
1898/1899.	Til do.	2000	
1899/1900.	Til do.	2400	
1900/1901.	Til do.	2342.47	
			10342.47
Overføres Kr. 312363.44			

Overført Kr. 312363.44

Professor H. WEITEMEYER

1897/1898.	Til historisk-topografiske Undersøgelser	500	
1898/1899.	Til do.	500	
1899/1900.	Til do.	500	
1900/1901.	Til do.	500	
1901/1902.	Til do.	500	
1902/1903.	Til do.	500	
1904/1905.	Til do.	500	
			3500
			<hr/>
			Ialt Kr. 315863.44
			<hr/>

VII. GEOLOGI, MINERALOGI OG KRYSTALLOGRAFI

Odelbondede GUDM. G. BARDARSON

1907/1908.	Til geologiske Undersøgelser paa Island	300	
1908/1909.	Til do.	500	
1909/1910.	Til do.	600	
			1400

Docent, Cand. mag. O. B. BØGGILD

1903/1904.	Til en videnskabelig Rejse til Færøerne.	800	
1905/1906.	Til en mineralogisk Rejse til Vestindien	1250	
1907/1908.	Til Anskaffelse af et Goniometer.	1200	
			3250

Dr. phil. KARL GRØNWALL

1899/1900.	Til en Rejse til Upsala og Christiania.	500	
1902/1903.	Til en mineralogisk Studierejse.	600	
1904/1905.	Til do.	500	
			1600

Dr. phil. POUL HARDER

1905/1906.	Til Anskaffelse af et Fotografiapparat i geologisk Øjemed	1200	
1907/1908.	Til geologiske Undersøgelser i det sydøstlige Island	6000	
1908/1909.	Til do.	2800	
			10000

Statsgeolog, Cand. polyt. A. JESSEN

1908/1909.	Til geologiske Undersøgelser paa Island	2800	
			2800

Statsgeolog, Dr. phil. VICTOR MADSEN

1904/1905.	Til at studere Alpernes Istidsaflejringer.	800	
1905/1906.	Til do.	800	
1909/1910.	Til Deltagelse i den internationale geologiske Kongres i Stockholm		
1910 m. m.	. . . . .	800	
			2400

Overføres Kr. 21450

Overført Kr. 21450

Statsgeolog V. MILTHERS

1900/1901.	Til geognostiske Undersøgelser	500
1901/1902.	Til en geologisk Studierejse	1000
1904/1905.	Til do	300
1909/1910.	Til Undersøgelse af norske Stenarter som Fjæld og som løse Blokke i Kvar- tærlagene	800

2600

Dr. phil. H. PJETURSS

1899/1900.	Til geologiske Undersøgelser paa Island	1800
1900/1901.	Til do	1000
1901/1902.	Til do	1000
1903/1904.	Til do	2000
1904/1905.	Til do	2400
1907/1908.	Til do	3400
1908/1909.	Til do	3550
1909/1910.	Til do	1500

16650

Museumsinspektør, Mag. scient. J. P. J. RAVN

1897/1898.	Til palæontologiske Studier i Udlandet	800
1900/1901.	Til palæontologiske Tegninger	600
1901/1902.	Til do	400
1905/1906.	Til do	400
1906/1907.	Til do	700
1907/1908.	Til en videnskabelig Rejse	500
1909/1910.	Til Deltagelse i den geologiske Kongres i Stockholm 1910 m. m.	1000

4400

Professor, Dr. phil. K. RØRDAM

1896/1897.	Til et Fotografiapparat i geologisk Øjemed	650
1908/1909.	Til Undersøgelse af dansk Jordbund m. H. t. metalliske Bestanddele	750
1909/1910.	Til do	750

2150

Professor, Dr. phil. TH. THORODDSEN

1890/1891.	Til et Arbejde om den historiske Udvikling af Kundskaben om Islands Geo- logi og Geografi	300
1891/1892.	Til do	300
1892/1893.	Til do	300
1893/1894.	Til do	300
1894/1895.	Til do	300
1897/1898.	Til Udgivelse af et geologisk Kort over Island	600
1898/1899.	Til Arbejder over Islands Geologi og Geografi	1000
1899/1900.	Til do	1500
— —	Til Udgivelse af et geologisk Kort over Island	2000
1900/1901.	Til Arbejder over Islands Geologi og Geografi	2500
1901/1902.	Til do	2000
— —	Til et geologisk Kort over Island	3100
1902/1903.	Til do	746

Overføres Kr. 47250

		Overført Kr. 47250	
1902/1903.	Til Arbejder over Islands Geologi og Geografi	2000	
1903/1904.	Til do.....	2000	
1904/1905.	Til do.....	2000	
1905/1906.	Til do.....	2000	
1906/1907.	Til do.....	2000	
1907/1908.	Til do.....	2000	
1908/1909.	Til do.....	2000	
1909/1910.	Til do.....	2000	
			30946
Professor, Dr. phil. N. V. USSING †			
1891/1892.	Til Undersøgelser over grønlandske Nefelinsyeniter	800	
1893/1894.	Til do.....	800	
— —	Til en videnskabelig Boring paa Grøndals Eng	8740.93	
1894/1895.	Til do.....	14759.07	
1895/1896.	Til do.....	10259.79	
1896/1897.	Til do.....	5480.05	
1897/1898.	Til do.....	16106.20	
1898/1899.	Til do.....	9065.14	
1899/1900.	Til do.....	12749.83	
1900/1901.	Til do.....	11711.12	
1901/1902.	Til do.....	10413.75	
1902/1903.	Til do.....	8471.23	
1903/1904.	Til do.....	6533.87	
1904/1905.	Til do.....	9261.51	
1905/1906.	Til do.....	4315.65	
1906/1907.	Til do.....	2000	
— —	Til en videnskabelig Rejse	200	
			----- 131668.14
			----- Ialt Kr. 209864.14

VIII. HISTORIE

Konservator C. C. ANDERSEN †

1901/1902.	Til Udgivelse af et Værk om det gamle Københavns Slot	3000	
			----- 3000

Sørenskriver N. ANDERSEN

1895/1896.	Til Udgivelse af et Skrift om Færøernes Historie i 17. Aarhundrede	1200	
			----- 1200

Sekretær NIKOLAJ ANDERSEN

1901/1902.	Til Undersøgelse af Sprogforholdene i Sønderjylland	400	
1902/1903.	Til do.....	800	
1903/1904.	Til do.....	1200	
			----- 2400

Overføres Kr. 6600

Overført Kr. 6600

Fru Mag. art. NINA ELLINGER BANG

1897/1898.	Til at forberede Udgivelsen af et Udvalg af Øresundstoldregnskaberne 1545-1655.....	1650	
1898/1899.	Til do.....	1900	
1899/1900.	Til do.....	1900	
1900/1901.	Til do.....	1900	
1901/1902.	Til do.....	2600	
1902/1903.	Til do.....	1800	
1903/1904.	Til do.....	2200	
1904/1905.	Til do.....	2200	
1905/1906.	Til Trykning af Tabeller over Skibsfarten osv. gennem Øresund ...	3960.25	
1906/1907.	Til do.....	3024	
1907/1908.	Til do.....	3000	
1905/1906.	Til Udarbejdelse af en Statistik over Skibsfarten og Varetransporten gennem Øresund og Storebelt 1660-1760	2200	
1906/1907.	Til do.....	2200	
1907/1908.	Til Bearbejdelse af Øresunds- og Storebeltstoldregnskaberne 1497-1660	6000	
1908/1909.	Til do.....	6000	
1909/1910.	Til do.....	6000	
			48534.25

Professor, Dr. jur. KNUD BERLIN

1907/1908.	Til Udarbejdelse af et Værk om Islands Stilling til Danmark før og nu	1000	
1908/1909.	Til do.....	1000	
1909/1910.	Til do.....	1500	
			3500

Konferentsraad, Dr. phil. S. BIRKET-SMITH

1890/1891.	Til Udgivelse af »Kjøbenhavns Universitets Matrikel 1667-1740« ...	651	
1891/1892.	Til do.....	1273.92	
1892/1893.	Til do.....	1263.36	
1893/1894.	Til do.....	1273.92	
1894/1895.	Til do.....	449.04	
1899/1900.	Til en Udenlandsrejse.....	1300	
1908/1909.	Til Udgivelse af »Kjøbenhavns Universitets Matrikel 1740-1829« ...	2000	
1909/1910.	Til do.....	2000	
			10211.24

Underbibliothekar, Dr. phil. A. A. BJØRNBO

1903/1904.	Til Arbejder over de exakte Videnskabers Historie	600	
1904/1905.	Til do.....	600	
1905/1906.	Til do.....	600	
1906/1907.	Til do.....	600	
1907/1908.	Til do.....	600	
1908/1909.	Til do.....	600	
— —	For en Komité til Reproduktion af Miniaturer fra den ældre Middelalder (før 1200) i danske Samlinger	2000	
1909/1910.	Til fortsatte Studier over de exakte Videnskabers Historie	600	
			6200

Overføres Kr. 75045.49

Overført Kr. 75045.49

Underbibliothekar, Dr. phil. A. A. BJØRNBO og
Underbibliothekar CARL S. PETERSEN

1908/1909. Til Dækning af et Underskud ved Udgivelsen af »Anecdota cartographica septentrionalia«	600	600
---	-----	-----

Dr. phil. LOUIS BOBÉ

1907/1908. Til litteratur- og kulturhistoriske Arbejder	800	
1908/1909. Til do.	800	
1909/1910. Til do.	800	
		2400

Pastor C. J. BRANDT †

1881/1882. Til Udgivelse af et Arbejde om Christiern Pedersen og hans Skrifter ..	1000	1000
---	------	------

Rigsarkivar, Dr. phil. C. F. BRICKA †

1884/1885. Til Udgivelse af et dansk biografisk Lexikon	1000	
1885/1886. Til do.	1000	
1886/1887. Til do.	1000	
1887/1888. Til do.	1000	
1888/1889. Til do.	1000	
1889/1890. Til do.	1000	
1890/1891. Til do.	1000	
1891/1892. Til do.	1000	
1892/1893. Til do.	1000	
1893/1894. Til do.	1000	
1894/1895. Til do.	1000	
1895/1896. Til do.	1000	
1896/1897. Til do.	1000	
1897/1898. Til do.	1000	
1898/1899. Til do.	1000	
1899/1900. Til do.	1000	
1900/1901. Til do.	1000	
1901/1902. Til do.	1000	
1902/1903. Til do.	1000	
1903/1904. Til do.	1000	
1904/1905. Til do.	1000	
1905/1906. Til do.	500	
		21500

Professor, Dr. phil. FR. BUHL

1888/1889. Til en Rejse til Palæstina m. m.	2000	2000
--	------	------

Fhv. Tandlæge AXEL CARSTENS

1899/1900. For De samvirkende sønderjydske Foreninger til en fransk Udgave af »Haandbog i det nordslesvigske Spørgsmaals Historie«	1500	1500
---	------	------

Overføres Kr. 104045.49

Overført Kr. 104045.49

DANSK HISTORISK FORENING

1897/1898. Til Udvidelse af dens Virksomhed	400
1898/1899. Til do.	400
1899/1900. Til do.	400
1900/1901. Til do.	400
1901/1902. Til do.	400

2000

Bestyrer P. ELIASSEN

1909/1910. Til et historisk-topografisk Arbejde »Kolding fra Middelalder til Nutid«	400
---	-----

400

Underbibliothekar BALDER ERICHSEN og
Bibliothekar ALFR. KRARUP

1908/1909. Til Udarbejdelse og Udgivelse af en dansk historisk Bibliografi	1200
1909/1910. Til do.	1200

2400

Professor, Dr. phil. KR. ERSLEV

1902/1903. Til videnskabelige Rejser	400
1904/1905. Til do.	1000
1906/1907. Til do.	300
1907/1908. Til do.	300

2000

Arkivassistent, Dr. phil. KNUD FABRICIUS

1906/1907. Til Arkivundersøgelser i Simancas	200
1907/1908. Til Studier over Enevældens Historie i dens første Tid	800
1908/1909. Til do.	800
1909/1910. Til do.	800

2600

Cand. theol. F. FALKENSTJERNE †

1891/1892. Til Undersøgelser over de lilleasiatiske Folks Historie i Oldtiden	600
1895/1896. Til do.	600

1200

Professor, Dr. phil. J. A. FRIDERICIA

1880/1881. Til Udgivelse af et Skrift om Danmarks ydre Historie 1635-45.	1000
1882/1883. Til en videnskabelig Rejse	1000
1894/1895. Til do.	1500
1907/1908. Til do.	400

3900

Dr. phil. AAGE FRIIS

1897/1898. Til Forberedelse af en Udgave af A. P. Bernstorffs Papirer	1000
1898/1899. Til do.	1000
1899/1900. Til do.	1500
1900/1901. Til do.	500
1901/1902. Til do.	1000
1902/1903. Til Studier over Bernstorffernes Forhold til Danmark	1000
— — Til Trykning af Bernstorffernes Korrespondance	3068.40

Overføres Kr. 118545.49

	Overført Kr. 118545.49	
1903/1904. Til Studier over Bernstorffernes Forhold til Danmark	1000	
1904/1905. Til do.	1000	
— — Til Trykning af Bernstorffernes Korrespondance	3314.60	
1905/1906. Til Studier over Bernstorffernes Forhold til Danmark	1000	
1906/1907. Til do.	1000	
1907/1908. Til do.	1200	
— — Til Trykning af Bernstorffernes Korrespondance	6774.25	
1908/1909. Til Studier over Bernstorffernes Forhold til Danmark	1200	
1909/1910. Til Studier over dansk-tysk Historie i 18. og 19. Aarhundrede	750	
	-----	26307.25

Polytekniker F. R. FRIIS †

1895/1896. Til kunst- og bygningshistoriske Studier	800	
1896/1897. Til do.	400	
1897/1898. Til do.	700	
1898/1899. Til do.	300	
1899/1900. Til do.	600	
1900/1901. Til do.	600	
1901/1902. Til do.	300	
1902/1903. Til do.	900	
1903/1904. Til do.	600	
1904/1905. Til do.	600	
1905/1906. Til do.	600	
1906/1907. Til do.	600	
— — Til Udgivelse af Tycho Brahes Brevvexling med lærde Mænd	300	
1907/1908. Til do.	500	
— — Til fortsat litterær Virksomhed	600	
1908/1909. Til Udgivelse af Tycho Brahes Brevvexling	1200	
1909/1910. Til kunsthistoriske Studier	400	
	-----	10000

Arkivsekretær GERHARD L. GROVE †

1895/1896. Til Studier over Berøringer mellem Danmark og Rusland i 18. Aarh.	300	
1898/1899. Til do.	300	
	-----	600

Kaptajn AXEL F. HANSEN

1908/1909. Til et Mindeskrift over de i 1864 faldne Officerer	1900	
	-----	1900

Direktør TH. HAUCH-FAUSBØLL

1906/1907. Til Rejser for at gøre Uddrag af slesvigske Kirkebøger	600	
1907/1908. Til do.	600	
1908/1909. Til do.	600	
	-----	1800

Overretssagfører ERIK HENRICHSEN

1908/1909. Til Studier over dansk politisk Historie i Perioden 1870-1901	1000	
	-----	1000

Overføres Kr. 160152.74

Overført Kr. 160152.74

Kaptajn C. HERMANSEN

1907/1908.	Til et Værk om Vaabnenes Udvikling, saaledes at samtidige og sam-		
	hørende Vaaben opføres samlede	600	
— —	Til Undersøgelser over Vaabenfundet ved Visby fra Valdemar Atter-		
	dags Tid	600	
			1200

Oberstløjtnant J. C. W. HIRSCH

1907/1908.	Til Erhvervelse for Staten af en Samling biografiske Optegnelser om		
	Officerer i den dansk-norske Hær 1648-1814	3330	
1908/1909.	Til do.	3330	
1909/1910.	Til do.	3340	
			10000

Mag. art. J. HOFFMEYER

1903/1904.	Til et Arbejde om Aarhus Bys Historie	900	
1904/1905.	Til do.	900	
1908/1909.	Til do.	300	
1909/1910.	Til do.	650	
			2750

Professor, Dr. phil. EDV. HOLM

1909/1910.	Som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c fra 1. Okt. 1909	4000	
			4000

Museumsassistent, Mag. art. CHR. A. JENSEN og
Museumsdirektør, Dr. phil. M. MACKEPRANG

1909/1910.	Til Gennemgang af Sønderjyllands historiske Monumenter	1300	
			1300

Oberst N. P. JENSEN

1899/1900.	Til et Værk om den skaanske Krigs Historie	1325	
1900/1901.	Til do.	1325	
1907/1908.	Til et Værk om Napoleons Felttog 1813	2000	
			4650

Frk. Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN

1909/1910.	Til en Rejse for at samle Materiale til dansk middelalderlig Kirkehi-		
	storie m. m.	1000	
			1000

Overlærer J. KINCH †

1885/1886.	Til et Skrift om Ribe Bys Historie	400	
1886/1887.	Til do.	400	
1887/1888.	Til do.	400	
			1200

Postexpedient C. KLITGAARD

1906/1907.	Til Udgivelse af en historisk-topografisk Beskrivelse af Hvetbo Herred	1000	
			1000

Fru ELISE KOPPEL, f. JØRGENSEN

1907/1908.	Til Afskrivning af Uddrag af A. F. Kriegers Dagbøger	800	
1908/1909.	Til do.	800	
			1600

Overføres Kr. 188852.74

Overført Kr. 188852.74

Højskoleforstander, Cand. mag. L. F. LA COUR

1905/1906.	Til et Værk om Danmarks Monumenter og Mindestene	500
1906/1907.	Til do.	500
1907/1908.	Til do.	800
1908/1909.	Til do.	800
1908/1909.	Til et Mindeskrift om Stormen paa København 1659	600
1909/1910.	Til et Værk om Danmarks Monumenter og Mindestene	600
— —	Til et Fotografiapparat	269

4069

Forfatter KAY LARSEN

1907/1908.	Til Arkivundersøgelser og Renskrivning af Biografier vedrørende de dansk-vestindiske Koloniers Historie	300
1908/1909.	Til do.	400
1909/1910.	Til do.	400

1100

Skoleinspektør P. LAURIDSEN

1895/1896.	Til Studier over den danske Landsby i Fællesskabets sidste Aarhundrede	600
1896/1897.	Til do.	600
1897/1898.	Til do.	600
1906/1907.	Til en historisk-topografisk Undersøgelse af de Forhold, der ledsagede Guldhornsfundene 1639 og 1734	200
1908/1909.	Til en Fremstilling af Nordslesvigs nationale Historie 1836-1848	1200

3200

Arkivsekretær L. LAURSEN

1901/1902.	Til at forberede en Udgave af danske Traktater 1523-1750	1000
1903/1904.	Til Udgivelse af Værket om danske Traktater	200
1904/1905.	Til do.	1958
1905/1906.	Til do.	1100
1906/1907.	Til do.	900
1907/1908.	Til do.	3192
1908/1909.	Til do.	700
1909/1910.	Til do.	1808

10858

Museumsinspektør H. C. BERING LIISBERG

1909/1910.	Til Udarbejdelse og Udgivelse af Rosenborg Slots Historie	1500
------------	---	------

1500

Dr. phil. JOHS. LINDBÆK

1907/1908.	Til en samlet Fremstilling af de danske Klostres Historie	1000
1908/1909.	Til do.	1000
1909/1910.	Til do.	1000

3000

Dr. phil. JOHS. LINDBÆK og Bibliothekar ALFR. KRARUP

1902/1903.	Til at forberede Udgivelsen af Breve om Forholdet mellem Pavestolen og Danmark i Middelalderen (1378-1536)	1000
1903/1904.	Til do.	1000
1904/1905.	Til do.	1300

Overføres Kr. 212579.74

Overført Kr. 212579.74

1905/1906.	Til Udgivelse af samme	3600	
1906/1907.	Til do.	1508	
1907/1908.	Til do.	3836.80	
1908/1909.	Til do.	3582.40	
1909/1910.	Til do.	4552.80	
			20380

Professor H. C. A. LUND †

1899/1900.	Til et Skrift om Danmarks Historie 1855-1864.	800	
1900/1901.	Til do.	800	
			1600

Museumsdirektør, Dr. phil. M. MACKEPRANG

1901/1902.	Til et Værk om danske Døbefonte i Middelalderen	1200	
1902/1903.	Til do.	1200	
1903/1904.	Til do.	1200	
1904/1905.	Til do.	1200	
1908/1909.	Til et Skrift om Sønderjylland efter 1864	600	
			5400

Oberst EMIL MADSEN

1901/1902.	Til Studier over Danmarks Hærvæsen i 16. Aarh.	1000	
1906/1907.	Til et Skrift om Christian III's Rustninger efter Grevens Fejde	870	
			1870

Mag. art. BOGI TH. MELSTED

1906/1907.	Til en Studierejse paa Island	500	
1909/1910.	Til fortsatte historiske Studier og til Udarbejdelse af en Islandshistorie paa Dansk	1000	
— —	Til en Studierejse paa Island	500	
			2000

Dr. phil. W. MOLLERUP

1883/1884.	Til Undersøgelse om danske Mindesmærker i Estland	400	
1892/1893.	Til Arkivundersøgelser i Dresden	500	
1894/1895.	Til do.	200	
1907/1908.	Til en videnskabelig Rejse	300	
			1400

Dr. phil. L. MOLTESEN

1901/1902.	Til historiske Studier	1000	
1902/1903.	Til do.	1000	
1903/1904.	Til do.	800	
1904/1905.	Til do.	800	
1905/1906.	Til do.	1000	
1906/1907.	Til do.	1000	
1907/1908.	Til do.	1000	
1908/1909.	Til do.	1000	
			7600

Direktør, Cand. mag. & polit. N. NEERGAARD

1891/1892.	Til et Skrift om det danske Folks politiske Historie 1848-1866	800	
1892/1893.	Til do.	800	
			1600

Overføres Kr. 254429.74

Overført Kr. 254429.74

Lektor, Cand. mag. JOHS. NEUHAUS

1896/1897. Til Undersøgelse om slaviske Levninger paa Lolland og Falster . . .	600	
		600

Sekretær CHR. NICOLAISEN

1906/1907. Til en historisk-topografisk Beskrivelse af Amager	700	
1909/1910. Til do.	800	
		1500

Biskop, Dr. theol. FREDRIK NIELSEN †

1885/1886. Til en kirkehistorisk Rejse.	1500	
1889/1890. Til do.	1000	
		2500

Arkivar, Dr. phil. OLUF NIELSEN †

1880/1881. Til historiske Studier	500	
1881/1882. Til do.	500	
1882/1883. Til do.	500	
1883/1884. Til do.	500	
1884/1885. Til do.	500	
1892/1893. Til et historisk-topografisk Arbejde	400	
		2900

Skoleinspektør, Cand. mag. JOHAN OTTOSEN †

1892/1893. Til Studier over den slesvig-holstenske Bevægelses Historie	800	
1893/1894. Til do.	800	
1894/1895. Til do.	800	
1895/1896. Til do.	800	
		3200

Lærer P. STORGAARD PEDERSEN

1895/1896. Til Hing Herreds Historie og Topografi.	350	
1899/1900. Til Ulfborg Herreds Historie og Topografi	450	
		800

Underbibliothekar CARL S. PETERSEN

1905/1906. Til kartografiske Studier	600	
1906/1907. Til do.	600	
1908/1909. Til fortsatte videnskabelige Studier	600	
		1800

Kontorchef, Etatsraad C. E. F. REINHARDT †

1879/1880. Til en Fremstilling af Valdemar Atterdags Historie	1200	
		1200

Overretssagfører V. RICHTER

1900/1901. Til et Værk om hundrede Aars Dødsfald.	800	
		800

Kaptajn K. C. ROCKSTROH

1909/1910. Til en Fremstilling af den dansk-norske Hærs Udvikling i 17. og 18. Aarhundrede	1874.50	
— — Til andet Bind af samme	800	
		2674.50

Overføres Kr. 272404.24

Overført Kr. 272404.24

Sognepræst, Dr. theol. & phil. H. F. RØRDAM

1881/1882.	Til Udgivelse af »Historiske Kildeskrifter til Danmarks Historie især fra det 16. Aarhundrede, 2. Række«	840
1882/1883.	Til do.	840
1883/1884.	Til do.	840
1884/1885.	Til do.	980
1885/1886.	Til do.	1680
1886/1887.	Til do.	840
1887/1888.	Til do.	980
1889/1890.	Til Udgivelse af »Historiske Samlinger og Studier«	637
1890/1891.	Til do.	637
1891/1892.	Til do.	637
1892/1893.	Til do.	637
1894/1895.	Til do.	637
1895/1896.	Til do.	635
1896/1897.	Til do.	720
1897/1898.	Til do.	720
1898/1899.	Til do.	720
1900/1901.	Til do.	1560
1901/1902.	Til do.	780

15320

Overlærer KARL SCHMIDT

1904/1905.	Til et historisk Arbejde »Napoleon I og det spanske Kongehus«	800
1908/1909.	Til Udgivelse af en Beretning om Napoleon paa Elba	900

1700

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE

1877/1878.	Til Udgivelse af Kong Frederik I's danske Registranter	2000
1878/1879.	Til do.	965
1880/1881.	Til Udgivelse af danske Kancelliregistranter for 1535-1550	2050
1881/1882.	Til do.	950
1883/1884.	Til Udgivelse af »Libri memoriales Capituli Lundensis«	400
1884/1885.	Til do.	400
1888/1889.	Til do.	600
1889/1890.	Til do.	700
1891/1892.	Til Udgivelse af Forarbejderne til Christian V's danske Lov.	2000
1892/1893.	Til do.	2000
1893/1894.	Til do.	2000
1895/1896.	Til en Udgave af gamle danske Haandværkslags og Købmandslags Skraaer	1190
1896/1897.	Til do.	1020
1898/1899.	Til do.	2010
1899/1900.	Til do.	1220
1900/1901.	Til do.	1220

20725

Overføres Kr. 310149.24

Overført Kr. 310149.24

Frk. Cand. mag. JOHANNE SKOVGAARD		
1909/1910.	Til en Studierejse til Italien	1000
		1000
Kaptajn C. TH. SØRENSEN		
1902/1903.	Til et Værk om Bernadotte i Norden	1600
1903/1904.	Til do.	1600
1904/1905.	Til do.	1600
		4800
Dr. phil. ALEX. THORSØE		
1908/1909.	Til et historisk Skrift om det danske Diplomati i 19. Aarhundrede . . .	400
		400
UDVALGET FOR MINDEFESTEN 11. FEBR. 1909		
1908/1909.	Til et Festskrift af Museumsinspektør H. C. Bering Liisberg.	500
		500
UNDERSØGELSER I VATIKANARKIVET (Ved flere Historikere)		
1896/1897.	Til Undersøgelser af pavelige Aktstykker vedrørende Danmark 1316-1536.	4500
1897/1898.	Til do.	3000
1898/1899.	Til do.	3000
1899/1900.	Til do.	4500
1900/1901.	Til do.	6131
1901/1902.	Til do.	6000
1902/1903.	Til do.	6000
		33131
Gehejmelegationsraad, Dr. jur. P. VEDEL †		
1877/1878.	Til Udgivelse af »Correspondance ministérielle du Comte J. H. E. Bernstorff«	738.50
1879/1880.	Til do.	1592.95
1880/1881.	Til do.	125
1882/1883.	Til do.	1662.75
1884/1885.	Til do.	1000
1887/1888.	Til Trykning af Grev Barthélemy »Histoire des relations de la France et du Danemark 1751-1770«	870.53
		5989.73
Professor H. WEITEMEYER og Mag. art. H. V. CLAUSEN		
1908/1909.	Til Udgivelse af et historisk-topografisk Værk om Sønderjylland . .	3000
1909/1910.	Til do.	6000
		9000
ØSTIFTERNES HISTORISK-TOPOGRAFISKE SELSKAB		
1902/1903.	Til Udgivelse af »Borgerlige Hjem i Helsingør for 300 Aar siden« af Cand. mag. Jørgen Olrik	800
		800
		Ialt Kr. 365769.97

IX. KEMI

Professor, Dr. phil. EINAR BIILMANN

1901/1902.	Til Arbejder i organisk kemisk Retning	800
— —	Til Apparater	150
1904/1905.	Til Anskaffelse af kemiske Præparater	250
1907/1908.	Til fortsatte Arbejder i organisk Kemi	800
1908/1909.	Til do	800
1909/1910.	Til do	800

3600

Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED

1904/1905.	Til et videnskabeligt Arbejde	800
— —	Til Anskaffelse af videnskabelig Litteratur	100
1905/1906.	Til et Arbejde over den kemiske Affinitet	800
1906/1907.	Til do	800
1907/1908.	Til Anskaffelse af et følsomt Galvanometer m. m.	295
1908/1909.	Til fortsatte Undersøgelser over den kemiske Affinitet	800
1909/1910.	Til do	800

4395

Professor A. CHRISTENSEN

1890/1891.	Til Undersøgelser over Alkaloidernes kvantitative Bestemmelse	800
1891/1892.	Til do	800
1899/1900.	Til do	800
1900/1901.	Til Undersøgelser paa Alkaloidernes Omraade	800
1901/1902.	Til do	1000
1902/1903.	Til do	1000
1903/1904.	Til do	800
1904/1905.	Til do	800
1905/1906.	Til do	1000

7800

Professor, Dr. phil. ODIN T. CHRISTENSEN

1889/1890.	Til Studier over Rhodanochromammoniakforbindelser	800
------------	---	-----

800

Cand. polyt. T. A. COLDING

1889/1890.	Til Forsøg over Lysets Virkning paa Chlorvand	600
------------	---	-----

600

Forfatter AUG. FJELSTRUP

1905/1906.	Til et Arbejde om Christian IV's Hofkemiker Peter Payngk	800
1907/1908.	Til do	800

1600

Fru Cand. polyt. ANNA GJERULFF JENSEN

1908/1909.	Til Anskaffelse af et Mikroskop og et Refraktometer	750
------------	---	-----

750

Apotheker E. GOTTLIEB

1891/1892.	Til kemiske Forsøg over Kvindemælk	800
------------	--	-----

800

Overføres Kr. 20345

Overført Kr. 20345

Mag. scient. LAURITZ JACOBSEN

1897/1898.	Til kemiske Undersøgelser	800	
1899/1900.	Til Studier over Kvælstofforbindelser	800	
1900/1901.	Til do.	800	
1901/1902.	Til do.	800	
			3200

Professor, Dr. phil. ORLA JENSEN

1896/1897.	Til et Mikroskop	1000	
1908/1909.	Til en videnskabelig Rejse til London	500	
			1500

Cand. polyt. H. JESSEN-HANSEN

1890/1891.	Til Anskaffelse af et Mikroskop	400	
			400

Professor, Dr. phil. S. M. JØRGENSEN

1881/1882.	Til Anskaffelse af Rhodium til Undersøgelse af dets kemiske Forbindelser	1000	
1897/1898.	Til Anskaffelse af Platin til Undersøgelse af dets kemiske Forbindelser	200	
1898/1899.	Til do.	200	
			1400

Professor, Dr. phil. E. KOEFOED

1892/1893.	Til en kemisk Undersøgelse	800	
1894/1895.	Til do.	800	
			1600

Fhv. Direktør, Mag. scient. R. KOEFOED

1908/1909.	Til experimentelle Undersøgelser over Invertin	1200	
1909/1910.	Til do.	1200	
			2400

Professor, Dr. phil. EMIL PETERSEN †

1892/1893.	Til Forsøg over Syrernes Affinitetsforhold i vinaandige Opløsninger	800	
1895/1896.	Til Instrumenter til elektrokemiske Forsøg	435.67	
1903/1904.	Til en Rejse	800	
			2035.67

Professor, Dr. phil. JULIUS C. PETERSEN

1893/1894.	Til Apparater til Forsøg over Elektrololyse	400	
1896/1897.	Til Anskaffelse af organiske kemiske Præparater til en videnskabelig Undersøgelse	500	
1900/1901.	Til videnskabelige Apparater	800	
1901/1902.	Til videnskabelige Arbejder	800	
— —	Til Apparater	300	
1902/1903.	Til videnskabelige Arbejder	800	
1904/1905.	Til Medhjælp ved et videnskabeligt Arbejde	250	
1908/1909.	Til fortsatte Forsøg over organiske Syrers Elektrololyse	800	
1909/1910.	Til do.	800	
			5450

Overføres Kr. 38330.67

Overført Kr. 38330.67

Mag. scient. J. ROSENKJÆR

1909/1910. Til at uddrage de for Kemiens Historie vigtige Meddelelser, som findes
i Ole Borchs Dagbøger 1660-1666 600
----- 600

Ingeniør, Cand. polyt. C. V. SCHOU

1896/1897. Til Platinapparater til en kemisk Undersøgelse 800
----- 800

Cand. polyt. ALF STAGE

1907/1908. Til Anskaffelse af et Destillationsapparat 700
----- 700

Professor, Dr. med. & phil. JUL. THOMSEN †

1882/1883. Til en samlet tysk Udgave af hans termokemiske Arbejder 1000
1883/1884. Til do. 1500
----- 2500

Sognepræst, Cand. polyt. TH. THOMSEN †

1879/1880. Til Forsøg over Sættningen af Træernes Ved 400
1880/1881. Til do. 800
1881/1882. Til do. 400
— — Til Undersøgelse af organiske Forbindelsers optiske Drejningsevne ... 800
1882/1883. Til do. 800
----- 3200

Direktør, Dr. phil. HALDOR TOPSØE

1879/1880. Til en krystallografisk-kemisk Studierejse 1200
1881/1882. Til do. 600
----- 1800

Dr. phil. CHR. WINTHER

1898/1899. Til et Polarisationsinstrument 930
1903/1904. Til optiske Instrumenter 400
1904/1905. Til videnskabelige Arbejder 800
1905/1906. Til do. 800
----- 2930

Cand. pharm. A. WUNSCH †

1896/1897. Til et Mikroskop 1200
----- 1200

Assistent, Mag. scient. A. WØHLK

1903/1904. Til et kemisk Arbejde 800
1904/1905. Til do. 800
----- 1600

 Ialt Kr. 53660.67

X. KULTURHISTORIE

Professor VALD. AMMUNDSEN

1904/1905. Til en kirkehistorisk Rejse 1000
----- 1000

 Overføres Kr. 1000

Overført Kr. 1000

Docent J. OSKAR ANDERSEN

1907/1908. Til Udgivelse af »Kirke-Leksikon for Norden«	1000	
1908/1909. Til do.	1000	
1909/1910. Til do.	1000	
		3000

Arkivar, Dr. phil. ERIK ARUP

1907/1908. Til et Studieophold i London	2500	
		2500

Sognepræst C. BARFOED

1901/1902. Til et Skrift om Oldkirkens Liturgier	400	
		400

Professor, Dr. phil. VILH. BERGSØE †

1893/1894. Til Tavler til et Værk om danske Medailler	750	
1894/1895. Til do.	1550	
		2300

Fhv. Sognepræst, Dr. phil. H. F. FEILBERG

1881/1882. Til kulturhistoriske Undersøgelser over den jyske Almues Liv	500	
1882/1883. Til do.	500	
1883/1884. Til do.	500	
1898/1899. Til Anskaffelse af folkløstisk Litteratur.	300	
1899/1900. Til do.	300	
1900/1901. Til do.	300	
1901/1902. Til do.	300	
1902/1903. Til do.	300	
1903/1904. Til do.	200	
1905/1906. Til do.	300	
1906/1907. Til do.	200	
1907/1908. Til do.	200	
1908/1909. Til do.	200	
1909/1910. Til do.	200	
		4300

Lærer ANTON GAARDBOE

1901/1902. Til Undersøgelse over Natmandsfolket i Jylland	400	
		400

Bibliothekar, Dr. phil. EMIL GIGAS

1903/1904. Til Udgivelse af D. G. Moldenhawers Optegnelser om Spanien	600	
		600

Docent, Dr. phil. VILH. GRØNBECH

1908/1909. Til et Værk om germansk Religion.	1200	
1909/1910. Til do.	2500	
		3700

Docent, Dr. phil. VALTÝR GUÐMUNDSSON

1901/1902. Til Udgivelse af et Skrift om Islands Kultur ved Aarhundredets Slutning .	1000	
		1000

Overføres Kr. 19200

Overført Kr. 19200

Professor, Dr. phil. ANGUL HAMMERICH		
1909/1910.	Til Udgivelse af syv Musikmonumenter fra Danmarks Middelalder	750
		750
Cand. theol. P. O. RYBERG HANSEN †		
1907/1908.	Til religionshistoriske Studier over den oldkristelige Litteratur	1000
1908/1909.	Til do.	1000
		2000
Oberstløjtnant H. JENSSEN-TUSCH		
1905/1906.	Til Udgivelse af Værket »Skandinaver i Congo«	1000
		1000
Pastor emer. MATTHÍAS JÓCHUMSSON		
1909/1910.	Til en Rejse	1000
		1000
Forfatter JOHANNES JØRGENSEN		
1905/1906.	Til Udgivelse af hans Skrift »Den hellige Frans af Assisi«	800
		800
Redaktør IVAR KIRKEGAARD		
1906/1907.	Til Udgivelse af et Skrift om de danske i Amerika	1000
		1000
Lærer SEVERIN KJÆR †		
1904/1905.	Til Udgivelse af 2 Bind Kulturbilleder fra Vornedskabets Tider	400
1905/1906.	Til do.	400
		800
Rektor M. C. KOEFOED		
1908/1909.	For Bornholmsk Samfund til Udgivelse af bornholmske Sangtexter og Melodier i »Bornholmske Samlinger«	200
1909/1910.	Til do.	200
		400
Professor, Dr. theol. & phil. EDV. LEHMANN		
1894/1895.	Til Studier over Avestas Religion	1000
1895/1896.	Til do.	1000
1896/1897.	Til do.	1000
1897/1898.	Til Trykning af et Skrift om Avestas Religion	500
1898/1899.	Til do.	500
1899/1900.	Til Studier over Avestas Religion	1000
1900/1901.	Til do.	1000
1901/1902.	Til do.	1000
1902/1903.	Til religionsvidenskabelige Studier	1000
1903/1904.	Til do.	1000
1904/1905.	Til do.	1000
1905/1906.	Til do.	1000
1906/1907.	Til do.	1000
1907/1908.	Til do.	1000
1908/1909.	Til do.	1000
1909/1910.	Til do.	500
		- 14500
		Overføres Kr. 41450

Overført Kr. 41450

Dr. phil. JOHS. LINDBÆK og Stiftamtmand G. STEMANN

1901/1902.	Til Afskrivning af Aktstykker vedrørende Helligaandsordenen	400	
1902/1903.	Til do.	400	
1905/1906.	Til Udgivelse af et Værk om de danske Helligaandsklostre.	4000	
			4800

Direktør FERNANDO LINDERBERG

1908/1909.	Til Udgivelse af 3. Bind af »Kristendommen og den sociale Udvikling«	1000	
			1000

Dr. phil. C. F. LINDERSTRØM-LANG

1905/1906.	Til Studier over den lærde Skoles Historie i Danmark	800	
1906/1907.	Til do.	800	
			1600

Professor, Arkitekt J. B. LØFFLER †

1883/1884.	Til Afbildninger af danske Ligstene indtil Begyndelsen af 16. Aarh. . .	500	
1884/1885.	Til do.	800	
1885/1886.	Til do.	1800	
1886/1887.	Til do.	1800	
1887/1888.	Til do.	1800	
1888/1889.	Til do.	1258	
1893/1894.	Til Gravninger ved det gamle Esrom Kloster	500	
— —	Til Udarbejdelse af et Skrift om Esrom Kloster	500	
1894/1895.	Til do.	600	
			9558

Ægyptolog HENRY MADSEN

1905/1906.	Til Studier i Paris	900	
			900

Theaterdirektør, Dr. phil. KARL MANTZIUS

1895/1896.	Til en Rejse i Anledning af et Værk om Skuespilkunstens Historie . . .	1200	
1896/1897.	Til en Rejse til London	1000	
1899/1900.	Til Udgivelse af et Skrift om Skuespilkunstens Historie	1000	
1907/1908.	Til en Rejse til Wien og Paris med Udgivelsen af 6. Bind af Skuespil- kunstens Historie for Øje	1000	
			4200

Professor R. MEJBORG †

1879/1880.	Til at samle Materiale til en Skildring af Dragter og Bygninger fra Re- formationen til Midten af 18. Aarhundrede.	800	
1880/1881.	Til do.	1000	
1888/1889.	Til Udgivelse af et Billedværk over danske Købstæder	500	
1889/1890.	Til do.	500	
1890/1891.	Til do.	500	
1891/1892.	Til do.	500	
1892/1893.	Til Tegninger af Genstande i Folkemuseet	500	
1893/1894.	Til do.	500	
1894/1895.	Til do.	500	
1896/1897.	Til Afbildninger til Værket »Danske Bøndergaarde«	500	
1897/1898.	Til do.	1500	
1898/1899.	Enkefru A. Mejborg for hendes afdøde Mands Tegninger.	4826.03	
			12126.03

Overføres Kr. 75634.03

Overført Kr. 75634.03

Mag. art. POUL LÆSSØE MÜLLER

1908/1909. Til en Rejse til England, særlig for at studere Folkeskolespørgsmaalet 1000 1000

Cand. mag. TH. MÜLLER

1900/1901. Til Studier over Forholdet mellem Nutidens og Oldtidens Orient. . 400
 1901/1902. Til do. 400 800

Overlæge GORDON NORRIE

1890/1891. Til kultur- og medicinalhistoriske Studier 500
 1891/1892. Til do. 500
 1893/1894. Til do. 500
 1894/1895. Til do. 500
 1895/1896. Til do. 1200
 1896/1897. Til Studier over Chirurgisk Academis Historie. 500
 1897/1898. Til fortsatte medicinalhistoriske Studier 500
 1898/1899. Til do. 500
 1899/1900. Til Udgivelse af 2. Del af »Chirurgisk Academis Historie« 350
 1901/1902. Til do. 350 5400

Professor CAMILLUS NYROP

1882/1883. Til Forarbejder til en Fremstilling af den danske Industris Historie 1000
 1883/1884. Til do. 500 1500

Cand. phil. EILER NYSTRØM

1907/1908. Til et kulturhistorisk Skrift om Folkeforlystelser i Frederik VI's Tid 600
 1908/1909. Til do. 600 1200

Professor, Dr. phil. HANS OLRİK, Dr. phil. C. N. STARCKE
og Dr. med. J. CARLSEN

1900/1901. Til en fransk Udgave af Værket »Danmarks Kultur ved Aar 1900«. 2000 2000

Frk. HORTENSE PANUM

1903/1904. Til Studier over Middelalderens Musikinstrumenter 800 800

Museumsdirektør, Dr. phil. HENRY PETERSEN †

1879/1880. Til Udgivelse af et Værk om danske gejstlige Sigiller fra Middelalderen 1000
 1880/1881. Til do. 2000
 1881/1882. Til do. 1000
 1882/1883. Til do. 1000
 1883/1884. Til do. 2000
 1884/1885. Til do. 4700
 1885/1886. Til do. 300

Overføres Kr. 88334.03

		Overført Kr. 88334.03
1889/1890.	Til et Værk om danske Adelsigiller	1500
1890/1891.	Til do.	1550
1891/1892.	Til do.	2600
1892/1893.	Til do.	1200
1893/1894.	Til do.	2500
1894/1895.	Til do.	1000
1895/1896.	Til do.	1000
		23350
Professor J. MAGNUS PETERSEN		
1891/1892.	Til et Værk om Kalkmalerier fra Middelalderen	750
1892/1893.	Til do.	1306
1893/1894.	Til do.	1936
1894/1895.	Til do.	1500
1895/1896.	Til do.	1458
		6950
Forfatter KNUD RASMUSSEN		
1905/1906.	Til at indsamle eskimoiske Sagn	500
1907/1908.	Til do.	1500
1909/1910.	Til Fremskaffelse og Bearbejdelse af fonografisk Materiale fra Nord- grønland	1541
— —	Til et Værk om »Eskimoisk Fantasi«	800
		4341
Justitsraadinde SIGNE RINK		
1907/1908.	For hendes afdøde Mands Samlinger af eskimoiske Sagn	600
		600
Cand. jur. GODTFRED SKJERNE		
1908/1909.	Til en Oversættelse af Plutarchs Dialog om Musiken med et Tillæg om den græske Musiks Historie	1000
1909/1910.	Til do.	1000
		2000
Sognepræst VILH. SØRENSEN		
1908/1909.	Til en Rejse til Syrien i missions- og kirkehistorisk Øjemed	1000
		1000
Arkivar A. THISET		
1896/1897.	Til Afslutning af Dr. Henry Petersens Værk om adelige Sigiller . . .	1444.63
1897/1898.	Til et Værk om adelige Sigiller	2096.52
1898/1899.	Til do.	4590.98
1899/1900.	Til do.	4962.48
1900/1901.	Til do.	5003.73
1901/1902.	Til do.	5009.16
1902/1903.	Til do.	4995
1903/1904.	Til do.	4981.50
1904/1905.	Til do.	4760.63
1909/1910.	Til et Værk om danske Kongesegl	1000
		38844.63
		Overføres Kr. 165419.66

Overført Kr. 165419.66

Museumsassistent THOMAS THOMSEN

1908/1909. Til Apparater til Optagelse af levende Billeder i Nordgrønland	1200	1200
---	------	------

Pastor BJARNI ÞORSTEINSSON

1900/1901. Til Indsamling af islandske Folkemelodier	600	
1901/1902. Til do	600	
1902/1903. Til do	600	
1903/1904. Til do	600	
1909/1910. Til Udgivelse af islandske Folkemelodier	2075	4475

Cand. theol. HJALMAR THUREN

1903/1904. Til Indsamling af færøske Folkemelodier	400	
1904/1905. Til do	400	
1907/1908. Til Udgivelse af færøske Folkesange	1966.45	2766.45

Redaktør, Cand. theol. C. TRAP

1908/1909. Til et Skrift om dansk Liv i Argentina	500	500
---	-----	-----

Arkitekt F. ULDALL

1895/1896. Til Indsamling af Materiale til et Værk om Kirkeklokker i Danmark fra Middelalderen	1533	
1896/1897. Til do	1533	
1897/1898. Til do	1534	
1905/1906. Til et Værk om Kirkeklokker i Danmark	2000	
1906/1907. Til do	3000	9600

Professor, Dr. phil. VALD. VEDEL

1903/1904. Til et Værk om Middelalderens Ridderromantik	1000	
1904/1905. Til do	1000	
1905/1906. Til do	1000	
1908/1909. Til fortsatte kulturhistoriske Studier over Middelalderen og Renæssancen	1300	
1909/1910. Til do	1300	5600

Docent, Dr. phil. J. ØSTRUP

1901/1902. Til Belysning af den homeriske Tid fra vestasiatiske Forhold og Kilder	800	
1902/1903. Til do	400	
1903/1904. Til do	1200	2400

Ialt Kr. 191961.11

XI. KUNSTHISTORIE

Docent, Dr. phil. FRANCIS BECKETT

1898/1899. Til en videnskabelig Rejse 1200
 ----- 1200

Fru RIGMOR BENDIX, f. STAMPE

1900/1901. Til en Biografi af Maleren Carlo Dalgas 1000
 ----- 1000

Dr. phil. TH. BIERFREUND †

1899/1900. Til en kunsthistorisk Rejse..... 1500
 1900/1901. Til do. 700
 1904/1905. Til en Bog om Michel Angelo..... 1000
 1905/1906. Til do. 1000
 ----- 4200

Fru MARTHA DRACHMANN BENTZON

1907/1908. Til et Værk om Michel Angelo 1000
 1909/1910. Til et Skrift om Michel Angelos Forhold til Leo X..... 500
 ----- 1500

Professor, Arkitekt L. FENGER †

1885/1886. Til et Værk om Farvers Anvendelse paa det doriske Tempel..... 6000
 1896/1897. Til et Skrift om det etruskisk-latinske Tempel 3000
 ----- 9000

Museumsdirektør EMIL HANNOVER

1889/1890. Til kunsthistoriske Undersøgelser i Italien 1000
 1899/1900. Til et Værk om Constantin Hansen 1000
 1900/1901. Til do. 1000
 1901/1902. Til do. 1000
 1906/1907. Til et Værk om gamle Bogbind..... 1000
 1909/1910. Til et Skrift om »Klassicismen og Carstens« 500
 ----- 5500

Arkitekturmaler AD. HEINRICH HANSEN

1889/1890. Til i Udlandet at studere Perspektivens Historie 1000
 ----- 1000

Konferentsraad H. N. HANSEN †

1890/1891. Til at udgive et Skrift om Helligaandskirken ved Dr. phil. W. Møllerup 500
 1891/1892. Til do. 1000
 1893/1894. Til Udgivelse af et Skrift om Vor Frelsers Kirke 500
 1895/1896. Til do. 1700
 ----- 3700

Professor, Dr. phil. J. L. HEIBERG

1902/1903. Til at udgive et Værk om Italiens middelalderlige Kunst 4400
 1903/1904. Til do. 3000
 ----- 7400

 Overføres Kr. 34500

		Overført Kr. 34500
	Sognepræst, Dr. phil. J. HELMS †	
1895/1896.	Til en Studierejse i Tyskland	600
1897/1898.	Til en Undersøgelse af Slesvig Domkirke og flere andre Kirker	200
1900/1901.	Til kunsthistoriske Studier	800
1901/1902.	Til do.	800
1902/1903.	Til do.	800
1903/1904.	Til kunsthistoriske Rejser og Studier	800
1904/1905.	Til do.	800
1905/1906.	Til do.	800
1906/1907.	Til do.	400
		6000
	Frk. MARIE HENRIQUES	
1909/1910.	Til Udførelse af Akvareller til Akropolis' Historie.	400
		400
	Dr. phil. PETER HERTZ	
1905/1906.	Til Udgivelse af Studier over Parthenons Kvindefigurer 2. Del.	1500
		1500
	Kunsthistoriker EMIL JACOBSEN	
1905/1906.	Til Studier over Renæssancens Kunst.	1000
1906/1907.	Til et Skrift om sienesiske Malere i 14., 15. og 16. Aarhundrede	500
1907/1908.	Til do.	500
1908/1909.	Til do.	800
		2800
	Museumsassistent, Mag. art. CHR. AXEL JENSEN	
1905/1906.	Til en kunsthistorisk Rejse.	500
		500
	Akademisekretær, Docent P. JOHANSEN	
1899/1900.	Til en kunsthistorisk Undersøgelse	600
1906/1907.	Til en kunsthistorisk Rejse til Italien	1000
		1600
	Museumsassistent MARIO KROHN	
1909/1910.	Til et Skrift om »Italienske Billeder i Danmark«	2000
		2000
	Museumsdirektør PIETRO KROHN †	
1892/1893.	Til en beskrivende Fortegnelse over danske Kobberstik og Raderinger	1000
		1000
	KUNSTFORENINGEN I KØBENHAVN	
1896/1897.	Til Udgivelse af et Værk om C. W. Eckersberg ved Emil Hannover.	1000
1897/1898.	Til do.	1000
1899/1900.	Til Udgivelse af et Værk om Wilhelm Marstrand ved Karl Madsen	2134
1904/1905.	Til do.	5000
1905/1906.	Til do.	2866
		12000
	Professor, Dr. phil. JULIUS LANGE †	
1877/1878.	Til Studier i Madrids Malerisamlinger	1200
1879/1880.	Til en kunsthistorisk Rejse til St. Petersborg.	400
		Overføres Kr. 62300

	Overført Kr. 62300
1882/1883. Til et Arbejde over Billedkunstens Fremstilling af Menneskeskikkelsen	1800
1883/1884. Til do.	1200
1884/1885. Til do.	1200
1885/1886. Til do.	1200
1886/1887. Til do.	1200
1887/1888. Til do.	600
1889/1890. Til do.	1000
1890/1891. Til do.	2000
1891/1892. Til do.	2000
1892/1893. Til do.	1000
1893/1894. Til do.	2000
1894/1895. Til do.	1000
1895/1896. Til do.	1000
— — Til en Rejse.	600
1898/1899. Til Udgivelse af Langes efterladte Afhandlinger vedrørende Menneskeskikkelsen i Kunsten ved Expeditionssekretær P. KØBKE	3000
1899/1900. Til do.	3000
	25400

Cand. mag. VILH. LORENZEN

1906/1907. Til Studier over Danmarks middelalderlige Klosterarkitektur.	800
1907/1908. Til do.	800
1908/1909. Til do.	800
1909/1910. Til do.	800
	3200

Museumsinspektør, Cand. jur. E. F. S. LUND

1895/1896. Til Værket »Danske malede Portræter«	5500
1896/1897. Til do.	1500
1897/1898. Til do.	1500
1898/1899. Til do.	1500
1899/1900. Til do.	2000
1900/1901. Til do.	2000
1901/1902. Til do.	1500
1902/1903. Til do.	1500
1903/1904. Til do. (Epitafier)	2000
1904/1905. Til do. do.	2000
1905/1906. Til do. do.	2000
1907/1908. Til do. do.	2500
— — Til do. do. (Valdemar Slot)	500
1909/1910. Til do. do.	3800
	29800

Professor, Arkitekt J. B. LØFFLER †

1879/1880. Til en Udsigt over Danmarks romanske Kirker.	1300
1880/1881. Til do.	300
	1600

Overføres Kr. 122300

Overført Kr. 122300

Museumsdirektør KARL MADSEN

1890/1891.	Til et Skrift om hollandsk Malerkunst	500	
1891/1892.	Til en Rejse i Holland	500	
1896/1897.	Til en Rejse	1500	
			2500

Kammerherre, Arkitekt F. MELDAHL †

1893/1894.	Til et Værk om Marmorkirkens Bygningshistorie i 18. Aarh.	1500	
1894/1895.	Til do.	1500	
1899/1900.	Til et Værk om Venedigs Bygningskunst	1500	
1900/1901.	Til do.	1500	
1903/1904.	Til et Værk »Kunstudstillingerne ved Det kgl. Akademie for de skønne Kunster«	750	
1904/1905.	Til do.	750	
			7500

Mag. art. SIGURD MÜLLER

1881/1882.	Til en kunsthistorisk Rejse	500	
			500

Arkitekt, Professor CHR. V. NIELSEN †

1895/1896.	Til et Skrift om de store Kunstneres Forhold til Perspektiven	600	
1896/1897.	Til do.	600	
1897/1898.	Til do.	600	
1898/1899.	Til do.	800	
1899/1900.	Til do.	800	
1901/1902.	Til et Skrift om Perspektivens Historie	1000	
1903/1904.	Til do.	800	
			5200

Museumsdirektør BERNHARD OLSEN

1900/1901.	Til et Skrift om Jacob Mores og hans Sønner	800	
1903/1904.	Til do.	400	
— —	Til en Rejse	1000	
			2200

Museumsinspektør TH. OPPERMANN

1895/1896.	Til en kunsthistorisk Rejse	800	
1904/1905.	Til Illustration af et kunsthistorisk Skrift	1000	
			1800

Figurmaler EIGIL ROTHE

1909/1910.	Til en kunsthistorisk Rejse	200	
			200

Arkitekt, Cand. phil. C. M. SMIDT

1909/1910.	Til Studier over dansk Bygningskunst i den yngre Middelalder	500	
			500

Mag. art. VILH. WANSCHER

1905/1906.	Til kunsthistoriske Studier	800	
1906/1907.	Til do.	600	
1907/1908.	Til do.	800	
1909/1910.	Til do.	500	
			2700

Ialt Kr. 145400.00

XII. LITTERATURHISTORIE

Professor, Dr. phil. VILH. ANDERSEN

1899/1900.	Til en videnskabelig Rejse	1000	
1900/1901.	Til Studier over dansk Aandsliv	1500	
1901/1902.	Til do.	1500	
1902/1903.	Til do.	1500	
1903/1904.	Til do.	1500	
1904/1905.	Til do.	1500	
1905/1906.	Til do.	1500	
1906/1907.	Til do.	1500	
1907/1908.	Til do.	1500	
1908/1909.	Til do.	1500	
1909/1910.	Til do.	1500	
			16000

Fhv. Kontorchef A. ARLAUD

1899/1900.	Til Udgivelse af et Bind af Jens Baggesens Værker.....	600	
1902/1903.	Til do.	600	
			1200

Professor, Dr. phil. GEORG BRANDES

1897/1898.	Til en Udenlandsrejse	2000	
			2000

Professor, Dr. phil. A. B. DRACHMANN,

Professor, Dr. phil. J. L. HEIBERG og Overbibliothekar H. O. LANGE

1907/1908.	Til filologisk Hjælp ved en kritisk Udgave af Søren Kierkegaards efterladte Papirer ved Arkivassistent P. A. Heiberg og Cand. mag. V. Kuhr	500	
1908/1909.	Til do.	800	
1909/1910.	Til do.	800	
			2100

Bibliothekar H. EHRENCRON-MÜLLER

1906/1907.	Til et dansk Forfatterlexikon for Tiden før 1814	800	
1907/1908.	Til do.	800	
1908/1909.	Til do.	800	
1909/1910.	Til do.	800	
			3200

Adjunkt J. C. FLEDELIUS

1907/1908.	Til Oversættelse med Kommentar af »Das Nibelungenlied«	600	
1908/1909.	Til do.	600	
1909/1910.	Til do.	600	
			1800

Bibliothekar, Dr. phil. EMIL GIGAS

1888/1889.	Til Udgivelse af Breve fra navnkundige Mænd i Slutningen af 17. og Begyndelsen af 18. Aarhundrede	800	
1889/1890.	Til do.	800	
1890/1891.	Til do.	800	

Overføres Kr. 26300

	Overført Kr.	26300
1895/1896. Til Udgivelse af litterærhistoriske Afhandlinger	250	
1896/1897. Til do.	500	
1897/1898. Til do.	650	
1901/1902. Til litteraturhistoriske Studier	800	
	-----	4600
Provst V. U. HAMMERSHAIMB		
1885/1886. Til Udgivelse af en færøsk Anthologi	958.14	
1887/1888. Til do.	745.02	
1889/1890. Til do.	796.84	
	-----	2500
Docent, Dr. phil. ADOLF HANSEN †		
1904/1905. Til Oversættelse af Digtet om Bjovulf med Oplysninger	600	
1905/1906. Til do.	600	
1909/1910. Til Fuldendelse og Udgivelse af Værket ved Cand. mag. Viggo J. v. Holstein Rathlou	700	
	-----	1900
Cand. mag. HANS HANSEN		
1900/1901. Til Udarbejdelse af en Biografi af St. St. Blicher	400	
1901/1902. Til do.	400	
	-----	800
Adjunkt OLAF HANSEN		
1906/1907. Til en Bog om Jónas Hallgrímsson	600	
1907/1908. Til at forberede et Bind af »Islands Renæssance«	600	
	-----	1200
Inspektør, Cand. polyt. M. C. HARDING		
1907/1908. Til Forberedelse af en Udgave af H. C. Ørsteds Brevvexling med lærde Mænd	800	
1908/1909. Til do.	1000	
1909/1910. Til Udgivelse af 1. Bind af samme	885	
	-----	2685
Adjunkt H. ST. HOLBECH		
1908/1909. Til Udgivelse af et Arbejde om Abbed de Saint-Pierre.	500	
	-----	500
INTERNATIONALT KATALOGS KOMITÉ ved Professor C. CHRISTIANSEN		
1900/1901. Til et internationalt Katalog over matematisk-naturvidenskabelig Litteratur	1300	
1901/1902. Til do.	2700	
1902/1903. Til do.	1750	
1903/1904. Til do.	3750	
1904/1905. Til do.	2010	
1905/1906. Til do.	4113	
1906/1907. Til do.	2875	
1907/1908. Til do.	3050	
1908/1909. Til do.	3200	
1909/1910. Til do.	3050	
	-----	27798
	-----	Overføres Kr. 68283

Overført Kr. 68283

Forfatter, Cand. theol. ALFR. IPSEN

1903/1904.	Til litteraturhistoriske Studier, særlig over Lyrik og Roman i det 19. Aarhundrede	600	
1904/1905.	Til do.	600	
			1200

Dr. phil. I. P. JACOBSEN

1897/1898.	Til Studier i Paris over det franske komiske Drama før Renæssancen	500	
			500

Professor, Dr. phil. FINNUR JÓNSSON

1885/1886.	Til Forarbejder til en oldislandsk Litteraturhistorie	500	
1886/1887.	Til Studier til samme i Stockholm og Upsala	300	
1889/1890.	Til Studier over oldnorsk og oldislandsk Litteraturhistorie	500	
1890/1891.	Til do.	500	
1891/1892.	Til do.	500	
1892/1893.	Til do.	900	
1893/1894.	Til do.	900	
1895/1896.	Til Udgivelse af en oldnorsk og oldislandsk Litteraturhistorie	550	
1896/1897.	Til en Rejse til Island	600	
— —	Til fortsat Udarbejdelse af en oldnorsk og oldislandsk Litteraturhistorie	600	
1897/1898.	Til do.	600	
1898/1899.	Til do.	600	
1899/1900.	Til do.	600	
— —	Til en Rejse til Island	300	
1900/1901.	Til Udarbejdelse af en oldnorsk og oldislandsk Litteraturhistorie	600	
1901/1902.	Til do.	600	
1902/1903.	Til Udgivelse af nordiske Skjaldekvad	1000	
1903/1904.	Til do.	1000	
1904/1905.	Til do.	1000	
1905/1906.	Til do.	1000	
1906/1907.	Til do.	1000	
			14150

Redaktør HOLGER JØRGENSEN

1906/1907.	Til fortsat litterærhistorisk Arbejde	600	
1908/1909.	Til en Samling Essays over Forfattere efter 1850	600	
			1200

Bibliothekar, Dr. phil. KR. KÅLUND

1883/1884.	Til en Rejse i palæografisk Øjemed	1000	
1884/1885.	Til do.	500	
1896/1897.	Til do.	600	
1904/1905.	Til Udgivelse af et palæografisk Atlas	840	
1905/1906.	Til do.	2987.54	
1907/1908.	Til do.	1931.74	
			7859.28

Overføres Kr. 93192.28

Overført Kr. 93192.28

Sognepræst OVE CHR. KRARUP

1906/1907. Til Udgivelse af en af Muhammedanerne forfalsket Udgave af Davids Psalmer	600	
		600

Bibliothekar, Cand. theol. A. C. LARSEN

1899/1900. Til Udgivelse af et Skrift om Profeten Jesaja	1000	
		1000

Overbibliothekar, Dr. phil. SOFUS LARSEN

1899/1900. Til kritiske Studier over danske Kæmpeviser	800	
1900/1901. Til do.	800	
1901/1902. Til do.	800	
1903/1904. Til do.	800	
1904/1905. Til do.	800	
1906/1907. Til Trykning af en Udgave af Niels Ebbesens Vise	400	
1907/1908. Til do.	1400	
		5800

Redaktør, Mag. art. HARALD NIELSEN

1907/1908. Til et Skrift om den Heibergske Kritik	800	
1908/1909. Til do.	1000	
1909/1910. Til do.	600	
		2400

Professor, Dr. phil. KR. NYROP

1882/1883. Til et Skrift om den oldfranske Heltedigtning	500	
		500

Adjunkt F. OHRT

1906/1907. Til Udgivelse af et Arbejde om Kalevala	750	
1907/1908. Til do.	750	
		1500

Docent, Dr. phil. AXEL OLRIK

1894/1895. Til Udgivelse af Fortsættelse af Svend Grundtvigs Værk »Danmarks Folkeviser«	1300	
1896/1897. Til do.	1300	
1897/1898. Til do.	1300	
1898/1899. Til do.	130	
1899/1900. Til do.	1280	
1900/1901. Til do.	1760	
1902/1903. Til do.	1280	
1903/1904. Til do.	1680	
1904/1905. Til Katalogarbejder over danske Folkeminder	350	
1905/1906. Til Udgivelse af danske Folkeviser	1280	
1906/1907. Til Katalogarbejder over danske Folkeminder	350	
1907/1908. Til Udgivelse af danske Folkeviser	1828	
1908/1909. Til Katalogisering af danske Viser, optegnede fra Folkemunde	1000	
1909/1910. Til planmæssig Undersøgelse af dansk Folketro og Folkeskik, især saadan, som er knyttet til Kilder, Stene og Træer	500	
		15338

Overføres Kr. 120330.28

Overført Kr. 120330.28

Docent, Dr. phil. AXEL OLRIK i Forbindelse med

d'Hrr. H. GRÜNER NIELSEN, W. THALBITZER og HJ. THUREN

1907/1908.	Til Kobberafstøbninger af Fonogrammer af Folkevisemelodier	500
1909/1910.	Til do.	500

1000

Professor, Dr. phil. JUL. PALUDAN

1881/1882.	Til litteraturhistoriske Studier i Udlandet	800
1885/1886.	Til Studier over fremmed Indflydelse paa den danske Litteratur	500
1886/1887.	Til do.	500
1897/1898.	Til en Udenlandsrejse	1200
1909/1910.	Til en Samling æstetiske og litteraturhistoriske Afhandlinger	800

3800

Dr. phil. ERNST v. d. RECKE

1897/1898.	Til Studier over Kæmpeviserne	250
1898/1899.	Til do.	1250
1901/1902.	Til do.	1000
1902/1903.	Til do.	1000
1903/1904.	Til do.	500
1904/1905.	Til do.	1000
1905/1906.	Til do.	1500
1906/1907.	Til do.	1000
1907/1908.	Til do.	1000

8500

Professor, Dr. phil. F. RØNNING

1906/1907.	Til Udgivelse af et Værk om N. F. S. Grundtvig	800
1907/1908.	Til do.	400
1908/1909.	Til do.	400
1909/1910.	Til do.	400

2000

Docent, Dr. phil. C. W. SMITH †

1880/1881.	Til en Rejse til Udlandet	500
1881/1882.	Til Udgivelse af hans efterladte Skrift »Russisk Litteraturhistorie« ved Professor S. B. Thrige	600
1882/1883.	Til do.	200

1300

Mag. art. O. THYREGOD

1908/1909.	Til en udførlig Biografi af Digteren C. Bredahl	600
1909/1910.	Til do.	500

1100

Overlærer, Dr. phil. E. TROJEL

1886/1887.	Til et Arbejde om de saakaldte Elskovsretter	500
1890/1891.	Til Udgivelse af Andreæ Capellani De amore	500
1891/1892.	Til do.	500

1500

Ialt Kr. 139530.28

XIII. MATHEMATIK

Dr. phil. R. O. BESTHORN og
Professor, Dr. phil. J. L. HEIBERG

1891/1892. Til Udgivelse af et arabisk matematisk Haandskrift	500	
1897/1898. Til do.	500	
1899/1900. Til do.	800	
1901/1902. Til do.	500	
1905/1906. Til do.	200	
		2500
Docent, Dr. phil. HARALD BOHR		
1908/1909. Til en videnskabelig Udenlandsrejse	1000	
1909/1910. Til do.	600	
		1600
Skolebestyrer, Dr. phil. T. BONNESEN		
1901/1902. Til Fortsættelse af matematiske Studier	800	
		800
Kaptajn, Mag. scient. F. BUCHWALDT		
1909/1910. Til Regnehjælp ved Undersøgelser over Sfæroidens Regnelinie	600	
		600
Rektor, Dr. phil. S. A. CHRISTENSEN		
1886/1887. Til en Oversigt over dansk Mathematik fra Reformationen til den nyere Tid	400	
		400
Frk. Cand. mag. THYRA EIBE		
1908/1909. Til Udgivelse paa Dansk af Euklids Elementer.	500	
1909/1910. Til do.	500	
		1000
Adjunkt, Dr. phil. C. HANSEN		
1906/1907. Til matematiske Studier	800	
1907/1908. Til do.	600	
1908/1909. Til do.	1000	
		2400
Mag. scient. BIRGER HANSTED		
1907/1908. Til matematiske Beregninger over Forholdstalsvalgmaaden.	400	
1908/1909. Til do.	500	
1909/1910. Til do.	300	
		1200
Professor, Dr. phil. JOHS. HJELMSLEV		
1906/1907. Til Forberedelse af et Arbejde over Infinitesimalgeometri	1000	
1907/1908. Til do.	1000	
1908/1909. Til do.	1200	
1909/1910. Til do.	1200	
		4400
Telefoningeniør J. L. W. V. JENSEN		
1901/1902. Til matematiske Arbejder og deres Udgivelse	1000	
1902/1903. Til do.	3000	
		4000
		<hr/> Overføres Kr. 18900

Overført Kr. 18900

Professor, Dr. phil. C. JUEL

1897/1898. Til matematiske Undersøgelser	800	
1898/1899. Til do.	800	
1899/1900. Til do.	800	
1902/1903. Til do.	800	
1903/1904. Til do.	1000	
1904/1905. Til do.	1000	
1905/1906. Til do.	1000	
1906/1907. Til do.	1000	
1907/1908. Til do.	1000	
1909/1910. Til do.	1500	
		9700

Dr. phil. JOHS. MOLLERUP

1903/1904. Til matematiske Undersøgelser	500	
1904/1905. Til do.	600	
1906/1907. Til do.	800	
1907/1908. Til do.	800	
		2700

Professor, Dr. phil. NIELS NIELSEN

1896/1897. Til matematiske Undersøgelser	1000	
1897/1898. Til do.	800	
1899/1900. Til do.	600	
1900/1901. Til do.	1000	
1901/1902. Til do.	1000	
1902/1903. Til do.	1000	
1903/1904. Til do.	1000	
1904/1905. Til do.	1000	
1905/1906. Til do.	1000	
1906/1907. Til do.	1500	
1907/1908. Til do.	1500	
1908/1909. Til do.	1500	
1909/1910. Til do.	1500	
		14400

Professor, Dr. phil. JULIUS PETERSEN †

1894/1895. Til Udgivelse af Forelæsninger over Funktionsteori	1068.75	
1896/1897. Til en Rejse	2000	
		3068.75

Cand. mag. ERIK SCHOU

1899/1900. Til matematiske Undersøgelser	500	
1900/1901. Til do.	800	
		1300

Mag. scient. V. TRIER og Professor, Dr. phil. C. JUEL

1908/1909. Til et Generalregister til »Nyt Tidsskrift for Matematik«	1000	
1909/1910. Til do.	1000	
		2000

Direktør, Dr. phil. H. VALENTINER

1899/1900. Til videnskabelige Arbejder	1500	
		1500

Overføres Kr. 53568.75

Overført Kr. 53568.75

Professor, Dr. phil. H. G. ZEUTHEN

1883/1884.	Til en videnskabelig Rejse	2000	
1899/1900.	Til do	1200	
1902/1903.	Til Udgivelse af Forelæsninger over Matematikens Historie	450	
1907/1908.	Til en Rejse	2000	
1909/1910.	Som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c fra 1. Febr. 1910	2666.66	
			8316.66
			<hr/>
			Ialt Kr. 61885.41

XIV. METEOROLOGI OG SEISMOGRAFI

Højskoleforstander JACOB APPEL

1904/1905.	Til Undersøgelser over Tordenvejr i Danmark	500	
1905/1906.	Til do	500	
			1000

Statsplantør JENS BRÜEL

1900/1901.	Til forstmeteorologiske Instrumenter	300	
			300

Skovrider CHR. DALGAS

1900/1901.	Til forstmeteorologiske Undersøgelser	600	
			600

Professor H. O. G. ELLINGER

1893/1894.	Til et Skrift om Danmarks Vindforhold	900	
1896/1897.	Til en forstmeteorologisk Station	1500	
1897/1898.	Til fortsat Drift af samme	800	
1898/1899.	Til do	800	
			4000

Kommandør V. GARDE

1898/1899.	Til et Værk om Vindforholdene over Nordatlantehavet	700	
1899/1900.	Til do	1633	
1900/1901.	Til do	1167	
			3500

Oberstløjtnant E. G. HARBOE

1905/1906.	Til Oprettelse af en seismografisk Station ved Mag. scient. M. P. Porsilds biologiske Station i Nordgrønland	1500	
1906/1907.	Til do	1300	
			2800

Afdelingschef, Docent, Mag. scient. D. LA COUR

1909/1910.	Til Indsamling og Bearbejdelse af meteorologisk Materiale i arktiske Egne for Foraarene 1908 og 1909	1047.60	
			1047.60

Bestyrer for meteorologisk Institut ADAM PAULSEN †

1891/1892.	Til en magnetisk Rejsetheodolit	1900	
1900/1901.	Til en Nordlysexpedition til Finland	9000	
1901/1902.	Til do	2435.39	
— —	Til Undersøgelser af højere Luftlag ved Drager og Balloner	2000	
			15335.39

Overføres Kr. 28582.99

Overført Kr. 28582.99

Underbestyrer, Kaptajn G. RUNG †

1885/1886.	Til Forsøg over Centrifugalkraftens Virkning paa Luften i roterende aabne Rør samt til Forsøg paa Maaling af Vindens Styrke	1000	
1886/1887.	Til do.	600	
1893/1894.	Til et Værk om Lufttrykkets Fordeling over Nordatlanterhavet	1000	
1894/1895.	Til do.	1900	
1895/1896.	Til do.	732	
1902/1903.	Til Udgivelse af et meteorologisk Arbejde	1800	
1903/1904.	Til do.	2800	
			9832

Afdelingschef L. V. S. WILLAUME-JANTZEN †

1905/1906.	Til et meteorologisk Arbejde	2000	
1906/1907.	Til do.	2000	
			4000

Ialt Kr. 42414.99

XV. MYTHOLOGI.

Professor, Dr. phil. V. FAUSBØLL †

1902/1903.	Til Udgivelse af en indisk Mythologi	855	
1903/1904.	Til fortsatte Studier over indisk Mythologi	1000	
1904/1905.	Til do.	1000	
			2855

Forfatter H. S. VODSKOV †

1890/1891.	Til mythologiske Studier.	500	
1891/1892.	Til do.	500	
1892/1893.	Til do.	500	
1896/1897.	Til do.	1000	
1897/1898.	Til do.	1000	
1898/1899.	Til do.	1000	
			4500

Ialt Kr. 7355

XVI. NATIONALØKONOMI.

Mag. scient. BIRGER HANSTED

1890/1891.	Til Undersøgelser over moderne Arbejderlovgivning og Arbejderassociationer	500	
1893/1894.	Til en Studierejse til Schweiz	950	
1894/1895.	Til et Skrift om Schweiz' Arbejderlovgivning	250	
1895/1896.	Til do.	250	
— —	Til nationaløkonomiske Studier.	300	
— —	Til en videnskabelig Rejse til Sverige	800	
1896/1897.	Til Studier i Udlandet over moderne Arbejderlovgivning.	1500	
— —	Til et Skrift om samme.	400	
— —	Til en Afhandling om Fysiokraternes Forhold til Gustav III og hans Mænd.	700	
1897/1898.	Til et socialpolitisk Arbejde	600	
— —	Til et nationaløkonomisk Arbejde.	600	
			6850

Overføres Kr. 6850

Overført Kr. 6850

DET KGL. DANSKE LANDHUSHOLDNINGSSKAB

1895/1896.	Til Værket »Beskrivelse af Landbrugets Udvikling i Danmark fra 1835«, begyndt af J. B. Krarup, fortsat af A. Bing og S. C. A. Tuxen	400
1896/1897.	Til do.	800
1897/1898.	Til do.	800
1898/1899.	Til do.	400
1899/1900.	Til do.	400
1900/1901.	Til do.	400
1901/1902.	Til do.	800
1902/1903.	Til do.	800
1903/1904.	Til do.	400
1904/1905.	Til do.	800
1905/1906.	Til do.	1200
1907/1908.	Til do.	800
1908/1909.	Til et Skrift om det gamle Frederiksborg Stutteris Historie.	800
1909/1910.	Til et Skrift om de danske Kvægavlsforeningers Historie	800

9600

Fuldmægtig, Cand. polit. HENRIK PEDERSEN

1900/1901.	Til Undersøgelser om danske Landbrugsforhold 1660—1730	1775
1901/1902.	Til do.	2000
1902/1903.	Til do.	2000
1903/1904.	Til do.	2000
1904/1905.	Til do.	2000
1905/1906.	Til do.	2000
1906/1907.	Til do.	2000
1907/1908.	Til do.	1500

15275

Dr. polit. FRANTZ PIO

1899/1900.	Til et Værk om Englands industrielle og sociale Udvikling.	1000
1900/1901.	Til do.	1000

2000

Kontorchef JUL. SCHOVELIN

1895/1896.	Til et Skrift om Danmarks Handel 1784—1799	750
1897/1898.	Til do.	750
1899/1900.	Til Arkivundersøgelser i Hamborg	300
1909/1910.	Til Studier over Modens Indflydelse paa Erhvervslevet	500

2300

Lensgreve B. WEDELL-WEDELLSBORG

1899/1900.	Som Formand for Landbrugsafdelingens Komité ved Udstillingen i Paris 1900 til et videnskabeligt Arbejde om det danske Landbrug.	5500
------------	--	------

5500

Ialt Kr. 41525

XVII. NATURVIDENSKABELIGE FAG, SOM STAA MEDICINEN NÆR

Assistent ved Landbohøjskolen, Dyrslæge OLUF BANG

1908/1909. Til et Mikroskop fra Zeiss. 1200
----- 1200

Professor, Overlæge, Dr. med. SOPHUS BANG

1897/1898. Til Forsøg over Lysets Virkning paa den dyriske Organisme 1540
----- 1540

Cand. med. P. BENDTSEN

1896/1897. Til et Mikroskop med Tilbehør 1200
----- 1200

Overlæge, Dr. med. C. E. BLOCH

1900/1901. Til Anskaffelse af et Mikroskop 1300
----- 1300

Professor, Dr. med. JOHS. BOCK

1897/1898. Til Anskaffelse af Instrumenter 1575

1906/1907. Til do. 1050
----- 2625

Fysikus, Dr. med. A. BOEG

1897/1898. Til Undersøgelser over Tuberkulosen paa Færøerne 1500
----- 1500

Professor, Dr. med. CHR. BOHR †

1881/1882. Til et Arbejde om Musklernes Fysiologi. 1000

1884/1885. Til Instrumenter til Forsøg over den dyriske Respiration 1325

1885/1886. Til do. 875

1886/1887. Til et videnskabeligt Ophold i Leipzig 800

1889/1890. Til Instrumenter til Forsøg over den dyriske Respiration 1000

1892/1893. Til Forsøg over den dyriske Respiration 2000

1893/1894. Til do. 2000

1894/1895. Til do. 1000

1900/1901. Til do. 2000

1901/1902. Til do. 2000

1906/1907. Til et Spektrofotometer efter Hüfner. 1000

1908/1909. Til Anskaffelse af Apparater. 5000

1909/1910. Til Afholdelse af Udgifter ved Assistance 2000
----- 22000

Kommunelæge TH. BORRIES

1896/1897. Til et Mikroskop. 1300
----- 1300

Museumsdirektør AUG. BRINKMANN

1905/1906. Til et Mikroskop 1300

1908/1909. Til optiske Instrumenter. 650
----- 1950

Læge GUNNI BUSCK

1907/1908. Til et Mikroskop fra Zeiss. 1000
----- 1000

Overføres Kr. 35615

		Overført Kr. 35615
	Kommunelæge, Dr. med. J. CARLSEN	
1894/1895.	Til et Studieophold i London.....	500
		500
	Professor J. H. CHIEVITZ †	
1896/1897.	Til et Skrift om Delenes Leje i det menneskelige Foster.....	1700
		1700
	Læge ABR. CLOD-HANSEN	
1907/1908.	Til Udgivelse af et kinesisk-mandshuisk Haandskrift af anatomisk Indhold	5000
		5000
	Apotheker K. F. E. DAM	
1907/1908.	Til et Skrift om Apothekervæsenets og Lægemidlernes Historie i Danmark.....	800
1908/1909.	Til do.	800
1909/1910.	Til do.	800
		2400
	Distriktslæge, Dr. med. J. G. DITLEVSEN †	
1878/1879.	Til Instrumenter til histologiske Undersøgelser.....	1000
1883/1884.	Til Undersøgelser over Hudsansenerverne hos Padder og Krybdyr ...	400
1884/1885.	Til do.	800
1885/1886.	Til do.	400
		2600
	Dr. med. V. ELLERMANN	
1899/1900.	Til Anskaffelse af en Mikrotom	500
1907/1908.	Til Anskaffelse af et Mikroskop	860
		1360
	Professor, Dr. med. KNUD FABER	
1889/1890.	Til Undersøgelser af Tetanusbacillen og andre Bakterier.....	500
1890/1891.	Til do.	500
1906/1907.	Til et anatomisk-fysiologisk Arbejde.....	1000
		2000
	Professor, Dr. med. JOHS. FIBIGER	
1894/1895.	Til Anskaffelse af et Mikroskop	1300
		1300
	Professor, Dr. med. JOHS. FIBIGER og Professor, Dr. med. C. O. JENSEN	
1907/1908.	Til Undersøgelser over Menneskets og Kvægets Tuberkulose.....	1000
		1000
	Professor NIELS R. FINSSEN †	
1893/1894.	Til Instrumenter til Forsøg over Pigmentdannelsen i Huden	600
1896/1897.	Til et Laboratorium for Undersøgelser over Lysets Virkning paa levende Organismer	2500
1903/1904.	Til Forsøg over Lysets biologiske Virkninger	3000
		6100
	Professor A. F. FØLGER	
1906/1907.	Til et Mikroskop fra Zeiss.....	1300
		1300
		Overføres Kr. 60875

Overført Kr. 60875

Prosektor FR. GREGERSEN

1900/1901. Til et Mikroskop	1300	
		1300

Professor, Dr. med. V. HADERUP

1896/1897. Til Instrumenter til lydfysiologiske Forsøg.....	500	
		500

Professor, Dr. med. FR. C. C. HANSEN

1895/1896. Til et Mikroskop	1100	
1896/1897. Til en Mikrotom m. m.....	500	
1899/1900. Til videnskabelige Arbejder	800	
1900/1901. Til do.....	800	
— — Til Anskaffelse af Apparater	350	
1905/1906. Til Udarbejdelse af et Værk om grønlandske Kranier	98	
1906/1907. Til do.....	123.17	
1908/1909. Til do.....	622.85	
1909/1910. Til do.....	292.70	
		4686.72

Politilæge SØREN HANSEN

1888/1889. Til en statistisk-antropologisk Undersøgelse af Legemshøjden i Danmark	1000	
		1000

Politilæge SØREN HANSEN, Generallæge H. LAUB og
Professor HARALD WESTERGAARD

1903/1904. Til antropologiske Apparater	600	
		600

Laboratorieførstander, Dr. med. K. A. HASSELBALCH

1907/1908. Til Apparater til Undersøgelser over Respirationens Mekanisme... ..	1850	
1908/1909. Til do.....	150	
		2000

Overaccoucheur, Dr. med. E. HAUCH

1902/1903. Til Udgivelse af Professor J. H. Chievitz' Forelæsninger over Anatomiens Historie	1454.80	
1903/1904. Til do.....	600	
		2054.80

Dr. med. C. F. HEERFORDT

1901/1902. Til Instrumenter	1148.01	
1902/1903. Til do.....	351.99	
1903/1904. Til Hornhindestudier	800	
		2300

Dr. med. K. A. HEIBERG

1906/1907. Til et Mikroskop	500	
		500

Professor, Dr. med. V. HENRIQUES

1893/1894. Til Apparater til respirations-fysiologiske Forsøg	500	
1900/1901. Til Apparater i fysiologisk Øjemed.....	2000	
1909/1910. Til do.....	1000	
		3500

Overføres Kr. 79316.52

Overført Kr. 79316.52

Professor, Dr. med. FR. HOWITZ
(For en Komité)

1905/1906. Til mikroskopisk-histologiske Undersøgelser 2000
----- 2000

Professor, Dr. med. E. INGERSLEV

1905/1906. Til Udgivelse af Fragmenter af Obstetrikens Historie 500
1906/1907. Til do. 700
1908/1909. Til et Værk om Lægen Chr. Johann Berger 1200
1909/1910. Til do. 1200
----- 3600

Dr. med. KR. ISAGER

1901/1902. Til videnskabelige Studier 500
----- 500

Læge TAGE IVERSEN

1906/1907. Til et Mikroskop 650
1907/1908. Til Supplering af samme og til en Mikrotom 450
----- 1100

Cand. polyt. C. JACOBSEN

1894/1895. Til fysiologiske Undersøgelser over færøske Havdyr 500
----- 500

Dr. med. VILH. JENSEN

1899/1900. Til et Mikroskop 1400
1909/1910. Til at deltage i et praktisk Kursus i Mikroskopi i Jena 250
----- 1650

Professor, Dr. med. CHR. JÜRGENSEN

1906/1907. Til diætiske Arbejder 1000
1907/1908. Til do. 1000
1908/1909. Til do. 1000
----- 3000

Distriktslæge, Dr. med. F. JØRGENSEN †

1901/1902. Til antropologiske Studier 2000
----- 2000

Dr. med. R. KJER PETERSEN

1905/1906. Til et Mikroskop 1200
----- 1200

Docent, Dr. phil. AUG. KROGH

1908/1909. Til Komplettering af mikroskopisk Udstyr og til et Binokularmikroskop 750
----- 750

Docent, Dr. phil. AUG. KROGH og Fru Cand. med. MARIE KROGH

1907/1908. Til en ernærings-fysiologisk Undersøgelse ved den danske arktiske Station i Grønland 4500
----- 4500

Docent, Dr. phil. AUG. KROGH og Docent, Dr. med V. MAAR

1901/1902. Til en Oversættelse af Steno's Skrift »Om faste Legemer« 600
----- 600

Overføres Kr. 100716.52

Overført Kr. 100716.52

Dr. med. MARIUS LAURITZEN

1905/1906. Til kemisk Hjælp ved Undersøgelser over Urinens Aciditet 800
800

Dr. med. AXEL LENDORF

1899/1900. Til et Mikroskop 500
500

Reservelæge POUL LIEBMANN

1907/1908. Til et Mikroskop 1200
1200

Dr. med. C. U. MAALØE

1895/1896. Til Instrumenter 1150
1896/1897. Til do. 500
1905/1906. Til do. 725
1908/1909. Til Billedtavler og engelsk Resumé af hans Disputats om Processus
vermiformis 2000
4375

Docent, Dr. med. V. MAAR

1903/1904. Til at forberede Udgivelsen af Stenos naturvidenskabelige Værker . . . 1000
1904/1905. Til do. 500
— — Til en Rejse til Florenz i nævnte Øjemed 500
1905/1906. Til en Rejse til London i samme Øjemed 250
1906/1907. Til Udgivelse af ovennævnte Værk 300
1907/1908. Til do. 4000
1908/1909. Til do. 3000
1909/1910. Til do. 1000
— — Til Udgivelse af Jacob Winsløws Selvbiografi 2500
13050

Direktør, Dr. med. THORVALD MADSEN

1900/1901. Til Instrumenter 1560
1905/1906. Til Forsøg med Fermenter og Toxiner 1000
1906/1907. Til do. 1000
3560

Forstander R. MALLING-HANSEN †

1882/1883. Til ved Maaling og Vejning af Børn at gennemføre en Undersøgelse over
Periodiciteten i det menneskelige Legemes Vækst 4000
1885/1886. Til do. 4000
8000

Dr. med. AAGE A. MEISLING

1901/1902. Til et af ham opfundet Kolorimeter 500
1902/1903. Til do. 300
1907/1908. Til Forsøg over Lysets Virkninger paa organiske Stoffer 600
1908/1909. Til do. 1000
1909/1910. Til do. 500
2900

Overlæge, Dr. med. MAX MELCHIOR

1897/1898. Til Studier over patogene Bakterier 1000
1000

Overføres Kr. 136101.52

Overført Kr. 136101.52

Læge GUSTAV MELDORF

1907/1908. Til en Beskrivelse af Grønlands Sygdomsforhold	400	
1908/1909. Til do.	400	

800

Dr. med. HARALD MUNCH-PETERSEN †

1901/1902. Til en Mikrotom	345	
----------------------------------	-----	--

345

Dr. med. JØRGEN MØLLER

1897/1898. Til Instrumenter	312	
-----------------------------------	-----	--

312

Cand. med. HOLGER MØLLGAARD

1909/1910. Til et Mikroskop	1200	
-----------------------------------	------	--

1200

Professor, Dr. med. H. A. NIELSEN

1895/1896. Til bakteriologiske Studier i Paris	900	
--	-----	--

900

Læge C. H. PERMIN

1907/1908. Til et Mikroskop	990	
-----------------------------------	-----	--

990

Prosektor, Dr. med. OTTO V. C. E. PETERSEN

1903/1904. Til Instrumenter	1250	
1904/1905. Til do.	275	
1906/1907. Til en Mikrotom	200	

1725

Professor, Dr. med. KNUD PONTOPPIDAN

1901/1902. Til biologiske Studier i retsmedicinsk Øjemed	800	
--	-----	--

800

Dr. med. VALD. POULSEN

1909/1910. Til Reproduktion af 12 patologisk-anatomiske Akvareller	1000	
--	------	--

1000

Stiftsfysikus S. H. A. RAMBUSCH

1906/1907. Til antropologiske Undersøgelser	500	
1907/1908. Til do.	500	
1908/1909. Til do.	500	
1909/1910. Til Undersøgelser over Øjensygdommes Arvelighed	500	

2000

Overlæge, Dr. med. C. RASCH

1897/1898. Til et Mikroskop	880	
-----------------------------------	-----	--

880

Distriktslæge J. P. RINGBERG

1896/1897. Til et Mikroskop og en Mikrotom	1100	
--	------	--

1100

Dr. med. HENNING RØNNE

1908/1909. Til et Mikroskop fra Zeiss	1000	
---	------	--

1000

Overføres Kr. 149153.52

Overført Kr. 149153.52

Professor, Dr. med. C. J. SALOMONSEN

1886/1887. Til bakteriologiske Studier i Paris	500	
1897/1898. Til Undersøgelser over Immunitet	2000	
1898/1899. Til do.	2000	
1902/1903. Til et Festskrift i Anledning af Seruminstitutets Indvielse	4500	9000

Læge HOTHER SCHARLING

1908/1909. Til en Rejse i videnskabeligt Øjemed	500	500
---	-----	-----

Prosektor, Dr. med. VICTOR SCHEEL

1896/1897. Til en Mikrotom	400	400
--------------------------------------	-----	-----

Dr. med. N. P. SCHIERBECK †

1895/1896. Til kemisk-fysiologiske Undersøgelser.	800	
1900/1901. Til Undersøgelse af Elektricitetens fysiologiske Virkninger	1000	
1905/1906. Til et ernærings-fysiologisk Arbejde.	600	
1906/1907. Til do.	600	3000

Professor, Dr. med. F. SCHMIDT †

1880/1881. Til Trykning af afdøde Professor I. Ibsens Skrift om Ørets Labyrinth	695.81	695.81
---	--------	--------

Læge A. H. STAMER

1908/1909. Til et Mikroskop	500	500
---------------------------------------	-----	-----

Læge D. STORCH †

1878/1879. Til et Arbejde om Æghindernes Udvikling	600	600
--	-----	-----

Dr. med. OLUF THOMSEN

1906/1907. Til en Mikrotom	500	
1908/1909. Til et større patologisk-anatomisk Arbejde	1000	1500

Overlæge, Dr. med. F. TOBIESEN

1895/1896. Til et Mikroskop	1100	1100
---------------------------------------	------	------

Læge HOLGER TRAUTNER

1906/1907. Til bakteriologiske Undersøgelser	800	
1909/1910. Til et Mikroskop, Laboratorieinventar m. m.	800	1600

Professor, Dr. med. M. TSCHERNING

1893/1894. Til Udgivelse af Th. Youngs »Oeuvres ophthalmologiques«	2496.90	2496.90
--	---------	---------

Overlæge, Dr. med. CHR. ULRICH

1894/1895. Til et Mikroskop	1000	1000
---------------------------------------	------	------

Dr. med. J. ULRICH

1894/1895. Til et Fotografiapparat.	1200	1200
---	------	------

Overføres Kr. 172746.23

Overført Kr. 172746.23

Kredslæge, Dr. med. F. VOGELIUS

1895/1896. Til bakteriologiske Studier i Paris 1300
1300

Dr. med. H. P. T. ØRUM

1904/1905. Til Anskaffelse af Meislings Kolorimeter 300

1906/1907. Til Instrumenter 1200
1500

Ialt Kr. 175546.23

XVIII. SPROGVIDENSKAB

Cand. mag. K. S. ALBRECHTSEN

1909/1910. Til en sprogvidenskabelig Studierejse til Syd-Frankrig og Nordost-Spa-
nien 600
600

Professor, Dr. phil. DINES ANDERSEN

1896/1897. Til Udgivelse af et Slutningsbind af Jātakabogen 800

1899/1900. Til Udarbejdelse af en Index til Pāli Gātha-Litteraturen 800

1900/1901. Til do. 800

1901/1902. Til do. 800

1902/1903. Til do. 800

1903/1904. Til Udgivelse af Professor S. Sørensens efterladte Arbejder om Mahā-
bhārata 1000

1904/1905. Til do. 1000

1905/1906. Til do. 1000

1906/1907. Til do. 1000

1907/1908. Til fortsat Udgivelse af »Index to the Names in the Mahābhārata« . . . 1000

1908/1909. Til do. 1000

1909/1910. Til do. 1500
11500

Cand. phil. OSCAR ARLAUD

1895/1896. Til en ny Udgave af »Bevingede Ord« 800
800

Cand. mag. E. BARUËL †

1896/1897. Til et Supplement i særlig videnskabeligt Øjemed til Sundby og Ba-
ruëls dansk-franske Lexikon 1000

1897/1898. Til do. 1000

1898/1899. Til do. 1000

1899/1900. Til do. 1000

1900/1901. Til do. 500
4500

Dr. phil. R. O. BESTHORN

1899/1900. Til videnskabelige Studier 600

1900/1901. Til do. 600

1901/1902. Til do. 600

Overføres Kr. 17400

	Overført Kr.	17400
1903/1904. Til do.	300	
1904/1905. Til do.	900	
1905/1906. Til do.	600	
1906/1907. Til do.	600	
1907/1908. Til do.	600	
1908/1909. Til do.	600	
— — Til Trykning af Codex Leidensis	400	
1909/1910. Til videnskabelige Studier.	600	6400
Docent, Dr. phil. N. BØGHOLM		
1906/1907. Til Studier over nyengelsk Syntax.	700	
1907/1908. Til Studier over Smaaordene i Engelsk og deres Historie	700	1400
Cand. philol. B. T. DAHL og Adjunkt H. HAMMER		
1909/1910. Til Fortsættelse og Fuldendelse af »Dansk Ordbog for Folket«	600	600
Fhv. Sognepræst HANS DAHL		
1900/1901. Til Ordbogsundersøgelser	800	800
Professor VERNER DAHLERUP		
1900/1901. Til Udarbejdelse af en dansk Ordbog	500	
1901/1902. Til do.	1000	
1902/1903. Til do.	1000	
1903/1904. Til do.	1500	
1904/1905. Til do.	1000	5000
Professor, Dr. phil. A. B. DRACHMANN		
1891/1892. Til en videnskabelig Rejse	1200	
1895/1896. Til do.	1200	
1896/1897. Til videnskabelige Undersøgelser.	1125	
1897/1898. Til do.	1500	
1898/1899. Til do.	1500	
1899/1900. Til do.	1500	
1900/1901. Til do.	1500	
— — Til en videnskabelig Rejse.	800	
1901/1902. Til videnskabelige Undersøgelser.	1875	
1902/1903. Til do.	1125	
1903/1904. Til do.	1500	
1904/1905. Til do.	1500	
1905/1906. Til en Udgave af de gamle Pindarskolier	1500	
1906/1907. Til do.	1500	
1907/1908. Til do.	1500	
1908/1909. Til do.	1500	
1909/1910. Til do.	1500	23825
Overføres Kr.		55425

Overført Kr. 55425

Underbibliothekar JOH. EYSER

1909/1910. Til en Rejse for at studere Konservering af gamle orientalske Haandskrifter	1000	-	1000
--	------	---	------

Professor V. FAUSBØLL †

1884/1885. Til Udgivelse af et Pālihaandskrift Suttanipāta	700		
1887/1888. Til do.....	700		
1905/1906. Til videnskabelige Arbejder	1000		
1906/1907. Til do.....	1000		
1908/1909. Til 2. Udgave af V. Kristiansens Ordbog over Gadesproget	1600		
			5000

DET PHILOLOGISK-HISTORISKE SAMFUND

1879/1880. Til et Skrift i Anledning af dets 25-Aars Jubilæum	700		700
---	-----	--	-----

Pastor V. C. FREDERIKSEN

1908/1909. Til Studier over eskimoisk Sprog m. m.	500		500
--	-----	--	-----

Professor, Dr. phil. M. CL. GERTZ

1877/1878. Til palæografiske Studier og til Haandskrift-Kollationer.....	2000		
1884/1885. Til en kritisk Udgave af L. Annæi Senecæ Dialogorum Libr. XII..	1000		
1894/1895. Til en videnskabelig Rejse	2000		
1905/1906. Til Udgivelse af latinske Kilder til Danmarks Historie	1000		
1906/1907. Til do.....	1000		
1907/1908. Til do.....	1000		
1908/1909. Til do.....	1000		
1909/1910. Til do.....	1000		
			10000

Professor, Dr. phil. J. L. HEIBERG

1878/1879. Til en videnskabelig Rejse til Florenz i filologisk Øjemed	600		
1880/1881. Til en Rejse til Paris i filologisk Øjemed	400		
1893/1894. Til en videnskabelig Rejse	2000		
1898/1899. Til do.....	2000		
1903/1904. Til en Rejse til Italien i filologisk Øjemed.....	1000		
1906/1907. Til Fotografering af et Haandskrift af Archimedes.....	300		
1907/1908. Til et Ophold i Florenz og Rom i filologisk Øjemed	1200		
			7500

Sognepræst G. HOWARDY

1900/1901. Til Anskaffelse af Bøger i Assyrisk.....	500		
1903/1904. Til en Bog om assyriske Skrifttegn.....	400		
1907/1908. Til Trykning af »Clavis cuneorum«	509.10		
			1409.10

Rektor, Dr. phil. KARL HUDE

1889/1890. Til en textkritisk Udgave af Thucydid	1000		
1894/1895. Til do.....	600		
1895/1896. Til do.....	600		

Overføres Kr. 81534.10

	Overført 81534.10	
1897/1898. Til filologiske Undersøgelser	300	
1898/1899. Til do.	600	
1899/1900. Til do.	600	
1900/1901. Til do.	600	
1901/1902. Til do.	600	
1902/1903. Til do.	300	
1906/1907. Til en Udgave af Herodot.	600	
1907/1908. Til do.	600	
1908/1909. Til Forberedelse af en Udgave af Plutarch	400	
		6800

Cand. theol. P. L. IPSEN

1906/1907. Til Studier over tysk Sprog	500	
1907/1908. Til do.	500	— 1000

Professor J. C. JACOBSEN

1897/1898. Til en videnskabelig Rejse	1000	— 1000
---	------	--------

Dr. phil. JAKOB JAKOBSEN

1893/1894. Til Studier over Levninger af det norrøne Sprog paa Shetlandsøerne og Ørkenøerne	900	
1895/1896. Til do.	600	
1896/1897. Til do.	1000	
1904/1905. Til en Ordbog over det norrøne Sprog	300	
1907/1908. Til do.	1753.02	
1908/1909. Til do.	1633.42	
— — Til en Undersøgelse af de sproglige Forhold paa Ørkenøerne og Caithness i Nordskotland	600	
1909/1910. Til do.	600	7386.44

Professor, Dr. phil. OTTO JESPERSEN

1889/1890. Til sprogvidenskabelige Studier i England	500	
1895/1896. Til Udgivelse af en Fonetik	500	
1896/1897. Til do.	500	
1897/1898. Til do.	500	
1898/1899. Til en videnskabelig Rejse til England	1000	
1899/1900. Til Udgivelse af en Fonetik	500	
1901/1902. Til Studier over Sprogudviklingen, især i Engelsk	1000	
1902/1903. Til do.	1000	
1903/1904. Til do.	1000	
1905/1906. Til en Rejse til England	300	
1908/1909. Til Studierejser	1000	7800

Dr. phil. E. JESSEN

1890/1891. Til Udgivelse af et grammatisk Skrift	600	
1892/1893. Til Udgivelse af en etymologisk Ordbog	1527	

Overført Kr. 105520.54

1893/1894. Til lexikalske Arbejder.....	600
1894/1895. Til do.....	600
1895/1896. Til do.....	600
1896/1897. Til do.....	600
1897/1898. Til do.....	600
1898/1899. Til do.....	600
1899/1900. Til do.....	600
1900/1901. Til do.....	600
1901/1902. Til do.....	600
1902/1903. Til do.....	600
1903/1904. Til do.....	600
1904/1905. Til do.....	600
1905/1906. Til do.....	600
1906/1907. Til do.....	600
1907/1908. Til do.....	600
1908/1909. Til do.....	600
1909/1910. Til do.....	600

12327

Fhv. Sognepræst OTTO KALKAR

1880/1881. Til Trykning af »Ordbog til det ældre danske sprog (1300-1700)« ..	499.54
1881/1882. Til do.....	791
1882/1883. Til do.....	491
1883/1884. Til do.....	736
1884/1885. Til do.....	850
1885/1886. Til do.....	1191.25
1886/1887. Til do.....	331
1887/1888. Til do.....	662
1888/1889. Til do.....	331
1889/1890. Til do.....	270
1890/1891. Til do.....	331
1891/1892. Til do.....	723
1892/1893. Til do.....	430.13
1893/1894. Til do.....	331
1894/1895. Til do.....	321.40
1895/1896. Til do.....	260.40
1896/1897. Til do.....	321.40
1897/1898. Til do.....	505.55
1898/1899. Til do.....	640.80
1899/1900. Til do.....	939.60
1900/1901. Til do.....	1100
1901/1902. Til do.....	990
1902/1903. Til do.....	1210
1903/1904. Til do.....	1100
1904/1905. Til do.....	1100
1905/1906. Til do.....	1100

Overføres Kr. 117847.54

	Overført Kr. 117847.54	
1906/1907. Til do.....	1100	
1907/1908. Til do.....	770	
1908/1909. Til et Tillæg til hans Ordbog.....	1326.20	
1909/1910. Til do.....	1311.79	
	-----	22065.06
Cand. phil. VILH. LUDVIGSEN		
1906/1907. Til Udarbejdelse af en hollandsk-dansk og en dansk-hollandsk Ord- bog m. m.	1000	
	-----	1000
Cand. jur. F. A. MOHR og Professor, Dr. phil. C. A. NISSEN		
1897/1898. Til et tysk lexikalsk Arbejde	1000	
1898/1899. Til do.....	1000	
1899/1900. Til do.....	1000	
1900/1901. Til do.....	1000	
1901/1902. Til do.....	1000	
1902/1903. Til do.....	1000	
1903/1904. Til do.....	1000	
	-----	7000
Professor, Dr. phil. HERMANN MÖLLER		
1906/1907. Til et Værk om Forholdet mellem Indoeuropæisk og Semitisk	1000	
	-----	1000
Dr. phil. DITLEF NIELSEN		
1905/1906. Til videnskabelige Studier	1000	
1906/1907. Til Udarbejdelse af en Haandbog over oldarabiske Indskrifter	1000	
1907/1908. Til do.....	1000	
		3000
Arkivassistent, Cand. mag. WILLIAM NORVIN		
1908/1909. Til Haandskriftsundersøgelser i Italien og Tyskland	800	
	-----	800
Professor, Dr. phil. KR. NYROP		
1889/1890. Til videnskabelige Studier i Spanien	800	
1892/1893. Til et Skrift om det franske Sprogs historiske Udvikling	1000	
1893/1894. Til do.....	1000	
1894/1895. Til do.....	1000	
1897/1898. Til en Rejse til Paris.....	400	
1898/1899. Til en historisk Grammatik over det franske Sprog.....	1360	
1901/1902. Til sproghistoriske Undersøgelser.....	1000	
1904/1905. Til en Rejse til Spanien og Portugal.....	2000	
1907/1908. Til en Rejse til Florenz.....	1900	
1908/1909. Til en Rejse til Paris.....	1000	
	-----	11460
Professor, Dr. phil. BJØRN M. ÓLSEN		
1883/1884. Til Rejser paa Island for at forberede en Ordbog over moderne Islandsk	500	
1884/1885. Til do.....	500	
1885/1886. Til do.....	500	

	Overføres Kr. 164172.60	

Overført Kr. 164172.60

1886/1887. Til do.	500	
1887/1888. Til do.	500	
1888/1889. Til do.	500	
1889/1890. Til do.	500	
1890/1891. Til do.	500	
1891/1892. Til do.	500	
1892/1893. Til do.	500	
		5000

Professor, Dr. phil. HOLGER PEDERSEN

1897/1898. Til videnskabelige Undersøgelser.	800	
1899/1900. Til en videnskabelig Rejse.	800	
1901/1902. Til do.	800	
1902/1903. Til videnskabelige Arbejder.	1000	
1903/1904. Til do.	1000	
1906/1907. Til keltiske Studier.	800	
1907/1908. Til do.	600	
		5800

Mag. art. VIGGO PETERSEN

1907/1908. Til en ideologisk Ordfortegnelse over det danske Sprog.	600	
1908/1909. Til do.	600	
		1200

Sognepræst N. RASMUSSEN

1895/1896. Til en Udgave af Salmanasser II's Indskrifter.	782	
1896/1897. Til do.	782	
		1564

Cand. mag. ST. ROSZNECKI

1895/1896. Til videnskabelige Studier i St. Petersborg.	1800	
1899/1900. Til en videnskabelig Rejse.	1200	
		3000

Dr. phil. HANS RÆDER

1907/1908. Til at kollationere Haandskrifter af Oribasios i italienske Bibliotheker.	1000	
1908/1909. Til do.	300	
		1300

Docent, Dr. phil. KR. SANDFELD JENSEN

1906/1907. Til sprogvidenskabelige Studier.	1000	
1907/1908. Til do.	1000	
1908/1909. Til do.	1000	
1909/1910. Til do.	1000	
		4000

Frk. C. SCHJELLERUP og Fru L. STEENSTRUP

1899/1900. For et kinesisk og et persisk-engelsk Lexikon i Haandskrift udarbejdet af afdøde Professor H. C. F. C. Schjellerup.	1000	
		1000

SELSKAB FOR GERMANSK FILOLOGI

1900/1901. Til Udgivelse af Professor Karl Verners samlede Afhandlinger og Breve.	2500	
1901/1902. Til do.	600	
		3100

Overføres Kr. 190136.60

Overført Kr. 190136.60

Docent, Dr. phil. OSCAR SIESBYE

1879/1880.	Til videnskabelige Studier	500	
1880/1881.	Til do.	1000	
1881/1882.	Til do.	500	
			2000

Cand. mag. JES SKOVGAARD

1907/1908.	Til et Studieophold i Udlandet	2500	
1909/1910.	Til do.	2500	
			5000

Professor, Dr. phil. THOR SUNDBY †

1880/1881.	Til en sprogvidenskabelig Udenlandsrejse	1000	
1881/1882.	Til do.	400	
1890/1891.	Til do.	1500	
			2900

Professor, Dr. phil. S. SØRENSEN †

1884/1885.	Til Undersøgelser over Mahābhārata	1000	
1885/1886.	Til do.	1000	
1886/1887.	Til do.	800	
1887/1888.	Til do.	800	
1888/1889.	Til do.	800	
1897/1898.	Til videnskabelige Studier	1000	
1898/1899.	Til do.	1000	
1899/1900.	Til do.	1000	
1900/1901.	Til do.	1000	
1901/1902.	Til do.	1000	
— —	Til at gøre et Register til Mahābhārata trykfærdigt	960	
			10360

Cand. mag. WILLIAM THALBITZER

1901/1902.	Til et Arbejde over de eskimoiske Sprog i Nordgrønland	1200	
1902/1903.	Til do.	600	
1903/1904.	Til do.	1000	
1904/1905.	Til Udarbejdelse af en eskimoisk Grammatik	1200	
— —	Til en Fonograf	400	
1906/1907.	Til Bearbejdelse af det sproglige og ethnologiske Materiale fra en Rejse til Angmagsalik	2000	
1907/1908.	Til do.	1600	
— —	Til et brandfrit Skab til hans Samlinger	200	
1908/1909.	Til fortsat Arbejde over Angmagsalikernes Sprog og Kultur	3690.33	
1909/1910.	Til do.	479.92	
			12370.25

Professor, Dr. phil. VILH. THOMSEN

1882/1883.	Til en Rejse i Udlandet	1500	
1894/1895.	Til do.	2200	
— —	Til Udgifter i Anledning af Undersøgelser over gamle tyrkiske Haandskrifter	400	

Overføres Kr. 222766.85

Overført Kr. 222766.85

1896/1897. Til en Rejse til Paris	300
1899/1900. Til en Rejse til Rom	300
1900/1901. Til videnskabelig Virksomhed	1000
1901/1902. Til do.	1000

6700

Arkivar, Dr. phil. JÓN THORKELSSON

1889/1890. Til en videnskabelig Rejse til England	1000
1890/1891. Til Udgivelse af et Supplement til islandske Ordbøger	200
1891/1892. Til do.	400
1892/1893. Til do.	800
1893/1894. Til do.	400
1894/1895. Til do.	400
1895/1896. Til do.	400
1896/1897. Til do.	400
1897/1898. Til do.	400

4400

Mag. art. P. K. THORSEN

1901/1902. Til sprogvidenskabelige Studier	800
1902/1903. Til do.	800
1904/1905. Til do.	800
1905/1906. Til do.	800
1906/1907. Til do.	800
1907/1908. Til do.	800
1908/1909. Til do.	800
1909/1910. Til do.	800

6400

Cand. phil. V. TRENCKNER †

1880/1881. Til Udgivelse af et Pālihaandskrift (en af de fire saakaldte Nikāyaer)	500
1882/1883. Til do.	800
1884/1885. Til do.	500
1887/1888. Til do.	500

2300

UDVALGET FOR FOLKEMAAL
(Foreningen »Danmarks Folkeminder«)

1908/1909. Til Undersøgelse af danske Folkemaal	1000
1909/1910. Til do.	750

1750

Overlærer H. G. WIWEL †

1901/1902. Til Trykning af »Synspunkter for dansk sproglære«	1000
--	------

1000

Cand. mag. KURT WULFF

1908/1909. Til sprogvidenskabelige Studier i Udlandet	1200
1909/1910. Til do.	1200

2400

Adjunkt CARL V. ØSTERGAARD

1907/1908. Til Anskaffelse af en stor Udgave af Hesychios samt til et Ophold i Venedig	400
--	-----

400

Overføres Kr. 248116.85

Overført Kr. 248116.85

Docent, Dr. phil. J. ØSTRUP

1896/1897. Til Udgivelse af en Samling »Contes de Damas«	450	450
		<hr/>
Ialt Kr.		248566.85
		<hr/>

XIX. STATISTIK

Distriktslæge G. SCHLEISNER

1890/1891. Til et statistisk Skrift om Samsø	400	400
--	-----	-----

Birkedommer P. SVEISTRUP †

1891/1892. Til Undersøgelser over københavnske kvindelige Arbejderes Erhverv .	1500	
1892/1893. Til do.	1500	
1894/1895. Til Undersøgelser over københavnske Syerskers Livsvilkaar	1000	
1895/1896. Til do.	1000	5000

Professor, Dr. polit. HARALD WESTERGAARD

1883/1884. Til statistiske Undersøgelser over Forplantnings- og Arvelighedsforhold	800	
1884/1885. Til do.	800	
1894/1895. Til Bearbejdelse af Familiestatistik	600	2200

Dr. polit. K. A. WIETH-KNUDSEN

1908/1909. Til antropologiske Maalinger efter den sociale Lagdeling	1200	
1909/1910. Til do.	2000	3200

Ialt Kr. 10800

XX. ZOOLOGI

Dr. phil. R. S. BERGH

1889/1890. Til mikroskopiske Instrumenter	800	800
---	-----	-----

Professor, Dr. phil. J. E. V. BOAS

1880/1881. Til et Arbejde over de malakostrake Crustaceer	500	
1883/1884. Til et Arbejde over Pteropoderne og til Bearbejdelse af en Del af Dijnphnatogtets Materiale	500	
1884/1885. Til do.	500	
1889/1890. Til zoologiske Studier	800	
1890/1891. Til en Mikrotom	250	
1891/1892. Til en Udgivelse af zoologiske Arbejder	800	
1893/1894. Til do.	300	
1896/1897. Til Illustration af en Forstzoologi	1000	
1898/1899. Til en Afhandling om Slægten Peripatus	400	

Overføres Kr. 800

		Overført Kr. 800
1901/1902.	Til et Værk om Elefanthovedets Anatomi	500
1902/1903.	Til do	500
1904/1905.	Til do	3000
1907/1908.	Til do	7000
		----- 16050
Korpslæge K. BRÜNNICH NIELSEN		
1908/1909.	Til Tegninger af danske Kridtbrachiopoder	400
		400
Dr. phil. ADAM BØVING		
1906/1907.	Til Supplering af et Mikroskop	1339
1908/1909.	Til et Besøg i London- og Cambridge-Museerne	300
		1639
Dyrlæge M. ROAR CHRISTENSEN		
1906/1907.	Til Apparater til Fotografering af Fugle	500
		500
DANSK FISKERIFORENING		
1897/1898.	Til lithografiske Tavler til en videnskabelig Afhandling	500
		500
Mag. scient. HJALMAR DITLEVSEN		
1906/1907.	Til et Mikroskop	560
		560
Professor ARTHUR FEDDERSEN †		
1900/1901.	Til Studier over Aalens biologiske Forhold	1000
		1000
Dr. phil. H. J. HANSEN		
1886/1887.	Til et Arbejde over en Gruppe isopode Krebsdyr (Cirolaner)	500
1891/1892.	Til en Monografi af Krebsdyrordenen Squillidæ	800
1892/1893.	Til et Arbejde om en aberrant Familie af Copepoder (Choniostomatider)	400
1893/1894.	Til do	1000
1894/1895.	Til do	500
1895/1896.	Til do	300
1896/1897.	Til do	500
1897/1898.	Til do	1043.30
1901/1902.	Til zoologiske Undersøgelser	1000
1902/1903.	Til do	1000
1903/1904.	Til do	1000
1904/1905.	Til do	1000
1905/1906.	Til do	1000
1906/1907.	Til do	1000
1907/1908.	Til do	600
1908/1909.	Til do	600
1909/1910.	Til do	800
		----- 13043.30
Dr. phil. C. W. HOFFMEYER		
1907/1908.	Til Instrumenter	200
		200

Overføres Kr. 34692.30

Overført Kr. 34692.30

Museumsassistent, Cand. mag. AD. S. JENSEN

1895/1896.	Til et Mikroskop	1300	
1901/1902.	Til en Expedition med den norske Dampers »A. Sars«	800	
1909/1910.	Til fortsat videnskabelig Virksomhed	1000	3100

Dr. phil. A. C. JOHANSEN

1899/1900.	Til et Mikroskop	762	
1901/1902.	Til et biologisk og palæontologisk Arbejde	800	
1906/1907.	Til Studier af Molluskfaunaen i Danmark og dets nordlige Bilande	800	
1907/1908.	Til do	800	
1908/1909.	Til do	1000	
1909/1910.	Til do	1000	5162

Fhv. Brygger JOH. P. JOHANSEN

1909/1910.	Til Præparation og Tegninger af danske Staphyliner	130	130
------------	--	-----	-----

Professor, Dr. phil. HECTOR F. E. JUNGENSEN

1893/1894.	Til et Mikroskop	1300	
1904/1905.	Til at lade Island og Færøerne undersøge i ornitologisk Henseende	3000	
1905/1906.	Til do	3000	
1906/1907.	Til do	3000	
—	Til at anstille Iagttagelser over Søfugle	280	
—	For Zoologisk Museum til Udgivelse af 3. Bind af »E Museo Lundii«	3301.14	
1907/1908.	Til at lade Island og Færøerne ornitologisk undersøge	3000	
1908/1909.	Til Bearbejdelse af det indsamlede islandske ornitologiske Materiale	1000	
--	Til Tegninger og Oversættelse af hans »Ichthyotomical Contributions«	600	
--	Til en Studierejse i Nordamerika i 1909	2500	
1909/1910.	Til Bearbejdelse af islandsk ornitologisk Materiale	2000	22981.14

Læge TH. N. KRABBE

1904/1905.	Til et Arbejde om Sydgrønlands Fugle	750	750
------------	--	-----	-----

Lærer J. P. KRYGER

1909/1910.	Til et Mikroskop fra Zeiss	375	375
------------	--------------------------------------	-----	-----

Museumsinspektør G. M. R. LEVINSEN

1882/1883.	Til en systematisk-geografisk Oversigt over de nordiske Annulata, Gephyrea, Chætognathi og Balanoglossi	500	
1885/1886.	Til Studier over de polychæte Annulata	600	
1894/1895.	Til Undersøgelser over Bryozoen	400	
1895/1896.	Til do	800	
1896/1897.	Til do	800	
1897/1898.	Til do	800	
1898/1899.	Til do	800	
1899/1900.	Til do	800	

Overføres Kr. 67190.44

Overført Kr. 67190.44

1900/1901.	Til do.....	900	
— —	Til Udgivelse af et Skrift herom	410	
1901/1902.	Til do.....	800	
— —	Til Studier over Bryozoeer	1000	
1902/1903.	Til do. og til Udgivelse af et Skrift herom	2000	
1903/1904.	Til do. do.	2000	
1904/1905.	Til do. do.	1997.50	
1905/1906.	Til do.....	1000	
1906/1907.	Til do.....	1000	
1907/1908.	Til do. og til Sortering af Materialet.....	1200	
1908/1909.	Til do. do.....	1550	
— —	Til Udgivelse af et Skrift om Bryozoeer	700	
1909/1910.	Til do.....	3492.50	
— —	Til Studier herover og til Sortering af Materialet	1550	
		-----	25100

Museumsinspektør, Mag. scient. WILLIAM LUNDBECK

1897/1898.	Til et Mikroskop	900	
1900/1901.	Til Supplering af samme	371.13	
1906/1907.	Til Udgivelse af »Diptera Danica«	800	
1907/1908.	Til do.....	1100	
1908/1909.	Til do.....	1341	
1909/1910.	Til do.....	1393.42	
			5905.55

Professor, Dr. phil. C. F. LÜTKEN †

1880/1881.	Til Skildringer af Dyrelivet i Fortid og Nutid.....	1000	
1886/1887.	Til Udstyrelse og til Særtryk af Spolia atlantica	3183.58	
— —	Til Udgivelse af »E Museo Lundii«	500	
1887/1888.	Til do.....	3500	
1890/1891.	Til et fotografisk Værk om fossile Dovendyr	1000	
1891/1892.	Til Udgivelse af »E Museo Lundii«	1200	
1892/1893.	Til do.....	1742.85	
1894/1895.	Til do.....	1810	
1895/1896.	Til do.....	1810	
1897/1898.	Til zoologiske Undersøgelser.....	2000	
1898/1899.	Til do.....	2000	
			19746.43

Konservator E. A. LØVENDAL †

1895/1896.	Til et Skrift om Barkbiller.....	800	
1896/1897.	Til do.....	400	
1897/1898.	Til do.....	1300	
1898/1899.	Til et Mikroskop.....	500	
			3000

Læge C. MALLING

1907/1908.	Til at illustrere et Arbejde om Faunaen i et af ham opdaget Lag i Bornholms Liasdannelse	300	
			300

Overføres Kr. 121242.42

Overført Kr. 121242.42

Fhv. Museumsinspektør, Dr. phil. FR. MEINERT

1880/1881.	Til et Arbejde om Fluernes Munddele	1000
1882/1883.	Til et Arbejde om Scolopenderhovedet	1000
1885/1886.	Til en Rejse til fremmede zoologiske Museer	800
1890/1891.	Til en videnskabelig Rejse i Sydamerika	2000
1891/1892.	Til do.	1000
1894/1895.	Til et Mikroskop	1300

7100

Overlærer H. CHR. C. MORTENSEN

1906/1907.	Til Forsøg paa at oplyse Trækfluglenes Rejser ved Hjælp af mærkede Fugle	500
1908/1909.	Til do.	500

1000

Dr. phil. TH. MORTENSEN

1897/1898.	Til et Mikroskop	1223
1901/1902.	Til en Rejse til udenlandske Museer	1000
1904/1905.	Til Udgivelse af »The Danish Expedition to Siam«	500
1905/1906.	Til do.	500
— —	Til en videnskabelig Rejse til Vestindien og Nordamerika	1500
1906/1907.	Til Udgivelse af »The Danish Expedition to Siam«	500
— —	Til Afslutning af hans Studier over Echinoiderne	1000
1907/1908.	Til do.	1000
— —	Til Udgivelse af »The Danish Expedition to Siam«	500
1908/1909.	Til fortsat videnskabelig Virksomhed	1000
1909/1910.	Til do.	1000
— —	Til Oversættelse paa Engelsk af H. Lynges Arbejde om Muslinger fra Siamexpeditionen og til et Binokulærmikroskop	1600

11323

Dr. phil. TH. MORTENSEN og
Laboratorieførster, Dr. phil. JOHS. SCHMIDT

1898/1899.	Til en videnskabelig Rejse til Siam	2500
1900/1901.	Til Bearbejdelse af Materialet fra samme	1000
1901/1902.	Til do.	1000
1902/1903.	Til do.	1000
1903/1904.	Til do.	1000

6500

Justitsraad R. MÜLLER

1906/1907.	Til et Skrift om Vildtet og Jagten i Sydgrønland	500
------------	--	-----

500

NATURHISTORISK FORENINGENS BESTYRELSE

1889/1890.	Til et Festskrift ved Foreningens 50-aarige Bestaaen	1500
1909/1910.	Til en bibliografisk Fortegnelse over Danmarks zoologiske Litteratur 1876-1906	975

2475

Dr. phil. J. C. NIELSEN

1905/1906.	Til et Præparationsmikroskop	110
1907/1908.	Til et Mikroskop	750

860

Overføres Kr. 151000.42

Overført Kr. 151000.42

Dr. phil. V. NORDMANN

1904/1905.	Til en Studierejse	500	
1905/1906.	Til do.	600	
1908/1909.	Til en Rejse til England for at studere præglaciale og diluviale Molluskfaunaer	1000	2100

Forstander, Cand. mag. A. OTTERSTRØM

1906/1907.	Til et Mikroskop	296	296
------------	------------------------	-----	-----

Kommunekærer ESBEN PETERSEN

1907/1908.	Til et Mikroskop	650	650
------------	------------------------	-----	-----

Maskintegner BERTRAM RYE

1908/1909.	Til et Mikroskop	462	462
------------	------------------------	-----	-----

Laboratorieforstander, Dr. phil. JOHS. SCHMIDT

1908/1909.	Til et Vintertogt til Middelhavet, særlig med Aalens Biologi for Øje ..	20300	
1909/1910.	Til Sortering af Materialet fra samme og til Udgivelse af de hydrografiske Afsnit deraf	1800	
— —	Til et biologisk-hydrografisk Sommertogt i Middelhavet	14000	36100

Docent, Mag. scient. R. H. STAMM

1904/1905.	Til et Mikroskop	1000	
1905/1906.	Til Komplettering af samme	250	
1909/1910.	Til et Fotografiapparat	500	1750

Cand. mag. BJARNI SÆMUNDSSON

1895/1896.	Til et Mikroskop	480	480
------------	------------------------	-----	-----

Dr. phil. WILLIAM SØRENSEN

1880/1881.	Til Studier over Fiskenes Lydorganer	300	
1894/1895.	Til Oversættelse af et Arbejde paa Engelsk	250	
1895/1896.	Til zoologiske Undersøgelser	600	
1896/1897.	Til do.	600	
1897/1898.	Til do.	600	
1903/1904.	Til do.	1000	
1904/1905.	Til do.	1000	
1905/1906.	Til do.	1000	
1906/1907.	Til do.	1000	
1907/1908.	Til do.	1000	
1908/1909.	Til do.	1000	
1909/1910.	Til do.	1000	9350

Adjunkt M. P. A. TRAUSTEDT †

1882/1883.	Til Illustration af en Afhandling om enlige Søpunge	300	
1892/1893.	Til Undersøgelser over Søpungegrupper	800	1100

Overføres Kr. 203288.42

Overført Kr. 203288.42

Dr. phil. C. WESENBERG-LUND

1894/1895.	Til et Mikroskop	1300	
1896/1897.	Til Køb af Dækshuset paa »Ingolf« for at benytte det til Laboratorium	900	
-- --	Til et Arbejde om Ferskvandsbryzoer	800	
1897/1898.	Til Indretning af et Laboratorium	1832	
-- --	Til en Rejse og fortsatte biologiske Undersøgelser	750	
1898/1899.	Til do.	750	
1901/1902.	Til Mikrofotografier	300	
-- --	Til fortsat videnskabelig Virksomhed	1000	
1903/1904.	Til et Værk om de danske Søers Plankton	1626.25	
1904/1905.	Til do.	3709.75	
1905/1906.	I Anledning af en Motorbaad	387.89	
1906/1907.	Til Værket om de danske Søers Plankton	968.46	
1907/1908.	Til do.	1329.50	
-- --	Til videnskabelige Arbejder	1500	
-- --	Til en Rejse til Tyskland	200	
1908/1909.	Til Værket om de danske Søers Plankton	5927.04	
-- --	Til videnskabelige Arbejder	1500	
1909/1910.	Til do.	1500	
			-- 26280.89

Cand. mag. & med. C. J. WITH

1903/1904.	Til et Mikroskop	500	
1908/1909.	Til Komplettering af samme	621	
			1121

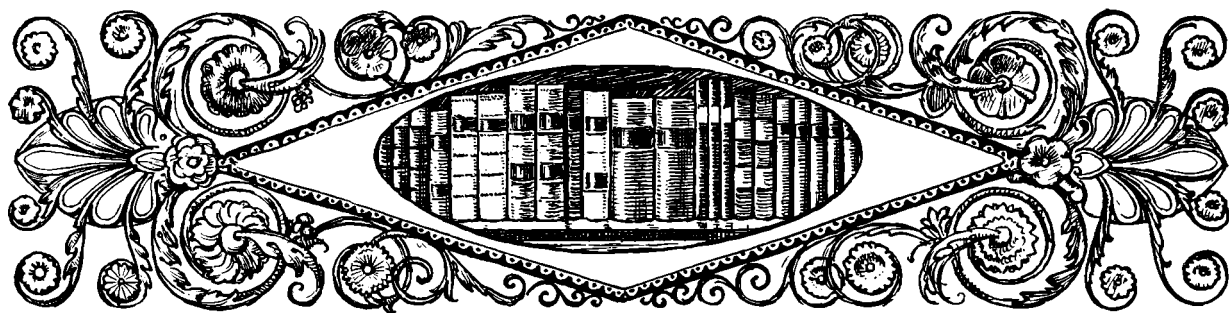
Ialt Kr. 230690.31

BEVILLINGERNES FORDELING PAA DE ENKELTE FAG

	Kroner	I Procent
Arkæologi	313,800. 16	10.305
Astronomi	22,525. 00	0.740
Botanik	171,718. 40	5.640
Filosofi	43,250. 00	1.420
Fysik	112,555. 22	3.697
Geografi, Hydrografi m. m.	315,863. 44	10.373
Geologi, Mineralogi, Krystallografi	209,864. 14	6.893
Historie	365,769. 97	12.014
Kemi	53,660. 67	1.762
Kulturhistorie	191,961. 11	6.305
Kunsthistorie	145,400. 00	4.776
Litteraturhistorie	139,530. 28	4.583
Mathematik	61,885. 41	2.033
Meteorologi	42,414. 99	1.393
Mythologi	7,355. 00	0.242
Nationaløkonomi	41,525. 00	1.364
Naturvidenskabelige Fag, som staa Medicinen nær	175,546. 23	5.766
Sprogvidenskab	248,566. 85	8.164
Statistik	10,800. 00	0.355
Zoologi	230,690. 31	7.577
	2,904,682. 18	
Videnskabernes Selskab efter Statuternes § XXXIII	140,000. 00	4.598
.	3,044,682. 18	100.000

FORORD

EFTERFØLGENDE Fortegnelse over den af Carlsbergfondet understøttede videnskabelige Litteratur er udarbejdet af Hr. Bibliotheksassistent SVEND DAHL under Tilsyn af Fondets Bibliothekar, Underbibliothekar ved Universitetsbibliotheket JOHAN EYSER.

Ved Arbejdets Udførelse er følgende Principper lagt til Grund: Hvis en Understøttelse er givet ikke til et bestemt Værk, men til Studier i Almindelighed, er anført alle de videnskabelige Arbejder, som vedkommende har offentliggjort inden for det Tidsrum, over hvilket Bevillingen har strakt sig, eller som paa anden Maade staar i Forbindelse med den (f. Eks. Resultater af Rejseunderstøttelse). Er Understøttelsen derimod givet til Erhvervelse af Bøger eller Instrumenter, som ikke er anskaffede til et bestemt Arbejde, men i Almindelighed til Brug ved videnskabelige Undersøgelser, er de heraf resulterede Publikationer ikke medtagne. Oversættelser og Uddrag er kun anførte, for saa vidt de er fremkomne ved udtrykkeligt til dette Formaal givne Bevillinger.

Grundlaget for Materialet har først og fremmest været de til Carlsbergfondets Bibliothek indsendte Bøger og Afhandlinger. For at Fortegnelsen imidlertid kunde fremtræde med den størst mulige Nøjagtighed, udsendte Bibliotheket i Februar d. A. en Skrivelse til de af Fondet understøttede Videnskabsmænd, hvis Bevillinger angik Studier i Almindelighed, Rejser eller Anskaffelser af Instrumenter o. lign. I Tilfælde hvor den nævnte Henvendelse intet Svar har fremkaldt, og andre kontrollerende Midler ikke har staaet til Raadighed, har det, ligesom ved Bevillinger givne til nu afdøde, været forbundet med betydelige Vanskeligheder at tilvejebringe absolut Sikkerhed og Fuldstændighed, og det er derfor muligt, at der hist og her mangler et og andet, som maaske burde have været medtaget.

Med dette Forbehold tør Fortegnelsen vistnok i alt væsentlig betragtes som et fyldestgørende Udtryk for den litterære Virksomhed, som støtter sig til Bevillinger fra Carlsbergfondet.

CARLSBERGFONDETS DIREKTION

FORTEGNELSE OVER DE 1876-1910 MED UNDERSTØTTELSE FRA CARLSBERGFONDET UDGIVNE VIDENSKABELIGE ARBEJDER

G. AMDRUP.

1. **1904.** Observations astronomiques, météorologiques et magnétiques de Tasiusak dans le district d'Angmagsalik 1898-99. Faites . . . sous la direction de G. C. Amstrup. Cph., pp. 100 *1 †, 4°.

C. CHR. ANDERSEN.

2. **1902.** Kjøbenhavns Slot. Kbh., pp. II + 28 *15 †, 2°.

DINES ANDERSEN.

3. **1897.** The Jātaka together with its Commentary being Tales of the anterior Births of Gotama Buddha. For the first Time edited in the original Pāli by V. FAUSBØLL. Vol. 7 (Postscriptum and Index . . . By Dines Andersen). Lond. (tr. Kbh.), pp. XXX + 246, 8°.
4. **1901.** A Pāli Reader with Notes and Glossary. Part I. Lond. Lpz. Cph. (tr. Kbh.), pp. VI + 130, 8°.

J. OSKAR ANDERSEN.

5. **1903.** Det moderne Italiens Forhold til Kristendom og Kirke. *Vdm* 1903, Nr. 4, p. 1-35.
6. **1908-10.** Kirke-Leksikon for Norden. Udg. af J. Oskar Andersen. Hft. 50-55. Aarhus, pp. 288, 8°.

N. ANDERSEN.

7. **1895.** Færøerne 1600-1709. Kbh., pp. VI + 458 *2, 8°.

NIKOLAJ ANDERSEN.

8. **1901-02.** Sproglige ændringer. *Sj Aa* 1901, p. 1-40; 1902, p. 161-240.

VILH. ANDERSEN.

9. **1903-07.** Litteraturbilleder. Kbh., pp. VIII + 228. — 2. Samling, ib., pp. VIII + 168, 8°.
10. **1904.** Bacchustoget i Norden. Kbh., pp. VI + 298 *1, 8°.

11. **1907-09.** Tider og Typer af dansk Aands Historie. 1. Række: Humanisme. 1. Del: Erasmus. 1-2. Bog. Kbh., pp. XLII + 236; XVI + 382, 8°.

12. **1910.** Paludan-Müller. Kbh., pp. IV + 252 *1; VI + 236 *1, 8°.

JACOB APPEL.

13. **1904.** Undersøgelser vedrørende Tordenvejret i Danmark i Tiden 30. April-31. Oktober 1903. *OVS* 1904, p. 203-216 †.

A. ARLAUD.

14. **1899-1903.** Jens Baggesens Poetiske Skrifter. Ved A. Arlaud. Bd. 4-5. Kbh., pp. XX + 398 *2; XIV + 384 *1, 8°.

OSCAR ARLAUD.

15. **1906.** Bevingede Ord. 2. Udg. Kbh., pp. VIII + 664, 8°.

NINA ELLINGER BANG.

16. **1906.** Tabeller over Skibsfart og Varetransport gennem Øresund 1497-1660 . . . Udg. ved Nina Ellinger Bang. 1. Del. Kbh. Lpz. (tr. Kbh.), pp. X + 404, 4°. [Ogs. m. fransk Tit.].

SOPHUS BANG.

17. **1899-1902.** Om Lysets Virkninger paa Mikrober. I-II. *MFL* II, p. 1-100 †; IV, p. 85-98 †.

18. **1903.** Om Virkningen af elektrisk Buelys paa Tuberkelbaciller i Renkultur. *MFL* VII, p. 16-37.

19. **1904.** Om Fordelingen af bakteriedræbende Straaler i Kulbuelysets Spektrum. *MFL* IX, p. 123-135 †.

GUÐM. G. BARDARSON.

20. **1910.** Mærker efter Klima- og Niveauforandringer ved Húnaflói i Nord-Island. *VM* 1910, p. 35-79 †.

CHR. BARFOED.

21. 1902. Oldkirkens Liturgier. Kbh., pp. II + 174, 8°.

F. BARMWATER.

22. 1899-1906. Ueber das Leitvermögen der Gemische von Elektrolyten. **Z pk Ch** Bd. 28, p. 424-430; Bd. 45, p. 557-565; Bd. 56, p. 225-235.

C. T. BARTHOLIN.

23. 1892-93. Nogle i den bornholmske Juraformation forekommende Planteforsteninger. **B T** Bd. 18, p. 12-28 *8.

RIGMOR BENDIX, f. STAMPE.

24. 1901. Carlo Dalgas, hans Liv og Kunst. Kbh., pp. II + 158 *1 †, 8°.

MARTHA DRACHMANN BENTZON.

25. 1908. Michelagnolo. Studier over hans erotiske Personlighed. Kbh., pp. VIII + 316 †, 8°.

R. S. BERGH.

26. 1890. Neue Beiträge zur Embryologie der Anneliden. I. **Z w Z** Bd. 50, p. 469-526 *3.

VILH. BERGSØE.

27. 1897. Danske Medailler fra 1789-1892. Kbh., pp. 34 *15, 4°.

KNUD BERLIN.

28. 1909. Islands statsretlige Stilling efter Fristatstidens Ophør. Afd. 1. Kbh., pp. XII + 268, 8°.

R. O. BESTHORN og J. L. HEIBERG.

29. 1897-1910. Codex Leidensis 399, 1. Euclidis Elementa ex interpretatione Al-Hadschdschadschii cum commentariis Al-Narizii. Arabice et Latine ediderunt notisque instruxerunt R. O. Besthorn et J. L. Heiberg. Pars I-III. Haun., pp. IV + 192 †; II + 228 †; II + 82 †, 8° [ikke afslutt.].

THEODOR BIERFREUND.

30. 1901-04. Florens. Monumenter og Mennesker. Kbh., pp. IV + 256 †. — Billedkunst. 1-2. Halvbd. ib., pp. IV + 160 †; II + 236 †, 8°.

EINAR BIILMANN.

31. 1904. Studier over organiske Svovlforbindelser. . . Kbh., pp. IV + 120, 8° [phil. Disp.].

32. 1909-10. Über die isomeren Zimtsäuren. I-III. **B d c G** Jhg. 42, p. 182-188, 1443-1450; Jhg. 43, p. 568-580.

S. BIRKET-SMITH.

33. 1894-1911. Kjøbenhavns Universitets Matrikel. Udg. af S. Birket Smith. Bd. 2-3. Kbh., pp. VI + 612; 400, 4° [ikke afslutt.].

A. A. BJØRNBO.

34. 1903-05. Die mathematischen S. Marcohandschriften in Florenz. **B M R** 3, Bd. 4, p. 238-245; Bd. 6, p. 230-238.

35. 1905. Gerhard von Cremonas Übersetzung von Alkwarizmis Algebra und von Euklids Elementen. **B M R** 3, Bd. 6, p. 239-248.

36. 1907. Ioannis Veneri De triangulis sphaericis libri quatuor. De meteoroscopiis libri sex . . . I. De triangulis sphaericis hrsg. von Axel Anthon Bjørnbo. **A G m W** Hft. 24, pp. XVIII + 184 *1 †.

37. 1907. Ein Beitrag zum Werdegang der mittelalterlichen Pergamenthandschriften. **Z f B** Jhg. 11, Bd. 2, p. 329-335 *1 †.

38. 1909. — und CARL S. PETERSEN: Der Däne Claudius Claussøn Swart (Claudius Clavus) . . . Neue Bearbeitung . . . übersetzt von Ella Lesser. Innsbruck, pp. VIII + 266 *3 †, 4°.

39. 1909. Al-Chwârizmî's trigonometriske Tavler. Festschrift til H. G. Zeuthen, p. 1-17, 8°.

40. 1909. Die mittelalterlichen lateinischen Übersetzungen aus dem Griechischen auf dem Gebiete der mathematischen Wissenschaften. **A G N** Bd. 1, p. 93-102.

41. 1909-10. Polarforskningen og den historiske Kritik. I-III. **G T** Bd. 20, p. 17-23, 58-64, 105-110.

42. 1910. Adam af Bremens Nordensopfattelse. **A N O R** 2, Bd. 24, p. 120-244 *1 †.

43. 1910. Die echte Corte-Real-Karte. **P M** Jhg. 56, Halvbd. 2, p. 313-315 *1.

44. 1911. Alkindi, Tideus und Pseudo-Euklid. Drei optische Werke hrsg. u. erklärt von Axel Anthon Bjørnbo u. Seb. Vogl. **A G m W** Hft. 26, pp. VIII + 176 †.

A. A. BJØRNBO og CARL S. PETERSEN.

45. 1908. Anecdota cartografica septentrionalia ediderunt Axel Anthon Bjørnbo et Carl S. Petersen. Haun., pp. IV + 32 *11, 2°.

CHR. BLINKENBERG.

46. 1904. Archæologische Studien. Kbh. Lpz. (tr. Kbh.), pp. VI + 128, *4 †, 8°.

J. E. V. BOAS.

47. 1883. Studien über die Verwandtschaftsbeziehungen der Malakostraken. **M J** Bd. 8, p. 485-579 *4.

48. 1886. Spolia Atlantica. Bidrag til Pteropodernes Morfologi og Systematik samt til Kundskaben om deres geografiske Udbredelse. **V S S R** 6, Bd. 4, p. 1-232 (= Nr. 1, pp. 248) *8 †.

49. 1890. Zur Morphologie des Magens der Cameliden und der Traguliden und über die systematische Stellung letzterer Abtheilung. **M J** Bd. 16, p. 494-524 *1 †.

50. 1890. Über den Metatarsus der Wiederkäuer. **M J** Bd. 16, p. 525-529 †.

51. 1890. Ein Fall von vollständiger Ausbildung des 2. und 5. Metacarpale beim Rind. **M J** Bd. 16, p. 530-533 †.

52. 1891. Bidrag til Kundskaben om Hermaphroditisme hos Raavildtet («Raaer med Opsats»). **V M** 1890, p. 1-23 *1 †.

53. 1891. Zur Morphologie der Begattungsorgane der amnioten Wirbelthiere. **M J** Bd. 17, p. 271-287 *1 †.

54. 1892. Organe copulateur et accouplement du Haneton. **O V S** 1892, p. 239-261 *1.

55. 1893. Über die Stigmen der Melolontha-Larve. Vorläufige Mittheilung. *Z A* Jhg. 16, p. 389-391 †.
56. 1893. Om en Fluelarve, der snylter i Oldenborrelarver. *E M* Bd. 4, p. 130-136 *1.
57. 1894. Zur Morphologie der Wirbelthierkralle. *M J* Bd. 21, p. 281-311 *2 †.
58. 1896-98. Dansk Forstzoologi. Kbh., pp. XVI + 442 *10 †, 8°.
59. 1898. Über die Mittelkralle der Vögel. *M J* Bd. 26, p. 74-80 *1.
60. 1899. Om Peripatus' Stilling i Dyreriget. *OVS* 1899, p. 345-365 †.
61. 1899. Nogle Bemærkninger om Insekternes Metamorphose. *OVS* 1899, p. 273-291 *1 †.
62. 1900. Ueber einen Fall von Brutpflege bei einem Bockkäfer. *Z J* Bd. 13, p. 247-258 *1 †.
63. 1903. Triplotaenia mirabilis. *Z J* Bd. 17, p. 329-334 *1.
64. 1907. Über einen eigentümlichen Sack, in dem gewisse Ichneumoniden-Puppen stecken. *Z J* Bd. 25, p. 321-328 *1.
65. 1908. — and SIMON PAULLI: The Elephant's Head. Studies in the comparative Anatomy of the Organs of the Head of the Indian Elephant and other Mammals. Part 1. Jena, pp. VIII + 40 *36, 4°.
66. 1909. Nogle Bemærkninger om Rovdyrenes Fod. *OVS* 1909, p. 181-194 *5 †.

LOUIS BOBÉ.

67. 1909. Brahe-Trollebørg. (Fyens historiske Herregaarde II.) Odense, pp. X + 94 †, 8°.
68. 1909. Jens Baggesen: Labyrinthen. Ved Louis Bobé. Kbh., pp. II + 358, 8°.
69. 1909. Charlotte Dorothea Biehl: Mit ubetydelige Levnetsløb. Udg. efter Originalmanuskriptet ved Louis Bobé. Kbh., pp. 114 †, 8°.
70. 1909. Aktstykker til Oplysning om Grønlands Besejling 1521-1607. *DM R.* 5, Bd. 6, p. 303-324.
71. 1909. Betænkninger over de foreløbige Udkast til Trykkefrihedsforordningen af 1799. *DM R.* 5, Bd. 6, p. 324-372.
72. 1909. Museografiske Meddelelser. *DM R.* 5, Bd. 6, p. 378-381.
73. 1910. Frederikke Brun, f. Münter og hendes Kreds hjemme og ude. Kbh., pp. 358 *1 †, 8° [phil. Disp.].

A. BOEG.

74. 1902. Et epidemiologisk Bidrag til Lungeftisens Ætiologi. Kbh., pp. XII + 154, 8° [med. Disp.].

T. BONNESEN.

75. 1902. Analytiske Studier over ikke-euklidisk Geometri. Kbh., pp. VIII + 104, 8° [phil. Disp.].

VILH. BOYE.

76. 1896. Fund af Egekister fra Bronzealderen i Danmark. Kbh., pp. XII + 186 *27 †, 4°.

P. BOYSEN JENSEN.

77. 1911. La transmission de l'irritation phototropique dans l'Avena. *OVS* 1911, p. 1-24 †.

C. J. BRANDT.

78. 1882. Om Lunde-Kanniken Christiern Pedersen og hans Skrifter. Kbh., pp. VI + 426, 8°.

C. F. BRICKA.

79. 1887-1905. Dansk biografisk Lexikon, tillige omfattende Norge for Tidsrummet 1537-1814. Udg. af C. F. Bricka. Bd. 1-19. Kbh., pp. XVIII + 618; II + 646; II + 642; II + 650; II + 630; II + 644; II + 608; II + 646; II + 648; II + 630; II + 646; II + 652; II + 630; II + 642; II + 626; II + 630; II + 640; II + 636; LXXXVIII + 484 *1, 8°.

DANIEL BRUUN.

80. 1897. Fortidsminder og Nutidshjem paa Island. Kbh., pp. IV + 236 †, 8°.
81. 1898. Gjennem affolkede Bygder paa Islands indre Højland. Kbh., pp. II + 46 *24 †, 8°.
82. 1901-02. Hesten i Nordboernes Tjeneste paa Island, Færøerne og Grønland. *T Lø* 1901, p. 545-584 †; 1902, p. 57-104 †.
83. 1903. Den islandske Kvinde og hendes Dragt. *T f I* Aarg. 4, p. 141-152, 157-180 †.
84. 1903. Blokstuerne paa Kirkebo og i Thorshavn. *Arch* Bd. 5, p. 13-17, 21-27 †.
85. 1903. Færøske Bygdekirker. *Arch* Bd. 5, p. 213-219, 241-249, 257 †.
86. 1903. De sidste Græstørvskirker paa Island. *Arch* Bd. 5, p. 453-464 †.
87. 1904. Fra de færøske Bygder. *T Lø* 1904, p. 460-548 †.
88. 1906. Middelalderlige Bygninger paa Kirkebo. *Arch* Bd. 8, p. 417-429, 433-444 †.
89. 1907. Gammel Bygningsskik paa Færøerne. *F n f* Aarg. 62, p. 85-246 †.
90. 1908. Gammel Bygningsskik paa de islandske Gaarde. *F n f* Aarg. 63, p. 37-117 †.

DANIEL BRUUN og FINNUR JÓNSSON.

91. 1908. Det gamle Handelssted Gásar... ved Øfjörd... *OVS* 1908, p. 95-111 *8.
92. 1910. Om hove og hovudgravninger på Island. *ANO R.* 2, Bd. 24, p. 245-316 *1 †.
93. 1910. Dalvík-fundet. En gravplads fra hedenskabets tid på Island. *ANO R.* 2, Bd. 25, p. 62-100 †.
94. 1910. Kaptajn Daniel Bruuns og Professor Finnur Jónssons Undersøgelser og Udgravninger paa Island 1907-1909. *GT* Bd. 20, p. 302-315 †.

JENS BRÜEL.

95. 1898. Klitterne i Thisted Amt. Thisted, pp. 38 *1, 4° [Særtr. af Thisted Amts Avis.].
96. 1900. Klitterne i Hjørring Amt 1550 til 1850. Aalborg (tr. Kbh.), pp. 62 *3 †, 8°.
97. 1902. Klitterne i Ringkjøbing Amt. Ringkjøbing, pp. 22 †, 4°.
98. 1902. Forstmeteorologiske Undersøgelser i Klitterne. *T Sv* Bd. 14, R. A, p. 30-35.
99. 1903. Klitterne i Ribe Amt. Kolding, pp. 58, 8°.

K. BRÜNNICH NIELSEN.

100. 1909. Brachiopoderne i Danmarks Kridtaflejringer. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 6, p. 127-178 (= Nr. 4, pp. 56) *2.

J. N. BRØNSTED.

101. 1906. Affinitetsstudier II. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 2, p. 297-364 (= Nr. 6, pp. 70) †.
 102. 1908. Affinitetsstudier III. Blandingsaffiniteten i binære Systemer. Kbh., pp. X + 118 †, 8° [phil. Disp.].
 103. 1909. Die elektromotorische Kraft der Knallgaskette. **Z p k Ch** Bd. 65, p. 84-92 †.
 104. 1910. Ammoniumblykloridets Dannelsesaffinitet. **O V S** 1910, p. 451-479 †.

EJNAR BUCH.

105. 1898. Om fornemmelsers »sammensmeltning«, særlig ved klang-indtryk. Kbh., pp. VI + 168 *1, 8° [phil. Disp.].

FRU E. BUCH.

106. 1904. Kampen mellem tro og »vantro«. Et personligt indlæg af EJNAR BUCH. Kbh., pp. 236, 8°.

FRANTS BUHL.

107. 1889. Gennesaret Sø og dens Omgivelser. Kbh., pp. 66 *1, 8°.
 108. 1889. Nyere Fund i Jerusalem. **Th T** Bd. 6, p. 481-499.
 109. 1890. Palæstina i kortfattet geografisk og topografisk Fremstilling. Kbh., pp. X + 166, 8°.

CARL BURRAU.

110. 1907. Tafeln der Funktionen Cosinus und Sinus... Berl., pp. XX + 64, 8°. [Ogs. m. engelsk og fransk Tit.].

N. BØGHOLM.

111. 1907-08. Randgloser til engelsk sprogbrug. **N T F I** R. 3, Bd. 16, p. 70-75.
 112. 1909. Engelsk Sproglære. Kbh., pp. X + 218, 8°.

F. BØRGESEN.

113. 1901. Freshwater Algæ. Botany of the Færøes Part 1, p. 198-259 *4, 8°.
 114. 1903. Marine Algæ. Botany of the Færøes Part 2, p. 339-532 *1 †, 8°.
 115. 1905. The Algæ-Vegetation of the Færøese Coasts... Botany of the Færøes Part 3, p. 683-834 †, 8°.
 116. 1909. Notes on the Shore Vegetation of the Danish West Indian Islands. **B T** Bd. 29, p. 201-259 *4 †.

F. BØRGESEN og OVE PAULSEN.

117. 1898. Om Vegetationen paa de dansk-vestindiske Øer. Kbh., pp. XXVI + 114 *11 †, 8°.

DEN ALM. DANSKE

LÆGEFORENINGS CANCERKOMITÉ.

se Howitz, Fr.

CARLSBERG LABORATORIET.

118. 1882-1911. Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet. Bd. 1-9. Kbh., pp. XVIII + 456, II + 218¹ *6 †; VI + 358, IV + 208 *14 †; IV + 330, II + 216 †; IV + 328,

II + 204 *3 †; XX + 280 + 52² *18 †; IV + 286 *2 †; IV + 252 †; IV + 378 *2 †; XXXVI + 106 *1, 8°.

¹ Den sidste Talgruppe gælder det franske Résumé, som fra 5. Bd. udkommer særskilt, se 119.

² : Extra Hefte 1901: Carlsberg Laboratoriet 1876-1901 *8.

119. 1903-11. Comptes-rendus des travaux du Laboratoire de Carlsberg. Vol. 5-9. Cph., pp. XVI + 286 *18 †; IV + 308 *2 †; IV + 278 †; IV + 402 *2 †; XLII + 120 *1, 8°.

CARLSBERGFONDETS EXPEDITION
TIL ØST-GRØNLAND.

120. 1902-09. Carlsbergfondets Expedition til Øst-Grønland udført i Aarene 1898-1900 under Ledelse af G. AMDRUP. 1-3. Del. **M G** Hft. 27, pp. X + 372 *8 †; Hft. 28, pp. VIII + 542 *17 †; Hft. 29, pp. 466 *15 †; Hft. 30, Afd. 1, pp. XVIII + 312.

J. CARLSEN.

1900. se Olrik, H. (739).

AXEL CARSTENS.

121. 1906. Manuel historique de la question du Slesvig. Publié sous la direction de FRANZ DE JESSEN. Cph., pp. VI + 474 *6 †, 8°.

J. H. CHIEVITZ.

122. 1899. A Research on the topographical Anatomy of the full-term human foetus in situ. Cph., pp. IV + 44 *5 †, 4°.

A. CHRISTENSEN.

123. 1892. Om Chininets kvantitative Bestemmelse ved Titrerings-Methoden og om dets Adskillelse fra andre Chinaalkaloider, navnlig fra Cinchonidin. **O V S** 1891, p. 191-238.
 124. 1897. Über die Reaktion zwischen Herapathit und kohlen-saurem Baryt in verdünntem Alkohol. **Z a o Ch** Bd. 14, p. 297-301.
 125. 1900. Om Overbromider af Chinaalkaloider. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 9, p. 251-281 (= Nr. 5, pp. 32).
 126. 1902. Om Bromderivater af Chinaalkaloiderne og om de gennem disse dannede brintfattigere Forbindelser. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 10, p. 317-359 (= Nr. 4, pp. 44).
 127. 1904. Om Chinaalkaloidernes Dibromadditionsprodukter og om Forbindelser af Alkaloidernes Chlorhydrater med højere Metalchlorider. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 12, p. 327-369 (= Nr. 4, pp. 44).
 128. 1906. Über Verbindungen der Chlorhydrate der Alkaloide mit höheren Metalchloriden... **J p Ch** N. F., Bd. 74, p. 161-187.
 129. 1906. Om Chinaalkaloidernes Forhold til Chlor. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 1, p. 263-293 (= Nr. 5, pp. 32).
 130. 1910. Om Klorets Indvirkning paa Kinin. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 6, p. 179-211 (= Nr. 5, pp. 34).

CARL CHRISTENSEN.

131. 1906. Index Filicum sive enumeratio omnium generum specierumque filicum et hydropteridum

- ab anno 1753 ad . . . 1905 descriptorum . . . Hafn., pp. LX + 744, 8°.
132. **1910.** Ueber einige Farne in O. Swartz' Herbarium. **A f B** Bd. 9, Nr. 11, pp. 46 *5 †.
- ODIN T. CHRISTENSEN.**
133. **1891.** Rhodanchromammoniakforbindelser. **V S S** (n m) R. 6, Bd. 7, p. 181-219 (= Nr. 5, pp. 40).
- S. A. CHRISTENSEN.**
134. **1895.** Matematikens Udvikling i Danmark og Norge i det XVIII. Aarhundrede. Odense, pp. IV + 266, 8° [phil. Disp.].
- SEVERIN CHRISTENSEN.**
135. **1907.** Naturlig ret paa grundlag af ækvivalent kompensation. Kbh. (tr. Nexø), pp. XVI + 412, 8°.
- C. CHRISTIANSEN.**
136. **1881.** Nogle Forsøg over Varmeledningsevnen. **OVS** 1881, p. 35-51 †.
137. **1882.** Metoder til at maale Brydningsforholdet for farvede Vædsker. **OVS** 1882, p. 217-250 †.
138. **1883.** Absolut Maaling af Udstraalings- og Indsugningsevne for Varme. **OVS** 1883, p. 20-57.
139. **1883.** Varmeutdstraalingens Afhængighed af Overfladens Form. **OVS** 1883, p. 139-149 †.
140. **1884.** Undersøgelser over de hvide Legemers optiske Egenskaber. **OVS** 1884, p. 115-142 †.
141. **1885.** Nogle Bemærkninger angaaende Planeternes Varmegrad. **OVS** 1885, p. 85-108.
- C. CRONE.**
142. **1890.** Om Flod og Ebbe ved København. **OVS** 1890, p. 39-113.
143. **1906.** Flux et reflux des mers qui environnent le Danemark, l'archipel de Féroé, l'Islande et le Groenland. Rapport du service maréographique de l'Institut météorologique de Danemark, p. 14-30 †, 4°.
- B. T. DAHL** og **H. HAMMER.**
144. **1907-11.** Dansk Ordbog for Folket. Bd. 1-2. Kbh., pp. IV + 628; 296, 8° [ikke afslutt.].
- CHR. DALGAS.**
145. **1901.** Om midt- og vestjydske Plantagers Indflydelse paa Nedbørs-Forholdene. **Hs T** Aarg. 21, p. 225-246 †.
- DANMARK-EKSPEDITIONEN.**
146. **1909-10.** Danmark-Ekspeditionen til Grønlands Nordøstkyst 1906-1908. Bd. 2, Nr. 1. **M G** Hft. 42, pp. 76 †. — Bd. 3, Nr. 1-11. Hft. 43, pp. 300 *14 †. — Bd. 4, Nr. 1-3. Hft. 44, pp. 176 *2. — Bd. 5, Nr. 1-4. Hft. 45, pp. XX + 302 *17 †.
147. **1909.** Danmark-Ekspeditionen til Grønlands Nordøstkyst. Af **ACHTON FRIIS.** Kbh., pp. XIV + 670 *17 †, 8°.
148. **1909.** A. L. W. MANNICHE: Midnatssol og Mørketid. Stemninger og Hændelser paa »Danmark-Ekspeditionen«. Kbh., pp. 128 †, 8°.
- A. B. DRACHMANN.**
149. **1903-10.** Scholia vetera in Pindari Carmina recensuit A. B. Drachmann. Vol. 1-2. Lipsiae, pp. XXVI + 396 *1; XVI + 270 *2, 8°.
150. **1905-06.** Christendommens Oprindelse. Verdenskulturen Bd. 2, p. 423-492, 8°.
- A. B. DRACHMANN, J. L. HEIBERG** og **H. O. LANGE.**
151. **1909-10.** Søren Kierkegaards Papirer udg. af P. A. HEIBERG og V. KUHR. Bd. 1-2. Kbh., pp. XXXII + 346; XVI + 418, 8°.
- J. L. E. DREYER.**
152. **1906.** History of the Planetary Systems from Thales to Kepler. Cambridge, pp. X + 432 †, 8°.
- H. F. A. EGGERS.**
153. **1890.** Supplement til St. Croix's og Jomfruernes Flora. **VM** 1889, p. 11-21.
- THYRA EIBE.**
- 1910.** se Meyer, Kirstine, f. Bjerrum (570).
- P. ELIASSEN.**
154. **1910.** Kolding fra Middelalder til Nutid. Kolding, pp. X + 592 *17 †, 8°.
- V. ELLERMANN.**
155. **1902.** Undersøgelser over Marvskedefarvningernes Kemi. Kbh., pp. VIII + 86 †, 8° [med. Disp.].
- H. O. G. ELLINGER.**
156. **1892.** Der Brechungsindex elektrischer Strahlen in Wasser. **A P C N. F.**, Bd. 46, p. 513-514.
157. **1893.** Der Brechungsindex elektrischer Strahlen in Alkohol. **A P C N. F.**, Bd. 48, p. 108-109.
158. **1896.** Vindforhold i Danmark 1874-1893. Kbh., pp. IV + 52 *1, 4°.
159. **1897.** En dansk forstmeteorologisk Station. **T Sv** Bd. 9, R. B, p. 63-85.
160. **1906.** Jordbundens Temperatur paa Mark og i Skov. Forelæsninger over Meteorologi. 2. Udg. Kbh., p. 84-95 †, 8°.
- M. C. ENGELL.**
161. **1902.** Beiträge zur Kenntnis der geographischen Verhältnisse von »Les Landes«. **P M** Bd. 48, p. 30-38 †.
162. **1905.** Eine Dünenerscheinung an der provenzalischen Steilküste. **Glb** Bd. 87, p. 149-151.
- KNUD FABER.**
163. **1907.** Kliniske Undersøgelser fra Kgl. Frederiks Hospital Afd. B. Udg. af Knud Faber. Kbh., pp. XVI + 218 *12 †, 8°.
- KNUD FABRICIUS.**
164. **1909.** Griffenfeld og Fuenmayor. En Studie over dansk Udenrigspolitik. **H T** R. 8, Bd. 2, p. 1-59, 111-169.
165. **1909.** Borgernes Deltagelse i Københavns Forsvar. Mindeskrift i Anl. af 250-Aarsdagen f. Stormen paa København . . . , p. 113-126 †, 4°.
166. **1910.** Griffenfeld. Kbh., pp. 316 †, 8°.

V. FAUSBØLL.

167. **1885-94.** The Sutta-Nipāta, being a collection of some of Gotama Buddha's dialogues and discourses. Ed. by V. Fausbøll. Part 1-2. Lond. (tr. Kbh.), pp. XXII + 210; XLII + 384, 8°.
168. **1902.** Indian Mythology according to the Mahābhārata, in Outline. Lond., pp. XXXII + 206, 8°.
169. **1908.** V. KRISTIANSEN: Ordbog over Gadesproget og saakaldt daglig Tale. 2. Udg. Kbh., pp. XII + 532, 8°.

H. F. FEILBERG.

170. **1889-99.** Dansk Bondeliv, saaledes som det i Mands Minde førtes, navnlig i Vestjylland. (1-)2. Del. Kbh., pp. XII + 394 †; IV + 212, 8°.
171. **1901.** Den nordiske Jul. **D T** Bd. 4, p. 813-830.
172. **1904.** Jul. Bd. 1-2. Kbh., pp. VI + 364; X + 394, 8°.
173. **1907.** Das nordische Weihnachtsfest. **H B V** Bd. 5, p. 26-40.
174. **1910.** Bjærgtagen. Studie over en gruppe træer fra nordisk alffetro. Kbh., pp. 126, 8°.

L. FENGER.

175. **1886.** Dorische Polychromie. Untersuchungen über die Anwendung der Farbe auf dem dorischen Tempel. Berl., pp. 46. — Atlas. ib., pp. II *8, 2°.

NIELS R. FINSEN.

176. **1894.** Koppebehandling med Udelukkelse af de kemiske Straaler. **H-T R.** 4, Bd. 2, p. 238-240.
177. **1894.** Om Koppebehandling. **H-T R.** 4, Bd. 2, p. 845-846.
178. **1894.** Om periodiske, aarlige Svingninger i Blodets Hæmoglobinnængde. **H-T R.** 4, Bd. 2, p. 1209-1220 †, 1239-1248.
179. **1895.** Lyset som Incitament. **H-T R.** 4, Bd. 3, p. 205-218.
180. **1896.** Om Anvendelse i Medicinen af koncentrerede kemiske Lysstraaler. Kbh., pp. 52 *2 †, 8°.
181. **1897.** Traitement du lupus vulgaire par les rayons chimiques concentrés. **S m** Année 17, p. 466-468 †.
182. **1899.** Nye Undersøgelser over Lysets Indvirkning paa Huden. **M F L** I, p. 6-29 †.
183. **1899.** La photothérapie. Paris, pp. IV + 100 *4 †, 8°.
184. **1900.** Lysets kemiske Straaler som Incitament. . . **M F L** III, p. 49-75.
185. **1900.** Beretning fra Finsens medicinske Lysinstitut 1898-1899. **M F L** III, p. 76-104.
186. **1901.** Untersuchungen über das Häufigkeitsverhältnis von Lupus vulgaris in Dänemark. **Mt F L** II, p. 139-145.
187. **1902.** Bemerkungen betreffend die Lampe »Dermo«. **D m W** Jhg. 28, p. 35-36.
188. **1902.** Om Anvendelse i Medicinen af koncentrerede kemiske Lysstraaler. Fortsatte Meddelelser. **M F L** IV, p. 1-57 †.
189. **1902.** — og GEORGES DREYER: Undersøgelser over Lysets Virkning paa Koppe-Vaccine. **M F L** IV, p. 63-74.

190. **1902.** Behandling af Kopper med Udelukkelse af Dagslysets kemiske Straaler. **M F L** IV, p. 99-107.
191. **1902.** Behandling af Rosen med Udelukkelse af Dagslysets kemiske Straaler. **M F L** IV, p. 108-125.
192. **1902.** Om Bekæmpelse af Lupus vulgaris. Kbh., pp. II + 10 *16, 8°.
193. **1903.** — og AXEL REYN: Et nyt Lyssamleapparat til Enkeltbehandling. **M F L** V, p. 73-78 †.
194. **1903.** — og H. FORCHHAMMER: Resultaterne af Lysbehandlingen ved vore første 800 Tilfælde af Lupus vulgaris. **M F L** VI, p. 7-157 *48.
195. **1903.** Remarks on the red-light treatment of small-pox. **B m J** 1903, Vol. 1, p. 1297-1304 †.
196. **1903.** Les résultats de la Photothérapie et la technique de son application dans le lupus. **C R A P** Tome 136, p. 1596-1598.

DANSK FISKERIFORENING.

197. **1897.** Videnskabelige Undersøgelser paa Fiskeriernes Omraade. I. Red. af Will. Lundbeck. (Undersøgelser over vor almindelige Rejes . . . Biologi og Udviklingshistorie . . . Af TH. MORTENSEN). Kbh., pp. 80 *5, 8°.

G. FORCHHAMMER.

198. **1903.** Om nødvendigheden af sikre meddelelsesmidler i døvstummeundervisningen. Kbh., pp. XXIV + 272 †, 8° [phil. Disp.].

BOTANISK FORENING.

199. **1890.** Festskrift, udg. af Den botaniske Forening i Kjøbenhavn i Anledning af dens Halvhundredaarsfest den 12. April 1890. Kbh., pp. VI + 296 *10 †, 8°.
200. **1900-09.** Flora of Koh Chang. Contributions to the Knowledge of the Vegetation in the Gulf of Siam. By JOHS. SCHMIDT. Part 1-9. **B T** Bd. 24, p. 1-13, 15-22, 79-125, 157-221 *4 †, 241-280, 329-367; Bd. 25, p. 1-47 *1; Bd. 26, p. 115-176 *2; Bd. 29, p. 97-151 †.

NATURHISTORISK FORENING.

201. **1890.** Festskrift i Anledning af Den Naturhistoriske Forenings Bestaaen fra 1833-1883. Kbh., pp. XXIV + 198 + 54 *4 †, 8°.
202. **1910.** Bibliotheca Zoologica Danica 1876-1906. Fortegnelse over Danmarks zoologiske litteratur 1876-1906 af SVEND DAHL. Kbh., pp. XXIV + 262, 8°.

V. C. FREDERIKSEN.

203. **1909.** A proposal for altering the order of the personal and possessive Pronouns by means of philological research . . . illustrated from the Esquimaux language . . . Kbh., pp. 18, 8°.
204. **1909.** Lærebog for Grønlændere i Grønlandsk-Dansk. I. Grammatik. Kbh., pp. 50, 8°. [Ogs. m. grønl. Tit.].

J. A. FRIDERICIA.

205. **1881.** Danmarks ydre politiske Historie i Tiden fra Freden i Lybek til Freden i Kjøbenhavn (1629-1660). II. Kbh., pp. X + 524, 8°.

206. **1894.** Adelsvældens sidste Dage. Danmarks Historie fra Christian IV's Død til Enevældens Indførelse . . . Kbh., pp. LXXXIV + 550, 8°.
207. **1896-1902.** Danmarks Riges Historie. Bd. 4: 1588-1699. Kbh., pp. XVI + 674 *16 †, 8°.
208. **1909-10.** Den franske Revolution og Napoleons-tiden. Verdenskulturen Bd. 6, p. 387-506 *3, 8°.
- AAGE FRIIS.**
209. **1903.** Bernstorfferne og Danmark. Bd. 1. Kbh., pp. X + 448 *8 †, 8°.
210. **1904-07.** Bernstorffske Papirer . . . fra 1732 til 1835. Udg. af Aage Friis. Bd. 1-2. Kbh., pp. XVIII + 818 + 96 *6; XLIV + 708 + 72 *1, 8°. [Ogs. m. tysk Tit.].
- F. R. FRIIS.**
211. **1900-09.** Tychonis Brahei et ad eum doctorum virorum epistolae . . . nunc primum . . . editae a F. R. Friis. Fasc. 1-11, pp. 352, 4° [ikke afslutt.].
212. **1904-09.** Kulturhistoriske Studier. Hft. 1-2. Kbh., pp. 128 †, 8° [ikke afslutt.].
- A. F. FØLGER.**
213. **1907-08.** Bidrag til Binyrernes patologiske Anatomi hos Husdyrene. **M D** Bd. 19, p. 144-168, 208-229, 253-281, 318-340 *4 †.
214. **1908.** Ueber lokale Eosinophilie (Gewebeosinophilie) bei zooparasitären Leiden. **Z Ik** Bd. 4, p. 102-131 *2.
- ANTON GAARDBOE.**
215. **1903.** Himmerlands Rakkere. I. Aarhus, pp. 188, 8°.
- V. GARDE.**
216. **1900.** Vindkort over den nordligste Del af Atlanterhavet og Davis-Stræde konstruerede paa Grundlag af Observationer tilhørende Det danske meteorologiske Institut. Kbh., pp. 22 *8, 4°. [Ogs. m. engelsk Tit.].
- O. GELERT.**
217. **1897-98.** Notes on Arctic Plants. **B T** Bd. 21, p. 287-318 †.
- O. GELERT og C. H. OSTENFELD.**
218. **1902.** Flora arctica . . . ed. by C. H. Ostenfeld. Part 1 . . . by O. Gelert and C. H. Ostenfeld. Cph., pp. XIV + 134 †, 8°.
- M. CL. GERTZ.**
219. **1886.** L. Annaei Senecae Dialogorum Libros XII . . . recensuit M. C. Gertz. Haun., pp. XXXVIII + 44, 8°.
220. **1907.** Knud den Helliges Martyrhistorie særlig efter de tre ældste Kilder. Kbh., pp. II + 126, 4°.
- EMIL GIGAS.**
221. **1890-93.** Lettres inédites de divers savants de la fin du XVIIme et du commencement du XVIIIme siècle publiées et annotées par Émile Gigas. Tome 1. Correspondance de Pierre Bayle. Cph., pp. XXXIV + 728, 8°. — Tome 2. Lettres des Bénédictins de la Congrégation de St-Maur 1652-1741, pp. XII + 380; X + 382, 8°.
222. **1898-1902.** Litteratur og Historie. Studier og Essays. 1-3. Samling. Kbh., pp. VIII + 288; VI + 238; VIII + 364, 8°.
223. **1904.** Spanien omkring 1789. Kulturhistoriske Fragmenter efter D. G. Moldenhawers Rejsedagbøger ved Emil Gigas. Kbh., pp. VI + 230, 8°.
- EMIL GOTTLIEB.**
224. **1899.** Kemiske Undersøgelser af Kvindemælk. Förhdl. vid det 15de skand. Naturforskaremötet 1898, p. 296-299, 8°.
225. **1905.** En bekvem Methode til Bestemmelse af Fedt i Mælk. Kbh., pp. II + 24 †, 8°.
- I. BILLE GRAM.**
226. **1901.** Om Proteinkornene hos oliegivende Frø. **VSS (nm)** R. 6, Bd. 9, p. 301-336 (= Nr. 7, pp. 36) *4.
227. **1909.** Undersøgelser over de i forskellige Plantedele indeholdte Kalksalte. **VSS (nm)** R. 7, Bd. 8, p. 71-118 (= Nr. 2, pp. 48) †.
- VILH. GRØNBECH.**
228. **1909.** Lykkemand og niding. Vor folkeæt i oldtiden. 1. bog. Kbh., pp. IV + 220, 8°.
- KARL A. GRØNWALL.**
229. **1902.** Bornholms Paradoxideslag og deres Fauna. **D G U** R. 2, Nr. 13, pp. XXII + 230 *5 †.
230. **1902.** Studier öfver Skandinaviens Paradoxideslag. **G F F** Bd. 24, p. 309-345 †.
- VALTÝR GUÐMUNDSSON.**
231. **1902.** Islands Kultur ved Aarhundredskiftet 1900. Kbh., pp. VIII + 160 †, 8°.
- EMMA HALLAS.**
232. **1905.** Nye Arter af Oedogonium fra Danmark. **B T** Bd. 26, p. 397-410 †.
- V. U. HAMMERSHAIMB.**
233. **1891.** Færøsk anthologi. I-II¹⁾. Kbh., pp. CXXVI + 460; VI + 468, 8°.
- ¹⁾ II af Jakob Jakobsen.
- EMIL HANNOVER.**
234. **1907.** Kunstfærdige gamle Bogbind indtil 1850. Det danske Kunstindustrimuseums Udstilling 1906. Kbh., pp. 162 †, 4°.
- H. I. HANNOVER.**
235. **1904.** Nyere eksperimentale Undersøgelser over Legemernes Formforandringer. **Ing** Aarg. 13, p. 285-292, 294-298 *3 †.
- ADOLF HANSEN.**
236. **1910.** Bjovulf. Oversat af Adolf Hansen og efter hans død . . . fuldført . . . af VIGGO JULIUS VON HOLSTEIN RATHLOU. Udg. ved Oskar Hansen. Kbh., pp. XX + 120 *1, 8°.
- AXEL F. HANSEN.**
237. **1909.** Mindeskraft over de i 1864 faldne Officerer Kbh., pp. II + 234 †, 8°.

C. HANSEN.

238. 1907. Démonstration de l'impossibilité du prolongement analytique de la série de Lambert et des séries analogues. *OVS* 1907, p. 1-19.
239. 1908. Recherches sur les singularités de certaines séries spéciales sur leur cercle de convergence. *VSS (nm)* R. 7, Bd. 6, p. 1-37 (= Nr. 1, pp. 38) †.
240. 1909. Sur la somme des *n* premiers coefficients d'une série de Taylor. *CRA P* Tome 148, p. 1373-1376.

FR. C. C. HANSEN.

241. 1899. Om Udviklingen af Grundsubstanser i Bindevævsgruppen. *H-T* R. 4, Bd. 7, p. 1179-1185, 1207-1214.
242. 1900. Undersøgelser over Bindevævsgruppen. 1. Del. Den hyaline Bruskgrundsubstans. Kbh., pp. VIII + 240 *3, 8° [med. Disp.].
243. 1904. Der Gefrierpunkt des Nitrobenzols. *Zpk Ch* Bd. 48, p. 593-595.
244. 1908. Über die Ursachen der metachromatischen Färbung bei gewissen basischen Farbstoffen. 1. Abschnitt. *ZwM* Bd. 25, p. 145-153.

H. J. HANSEN.

245. 1890. Cirolanidæ et familiæ nonnullæ propinquæ Musci Hauniensis. Et Bidrag til Kundskaben om nogle Familier af isopode Krebsdyr. *VSS (nm)* R. 6, Bd. 5, p. 237-426 (= Nr. 3, pp. 190) *10.
246. 1897. The Choniostomatidæ. A family of Copepoda parasites on Crustacea Malacostraca. *Cph.*, pp. VIII + 206 *13, 4°.
247. 1897. — and WILLIAM SØRENSEN: The Order Palpigradi Thor. (*Koenenia mirabilis* Grassi) and its Relationship to the other Arachnida. *ET Årg.* 18, p. 223-240 *1.
248. 1901. On six Species of *Koenenia*, with Remarks on the Order Palpigradi. *ET Årg.* 22, p. 193-240 *3 †.
249. 1902. On the Genera and Species of the Order Pauropoda. *VM* 1901, p. 323-424 *6.
250. 1902. *Echinocheres globosus*, n. gen., n. sp., a Copepod parasitic in spines of an Echinothurid. *VM* 1902, p. 437-449 *1.
251. 1903. On the Crustaceans of the Genera *Petalidium* and *Sergestes* from the »Challenger«, with an Account of Luminous Organs in *Sergestes challengerii* n. sp. *PZS* 1903, Vol. 1, p. 52-79 *2.
252. 1903. On a new Species of *Sergestes* obtained by Mr. George Murray during the Cruise of the »Oceana« in 1898. *AMNH* Ser. 7, Vol. 11, p. 479-481 †.
253. 1903. Catalogue des Myriapodes de l'ordre des Symphyles qui appartiennent au Muséum d'Histoire naturelle de Paris. *BMHN* Tome 9, p. 340-341.
254. 1903. The Mouth-Parts of *Glossina* and *Stomoxys*. E. E. Austen: A Monograph of the Tsetse-Flies . . . , p. 105-120 *2, 8°.
255. 1903. The Deep-Sea Isopod *Anuropus branchiatus*,

Bedd., and some Remarks on *Bathynomus giganteus*, A. M.-Edw. *JLS* Vol. 29, p. 12-25 *1.

256. 1903. The Ingolfiellidæ, fam. n., a new Type of Amphipoda. *JLS* Vol. 29, p. 117-133 *2.
257. 1904. The Genera and Species of the Order Symphyla. *QJMS* N. S., Vol. 47, p. 1-101 *7.
258. 1904. Two New Forms of Choniostomatidæ: Copepoda Parasitic on Crustacea Malacostraca and Ostracoda. *QJMS* N. S., Vol. 48, p. 347-358 *1.
259. 1904. — and W. SØRENSEN: On two Orders of Arachnida. Opiliones, especially the Suborder Cyphophthalmi, and Ricinulei, namely the Family *Cryptostemmatoidæ*. Cambridge, pp. XII + 182 *9 †, 4°.
260. 1905. On the Morphology and Classification of the Asellota-Group of Crustaceans, with Descriptions of the Genus *Stenetrium* Hasw. and its Species. *PZS* 1904, Vol. 2, p. 302-331 *3.
261. 1905. Revision of the European Marine Forms of the Cirolaninæ, a Subfamily of Crustacea Isopoda. *JLS* Vol. 29, p. 337-373 *3.
262. 1905. Preliminary Report of the Schizopoda collected by H. S. H. Prince Albert of Monaco during the cruise of the *Princesse-Alice* in the year 1904. *BMO M* Nr. 30, pp. 32 †.
263. 1905. Further Notes on the Schizopoda. *BMO M* Nr. 42, pp. 32.
264. 1905. — and WILLIAM SØRENSEN: The Tartarides, a Tribe of the Order Pedipalpi. *AfZ* Bd. 2, Nr. 8, pp. 78 *7.
265. 1906. On the Propagation, Structure, and Classification of the Family Sphæromidæ. *QJMS* N. S., Vol. 49, p. 69-135 *1.
266. 1908. Sur quelques Crustacés pélagiques d'Amboine. *RsZ* Tome 16, p. 157-159.
267. 1908. Schizopoda and Cumacea. Résultats du voyage du S. Y. Belgica 1897-1899 . . . Zoologie, pp. 20 *3, 4°.
268. 1909. Revideret Fortegnelse over Danmarks marine Arter af Isopoda, Tanaidacea, Cumacea, Mysidacea og Euphausiacea. *VM* 1909, p. 197-262 *3 †.
269. 1910. The Schizopoda of the Siboga Expedition. (*Siboga Expeditie XXXVII.*) Leyden, pp. XXXVI + 124 *16 †, 4°.

H. N. HANSEN.

270. 1892. Helligaandskirken i Kjøbenhavn. Texten af W. MOLLERUP. Tegningerne af H. STORCK. Udg. af Kirkens Bestyrelse. Kbh., pp. IV + 42 *8 †, 2°.
271. 1896. Vor Frelser Kirke i Kjøbenhavn. Af OLUF NIELSEN og P. KØBKE. Udg. af Kirkens Bestyrelse. Kbh., pp. IV + 28 *10 †, 2°.

HANS HANSEN.

272. 1902. Steen Steensen Blichers Barndom og Ungdom. Kbh., pp. VIII + 174, 8°.

OLAF HANSEN.

273. 1907. Islandsk Renæssance. I Hundredaaret for Jónas Hallgrímssons Fødsel. Kbh., pp. II + 124, 8°.

P. O. RYBERG HANSEN.

274. **1904.** Evangelierne som Kilder til Jesu Liv. Kbh., pp. XII + 222 *1, 8°.

275. **1910.** Det ældste Evangelium historisk-kritisk belyst. Kbh., pp. XVIII + 230, 8°.

SØREN HANSEN, H. LAUB og
H. WESTERGAARD.

276. **1907-09.** Meddelelser om Danmarks Antropologi udg. af Den antropologiske Komité ved H. P. Steensby. Bd. 1, Afd. 1-3. Kbh., pp. IV + 316 *14, 8°.

C. J. T. HANSEN.

277. **1897.** Reform af kemiske og fysiske Beregninger. Kbh., pp. XVI + 72 *1 †, 4°.

BIRGER HANSTED.

278. **1890-95.** Vort Aarhundredes Arbejderlovgivning og Arbejderassociationer. I-II. Kbh., pp. 148; 204, 8°.

279. **1907.** Flertals- og Forholdstalsvalg. Kbh., pp. II + 150, 8°.

N. HARTZ.

280. **1899.** — og E. ØSTRUP: Danske Diatoméjords-Aflejringer og deres Diatoméer. D G U R. 2, Nr. 9, pp. IV + 82 *2 †.

281. **1902.** Bidrag til Danmarks senglaciale Flora og Fauna. D G U R. 2, Nr. 11, pp. 80 *1 †.

282. **1909.** Bidrag til Danmarks tertiære og diluviale Flora. Kbh., pp. XIV + 292 †. — Atlas. ib., pp. XXX *13, 8° [phil. Disp.].

K. A. HASSELBALCH.

283. **1909.** Om Registrering af Respirationsfaserne og Studier over disses indbyrdes Længdeforhold. Af CARL SONNE. H-T R. 5, Bd. 2, p. 393-406 †.

284. **1910.** Om Iltmangelpolypnoen og dens Betydning for Organismen. Af CARL SONNE. H-T R. 5, Bd. 3, p. 1306-1317.

E. HAUCH.

285. **1904.** J. H. CHIEVITZ: Anatomis Historie. En Række Foredrag samlede og udg. af E. Hauch. Kbh., pp. VI + 290 †, 8°.

TH. HAUCH-FAUSBØLL.

286. **1908-11.** Slesvigske Kirkebogsuddrag. 2. Tillæg til Personallistoriske Samlinger (Genealogisk Tidsskrift). Kbh., pp. XXXVI + 124, 8° [ikke afslutt.].

C. F. HEERFORDT.

287. **1903.** Om kogt formoliseret Catgut. H-T R. 4, Bd. 11, p. 488-489.

288. **1903-06.** Undersøgelser over Catgut, indbragt i forreste Øjekammer. H-T R. 4, Bd. 11, p. 1274-1281; Bd. 12, p. 377-384, 1121-1139 †; Bd. 14, p. 413-420.

289. **1910.** Bemærkninger om Suturteknikens Betydning for Saarseptiken. H-T R. 5, Bd. 3, p. 60-71 †.

290. **1910.** Undersøgelser angaaende Keratoplastik. U L Aarg. 72, p. 483-492 †.

J. L. HEIBERG.

291. **1880-81.** Archimedis Opera omnia cum commentariis Eutocii. E codice Florentino recensuit,

Latine vertit notisque illustravit J. L. Heiberg. Vol. 1-3. Lipsiae, pp. XII + 500 †; VIII + 468 *1 †; XCII + 526 †, 8°.

292. **1883-95.** Euclidis Opera omnia. Ed. J. L. Heiberg et H. Menge. Vol. 1-5, 7 ed. J. L. Heiberg. Lipsiae, pp. X + 334 †; XXII + 438 †; VI + 418 †; VI + 424 †; CXIV + 738 †; LVI + 362 †, 8°.

293. **1891-93.** Apollonii Pergaei quae Graece exstant cum commentariis antiquis. Ed. et Latine interpretatus est J. L. Heiberg. Vol. 1-2. Lipsiae, pp. XII + 452 †; LXXXVI + 362 †, 8°.

294. **1896.** Sereni Antinoensis Opuscula. Ed. et Latine interpretatus est J. L. Heiberg. Lipsiae, pp. XX + 304 †, 8°.

1897-1910. se Besthorn, R. O. (29).

295. **1898-1903.** Claudii Ptolemaei Syntaxis mathematica edidit J. L. Heiberg. Pars 1-2. Lipsiae, pp. VI + 546 *1 †; IV + 608 †, 8°.

296. **1904.** Italien. Spredte Studier og Rejseskitscher. Kbh., pp. LIV + 570 *1 †, 8°.

297. **1907.** Claudii Ptolemaei Opera astronomica minorum edidit J. L. Heiberg. Lipsiae, pp. CCIV + 282 *1, 8°.

298. **1907.** Eine neue Archimedeshandschrift. Herm Bd. 42, p. 235-303 *1 †.

1909-10. se Drachmann, A. B. (151).

299. **1910.** Archimedis Opera omnia cum commentariis Eutocii. Iterum edidit J. L. Heiberg. Vol. 1. Lipsiae, pp. XII + 446 †, 8°.

JACOB HELMS.

300. **1906.** Ribe Domkirke. I Anledning af Kirkens Hovedstandsættelse 1882-1904 ved Jacob Helms og H. C. Amberg. Kbh., pp. XXXIV + 106 †, 8°.

L. HELWEG.

301. **1908.** En monografisk Skildring af de dyrkede Gulerodsformer samt et Bidrag til deres Kulturhistorie. T L P Bd. 15, p. 417-453 †.

ERIK HENRICHSEN.

302. **1910.** Viggo Hørup. Kbh., pp. 126 *1, 8°.

303. **1911.** Christen Berg. Kbh., pp. 136 *1, 8°.

PETER HERTZ.

304. **1910.** Kompositionen af den centrale Gruppe i Parthenons vestlige Gavlfelt. Kbh., pp. VI + 314 *3 †, 8° [phil. Disp.].

EJNAR HERTZSPRUNG.

305. **1909.** Mikrometermessungen von Doppelsternen. Ast N Bd. 180, Sp. 39-46.

306. **1909.** Photographische Beobachtungen von S Sagittae. Ast N Bd. 182, Sp. 289-304 †.

307. **1911.** Über die Verwendung photographischer effektiver Wellenlängen zur Bestimmung von Farbenäquivalenten. P A O Bd. 22, p. 1-40 †.

AUG. HESSELBO.

308. **1907.** List of the Andreaeales and Bryales found in East-Greenland . . . 1898-1902. M G Hft. 30, p. 315-332.

J. HJELMSLEV.

309. 1907. Om Grundlaget for Læren om simple Kurver. *NTM Aarg.* 18, Afd. B, p. 49-70.

310. 1910. Sur les principes fondamentaux de la géométrie. *Compte rendu du congrès des mathématiciens à Stockholm 1909*, p. 101-111, 8°.

J. HOFFMEYER.

311. 1904-06. Blade af Aarhus Bys Historie. 1-2. Halvbd. Kbh. (tr. Aarhus), pp. XIV + 516 *3, 8°.

G. HOWARDY.

312. 1904-07. Clavis cuneorum sive Lexicon signorum Assyriorum linguis Latina, Britannica, Germanica compositum. Pars 1-2. Lipsiæ, Haun. (tr. Kbh.), pp. 176, 8° [ikke afslutt.].

FR. HOWITZ.

313. 1907-09. Beretning om Den alm. danske Lægeforenings Cænkorkomité's Virksomhed 1905-09. Kbh., pp. 34 *3; 84 *3, 8°.

KARL HUDE.

314. 1890. Thucydidis Historiarum Libri VI-VIII ... Recensuit Carolus Hude. Haun., pp. XX + 220, 8°.

315. 1898-1901. Thucydidis Historiæ ... Recensuit Carolus Hude. Tomus 1-2. Lipsiæ, pp. XVI + 352; VIII + 348, 8°.

316. 1901. Thucydidis Historiæ. Recensuit Carolus Hude. Vol. 1-2. Editio maior. Lipsiæ, pp. VI + 426; IV + 378, 8°.

317. 1908. Herodoti Historiæ. Recognovit ... Carolus Hude. Tomus 1-2. Oxonii, pp. XII + 416; IV + 432, 8°.

HARALD HØFFDING.

318. 1882. Psykologi i Omrids paa Grundlag af Erfaring. Kbh., pp. VI + 422, 8°.

E. INGERSLEV.

319. 1906-07. Fragmenter af Fødselshjælpens Historie. I-II. Kbh., pp. VI + 200 †; VI + 384 †, 8°.

320. 1910. Christian Johann Berger: Fragen über die Geburt des Menschen und die Geburtshilfe (1766.) Neue ... Ausgabe von E. Ingerslev. Kph. Lpz. (tr. Kbh.), pp. XXVI + 256, 8°.

P. L. IPSEN.

321. 1906. Tysk-dansk Ordbog. 1-2. Del. Kbh., pp. X + 1970, 8°.

KR. ISAGER.

322. 1905. Spredte Bidrag til dansk Folkemedicin. *BL R.* 8, Bd. 6, p. 351-389.

EMIL JACOBSEN.

323. 1905. Quelques dessins inconnus du Corrège. *GB-A Pér.* 3, Tome 33, p. 21-29 *1 †.

324. 1906. Nachtrag zu meinem Artikel »Handzeichnungen in den Uffizien«. *R K Bd.* 29, p. 27-29.

325. 1906. Fresken von Castagno und seiner Schule in Florenz. *R K Bd.* 29, p. 101-103.

326. 1906. Neue Werke von Antoniazio Romano. *R K Bd.* 29, p. 104-107.

327. 1906. Die Madonna Piccola Gonzaga. Strassb., pp. II + 22 *3 †, 8°.

328. 1906-10. Quelques maîtres des vieilles écoles néerlandaise et allemande à la Galerie de Bruxelles. I-III. *GB-A Pér.* 3, Tome 36, p. 281-300 †; Tome 37, p. 54-68 *1 †, p. 418-435 *3 †.

329. 1907. Neues über Leonardo. *Kchr N. F.*, Jhg. 1906-07, Sp. 194-197 †.

330. 1907. Die Handzeichnungen Michelangelos zu den Sixtina-Fresken. *R K Bd.* 30, p. 389-398, 490-500.

331. 1907. Sienesische Meister des Trecento in der Gemäldegalerie zu Siena. Strassb., pp. II + 56 *26, 8°.

332. 1908. Das Quattrocento in Siena. Studien in der Gemäldegalerie der Akademie. Strassb., pp. II + 96 *56, 8°.

333. 1908. Uno studio di Rembrandt negli Uffizi di Firenze. *L'A Anno* 11, p. 451-452 †.

334. 1908. Études de Titien pour les »Bacchanales« de Londres et de Madrid. *GB-A Pér.* 3, Tome 39, p. 135-139 *2 †.

335. 1908. Deux dessins de Titien. *GB-A Pér.* 3, Tome 40, p. 113-119 †.

336. 1909. Un disegno di Fiorenzo di Lorenzo nella Galleria degli Uffizi. *R d'A Anno* 9, p. 73 †.

337. 1910. Un quadro e un disegno del Maestro della Pala Sforzesca. *R d'A Anno* 10, p. 53-55 †.

338. 1910. Sodoma und das Cinquecento in Siena. Studien in der Gemäldegalerie zu Siena. Strassb., pp. X + 130 *54, 8°.

J. P. JACOBSEN.

339. 1903. Det komiske Dramas Oprindelse og Udvikling i Frankrig før Renaissancen. Kbh., pp. 186, 8° [phil. Disp.].

LAURITZ JACOBSEN.

340. 1899. Nogle Luteokoboltsalte, deres Fremstilling og Omsætninger. *OVS* 1899, p. 555-600.

JAKOB JAKOBSEN.

341. 1897. Det norrøne sprog på Shetland. Kbh., pp. XII + 196, 8° [phil. Disp.].

342. 1908-09. Etymologisk ordbog over det norrøne sprog på Shetland. Hft. 1-2. Kbh., pp. X + 480, 8° [ikke afslutt.].

ADOLF S. JENSEN.

343. 1909. Beretning om Fiskeriundersøgelserne ved Grønland i 1909. Beretninger og Kundgørelser vedr. Kolonierne i Grønland 1909, Nr 5, p. 1-34 *1, 8°.

344. 1910. Fiskeriundersøgelser i Grønland i 1908 & 1909. *Atl Bd.* 2, p. 607-629 †.

345. 1910. Fishes. Report on the Second Norwegian Arctic Expedition ... p. 1-15, 8°.

346. 1910. — and POUL HARDER: Postglacial changes of climate in arctic regions ... Postglaziale Klimaveränderungen, p. 399-407 †, 4°.

C. JENSEN.

347. 1898. Mosser fra Øst-Grønland. *MG Hft.* 15, p. 363-443 †.

348. 1907. Species nova Marsupellae, muscorum generis. **M G** Hft. 30, p. 289-294 †.
349. 1907. List of the Hepaticae and Sphagnales found in East-Greenland . . . **M G** Hft. 30, p. 295-312 †.
- HJALMAR JENSEN.**
350. 1897. Das Verhältnis der denitrifizierenden Bakterien zu einigen Kohlenstoffverbindungen. **CBP** Abt. 2. Bd. 3, p. 622-627, 689-698.
351. 1899. Salpeterbakteriernes Udbredelse i Danmark. **T L P** Bd. 5, p. 173-177.
- J. L. W. V. JENSEN.**
352. 1902. Sur une identité d'Abel et sur d'autres formules analogues. **A M** Tome 26, p. 307-318.
353. 1905. Om konvekse Funktioner og Uligheder imellem Middelværdier. **NT M** Aarg. 16, Afd. B, p. 49-68.
- N. P. JENSEN.**
354. 1900. Den skaanske Krig 1675-1679. Kbh., pp. VIII + 496 *12, 8°.
355. 1908. Napoleons Felttog 1813. Kbh., pp. X + 526 *12, 8°.
- VILH. JENSEN.**
356. 1903. Undersøgelser over patogen gær. Kbh., pp. II + 126 *3, 8° [med. Disp.].
- H. JENSSEN-TUSCH.**
357. 1902-05. Skandinaver i Congo. Kbh., pp. XXXII + 730 *16 †, 4°.
- OTTO JESPERSEN.**
358. 1891. Studier over engelske kasus. 1. række. Kbh., pp. II + 222, 8° [phil. Disp.].
359. 1897-99. Fonetik. Kbh., pp. VIII + 634 *2 †, 8°.
360. 1905. Growth and Structure of the English Language. Lpz. Lond. New York (tr. Lpz.), pp. IV + 260, 8°.
361. 1907. John Hart's Pronunciation of English (1569 and 1570). Anglistische Forschungen Hft. 22, pp. VI + 124, 8°.
362. 1909. A Modern English Grammar on historical Principles. Part 1. Heidelberg, pp. XII + 486, 8°.
- C. C. JESSEN.**
363. 1910. Les œuvres de l'hygiène hors de l'école en Danemark. Publié sous la direction de C. C. Jessen . . . présenté par le comité national danois au IIIe congrès international d'hygiène scolaire Paris 1910. Cph., pp. X + 116 *1 †, 8°.
- E. JESSEN.**
364. 1891. Dansk Grammatik. Kbh., pp. VIII + 204, 8°.
365. 1893. Dansk Etymologisk Ordbog. Kbh., pp. IV + 292, 8°. — Tilføielser og Berigtigelser. **NT FI** R. 3, Bd. 8, 1899-1900, p. 31-41.
366. 1902-03. Fortsatte Supplementa til dansk etymologisk Ordbog. **NT FI** R. 3, Bd. 11, p. 21-32.
367. 1903-10. Etymologiserende Notitser til enkelte obsolete Ord. **NT FI** R. 3, Bd. 12, p. 109-113; Bd. 14, p. 97-108; Bd. 15, p. 131-147; Bd. 18, p. 21-36; Bd. 19, p. 145-159.
- W. JOHANNSEN.**
368. 1897. Studier over Planternes periodiske Livsyttringer. I. **V S S (nm)** R. 6, Bd. 8, p. 273-394 (= Nr. 5, pp. 122) †.
369. 1899. Om Variabiliteten med særligt Hensyn til Forholdet mellem Kornvægt og Kvælstof-Procent hos Byg. **M C L** Bd. 4, p. 228-313 †.
370. 1900. Das Aether-Verfahren beim Frühtreiben mit besonderer Berücksichtigung der Fliedertreiberei. Jena, pp. 28 †, 8°.
371. 1903. Om Arvelighed i Samfund og i rene Linier. **OVS** 1903, p. 235-294. †.
372. 1905. Arvelighedslærens Elementer. Kbh., pp. 254 †, 8°.
373. 1907. Om »Kortskaller« og »Langskaller«. **OVS** 1907, p. 49-72.
374. 1909. Elemente der exakten Erblighedslehre. Jena, pp. VI + 516 †, 8°.
- A. C. JOHANSEN.**
375. 1904. Om den fossile kvartære Molluskfauna i Danmark og dens Relationer til Forandringer i Klimaet. Kbh., pp. VI + 136 *3 †, 8° [phil. Disp.].
376. 1906. Om Temperaturen i Danmark og det sydlige Sverige i den senglaciale Tid. **M G F** Nr. 12, p. 7-22.
- FINNUR JÓNSSON.**
377. 1894-1902. Den oldnorske og oldislandske litteraturshistorie. Bd. 1-3. Kbh., pp. XIV + 650; XXVI + 1008 *1; XVI + 126, 8°.
378. 1908-10. Den norsk-islandske skjaldedigtning. Udg. ved Finnur Jónsson. A-B. Kbh., pp. VIII + 416; VIII + 416, 8°.
- 1908-10. *se* Bruun, Daniel (91-94).
- HELGI JÓNSSON.**
379. 1898. Vaar- og Høst-Exkursioner i Island 1897. **B T** Bd. 21, p. 349-364.
380. 1900. Vegetationen paa Snæfellsnes. **V M** 1900, p. 15-97.
381. 1903. The Marine Algæ of Iceland. II-IV. **B T** Bd. 25, p. 141-195, 337-385 †.
382. 1906. Vegetationen i Syd-Island. **B T** Bd. 27, p. 1-82.
383. 1907. The Marine Algæ of East Greenland. **M G** Hft. 30, p. 1-73 †.
384. 1910. Om Algevegetationen ved Islands Kyster. Kbh., pp. VI + 104 †, 8° [phil. Disp.].
- C. JUEL.**
385. 1899. Om nogle Beviser for Sætningen om den sfæriske Trekants Areal. **NT M** Aarg. 10, Afd. A, p. 13-19 †.
386. 1899. Indledning i Læren om de grafiske Kurver. **V S S (nm)** R. 6, Bd. 10, p. 1-90 (= Nr. 1, pp. 90) †.
387. 1902. Sur les caustiques planes. **OVS** 1902, p. 179-190 †.
388. 1903. Égalité par addition de quelques polyèdres. **OVS** 1903, p. 65-72 †.

389. **1903.** Om endelig ligestore Polyedre. *NTM Aarg.* 14, Afd. B, p. 53-63 †.
390. **1904.** Om firdobbelt rørende Keglesnit til en Kurve af fjerde Orden med tre Dobbelpunkter. *NTM Aarg.* 15, Afd. B, p. 1-5.
391. **1905.** Note om et direkte og elementært Bevis for Gruppeteoriciens Hovedsætning . . . *NTM Aarg.* 16, Afd. B, p. 6-15.
392. **1905.** Über einen neuen Beweis der Kleinschen Relation zwischen den Singularitäten einer ebenen algebraischen Kurve. *MA Bd.* 61, p. 77-87.
393. **1906.** Om ikke-analytiske Kurver. *VSS (nm) R.* 7, Bd. 1, p. 295-356 (= Nr. 6, pp. 62) †.
394. **1907.** Om Arkimedes' Summation af en trigonometrisk Række. *NTM Aarg.* 18, Afd. A, p. 1-5 †.
395. **1909.** Note om en ikke-analytisk Omdrejningsflade. *NTM Aarg.* 20, Afd. B, p. 41-46 †.
396. **1909.** Nogle Opgaver med uendelig mange Løsninger. Festskrift til H. G. Zeuthen, p. 88-99, 8°.
- C. JUEL og V. TRIER.
397. **1909.** Nyt Tidsskrift for Matematik. Red. af C. Juell og V. Trier. Generalregister 1859-1908. Kbh., pp. VIII + 168 *1, 8°.
- H. F. E. JUNGENSEN.
398. **1910.** Ichthyotomical Contributions. II. *VSS (nm) R.* 7, Bd. 8, p. 267-363 (= Nr. 5, pp. 112) *7.
- CHR. JÜRGENSEN.
399. **1909.** Kogelærebog og praktisk Kogebog. En Bog for Læger, Hygieinikere, Husmødre, Kogeskoler. Kbh., pp. VIII + 480 †, 8°.
- C. JØRGENSEN.
400. **1909.** Le temple étrusco-latin de l'Italie centrale par L. FENGER. Ouvrage posthume publié . . . par Christian Jørgensen. Cph., pp. VI + 24 *1 †, 2°.
- F. JØRGENSEN.
401. **1902.** Anthropologiske Undersøgelser fra Færøerne (*Anthropologia Færoica*). Kbh. (tr. Aarhus), pp. X + 224, 4° [med. Disp.].
- HOLGER JØRGENSEN.
402. **1908.** Alfred Ipsen. Silkeborg, pp. 112, 8°.
- JOHS. JØRGENSEN.
403. **1907.** Den hellige Frans af Assisi. Kbh., pp. LXXX + 284, 8°.
- S. M. JØRGENSEN.
404. **1882-91.** Beiträge zur Chemie der Rhodiumammoniakverbindungen. *JpCh N. F.*, Bd. 25, p. 346-348; Bd. 27, p. 433-489 †; Bd. 34, p. 394-423; Bd. 44, p. 48-62.
405. **1884.** Ueber das Verhältniss zwischen Luteo- und Roseosalzen. *JpCh Bd.* 29, p. 409-422.
406. **1891.** Ueber saure Luteo- und Roseonitrate. *JpCh Bd.* 44, p. 63-66.
407. **1900.** Om Zeise's Platosemiæthylen- og Cossa's Platosemiamminsalte. *VSS (nm) R.* 6, Bd. 9, p. 227-249 (= Nr. 4, pp. 24) *1.
408. **1900.** Zur Konstitution der Platinbasen. III. Mittheilung. *ZaoCh Bd.* 25, p. 353-377.
409. **1906.** — und S. P. L. SØRENSEN: Über eine neue, mit Magnus' grünem Salze isomere, rote Verbindung. *ZaoCh Bd.* 48, p. 441-445.
- KR. KÅLUND.
410. **1906.** Sturlunga saga efter membranen Kröksfjarðarbók . . . udg. af Det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab. Bd. 1, Kbh., pp. IV + 576, 8°.
411. **1907.** Palæografisk atlas. Ny serie. Oldnorsk-islandske skriftprøver c. 1300-1700. Udg. ved Kr. Kålund. Kbh., pp. XVI + 74 *37, 2°.
- OTTO KALKAR.
412. **1881-1911.** Ordbog til det ældre danske sprog (1300-1700). Trykt ifølge foranledning af Universitets-Jubilæets danske Samfund. Bd. 1-4. Kbh., pp. XXIV + 838, IV + 66; X + 896; XVI + 908; IV + 1018. — Hft. 46-50: Supplement, pp. 400, 8° [ikke afslutt.].
- K. F. KINCH.
413. **1890.** L'Arc de Triomphe de Salonique. Paris (tr. Kbh.), pp. VIII + 48 *10 †, 4°.
414. **1893.** Beretning om en archæologisk Rejse i Makedonien. Forhandl. paa 4. nordiske Filologmøde, p. 101-117, 8°.
415. **1894.** De hellenske Kolonier paa den makedoniske Halvø. Festskrift til Vilhelm Thomsen, p. 146-158, 8°.
416. **1900.** En byzantinsk Kirke. Festskrift til J. L. Us-sing, p. 144-155 †, 8°.
- SEVERIN KJÆR.
417. **1899-1900.** Fra Vornedskabets Tider. Kulturbilleder. I-II. Kbh., pp. II + 338; 340, 8°.
- HJALMAR KLÆRSKOU.
418. **1893.** Enumeratio Myrtacearum Brasiliensium . . . Particula 39. Symbolarum ad floram Brasiliæ centralis cognoscendam ed. Eug. Warming. Haun., pp. 200 *24, 8°.
- CARL KLITGAARD.
419. **1907.** Hvetbo Herred. 2. Del. Aalborg, pp. VIII + 556 *2, 8°.
- MARTIN KNUDSEN.
420. **1902.** Berichte über die Konstantenbestimmungen zur Aufstellung der hydrographischen Tabellen von Carl Forch, Martin Knudsen und S. P. L. Sørensen. Gesammelt von Martin Knudsen. *VSS (nm) R.* 6, Bd. 12, p. 1-151 (= Nr. 1, pp. 152) †.
- EMIL KOEFOED.
421. **1894.** Om nogle Nitroso-Platinammoniakforbindelser. Kbh., pp. VI + 106, 8° [phil. Disp.].
- M. C. KOEFOED.
422. **1908.** Viser i bornholmsk Mundart samlede og nedskrevne af H. JOHANSEN. 1. Samling. *BhS Bd.* 3, p. 1-40.

R. KOEFOED.

423. 1909. Invertin (S. P. L. Sørensen: Enzymstudier II). *M C L* Bd. 8, p. 109-134.

424. 1911. Nogle Bemærkninger om den jodometriske Syretitrering og Kjeldahls Methode til Kvælstofbestemmelse. *M C L* Bd. 10, p. 48-63.

DEN ANTROPOLOGISKE KOMITÉ.

se Hansen, Søren, H. Laub og H. Westergaard.

INTERNATIONALT KATALOGS
KOMITÉ.

425. 1902-11. International Catalogue of Scientific Literature. A. Mathematics 1-9. Issue. — B. Mechanics 1-8. — C. Physics 1-8. — D. Chemistry 1-8. — E. Astronomy 1-8. — F. Meteorology 1-8. — G. Mineralogy 1-8. — H. Geology 1-8. — I. Geography 1-8. — K. Palaeontology 1-8. — L. General Biology 1-8. — M. Botany 1-8. — N. Zoology 1-9. — O. Anatomy 1-8. — P. Anthropology 1-7. — Q. Physiology 1-7. — R. Bacteriology 1-8. Lond., 8°.

ALEXANDER KRAFT.

426. 1902. Kriminalogiske Studier over mandlige Straffanger i Vridsløselille Straffeanstalt. Kbh., pp. VIII + 322, 8°.

ALFR. KRARUP og JOHS. LINDBÆK.

427. 1907-10. Acta Pontificum Danica. Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark 1316-1536. Bd. 2-4. Udg. af Alfr. Krarup og Johs. Lindbæk. Kbh., pp. VIII + 468; VI + 464; IV + 608, 8° [Fortsættelse af 583].

HERDIS KRARUP.

428. 1906. Physisch-ophthalmologische Grenzprobleme. Ein Beitrag zur Farbenlehre. Lpz., pp. VIII + 118 †, 8°.

OVE CHR. KRARUP.

429. 1909. Auswahl pseudo-davidischer Psalmen. Arabisch und deutsch hrsg. von Ove Chr. Krarup. Kbh., pp. XXX + 30, 8°.

AUG. KROGH og VILH. MAAR.

430. 1902. Nicolaus Steno: Foreløbig Meddelelse til en Afhandling om faste Legemer, der findes naturlig indlejrede i andre faste Legemer. I Oversættelse ved August Krogh og Vilhelm Maar. Kbh., pp. XVIII + 106 *1 †, 4°.

MARIO KROHN.

431. 1910. Italienske Billeder i Danmark. Kbh., pp. VI + 246 †, 8°.

K. KROMAN.

432. 1883. Vor Naturerkjendelse, Bidrag til en Matematikens og Fysikens Theori. Kbh., pp. XX + 496, 8°.

CHR. KRUISE.

433. 1905. List of the phanerogams and vascular cryptogams found on the coast . . . of East Greenland. *MG* Hft. 30, p. 143-208.

434. 1906. List of Phanerogams and Vascular Cryptogams found in the Angmagsalik District . . . *M G* Hft. 30, p. 209-287.

435. 1907. Botanical exploration of the East Coast of Greenland . . . 1904. *M G* Hft. 30, pp. XVIII + 312 †.

J. P. KRYGER.

436. 1910. Snyltere i Edderkoppeæg. *E M R.* 2, Bd. 3, p. 257-285 †.

KUNSTFORENINGEN I KØBENHAVN.

437. 1898. Maleren C. W. Eckersberg . . . af EMIL HANNOVER. Kbh., pp. XX + 432 *1 †, 8°.

438. 1901. Maleren Constantin Hansen . . . af EMIL HANNOVER. Kbh., pp. XVI + 390 *3 †, 8°.

439. 1905. Wilhelm Marstrand 1810-1873. Af KARL MADSEN. Kbh., pp. VIII + 464 †, 8°.

P. KØBKE.

440. 1899. JULIUS LANGE: Menneskefiguren i Kunstens Historie fra den græske Kunsts anden Blomstringstid indtil vort Aarhundrede. Udg. af P. Købke. Kbh., pp. X + 520 *1 †, 4°.

L. F. LA COUR.

441. 1909. Mindeskrift i Anledning af 250-Aarsdagen for Stormen paa København 10.-11. Februar 1659 . . . ved Villads Christensen, Troels-Lund, Bering Liisberg, K. C. Rockstroh, Axel Liljefalk, Louis Bobé, Gerhard L. Grove, H. F. Rørdam, Knud Fabricius. Udg. af L. F. la Cour. Kbh., pp. II + 126 †, 4°.

POUL LA COUR.

442. 1878. Tonehjulet. Kbh., pp. IV + 80 †, 8°.

443. 1888. Tonehjulet og dets Anvendelse paa Manglefoldstelegrafi. *T F T* Aarg. 11, p. 184-189 †.

C. LAMBEK.

444. 1906. Om sjæleligt Arbejde og sjælelig Bygning. Udkast til en sjælelig Bevægelseslære. 3. Del. Kbh., pp. VI + 166, 8°.

DET KGL. DANSKE LANDHUSHOLD-
NINGSSKAB.

445. 1896-1904. Beskrivelse af Landbrugets Udvikling i Danmark fra 1835 indtil Nutiden af J. B. KRARUP. ¹ Bd. 1-5. Kbh., pp. VIII + 550, IV + 406; VI + 734; XVI + 646 *1; IV + 572; VIII + 480 + 398 *1 †, 8°.

¹ Bd. 5 af J. B. Krarup og S. C. A. Tuxen.

446. 1910. Det Kongelige Frederiksborgske Stutteris Historie fra dets første Oprindelse til dets Opløsning 1840. Af J. JENSEN, Kbh., pp. X + 326 *30, 8°.

JOH. LANGE.

447. 1895. Bemærkninger om de to indenlandske Hvidtjørn-(Cratægus-)Arter systematiske Forhold og geografiske Udbredelse. *OVS* 1895, p. 399-414 †.

448. 1897. Revisio specierum generis Cratægi imprimis earum, quæ in hortis Daniæ coluntur. Oversigt over de i Danmark haardføre Arter af Hvidtjørn-Slægten (Cratægus). Kbh., pp. VIII + 106 *10 †, 8°

JONATHAN LANGE.

449. **1909-10.** Spredte Træk fra botaniske Rejser i Kar-paterne. **G T** Bd. 20, p. 132-142, 177-184 †.

JULIUS LANGE.

450. **1886.** Sergel og Thorvaldsen. Kbh., pp. XVI + 220 †, 8°.
451. **1892.** Billedkunstens Fremstilling af Menneske-skikkelsen i dens ældste Periode indtil Højdepunktet af den græske Kunst. **V S S (h ph)** R. 5, Bd. 5, p. 177-466 (= Nr. 4, pp. 290) †.
452. **1898.** Billedkunstens Fremstilling af Menneske-skikkelsen i den græske Kunsts første Storhedstid. **V S S (h ph)** R. 6, Bd. 4, p. 161-287 (= Nr. 4, pp. 128) †.

A. C. LARSEN.

453. **1900.** Profeten Jesaja oversat og forklaret for Læge-folk. Kbh., pp. VI + 280, 8°.

E. LARSEN.

454. **1907.** The Freshwater Algæ of East Greenland. **M G Hft.** 30, p. 75-109 †.
455. **1907.** Ferskvandsalger fra Vest-Grønland. **M G Bd.** 33, p. 305-364 *2.

SOFUS LARSEN.

456. **1902.** Kritiske Studier over vore Folkeviser. **Dn** Bd. 9, p. 65-185.
457. **1903.** Niels Ebbesens Vise. **A N O** R. 2, Bd. 18, p. 73-147.
458. **1908.** Niels Ebbesens Vise med kritisk Kommen-tar. Kbh., pp. VI + 356, 8°.

TH. LASSEN.

459. **1906.** Planet (522) Helga. **Ast N** Bd. 171, Sp. 207-208.
460. **1907.** Elemente des Planeten (522) Helga. **Ast N** Bd. 174, Sp. 317-318.

H. E. LAU.

461. **1907-10.** Mikrometermessungen von Doppelster-nen. **Ast N** Bd. 175, Sp. 65-80, 277-290; Bd. 176, Sp. 333-344; Bd. 180, Sp. 297-312; Bd. 183, Sp. 145-166; Bd. 185, Sp. 313-322.
462. **1907.** Mitteilungen über den Saturnsring. **Ast N** Bd. 176, Sp. 361-362.
463. **1907.** Sur la variabilité de λ gémeaux. **Bast** Tome 24, p. 263-266 †.
464. **1907.** Observations de β Lyre. **Bast** Tome 24, p. 107-112.
465. **1907.** Les variables S Flèche et SZ Cygne. **B S a** Tome 21, p. 92-96.
466. **1908.** Variabilité de α Orion. **B S a** Tome 22, p. 147.
467. **1908.** Les couleurs des taches solaires. **B S a** Tome 22, p. 179-180.
468. **1908.** L'éclipse de lune du 3-4 juin 1909. **B S a** Tome 23, p. 334.
469. **1908.** Observations de η Aigle. **Bast** Tome 25, p. 137-139.
470. **1908-09.** Sur le système de 70 Ophiuchi. **Bast** Tome 25, p. 139-141; Tome 26, p. 433-456.
471. **1909.** Untersuchungen über die systematischen

Fehler bei Doppelsternmessungen. **Ast N** Bd. 180, Sp. 17-40.

472. **1909.** Mikrometermessungen auf Jupiter. (4. Reihe). **Ast N** Bd. 183, Sp. 53-64 †.
473. **1910.** Über die mittlere Parallaxe der Sterne 10. Grösse. **Ast N** Bd. 185, Sp. 213-224.
474. **1910.** Sur les mesures photographiques d'étoiles doubles. **Bast** Tome 27, p. 113-116.
475. **1911.** La variable 68 u Hercule. **B S a** Tome 25, p. 66-68.

H. LAUB.

1900. se Hansen, Søren (276).

P. LAURIDSEN.

476. **1896.** Om gamle danske Landsbyformer. **A N O** R. 2, Bd. 11, p. 97-170 †.
477. **1908.** Historiske og topografiske Oplysninger om Guldhornsfundene ved Gallehus. **A N O** R. 2, Bd. 23, p. 1-28 †.
478. **1909.** Da Sønderjylland vaagnede. Skildringer og Breve. Bd. 1. Kbh., pp. XIV + 230, 8°.

MARIUS LAURITZEN.

479. **1909.** — og H. BJØRN-ANDERSEN: Om Syre- og Ammoniakbestemmelse i Urin og deres kliniske Anvendelse. **N T T** Aarg. 7, p. 257-272 †.

L. LAURSEN.

480. **1907.** Traités du Danemark et de la Norvège. Dan-mark-Norges Traktater 1523-1750 . . . Udg. af L. Laursen. Bd. 1, pp. XX + 720, 8°.

ALFR. LEHMANN.

481. **1892.** Hovedlovene for det menneskelige Følelles-liv. Kbh., pp. XII + 272 *6 †, 8°.
482. **1898.** De sjælelige Tilstandes legemlige Ytringer. 1. Del. Text. Kbh., pp. X + 172 *1 †, 8°. — Atlas. ib., *68, 2°.
483. **1899-1905.** Die körperlichen Äusserungen psychi-scher Zustände. 1-3. Teil. Lpz., pp. VIII + 218 *1 †; VIII + 328 *30 †; VIII + 514 †¹, 8°.
¹ Til 1. og 3. Atlas. pp. II *68; pp. IV *42, 2°.
484. **1903.** Sur la nature de l'activité des nerfs. **O V S** 1903, p. 203-253 †.
485. **1904.** Irradiationen som Aarsag til nogle Synsbe-drag. **O V S** 1904, p. 105-132 †.
486. **1906.** Lehrbuch der psychologischen Methodik. Lpz., pp. VIII + 132 †, 8°.
487. **1906.** Beiträge zur Psychodynamik der Gewicht-empfindungen. **Ag Ps** Bd. 6, p. 425-499 †.
488. **1907.** — og R. H. PEDERSEN: Vejret og vort Arbejde. **V S S (nm)** R. 7, Bd. 4, p. 125-200 (= Nr. 2, pp. 78) †.
489. **1909.** Sur deux états d'adaptation rétinienne à la lumière. **O V S** 1909, p. 551-564 †.
490. **1910.** Basilarmembranens Svingninger og Helm-holtz' Resonansteori. **O V S** 1910, p. 69-89 †.

EDV. LEHMANN.

491. **1899-1902.** Zarathustra. 1-2. Del. Kbh., pp. XXII + 170; VI + 266, 8°.

492. **1904.** *Mystik i hedenskab og kristendom.* Kbh., pp. VIII + 264, 8°.
493. **1906.** *Die Anfänge der Religion und die Religion der primitiven Völker. Die Kultur der Gegenwart Teil 1. Abt. 3, I, p. 1-29, 8°.*
494. **1907.** *Buddha.* Kbh., pp. XII + 260, 8°.
495. **1910.** *Almuoliv og eventyr.* Kbh., pp. II + 210, 8°.
- AXEL LENDORF.**
496. **1900.** *Bidrag til Blæreslimhindens Histologi.* Kbh., pp. 118 *3, 8° [med. Disp.].
- G. M. R. LEVINSEN.**
497. **1883-84.** *Systematisk-geografisk Oversigt over de nordiske Annulata, Gephyrea, Chætoognathi og Balanoglossi. 1-2. Halvdel. V M 1882, p. 160-251 *2; 1883, p. 92-350 *2.*
498. **1902.** *Studies on Bryozoa.* V M 1902, p. 1-31.
499. **1907.** *Sur la régénération totale des Bryozoaires.* O V S 1907, p. 151-159 *1.
500. **1909.** *Morphological and systematic Studies on the Cheilostomatous Bryozoa.* Cph., pp. LXVI + 432 *26 †, 8°.
- P. LIEBMANN.**
501. **1903.** *Meislings Kolorimeter anvendt til Hæmoglobinbestemmelse.* H-T R. 4, Bd. 11, p. 1053-1061.
- JOHS. LINDBÆK.**
- 1907-10.** *se Krarup, Alfr. (427).*
- JOHS. LINDBÆK og G. STEMANN.**
502. **1906.** *De danske Helligaandsklostre. Fremstilling og Aktstykker.* Kbh., pp. XLVI + 244 †, 8°.
- FERNANDO LINDERBERG.**
503. **1908.** *Kristendommen og den sociale Udvikling III. Borgernes Fremkomst.* Kbh., pp. XIV + 320, 8°.
- L. LORENZ.**
504. **1879.** *Om Elektricitetens Forplantning.* O V S 1879, p. 41-72.
505. **1881.** *Om Metallernes Ledningsevne for Varme og Elektricitet.* VSS(nm) R. 6, Bd. 2, p. 35-76 (= Nr. 2, pp. 42) †.
- E. F. S. LUND.**
506. **1895-1910.** *Danske malede Portræter. En beskrivende Katalog. Bd. 1-3, 5-10.* Kbh., pp. XXIV + 256 *98 †; VIII + 356 *81 †; VI + 26 *31 [ikke afslutt.]; 64 *52 [ikke afslutt.]; VI + 8 *19 [ikke afslutt.]; XVI + 200 *146 †; IV + 286 *114 †; VIII + 304 *67 †; VIII + 28 *79 † [ikke afslutt.].
- WILLIAM LUNDBECK.**
507. **1907-10.** *Diptera Danica. Genera and Species of Flies hitherto found in Denmark. Part 1-3.* Cph., Lond. (tr. Kbh.), pp. IV + 166 *1 †; VIII + 160 †; X + 324 †.
- CHR. F. LÜTKEN.**
508. **1880.** *Skildringer af Dyrelivet i Fortid og Nutid.* Kbh., pp. VIII + 520 †, 8°.
509. **1885-86.** *Spolia atlantica. 1.* M. P. A. Traustedt: Bidrag til Kundskab om Salperne. — 2. G. M. R. Levinsen: Om nogle pelagiske Annulata. — 3. J. E. V. Boas: Bidrag til Pteropodernes Morfologi og Systematik . . . Aftrykte efter . . . Videnskabernes Selskabs Skrifter. R. 6, Afd. 2, 3 og 4. Kbh., pp. XVIII + 322 *13 †, 4°.
510. **1887.** *Dijmphna-Togtets zoologisk-botaniske Udbytte. Med Bidrag af R. Bergh, J. S. Deichmann Branth, J. Collin, H. J. Hansen, Th. Holm, C. Jensen, H. Jungersen, G. M. R. Levinsen, C. F. Lütken, L. Kolderup Rosenvinge, M. P. A. Traustedt og N. Wille. Udg. . . . ved Chr. Fr. Lütken.* Kbh., pp. XXVI + 516 *42, 8°.
511. **1888-1906.** *E Museo Lundii. En Samling af Afhandlinger om de i det indre Brasiliens Kalkstenskuller af . . . Peter Vilhelm Lund udgravede . . . Dyre- og Menneskekogler. Bd. 1 . . . af Joh. Reinhardt, O. Winge, H. Winge, Udgiveren og S. Hansen . . . Udg. af Chr. Fr. Lütken.* Kbh., pp. VIII + 386 *14 †. — Bd. 2 . . . af H. Winge. pp. IV + 430 *16. †. — Udg. af HECTOR F. E. JUNGENSEN. Bd. 3, Halvbd. 1 . . . af H. Winge. pp. IV + 240 *9 †, 4°.
512. **1891.** *Megatheriidæ Musei Zoologici Universitatis Havniensis. (Af Chr. Fr. Lütken og H. Winge.)* (Kbh.), *9, 2°.
- P. LESSØE MÜLLER.**
513. **1910.** *Englands Historie 1846-1906. Folkenes Historie Bd. 7, p. 237-355 †, 8°.*
- J. B. LØFFLER.**
514. **1883.** *Udsigt over Danmarks Kirkebygninger fra den tidligere Middelalder (den romanske Periode).* Kbh., pp. VIII + 308 †, 8°.
515. **1889.** *Danske Gravstene fra Middelalderen.* Kbh., pp. XXVI + 40 *34 †, 4°. [Ogs. m. fransk Tit.].
516. **1897.** *Esrom Kloster. Bidrag til dets Bygningshistorie.* Kbh., pp. IV + 12 *4 †, 2°.
- E. A. LØVENDAL.**
517. **1898.** *De danske Barkbiller . . . og deres Betydning for Skov- og Havebruget.* Kbh., pp. XII + 212 *5 †, 4°.
- C. U. MAALØE.**
518. **1908.** *Histopatologiske Studier over Processus vermiformis . . . English Summary.* Cph., pp. VI + 266 + 54 *4, 8°. — *Illustrative Plates. ib., pp. VIII *55, 4°.*
- VILH. MAAR.**
- 1902.** *se Krogh, Aug. (430).*
519. **1910.** *Nicolai Stenonis Opera philosophica. Ed. by Vilhelm Maar. Vol. 1-2.* Cph., pp. XXXVI + 264 †; VI + 366 *2 †, 4°.
520. **1910.** *To uudgivne Arbejder af Nicolaus Steno fra Biblioteca Laurenziana.* O V S 1910, p. 314-337.
- M. MACKEPRANG.**
521. **1910.** *Nordslesvig 1864-1909.* Kbh., pp. VIII + 320 *4 †, 8°.

A. P. MADSEN.

522. **1896-1900.** Gravhøje og Gravfund fra Stenalderen i Danmark. Bd. (1-)2. Kbh., pp. 38 *50; 22 *28, 4°.

C. L. MADSEN.

523. **1897.** Thermo-geographical Studies. General Exposition of the analytical Method applied to Researches on Temperature and Climate. Cph., pp. XXII + 142 + CX *3, 4°.

EMIL MADSEN.

524. **1898-1902.** Studier over Danmarks Hærvæsen i det 16de Aarhundrede. Kbh., pp. VIII + 458 †, 8°.
525. **1907.** Christian III's Rustninger og krigerske Foretagender efter Grevens Fejde. *M T* Aarg. 36, Tillægshft. II, pp. IV + 34, 4°.

HENRY MADSEN.

526. **1906.** Die Totenfeier im Garten. *Z ä S* Bd. 43, p. 51-54 †.
527. **1907.** Les inscriptions égyptiennes de la collection épiscopale à Copenhague. *R ég* Vol. 12, p. 216-222.
528. **1909.** Une Maxime de Ptal-hotpou sur les femmes. *Sph* Vol. 12, p. 239-241.
529. **1909.** L'autobiographie d'un sculpteur égyptien. *Sph* Vol. 12, p. 242-248.
530. **1910.** Les inscriptions égyptiennes du Musée Thorvaldsen à Copenhague. *Sph* Vol. 13, p. 49-59.
531. **1910.** Un pèlerinage à Boubaste. *Sph* Vol. 13, p. 263-264.

KARL MADSEN.

532. **1891.** Hollandsk Malerkunst. R. 1: Tiden før Rembrandt. Kbh., pp. VIII + 276 †, 8°.
533. **1892.** I Holland. *Tisk* Aarg. 9, p. 887-919.
534. **1892.** Studier fra Sverig. Kbh., pp. VI + 176 †, 8°.

THORVALD MADSEN.

535. **1906.** — et H. NOGUCHI: Toxines et antitoxines. Venins-antivenins . . . *O V S* 1906, p. 233-268 †.
536. **1906.** — et L. WALBUM: La téτανολυσίνη et la peptone de Witte. *C B P* Abt. 1, Bd. 40, p. 409-414.
537. **1906.** — et L. WALBUM: Recherches sur l'affaiblissement de la présure. *U L F* N. F., Bd. 11, Suppl.: Festskrift tillegnadt Olof Hammarsten. X, pp. 24.

J. MAGNUS-PETERSEN.

538. **1895.** Beskrivelse og Afbildninger af Kalkmalerier i danske Kirker. Kbh., pp. XXXII + 146 *42 †, 4°.

C. MALLING.

539. **1909.** — og K. A. GRØNWALL: En Fauna i Bornholms Lias. *M G F* Bd. 3, p. 271-314 *2.

R. MALLING-HANSEN.

540. **1883.** Ueber Periodicität im Gewicht der Kinder . . . Fragment I. Kph., pp. 36 *1, 8°.
541. **1884.** Tägliche Wägungen der 130 Zöglinge des Königlichen Taubstommen-Instituts in Kopenhagen. Fragment II. Kph., pp. 16 *1 †, 8°.
542. **1886.** Perioder i Børns Væxt og i Solens Varme. Fragment III A-B. Kbh., pp. 242 †, 8°; II *45, 2°.

KARL MANTZIUS.

543. **1897-1907.** Skuespilkunstens Historie. Bd. 1-5. Kbh., pp. XII + 260 †; X + 366 †; VI + 236 † [phil. Disp.]; XII + 264 †; X + 372 †, 8°.

R. MEJBORG.

544. **1881.** Borgerlige Huse særlig Kjøbenhavns Professor-Residentser 1540-1630. Kbh., pp. XII + 92 *1, 8°.
545. **1888.** Gamle danske Hjem i det 16de, 17de og 18de Aarhundrede. Kbh., pp. X + 126 †, 4°.
546. **1892-93.** Nordiske Bøndergaarde i det XVI^{de}, XVII^{de}, XVIII^{de} Aarhundrede. Bd. 1: Slesvig. Kbh., pp. X + 220 †. — Tillæg. ib., pp. II + 70 †, 4°.
547. **1897.** Danske Bøndergaarde i det XVI^{de}, XVII^{de} og XVIII^{de} Aarhundrede. Bd. 1, Hft. 1-2. Kbh., pp. 64 †, 4° [ikke afslutt.].

FR. MEINERT.

548. **1881.** Fluernes Munddele. Trophi dipterorum. Kbh., pp. II + 92 *6, 4°.
549. **1883.** Caput Scolopendræ. Scolopendra-Hovedet og dets Musculatur. Kbh., pp. II + 72 *3, 4°.
550. **1892.** Træk af Insektlivet i Venezuela. *E M* Bd. 3, p. 125-166.

AAGE A. MEISLING.

551. **1902.** Et nyt Hæmoglobinometer. *H-T* R. 4, Bd. 10, p. 809-817 †.
552. **1904.** Ein Polarisationskolorimeter. *Z a Ch* Jhg. 43, p. 137-146 †.
553. **1907.** Ueber die chemisch-physikalischen Grundlagen des Sehens. *Z Sph* Bd. 42, p. 229-249 †.
554. **1908.** Recherches sur la sensibilité des colloïdes à la lumière. I. *O V S* 1908, p. 167-179 †.
555. **1909.** Sur la production d'aldéhyde formique que détermine la lumière dans les corps albuminoïdes. *O V S* 1908, p. 481-495 †, 8°.
556. **1909.** Undersøgelser vedrørende albuminoide Stoffers Lysfølsomhed. *H-T* R. 5, Bd. 2, p. 841-848 *1 †.

MAX MELCHIOR.

557. **1895.** Cystite et infection urinaire. Paris, pp. XII + 386, 8°.

F. MELDAHL.

558. **1896.** Frederikskirken i Kjøbenhavn saaledes som den blev projekteret i det XVIII Aarhundrede af Eigtved, Anthon, Jardin med flere . . . Kbh., pp. II + 86 *38 †, 4°.
559. **1903.** Venedig, dets Historie og dets Mindesmærker. Kbh., pp. VIII + 384 †. — Supplement: Venedigs Kirker. pp. IV *101, 4°.
560. **1906.** Kunststudstillingerne ved det kongelige Akademie for de skjøne Kunster. Kbh., pp. CLXVI + 246, 8°.

GUSTAV MELDORF.

561. **1910.** Kliniske og parasitologiske Undersøgelser fra Grønland . . . *M G* Bd. 47, p. 1-145.

BOGI TH. MELSTED.

562. **1910.** Íslendinga saga. Bd. 2. Kph., pp. X + 594, 8°. **A. MENTZ.**
563. **1900.** Studier over Likenvegetationen paa Heder og beslægtede Plantesamfund i Jylland. **B T** Bd. 23, p. 1-33 †.
564. **1902.** Træk af Mosvegetationen paa jyske Heder. **B T** Bd. 24, p. 303-322 †.
565. **1902.** Om Skals-Aa-Dalens Humusarealer og deres Vegetation. **B T** Bd. 24, p. LV-LXI †.
566. **1903.** Engene ved Skals Aas Udløb. **B T** Bd. 25, p. XXXVIII-XLII †.
567. **1906-09.** Studier over danske Hedeplanters Økologi. I-II. **B T** Bd. 27, p. 153-194 †; Bd. 29, p. 260-290 †. **1909.** se Udvalget for Naturfredning (980).

KIRSTINE MEYER, f. BJERRUM.

568. **1904.** Om »Antiperistasis«. **OVS** 1903, p. 573-604 †.
569. **1909.** Temperaturbegrebets Udvikling gennem Tiderne ... Kbh., pp. X + 180 †, 8° [phil. Disp.].

KIRSTINE MEYER og THYRA EIBE.

570. **1910.** Ole Rømers Adversaria udg. af Det kgl. danske Videnskabernes Selskab ved Thyra Eibe og Kirstine Meyer, f. Bjerrum. Kbh., pp. VIII + 272 †, 4°.

V. MILTHERS.

571. **1902.** Foreløbig Beretning om en geologisk Rejse i det nordøstlige Tyskland og russisk Polen ... i ... **1901.** **D G U R.** 3, Nr. 3, pp. 18.
572. **1905.** Woher stammen die sogenannten »Rödö«-Quarzporphyrsgeschiebe im baltischen Diluvium? **M G F** Nr. 11, p. 113-118.
573. **1909.** Scandinavian Indicator-Boulders in the Quaternary Deposits. **D G U R.** 2, Nr. 23, pp. IV + 154 *4.
574. **1911.** Preliminary Report on Boulders of Swedish and Baltic Rocks in the Southwest of Norway. **M G F** Bd. 3, p. 509-512.
575. **1902.** — og V. NORDMANN: Ueber einige interglaciale Süswassermollusken der Umgegend von Posen. **Z d g G** Bd. 54, p. 39-42.

F. A. MOHR og C. A. NISSEN.

576. **1900-04.** Tysk-dansk Ordbog. 1-2. Del. Kbh., pp. X + 610; VI + 958, 8°.

JOH. MOLLERUP.

577. **1905.** En aritmetisk Teori for de komplekse Tal. **NT M** Aarg. 16, Afd. B, p. 25-31.
578. **1906.** En Sætning om Continuet. **NT M** Aarg. 17, Afd. B, p. 77-84.
579. **1907.** Die Definition des Mengenbegriffs. **MA** Bd. 64, p. 231-238.
580. **1907.** Sur les sous-ensembles bien ordonnés du continu. **R C P** Tomo 23, p. 351-357.
581. **1907.** Sur la théorie des ensembles et le concept du nombre. **OVS** 1907, p. 127-149.
582. **1909.** Über die Darstellung einer beliebigen stetigen Funktion. **MA** Bd. 66, p. 511-516.

L. MOLTESEN.

583. **1904.** Acta Pontificum Danica. Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark 1316-1536. Bd. 1. Udg. af L. Moltesen. Kbh., pp. XIV + 384, 8°. [Fortsættelsen, se 427].
584. **1908.** Klostre og Klosterliv. Verdenshistorien i Skildringer og Livsbilleder. Bd. 1, p. 593-660 †, 8°.
585. **1909.** Renæssance og Reformation. Folkenes Historie. Bd. 4, p. 3-628 *9 †, 8°.

H. CHR. C. MORTENSEN.

586. **1909.** Krikænderne paa Fanø. **G M** 1908-09, p. 385-393 †.
587. **1909.** Teal (*Anas crecca* L.) in winter. **VM** 1908, p. 127-139 †.
588. **1911.** Meddelelse om nogle Ringfugle. **OFT** Aarg. 5, p. 115-119 †.

TH. MORTENSEN.

589. **1903.** Echinoidea (Pars I.). Den danske Ingolf-Expedition Bd. 4, 1, pp. 236 *22 †.
590. **1903.** Lissodiadema. Nouveau genre de Diadematis. (Voyage de MM. M. Bedot et C. Pictet dans l'Archipel Malais). **Rs Z** Tom. 11, p. 393-398 †.
591. **1903.** Chætodiadema granulatum n. g., n. sp., a new Diadematis from the Gulf of Siam. **VM** 1903, p. 1-4.
592. **1904.** On some Echinothurids from Japan and the Indian Ocean. **AMNH** Ser. 7, Vol. 14, p. 81-93 *4.
593. **1904.** Echinoderms from East Greenland. **M G** Hft. 29, Afd. 1, p. 63-92 *2 †.
594. **1904.** The Danish Expedition to Siam 1899-1900. II. Echinoidea (I). **VSS (nm)** R. 7, Bd. 1, p. 1-124 (= Nr. 1, pp. 138) *8 †.
595. **1905.** Some new species of Echinoidea. **VM** 1905, p. 241-243.
596. **1906.** Die Echinoiden der Deutschen Südpolar-Expedition 1901-1903. Deutsche Südpolar-Expedition Bd. XI. Zoologie III, pp. 114 *19, 4°.
597. **1909.** On a gigantic colony of Thread-Bacteria from the West Indies. **VM** 1908, p. 145-148 †.
598. **1910.** (Danmark-Ekspeditionen til Grønlands Nordøstkyst 1906-1908 Bd. 5, Nr. 4) Report on the Echinoderms ... **M G** Bd. 45, p. 237-302 *10 †.
599. **1910.** The Echinoidea of the Swedish South Polar Expedition. Wissensch. Ergebnisse d. schwedischen Südpolar-Expedition 1901-1903. Bd. 6, Lief. 4, pp. 114 *19 †, 4°.
600. **1910-11.** — et L. KOLDERUP ROSENVINGE: Sur quelques plantes parasites dans des Échinodermes. **OVS** 1910, p. 339-354 *1 †.
601. **1910.** On some Points in the Nomenclature of Echinoids. **AMNH** Ser. 8, Vol. 5, p. 117-125.
602. **1910.** Arbaciella elegans. Eine neue Echiniden-Gattung ... **MMH** Jhg. 27, p. 327-335 *2 †.
603. **1910.** On some West Indian Echinoids. **USMB** 74, pp. 38 *17.
604. **1910.** Microphiura decipiens n. g. n. sp. **VM** 1910, p. 203-209 *1 †.

605. **1910.** Tjalffjella tristoma n. g., n. sp. **V M** 1910, p. 249-253 †.
606. **1910-11.** Echinological Notes. **V M** 1910, p. 19-34; 1911, p. 27-66 †.
- TH. MORTENSEN** og **JOHS. SCHMIDT.**
607. **1902.** Fra den danske videnskabelige Siam-Ekspedition. Af Th. Mortensen. **G T** Bd. 16, p. 108-121 †.
608. **1902.** The Danish Expedition to Siam 1899-1900. Results of the zoological Collections made by Th. Mortensen. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 12, p. 153-157.
609. **1902-10.** The Danish Expedition to Siam 1899-1900. I-V (by R. Bergh, Th. Mortensen, C. J. With, H. Lynge, Mary J. Rathbun). **V S S (n m)** R. 6, Bd. 12, p. 159-218 (= Nr. 2, pp. 60) *4; R. 7, Bd. 1, p. 1-124 (= Nr. 1, pp. 138) *8 †; R. 7, Bd. 3, p. 1-214 (= Nr. 1, pp. 214) *5 †; R. 7, Bd. 5, p. 97-299 (= Nr. 3, pp. 214) *6; R. 7, Bd. 5, p. 301-367 (= Nr. 4, pp. 68) *3 †.
- R. MÜLLER.**
610. **1906.** Vildtet og Jagten i Sydgrønland. Kbh., pp. II + 520 *1 †, 8°.
- SOPHUS MÜLLER.**
611. **1882.** Den europæiske Bronzealders Oprindelse og første Udvikling, oplyst ved de ældste Bronze-fund i det sydøstlige Europa. **A N O** 1882, p. 279-356 †.
612. **1888-95.** Ordning af Danmarks Oldsager. I-II. Kbh., pp. I, II + 110 †; VIII + 104 *42, 4° [Ogs. m. fransk Tit.].
- SOPHUS MÜLLER** m. fl.
613. **1900.** Affaldsdynger fra Stenalderen i Danmark undersøgte for Nationalmuseet. Af A. P. Madsen, Sophus Müller, Carl Neergaard, C. G. Joh. Petersen, E. Rostrup, K. J. V. Steenstrup, Herluf Winge. Kbh., pp. II + 196 *11 †, 4°.
- TH. A. MÜLLER.**
614. **1903-07.** Orienten. Folkenes Historie. Bd. 1, p. 1-308 †, 8°.
- HERMANN MÖLLER.**
615. **1906.** Semitisch und Indogermanisch. 1. Teil: Konsonanten. Kph., pp. XVIII + 394, 8°.
- JØRGEN MØLLER.**
616. **1901.** Undersøgelser over den komparative anatomi af larynxmuskulaturen hos pattedyrene... Kbh., pp. VIII + 176 *7, 4° [med. Disp.].
- HOLGER MØLLGAARD.**
617. **1910.** Studier over det respiratoriske Nervesystem hos Hvirveldyrene. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 9, p. 1-112 (= Nr. 1, pp. 112) *13 †.
- N. NEERGAARD.**
618. **1892-1904.** Under Jarndloven. Bd. 1-2. Kbh., pp. 972 *12; 616 *3, 8° [ikke afslutt.].
- CHR. NICOLAISEN.**
619. **1907-09.** Amagers Historie. 1-2. Del. Kbh., pp. IV + 178 †; VI + 224 †, 8°.
- CHR. V. NIELSEN.**
620. **1895-99.** Perspektivens Historie I-V. Kbh., pp. X + 74 *4 †; IV + 72 *4 †; VI + 42 *2 †; VI + 74 *5 †; IV + 114 *4 †, 4°.
621. **1901.** Berømte Kunstnere og deres Anvendelse af Perspektiven. Kbh., pp. VI + 106 *4 †, 4° [Ogs. m. fransk Tit.].
622. **1904.** Oldtidens Kunst og dens Forhold til Perspektiven. Kbh., pp. VI + 96 *4 †, 4°.
- DITLEF NIELSEN.**
623. **1909.** Der sabäische Gott Ilmukah. **M va G** Jhg. 14, p. 305-374.
624. **1909.** Die südarabische Göttertrias. Mélanges Hartwig Derenbourg. Paris, p. 187-195, 8°.
- FREDRIK NIELSEN.**
625. **1890.** Dagbogsblade fra Italien. Kbh., pp. II + 90, 8°.
- J. C. NIELSEN.**
626. **1909.** Iagttagelser over entoparasitiske Muscidelarver hos Arthropoder. Kbh., pp. VI + 126, *4, 8° [phil. Disp.].
627. **1911.** Undersøgelser over entoparasitiske Muscidelarver hos Arthropoder. **V M** 1911, p. 1-26 *1.
- NIELS NIELSEN.**
628. **1896.** Sur la transformation d'une intégrale définie. **O V S** 1896, p. 335-347.
629. **1896.** Sur la sommation de quelques séries. **O V S** 1896, p. 348-361.
630. **1897.** Entydige Løsninger af Ligningen $f''(x) + f''(x + \omega) = 1$, ν rational. **O V S** 1897, p. 185-196.
631. **1897.** Théorème sur les intégrales
$$\int_0^{\pi} \log p \sin 2q d q \text{ et } \int_0^{\pi} \log p \sin 2q d q.$$
 O V S 1897, p. 197-206.
632. **1897.** Nogle rationale Relationer mellem Talrækkens Tal. **N T M** Bd. 8, Afd. B, p. 7-10.
633. **1897.** En Række for Eulers Konstant. **N T M** Aarg. 8, Afd. B, p. 10-12.
634. **1898.** Udviklinger efter Cylinderfunktioner. **N T M** Aarg. 9, Afd. B, p. 73-83.
635. **1898.** Undersøgelser over reciproke Potenssummer og deres Anvendelse paa Rækker og Integraler. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 8, p. 395-443 (= Nr. 6, pp. 50).
636. **1899.** Sur le produit de deux fonctions cylindriques. **M A** Bd. 52, p. 228-242.
637. **1899.** Sur le développement du zéro en séries de fonctions cylindriques. **M A** Bd. 52, p. 582-587.
638. **1899.** Flertydige Udviklinger efter Cylinderfunktioner. **N T M** Aarg. 10, Afd. B, p. 73-81.
639. **1900.** Note supplémentaire relative aux développements schlœmilchiens en série de fonctions cylindriques. **O V S** 1900, p. 55-60.
640. **1900.** Note sur les développements schlœmilchiens en série de fonctions cylindriques. **O V S** 1899, p. 661-665.

641. 1900. Om visse Generalisationer af den Prym'ske Funktion $P(x)$. *NTM Aarg.* 11, Afd. B, p. 73-77.
642. 1900-1901. Sur une classe de polynomes qui se présentent dans la théorie des fonctions cylindriques. *AMt Ser. 3, Tomo 5*, p. 27-41; *Bd. 6*, p. 331-340.
643. 1901. Recherches sur une classe de séries infinies analogues à celles de M. W. Kapteyn. *OVS* 1901, p. 127-146.
644. 1901. Évaluation nouvelle des intégrales indéfinies et des séries infinies contenant une fonction cylindrique. *AMt Ser. 3, Tomo 6*, p. 43-115.
645. 1901. Sur une classe de séries infinies analogues à celles de Schlömilch selon les fonctions cylindriques. *AMt Ser. 3, Tomo 6*, p. 301-329.
646. 1901. Recherches sur les séries de fonctions cylindriques dues à MM. C. Neumann et W. Kapteyn. *AEn Sér. 3, Tome 8*, p. 39-75.
647. 1901-02. Sur les séries de factorielles. *CRAP Tome 133*, p. 1273-1275; *Tome 134*, p. 157-160.
648. 1902. Note sur la convergence d'une série neumannienne de fonctions cylindriques. *MA Bd. 55*, p. 493-496.
649. 1902. Équations différentielles linéaires obtenues pour le produit de deux fonctions cylindriques. *NAM R. 4, Bd. 2*, p. 396-410.
650. 1902. Recherches sur les séries de factorielles. *AEn Sér. 3, Tome 19*, p. 409-453.
651. 1902. Théorie nouvelle des séries asymptotiques obtenues pour les fonctions cylindriques et pour des fonctions analogues. *OVS* 1902, p. 117-177.
652. 1903. Note om Ligningen af tredie Grad. *NTM Aarg.* 14, Afd. B, p. 64-67.
653. 1903. Recherches sur le carré de la dérivée logarithmique de la fonction gamma et sur quelques fonctions analogues. *AMt Ser. 3, Tomo 9*, p. 189-210.
654. 1903. Note sur quelques séries de puissances trouvées dans la théorie de la fonction gamma. *AMt Ser. 3, Tomo 9*, p. 211-218.
655. 1903. Recherches sur des généralisations d'une fonction de Legendre et d'Abel. *AMt Ser. 3, Tomo 9*, p. 219-235.
656. 1903. Évaluation nouvelle des formules de Binet, Gudermann et Raabe concernant la fonction gamma. *AMt Ser. 3, Tomo 9*, p. 237-245.
657. 1903. Note sur la fonction gamma. *Lmt Bd. 2*, p. 249-253.
658. 1904. Sur la fonction gamma. *AMP R. 3, Bd. 6*, p. 223-231.
659. 1904. Sur les fondements d'une théorie systématique des fonctions sphériques. *CRAP Tome 138*, p. 1328-1330.
660. 1904. Sur la théorie des fonctions sphériques. *CRAP Tome 138*, p. 1571-1573.
661. 1904. Nota sobre la función beta. *Rtm Bd. 4*, p. 150-156.
662. 1904. Sur une intégrale définie. *MA Bd. 59*, p. 89-102.
663. 1904. Note sur les séries de fonctions bernoulliennes. *MA Bd. 59*, p. 103-109.
664. 1904. Les séries de factorielles et les opérations fondamentales. *MA Bd. 59*, p. 355-376.
665. 1904. Sur la multiplication de deux séries de factorielles. *RAL Ser. 5, Vol. 13 I*, p. 70-77.
666. 1904. Sur la multiplication de deux séries de coefficients binomiaux. *RAL Ser. 5, Vol. 13 II*, p. 517-524.
667. 1904. Elementare Herleitung einiger Formeln aus der Theorie der Gammafunktion. *MMP Jhg. 15*, p. 315-324.
668. 1904. Sur la représentation asymptotique d'une série de factorielles. *AEn Sér. 3, Tome 21*, p. 449-458.
669. 1904. Sur quelques transformations d'une série de puissances. *AMt Ser. 3, Tomo 10*, p. 147-156.
670. 1904. Recherches sur les polynomes et les nombres de Stirling. *AMt Ser. 3, Tomo 10*, p. 287-318.
671. 1904. Note sur quelques applications analytiques des polynomes de Stirling. *AMt Ser. 3, Tomo 10*, p. 319-325.
672. 1904. Handbuch der Theorie der Cylinderfunktionen. Lpz., pp. XII + 408, 8°.
673. 1904. Recherches sur une classe de fonctions méromorphes. *VSS (nm) R. 7, Bd. 2*, p. 57-100 (= Nr. 2, pp. 44).
674. 1905. Notiz über den Integrallogarithmus. *MMP Jhg. 16*, p. 7-10.
675. 1905. Ueber die Stirlingschen Polynome und die Gammafunktion. *MMP Jhg. 16*, p. 135-140.
676. 1905. Sur les séries neumanniennes de fonctions sphériques. *AAPt Bd. 1*, p. 17-31.
677. 1905. Sur quelques applications intégrales d'une série de coefficients binomiaux. *RCPTomo 19*, p. 129-139.
678. 1905. Note sur les séries de fonctions de Stirling. *AMt Ser. 3, Tomo 12*, p. 101-112.
679. 1905. Sur les fonctions trigonométriques. *Em Bd. 6*, p. 292-300.
680. 1906. Ueber bestimmte Integrale mit der Prymschen Q-Funktion. *MMP Jhg. 17*, p. 47-58.
681. 1906. Notiz über die Kugelfunktionen. *MMP Bd. 17*, p. 232-234.
682. 1906. Notiz über eine allgemeine Integralformel. *MMP Jhg. 17*, p. 281-286.
683. 1906. Note sur le logarithme-intégral. *Gmt Bd. 44*, p. 15-17.
684. 1906. Note sur une équation fonctionnelle. *Gmt Bd. 44*, p. 314-316.
685. 1906. Sur le développement en fraction continue de la fonction Q de M. Prym. *RAL Ser. 5, Vol. 15 I*, p. 98-104.
686. 1906. Sur quelques propriétés nouvelles des fonctions cylindriques. *RAL Ser. 5, Vol. 15 I*, p. 490-497.
687. 1906. Sur les séries de factorielles et la fonction gamma. *AEn Sér. 3, Tome 23*, p. 144-168.
688. 1906. Handbuch der Theorie der Gammafunktion. Lpz., pp. X + 326, 8°.
689. 1906. Theorie des Integrallogarithmus und verwandter Transzendenten. Lpz., pp. VI + 106, 8°.
690. 1906. Recherches sur les fonctions sphériques. *VSS (nm) R. 7, Bd. 2*, p. 239-293 (= Nr. 5, pp. 58).

691. 1907. Recherches sur quelques généralisations d'une identité intégrale d'Abel. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 5, p. 1-36 (= Nr. 1, pp. 38).
692. 1907. Sur la multiplication de deux séries trigonométriques. **A Mt Ser.** 3, Tomo 13, p. 329-337.
693. 1907. Sur quelques propriétés fondamentales des fonctions sphériques. **A Mt Ser.** 3, Tomo 14, p. 69-90.
694. 1907. Sur les séries de fonctions sphériques et hypergéométriques. **A A Pt** Bd. 2, p. 5-18.
695. 1907. Om Konstruktionen af Jordglober. **N T M** Aarg. 18, Afd. B, p. 32-37, 8°.
696. 1907. Sur la généralisation d'une formule de Dirichlet. **R C P** Tomo 23, p. 53-57.
697. 1907. Sur les formules d'addition des fonctions sphériques. **C R A P** Tome 144, p. 477-479.
698. 1907. Sur les séries de fonctions cylindriques. **C J** Bd. 132, p. 138-146.
699. 1908. Note sur les intégrales d'Euler et de Weierstrass concernant la fonction gamma. **N A W** R. 2, Deel 8, p. 315-325.
700. 1908. Über den Legendre-Besselschen Kettenbruch. **S B A** Bd. 38, p. 85-88.
701. 1908. Sur la convergence uniforme d'une classe de séries infinies. **A Mt Ser.** 3, Tomo 15, p. 275-282.
702. 1908. Ueber das Produkt zweier Zylinderfunktionen. **M M P** Jhg. 19, p. 164-170.
703. 1908. Recherches sur les fonctions métophériques et sur leurs formules d'addition. **A E n Sér.** 3, Tome 25, p. 371-398.
704. 1909. Ueber die Verallgemeinerung einiger von F. und C. Neumann gegebenen nach Kugel- und Zylinderfunktionen fortschreitenden Reihenentwicklungen. **S S G** Bd. 61, p. 33-61.
705. 1909. Lehrbuch der unendlichen Reihen. Vorlesungen gehalten an der Universität Kopenhagen. Lpz., pp. VIII + 288, 8°.
706. 1909. Lærebog i elementær funktionsteori. Forelæsninger holdte ved Københavns universitet. Kbh., pp. VII + 566, 8°.
707. 1909. Bidrag til en almindelig teori for de af Franz Neumann angivne rækkeudviklinger efter kugelfunktioner af anden art. Festskrift til H. G. Zeuthen, p. 115-126, 8°.
708. 1909. Der Eulersche Dilogarithmus und seine Verallgemeinerungen. **N A L-C** Bd. 90, p. 121-211.
709. 1910. Matematikken i Danmark 1801-1908. Kbh., pp. VIII + 194, 8°.
- OLUF NIELSEN.**
710. 1881-87. Bidrag til Fortolkning af danske Stednavne. **U-J B** Bd. 1, p. 168-192, 227-273, 326-346; Bd. 2, p. 17-38.
711. 1882. Gamle jydsk Tingsvidner samlede og udg. ... af O. Nielsen. Gave til Universitets-Jubilæets danske Samfund fra G. Stephens. Kbh., pp. LIV + 172, 8°.
712. 1883. Olddanske Personnavne. Kbh., pp. XX + 118, 8°.
713. 1884. Kjøbenhavn paa Holbergs Tid. Kbh., pp. VI + 400 *1 †, 8°.
714. 1894. Historisk-topografiske Efterretninger om Skodborg og Vandfuld Herreder. Kbh., pp. X + 568, 8°.
715. 1895. Historisk-topografiske Efterretninger om Hjerm og Ginding Herreder. Kbh., pp. VIII + 594, 8°.
- C. A. NISSEN.**
- 1900-04. se Mohr, F. A. (576).
- V. NORDMANN.**
716. 1908. Molluskfaunaen i Cyprinaleret og Mellem-Europas andre Eem-Aflejringer. Kbh., pp. XVI + 158 †, 8° [phil. Disp.].
- GORDON NORRIE.**
717. 1891. Georg Heuermann 1723-1768. Kbh., pp. VI + 198 *1, 8°.
718. 1891. Kataraktdepressionen i Skandinavien i sidste Halvdel af 18de Aarhundrede. **N o T** Bd. 4, p. 1-28.
719. 1892. Jødernes Kamp for Adgangen til Universitetet og den medicinske Doktorgrad i Danmark. **B L** R. 7, Bd. 3, p. 117-138.
720. 1892. Johan Lorens Odhelius og hans bidrag til irisoperationernes udvikling. **Hyg** Bd. 53 II, p. 161-189.
721. 1893. Fra Midten af 18de Aarhundrede. **MI** Aarg. 1, p. 182-226.
722. 1893. Okulister og Oftalmologer i gamle Dage, særligt i Danmark. **N m A** Bd. 25, Nr. 7, pp. 50 *3.
723. 1893-94. Historiske Notitser I-III. **H-T** R. 4, Bd. 1, p. 486-490, 790-794; R. 4, Bd. 2, p. 205-216.
724. 1895. Fødselsvidenskabens og Jordemodervæsenets Udvikling i Danmark før ... 1714. **B L** R. 7, Bd. 6, p. 1-38.
725. 1896. Chirurgisk Academiets Historie: Academiets Stiftelse. Kbh., pp. IV + 220 *4, 8°.
726. 1896. Vore gamle medicinske Doctorers Praksisret. **U L** R. 5, Bd. 3, p. 1090-1095, 1144-1146.
727. 1896. Træk af Kirurgiens Historie. **N M n** Bd. 16, p. 225-260.
728. 1899. Medicinsk Fakultets Arkiv før 1807. **H-T** R. 4, Bd. 7, p. 1131-1144, 1164-1176.
729. 1899. Doktorgradens Forhold til kirurgisk Praksis før 1788. **U L** R. 5, Bd. 6, p. 1153-1157, 1177-1192.
- KRISTOFFER NYROP.**
730. 1883. Den oldfranske Heltedigtning. Kbh. Heilbronn. Paris (tr. Kbh.), pp. XII + 492, 8°. [Ogs. m. fransk Tit.].
731. 1899-1908. Grammaire historique de la langue française. Tome 1-3. Cph. Lpz. Paris (tr. Kbh.), pp. XVI + 488; VIII + 454; VIII + 460, 8°.
- EILER NYSTRØM.**
732. 1910. Offentlige Forlystelser i Frederik den Sjettes Tid. Casorti og Forstadsteatrene. Kbh., pp. VIII + 264 *1 †, 8°.

N. E. NØRLUND.

733. **1909.** Untersuchung der persönlichen Gleichung und der Helligkeitsgleichung bei Beobachtungen mit dem Repsold'schen selbstregistrierenden Mikrometer. *Ast N* Bd. 183, Sp. 18-44.
734. **1909.** Bestimmung der Rektaszensionen von 184 Sternen mit dem Passageninstrument der Kopenhagener Universitäts-Sternwarte. *Ast N* Bd. 183, Sp. 49-54.
735. **1910.** Sur les fractions continues d'interpolation. *O V S* 1910, p. 57-68.

F. OHRT.

736. **1907.** Kalevala. Oversat i Udvalg af F. Ohrt. Kbh., pp. 310, 8°.
737. **1907.** Kalevala som Folkedigtning og National-Epos. Kbh., pp. 276 *3, 8°.

AXEL OLRİK.

738. **1895-1907.** Danmarks gamle Folkeviser. 6-8. Del: Danske Ridderviser efter Forarbejder af Svend Grundtvig udg. af Axel Olrik. Bd. 1-3. Kbh., pp. X + 474; VI + 578; 256, 8° [ikke afslutt.].

H. OLRİK, C. N. STARCKE og
J. CARLSEN.

739. **1900.** Le Danemark. État actuel de sa civilisation et de son organisation sociale. Ouvrage publié à l'occasion de l'Exposition universelle de Paris 1900 par J. Carlsen, H. Olrik, C.-N. Starcke. Cph., pp. LXXX + 700 *6 †, 8°.

BERNHARD OLSEN.

740. **1903.** Die Arbeiten der hamburgischen Goldschmiede Jacob Mores Vater und Sohn für . . . Frederik II. und Christian IV. Hamburg, pp. 40 †, 4°.

O. OLUFSEN.

741. **1902.** Ranunculaceae collected by OVE PAULSEN during the Danish Expedition to Asia Media in 1898-1899. By C. H. OSTENFELD. *VM* 1901, p. 309-321 †.
742. **1903.** The second Danish Pamir Expedition. Meteorological Observations . . . 1898-99 by O. Olufsen. Kbh., pp. II + 92 *2, 8°.
743. **1903.** The second Danish Pamir Expedition conducted by O. Olufsen. Measurements of the electric Tension of the Air by A. HJULER. Kbh., pp. 26, 8°.
744. **1903-09.** Lieutenant Olufsen's second Pamir-Expedition. Plants collected in Asia-Media and Persia by OVE PAULSEN. I-VII, Additions and Corrections. *VM* 1903, p. 133-205 †; *BT* Bd. 26, p. 251-274 †; Bd. 27, p. 127-151 †, 209-217 †; Bd. 28, p. 215-248 †; Bd. 29, p. 153-165.
745. **1904.** Through the unknown Pamirs. The second Danish Pamir Expedition 1898-99. Lond., pp. XXII + 238 *3 †, 8°.
746. **1904.** The second Danish Pamir Expedition. Old

and new Architecture in Khiva, Bokhara and Turkestan. Cph., pp. II + 20 *26, 4°.

747. **1905.** The second Danish Pamir Expedition conducted by O. Olufsen. A Vocabulary of the Dialect of Bokhara. Ed. by VILH. GRØNBECHE. Kbh., pp. VIII + 60, 8°.

TH. OPPERMANN.

748. **1895.** Kunst og Liv i det gamle Florens . . . Kbh., pp. IV + 108 †, 8°.
749. **1898.** Kunst og Liv i Nederlandene fra 1400 til 1700. Kbh., pp. X + 156 †, 8°.
750. **1906.** Kunsten i Danmark under Frederik V og Christian VII. Kbh., pp. VIII + 164 †, 8°.

C. H. OSTENFELD.

1902. *se* Gelert, O. (218).

JOHAN OTTOSEN.

751. **1896.** Peter Hiort Lorenzen's historiske gærning. Kbh., pp. VIII + 180 *1, 8°.

JUL. PALUDAN.

752. **1887.** Fremmed Indflydelse paa den danske Nationallitteratur i det 17. og 18. Aarhundrede. I. Renaissancebevægelsen . . . Kbh., pp. XVI + 516, 8°.
753. **1910.** Mellem Semestrene. Litteraturhistoriske og æsthetiske Afhandlinger. Kbh., pp. VIII + 334, 8°.

HORTENSE PANUM.

754. **1904.** Nordevropas gamle Strenginstrumenter. *F n f* Aarg. 59, p. 107-142 †.
755. **1906.** De folkelige Strenginstrumenter i Nordens Middelalder. *F n f* Aarg. 61, p. 112-160 †.

ADAM PAULSEN.

756. **1896.** Régime magnétique de l'île de Bornholm. *O V S* 1896, p. 246-286 †.
757. **1904.** Travaux de la Station franco-scandinave de sondages aériens à Hald 1902-1903. Viborg, pp. IV + 214 *6 †, 4°.

OVE PAULSEN.

1898. *se* Børgesen, F. (117).

HENRIK PEDERSEN.

758. **1907.** Udsæden og det dyrkede Areal paa Falster i sidste Halvdel af det 17de Aarhundrede. *HT R.* 8, Bd. 1, p. 101-137.

HOLGER PEDERSEN.

759. **1898.** Zur albanesischen Volkskunde. Übersetzung der in den Abhandl. d. Königl. sächs. Ges. d. Wiss. . . . XV vom Verf. veröffentlichten alb. Texte. Kph., pp. VI + 126, 8°.
760. **1902-03.** Den böhmiske Udtale. *NTFI R.* 3, Bd. 11, p. 108-125.
761. **1903.** Türkische Lautgesetze. *Z d m G* Bd. 57, p. 535-561.
762. **1904.** Npast mə hajerən lezui patmutcean . . . [ø: Bidrag til den armeniske Sproghistorie. Nationalt Bibliotek Nr. 47. Wien], pp. VIII + 88, 8°.
763. **1906.** Zur akzentlehre. *Z v S N. F.*, Bd. 19, p. 232-255.

764. **1906.** Armenisch und die nachbarsprachen. **Z v S** N. F., Bd. 19, p. 334-485.

765. **1909-11.** Vergleichende Grammatik der keltischen Sprachen. Bd. 1-2. Gött., pp. XIV + 544; 352, 8° [ikke afslutt.].

RASMUS PEDERSEN.

766. **1883.** Planternes Næringsstoffer. Forelæsninger holdte ved Københavns Universitet. Historisk Indledning. Kbh., pp. X + 344, 8°.

C. G. JOH. PETERSEN.

767. **1903.** De danske Farvandes Plankton i Aarene 1898-1901. I-II. (Af C. G. Joh. Petersen; Søren Jensen, A. C. Johansen og J. Chr. L. Levinsen.) **V S S (n m)** R. 6, Bd. 12, p. 219-262 (= Nr. 3, pp. 44) †; 263-326 (= Nr. 3, pp. 64) †.

CARL S. PETERSEN.

768. **1908.** Brevveksling mellem N. M. Petersen og Carl Sæve . . . udg. af Carl S. Petersen. Kbh., pp. X + 198, 8°.

769. **1908.** Lettre de Gérard Mercator à Henri de Rantzau par Carl S. Petersen. **B C H** Tome 77, p. 1-7.

770. **1908.** Nogle Palladiana. **KS** R. 5, Bd. 4, p. 373-384.

771. **1908.** Breve fra Finn Magnusen til F. D. Gräter. Ved Carl S. Petersen. **P T R.** 5, Bd. 5, p. 177-206.

772. **1908.** Når opførtes »Den politiske Kandestøber« første gang? **H M K** Bd. 1, p. 615-618.

1908. se Bjørnbo, A. A. (45).

773. **1909.** Fra Rasks Ungdom. **D St** 1909, p. 15-25.

774. **1909.** To breve fra præsten i Lindholm, mag. Albert Meier til statholder Henrik Rantzau. Et bidrag til de ældste Grønlandsexpeditioners historie. Ved Carl S. Petersen. **D M** R. 5, Bd. 6, p. 212-225.

775. **1909.** Lavrids Kocks danske Grammatik ved Carl S. Petersen. Festskrift til Ludv. F. A. Wimmer, p. 162-189, 8°.

1909. se Bjørnbo, A. A. (38).

776. **1909.** Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg... Indledning, Textrevision og Kommentar ved Carl S. Petersen. Bd. 1-3. Kbh., pp. II + 558 *1; II + 638; II + 406, 8°.

EMIL PETERSEN.

777. **1894.** Reaktionshastigheden ved Methylætherdannelsen. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 7, p. 435-479 (= Nr. 10, pp. 46).

HENNING EILER PETERSEN.

778. **1908.** Danske Arter af Slægten Ceramium (Roth) Lyngbye. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 5, p. 39-96 (= Nr. 2, pp. 58) *7 †.

HENRY PETERSEN.

779. **1886.** Danske gejstlige Sigiller fra Middelalderen. Kbh., pp. XX + 114 *60 †, 4° [Ogs. m. fransk Tit.].

780. **1897.** Danske adelige Sigiller fra det XIII og XIV Aarhundrede. Kbh., pp. IV + 68 *51, 2°.

JULIUS PETERSEN.

781. **1895.** Forelæsninger over Funktionsteori. Kbh., pp. VIII + 360 †, 8°.

JULIUS C. PETERSEN.

782. **1897.** Électrolyse des sels alcalins d'acides organiques. I. **O V S** 1897, p. 397-432.

783. **1899.** Elektrolyse af organiske Syrers Alkalisalte. II. Kbh., pp. 130 †, 8° [phil. Disp.].

784. **1902.** Kvantitativ Bestemmelse af Svovl ved Hjælp af Brintoverilte. **O V S** 1902, p. 191-204, 8°.

785. **1905.** Om Reduktion af Oliesyre til Stearinsyre ved Elektrolyse. **O V S** 1905, p. 137-149 †, 8°.

786. **1910.** Über das Filtrat vom Schwefelwasserstoffniederschlag. **Z ao Ch** Bd. 67, p. 253-256.

O. G. PETERSEN.

787. **1896.** Lille Vildmose og dens Vegetation. **B T** Bd. 20, p. 159-186 †.

788. **1896.** Stivelsen hos vore Løvtræer under Vinterhvilen. **O V S** 1896, p. 50-66.

789. **1896.** Nogle Bemærkninger om abnorme Livsforholds Indflydelse paa Aarringsdannelsen. **O V S** 1896, p. 405-427 †.

790. **1899.** Aarringsstudier. **T Sv** Bd. 11, R. B, p. 190-220 †.

791. **1901.** Diagnostisk Vedanatomi af N. V. Europas Træer og Buske. Kbh., pp. VI + 94 †, 8°.

792. **1904.** Undersøgelser over Træernes Aarringe. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 1, p. 165-214 (= Nr. 3, pp. 50) †.

793. **1906.** Forstbotaniske Undersøgelser. Kbh., pp. VIII + 128 †, 8°.

OTTO V. C. E. PETERSEN.

794. **1904.** Über die Lagerung des Glycogens in den Leberzellen beim Kaninchen. **AA** Bd. 25, p. 72-75 †.

795. **1905.** Über secretorische Aenderungen im Epithel der ableitenden Harnwege bei einigen Säugetieren. **AA** Bd. 27, p. 187-199 *4.

796. **1907.** Bidrag til den mikroskopiske Anatomi af Vesicula seminalis hos Mennesket og nogle Pattedyr. Kbh., pp. 92 *11, 8° [med. Disp.].

SEVERIN PETERSEN.

797. **1907.** Danske Agaricaceer. Kbh., pp. 208 †, 8° [ikke afslutt.].

HELGI PJETURSS.

798. **1900.** The glacial Palagonite-Formation of Iceland. **S G M** 1900, p. 265-293 †, 8°.

799. **1901.** Moræner i den islandske Palagonitformation. **O V S** 1901, p. 147-171 †.

800. **1902.** Fortsatte Bidrag til Kundskab om Islands »glaciale Palagonitformation«. **G F F** Bd. 24, p. 357-369 †.

801. **1903.** On a Shelly Boulder-Clay in the so-called »Palagonite-Formation« of Iceland. **Q J G S** Vol. 59, p. 356-361 †.

802. **1903.** Yoldialagið í Búlandshöfða. Tímarit hins íslenska Bókmentafélags Aarg. 24, p. 60-70, 8°.

FRANTZ PIO.

803. **1902.** Den fri Konkurrences Gennembrud i England . . . Kbh., pp. X + 318 †, 8° [statsv. Disp.].

FREDERIK POULSEN.

804. **1905.** Die Dipylongräber und die Dipylonvasen. Lpz., pp. VI + 138 *2 †, 8°.
805. **1906.** Eine kretische Mitra. **MAI** Bd. 31, p. 373-391 *1 †.
806. **1906.** Zur Typenbildung in der archaischen Plastik. **J d a I** Bd. 21, p. 177-221 †.
807. **1907.** Sur la Pséliuméné de Praxitèle. **Ra** 1907, p. 69-74.
808. **1908.** La frise ouest du trésor de Cnide à Delphes. **B C h** Bd. 32, p. 177-187 *1, 8°.
809. **1908.** Fragment d'un grand vase funéraire découvert à Délos. **MP** Tome 16, p. 1-15 *1.
810. **1908.** Recherches sur quelques questions relatives à la topographie de Delphes. **O V S** 1908, p. 331-425 *2 †.
811. **1911.** — et CHARLES DUGAS: Vases archaïques de Délos. **B C h** Bd. 35, p. 350-422 *2 †.

V. A. POULSEN.

812. **1896.** Om den abnorme Rodbygning hos en Art af Slægten Myristica. **VM** 1895, p. 188-197 *2.
813. **1897.** Nogle extraflorale Nektarier. Studier fra Java. **VM** 1897, p. 356-371 *3.
814. **1899.** En ny Hymenolichen fra Java. **VM** 1899, p. 273-281.

VALDEMAR POULSEN.

815. **1910.** Om oehronotiske Tilstande hos Mennesker og Dyr. Kbh., pp. VIII + 198 *4, 8° [med. Disp.].
K. PRYTZ.
816. **1890.** Metoder til korte Tiders, særlig Rotations-tiders Udmaaling. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 7, p. 35-82 (= Nr. 2, pp. 48) †.
817. **1905.** Optisk Kontakt mellem et Mikroskop og en spejlende Flade. I. **O V S** 1905, p. 17-27 †.
K. PRYTZ og TH. THORKELLSON.
818. **1905.** Undersøgelse af nogle islandske varme Kilders Radioaktivitet ... **O V S** 1905, p. 317-346 †.

S. H. A. RAMBUSCH.

819. **1900.** Studier over Ringkøbing Fjord ved S. H. A. Rambusch. Under Medvirkning af N. Hartz, Th. Mortensen, A. Mentz. Kbh., pp. VIII + 214 *8 †, 8°.
820. **1909.** Den medfødte Natteblindheds Arvelighedsforhold. **O V S** 1909, p. 337-347 *1.

KNUD RASMUSSEN.

821. **1905.** Nye Mennesker. Kbh., pp. XII + 244 †, 8°.
N. RASMUSSEN.
822. **1897.** Salmanasser den II's Indskrifter i Kileskrift, Transliteration og Translation. Kbh., pp. 198, 8°.

C. RAUNKJÆR.

823. **1895-99.** De danske Blomsterplanters Naturhistorie. Bd. 1: Enkimbladede. Kbh., pp. LXX + 724 †, 8°.
824. **1907.** Planterigets Livsformer og deres Betydning for Geograffien. Kbh., pp. VI + 132 *1 †, 8°.
825. **1909.** Livsformen hos Planter paa ny Jord. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 8, p. 1-70 (= Nr. 1, pp. 70) †.

826. **1909.** Fungi from The Danish West Indies collected 1905-1906. Part 1. **B T** Bd. 29, p. 1-25 *2.

J. P. J. RAVN.

827. **1902-03.** Molluskerne i Danmarks Kridtfaulejringer. I-III. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 11, p. 69-140 (= Nr. 2, pp. 80) *5; 205-270 (= Nr. 4, pp. 76) *5 †; 335-445 (= Nr. 6, pp. 112) *1 †.
828. **1903.** The Tertiary Fauna at Kap Dalton in East-Greenland. **M G** Hft. 29, Afd. 1, p. 93-140 *3.
829. **1907.** Molluskfaunaen i Jyllands Tertiærfalejringer. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 3, p. 215-386 (= Nr. 2, pp. 198) *9.

ERNST v. d. RECKE.

830. **1906.** Nogle Folkeviseredactioner. Kbh., pp. VIII + 208, 8°.

C. E. F. REINHARDT.

831. **1880.** Valdemar Atterdag og hans Kongegjerning. Kbh., pp. XXIV + 616, 8°.

ALBERT REPHOLTZ.

832. **1908.** Aphrodite fra Melos (Venus fra Milo). Kbh., pp. IV + 90 *1 †, 4°.

RHODOSEXPEDITIONEN.

833. **1903-10.** Exploration archéologique de Rhodes (Fondation Carlsberg) par CHR. BLINKENBERG et K.-F. KINCH. I-IV. **O V S** 1903, p. 73-98 †; 1904, p. 59-80 *1 †; 1905, p. 29-125 *2 †; 1907, p. 21-47 *2 †. — V. Timbres amphoriques de Lindos ... par MARTIN P. NILSSON. 1909, p. 37-180 *2 †, 349-539.

V. RICHTER.

834. **1901-05.** 100 Aars Dødsfald (1791-1890). Bd. 1-3. Kbh. (2-3. Odense), pp. VIII + 1230, 8°.

SIGNE RINK.

835. **1900.** Vestgrønlander Kateket Hansêraks Dagbog Om de hedenske Østgrønlandere, ført under Den »Danske Konebaands Expeditionens« Reise ... 1884-85. Oversat fra grønlandsk og forklaret af Signe Rink. Kbh., pp. XVI + 156 *1, 8°.

K. C. ROCKSTROH.

836. **1909.** Udviklingen af den nationale Hær i Danmark i det 17. og 18. Aarhundrede. Bd. 1: 1614-1670. Kbh., pp. VI + 490, 8°.

H. N. ROSENKJÆR.

837. **1906.** Fra det underjordiske København. Geologiske og historiske Undersøgelser. Med Fortegnelse over Plante- og Dyrelevninger ... af A. C. Johansen, Ove Rostrup, N. Hartz. Kbh., pp. VI + 146 *3 †, 8°.

L. KOLDERUP ROSENVINGE.

838. **1909.** The Marine Algae of Denmark. Part 1. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 7, p. 1-152 (= Nr. 1, pp. 152) *4 †.
E. ROSTRUP.

839. **1902.** Plantepatologi. Haandbog ... for Landbrugere, Havebrugere og Skovbrugere. Kbh., pp. VIII + 640 †, 8°.

STANISLAW ROSZNECKI.

840. **1896.** Polakkerne i Danmark 1659. Efter Jan Pasesk Erindringer. Kbh., pp. X + 214, 8°.

841. **1901.** Perun und Thor. Ein Beitrag zur Quellenkritik der russischen Mythologie. *A s P* Bd. 23, p. 462-520.

G. RUNG.

842. **1887.** Den pneumatiske Rotationsindikator. *T F T* Aarg. 10, p. 28-32 †.

843. **1894.** Répartition de la pression atmosphérique sur l'océan atlantique septentrional . . . avec la direction moyenne du vent sur les littoraux. *Cph.*, pp. X *14, 2°.

HENNING RØNNE.

844. **1909.** Naevus conjunctivae non pigmentosus. *K M A* Jhg. 47, p. 384-386 †.

845. **1910.** Anatomiske, patologiske og kliniske Undersøgelser over alkoholisk Intoxicationsamblyopi. Kbh., pp. 112 *4 †, 8° [med. Disp.].

846. **1910.** Zur Anatomie der Streifenbildung nach Netzhautabhebung. *A f O* Bd. 75, p. 284-290 †.

F. RØNNING.

847. **1907-09.** N. F. S. Grundtvig. Bd. 1-2. Kbh., pp. XII + 172 + 188 †; VIII + 208 + 200 †, 8°.

HOLGER FR. RØRDAM.

848. **1884-87.** Monumenta Historiæ Danicæ. Historiske Kildeskrifter og Bearbejdelser af dansk Historie især fra det 16. Aarhundrede. R. 2, Bd. 1-2. Kbh., pp. VIII + 796; VIII + 800, 8°.

849. **1891-1902.** Historiske Samlinger og Studier vedrørende danske Forhold og Personligheder især i det 17. Aarhundrede, udg. af Holger Rørdam. Bd. 1-4. Kbh., pp. IV + 572; IV + 572; IV + 572; IV + 568, 8°.

CARL JUL. SALOMONSEN.

850. **1896-99.** — et TH. MADSEN: Recherches sur la marche de l'immunisation active contre la diphtérie. *O V S* 1896, p. 446-463 *1. — II. *A I P* Tome 13, p. 262-272 †.

851. **1897.** — og THORVALD MADSEN: Om Forskelligheder i Serums antidifteriske Styrke hos aktivt immuniserede Heste. *N m A* Bd. 30 (Festbd. tillegnadt Axel Key), Nr. 9, pp. 22 *2 †.

852. **1898.** — og THORVALD MADSEN: Undersøgelser over Immunitet og Prædisposition. III-V. *O V S* 1898, p. 151-157 *1, 159-163, 227-235 *2.

853. **1902.** Contributions from the University Laboratory for Medical Bacteriology to celebrate the Inauguration of the State Serum Institute. Ed. by Carl Jul. Salomonsen. *Cph.*, pp. 228 *1 †, 4°.

854. **1904.** — et G. DREYER: Recherches sur les effets physiologiques du radium. *C R A P* Tome 138, p. 1543-1545.

855. **1904.** — et G. DREYER: Des colorations produites par les rayons de Becquerel. *C R A P* Tome 139, p. 533-535.

856. **1907.** — et G. DREYER: De la loi de l'effet hémolytique des rayons de Becquerel. *C R A P* Tome 144, p. 999-1001.

DET PHILOLOGISK-HISTORISKE SAMFUND.

857. **1879.** Det philologisk-historiske Samfunds Mindekrift i Anledning af dets . . . Virksomhed 1854-1879. Kbh., pp. X + 232, 8°.

KR. SANDFELD JENSEN.

858. **1909.** Bisætningerne i moderne fransk. Kbh., pp. IV + 256, 8°.

859. **1910.** Nationalfølelsen og sproget. *S S O* Nr. 81, pp. 100.

GEORG F. L. SARAUW.

860. **1906.** Sur les trouvailles faites dans le nord de l'Europe datant de la période dite de l'hiatus. 1. Congrès préhistorique de France 1905, p. 244-248, 8°.

861. **1907.** Le feu et son emploi dans le Nord de l'Europe aux temps préhistoriques . . . Annales du 20e congrès archéologique et historique de Belgique Tome 1, p. 196-226 *1, 8°.

HOTHER SCHARLING.

862. **1910.** Den infantile Mongolisme og Tuberkulosen. *N T A b* Aarg. 12, p. 1-16.

863. **1910.** Den infantile Mongolisme. *U L* Aarg. 72, p. 115-125 †.

N. P. SCHIERBECK.

864. **1896.** Sur la vitesse de l'évaporation au point de vue spécial des relations physiologiques. *O V S* 1896, p. 1-30.

G. SCHLEISNER.

865. **1891.** Samsø og dens Befolkning. En Fremstilling af Levevilkaarene samt . . . Fødsels- og Dødelighedsforholdene 1815-89. Kbh., pp. II + 116 *1, 8°.

F. SCHMIDT.

866. **1881.** Anatomiske Undersøgelser over Ørets Labyrinth af I. IBSEN . . . udg. ved P. L. Panum. Kbh., pp. XXIV + 56 *6, 4°.

JOHS. SCHMIDT.

867. **1901.** — og C. H. OSTENFELD: Plankton fra det Røde Hav og Adenbugten. *V M* 1901, p. 141-182 †.

868. **1901.** Some Tintinnodea from the Gulf of Siam. *V M* 1901, p. 183-190 †, 8°.

869. **1901.** Ueber Richeia intracellularis, eine neue in Plankton-Diatomeen lebende Alge. *Hedw* Bd. 40 p. 112-115 †.

1902-10. *se* Mortensen, Th. (607-609).

870. **1903.** Bidrag til Kundskab om Skuddene hos den gamle Verdens Mangrovetræer. Kbh., pp. VIII + 114 †, 8° [phil. Disp.].

871. **1903.** La végétation de l'île Koh Chang . . . *L Géog* Tome 8, p. 275-290 †.

872. **1910.** — I. N. NIELSEN og J. P. JACOBSEN: Fra den danske oceanografiske Ekspedition til Mid-

- delhavet i Vinteren 1908-1909. **G T** Bd. 20, p. 243-255 †.
873. **1910.** Exposé sommaire des travaux de l'expédition océanographique danoise dans la Méditerranée (1908-1909). **L Géog** Tome 21, p. 99-112 †.
874. **1911.** Resultats préliminaires de l'expédition océanographique danoise dans l'Atlantique et la Méditerranée pendant l'été 1910. **L Géog** Tome 23, p. 63-65.
875. **1911.** Biology of the Eels especially of the Conger **Natr** Vol. 86, p. 61-63 †.
- KARL SCHMIDT.**
876. **1905.** Napoleon I og det spanske Kongehus. Kbh., pp. IV + 340 *1 †, 8°.
877. **1909.** Napoleon paa Elba. Kbh., pp. IV + 292 *1 †, 8°.
- JUL. SCHOVELIN.**
878. **1899-1900.** Fra den danske Handels Empire. Forhold og Personer i det 18. Aarhundredes sidste Halvdel. 1-2. Del. Kbh., pp. X + 266 *1 †; VIII + 326 †, 4°.
- SELSKAB FOR GERMANSK FILOLOGI.**
879. **1903.** KARL VERNER: Afhandlinger og Breve. Med en Biografi ved Marius Vibæk. Kbh. Lpz. (tr. Kbh.), pp. C + 372 *2 †, 8°.
- SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.**
880. **1879.** Kong Frederik den Førstes danske Registranter, udg. ved KR. ERSLEV og W. MOLLERUP. Kbh., pp. XVIII + 570, 8°.
881. **1881-82.** Danske Kancelliregistranter 1535-1550, udg. ved KR. ERSLEV og W. MOLLERUP. Kbh., pp. XII + 582, 8°.
882. **1884-89.** Libri Memoriales Capituli Lundensis. Lunde Domkapitels Gavebøger . . . udg. ved C. WEEKE. Kbh., pp. XXVIII + 376, 8°.
883. **1891-94.** Forarbejderne til Kong Kristian V.s danske Lov udg. ved V. A. SECHER og CHR. STØCHEL. Bd. 1-2. Kbh., pp. XVI + 612; VIII + 596, 8°.
884. **1895-1904.** Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen udg. ved C. NYROP. Bd. 1-2. Kbh., pp. 804; XXII + 624, 8°.
885. **1908-10.** Vitae Sanctorum Danorum. Udg. ved M. CL. GERTZ. Hft. 1-2. Kbh., pp. 390, 8° [ikke afslutt.].
- GODTFRED SKJERNE.**
886. **1909.** Plutarks Dialog om Musiken. Kbh. Lpz. (tr. Kbh.), pp. XIV + 214 *1, 4°.
- NIELS SKOVGAARD.**
887. **1905.** Apollon-gavlgruppen fra Zeustemplet i Olympia. Et forslag til nogle ændringer i opstillingen af figurerne. Kbh., pp. 32 *1 †, 4°.
- C. W. SMITH.**
888. **1882.** Russisk Literaturhistorie fra Peter den Stores Tid til Begyndelsen af dette Aarhundrede. Efter Forfatterens Død udg. af S. B. THRIGE. Kbh., pp. XIV + 508, 8°.
- A. V. STAGGEMEIER.**
889. **1893-98.** The General-Maps for the Illustration of physical Geography. Kbh., *25, 2°.
- C. N. STARCKE.**
890. **1890.** Skepticismen som led i de åndelige bevægelser siden reformationen. Kbh., pp. VI + 298, 8°.
891. **1897.** Samvittighedslivet . . . Kbh., pp. XII + 718, 8°.
- 1900.** se Olrik, II. (739).
- H. P. STEENSBY.**
892. **1908-10.** Nogle etnografiske Iagttagelser fra en Rejse i Algier og Tunis 1908. **G T** Bd. 19, p. 269-285 †; Bd. 20, p. 24-39 †, 65-76 †, 185-192 †.
- STEFÁN STEFÁNSSON.**
893. **1891-97.** Fra Islands Væxtrige. I-III. **V M** 1890, p. 166-181; 1894, p. 174-212; 1896, p. 118-153.
894. **1901.** Flóra Islands. Géfin út af hinu íslenska bókmennatfjelagi. Kph., pp. XLVI + 258 †, 8°.
- G. STEMANN.**
- 1906.** se Lindbæk, Johs. (502).
- G. STEPHENS.**
895. **1884.** The Old-Northern Runic Monuments of Scandinavia and England now first collected and deciphered. Vol. 3. Lond. Kbh. (tr. Kbh.), pp. VIII + 508 †, 4°.
- P. STORGAARD PEDERSEN.**
896. **1896.** Bidrag til Hing Herreds Historie og Topografi. Ringkøbing, pp. 222, 8°.
897. **1900.** Ulfborg Herred. Ringkøbing, pp. XII + 264, 8°.
- ELIS STRÖMGREN.**
898. **1910.** Über die kosmogonische Stellung der Kometen. Vortrag . . . bei der Astronomenversammlung in Breslau, Sept. 1910. **V a G** Jhg. 45, pp. 8.
- TH. SUNDORPH.**
899. **1903.** Om forskellige Forhold ved Elektricitetens Overgang fra et Legeme til et andet. **O V S** 1903, p. 3-15 †.
900. **1903.** Ueber die Bildung leitender Brücken an der Stelle, wo ein Strom von geringer Spannung unterbrochen wird. **A P C** 4. F., Bd. 10, p. 198-204 †.
- POUL SVEISTRUP.**
901. **1894.** Syersker. Et Bidrag til Belysning af de københavnske Syerskers Livsvilkaar. Kbh., pp. II + 142, 8°.
902. **1899.** Københavnske Syerskers og Smaakaarsfamiliers Kostudgifter. **Nø T R.** 3, Bd. 7, p. 577-629.
903. **1901.** De københavnske Syerskers Tilfredshed. **Nø T R.** 3, Bd. 9, p. 97-128.
- CARL TH. SØRENSEN.**
904. **1903-04.** Bernadotte i Norden . . . 1-3. Del Kbh., pp. XII + 292; VIII + 268; VIII + 264, 8°.
- S. SØRENSEN.**
905. **1904-09.** An Index to the Names in the Mahabharata . . . Lond., pp. XLIV + 288, 4° [ikke afslutt.].
¹Udg. efter Forf.s Død af Dines Andersen.

WILLIAM SØRENSEN.

906. 1884. Om Lydorganer hos Fiske. Kbh., pp. X + 246 *4, 8° [phil. Disp].
907. 1895. Are the extrinsic muscles of the air-bladder in some Siluroideæ and the »elastic spring« -apparatus of others subordinate to the voluntary production of sounds? What is, according to our present knowledge, the function of the Weberian ossicles? A contribution to the biology of fishes. **J A P** Vol. 29 (N. S., Vol. 9), p. 109-139, 205-229, 399-423, 518-552 †.
908. 1896. Opiliones Laniatores a cl. dr. Yngve Sjöstedt in Kamerun (Africa centrali) collectos, descriptis William Sørensen. **E T** Årg. 17, p. 177-202.
1897. *se* Hansen, H. J. (247).
909. 1898. Arachnida Groenlandica (Aearis exceptis). **V M** 1898, p. 176-235.
910. 1898. Some remarks on Dr. Thilo's memoir on »Die Umbildungen an den Gliedmassen der Fische« [**M J** Bd. 24, p. 287]. **M J** Bd. 25, p. 170-189 †.
911. 1904. Danmarks, Færøernes og Islands Edderkopper med Undtagelse af Theridierne. **E M R.** 2, Bd. 1, p. 240-426.
1904. *se* Hansen, H. J. (259).
1905. *se* Hansen, H. J. (264).
912. 1906. Un animal fabuleux des temps modernes. Analyse critique [af A. Stecker: Gibocellum sudeticum. Sitzber. d. Böhm. Ges. d. Wiss. Jhg. 1875, p. 239]. **O V S** 1906, p. 197-232 †.
913. 1908. Hvorledes lever Larven af Hypoderma bovis de Geer? Et Blad af Videnskabens Historie i de to sidste Hundreder. **E T** Aarg. 29, p. 65-116 †.
914. 1910. Hvor landede Peder Paars? **D St** 1910, p. 119-131.
915. 1910. Arachnoidea. 4. Opiliones. Wissensch. Ergebnisse d. schwedischen zool. Expedition nach dem Kilimandjaro . . . 20, p. 59-82 *1, 4°.

WILLIAM THALBITZER.

916. 1904. A phonetical Study of the Eskimo Language based on Observations made on a Journey in North Greenland 1900-1901. **M G** Bd. 31, pp. XVIII + 406 *3 †.
917. 1904. Phonetical Differentiations in the Eskimo Dialects. **M G** Bd. 31, p. 183-269.
918. 1905. Skrælingerne i Markland og Grønland, deres Sprog og Nationalitet. **O V S** 1905, p. 185-209.
919. 1906. Eskimo Dialects and Wanderings. Verhandl. d. 14. internat. Amerikanistenkongresses in Stuttgart 1904, p. 107-118, 8°.
920. 1908-10. Bidrag til Eskimoernes Fortidshistorie. I-III. **G T** Bd. 19, p. 218-221; Bd. 20, p. 10-17, 213-224 †.
921. 1908. The Eskimo Numerals. **J S F-Ou** Bd. 25, Nr. 2, pp. 26.
922. 1908. Eskimokulturen ved Angmagssalik. **G T** Bd. 19, p. 56-69 †.
923. 1909. Ethnological description of The Amdrup Collection from East Greenland . . . between 68° and 75° lat. N. **M G** Bd. 28, p. 331-542 *2 †.

924. 1909. The heathen priests of East Greenland (angakut). Verhandl. d. 16. internat. Amerikanistenkongresses in Wien 1908, p. 447-464 †, 8°.

T. N. THIELE.

925. 1905. Untersuchungen über die Bahn des Kometen 1886 I von AUGUST SVEDSTRUP. Hrsg. von T. N. Thiele. Kbh., pp. 40, 8°.

A. THISET.

926. 1905. Danske adelige Sigiller fra det XV., XVI. og XVII. Aarhundrede. Kbh., pp. XXVIII + 140 *140, 2°.

JULIUS THOMSEN.

927. 1882-86. Thermochemische Untersuchungen. Bd. 1-4. Lpz., pp. XII + 450 *5; XIV + 506 *1; XVI + 568 *6; XVI + 430 *1, 8°.

TH. THOMSEN.

928. 1879. Chemiske Undersøgelser over Sammensætningen af Træernes Ved. **O V S** 1878, p. 63-86.
929. 1880. Ueber Multipla in dem optischen Drehungsvermögen organischer Verbindungen. **B d c G** Jhg. 13, p. 2269-2272; Jhg. 14, p. 29-35.
930. 1880. Ueber Multipla in dem optischen Drehungsvermögen der Kohlehydrate. **B d c G** Jhg. 13, p. 2168-2169, 2264-2266, 2266-2269.
931. 1881. Die Kohlehydrate und ihre Derivate, nach dem molekularen Drehungsvermögen geordnet. **B d c G** Jhg. 14, p. 134-140, 158-162.
932. 1881. Prof. H. Landolt's Bemerkungen zu meinen Abhandlungen über das optische Drehungsvermögen. **B d c G** Jhg. 14, p. 807-813.
933. 1881. Das optische Drehungsvermögen organischer Verbindungen. Bemerkungen zu Hr. Prof. Landolt's Notiz . . . **B d c G** Jhg. 14, p. 1654-1658.
934. 1881. Om de organiske Forbindelsers optiske Dreiningsevne. **T P C** Aarg. 20, p. 1-21, 65-81.
935. 1881. Rørsukkerets optiske Dreiningsevne i alkaliske Opløsninger. **T P C** Aarg. 20, p. 161-166, 321-324.
936. 1881. Ueber die Rotationsconstanten des Rohrzuckers. **B d c G** Jhg. 14, p. 1651-1653.
937. 1882. Das optische Drehungsvermögen der Aepfelsäure und ihrer Salze bei verschiedenen Temperaturen. **B d c G** Jhg. 15, p. 441-445.
938. 1884-85. Undersøgelser over Ligevægtsforhold i vandige Opløsninger. **O V S** 1884, p. 79-100; 1885, p. 49-84.

VILHELM THOMSEN.

939. 1896. Inscriptions de l'Orkhon déchiffrées par Vilhelm Thomsen . . . Mémoires de la Société Finno-Ougrienne. V. Helsingfors, pp. IV + 224, 8°.

THORKELL THORKELLSON.

1905. *se* Prytz, K. (818).
940. 1906. Die Ionisation in Gasen vermittelt eines ungeeichten Elektroskops bestimmt. **P k Z** Jhg. 7, p. 834-835 †.
941. 1910. The hot Springs of Iceland. **V S S (n m)** R. 7, Bd. 8, p. 179-264 (= Nr. 4, pp. 88) *13 †, 4°.

JÓN THORKESSON.

942. 1890. Háttalykill. Loptis ríka Guttormssonar hinn meiri. Kbh., pp. 50, 8°.
943. 1890-97. Supplement til islandske Ordbøger. 3. Samling. 1-2. Del. Reykj., pp. XX + 1392, 8°.
944. 1892. Islandske håndskrifter i England og Skotland. *Anf N. F.*, Bd. 4, p. 199-237.
- TH. THORODDSEN.
945. 1892-1904. Landfræðissaga Íslands. Gefin út af Hinu íslenzka bókmenntafélagi. I-IV. Reykj., pp. X + 260; VIII + 368; IV + 334; VIII + 410, 8°.
946. 1897-98. Geschichte der isländischen Geographie. Autorisierte Übersetzung von August Gebhardt. Bd. 1-2. Lpz., pp. XVI + 238; XVI + 384, 8°.
947. 1898-99. Jordskjælv i Íslands sydlige Lavland, deres geologiske Forhold og Historie. *GT* Bd. 14, p. 93-113 *1; Bd. 15, p. 93-121.
948. 1899. Explorations in Iceland during the years 1881-98. *GJ* Vol. 13, p. 251-274, 480-513 *1 †.
949. 1899. Uppi á heiðum. Ferðaskýrsla 1898. *Andv Aarg.* 24, p. 10-50, 8°.
950. 1899-1905. Landskjálftar á Íslandi. Gefið út af Hinu íslenzka Bókmentafélagi. Kph., pp. VI + 270 *1, 8°.
951. 1900. Lýsing Íslands. 2. útgáfa . . . Kph., pp. VI + 120 †, 8°.
952. 1900. Kort over Island, udg. og omarb. af Thorvald Thoroddsen. Kbh., 2°.
953. 1901. Geological Map of Iceland. Surveyed in the years 1881-1898. Cph., 2°.
954. 1902. Íslands Fjorde og Bugter. *GT* Bd. 16, p. 58-82 *1.
955. 1902-04. Þættir úr jarðfræði Íslands. *Andv Aarg.* 27, p. 127-176; *Aarg.* 29, p. 17-78.
956. 1903. Hæð fjallvega, bæja og jökla á Íslandi. *Andv Aarg.* 28, p. 67-175 [5: 75].
957. 1903. Geografiske og geologiske Undersøgelser ved den sydlige Del af Faxaflói paa Island. *GT* Bd. 17, p. 26-41, 93-109, 123-145.
958. 1903-04. En Udflugt til Vulkanen Skjaldbreid paa Island. *GT* Bd. 17, p. 181-186.
959. 1905. Die Bruchlinien Islands und ihre Beziehungen zu den Vulkanen. *PM* Bd. 51, p. 49-53 *1.
960. 1905-06. Lavaørkener og Vulkaner paa Íslands Højland. *GT* Bd. 18, p. 26-46, 98-112, 248-260.
961. 1906. Island. Grundriss der Geographie und Geologie. *PM* Ergänzungshft. 152-153, pp. VIII + 358 *3 †.
962. 1907. Skýrslur um skaptárgösin 1783. Safn til sögu Íslands . . . IV, p. 1-73, 8°.
963. 1908-09. Lýsing Íslands. Gefin út af Hinu íslenzka Bókmentafélagi. Bd. 1-2. Kph., pp. VIII + 366 †; 384 †, 8° [ikke afslutt.].
964. 1908-10. Skýrslur um kötlugos. Safn til sögu Íslands . . . IV, p. 186-294, 8°.
965. 1910. De varme Kilder paa Island . . . *OVS* 1910, p. 97-153, 183-257 †.
966. 1910. Skýrslur um mývatnselda. Safn til sögu Íslands . . . IV, p. 385-411, 8°.

P. K. THORSEN.

967. 1901. Landets, Folkets og Sprogets Navn. — Det danske Folkesprog i Sønderjylland. Haandbog i det nordslesv. Spørgsmaals Historie, p. 72-87, 119-167 *1, 8°.
968. 1909. Sprogforandring. Festskrift til Ludv. F. A. Wimmer, p. 205-219, 8°.
- BJARNI THORSTEINSSON.
969. 1906-09. Íslenzk þjóðlög. Kph., pp. XXII + 956, 8°.
- HJALMAR THUREN.
970. 1908. Folkesangen paa Færøerne. Kbh., pp. VIII + 338 †, 8° [Ogs. m. engelsk Tit.].
- M. P. A. TRAUSTEDT.
971. 1885. Spolia atlantica. Bidrag til Kundskab om Salperne. *V S S (nm)* R. 6, Bd. 2, p. 335-400 (= Nr. 8, pp. 66) *2.
- HOLGER TRAUTNER.
972. 1907. Étude sur l'étiologie et la pathologie générale de la Goutte. Union médicale et scientifique du Nord-Est No. 3-6, 8°.
973. 1907. Betragtninger over Colitis colica og dens Behandling. *UL Aarg.* 69, p. 651-664, 679-690.
974. 1909. Untersuchungen über das Verhalten der Harnsäure bei Säuglingen und Typhuspatienten sowie über die Entstehung der Harnsäure. *Nm A* 1909, Afd. 2, Nr. 2, pp. 64.
- V. TRENCKNER.
975. 1888. The Majjhima-Nikāya. Ed. by V. Trenckner. Vol. 1. Lond., pp. VI + 574, 8°.
- V. TRIER.
1909. *se* Juel, C. (397).
- E. TROJEL.
976. 1888. Middelalderens Elskovshoffer. Kbh., pp. VI + 228, 8° [phil. Disp.].
977. 1892. Andreae Capellani Regii Francorum De Amore Libri tres. Recensuit E. Trojel. Havn., pp. LXVIII + 362, 8°.
- MARIUS TSCHERNING.
978. 1894. Oeuvres ophthalmologiques de Thomas Young. Traduites et annotées par M. Tscherning. Cph., pp. X + 248 *4 †, 8°.
- UDVALGET FOR MINDEFESTEN I ANL. AF STORMEN PAA KØBENHAVN 11. FEBR. 1659.
979. 1909. BERING LIISBERG: Stormen paa København og dens Forspil. Med et Udvalg af Sange. Kbh., pp. 40 †, 8°.
- UDVALGET FOR NATURFREDNING.
980. 1909. A. MENTZ: Naturfredning særlig i Danmark. Kbh., pp. VI + 64 †, 8°.
- F. ULDALL.
981. 1906. Danmarks middelalderlige Kirkeklokker. Kbh., pp. LVIII + 328 †, 4°.

JOHAN ULRICH.

982. 1896. Undersøgelser over Kjæbeledet hos Mennesket med særligt Hensyn til de mekaniske Forhold. Kbh., pp. X + 100 *6 †, 4° [med. Disp.].

J. L. USSING.

983. 1883. Fra Hellas og Lilleasien i Foraaret 1882. Kbh., pp. IV + 268 *2, 8°.
984. 1889. Nedre-Ægypten. Kbh., pp. VI + 194 *1 †, 8°.
985. 1895. En romersk Indskrift fra Celeia i Noricum. O V S 1895, p. 32-36.
986. 1895. Midtgruppen paa Parthenonsfrisen. O V S 1895, p. 144-155.
987. 1897. Pergamos, dens Historie og Monumenter. Kbh., pp. VIII + 166 *3 †, 8°.
988. 1897. Scenica, filologisk-archæologiske Betragtninger . . . O V S 1897, p. 253-279.
989. 1898. Om Phidias' Athenestatuer, særlig Kliduchos. V S S (h ph) R. 6, Bd. 4, p. 289-338 (= Nr. 5, pp. 50) *1 †.
990. 1899. Afsluttende Bemærkninger om det græske Theater og Vitruvs Forhold dertil. O V S 1899, p. 467-489 †.
991. 1900. Bidrag til Kundskab om Alteret hos Grækerne. O V S 1900, p. 249-290 †.
992. 1900-01. Achilles' Skjold. N T FI R. 3, Bd. 9, p. 15-28.
993. 1900-01. Det store Alter i Pergamos. N T FI R. 3, Bd. 9, p. 113-119.
994. 1902. Om den rette Forstaaelse af Bevægelser og Stillinger i nogle antike Kunstværker. V S S (h ph) R. 6, Bd. 5, p. 267-307 (= Nr. 2, pp. 42) *1 †.
995. 1903. Ara pacis Augustæ. O V S 1903, p. 17-46 †.

N. V. USSING.

996. 1894. Mineralogisk-petrografiske Undersøgelser af Grønlandske Nefelinsyeniter . . . M G Hft. 14, p. 1-220 *7.

H. VALENTINER.

997. 1896-99. Oeuvres scientifiques de L. LORENZ. Revues et annotées par H. Valentiner. Tome 1-2. Cph., pp. XXIV + 530 *1; IV + 584, 8°.

C. F. WANDEL.

998. 1898-1900. Iagttagelser over Overfladevandets Temperatur, Saltholdighed og Plankton paa islandske og grønlandske Skibrouter i 1897, foretagne under Ledelse af C. F. Wandel, bearbejdede af MARTIN KNUDSEN og C. OSTENFELD. Kbh., pp. 94 *8; i 1898, pp. 94 *8; i 1899, pp. II + 94 *11, 8°.

VILH. WANSCHER.

999. 1906. Den æsthetiske Opfattelse af Kunst. Kbh., pp. IV + 120 †, 8°.
1000. 1908. Rafael og Michelangelo. Deres Arbejder i Vatikanet og det sextantske Kapel. Kbh. (tr. Aarhus), pp. VIII + 256 *23, 8°.
1001. 1909. Rembrandt. Nogle af hans senere Raderinger. Kstbl Aarg. 1, p. 12-16 †, 48-53 †.

EUG. WARMING m. fl. Botanikere.

1002. 1901-08. Botany of the Færøes based upon Danish Investigations. Cph. Chria. Lond. (tr. Kbh.), pp. XLVI + 1070 *24 †, 8°.

P. VEDEL.

1003. 1882. Den ældre Grev Bernstorffs Ministerium. Indledning til »Correspondance ministérielle du comte J. H. E. Bernstorff«. Kbh., pp. VIII + 386, 8°.
1004. 1882. Correspondance ministérielle du comte J. H. E. Bernstorff 1751-1770. Publié par P. Vedel. Tome 1-2. Cph., pp. XXIV + 420 *1; IV + 506, 8°.
1005. 1887. Histoire des relations de la France et du Danemark . . . 1751-1770. Par Édouard de Barthélemy: Complément de la »Correspondance ministérielle du comte J. H. E. Bernstorff« publié par P. Vedel. Cph., pp. VI + 342, 8°.

VALD. VEDEL.

1006. 1906. Ridderromantiken i fransk og tysk Middelalder. Kbh., pp. XIV + 482 †, 8°.
1007. 1908. Humanisme og Renæssance. Verdenskulturen Bd. 4, Del 2, p. 295-466 *15 †, 8°.

B. WEDELL WEDELLSBORG.

1008. 1900. Om Landbruget i Danmark . . . Udg. af Landbrugsafdelingen i Komiteen for Danmarks Deltagelse i Verdensudstillingen i Paris 1900 ved RUDOLF SCHOU. Kbh., pp. CXX + 330 *26 †, 4° [Ogs. m. fransk Tit.].

H. WEITEMEYER.

1009. 1898-1906. J. P. TRAP: Kongeriget Danmark. 3. omarb. Udg. . . af H. Weitemeyer. Bd. 1-5. Kbh., pp. XII + 604 *5 †; XII + 980 *19 †; X + 800 *25 †; XII + 1028 *17 †; X + 918 + 162 *14 †; Personalregister, pp. II + 262, 8°.

C. WESENBERG-LUND.

1010. 1897. Biologiske Studier over Ferskvandsbryozoa. V M 1896, p. 252-363 *5.
1011. 1898. Über dänische Rotiferen und über die Fortpflanzungsverhältnisse der Rotiferen. (Vorläufige Mittheilung.) Z A Bd. 21, p. 200-211.
1012. 1899. Danmarks Rotifera. I. Grundtrækkene i Rotiferernes Økologi, Morfologi og Systematik. Kbh., pp. 152 *2, 8° [phil. Disp.].
1013. 1900. Von dem Abhängigkeitsverhältnis zwischen dem Bau der Planktonorganismen und dem spezifischen Gewicht des Süßwassers. B C Bd. 20, p. 606-619, 644-656.
1014. 1901. Studier over Søkalk, Bønnemalm og Søgytje i danske Indsøer. M G F Nr. 7, pp. 180 *3 †.
1015. 1902. Sur l'existence d'une faune relicte dans le lac de Furesö. O V S 1902, p. 257-303 *1 †.
1016. 1903. Sur les Égagropila Sauteri du lac de Sorö. O V S 1903, p. 167-204 *1.
1017. 1904. Dansk Ferskvandsbiologisk Laboratorium Op. 5. Studier over de danske Søers Plankton. Spec. Del. I. Tekst. Kbh., pp. LIV + 224 †. — II. Bilag. ib., pp. 38 *29 †, 4° [Ogs. m. engelsk Tit.].

1018. 1905. A Comparative Study of the Lakes of Scotland and Denmark. **P S E** Vol. 25, p. 401-448 *2.
1019. 1906. Ueber Süßwasserplankton. **Prom** Jhg. 17, p. 785-790, 801-804, 817-820.
1020. 1906. Umformungen des Erdbodens. Beziehungen zwischen Dammerde, Marsch, Wiesenland und Schlamm. Übersetzt von Gerloff. **Prom** Jhg. 16, p. 561 †.
1021. 1906. Om Kvartærgeologernes Stilling til Begrebet Biologisk Variation. **M G F** Nr. 12, p. 65-69.
1022. 1907. On the Occurrence of *Fredericella sultana* Blum. and *Paludicella Ehrenbergii*. **M G** Bd. 34, p. 63-75.
1023. 1908. Danish Freshwater Biological Laboratory: Op. 5. Plankton Investigations of the Danish Lakes. General Part. I. Text. Cph., pp. XIV + 390. — Appendix. *ib.*, pp. VIII *46, 4°.
1024. 1909-10. Notizen aus dem biologischen Süßwasser-Laboratorium Frederiksdal. 1-7. **IRH** Bd. 1, p. 510-512, 512-513, 513-515, 869-871; Bd. 2, p. 231-233; Bd. 3, p. 122-127, 128-135.
1025. 1909-11. Mitteilungen aus dem biologischen Süßwasserlaboratorium. Frederiksdal . . . 1, 2, 4, 5, 6, 9. **IRH** Bd. 1, p. 574-609 †; Bd. 2, p. 153-162 †, 424-448 †; Bd. 3, p. 93-114 *1 †, 467-486; **Biolog. Suppl.** Serie 1, p. 1-44 †.
1026. 1909. Om Limnologiens betydning for kvartærgeologien . . . **G F F** Bd. 31, pp. 449-470.
1027. 1910. Grundtrækkene i Ferskvandsplanktonets Biologi og Geografi. **Ymer** p. 90-133.
- HARALD WESTERGAARD.
1028. 1901. Die Lehre von der Mortalität und Morbilität. 2. vollst. umgearb. Aufl. Jena, pp. X + 702, 8°. 1907-09. *se* Hansen, Søren (276).
- CL. WILKENS.
1029. 1911. Livets Grundværdier. Kbh., pp. VIII + 302, 8°.
- LUDV. F. A. WIMMER.
1030. 1893-1908. De danske runemindesmærker. Bd. 1-4. Kbh., pp. 20 + CXCVI *2 †; VIII + 502 †; IV + 328 †; X + 234 + XCVIII †, 4°.
- CHR. WINTHER.
1031. 1902. Ueber eine leicht herstellbare Cuvette für Strahlenfilter. **B d c G** Jhg. 35, p. 1976-1977.
1032. 1902. Rotationsdispersionen hos de spontant aktive Stoffer. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 11, p. 141-202 (= Nr. 3, pp. 64) †.
1033. 1903. Polarimetriske Undersøgelser II: Rotationsdispersionen i Opløsninger. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 11, p. 271-333 (= Nr. 5, pp. 64) †.
1034. 1906. Zur Theorie der optischen Drehung. **Z pk Ch** Bd. 55, p. 257-280; Bd. 56, p. 703-718 †.
1035. 1906. Studien über katalytische Razemisierung. **Z pk Ch** Bd. 56, p. 465-511, 719-749.
1036. 1907. Bidrag til den optiske Drejnings Teori. Kbh., pp. XIV + 142 †, 8° [phil. Disp.].
- C. J. WITH.
1037. 1911. — et EHLERS, BOURRET: Rapport d'en-
- semble sur les travaux de la Mission dano-française d'étude de la Lèpre aux Antilles danoises 1909. **A D S** Bd. 106, p. 193-210.
1038. 1911. — et EHLERS, BOURRET: Recherches sur le mode de propagation et les procédés de diagnostic bactériologique de la lèpre. **B S P e** Tome 4, p. 239-253.
- H. G. WIWEL.
1039. 1901. Synspunkter for dansk sproglære. Kbh., pp. XVI + 366, 8°.
- H. S. VODSKOV.
1040. 1897. Sjaeledyrkelse og Naturdyrkelse. Bd. 1: Rig-Veda og Edda. Kbh., pp. CLIV + 560, 8°.
- F. VOGELIUS.
1041. 1900. Studier over den Friedländerske Bacil. Kbh. (tr. Odense), pp. VIII + 192 *2 †, 8° [med. Disp.].
- KURT WULFF.
1042. 1910. Indonesische Studien. I. **Anth** Bd. 5, p. 219-230, 457-472.
- H. G. ZEUTHEN.
1043. 1885. Keglesnitslæren i Oldtiden. **V S S (n m)** R. 6, Bd. 3, p. 1-316 (= Nr. 1, pp. 320) †.
1044. 1903. Forelæsninger over Matematikens Historie. II. 16de og 17de Aarhundrede. Kbh., pp. XII + 612 †, 8°.
1045. 1909. Sur les rapports entre les anciens et les modernes principes de la géométrie. **Atti del IV congresso internazionale dei matematici** . . Vol. 3, p. 422-427, 8°.
1046. 1909. Exemple d'une Correspondance sans Wertigkeit. **Atti del IV congresso internazionale dei matematici** . . Vol. 2, p. 227-230, 8°.
1047. 1909. Quelques traits de la propagation de la science de génération en génération. **Sc** Vol. 5, p. 1-17.
1048. 1910. Notes sur l'histoire des mathématiques VIII. Sur la constitution des livres arithmétiques des éléments d'Euclide . . **O V S** 1910, p. 395-435.
- L. ZINCK.
1049. 1901. Nordisk Arkæologi. Stenaldersstudier III. Kbh., pp. VI + 238 †, 8°.
- H. P. T. ØRUM.
1050. 1904. Kolorimetrisk Sukkerbestemmelse. **H-T** R. 4, Bd. 12, p. 289-297.
1051. 1904. Kolorimetrisk Eisenbestimmung im Blute mit Meisling's Universalkolorimeter. **Z a Ch** Jhg. 43, p. 147-159.
1052. 1905. Quantitative Indicanbestimmung im Harne mit dem Meislingschen Kolorimeter. **Z ph Ch** Bd. 45, p. 459-465.
- ØSTIFTERNES HISTORISK-TOPOGRAFISKE SELSKAB.
1053. 1903. Borgerlige Hjem i Helsingør for 300 Aar siden. Af JØRGEN OLRİK. Kbh., pp. VIII + 186, 8°.

E. ØSTRUP.

1054. 1892. Undersøgelse af Diatomeerne i Støvet fra Regnen d. 3. Maj 1892. **V M** 1892, p. 139-142 †.
1055. 1895. Marine Diatoméer fra Østgrønland. **M G** Hft. 18, p. 397-476 *6.
1056. 1896-1900. Diatoméerne i nogle islandske Surtarbrand-Lag. I-II. **M G F** Nr. 3, p. 85-94 †; Nr. 6, p. 23-32 *1.
1057. 1897. Ferskvands-Diatoméer fra Øst-Grønland. **M G** Hft. 15, p. 254-290 *1 †.
1058. 1897. Kyst-Diatoméer fra Grønland. **M G** Hft. 15, p. 307-362 *1.
1059. 1899. — og N. HARTZ: Danske Diatoméjord-Aflejringer og deres Diatoméer. **D G U R.** 2, Nr. 9, pp. IV + 82 *2.
1060. 1900. Diatoméer fra Tellina calcaria Leret i Røgle Klint. **M G F** Nr. 6, p. 21-22.
1061. 1901. Freshwater Diatoms from the Færøes . . . Botany of the Færøes Part 1, p. 260-303 *1 †, 8°.
1062. 1902. Diatoms from the Marine Algæ of the Færøes. Botany of the Færøes Part 2, p. 533-557 †, 8°.
1063. 1903. Freshwater Diatoms. Flora of Koh Chang Part VII. **B T** Bd. 25, p. 28-41 *1.
1064. 1904. Marine Diatoms. Flora of Koh Chang Part VIII. **B T** Bd. 26, p. 267-313 *2.
1065. 1908. Beiträge zur Kenntnis der Diatomeenflora des Kossogolbeckens . . . **Hedw** Bd. 48, p. 74-100 *2.
1066. 1909. Eem-Zonernes (Cyprinalerets) Flora af N. HÄRTZ med Diatomébestemmelser af Ernst Østrup. **D G U R.** 2, Nr. 17, p. 103-114, 182-191 †.
1067. 1910. Danske Diatoméer. Kbh., pp. XXVI + 324 *5 †, 8°.
1068. 1910. Diatoms from North-East Greenland . . . Danmark-Ekspeditionen . . . Bd. 3, X. **M G** Bd. 43, p. 193-256 *2.

J. ØSTRUP.

1069. 1894. Topografiske bemærkninger til Xenofons Anabasis, første bog, kap. II og IV. Festschrift til Vilhelm Thomsen, p. 66-80, 8°.
1070. 1895. Historisk topografiske Bidrag til Kendskabet til den syriske Ørken. **V S S (h ph)** R. 6, Bd. 4, p. 61-91 (= Nr. 2, pp. 34) *1 †.
1071. 1897. Contes de Damas recueillis et traduits avec une introduction et une esquisse de grammaire par J. Oestrup. Leyde, pp. X + 162, 8°.

FORKLARING AF DE BENYTTED E FORKORTELSER

* med efterfølgende Tal betegner Antallet af Tavler, Kort eller Tabeller, † betegner Figurer i Teksten (f. Eks. *2 † = med 2 Tavler og med Figurer i Teksten).

A A = Anatomischer Anzeiger. 8°.

A A Pt = Annaes scientificos da Academia Polytechnica do Porto. 8°.

A D S = Archiv für Dermatologie und Syphilis. 8°.

A E n = Annales de l'École normale, Paris. 8°.

A f B = Arkiv för Botanik. 8°.

A f O = Archiv für Ophthalmologie. 8°.

A f Z = Arkiv för Zoologi. 8°.

A G m W = Abhandlungen zur Geschichte der mathematischen Wissenschaften. 8°.

A G N = Archiv für die Geschichte der Naturwissenschaften und der Technik. 8°.

A g Ps = Archiv für die gesamte Psychologie. 8°.

A I P = Annales de l'Institut Pasteur. 8°.

A M = Acta Mathematica. 4°.

A M N H = Annals and Magazine of Natural History. 8°.

A M P = Archiv der Mathematik und Physik. 8°.

A Mt = Annali di matematica pura ed applicata. 8°.

Andv = Andvari. 8°.

A n f = Arkiv för nordisk filologi. 8°.

A N O = Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed og Historie. 8°.

Anth = Anthropos. Internationale Zeitschrift für Völker- und Sprachenkunde. 8°.

A P C = Annalen der Physik und Chemie. 8°.

Arch = Architekten. 8°.

A s P = Archiv für slavische Philologie. 8°.

Ast N = Astronomische Nachrichten. 4°.

Atl = Atlanten. 8°.

B ast = Bulletin astronomique. 8°.

B C = Biologisches Centralblatt. 8°.

B C h = Bulletin de Correspondance hellénique. 8°.

B C H = Bulletin de la Commission royale d'Histoire de l'Académie royale de Belgique. 8°.

B d c G = Berichte der deutschen chemischen Gesellschaft. 8°.

Bh S = Bornholmske Samlinger. 8°.

BL = Bibliothek for Læger. 8°.

B M = Bibliotheca Mathematica. 8°.

B M H N = Bulletin du Muséum d'Histoire naturelle, Paris. 8°.

B m J = The British medical Journal. 4°.

B M O M = Bulletin du Musée océanographique de Monaco. 8°.

B S a = Bulletin de la Société astronomique de France. 8°.

B S P e = Bulletin de la Société de Pathologie exotique. 8°.

B T = Botanisk Tidsskrift. 8°.

C B P = Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde und Infektionskrankheiten. 8°.

C J = Crelles Journal für die reine und angewandte Mathematik. 4°.

C R A P = Comptes Rendus hebdomadaires des séances de l'Académie des Sciences, Paris. 4°.

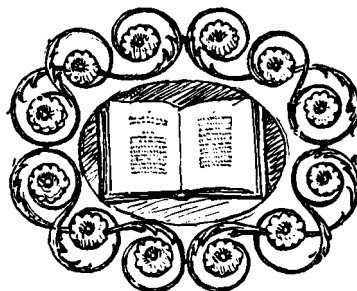
D G U = Danmarks geologiske Undersøgelse. 8°.

D M = Danske Magazin. 4°.

- D m W** = Deutsche medizinische Wochenschrift. 4°.
Dn = Dania. 8°.
D St = Danske Studier. 8°.
D T = Dansk Tidsskrift. 8°.
E m = Enseignement mathématique. 8°.
E M = Entomologiske Meddelelser. 8°.
E T = Entomologisk Tidsskrift. 8°.
F n f = Foreningen til norske fortidsmindesmærkers bevaring. Aarsberetning. 8°.
G B-A = Gazette des Beaux-Arts. 4°.
G F F = Geologiska Föreningens i Stockholm Förhandlingar. 8°.
G J = The Geographical Journal. 8°.
Glb = Globus. 4°.
G M = Gads danske Magasin. 8°.
G mt = Giornale di matematiche. 8°.
G T = Geografisk Tidsskrift. 4°.
H B V = Hessische Blätter für Volkskunde. 8°.
Hedw = Hedwigia. Organ für Kryptogamenkunde und Phytopathologie. 8°.
Herm = Hermes. Zeitschrift für classische Philologie. 8°.
H M K = Historiske Meddelelser om København. 8°.
Hs T = Hedeselskabets Tidsskrift. 8°.
H T = Historisk Tidsskrift. 8°.
H-T = Hospitals-Tidende. 8°.
Hyg = Hygiea. 8°.
Ing = Ingeniøren. 4°.
I R H = Internationale Revue der gesamten Hydrobiologie und Hydrographie. 8°.
J A P = The Journal of Anatomy and Physiology. 8°.
J d a l = Jahrbuch des kaiserlich deutschen archäologischen Instituts. 4°.
J L S = The Journal of the Linnean Society, Zoology. 8°.
J p Ch = Journal für praktische Chemie. 8°.
J S F-Ou = Journal de la Société Finno-Ougrienne. 8°.
Kchr = Kunstchronik. Wochenschrift für Kunst und Kunstgewerbe. 4°.
KMA = Klinische Monatsblätter für Augenheilkunde. 8°.
K S = Kirkehistoriske Samlinger. 8°.
Kstbl = Kunstbladet. 4°.
L'A = L'Arte. Rivista di Storia dell'Arte medioevale e moderna. 4°.
L Géog = La Géographie. 8°.
L mt = Le matematiche. 8°.
M A = Mathematische Annalen. 8°.
M A I = Mitteilungen des kaiserlich deutschen archäologischen Instituts. Athenische Abteilung. 8°.
M C L = Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet. 8°.
M D = Maanedsskrift for Dyrslæger. 8°.
M F L = Meddelelser fra Finsens medicinske Lysinstitut. 8°.
M G = Meddelelser om Grønland. 8°.
M G F = Meddelelser fra Dansk Geologisk Forening. 8°.
M J = Morphologisches Jahrbuch. 8°.
M I = Militærlægen. 8°.
M M H = Mitteilungen aus dem Naturhistorischen Museum in Hamburg. 4°.
M M P = Monatshefte für Mathematik und Physik. 8°.
M P = Monuments Piot. Monuments et Mémoires publ. de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. 4°.
M T = Militært Tidsskrift. 4°.
Mt F L = Mitteilungen aus Finsens medicinske Lysinstitut. 8°.
M va G = Mitteilungen der vorderasiatischen Gesellschaft. 8°.
N A L-C = Nova Acta Academiae Cæsareæ Leopoldino-Carolinæ... Naturæ Curiosorum. 4°.
N A M = Nouvelles Annales de Mathématiques. 8°.
Natr = Nature. 4°.
N A W = Nieuw Archief voor Wiskunde. 8°.
N m A = Nordiskt medicinskt Arkiv. 8°.
N Mn = Naturen og Mennesket. 8°.
N o T = Nordisk oftalmologisk Tidsskrift. 8°.
N T Ab = Nyt Tidsskrift for Abnormvæsenet. 8°.
N T Fl = Nordisk Tidsskrift for Filologi. 8°.
N T M = Nyt Tidsskrift for Matematik. 8°.
N T T = Nordisk Tidsskrift for Terapi. 8°.
Nø T = Nationaløkonomisk Tidsskrift. 8°.
O F T = Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift. 8°.
O V S = Oversigt over det Kgl. Danske Videnskaberne Selskabs Forhandlinger. 8°.
P A O = Publikationen des Astrophysikalischen Observatoriums zu Potsdam. 4°.
Pk Z = Physikalische Zeitschrift. 4°.
P M = Petermann's Mitteilungen. 4°.
Prom = Prometheus. Illustr. Wochenschrift über die Fortschritte in Gewerbe, Industrie und Wissenschaft. 8°.
P S E = Proceedings of the Royal Physical Society of Edinburgh. 8°.
P T = Personalhistorisk Tidsskrift. 8°.
P Z S = Proceedings of the scientific Meetings of the Zoological Society of London. 8°.
Q J G S = The Quarterly Journal of the Geological Society. 8°.
Q J M S = The Quarterly Journal of Microscopical Science. 8°.
R a = Revue archéologique. 8°.
R A L = Rendiconti della R. Accademia dei Lincei. 8°.
R C P = Rendiconti del Circolo matematico di Palermo. 8°.
R d'A = Rassegna d'Arte. 4°.
R ég = Revue égyptologique. 4°.
R K = Repertorium für Kunstwissenschaft. 8°.
R s Z = Revue suisse de Zoologie. 8°.
R t m = Revista trimestral de matemáticas. 8°.
S B A = Sitzungsberichte der mathem.-phys. Klasse der Kgl. Bayerischen Akademie der Wissenschaften. 8°.
Sc = Rivista di Scienza »Scientia«. 8°.
S G M = The Scottish Geographical Magazine. 8°.
Sj Aa = Sønderjydske Aarbøger. 8°.
Sm = La Semaine médicale. 2°.
Sph = Sphinx. Revue critique embrassant le Domaine entier de l'Égyptologie. 8°.
S S G = Sitzungsberichte der kgl. Sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften. 8°.

- S S O** = Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning. 8°.
T f I = Tidsskrift for Industri. 4°.
T F T = Den tekniske Forenings Tidsskrift. 4°.
Th T = Theologisk Tidsskrift for den danske Folkekirke. 8°.
T L P = Tidsskrift for Landbrugets Planteavl. 8°.
Tl sk = Tilskueren. 8°.
T L ø = Tidsskrift for Landøkonomi. 8°.
T P C = Tidsskrift for Physik og Chemi. 8°.
T Sv = Tidsskrift for Skovvæsen. 8°.
U-J B = Blandinger udg. af Universitets-Jubilæets danske Samfund. 8°.
U L = Ugeskrift for Læger. 8°.
U L F = Upsala Läkareförenings Förhandlingar. 8°.
U S M B = United States National Museum. Bulletin. 4°.
V a G = Vierteljahrsschrift der astronomischen Gesellschaft. 8°.
V d m t = Valdensermissionstidende. 8°.
V M = Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn. 8°.
V S S (h ph) = Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter. Hist. og philos. Afd. 4°.
V S S (n m) = Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter. Naturv. og math. Afd. 4°.
- Ymer** = Ymer. Utg. af Svenska sällskapet för antropologi och geografi. 8°.
Z A = Zoologischer Anzeiger. 8°.
Z a Ch = Zeitschrift für analytische Chemie. 8°.
Z a o Ch = Zeitschrift für anorganische Chemie. 8°.
Z d g G = Zeitschrift der deutschen geologischen Gesellschaft. 8°.
Z d m G = Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft. 8°.
Z f B = Zeitschrift für Bücherfreunde. 4°.
Z I k = Zeitschrift für Infektionskrankheiten. 8°.
Z J = Zoologische Jahrbücher. Abteil. f. Systematik. 8°.
Z ph Ch = Zeitschrift für physiologische Chemie. 8°.
Z p k Ch = Zeitschrift für physikalische Chemie. 8°.
Z Sph = Zeitschrift für Sinnesphysiologie. 8°.
Z w M = Zeitschrift für wissenschaftliche Mikroskopie. 8°.
Z v S = Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung. 8°.
Z w Z = Zeitschrift für wissenschaftliche Zoologie. 8°.
Z ä S = Zeitschrift für ägyptische Sprache und Altertumskunde. 8°.

OVERSIGT OVER AFDELING B.^s FORMUESFOR- HOLD OG SAMLEDE BEVILLINGER 1876–1910

		Statutmæssigt Tilskud i KRONER	Andel i Fondets Overskud i KRONER	Formue i KRONER	Deraf i Værdipapirer KRONER	Udbetalte Bevillinger i KRONER
1876-1877		10,000. 00				1,500. 00
1877-1878		10,000. 00				8,238. 50
1878-1879		10,000. 00				6,365. 00
1879-1880	¹ / ₁₀ 1880	25,000. 00		16,534. 92		14,048. 95
1880-1881		25,000. 00		24,775. 07		25,000. 35
1881-1882		40,000. 00		39,425. 39		22,281. 00
1882-1883		40,000. 00		55,245. 99	25,060. 03	21,393. 75
1883-1884		40,000. 00		72,354. 81	30,000. 00	22,076. 00
1884-1885	¹ / ₁₀ 1885	40,000. 00		87,207. 00	50,000. 00	23,253. 00 ¹
1885-1886		40,000. 00		94,737. 39	60,000. 00	28,504. 39 ²
1886-1887		40,000. 00		121,538. 66	90,000. 00	18,154. 58 ³
1887-1888		40,555. 55		142,158. 29	110,000. 00	20,482. 55
1888-1889		39,444. 45		167,920. 26	134,000. 00	15,285. 02
1889-1890	¹ / ₁₀ 1890	40,000. 00		182,171. 70	159,000. 00	28,103. 84
1890-1891		40,000. 00		195,244. 98	174,000. 00	29,219. 00
1891-1892		40,000. 00		202,578. 64	174,000. 00	35,282. 17
1892-1893		40,000. 00		208,265. 56	180,000. 00	37,289. 34
1893-1894		40,000. 00		193,435. 12	170,000. 00	57,552. 65
1894-1895	¹ / ₁₀ 1895	40,000. 00		159,460. 13	138,000. 00	78,553. 39
1895-1896		40,000. 00		151,939. 17	138,000. 00	83,568. 83
1896-1897		40,000. 00	26,636. 36	118,784. 10	119,000. 00	103,883. 48 ⁴
1897-1898		40,000. 00	-189,000. 00	185,504. 70	119,000. 00	166,680. 85
1898-1899		40,000. 00	81,812. 74	192,319. 03	119,000. 00	119,130. 49
1899-1900	¹ / ₁₀ 1900	40,000. 00	187,498. 20	162,545. 37	119,000. 00	227,280. 52 ⁵
1900-1901		40,000. 00	217,481. 14	265,855. 24	230,000. 00	199,992. 06 ⁶
1901-1902		40,000. 00	104,429. 43	260,986. 83	251,000. 00	159,565. 80
1902-1903		40,000. 00	99,387. 74	271,533. 87	251,000. 00	140,906. 92
1903-1904		40,000. 00	99,000. 00	258,240. 22	258,000. 00	161,919. 49 ⁷
1904-1905	¹ / ₁₀ 1905	40,000. 00	130,500. 00	276,530. 84	258,000. 00	164,455. 67
1905-1906		40,000. 00	130,500. 00	311,762. 29	273,300. 00	146,680. 84
1906-1907		40,000. 00	177,693. 37	385,299. 54	323,300. 00	158,104. 68
1907-1908		40,000. 00	326,891. 26	537,451. 41	493,300. 00	232,110. 42
1908-1909		40,000. 00	274,449. 87	627,102. 00	553,700. 00	246,960. 96
1909-1910	¹ / ₁₀ 1910	40,000. 00	195,972. 79	688,568. 62	649,000. 00	240,859. 69
						3,044,682. 18

¹ Egentlig 23,753 Kr., men en Bevilling til Bearbejdelse af Dijmpnaexpeditionens Materiale er tilbagebetalt med 500 Kr.

² Egentlig 32,004 Kr. 39, men en Bevilling til samme Formaal er tilbagebetalt med 3,500 Kr.

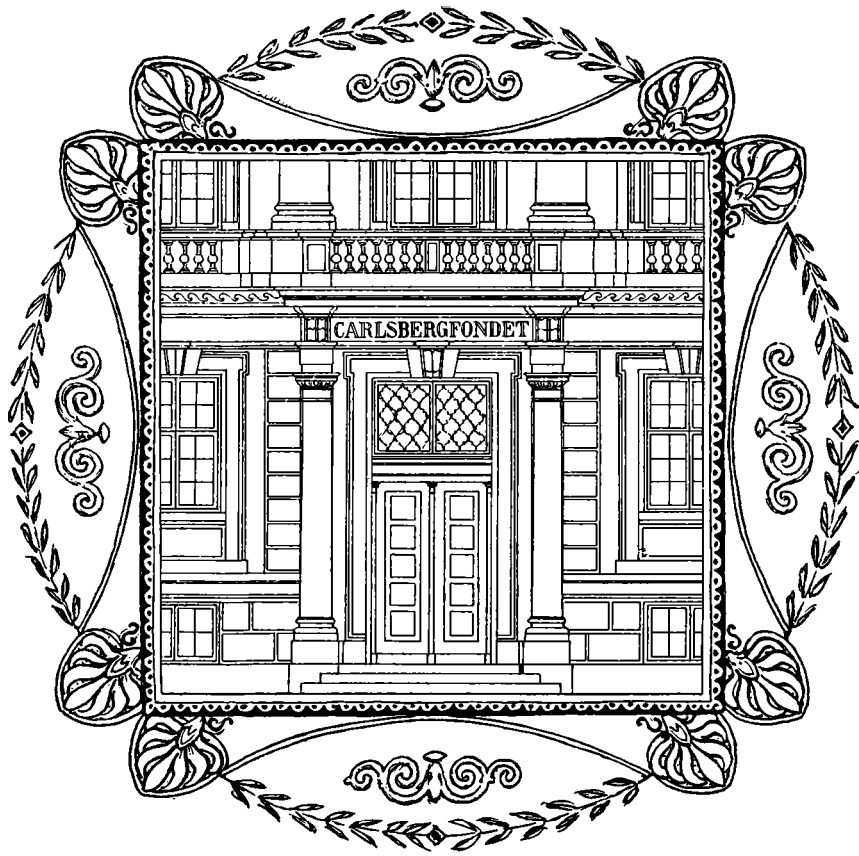
³ Egentlig 19,154 Kr. 58, men en Bevilling paa 1000 Kr. til samme Formaal er tilbagebetalt.

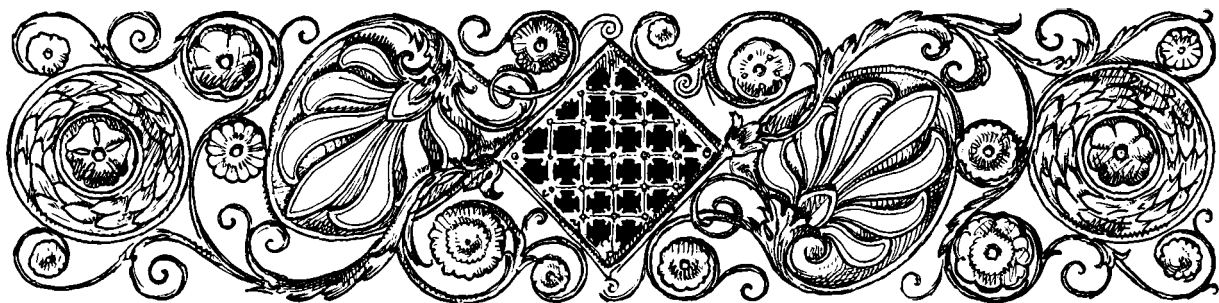
⁴ Heri som i alle følgende Aar indbefattes 10,000 Kr. til Videnskabernes Selskab.

⁵ Egentlig 261,637 Kr. 49, men paa Amdrupexpeditionen er tilbagebetalt 30,408 Kr. 78, paa Dr. Kinchs Rejse er tilbagebetalt 3,948 Kr. 19.

⁶ Egentlig 205,492 Kr. 06, men af det internationale hydrografiske Bureau er tilbagebetalt 5,500 Kr.

⁷ Egentlig 164,919 Kr. 49, men et Laan til Oldskriftselskabet er tilbagebetalt med 3000 Kr.

NAVNEREGISTER

TIL FORTEGNELSERNE OVER UDBETALTE BEVILLINGER OG UDGIVNE VIDENSKABELIGE ARBEJDER.

(Tallene uden for Parentes henviser til Siderne i Fortegnelsen over Bevillingerne,
Tallene i Parentes til Litteraturfortegnelse Løbenumre.)

- Albrechtsen, K. S., 196.
 Amberg, H. C., (300).
 Amdrup, G., 150, (1) (120).
 Ammundsen, Vald., 168.
 Andersen, C. Chr., 155, (2).
 Andersen, Dines, 196, (3-4) (905).
 Andersen, J. Oskar, 134, 169, (5-6).
 Andersen, N., 155, (7).
 Andersen, Nikolaj, 155, (8).
 Andersen, Vilh., 179, (9-12).
 Appel, Jacob, 186, (13).
 Arlaud, A., 179, (14).
 Arlaud, Oscar, 196, (15).
 Arup, Erik, 169.
- Bahnson, Kr., 150.
 Bang, N. H., 146.
 Bang, Nina Ellinger, 156, (16).
 Bang, Oluf, 189.
 Bang, Sophus, 189, (17-19).
 Bárðarson, Guðm. G., 153, (20).
 Barfoed, C., 169, (21).
 Barmwater, F., 147, (22).
 Barthélemy, Édouard de, 165, (1005).
 Bartholin, C. T., 139, (23).
 Baručl, E., 196.
 Beckett, Francis, 175.
 Bendix, Rigmor, 175, (24).
 Bendtsen, P., 189.
 Benedictsen, Åge Meyer, 150.
 Bentzon, Martha Drachmann, 175, (25).
 Bergh, R. S., 205, (26).
 Bergh, Rudolph, (510) (609).
 Bergsøe, Vilh., 169, (27).
 Bering Liisberg, H. C., 161, 165, (441) (979).
 Berlin, Knud, 156, (28).
 Besthorn, R. O., 184, 196-197, (29).
 Bierfreund, Th., 175, (30).
 Biilmann, Einar, 166, (31-32).
 Bille Gram, I., 140, (226-227).
 Bing, A., 188, (445).
 Birket-Smith, S., 156, (33).
 Bjørn-Andersen, H., (479).
 Bjørnbo, A. A., 156, 157, (34-45).
 Blinkenberg, Chr., 134, 136, (46) (833).
 Bloch, C. E., 189.
 Bloch, E. Trepka, 147.
 Boas, J. E. V., 205-206, (47-66) (509).
 Bobé, Louis, 157, (67-73) (441).
 Bock, Johs., 189.
 Boeg, A., 189, (74).
 Bohr, Chr., 189.
 Bohr, Harald, 184.
 Bonnesen, T., 184, (75).
 Borries, Th., 189.
 Botanisk Forening, 133, (199-200).
 Bourret, (1036) (1037).
 Boye, V., 134, (76).
 Boysen Jensen, P., 139, (77).
 Brandes, Georg, 179.
 Brandt, C. J., 157, (78).
 Branth, J. S. Deichmann, (510).
 Bricka, C. F., 157, (79).
 Brinkmann, Aug., 189.
 Bruun, Daniel, 134, (80-94).
 Brüel, Jens, 150, 186, (95-99).
 Brünnich Nielsen, K., 206, (100).
 Brønsted, J. N., 166, (101-104).
 Buch, E., Frue, 146, (106).
 Buch, Ejnar, 146, 148, (105) (106).
 Buchwaldt, F., 184.
 Buhl, Fr., 157, (107-109).
 Burrau, Carl, 138, (110).
 Busck, Gunni, 189.
 Bøggild, O. B., 153.
 Bøgholm, N., 197, (111-112).
 Børgesen, F., 139, (113-117).
 Bøving, Adam, 206.
- Cancerkomité, Den alm. danske Lægeforenings, *se* Howitz, Fr.
 Carlsberg Laboratoriet, (118-119).
 Carlsbergfondets Expedition til Østgrønland 150, (120).
 Carlsen, J., 172, 190, (739).
 Carstens, Axel, 157, (121).
 Chievitz, J. H., 190, 191, (122) (285).
 Christensen, A., 166, (123-130).
 Christensen, Carl, 139, (131-132).
 Christensen, M. Roar, 206.
 Christensen, Odin T., 166, (133).
 Christensen, S. A., 184, (134).

- Christensen, Severin, 146, (135).
 Christensen, Villads, (441).
 Christiansen, C., 148, 180, (136-141) (425).
 Clausen, H. V., 165.
 Clod-Hansen, Abr., 190.
 Colding, T. A., 166.
 Collin, J., (510).
 Cour, la se la Cour.
 Crone, C., 148, (142-143).
- Dahl, B. T., 197, (144).
 Dahl, Frants, 146.
 Dahl, Hans, 197.
 Dahl, Svend, (202).
 Dahlerup, Verner, 197.
 Dalgas, Chr., 186, (145).
 Dam, K. F. E., 190.
 Danmark-Expeditionen til Nordøstgrønland, 151, 152, (146-148).
 »Danmarks Folkeminder«, Foreningen, 204.
 Dansk Fiskeriforening, 206, (197).
 Dansk historisk Forening, 158.
 Deichmann Branth, J. S., (510).
 Den alm. danske Lægeforenings Cankerkomité, se Howitz, Fr.
 Den antropologiske Komité, 191, (276).
 Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, 188, (445-446).
 Det philologisk-historiske Samfund, 198, (857).
 Ditlevsen, Hjalmar, 206.
 Ditlevsen, J. G., 190.
 Drachmann, A. B., 179, 197, (149-151).
 Drachmann Bentzon, Martha, 175, (25).
 Dreyer, Georges, (189) (854) (855) (856).
 Dreyer, J. L. E., 138, (152).
 Dugas, Charles, (811).
- Eggers, H. F. A., 139, (153).
 Ehlers, Edv., (1036) (1037).
 Ehrencron-Müller, H., 179.
 Eibe, Thyra, 149, 184, (570).
 Eliassen, P., 158, (154).
 Ellermann, V., 190, (155).
 Ellinger, H. O. G., 148, 186, (156-160).
 Ellinger Bang, Nina, 156, (16).
 Engell, M. C., 151, (161-162).
- Erichsen, Balder, 158.
 Erslev, Kr., 158, (880) (881).
 Eysler, Joh., 198.
- Faber, Knud, 190, (163).
 Fabricius, Knud, 158, (164-166) (441).
 Falkenstjerne, F., 158.
 Fausbøll, V., 187, 198, (3) (167-169).
 Feddersen, Arthur, 206.
 Feilberg, H. F., 169, (170-174).
 Fenger, L., 134, 175, (175) (400).
 Fibiger, Johs., 190.
 Fjelstrup, Aug., 166.
 Finsen, Niels R., 190, (176-196).
 Fischer, E. v., 148.
 Fiskeriforening, Dansk, 206, (197).
 Fledelius, J. C., 179.
 Forch, Carl, (420).
 Forchhammer, G., 148, (198).
 Forchhammer, H., (194).
 Forening, Botanisk, 139, (199-200).
 Forening, Den danske historiske, 158.
 Forening, Naturhistorisk, 209, (201-202).
 Foreningen »Danmarks Folkeminder« (Udvalget for Folkemaal), 204.
 Frederiksen, V. C., 198, (203-204).
 Frederiksen Gistrup, P., 151.
 Fridericia, J. A., 158, (205-208).
 Friis, Aage, 158-159, (209-210).
 Friis, Achton, (147).
 Friis, F. R., 159, (211-212).
 Følger, A. F., 190, (213-214).
- Gaardboe, Anton, 169, (215).
 Galløe, O., 139.
 Garde, V., 186, (216).
 Gelert, O., 140, (217-218).
 Gertz, M. Cl., 198, (219-220) (885).
 Gjerulff Jensen, Anna, 166.
 Gigas, Emil, 169, 179-180, (221-223).
 Gistrup, P. Frederiksen, 151.
 Gottlieb, E., 166, (224-225).
 Gram, I. Bille, 140, (226-227).
 Gregersen, Fr., 191.
 Grove, Gerhard L., 159, (441).
 Grupp, A. C., 140.
 Grüner Nielsen, H., 183.
- Grønbech, Vilh., 169, (228) (747).
 Grønwall, Karl, 153, (229-230) (539).
 Guðmundsson, Valtýr, 169, (231).
- Haderup, V., 191.
 Hallas, Emma, 140, (232).
 Hammer, H., 197, (144).
 Hammerich, Angul, 170.
 Hammershaimb, V. U., 180, (233).
 Hannover, Emil, 175, 176, (234) (437) (438).
 Hannover, H. I., 148, (235).
 Hansen, Ad. Heinrich, 175.
 Hansen, Adolf, 180, (236).
 Hansen, Axel F., 159, (237).
 Hansen, C., 184, (238-240).
 Hansen, Fr. C. C., 191, (241-244).
 Hansen, H. J., 206, (245-269) (510).
 Hansen, H. N., 175, (270-271).
 Hansen, Hans, 180, (272).
 Hansen, Olaf, 180, (273).
 Hansen, Oskar, (236).
 Hansen, P. O. Ryberg, 170, (274-275).
 Hansen, Søren, 191, (276) (511).
 Hanssen, C. J. T., 148, (277).
 Hansted, Birger, 184, 187, (278-279).
 Harboe, E. G., 186.
 Harder, Poul, 153, (346).
 Harding, M. C., 180.
 Hartmann, Jul., 148.
 Hartz, N., 140, (280-282) (819) (837) (1059) (1066).
 Hasselbalch, K. A., 191, (283-284).
 Hauch, E., 191, (285).
 Hauch-Fausbøll, Th., 159, (286).
 Heerfordt, C. F., 191, (287-290).
 Heiberg, J. L., 175, 179, 184, 198, (29) (151) (291-299).
 Heiberg, K. A., 191.
 Heiberg, P. A., 179 (151).
 Heinrich Hansen, Ad., 175.
 Heise, E., 140.
 Helms, J., 176, (300).
 Helweg, L., 140, (301).
 Henrichsen, Erik, 159, (302-303).
 Henriques, Marie, 176.

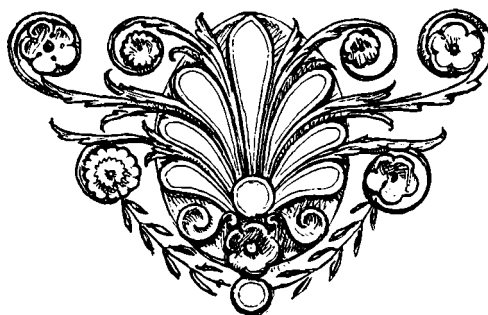
- Henriques, V., 191.
 Hermansen, C., 160.
 Hertz, Peter, 176, (304).
 Hertzsprung, E., 148, (305-307).
 Hertzsprung, Ivar, 134.
 Hesselbo, Aug., 140, (308).
 Hjelmlev, Johs., 184, (309-310).
 Hirsch, J. C. W., 160.
 Historisk Forening, 158.
 Hjuler, A., (743).
 Hoffmeyer, C. W., 206.
 Hoffmeyer, J., 160, (311).
 Holbech, H. St., 180.
 Holm, Edv., 160.
 Holm, Th., (510).
 Holstein Rathlouw, Viggo J. v., 180, (236).
 Howardy, G., 198, (312).
 Howitz, Fr., 192, (313).
 Hude, Karl, 198-199, (314-317).
 Høffding, H., 146, (318).
- Ibsen, I., 195, (866).
 Ingerslev, E., 192, (319-320).
 Internationalt Katalogs Komité, 180, (425).
 Ipsen, Alfr., 181.
 Ipsen, P. L., 199, (321).
 Isager, Kr., 192, (322).
 Iversen, Tage, 192.
- Jacobsen, C., 192.
 Jacobsen, Emil, 176, (323-338).
 Jacobsen, J. C., 199.
 Jacobsen, J. P., 181, (339).
 Jacobsen, J. P., (872).
 Jacobsen, Lauritz, 167, (340).
 Jakobsen, Jakob, 199, (233) (341-342).
 Jensen, Ad. S., 207, (343-346).
 Jensen, Anna Gjerulff, 166.
 Jensen, C., 140, (347-349) (510).
 Jensen, C. O., 190.
 Jensen, Chr. Axel, 160, 176.
 Jensen, Hjalmar, 141, (350-351).
 Jensen, J., (446).
 Jensen, J. L. W. V., 184, (352-353).
 Jensen, Kr. Sandfeld, 202, (858-859).
 Jensen, N. P., 160, (354-355).
 Jensen, Orla, 167.
 Jensen, P. Boysen, 139, (77).
 Jensen, Søren, (767).
 Jensen, Vilh., 192, (356).
 Jenssen-Tusch, H., 170, (357).
- Jenssen-Tusch, H. C. L., 141.
 Jespersen, Otto, 199, (358-362).
 Jessen, A., 153.
 Jessen, C. C., (363).
 Jessen, E., 199-200, (364-367).
 Jessen, Franz v., (121).
 Jessen-Hansen, H., 167.
 Jóhannsson, Matthías, 170.
 Johannsen, W., 141, (368-374).
 Johansen, A. C., 207, (375-376) (767) (837).
 Johansen, H., (422).
 Johansen, Joh. P., 207.
 Johansen, P., 176.
 Jónsson, Finnur, 134, 181, (91-94) (377-378).
 Jónsson, Helgi, 141, (379-384).
 Juel, C., 185, (385-396).
 Jungersen, Hector F. E., 207, (398) (510) (511).
 Jürgensen, Chr., 192, (399).
 Jørgensen, C., 134, (400).
 Jørgensen, Ellen, 160.
 Jørgensen, F., 192, (401).
 Jørgensen, Holger, 181, (402).
 Jørgensen, Johannes, 170, (403).
 Jørgensen, N. R., 138.
 Jørgensen, S. M., 167, (404-409).
- Kälund, Kr., 181, (410-411).
 Kalkar, Otto, 200-201, (412).
 Kjer Petersen, R., 192.
 Kinch, J., 160.
 Kinch, K. F., 135, 136, (413-416) (833).
 Kirkegaard, Ivar, 170.
 Kjær, Severin, 170, (417).
 Kiærskou, Hjalmar, 141, (418).
 Klavsen, P., 141.
 Klitgaard, C., 160, (419).
 Knudsen, Martin, 148, 151, (420) (998).
 Koefoed, E., 167, (421).
 Koefoed, M. C., 170, (422).
 Koefoed, R., 167, (423-424).
 Kolderup Rosenvinge, L., 141, (510) (600) (838).
 Komité, Den antropologiske, 191, (276).
 Komité, Internationalt Katalogs, 180, (425).
 Koppel, Elise, 160.
 Krabbe, Th. N., 207.
 Kraft, Alexander, 146, (426).
 Kragh, A., 135.
- Krarup, Alfr., 158, 161-162, (427).
 Krarup, Herdis, 146, (428).
 Krarup, J. B., 188, (445).
 Krarup, Ove Chr., 182, (429).
 Kristiansen, V., 198, (169).
 Krogh, Aug., 192, (430).
 Krogh, Marie, 192.
 Krohn, Mario, 176, (431).
 Krohn, Pietro, 176.
 Kroman, K., 146, (432).
 Kruise, Chr., 151, (433-435).
 Kryger, J. P., 207, (436).
 Kuhr, V., 179, (151).
 Kunstforeningen i København, 176, (437-439).
 Købke, P., 177, (271) (440).
 Kølpin Ravn, F., 142.
- la Cour, D., 186.
 la Cour, L. F., 161, (441).
 la Cour, Poul, 149, (442-443).
 Lambek, C., 146, (444).
 Landhusholdningsselskab, Det kgl. danske, 188, (445-446).
 Lange, H. O., 135, 179, (151).
 Lange, Joh., 142, (447-448).
 Lange, Jonathan, 142, (449).
 Lange, Julius, 176-177, (440) (450-452).
 Larsen, A. C., 182, (453).
 Larsen, Eduard, 146.
 Larsen, Einar, 142, (454-455).
 Larsen, Kay, 161.
 Larsen, Sofus, 182, (456-458).
 Lassen, Th., 138, (459-460).
 Lau, H. E., 138, (461-475).
 Laub, H., 191, (276).
 Lauridsen, P., 161, (476-478).
 Lauritzen, Marius, 193, (479).
 Laursen, L., 161, (480).
 Lehmann, Alfr., 147, (481-490).
 Lehmann, Edv., 170, (491-495).
 Lendorf, Axel, 193, (496).
 Levinsen, G. M. R., 207-208, (497-500) (509) (510).
 Levinsen, J. Chr. L., (767).
 Liebmann, Poul, 193, (501).
 Liisberg, H. C. Bering, 161, 165, (441) (979).
 Liljefalk, Axel, (441).
 Lind, J., 142.
 Lindbæk, Johs., 161-162, 171, (427) (502).
 Linderberg, Fernando, 171, (503).
 Linderstrøm-Lang, C. F., 171.

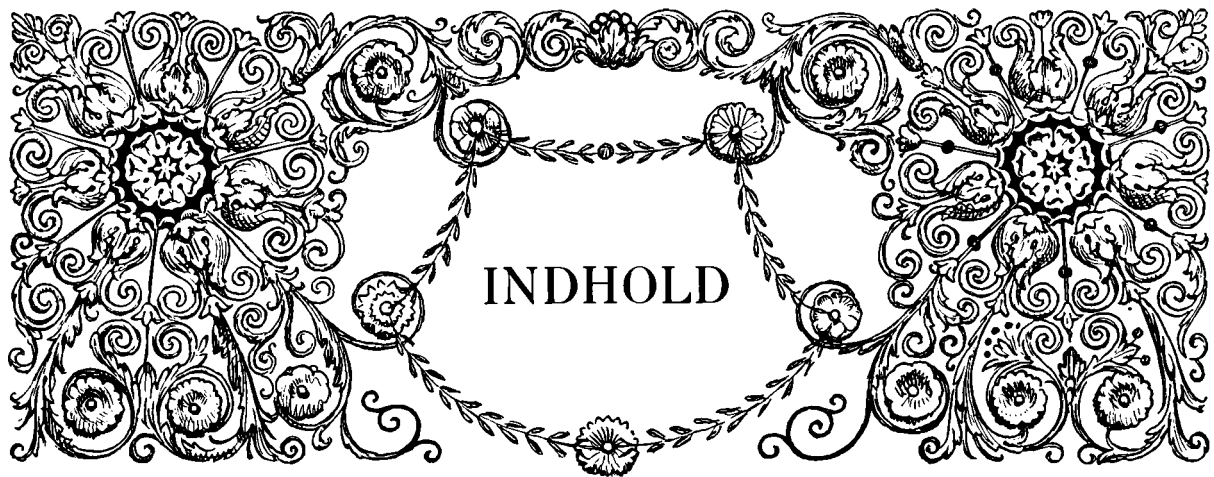
- Lorenz, L., 149, (504-505) (997).
 Lorenzen, Vilh., 177.
 Ludvigsen, Vilh., 201.
 Lund, E. F. S., 177, (506).
 Lund, H. C. A., 162.
 Lund, H. V., 151.
 Lund, P. V., (511).
 Lund, Samsøe, 142.
 Lund, Troels, (441).
 Lundbeck, William, 208, (507).
 Lyngge, H., 209, (609).
 Lütken, C. F., 208, (508-512).
 Lægeforenings Cankerkomité,
 Den alm. danske, *se* Howitz, Fr.
 Læssøe Müller, Poul, 172, (513).
 Løffler, E., 151.
 Løffler, J. B., 171, 177, (514-516).
 Løvendal, E. A., 208, (517).

 Maaløe, C. U., 193, (518).
 Maar, V., 192, 193, (430) (519-520).
 Mackeprang, M., 160, 162, (521).
 Madsen, A. P., 135, (522) (613).
 Madsen, C. L., 151, (523).
 Madsen, Emil, 162, (524-525).
 Madsen, Henry, 171, (526-531).
 Madsen, Karl, 176, 178, (439) (532-534).
 Madsen, Thorvald, 193, (535-537) (850) (851) (852).
 Madsen, Victor, 153.
 Magnus-Petersen, J., 173, (538).
 Mallng, C., 208, (539).
 Mallng-Hansen, R., 193, (540-542).
 Manniche, A. L. W., (148).
 Mantzius, Karl, 171, (543).
 Mejborg, Anna, 171.
 Mejborg, R., 171, (544-547).
 Meinert, Fr., 209, (548-550).
 Meisling, Aage A., 193, (551-556).
 Melchior, Max, 193, (557).
 Meldahl, F., 178, (558-560).
 Meldorf, Gustav, 194, (561).
 Melsteð, Bogi Th., 162, (562).
 Mentz, A., 142, (563-567) (819) (980).
 Meyer, Kirstine, 149, (568-570).
 Meyer Benedictsøn, Åge, 150.
 Mikkelsen, Ejnar, 151.
 Milthers, V., 154, (571-575).
 Mohr, F. A., 201, (576).
 Mollerup, Johs., 185, (577-582).
 Mollerup, W., 162, 175, (270) (880) (881).

 Moltesen, L., 162, (583-585).
 Mortensen, H. Chr. C., 209, (586-588).
 Mortensen, Th., 209, (197) (589-609) (819).
 Munch-Petersen, Harald, 194.
 Mylius-Erichsen, L., 152.
 Müller, P. E., 142.
 Müller, Poul Læssøe, 172, (513).
 Müller, R., 209, (610).
 Müller, Sigurd, 178.
 Müller, Sophus, 135, 136, (611-613).
 Müller, Th. A., 172, (614).
 Möller, Hermann, 201, (615).
 Møller, Jørgen, 194, (616).
 Møllgaard, Holger, 194, (617).
 Naturhistorisk Forening, 209, (201-202).
 Neergaard, C., 136, (613).
 Neergaard, N., 162, (618).
 Neuhaus, Johs., 163.
 Nicolaisen, Chr., 163, (619).
 Nielsen, Chr. V., 178, (620-622).
 Nielsen, Ditlef, 201, (623-624).
 Nielsen, Fredrik, 163, (625).
 Nielsen, H. A., 194.
 Nielsen, H. Grüner, 183.
 Nielsen, Harald, 182.
 Nielsen, I. N., (872).
 Nielsen, J. C., 209, (626-627).
 Nielsen, K. Brünnich, 206, (100).
 Nielsen, Niels, 185, (628-709).
 Nielsen, Oluf, 163, (271) (710-715).
 Nielsen, Victor, 138.
 Nilsson, Martin P., (833).
 Nissen, C. A., 201, (576).
 Noguchi, H., (535).
 Nordmann, V., 210, (575) (716).
 Norrie, Gordon, 172, (717-729).
 Norvin, William, 201.
 Nyrop, Camillus, 172, (884).
 Nyrop, Kr., 182, 201, (730-731).
 Nystrom, Eiler, 172, (732).
 Nørlund, N. E., 138, (733-735).
 Ohrt, F., 182, (736-737).
 Olrik, Axel, 182, 183, (738).
 Olrik, Hans, 172, (739).
 Olrik, Jørgen, 165, (1053).
 Olsen, Bernhard, 178, (740).
 Ølsen, Bjørn M., 201-202.
 Olufsen, O., 152, (741-747).
 Oppermann, Th., 178, (748-750).

 Ostfeld, C. H., 140, 143, (218) (741) (867) (998).
 Otterstrøm, A., 210.
 Ottosen, Johan, 163, (751).

 Paludan, Jul., 183, (752-753).
 Panum, Hortense, 172, (754-755).
 Panum, P. L., (866).
 Paulli, Simon, (65).
 Paulsen, Adam, 186, (756-757).
 Paulsen, Ove, 139, 143, (117) (741) (744).
 Pedersen, Henrik, 188, (758).
 Pedersen, Holger, 202, (759-765).
 Pedersen, P. Storgaard, 163, (896-897).
 Pedersen, R. H., 147, (488).
 Pedersen, Rasmus, 143, (766).
 Permin, C. H., 194.
 Petersen, C. G. Joh., 143, (613) (767).
 Petersen, Carl S., 157, 163, (38) (45) (768-776).
 Petersen, Emil, 167, (777).
 Petersen, Eshen, 210.
 Petersen, Henning Eiler, 143, (778).
 Petersen, Henry, 172-173, 173, (779-780).
 Petersen, J. Magnus, 173, (538).
 Petersen, Julius, 185, (781).
 Petersen, Julius C., 167, (782-786).
 Petersen, O. G., 143, (787-793).
 Petersen, Otto V. C. E., 194, (794-796).
 Petersen, P. H. J., 143.
 Petersen, R. Kjer, 192.
 Petersen, Severin, 143-144, (797).
 Petersen, Viggo, 202.
 Pjeturss, H., 154, (798-802).
 Pio, Frantz, 188, (803).
 Pontoppidan, Knud, 194.
 Porsild, Morten P., 144, 186.
 Poulsen, Frederik, 136, (804-811).
 Poulsen, V. A., 144, (812-814).
 Poulsen, Vald., 194, (815).
 Prytz, K., 149, (816-818).

 Rambusch, S. H. A., 152, 194, (819-820).
 Rasch, C., 194.
 Rasmussen, Knud, 173, (821).

- Rasmussen, N., 202, (822).
 Rathbun, Mary J., (609).
 Rathlou, Viggo J. v. Holstein, 180, (236).
 Raunkjær, C., 144, (823-826).
 Ravn, F. Kølpin, 142.
 Ravn, J. P. J., 154, (827-829).
 Recke, Ernst v. d., 183, (830).
 Reinhardt, C. E. F., 163, (831).
 Reinhardt, Joh., (511).
 Repholtz, Albert, 136, (832).
 Reyn, Axel, (193).
 Rhodosexpeditionen, 136, (833).
 Richter, V., 163, (834).
 Ringberg, J. P., 194.
 Rink, Signe, 152, 173, (835).
 Roar Christensen, M., 206.
 Rockstroh, K. C., 163, (441) (836).
 Rosenkjær, H. N., 144, (837).
 Rosenkjær, J., 168.
 Rosenvinge, L. Kolderup, 141. (510) (600) (838).
 Rostrup, E., 142, 144, (613) (839).
 Rostrup, Ove, (837).
 Rosznecki, St., 202, (840-841).
 Rothe, Eigel, 178.
 Rung, G., 187, (842-843).
 Ryberg Hansen, P. O., 170, (274-275).
 Ryder, C. H., 140.
 Rye, Bertram, 210.
 Ræder, Hans, 202.
 Rønne, Henning, 194, (844-846).
 Rønning, F., 183, (847).
 Rørdam, H. F., 164, (441) (848-849).
 Rørdam, K., 154.
- Salomonsen, C. J., 195, (850-856).
 Samfund, Det philologisk-historiske, 198, (857).
 Sandfeld Jensen, Kr., 202, (858-859).
 Sarauw, Georg F. L., 136, (860-861).
 Scharling, Hother, 195, (862-863).
 Scheel, Victor, 195.
 Schjellerup, C., 202.
 Schjellerup, H. C. F. C., 202.
 Schierbeck, N. P., 149, 195, (864).
 Schleisner, G., 205, (865).
 Schmidt, F., 195, (866).
 Schmidt, Johs., 139, 144, 209, 210, (200) (607-609) (867-875).
 Schmidt, Karl, 164, (876-877).
 Schmidt, Vald., 136.
 Schou, C. V., 168.
 Schou, Erik, 185.
 Schou, Rudolf, (1008).
 Schovelin, Jul., 188, (878).
 Secher, V. A., (883).
 Selskab for germansk Filologi, 202, (879).
 Selskab, Østifternes historisk-topografiske, 165, (1053).
 Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie, 164, (880-885).
 Siesbye, Oscar, 203.
 Skjerne, Godtfred, 173, (886).
 Skovgaard, Jes, 203.
 Skovgaard, Johanne, 165.
 Skovgaard, Niels, 136, (887).
 Smidt, C. M., 178.
 Smith, C. W., 183, (888).
 Smith, S. Birket, 156, (33).
 Sonne, Carl, (283) (284).
 Stage, Alf, 168.
 Staggemeier, A. V., 152, (889).
 Stamer, A. H., 195.
 Stamm, R. H., 210.
 Starcke, C. N., 147 172, (739) (890-891).
 Steensby, H. P., 152, (276) (892).
 Steenstrup, K. J. V., (613).
 Steenstrup, L., 202.
 Stefánsson, Stefán, 145, (893-894).
 Stemann, G., 171, (502).
 Stephens, G., 136, (895).
 Storch, D., 195.
 Storck, H., (270).
 Storgaard Pedersen, P., 163, (896-897).
 Strömngren, E., 138, (898).
 Støchel, Chr., (883).
 Sundby, Thor, 196, 203.
 Sundorph, Th., 150, (899-900).
 Svedstrup, August, 138, 139, (925).
 Sveistrup, P., 205, (901-903).
 Sæmundsson, Bjarni, 210.
 Sørensen, C. Th., 165, (904).
 Sørensen, S., 196, 203, (905).
 Sørensen, S. P. L., (409) (420).
 Sørensen, Vilh., 173.
 Sørensen, Will., 210, (247) (259) (264) (906-915).
 Thalbitzer, W., 183, 203, (916-924).
 Thiele, T. N., 139, (925).
 Thiset, A., 173, (926).
 Thomsen, Jul., 168, (927).
 Thomsen, Oluf, 195.
 Thomsen, Th., 168, (928-938).
 Thomsen, Thomas, 174.
 Thomsen, Vilh., 203-204, (939).
 Thorkellson, Thorkell, 150, (818) (940-941).
 Thorkelsson, Jón, 204, (942-944).
 Thoroddsen, Th., 154-155, (945-966).
 Thorsen, P. K., 204, (967-968).
 Thorsteinsson, Bjarni, 174, (969).
 Thorsøe, Alex., 165.
 Thrige, S. B., 183, (888).
 Thuren, Hjalmar, 174, 183, (970).
 Thyregod, O., 183.
 Tobiesen, F., 195.
 Topsøe, Haldor, 168.
 Trap, C., 174.
 Trap, J. P., (1009).
 Traustedt, M. P. A., 210, (509) (510) (971).
 Trautner, Holger, 195, (972-974).
 Trenckner, V., 204, (975).
 Trepka Bloch, E., 147.
 Trier, V., 185, (397).
 Troels-Lund, T. F., (441).
 Trojel, E., 183, (976-977).
 Tscherning, M., 195, (978).
 Tuxen, S. C. A., 188, (445).
- Udvalget for Folkemaal, 204.
 Udvalget for Mindefesten 11. Febr. 1909, 165, (979).
 Udvalget for Naturfredning, 142, (980).
 Uldall, F., 174, (981).
 Ulrich, Chr., 195.
 Ulrich, J., 195, (982).
 Undersøgelser i Vatikanarkivet, 165, (427) (583).
 Ussing, J. L., 137, (983-995).
 Ussing, N. V., 155, (996).
- Vahl, Martin, 145.
 Walbum, L., (536) (537).
 Valentiner, H., 149, 185, (997).

- Wandel, C. F., 152, (998).
 Wanscher, Vilh., 178, (999-1001).
 Warming, Eug., 145, (418) (1002).
 Vedel, P., 165, (1003-1005).
 Vedel, Vald., 174, (1006-1007).
 Wedell, P., 139.
 Wedell-Wedellsborg, B., 188, (1008).
 Weeke, C., (882).
 Weis, Fr., 145.
 Weitmeyer, H., 153, 165, (1009).
 Verner, Karl, 202, (879).
 Wesenberg-Lund, C., 211, (1010-1027).
 Westergaard, Harald, 191, 205, (276) (1028).
 Vibæk, Marius, (879).
 Wieth-Knudsen, K. A., 205.
 Wilkens, Cl., 147, (1029).
 Willaume-Jantzen, L. V. S., 187.
 Wille, N., (510).
 Wimmer, Ludvig, F. A., 137, (1030).
 Winge, H., (511) (512) (613).
 Winge, O., (511).
 Winther, Chr., 168, (1031-1036).
 With, C. J., 211, (609) (1037-1038).
 Wiwel, H. G., 204, (1039).
 Vodskov, H. S., 187, (1040).
 Vogelius, F., 196, (1041).
 Vogt, H. C., 150.
 Wulff, Kurt, 204, (1042).
 Wunsch, A., 168.
 Wøhlk, A., 168.
 Zeuthen, H. G., 186, (1043-1048).
 Zinck, L., 137, (1049).
 Ørum, H. P. T., 196, (1050-1052).
 Østergaard, Carl V., 204.
 Østifternes historisk-topografiske Selskab, 165, (1053).
 Østrup, E., 145, (280) (1054-1068).
 Østrup, J., 137, 174, 205, (1069-1071).

I.

J. C. JACOBSENS LEVNED

FØRSTE AFSNIT: 1811	Side	1
ANDET AFSNIT: FADER OG FORGÆNGER	—	5
TREDJE AFSNIT: CARLSBERG BLIVER TIL	—	17
FJERDE AFSNIT: NOGLE OFFENTLIGE HVERV	—	30
FEMTE AFSNIT: VERDENSRYET KOMMER	—	41
SJETTE AFSNIT: SPREDTE TRÆK	—	63
SYVENDE AFSNIT: I FÆDRELANDETS TJENESTE	—	85
OTTENDE AFSNIT: ET TROFAST HJEM	—	107
NIENDE AFSNIT: SLUTNING	—	117
STAMTAVLER OVER SLÆGTEN JACOBSEN OG SLÆGTEN VOGELIUS-STEENSTRUP	—	126

II.

**CARLSBERGFONDETS ALMINDELIG-VIDENSKABELIGE
AFDELINGS VIRKSOMHED 1876-1910**

I. INDLEDNING	Side	129
BEVILLINGER UDBETALTE FRA 1876 TIL 1. OKT. 1910	—	134
BEVILLINGERNES FORDELING PAA DE ENKELTE FAG	—	212
II. FORORD TIL LITTERATURFORTEGNELSEN	—	213
FORTEGNELSE OVER DE 1876-1910 MED UNDERSTØTTELSE FRA CARLSBERGFONDET UDGIVNE VIDENSKABELIGE ARBEJDER	—	215
FORKLARING AF DE BENYTTED E FORKORTELSER	—	244
OVERSIGT OVER AFDELING B. ^s FORMUESFORHOLD OG SAMLEDE BEVILLINGER 1876-1910	—	247
NAVNEFORTEGNELSE	—	249

SÆRSKILT TRYKTE BLADE

1. J. C. JACOBSEN. EFTER AUG. JERN DORFFS MALERI 1888. GAVE FRA ENKEFRU LAURA JACOBSEN TIL DET NATIONALHISTORISKE MUSEUM PAA FREDERIKSBORG	Foran S.	1
--	----------	---

2. J. C. JACOBSEN. EFTER DAGUERREOTYPI FRA 1846	Mellem S. 16-17
3. J. C. JACOBSENS FØRSTE UDKAST TIL CARLSBERG-BRYGGERIET — -	28-29
4. J. C. JACOBSEN OG LAURA JACOBSEN. EFTER FOTOGRAFI FRA HALV- TREDSERNE.	Mellem S. 40-41
5. J. C. JACOBSENS FØRSTE UDKAST TIL HOVEDBYGNING OG HAVEANLÆG PAA CARLSBERG	Mellem S. 64-65
6. J. C. JACOBSEN OG LAURA JACOBSEN. FOTOGRAFI FRA TREDSERNE. Mell. S.	88-89
7. ENKEFRU LAURA JACOBSEN. EFTER L. BRANDSTRUPS MARMORBUSTE I NY CARLSBERG GLYPTOTEK.	Mellem S. 112-113
8. J. C. JACOBSEN. EFTER H. V. BISSENS MARMORBUSTE. GAVE FRA KONG CHRISTIAN IX TIL DET NATIONALHISTORISKE MUSEUM PAA FREDERIKS- BORG	Efter S. 126
9. SLÆGTEN JACOBSENS STAMTAVLE	— - 126
10. SLÆGTEN VOGELIUS-STEENSTRUPS STAMTAVLE	— - 126
11. J. N. MADVIG. EFTER MALERI AF CARL BLOCH	Foran - 129
12. C. T. BARFOED. EFTER MALERI AF AUG. JERNDORFF.	— - 129
13. EDV. HOLM. EFTER MALERI AF CARL BLOCH.	— - 129

SIDSTNÆVNTE TRE MALERIER
FINDES I CARLSBERG LABORATORIETS FESTSAL.

BILLEDER I TEXTEN

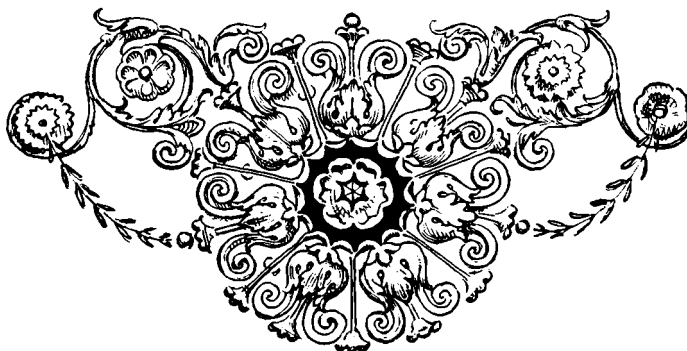
Gaarden Nørkjær i Dronninglund Sogn, Vendsyssel	Side 9
Facsimile af Udskrift og Brev fra Christen Jacobsen til hans Hustru.	12-13
Christen Jacobsen og Hustrus Grav paa Assistens Kirkegaard.	15
Frans Djørup, Japetus Steenstrup og Rasmus Nielsen.	18
Hans Christian Ørsted. Efter Maleri af Marstrand. 1851	19
Den Jacobsenske Bryggergaard i Brolæggerstræde Nr. 5	20
Gaarden i Brolæggerstræde Nr. 5 i sin nuværende Skikkelse.	21
Vaskekjedelen, hvori J. C. Jacobsen i 1837 først forsøgte at brygge bayersk Øl . .	— 23
Facsimile fra J. C. Jacobsens Ansøgning om Anlæg af et bayersk Ølbryggeri. . . .	— 24-27
Model af J. C. Jacobsens første Bryggeribygning paa Carlsberg	— 28
L. N. Hvidt. Efter Maleri af C. W. Eckersberg. 1841	— 31
Borgerrepræsentationens Forsamlingssal i det gamle Raad- og Domhus	— 33
Sølvurske. Gave til J. C. Jacobsen fra Woodside Ironworks.	— 37
Facsimile af J. C. Jacobsens Skrivelse om Bryggeriets Gjenopførelse efter Bran- den 1867	— 43
Carlsberg Bryggeriets gamle Indkjørsel fra Carlsbergvej.	— 44
Carlsberg Bryggeriets nuværende Indkjørsel fra Pasteursvej.	— 45
Carlsberg Bryggeri og Hovedbygning set fra Jernbanen	— 47
Det første Ny Carlsberg.	— 49
A. Vogelius, Erh. Kogsbølle og S. A. van der Aa Kühle	— 51
G. Sedlmayr, E. Velten og W. Feltmann.	— 53
Louis Pasteur. Efter Paul Dubois' Marmorbuste	— 55
Johan Kjeldahl. Modelleret af A. P. Weis.	— 56
Emil Chr. Hansen. Efter Fotografi.	— 57
J. C. Jacobsen og Medarbejdere omgivet af Bryggeriets Funktionærer og Arbejdere	— 59
Plan over Carlsberg Bryggeriets Udvikling i J. C. Jacobsens Levetid.	— 61
Carlsbergs Hovedbygning set fra Haven	— 65
Spisestuen paa Carlsberg	— 67

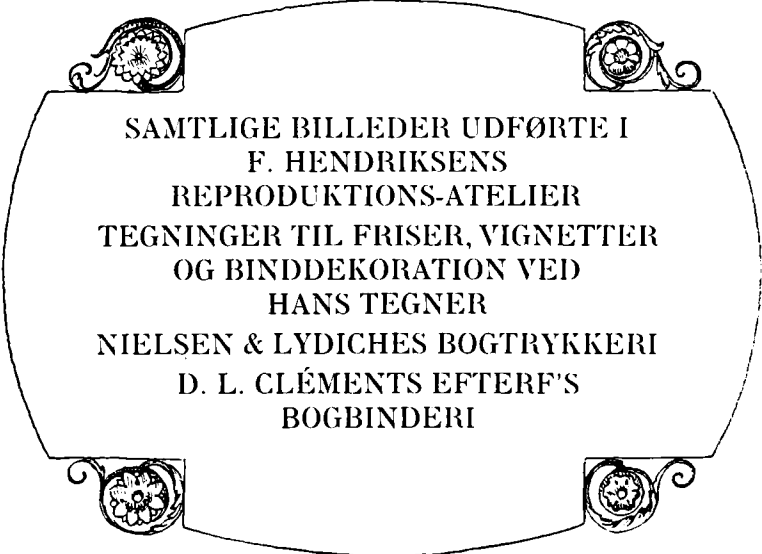
J. C. Jacobsens Arbejdsværelse paa Carlsberg	Side	69
Faxehus. Opført efter J. C. Jacobsens Tegning 1875	—	71
Søjlegaarden (Pompeji) paa Carlsberg	—	73
Væxthusene i Botanisk Have	—	75
Foyeren i det kgl. Teater	—	79
Skulpturværkernes Anbringelse i Søjlegaardens ydre Gang	—	83
J. A. Jerichaus Monument over H. C. Ørsted i Ørstedsparken	—	90
Th. Steins Monument over Niels Juel paa Gammelholm	—	91
Riddersalen paa Frederiksborg	—	93
Rosen paa Frederiksborg	—	95
J. J. A. Worsaae. Efter Tegning af Aug. Jerndorff	—	97
F. Meldahl. Efter Maleri af P. S. Krøyer	—	99
Facsimile af Brev fra J. C. Jacobsen til Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg	—	101
Værelse i Frederiksborg Prinsessefløj med Billeder fra Krigen 1848-50	—	102
Springvandet i Frederiksborgs Gaard	—	103
Værelse i Frederiksborg Prinsessefløj med Indtogsbilledet 1849 og J. C. Jacob- sens Portræt	—	105
Silhouet af Familien Holst	—	108
Frants Jacobsen. Efter Tegning af N. C. Kierkegaard	—	109
Jon Gulsen Berg. Efter Maleri af C. A. Jensen	—	109
Frans Djørup	—	110
Japetus Steenstrup	—	111
Silhouet af Dr. Carl Jacobsen, 4 Aar gammel	—	112
Carlsberg Laboratoriets Bygning paa Carlsbergvej	—	114
Videnskabernes Selskabs Bygning paa Vestre Boulevard	—	115
J. C. Jacobsens Diplom som Dr. phil. ved Københavns Universitet	—	119
Facsimile af de første Underskriveres Navne paa Medborgernes Adresse	—	123
Fløjlsbindet om Medborgernes Adresse	—	124
Familiegravkamret med J. C. Jacobsens Grav i Jesus-Kirkens Krypt	—	125

FØLGENDE BILLEMOTIVER ER BENYTTET I FRISER OG SLUTVIGNETTER:

I. Brolæggerstræde med J. C. Jacobsens Fødested og hans fædrene Bryggergaard. Side	1
Kongens Bryghus	— 4
II. Gaarden Nørkjær i Vendsyssel	— 5
Vindfløjen med Christen Jacobsens Navnetræk i Brolæggerstræde Nr. 5	— 16
III. Udsigt fra Valby Bakke mod København. Efter et Maleri fra c. 1840	— 17
Broen over Jernbanen og Carlsbergs første Bygning. Efter Lithografi fra 1849 ..	— 29
IV. Nytorv med Raad- og Domhuset. Efter Maleri fra 1839 af C. Balsgaard. Det na- tionalhistoriske Museum paa Frederiksborg	— 30
Folketingssalen paa Christiansborg. Efter et Træsnit fra Halvtredserne	— 40
V. Carlsberg Bryggeri set fra Jernbanen. Efter et ældre Fotografi	— 41
J. C. Jacobsens egne Ord om Carlsberg Bryggeriets Drift og Opgave	— 60
VI. Udsigt over Carlsbergs Haveanlæg set fra Hovedbygningen	— 63
Den gamle Indkjørsel til Hovedbygningen paa Carlsberg	— 84
VII. Christiansborg i Tredserne, set fra Holmens Bro	— 85
Frederiksborg	— 106

VIII.	Udsigt over Thisted. Efter en Tegning fra Halvtredserne	Side	107
	Cestius-Pyramiden ved den protestantiske Kirkegaard i Rom		116
IX.	Carlsberg Laboratoriets Bygning	--	117
	J. C. Jacobsens egne Ord ved Carlsbergfondets Oprettelse 1876	-	126
X.	Videnskabernes Selskabs Bygning paa Vestre Boulevard		129
	Byen Lindos paa Rhodos. Efter Maleri af Fru H. Kinch	---	211
XI.	Carlsbergfondets Expedition til Østgrønland. Skibet i Drivisen. Efter Fotografi	---	215
	Hoveddøren paa Videnskabernes Selskabs Bygning. Indgang til Carlsbergfondet	--	218

SAMTLIGE BILLEDER UDFØRTE I
F. HENDRIKSENS
REPRODUKTIONS-ATELIER
TEGNINGER TIL FRISER, VIGNETTER
OG BINDEKORATION VED
HANS TEGNER
NIELSEN & LYDICHES BOGTRYKKERI
D. L. CLÉMENTS EFTERF'S
BOGBINDERI